





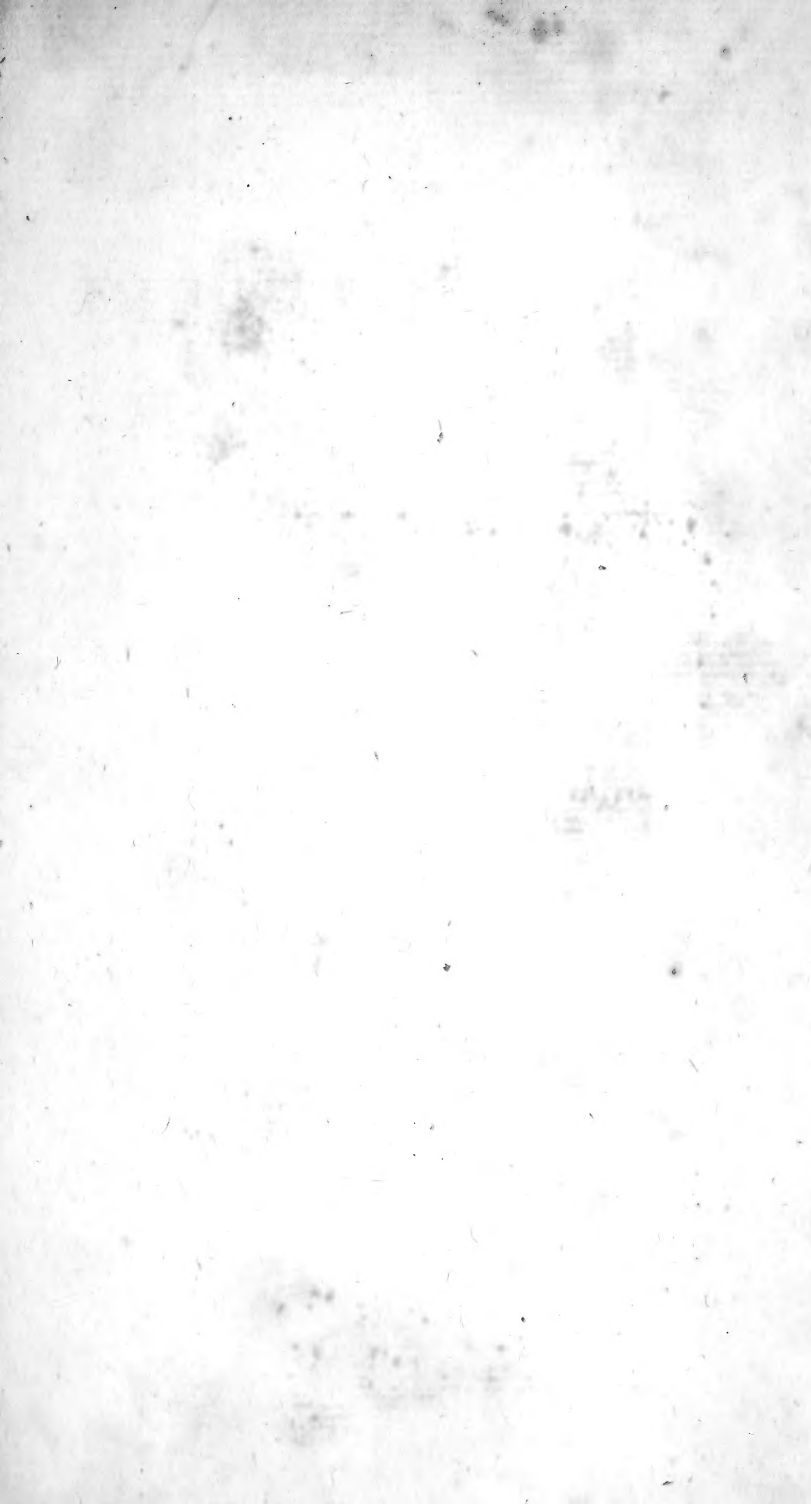
Smithsonian
Institution
Libraries

Gift of

FREDERICK M. BAYER



G.F.L.D.
H. DE



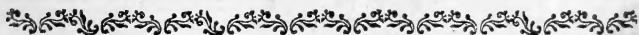


NATUURLYKE HISTORIE
O F
UITVOERIGE BESCHRYVING
D E R
DIEREN, PLANTEN
E N
MINERAALEN,

Volgens het SAMENSTEL van den Heer

L J N N E U S.

Met nauwkeurige Afbeeldingen.



EERSTE DEELS, ZESTIENDE STUK.

D E H O O R E N S.



TE AMSTERDAM,
By de ERVEN VAN F. HOUTTUYN.
M D C C L X X I.

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

INSTITUTIONAL

QH
83
H68
1761
d. 1 stuk 16
50 DING

INHOUD VAN DIT STUK.

ZESDE AFDEELING.

XLVI. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der PAPIEREN NAUTILUSSEN of Doekenhuiven, waar in de Smalkielde zo wel als de Breedkielde, en de Rystenbry-Nautilusfen, zogenoemd, begreepen zyn.* Bladz. 8

XLVII. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der NAUTILUSSEN, die men ook Coquiljes noemt; tot welken de kleine Ammons-Hoorentjes, in 't Zeezand ontdekt, betrokken zyn.* — 16

XLVIII. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der TOOTEN, oudtyds Wellen genaamd, waar onder de Rollen begreepen zyn.* — 43

XLIX. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der PORSELEINHOORENS, ook Kliphoorens en somtyds Klipkousen genoemd wordende, waar onder die men Kauris tytelt of Guineesche Munt.* — 81

L. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der BLAASHOORENS, dus wegens de Gestalte en de dunte van de Schaal getyteld.* — 119

LII. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der VOLUUTEN, 't welk, behalve de Dadels en dergelyken, ook eenigen, die men anders Rotshoorens noemt, en de Tepelbakken bevat.*

Bladz. 136

LIII. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der KINKHOORENS, waar onder de Belhoorens, Kasketten, Bezooers, Harpen, Pennen betrokken zyn; zo wel als de Hollandsche Wulken en dergelyken.*

— 187

LIV. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der VLEUGELHOORENS, waar onder de Krabben en dergelyken, en de eigentlyke Vlerkhoorens, als ook de Gevleugelde Pennen, gelyk de Basterd-Zeetonnen, enz. begreepen zyn.*

— 243

LIV. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der STEKELHOORENS; waar onder, behalve de Spin- en Snippekoppen, de Krulhoorens, Padden, Oliekoeken, Voethoorens, Beddetyken, Agaate en andere Peerhoorens, de Spillen, Snuitpennen en dergelyken, zyn t'huis gebragt.*

— 274

LV. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der TOLLEN, tot welken de Zonnehoorens, Zee-Tonnen en de eigentlyke Pennen of Penhoorens, zyn betrokken.*

— 339

LVI.

LVI. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslagt der MAANHOORENS, die men ook Rondmonden zou kunnen noemen, en waar onder dus de Wenteltrappen en de Trommelschroeven begreepen zyn.* Bladz. 358

LVII. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslagt der SLAKHOORENS, gemeenlyk zogenaamd en dergelyken, die byna altemaal op 't drooge, of in de Zoete Wateren, huisvesten.* — 408

LVIII. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslagt der NERIETEN, of Halve-maan Hoorens, waar onder de Eijerdoijers begreepen zyn.* — 477

LIX. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslagt der ZEE-OÏREN.* — 500

LX. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslagt der PATELLEN, Schilden, Kapjes en dergelyken.* — 511

LXI. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslagt der TANDHOORENS, dat de Olyphants-Tanden en Wolfstanden bevat.* — 549

LXII. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslagt der WORMBUIZEN, waar onder ook de Neptunus-Schaft is t'huis gebragt.* — 558

LXIII. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der ZEE-HOUTWORMEN, ook wel Paalwormen en Kokerwormen of Boorwormen genaamd, om dat zy de Paalen of ander Hout, en de Huid der Schepen, in Zout Water, doorknaagen.* Bladz. 580

LXIV. HOOFDST. *Beschryving van 't Geslacht der ZANDKOKERS, wier Dieren een Soort van Zee-Duizendbeenen zyn.* — 607

AANWYZING DER PLAATEN,

en der Bladzijden,

alwaar de Figuren aangehaald of beschreeven worden.

PLAAT CXX. Afbeelding der TOOTEN, PORSELEINHOORENS, enz. tegen over Bladz. 49

Fig. 1. Speldewerks-Toot met het Dier daar in. bl. 49

— 2. Porseleinhooren met haar Mantel bewonden A, en het Dier uit dezelve, B. bl. 85
De Oostindische Zee-Luis of Luisje in Natuurlyke grootte D, en vergroot zynde met het Dier, C. bl. 115

— 3. De zogenaamde Ziczak-Dadel met haar Dier. bl. 144

Fig.

- Fig. 4. Een zeer aartig gemarmerd
Voluttje, het Juffertje ge-
naamd. bl. 149*
- 5. *De regte Musiekhooren, met
het Dier, bl. 166*

PLAAT CXXI. Afbeelding van de TE-
PELBAK, zogenaamd. tegen over Bladz. 179

- Fig. 1. Een Gekroonde Moesjes-
Tepelbak, met het Dier
daar in. bl. 180*
- 2. *Het Dier uit een grooter Te-
pelbak. ibid.*

PLAAT CXXII. Afbeelding van BEL-
HOOREN, WULKEN, enz. ————— 193

- Fig. 1. Een Geknobbelde Belhoo-
ren met het Dier daar in. bl. 194*
- 2. *Kinkhooren-Eijeren van Su-
riname. bl. 221*
- 3, 4. *Een Zeeuwfche Wulkhoo-
ren, met het Dier, van de
eene en andere zyde. bl. 229*

PLAAT CXXIII. Afbeelding van KROON-
HOORENS, enz. ————— 261

- Fig. 1. Een Kroonhooren met de
zogenaamde Purperflak. bl. 262*
- 2. *Een fraay gebandeerde
bruinbonte Krulhooren. bl. 286*
- 3. *Een effen ronde Spil met
het Dier. bl. 311*
- 4. *Een zeer fraay gebandeer-
de Snuitpen. bl. 334*

PLAAT CXXIV.

PLAAT CXXIV. Afbeelding van Tol

LEN, SLAKHOORENS, enz.

tegen over Bladz. 341

- Fig. 1. Een geknobbelde Tol of
Pieramied met baar Dier. bl. 342
- 2. Een Nerietachtige Maan-
hooren, dito. bl. 361
- 3. Een Europifche Wentel-
trap met baar Slakje. bl. 391
- 4. De Jongwerpemde Rivier-
Slakhooren met baar Dier. bl. 439
- 5, 6. Een Fransch Zee-Oor
met bet Dier, van de Rug-
zyde en van de Onderzyde
befchouwd. bl. 502
- 7, 8. Een Europifche Patel-
le met bet Dier, van boven
en van ter zyde. bl. 513

PLAAT CXXV. Afbeelding van WORM-
BUISJES, enz.

551

- Fig. 1. De Olyphants-Tand met
bet Dier daar in. bl. 551
- 2. Een zogenaamd Hoornflan-
getje, dito. bl. 571
- 3. Een zeer fraaije Neptunus-
Schaft. bl. 578
- 4. Een Zee-Hout-Worm of
Scheeps-Boorworm. bl. 595
- 5. Het Dier van sommige Zand-
kokers of Wormbuisjes. bl. 609
- 6. Een Koker-Worm, de
Goudtand genaamd, van de
Kaap, in zyn Koker. bl. 623
- 7. De zelfde buiten zyn Koker. bl. 624


BESCHRYVING DER DIEREN.



ZESDE AFDEELING.

XLVI. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslacht der PAPIEREN NAUTILUSSEN of Doekenhuiden, waar in de Smalkielde zo wel als de Breedkielde, en de Rystenbry-Nautilusfen, zogenaamd, begreepen zyn.

 e Dóubletten of Tweekleppige Schulpdieren in 't naastvoorgaande Stuk beschreeven hebbende, komen wy thans tot de beschouwing der *Eenkleppige*, wier ledige Húisjes men gewoonlyk HOORENS noemt. Het Tooneel wordt onder dezelve geopend door deeze Stukken, wegens hunne broosheid kostbaarer dan zeldzaam, welke om die reden den naam voeren van PAPIEREN NAUTILUSSEN. Wat de oorsprong der benaaming van Nautilusfen zy, zullen wy in 't volgende Hoofdstuk zien.

A

Ee

VI. Eene omwonden of gedraaide, Vliezig dunne Schaal, die niet alleen uit één Stuk bestaat, maar ook slegts een enkele holligheid heeft, zonder verdeelingen, maakt de Kenmerken uit van dit Geslagt. Men kan 'er byvoegen, dat het Schulpdier een Polypus is.

Soorten. Twee Soorten zyn in hetzelfde, door LINNÆUS, opgetekend, als volgt.

CCLXXI. (271) Papieren Nautilus, die de Kiel eenigermaate getand heeft.

Argonauta Argo.

Doekenhuis. Veele Eeuwen, reeds, is deeze Soort bekend geweest. ARISTOTELES, immers, die lang voor 's Heilands Geboorte leefde, spreekt 'er breedvoerig van, en geen wonder, also men ze aan de Oevers van de Middellandsche Zee, zo wel als in de Indiën, en mooglyk overal in de Oceaan van de warme Lugtstreeken, aantreft. Dit is de eerste der twee

Soor-

(271) *Argonauta Carinâ subdentatâ. Syst. Nat. XII. Gen. 317. M. L. U. 548. N. 148. Nautilus. BELL. Aq. T. 380. Nautilus five Nauplius. BONANN. Recr. I. f. 13. LIST. Conch. 4. Naut. T. 3, 4. Nautilus tenuis. RUMPH Mus. T. 18. f. A. B. N. 1, 4, Cymbium. GUALTH Test. T. II, 12. f. A, B, C. Nautilus Papyraceus. ARGENV. Conch. T. 8, (5). f. A, B, C. Nautilus. OLEAR Mus. 66. T. 32. f. 4. GINANN. Adriat. II. T. 3. f. 29. SEB. Mus. II. T. 34. f. 4, 12. Nautilus fulcatus. KLEIN Ostrac. T. I. f. 3. Cymbium. TESSIN. Epist. I. N. 28. KNORR. Verzam. I. D. Pl. 2. IV. D. Pl. 11.*

DSI

Soorten van Nautilusfen by ARISTOTELES, VI.
 die getuigt, dat de Schaal, van fommigen, AFDEEL.
 het *Ey der Polypus* genoemd werdt. Men XLVI.
 zal dit zodanig begrypen moeten, dat dezel- HOOFD-
 ve, als een Dop, het Schulpdier, 't welk een
 Polypus is, omvat en in zelfstandigheid veel
 gelykt naar de Eijerschaalen. Gedagte Schaal
 vergelykt de Vader der Wysgeeren by eene
 Mantelschulp, uitgenomen dat zy hol is en
 dat het Dier 'er niet zo aan kleeft. Digt aan
 Land, voegt hy 'er by, aast zy gemeenlyk,
 en wordt dan dikwils van de Baaren op den
 Oever gefmeeten, zo dat de Vifch uit de
 Schaal geflingert wordt en men dezelve ledig
 op den Oever vinde. „ Het Dier is, niet
 „ de gewoone Polypus, zegt ATHENÆUS,
 „ maar een Dier dat naar de Polypusfen
 „ zweemt, wat de Krullen aangaat, hebbende
 „ een Korst om zyne Rug, met welker Hol-
 „ ligheid nederwaards gekeerd het uit de diep-
 „ te der Zee opfitygt, en dan zig omkeerende
 „ zeilt. Het steekt, naamelyk, twee Krullen
 „ boven uit, waar tusfchen zeker dun Vlies
 „ gezien wordt, naar dat gene gelykende,
 „ 't welk de Vingeren der Pooten van de
 „ Zwemvogelen famenbindt: twee anderen laat
 „ het in 't Water neder, om zig te bestuu-
 „ ren; maar, wanneer het iets tot zig ziet
 „ komen, dan trekt het ylings de Pooten in,
 „ en, de Schulp met Water gevuld zynde,
 „ daalt het naar de diepte”.

VI. Zodanig is de beschryving der Ouden van
 AFDEEL. dit Schulpdier, welke in de voornaamste om-
 XLVI. standigheden bevestigd wordt door RUMPHIUS,
 HOOFD- die echter met eenig onderscheid daar van
 STUK. spreekt, zeggende: „ men bevindt, dat dee-
 „ ze Visch, zeilende, het meeste van zyn
 „ Lighaam in 't agterste van de Schulp bergt,
 „ houdende alleenlyk twee van zyne Baarden,
 „ als Roers, daar buiten om te stuuren: maar,
 „ als 'er geen Wind is, zo brengt hy alle
 „ zyne Baarden buiten, latende de Voorste-
 „ ven weder zakken, en dan roeit hy. Als hy
 „ eenig gevaar of onraad bespeurt, dan trekt
 „ hy al zyn Vleesch binnen boord, keerende
 „ het Agtersteven om hoog, zo dat het Bootje
 „ Water schept en te gronde gaat.” Dit moet
 Natuurlyk volgen uit de verzwaring van het
 breedste gedeelte der Schaal, door het gewigt
 van den Polypus; terwyl in tegendeel, door de
 Armen voorwaards uit te steeken, het Agter-
 steven, Natuurlyker wyze, opgeheven moet
 worden; zo dat de breede dunne Rand een
 foort van Zeil maakt: zonder dat men om 't
 behulp van 't gedagte Vliesje behoeft te den-
 ken, 't welk RUMPHIUS in de Oostindischen
 niet vernomen hadt. Hy getuigt, echter,
 dat dezelve somtyds sneller zeilen dan een
 Schip; 't welk aan haare ligtheid is toe te
 schryven.

Naamsre-
den.

Wy zien dan hier uit, om welke reden dee-
 ze Hoorens of Schulpdieren van sommigen

Zei.

Zeilers geheten worden, en in 't Hoogduitsch VI. *Fahrkuttel* of *Schiffkuttel*; doch men gebruikt AFDEEL. XLVI. in 't algemeen den naam van *Nautilus*, of, HOOFD- volgens den Franschen tongval, *Nautilé*. De STUK, Grieken noemden haar ook *Nauplios* en *Pom-pilos* volgens PLINIUS. In 't Italiaans geeft men 'er ook wel den naam aan van *Polpo Moscardino* of *Moscarolo* volgens BONANNI, die 'er de woonplaats van stelt in de Adriatische Zee, „ daar hem de Visfchers, zegt hy, on- „ der de Zeekatten, by de Klippen aan den „ Oever vinden, waar hy dikwils gaat aazen. „ Zyne Schaal is byna zo dun als Papier, „ doorschynende, broofch en Sneeuw-wit; „ een Scheepje of Schuitje affchetzende, dat „ uit drie deelen bestaat, twee Zyden, naame- „ lyk, en een Kiel, waar de Buisagtige Strec- „ pen, overal getrokken, in uitloopen, en dezel- „ ve Tandswyz' oneffen maaken, zynde die door „ eene geele of bruine Kleur onderscheiden”.

Men vangt dit Schepzel niet alleen in de Adriatische Zee of Golf van Venetie, maar bovendien aan de Eilanden Sicilie, Sardinie, Corfica, Minorca, en anderen in de Midde-landsche Zee, zegt d'ARGENVILLE, en hier door agt hy de echtheid der Afbeelding bevestigd te zyn, welke daar van door Doktor RUISCH gegeven is. Het uitgespannen Zeil, daar in, echter, komt ten opzigt van de grootte verdagt voor, en ik weet niet wie de menigvuldige Ooggetuigen zyn, die de Papiere

VI. Nautilus hebben zien Zeil maaken, zo LIN-
 AFDEEL. NÆUS zegt (*). Evenwel is 't niet te den-
 XLVI. ken, dat het Dier flegts, gelyk de Kluizenaar,
 HOOFD in een vreemde Schulp of Hoorn huisveste;
 STUK. hoe zeer hetzelve ook van de andere Schulp-
 dieren verfchille. Wy geeven 'er, volgens ge-
 dagten RUISCH, deeze befchryving van, die
 wy met het onze, dat wy in Vogt hebben,
 vergelyken, zegt d'ARGENVILLE.

Het Dier. „ De Kop is taamelyk groot, met twee hel-
 „ dere Oogen voorzien. Het heeft agt Pooten
 „ of Beenen van een week Vleesch, welke men
 „ Baarden noemt. Zy zyn dikker aan het end, dat
 „ by het Lighaam komt, en hebben een dun
 „ Vlies, dat ze aan malkanderen verbindt, gelyk
 „ men ziet aan de Pooten der Eenden. Deeze
 „ Baarden, van Zilveragtige Kleur, met Wrat-
 „ ten op de zyden, zyn plat als Riemen, en
 „ dienen het Dier om te zwemmen. Het
 „ fchynt, dat hetzelve roeit met zyne Lap-
 „ pen en Baarden, en dat het zyne Schulp be-
 „ ftuurt als een Boot of Sloep. De zes Baar-
 „ den van vooren zyn kort, wit, en vol met
 „ Wratten, even als die der andere Zeekatten.
 „ Het

(*) Nisi tot testes nobis obfiringerent, qui propriis oculis
 viderunt Argonautam velificantem. *Syst. Nat.* p. 1161. JON-
 STONUS perquam confuse describit species Nautilorum, re-
 coquens fabulam de Nautilo Velificante, quam exposuit RUM-
 PHIVS. KLEIN *Ostrac.* p. 4. RUMPHIVS heeft wel
 het Zeil maaken, doch niet het vaaren of zeilen van de Nau-
 tilus ontkend.

„ Het spreidt dezelve als eene Roos uit, VI.
 „ onder 't zwemmen: de twee andere Baar- AFDEEL.
 „ den, van agteren, die langer zyn, hangen XLVI.
 „ in de Zee, om tot Roer te dienen voor zy- HOOFD-
 „ ne Schulp; welke hy met zyne Hefboo- STUK.
 „ men van vooren oplit, om 'er den Wind
 „ in te ontvangen. Wanneer het dood ftil
 „ is, gaat hy aan 't roeijen, laat zyne Hef-
 „ boomen neder, en doet alle zyne Baarden
 „ uitkomen. Eenig gevaar vreezende, trekt
 „ het Dier zyn Vleefch en alle de Baarden in,
 „ op dat zyn Schuitje Water fcheppen moge
 „ en dus te gronde gaan. Dikwils pompt het
 „ en werpt Water uit zyne Schulp, dikwils
 „ verlaat het dezelve, die dan op de Zee
 „ dryft, tot dat zy tegen de Rotsen verbryzeld
 „ worde (*).”

Hier worden, al wederom, geene Oog-ge-
 tuigenisfen bygebracht, en de befchryving fchynt
 van RUMPHIUS ontleend en wat opgefmukt
 te zyn. Het Dier, dat ik onder deezen naam
 gekogt heb, is langer van Lyf, en de Oogen
 zyn daar in, op ver naa, zo blykbaar niet,
 als in de gedagte Afbeelding. Het is, over 't
 geheel, bruiner dan de andere Polypusfen, en
 de Armen zyn in hetzelfde, zo wel als in die,
 volkomen van elkander afgezonderd, zonder
 eenig tufchenkomend en famenvoegend Vlies.

Twee

(*) *Conchyliogic.* II. Partie p. 30.

VI. Twee Armen zyn inderdaad langer dan de
 AFDEEL. overigen, doch dit zyn de agterfte of de meest
 XLVI. ruggelings geplaatfte niet, maar de genen die
 HOOFD- daar aan volgen. Welke de Hefboomen zyn,
 STUK. daar d'ARGENVILLE van spreekt, en wat het
 Steunpunt tot derzelve werking, om de Schulp
 zodanig op te ligten, dat de Wind in het
 breedfte end, als in een Zeil, kan gevangen
 worden, verftaa ik niet, en geloof veeleer, dat
 zulks door de verandering van het middelpunt
 der zwaarte, wegens de overhelling van het
 Lighaam des Diers, of van deszelfs Armen,
 als gezegd is, veroorzaakt worde.

Het Dier
 in de
 Hooren.

Wat de Afbeelding van de Hooren, met het
 Dier daarin, aangaat, dezelve fchynt reeds
 van oude afkomst te zyn. In 't Werk van
 ALDROVANDUS, naamelyk, komt de zelfde
 Figuur voor, welke d'ARGENVILLE in 't
 midden van zyne Plaat geeft, en daar van
 spreekt die Autheur aldus. „ De Schaal van
 „ de Nautilus heeft BELLONIUS met die
 „ van RONDELETIUS overeenkomstig afge-
 „ beeld, en den daar in begreepen Polypus
 „ met alle de Baarden uitfteekende, die veel
 „ langer zyn, wel driemaal en daar boven,
 „ dan RONDELETIUS dezelve verftoont;
 „ zodanig dat drie derzelve wederzyds ge-
 „ kruld neergelaten, twee fchuins opgeregt
 „ worden, zonder eenig tusfchenkomend Vlies.
 „ Dat Vlies, naamelyk, heeft hy als een Zeil,
 „ aan het vlakke end der Schaal, of het Voor-
 „ fte.

„ steven , overend geplaatst. **OPPIANUS** VI.
 „ zegt , dat twee Pooten worden opgeregt , ^{AFDEEL.} XLVI.
 „ en tusfchen dezelfen een dun Vlies , als een ^{HOOFD-}
 „ Zeil : twee nedergelaten , aan ieder zyde , ^{STUK.}
 „ die naar Stuurriemen gelyken : maar de Af-
 „ beelding van **BELLONIUS** , en die welken
 „ de Dierbefchryver (*) uit Engeland ontvan-
 „ gen heeft , zo wel als de myne , laat 'er we-
 „ derzyds drie neder. Zy fchynen echter
 „ meer te gelyken naar roey - dan ftuur - Rie-
 „ men. **PLINIUS** alleen fchryft , dat deeze
 „ Vifch zyne Staart in 't midden als een Roer
 „ gebruikt ; of hy dat regt heeft weet ik
 „ niet : want in de Polypus is geen Deel be-
 „ kend , dat den naam van Staart voeren of
 „ dus buiten de Schaal uitgelaten zou kunnen
 „ worden” (†).

Een zelfde slag van Dier , als by **RUMPHIUS** ^{verschil}
 in de Ryftenbry-Nautilus afgebeeld is , komt ^{der}
 by anderen voor , in de Smalkielde Papieren ^{Hoorens.}
 Nautilus. Schoon , naamelyk , **LINNÆUS**
 alle de Dunfchaalige , Eenhuizige Nautilusfen
 tot ééne enkele Soort heeft t'huis gebragt ,
 kennen wy nogtans daar van drie weezentlyk
 verfchillende , die altemaal wel den naam voe-
 ren mogen van Papieren Nautilusfen of Doe-
 kenhuiven , doch byzondere Kenmerken heb-
 ben ,

(*) *Zoögraphus* zegt hy. Men meent , dat hier door de
 Oude **GESNERUS** verftaan worde.

(†) De *Testaceis*, Libr. III, Cap. 3.

A 5

VI. ben ; waaraan menze , 't zy klein of groot
 AFDEEL zynde, duidelyk onderscheidt. Daar zyn naa-
 XLVI. melyk Smalgekielde , Breedgekielde en Rysten-
 HOOFD- bry-Nautilusfen. Ik zal van elk in 't byzonder
 STUK. spreek.

Smalge-
 kielde.

De *Smal gekielde* of *Smalkielde* schynt de ge-
 ne te zyn , welke de Ouden gekend hebben.
 Dus , naamelyk , luidt de beschryving van
 BELLONIUS , welke ALDROVANDUS
 nauwkeurig noemt. „ De Schaal schynt uit
 „ drie Stukken te bestaan , te weeten de Zy-
 „ den en Kiel , daar zy doch maar enkeld en
 „ eenvoudig is , zynde de twee Zydén door
 „ de Kiel vereenigd. Zy heeft doorgaans niet
 „ meer grootte , dan dat menze met de beide
 „ Handen omvatten kan , en de breedte laat
 „ zig bespannen met den Duim en middelsten
 „ Vinger. Haar dikte van Wand gaat die van
 „ Parkement niet te boven , en zy hebben
 „ Streepen overlans , die haar aan den Rand
 „ gekarteld maaken , als waren zy met Tand-
 „ jes ingesneeden. De Opening , door welke
 „ de Nautilus gevoed wordt en uit de Schaal
 „ komt , is groot. De Schaal is broosch , Melk-
 „ wit , glanzig en in alle opzigten naar een rond
 „ Scheepje gelykende. Die is het ook welke
 BONANNI afbeeldt. KLEIN merkt aan , dat
 deeze nog door scherpe of stompe Ooren te
 hebben , verschillen , en hy onderscheidt dus
 die van BONANNI van die gene , welke
 RUMPHIUS afgebeeld heeft , met scherpe
 Oo.

Ooren. Want LISTER hadt de zodanigen VI. ge-Oord geheeten, die by het middelpunt der ^{AFDEEL.} Windingen een dikkere Eeltagtige Zoom heb- ^{XI.VI,} ^{HOOFD-} ben, eenigermate gelykende naar eens Men- ^{STUK.} fchen Oor. Dit hebben de Smalkielde by uitneemendheid, gelyk de Afbeeldingen aantoonen, inzonderheid die, waar menze van de grootste Soort vindt afgetekend (*), Zy komen niet alleen van vyf tot zeven Duimen of een Span lang voor, gelyk RUMPHIUS zegt, maar ook fomtyds van een Voet en daar boven. Die, welke GUALTHERI heeft doen afbeelden, ter langte van tien en ter breedte van zes Duimen, is een ongemeen Stuk, zullende waarfchynlyk dat Exemplaar zyn, daar in de Aantekeningen op RUMPHIUS van gefproken wordt, als zig bevindende in het Kabinet van den Groot Hertog van Florence. Men vindt ook kleinen van maar twee of drie Duimen lang. De Kleur is wit of eenigermate uit den groenen geelagtig in frifche Nautilusfen van deezen aart, die in het midden, aan de gedagte Ooren of Maantjes, dikwils Purperrood zyn: maar de Tand en Punten aan den omtrek hebben zy, in 't algemeen, donker bruin of zwartagtig. Hoe grooter en frifcher, hoe kostbaarder deeze Hoo-
rens

(*) Zie GUALTH. *Testar.* T. II. f. A. SEB. *Kab.* III. Pl. 84. f. 5. RUMPH. *Rar.* Pl. 18. f. A. ARGENV. *Conch.* Pl. 5. f. A. KNORR. *Verzam.* I. D. Pl. 2. f. 1.
I. DEEL. XVI. STUK.

VI. rens zyn, en dit is niet te verwonderen, also
 AFDEEL. men in Oostindie voor zulken, daar agt Muts-
 XLVI. jes of een Zeeuwfche Kan Water in gaat, zo
 HOOFD- RUMPHIUS aanmerkt, wel negen Ryksdaal-
 STUK. ders betaald heeft.

Breed
gerugde.

Dat flag van Nautilusfen, welke men, om dat zy veel breeder gekield zyn, *breed gerugde* of *breed gekielde*, anders ook wel *Breedruggen* tytelt, verschilt bovendien van de voorgaande daar in, dat zy de Opening wyder heeft, en dat de Sleuven en Buisagtige Verheffingen, die van het midden naar den omtrek loopen, breeder en verder van elkander geplaatst zyn, zo wel als de Tand en den Omtrek, welken deeze Soort veel stomper heeft, gelyk de Afbeeldingen aantoonen (*). Zy valt, op ver naa, zo groot niet; weshalven RUMPHIUS deeze ook de Kleine noemt van de Papieren Nautilusfen. Die by hem afgebeeld voorkomt is evenwel nog taamelyk groot, als hebbende meer dan drie Duimen langte Door- gaans vallen deeze Breedruggen nog kleiner en fomtyds niet langer dan een Duim. „ De „ Kleur is doffer en geelagtiger, of vuil „ Hoornkleurig en als beroekt: de Tandjes, „ aan den omtrek van de Schaal, zyn mede „ zwart: doch zy is naar evenredigheid veel dik-

(*) Zie GUALTH. *Testar.* T. 12. f. C. SEB. Kab. III. Pl. 84. f. 9—12. RUMPH. *Rar. Pl.* 18. f. B. ARGENV. *Conch.* Pl. 5. f. B, KNORR. *Verzam.* I. D. Pl. 2. f. 2. IV. D. Pl. 11. f. I.

„ dikker dan de voorgaande. Evenwel ont- VI.
 „ houdt zig daarin, zo RUMPHIUS schryft, AFDEEL.
 „ een zelfde Soort van Visch of Dier, dat zy- XLVI.
 „ ne Baarden ook op de zelfde manier gebruikt, HOOFD-
 „ doch meer roeijende dan zeilende gevonden STUK.
 „ wordt, inzonderheid onder Bladen en Dryf-
 „ hout zig verbergende. Anders onthoudt hy
 „ zig meest op den Grond en komt fomtyds
 „ ook in de Vischfuiken; weshalve men dee-
 „ ze Soort meer ziet dan de voorgaande”.

Ten opzigt van het Dier brengt die Autheur, De Eijer-
 als Ooggetuige, nog deeze Waarneemingen Stok.
 te berde. Hy hadt zodanigen, versch uit Zee
 gebragt zynde, gehad, die aanstonds stierven,
 al deed men ze in Water: des het bedenkelyk
 voorkomt, of dit Schulpdier, schoon aan zyne
 Schaal geen blykbaare aanhechting hebbende,
 ook wel buiten dezelve kan leeven. Ten
 uiterste ongeloofbaar is het zeggen van PLI-
 NIUS, dat dit Dier zyne Hooren by wylen
 verlaaten zou, om op 't Land te loopen. Hy
 hadt Eijeren in deszelfs Buik gevonden, zyn-
 de ronde witte Korrels, als een Klomp famen-
 hangende, waarvan ieder boven op een zwart
 Stipje hadt, als een Oog. Dit gelykt wel wat
 naar de Eijertros der Zee-Katten *. De Die- * zte het
 ren, zo wel van de Smal gekielde als van de XIV. STUK
 Breedruggen, hebben ook dergelyke zwarte bladz. 377.
 Sneb, naar een Pappegaay's Bek gelykende,
 als de andere Polypusfen †, die diep onder † 't Zelfde
 't Vleesch verborgen legt. „ Op den bodem bl. 358.

van

VI. „ van de Schulp vindt men een Klontje Ei-
 AFDEEL. „ jers of Kuit, van gedaante of Kleur als an-
 XLVI. „ dere Visch-Kuit, omgeven met een dun
 HOOFD- „ Vliesje. Al is de geheele Schaal niet groot-
 STUK. „ ter dan een Vinger, zo hebben zy doch een
 „ Eijerstok, als een Kusfen op de Kiel leg-
 „ gende”.

Ryftenbry
 Nautilus-
 fen:

De *Ryftenbry-Nutilus* fehynt aan RUMPHIUS niet bekend geweest te zyn, hoewel men de Afbeeldingen daar van, in zyn Werk, door den Uitgever en Aanteekenaar, gelyk veele anderen, ingevoegd vindt (*). Die echter, welke men daar heeft, zyn niet van de de grootften: zo min als die van GUALTHERI, welke nog geen vyf Duimen in langte haalt. De Afbeelding, in 't Werk van SEBA, heeft de langte van negen Duimen. Stukken van die grootte zyn ongemeen zeldzaam en zeer kostbaar, want dit slag van Nautilusfen wordt thans by de Liefhebbers het allerhoogste gewaardeerd. Zy verschillen minder van de Breedruggen, dan van de Smalgekielde, doordien zy de Kiel taamelyk breed hebben, en de Kleur is, zelfs in groote Stukken, Melkwit, met bruine Punten aan den Omtrek. De Buisagtige verheffingen tusfchen de Sleuven, die van 't middelpunt naar den Omtrek loopen, even als in de andere Papieren

(*) RUMPH. *Amb. Rar.* Pl. 18. N. 1, 2, 3, 4. Zie ook GUALTHERI T. 12. f. B. SEBA. *Kab.* Pl. 84. f. 4.

ren Nautilusfen, zyn hier als van binnen met een Stift uitgedrukt, 't welk de Oppervlakte van buiten bezet maakt met Knobbeltjes, die naar Koorntjes gelyken, en zulks, met de Kleur gepaard, geeft 'er die zonderlinge, doch niet ongepaste, benaaming aan. Deeze Knobbeltjes zyn, regelmatig, als op Cirkels geplaatst, die langs de Winding uitloopen. De Opening gaapt, in myn Exemplaar, dat vier en een half Duim lang is, wel twee Duimen, en in een Smal gekielde van vyf Duimen merkelyk minder: waar uit men het verschil van dikte kan opmaaken. Ook zyn de Rystenbry-Nautilusfen ronder van Omtrek, en hebben de gedagte Ooren of Maantjes zo zichtbaar niet.

VI.
AFDEEL.
XLVI.
HOOFD.
STUK.

(272) Papieren Nautilus, die de Kiel rimpe-
lig en zonder Punzjes heeft.

CCLXXII.
Argonauta
Cymbium.
Kieintje

Een zeer klein Hoorntje, dat naauwlyks de grootte van een Zandje heeft, in de Middellandsche Zee voorkomende, is door LINNÆUS tot de Tweede Soort van dit Geslagt geschikt. GUALTHIERI noemt het, gelyk de anderen, *Cymbium*, waar van de bynaam afkomstig is. Ik weet niet, waarom hy niet liever dat ongemeen raare Stuk, 't welk de Heer LYONNET alleen meende te bezitten, by d'ARGEN-

VIL-

(272) *Argonauta* Carinâ rugosâ muticâ, *Syst. Nat.* XII.
GUALTH. *Test.* T. 12. f. D.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. AFDEEL. XLVI. HOOFD-STUK. VILLE op de eerste Supplement-Plaat, Letter B, vertoond, tot eene nieuwe Soort gemaakt heeft. Hetzelve immers, behoort, volgens dien Autheur, volstrekt tot de Papiereu Nautilusfen, en wordt, wegens zyne ontzaglyke dunte en doorschynendheid, *Nautilè vitrè*, dat is Glazen Nautilus, geheten. De Gestalte, echter, zweemt meer naar die der Kapjes of Patellen, en het heeft een omgekrudden Top, gelyk sommigen onder dezelveu, doch het is als plat gekneepen, geheel vol Ringswyze plooijen, met den Mond evenwydig, en heeft een geknobbelde Kiel. Dat Stuk, 't welk op de Plaat van RUMPHIUS, in N. 5, is afgebeeld, zou ook als een bysoort mogen aangemerkt worden van de Papiereu Nautilusfen.



XLVII. H O O F D S T U K.

Beschryving van 't Geslacht der NAUTILUSEN, die men ook Coquiljes noemt; tot welken de kleine Ammons-Hoorentjes, in 't Zee-Zand ontdekt, betrokken zyn.

Naam.

Dat de benaaming *Nautilus*, zo wel als *Nautikos*, gelyk de oude Grieken deeze Hoorens tytelden, als ook 't woord *Nauplios*, dat sommigen gebruiken, van de Gestalte, die eenigermaate naar een Vaartuig, *Naus*, gelykt, afkomstig zy, is zeer natuurlyk te begryp.

grypen. Eenigen, echter, fchynen te den- VI.
 ken, dat het eerstgemelde woord zynen oir- AFDEEL.
 fpraak van 't Grieksch woord *Nautis*, in 't XLVII.
 Latyn *Nauta*, zou hebben, alzo zy 'er den HOOFD-
 naam van *Schippers* aan geeven, en ze dus van STUK.
 die van 't voorgaande Geflagt, welke zy *Zeil-
 lers* noemen, tragten te onderscheiden: daar,
 doch, deeze niet minder Zeilers zyn dan die,
 en de naam van Schippertje past op geen van
 beiden. De Ouden fchynen ze ook *Pompilos*
 geheeten te hebben, dat een naam is, die aan
 zekere Visfchen, welke de Schepen, op hun-
 ne Reistogten in de Oceaan, dikwils vergezel-
 len, gegeven wordt †. De gewoonlykfte † zie het
 naam, echter, is NAUTILUS, dien men in de VII. STUK,
 meeste Taalen van Europa overgenomen heeft. bl. 278.

De Kenmerken bestaan in eene Schaal die Kenmer-
 Eenkleppig is en veele Hokjes heeft, wel- ken.
 ke met doorboorde Middelfchotten van elkan-
 der afgezonderd zyn. Voor het overige komt
 de Hooren, in uitwendige Gestalte, veel met
 die van het voorgaande Geflagt overeen.

Het tegenwoordige bevat, volgens den Rid- Soorten,
 der LINNÆUS, zeventien Soorten, doordien
 hy 'er alle de Verscheidenheden van die kleine
 Hoorntjes, naar de Verfteende Ammons-
 Hoorens gelykende, welke men, sedert eenige
 Jaaren, in het Zand der Oeveren van de Mid-
 dellandsche Zee ontdekt hadt, en zelfs zoda-
 nigen, die byna regt zyn, in begreepen heeft.

B

I. Spi-

VI.

AFDEEL.
XLVII.
HOOFD-
STUK.

CCLXXIII.
Nautilus
Pompilius.
Paarle-
moer-Nau-
tilus.

I. *Spiraale*, die rondagtig zyn.

(273) *Nautilus*, met de *Schaal spiraal*, de *Opening Hartvormig*, de *Windingen aan elkander gevoegd*, *stomp en efsfen*.

Deeze Kenmerken behooren tot de gewoone *Nautilusfen*, die men dikwils, in onderscheiding van de voorgaande, *Nautilus crasfus* of dikke *Nautilus* noemt; dewyl deeze de Wanden veel dikker heeft. Men geeft 'er ook wel den naam van *Coquilje* aan: een woord dat van de Franschen ontleend is, en *Schulp* betekent: zullende by uitneemendheid op deeze Hooren toegepast zyn. Men plagtze, in 't Neerduitsch, ook *Paarlemoer-Hooren* te noemen; alzo zy van binnen schoon *Paarlemoer* is, en van buiten fraay gepaarlemoerd kan worden: doch, nu men zulks aan verscheiderley Hooren,

(273) *Nautilus Testâ spirali*, aperturâ Cordatâ, Anfractibus contiguis obtusis lævibus. *Syst. Nat.* XII. Gen. 318. M. L. U. 549. N. 149. *Cochlea Margaritifera*. ROND. *Aq.* 2. p. 97. *Nautilus alter*. BELLON. *Aq.* T. 382. JONST. *Aq.* T. 10. f. 1, 2, 7. *Nautilus major crasfus*. RUMPH. *Rarit.* T. 17. f. A, B, C. BONANN. *Recr.* I. T. 1, 2. GUALTH. *Test.* T. 17, 18. ARGENV. *Conch.* T. 8. f. E. F. PET. *Amb.* T. 3. f. 7. GAZ. T. 99. f. D. BREYN *Polyth.* 14. KLEIN. *Ostrac.* T. 1. f. 1, 2. SEB. *Kab.* III. T. 84. f. 1-3. KNORR. *Verzam.* I. D. Pl. 1. Pl. 2. f. 3. IV. D. Pl. 22.

rens, ook die niet minder groot zyn, gelyk de Knobelhoorens, weet te doen, behoort men, tot onderscheiding, veeleer den naam te gebruiken van *Paarlemoer-Nutilus*, of enkel dien van *Nautilus*. In plaats van Schippers of Schippertjes, zou ik ze liever *Stuurlieden* heeten. Waar van de bynaam *Pompilius* ontleend zy, is uit het voorgaande blykbaar.

De Ouden hebben van deeze, als van de tweede Soort van Nautilusfen, gewag gemaakt. De zelfde Eigenschappen, van te vaaren, ja van te zeilen, worden 'er, even als aan de Papieren Nautilusfen, aan toegeschreeven. Dewyl zy byna alleen in de Indiën voorkomen, zo is RUMPHIUS hier de eenigste Getuige, die ons verhaalt, dat men deeze Nautilusfen, na een Storm, als het Stil Weer wordt, omstreeks de Molukse Eilanden, en zelfs by Java, by troppen op het Water ziet dryven, zynde waarschyntlyk door 't geweld der Golven van den Grond opgeligt; waar uit hy besluit, dat deeze Schulpdieren aldaar ook troepswyze leeven. Ik vind echter, daar omtrent, die bedenking, of de Grond der Zee wel zo gelyk en vlak is, dat niet deeze Dieren zig aldaar, by een Storm, tusfchen Rotfen, Steenen, Klippen en Zeegewas, zouden verbergen kunnen. Mooglyk zullen zy alsdan eenige verfrisfching zoeken, tegen de troebelheid van het Water, of enkel naar boven gaan om eens

B 2 Adem

VI. Adem te fcheppen , volgens de manier van
 AFDEEL. spreken. „ Dit dryven, [immers, zegt hy],
 XLVII. „ duurt niet lang : want alle de Baarden in-
 HOOFD- „ trekkende keert hy zyn Bootje om, en gaat
 STUK. „ weer te Gronde. De ledige Schaalen , in
 „ tegendeel, vindt men dikwils dryven of op
 „ het Strand leggen : want dit weerlooze
 „ Dier, geen Dekzel hebbende, is een prooy
 „ voor Krabben, Haaijen en Kaaimans: wes-
 „ halve men de Schaal aan de kanten meest
 „ geknaagd vindt , en , dewyl het Dier niet
 „ vast hangt aan de Schaal , kunnen zy het-
 „ zelve ligt daar uit trekken , en laaten de
 „ ledige Schaal dryven. De Jonge Schepzels
 „ van deeze Nautilus , nog niet grooter dan
 „ een Schelling zynde , zyn schoon Paarle-
 „ moerverwig van buiten en van binnen ; zo
 „ dat de ruige Schaal eerst door den tyd daar
 „ over heen groeit, beginnende van het voor-
 „ ste end, of van het Bootje af.”

Het Dier. Van het gedagte Dier kan ik geen klaarder
 denkbeeld geeven , dan het gene ons door
 RUMPHIUS is medegedeeld. Hy merkt aan,
 dat hetzelfde ook tot de Polypusfen of Veel-
 voeten behoort , doch eene Gestalte heeft,
 die eenigermate gefatzoeneerd is naar de
 Schaal , welke het bewoont. Het moet ze-
 kerlyk meer gelyken naar de overige Schulp-
 dieren, alzo het insgelyks een Staartje heeft,
 waar mede het aan of omtrent de Spil der
 Windingen vastgehecht is , gaande als een Pees
 door

door alle de Kamertjes heen. Dat gedeelte van het Dier, 't welk uitwendig zig vertoont, en den Voet uitmaakt, daar hetzelfde mede voortkruipt, gelyk de Slakken, is meest vlak, Kraakbeenagtig en gerimpeld, ziende uit den rosfen of licht bruinen, met eenige zwartagtige Plekken: „ het onderste deel, 't welk tegen „ de Kiel aan legt, en in 't gaan het bovenste „ wordt, is mede Kraakbeenig, doch weeker „ dan het vorige en met veele Wratten bezet. Tusschen beiden, aan 't voorste deel, „ ziet men een Klomp, van ontelbaare Voetjes, met verscheide Lappen boven elkan- „ der, en ter wederzyde den Mond bedekken- „ de, zynde ieder Lap gefatzoeneerd als de „ Hand van een Kind. Van deeze Lappen, „ nu, verdeelt de grootste en buitenste zig in „ twintig Vingeren of Voetjes, die ieder een „ halven Vinger lang en een Stroohalm dik, „ rond, glad en zonder die Napjes zyn, welke men aan de Armen van de Polypusfen „ ziet: ook loopen zy aan 't end breed uit, „ gelyk het blad van een Riem. Hier onder „ legt het tweede en derde Lapje of Handje, „ dat in zestien Vingeren verdeeld is, en daar „ onder steeds kleinere en met kortere Vingers, „ tot op den Mond. Alle deeze Vingers kan „ het Dier intrekken en uitsteeken naar belie- „ ven: zy dienen hetzelfde niet alleen voor „ Voeten in het kruipen, maar ook voor Han- „ den,

VI.
AFDEEL.
XLVII.
HOOFD-
STUK.

B 3

VI. „ den, om zyn Aas aan te vatten en naar den
 AFDEEL. „ Mond te brengen. De Mond of Bek gelykt
 XLVII. „ naar die der andere Zeekatten, zynde haakig
 HOOFD- „ krom, Beenig hard, blaauwagtig zwart; en
 STUK. „ van agteren met een Kring van wit, taay
 „ Vleesch omgeven: doch deeze Bek is door
 „ eenige andere Velletjes en door de gezegde
 „ Lappen geheel bedekt, zo dat men niets
 „ daar van zien kan, eer men die van elkander
 „ trekt. De Oogen, die zeer groot zyn, en
 „ als Navels zig vertoonen, staan op zyde,
 „ doch hebben in plaats van Appel een Gat,
 „ en zyn van binnen gevuld met zwart bruin
 „ Bloed. Van het agterfte des Lyfs gaat door
 „ alle de Gaatjes der Beschotten, tot aan het
 „ middelpunt, een dunne Pees, die ligt af-
 „ breekt. Onder de Snuit heeft het Dier een
 „ halfronde Pyp, gelyk de andere Zeekatten”,
 enz.

Deeze beschryving van dit Schulpdier komt my niet zo duister of verward voor, als dezelve door sommigen aangemerkt wordt (*), en D'ARGENVILLE doet den gezegden Auteur groot onregt, wanneer hy te kennen geeft, dat hy het een Polypus met agt Armen genoemd zou hebben, even als dat der Papieren Nautiusfen: als ook, dat hy een andere Afbeelding beloofd heeft, die nimmer aan 't licht gegeven is

(*) Partis Animalis mollis descriptio et delineatio in Museo Amboinico confusæ sunt et vix intelligibiles. BREYN *de Polythalamis*, p. 16.

is (*). Dat de Figuur 't zoek geraakt zy, welke door Letters opgehelderd werdt; (gelyk de Uitgever meldt;) heeft RUMPHIUS kunnen helpen, wiens beschryving zeer wel verstaanbaar is, en niet ftrydende met de Afbeelding, in zyn Werk van den Vifch uit deeze Hoorens gegeven.

De Schaal belangende is minder zwaarigheid. BREYN wil de Afbeelding van dezelve, in de Amboinsche Rariteitkamer, nog wel laaten gelden, doch merkt aan, dat in de doorgezaagde, die aldaar voorkomt, het Pypje of Spuitje ontbreekt, 't welk door alle de Kamertjes gaat; welk gebrek in de Afbeelding van HOOKE, anderszins genoegzaam nauwkeurig, ook op te merken viel, en dat hadt hy verbeterd, door eene met de uiterste vlyt uitgewerkte Figuur. In dezelve, 't is waar, komt zulk een doorlopend Pypje voor, dat oogfchynellyk zeer fraay uit de Herfenen daar in gebragt fchynt te zyn: want ik geloof niet dat men ooit zodanig iets in een doorgezaagde Nautilus gezien heeft; ten ware het een overblyfzel mogte zyn van de gedagte Pees, na dat het Dier kort te vooren was afgerukt uit

(*). L'Animal qui l'habite est une Polype a huit Pieds, ce qui convient au second Nautile Papyracé, mais nullement a la Masse informe, qu'il donne a ce premier Nautile. RUMPHIUS promet une autre figure, qu'il n'a jamais donnée. *Conch.* 2 Part. p. 27, 28.

B 4

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. uit de Schaal. Dat 'er zodanig een Pypje zyn
 AFDEEL. zoude ftrydt volftrekt tegen het gebruik, dat
 XLVII. men toefchryft aan de gemelde Kamertjes.
 HOOFD-
 STUK.

In een doorgezaagde Paarlemoer-Nautilus,
 Kamertjes, naamelyk, openbaart zig de inwendige Struc-
 tuur, en hoe zeer dezelve van die van byna
 alle andere Hoorens, en inzonderheid van de
 Papieren Nautilusfen, verfchille. De groote
 Holligheid, die men het Bootje noemt, in
 welke het Lighaam des Diers huisvest, is aan
 haar bodem met een Gat doorboord, 't welk
 doorloopt in een Kamertje, dat wederom,
 door een dergelyk Gat, gemeenfchap heeft
 met een volgend Kamertje, dit met een vol-
 gende, en zo voort, met al kleiner en kleiner
 Kamertjes, tot aan het Middelpunt of den Spil
 van de Hooren. Deeze Kamertjes zyn van
 elkander gefcheiden door dwarfe Middelfchot-
 ten, die zeer krom zyn en uitwaards fchep-
 pende ftaan, aan alle kanten, uitgenomen het
 gedagte Gat, volmaakt geflooten. Sommigen
 hebben veertig, vyftig en meer Kamertjes
 daar in geteld, doch R Û M P H I U S noemtze,
 te regt, ontelbaar: want de binnenfte, aan den
 Spil, naauwlyks te onderscheiden zyn, zo we-
 gens de kleinte, als de broofchheid der Wan-
 den. De Uitgever van zyn Werk fchynt vast
 te ftellen, dat deeze Hokjes nu en dan gevuld
 worden door het Vleezige van het Dier, niet-
 tegenftaande het korte Pypje, dat in de Mid-
 delfchotten binnenwaards uitpuilt, doch op ver

naa

naa niet aan het andere raakt, voor aan pas de dikte van een Naald en agter pas de wydte hadt, dat 'er een fyn Haairtje door kon. D'ARGENVILLE wist 'er de Punt van de alledunste Els naauwlyks door heen te brengen, en daarom kwam dat denkbeeld hem byna ongeloofbaar voor (*).

In zulke echter, van myne Nautilusfen, die van aanmerkelyke grootte zyn, vind ik dit Pypje geenszins zo naauw en dun. Het heeft, in de genen, die een half Voet groot zyn, by 't inkomen ten minste de wydte van een gewoone Penneschaft, en inwaards loopt het in een Pypje uit, dat een taamelyk wyde Ope-ning heeft: des het niet ongeloofbaar voor- komt, dat de Pees van het Dier, daar door heen loopende, zig eenigermaate kan uitzet-ten, en dus, op de een of andere manier, gelegenheid geeven, dat de voornoemde Hokjes dienen tot deszelfs beweging, om op te sty- gen en neder te daalen in het Water, gelyk de Zwemblaas aan de Visfchen. 't Zy gedag- te Hokjes ledig zyn of met Lugt gevuld; on- derstellende dat gedagte Pees zig in dezelve Blaasagtig kan uitzetten door eene Waterige opzwellung, zo was de reden gevonden van het daalen deezer Schulpdieren naar de Diep- te. Die Konstige Toestel, immers, schynt een dergelyk gebruik waarfchynlyk te maaken.

De-

(*) *Conchyl.* I. Part. p. 199.

VI. Dezelve; evenwel, moet daar toe niet vol-
 AFDEEL. frekt noodig zyn, als t'eenemaal ontbreeken-
 XLVII. de in de Papieren Nautilusfen.
 HOOFD-
 STUK.

De Schaal gelykt eenigermaate naar die der Slakhoorens, doch de Windingen verheffen zig niet in een Top: zy loopen inwaards en verbergen zig binnen de Mond-opening, die een aanzienlyke wydte heeft: zo dat men, in groote Nautilusfen, 'er gemakkelyk den Vuist in steeken kan. Op haar plat zyn zy van beide zyden eveneens gefatzoeneerd; zodanig dat men geen vershil vindt tusfchen de twee helften van een regt in 't midden, dwars door de Kamertjes, doorgezaagde Nautilus. Van buiten heeft de Schaal eene Kalkagtige Korst, die geelagtig wit is en zig polyften laat. Men ontdekt 'er, overal, de tekenen van aangroeiing aan. Daar de holte van het zogenaamde Bootje eindigt, en verder naar het opperste van de Krul, is zy overdwers fierlyk getekend met breede roodagtige of rosfe Streepen, die Golfagtig loopen. De andere helft der Krul, naar binnen ziende, is zwart.

Gepaarle-
moerde
Nautilus.

Van binnen is de geheele Hooren Paarle-
moer, en wordt zodanig ook van buiten door het afhaalen van de Korst, als wanneer men 'er den naam aan geeft van *Gepaarle-
moerde Nautilus*. Het Paarlemoer echter van de Hokjes overtreft dat van de Mond-opening of van het Bootje, en wordt wederom van dat der uitwendige Schaal, behoorlyk fchoon
 en

en glad gemaakt zynde, overtroffen. Daar is 't een enkele Zilverglans : hier speelen de Kleuren van den Regenboog met oneindige verscheidenheden, boven alle verbeelding. De Konst, daar by komende, maakt door graveeren, af- en uitsnyden, van deeze Hoorens on- verbeeldelyk fraaije Stukken, die aan onkundigen meer behaagen, dan het loutere voortbreng- zel der Natuur. Verscheide zodanigen vindt men by SEBA afgebeeld.

VI.
AFDEEL.
XLVII.
HOOFD-
STUK.

Deeze Hoorens, die men dan te regt Paarle-Genavelde: moer-Nautilusfen noemt, zyn niet eenerley. De gewoonen zyn, gelyk RUMPHIUS zegt, van vooren naar agteren omtrent zes en zeven Duimen lang, hebbende het voorste deel, dat het Bootje maakt, vier of vyf dwarse Vingeren breed. Zy vallen thans nog grooter. Van dit slag, die aan de Navel of in 't middelpunt geflooten zyn, zonder eenige zichtbaare draaijen, komen 'er ook kleinere voor, van dergelyke Kleur en met dergelyke dwars-streepen, die veel meer van de Oppervlakte beslaan: maar behalve deeze vindt men 'er, die in 't middel- punt een rond, doorlopend, Gaatje hebben, dat in de gewoonen volstrekt ontbreekt. De zodanigen zyn 'er van één en anderhalf tot twee en drie Duimen breed. De kleine gepaarle- moerde van een Duim en minder grootte, die RUMPHIUS zegt de Jongen te zyn, welke de buiten- Korst nog niet gekreegen hebben, zyn ook dik- wils

VI. wils met zulk een Gaatje voorzien. Aan de
 AFDEEL. XLVII. zodanigen geeft D'ARGENVILLE den naam
 HOOFD- van *Umbiliqués*, dat is Genavelde Nautilusfen.
 STUK. Of het de Jongen ook van de volgende zyn,
 zou men mogen twyfelen.

Perſpec-
 tief Nau-
 tilus.

De Autheuren, naamelyk, in 't algemeen, ſchynen tot nog toe die Soort of Verſcheidenheid van de grove Nautilusfen niet gekend te hebben, welke wy onderscheiden door den naam van *Perſpectief - Nautilus*. Dezelve komt met de gewoone overeen, ten opzigt van de uitwendige Geſtalte, de Korst en Kleur, de eigenschap van zig te laaten Paarlemoeren, en valt mede zeer groot: doch in 't middelpunt heeft dezelve eene ronde neerdrukking, alwaar de binnenſte draaijen, als in Perſpectief, zig vertoonen, hebbende in 't midden een doorlopend rond Gaatje, dat echter in ſommigen ontbreekt. Van zodanig eene, die gepaarlemoerd was, doch aan 't Mondſtuk merkelyk afgeſneeden, vinden wy in 't Vierde Deel der Verzameling van gekleurde Hoorens en Schulpen door KNORR, op de Twee-en-twintigſte Plaat, een zeer ſchoone Afbeelding (*).

Gebruik. Thans moet ik nog kortelyk van derzelve gebruik ſpreken. Sommigen geeven aan dit Geſlagt van Nautilusfen den naam van *Porſeleinhoorens*, als een voornaam gedeelte uitmakende

(*) Dit ſlag van Nautilusfen bevestiget het denkbeeld, dat 'er van de Ammons-Hoorens, die men in zo verbaazende grootte Verſteend aantreft, ook Natuurlyke zyn.

kende van de Stoffe, waar van de Chineezen VI.
 het Porfelein bakken. 't Is zeker, dat zy zulks AFDEEL.
 van zekere Aarde doen, die in de Grond ge- XLVII.
 vonden wordt, en bestaan zoude uit vergaane HOOFD-
 Schaalen van Schulpdieren. De Nautilusfen STUK.
 kunnen, wegens haar Paarlemoer, aan deeze
 Aarde misfchien die Glasagtige eigenschap by-
 zetten, welke het Chineefche Porfelein het on-
 ze doet overtreffen. Haar Paarlemoer is ook
 de oirzaak, dat menze *Paarldraagende* Schulpen
 genoemd heeft, schoon 'er geen Paarlen in
 groeijen. In de Indiën wordt de Schaal ge-
 bruikt, om fchoone Drinkvaten daar van te
 vormen, en ten dien einde met Goud of Zilver
 beslagen en op een Voetje gezet: doch men
 kiest daar toe de fchoonften uit, en die geene
 Gaatjes hebben, welke 'er door Zee-Pokken in
 gemaakt worden, zo RUMPHIUS aanmerkt.
 De buitenfte Korst wordt 'er met eenig zuur
 Vogt, of flap fterk Water, afgehaald, en ver-
 der weet men 'er veelerley fraaije figuren in
 en op te snyden, als gemeld is. Dit gefchiedt
 ook hier te Lande, maar de Indiaanen, de moei-
 te van fchoon maaken niet willende doen, sny-
 den den onderften Bodem zodanig uit, dat 'er
 een groote Lepel of Schuitje van wordt, daar
 zy dan gebruik van maaken om een foort van
 Bry uit te eeten, Papeda genaamd, en naar de-
 zelve noemen zy de Nautilus gemeenlyk *Bia*
Papeda, dat is *Papeda-Schulp*. Voorts wor-
 den,

VI. den, door deeze Hoorens aan stukken te snyden,
 AFDEEL^A allerley snuifteryën daar van gemaakt. Het
 XLVII. Vleesch van het Dier kan men tot Spyze ge-
 HOOFD- bruiken, even als dat van andere Zeekatten.
 STUK.

CCLXXIV. (274) Nautilus, die de Schaal spiraal heeft,
 Nautilus de Opening naauw en regt, de Gieren
 Calcar. tegen elkander aan gevoegd, met ver-
 Spoor. heven Leedjes.

Deeze en de twee volgende Soorten zyn van die kleine Hoorentjes, welke de Heer PLANCUS in 't Zee-Zand aan den Oever van het Napelsche, by Rimini, ontdekt heeft, en welke men federt als een bewys der bestaanlykheid van de Natuurlyke Ammons-Hoorens aanmerkt. Zy verschillen, naame-lyk, van de Paarlemoer-Nautilusfen daar in, dat haare verdeelingen of hokjes van buiten zichtbaar zyn; even als dit plaats heeft in de Versteende Ammons Hoorens. Doch verschillen zy ook zelf aanmerkelyk in Gestalte.

Deeze voert den bynaam van *Calcar*, dat is Spoor, om dat 'er aan den omtrek van sommigen een soort van Punten zyn. Eenigen onder dezelve kwamen hem ruim zo groot voor als Linzen-Zaad. In zes Oncen van het Zee-

(274) *Nautilus Testâ spirali, Aperturâ lineari, Anfractibus contiguïs, Genuculis elevatis. Syst. Nat. XII. PLANC. Conch. p. 12. T. I. f. 3, 4. GUALTH. Test. T. 19. f. C, B. LEDERM. Microscop. T. 8, f. c, d.*

Zee-Zand werden door hem meer dan vyf-
 honderd van die Hoorentjes gevonden. Hy
 oordeelde dat zy meer tot de Ammons-Hoo-
 rens t'huis te brengen waren, dan tot de Nau-
 tilusfen. Men kan de Afbeeldingen derzelven
 zeer vergroot by GUALTHIERI, en gekleurd
 by LEDERMULLER beschouwen.

(275) *Nautilus, die de Schaal spiraal heeft,* CCLXXV.
de Opening half-Hartvormig, de Gie-
ren tegen elkander aan gevoegd, met
gekartelde Leedjes.

GUALTHIERI, die zodanig een Hooren-
 tje, dat een weinig afgezaagd is, in Plaat ge-
 bragt heeft, om te toonen, dat het weezent-
 lyk Hokjes en een Spuitje of Pypje, door de-
 zelve gaande, bezit, merkt aan, dat zy zo
 klein zyn, dat drie-en-dertig naauwlyks een
 Grein weegen. PLANCUS houdtze voor de
 allerfraaiften, die door hem in 't Zee-Zand
 gevonden waren, en men hadtze 'er, op ver-
 naa, zo menigvuldig niet in als de voorgaan-
 de Soort, hoewel hy 'er doch over de hon-
 derddertig uit zes Oncen kreeg. Volgens de
 Afbeelding van LEDERMULLER zou men
 even-

(275) *Nautilus Testâ spirali, Aperturâ semi-Cordatâ, An-*
fractibus contiguis, Geniculis crenatis. Syst. Nat. XII. PLANC.
Conch. p. 10. T. I. f. 2. GUALTH. Test. T. 19. f. A. D.
GINANN. Adv. T. 14. f. II. LEDERM. Microscop. T.
8. f. b.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. evenwel niet zeggen, dat deeze Soort de fraai-
 AFDEEL. ste is van de gedagte Hoorentjes. Ook komt
 XLVII. zy gemeenlyk met een afgebroken Mondstuk
 HOOFD. voor. De Kleur is geel. Het is zeer fraay,
 STUK. zegt hy , wegens de volmaakt ronde Figuur
 die het heeft, en de zeer fyne insnydingen,
 welke een weinig gestreept zyn , en Straals-
 wyze van het Middelpunt , dat een uitpuilen-
 de Navel is, voortkomen: doch dat het ge-
 kruld zou zyn of krullende, vind ik in de be-
 schryving niet.

CCLXXVI. (276) *Nautilus*, die de Schaal spiraal heeft,
Nautilus de Opening dwars ovaal, de Gieren te-
Beccarii. gen elkander aan gevoegd en Knoopig,
 Ammons. met de Leedjes ingefneeden.
 Hooren.

Dit slag van Ammons-Hoorentjes is, vol-
 gens PLANCUS , het allergeemeenste in 't Zee-
 Zand van Rimini, en zo menigvuldig, dat hy
 'er , in zes Oncen van hetzelfde, zesduizend
 en zeventhonderd geteld heeft. Het gelykt
 ook allermeeft naar de Verfteende Ammons-
 Hoorens, zo dat BECCARIUS van hetzelfde,
 uit het Werk van MARSIGLI, onder den
 naam

(276) *Nautilus Testâ spirali*, Aperturâ obovatâ, Anfractibus
 Contiguâ torulosis , Genuculis insculptis. *Syst. Nat.* XI.
 PLANC. *Conch.* p. 3. T. I. f. 1. GUALTH. *Test.* T. 19.
 f. H, H, I. GINANN. *Adriat.* 2. T. 14. f. III. LE-
 DERM. *Microscop.* 16, T. 8. f. a & T. 4. f. b.

naam van de *echte Ammons-Hooren van Rimini*, in de Verhandelingen der Maatschappye van Bononie, heeft gewag gemaakt. **PLAN-** **VI.**
cus heeft zodanige Hoorentjes evenwel ook **AFDEEL.**
aan de Oevers van andere gedeelten van het **XLVII.**
Napelsche, en zelfs van het Venetiaansche **HOOFD-**
Gebied, doch zo menigvuldig niet, in het **STUK.**
Zee-Zand aangetroffen. Zy hebben een hel-
dere Paarlemoer-Kleur, de grootsten zyn als
een Geerstkorreltje, en de ligtheid is zo groot,
dat men 'er honderddertig noodig heeft, om
een Tarwe-Graantje op te weegen. Dät zy
inwendig in Kamertjes verdeeld zyn, blykt uit
de Afbeelding van GUALTHERI. In de
Gebergten omstreeks Rimini komt dit zelfde
slag van Ammons-Hoorentjes zo menigvuldig
Versteend voor, dat PLANCUS in ieder On-
ce van het Zand meer dan duizend stuks
voñdt; 't welk eens zo veel was, dan men
'er in het geele Zand van alle Bergen, rondom
Bononie, aantreft.

(277) *Nautilus, die de Schaal spiraal heeft, de Opening naauw en regt, de Gieren tegen elkander aan gevoegd, samengedrukt, met een dikken Rand.* **CCLXXVII**
Nautilus rugosus.
Rimpelige.

In de Zuidelyke Oceaan heeft D. BRUN-
 NI-

(277) *Nautilus Testâ spirali, Aperturâ lineari, Anfractibus contiguïs, compressis, incrassato-marginatis.* *Syst. Nat. XII.*

C

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. NICHE deeze waargenomen, die ook zeer klein
 AFDEEL. XLVII. is van stuk en wit van Kleur, met dwarfe Rim-
 HOOFD- pels door de Middelschotten veroorzaakt; 't
 STUK. welk 'er den bynaam aan geeft.

CCLXXVIII. (278) *Nautilus, die de Schaal spiraal heeft,*
Nautilus *de Opening samengedrukt naauw en*
Umbilica- *regt, de Gieren tegen elkander aange-*
tus. *voegd en samengedrukt, met eenen inge-*
 Genavel- *drukten Navel.*
 de.

Van dergelyke kleinte als de voorgemelden is dit Hoorentje, 't welk PLANCUS in 't Zand aan den Zee-Oever by Livorno hadt gevonden, zynde door hem, op de laatste Plaat in 't Werk van F. COLUMNA over de Planten, afgebeeld en Sneeuw wit van Kleur.

CCLXXIX. (279) *Nautilus, die de Schaal spiraal heeft,*
Nautilus *de Opening rond, de Gieren van elkan-*
Spirula. *der afgescheiden en Rolrond.*
 Posthoorentje.

In

(278) *Nautilus Testâ spirali, Aperturâ compresso lineari, Anfractibus contiguâ compressis, Umbilico concavo. Syst. Nat. XII. COLUMN. Phytob. II. T. 38. f. E.*

(279) *Nautilus Testâ spirali, Aperturâ orbiculari, Anfractibus disjunctis Cylindricis. M. L. U. 549. N. 150. SWAMMERD. Bibl. Nat. T. 7. f. 7, 8. BONANN. Mus. Kircher. I. f. 59. LIST. Conch. 4. Naut. T. 1. f. interior. ARGENV. Conchyl. Pl. 5. f. G. GUALTH. Test. T. 19. f. E. RUMPH. Rar. T. 20. f. 1. BREYN Polyth. 21. f. 2. KLEIN Ostrac. T. 1. f. 6. KNOOR Versam. I. D. Pl. 2. f. 6.*

In Oostindie vindt men deeze Soort, die eigentlyk den naam voert van *Posthoorentje*. Hetzelve is klein ten opzigt van de Nautilusfen, doch zeer groot in vergelyking met de voorgaande. Het bestaat uit eenige losse Gieren die 'er de gedaante van een Ramshooren aan geeven, en het geheele Hoorentje heeft op 't hoogst omtrent de breedte van een Duim. De Gieren zyn van een gescheiden tot het binnenste tipje toe, daar men een klein Knopje aan ziet als een Paareltje of als een Neet van een Luis, zegt RUMPHIUS. De buitenste heeft de dikte van een dunne Penneschaft, doch het Mondstuk is doorgaans afgebroken; om dat deeze Hoorentjes, met hetzelve aan de Klippen vast gezoogen, daar van afgerukt worden door het geweld der Zee: zo dat men dezelve niet dan na een Storm in de ruigte op den Oever vindt. In het voorste Kamertje huisvesten zy een Slymerig Dier, dat aan de Klippen hangt met een dunnen en smallen Doorn, die door het Beest en de eerste Gaatjes gaat, volgens dien zelfden Autheur. Zy komen aan de Oevers van sommige Westindische Eilanden, volgens 't getuigenis van WOODWARD, ook overvloedig voor. Of het een Slak-gelykend Diertje zy, dat dezelve bewoont, of van het Geslagt der Zeekatten, wordt niet gemeld.

De Hokjes of Kamertjes, waar in deeze

C 2

Hoo-

VI. Hoorentjes verdeeld zyn, wier Scheidwandert
 AFDEEL. XLVII. zig uitwendig zeer duidelyk vertoonen, heb-
 HOOFD ben ook een zogenaamd Spuitje door dezelve
 STUK. heen gaande. Dit is ontwyfelbaar, dewyl
 men een taamelyk groot Gaatje gewaar wordt
 in de schoon Paarlemoere holte van den bui-
 tentsten Scheidwand, hoe dikwils ook deeze
 Hoorentjes afgebroken worden. GUALTHIE-
 RI vertoont dit geheele Buisje; doch, wan-
 neer hy zegt, dat hetzelfde niet afgebroken is,
 gelyk in de Nautilusfen, gaande Schaalagtig ge-
 heel door (*), dan bestrydt hy de Waarneemingen van SWAMMERDAM, die zeer dui-
 delyk afbeeldt, hoe ieder Vakje zyn byzon-
 der Pypje heeft, 't welk in het Mondje van
 het volgende ingenomen wordt, en dus een
 Schakel uitmaakt van Pypjes (†). Niet min-
 der heeft D'ARGENVILLE misgetast, als hy
 aanmerkt, dat men deeze Posthoorentjes, we-
 gens het gedagte Pypje of Spuitje, niet tot
 de Ammons - Hoorens behoorde te betrekken,
 maar tot de Nautilusfen (‡): want het is ze-
 ker, dat het gedagte Pypje, zo wel als de Ka-
 mertjes, tot de Ammons - Hoorens behoort (§).

(280)

(*) Notandum, quod Tubulus hic totus est Testaceus, te-
 res, sine ullâ admisâ interruptione &c. *Loc. citato.*

(†) *Bybel der Natuur.* Tab. VII. f. 10.

(‡) Ce ne font donc pas des Cornes d'Ammon, qui n'ont
 jamais ce Syphon. *Conch. I. Part. p. 202.*

(§) Ziet, onder anderen, BERTRAND *Diſſionn. Oryſſo-
 logique* p. 154.

- (280) Nautilus, die de Schaal regt heeft, met de Tip omgedraaid Spiraal, de Gieren tegen elkander aan gevoegd. VI. AFDEEL. XLVII. HOOFD-STUK.

Dit verschilt van het Hoorentje by Livorno gevonden, dat den bynaam van Genaveld voert, door een regt-uit loopend Mondstuk. Het behoort mede onder die kleine Hoorentjes van het Zee-Zand. CCLXXX. Nautilus Semilituus. Halba-zuin.

II. Langwerpige, die nagenoeg regt zyn.

- (281) Nautilus, die de Schaal een weinig krom geboogen, omtrent regt heeft, met de Leedjes scheef gestreept. CCLXXXI. Nautilus obliquus. Kromme.

In de Middellandsche Zee, onder de Hoorentjes van het Zee-Zand, komt deeze Soort voor, die ongeveer de grootte van een Slaa-Zaadje heeft, zynde wit van Kleur. Die van LEDERMULLER, op zyne Vierde Plaat, Letter o, p, naar deeze gelykende, waren zwart.

- (282) Nautilus, die de Schaal regt en byna Rol- Nautilus Raphanistrum. CCLXXXII.

(280) Nautilus Testâ rectâ, Apice incurvato-spirali, Anfractibus contiguis †. Syst. Nat. XII. Semi-Lituns. COLUMN, Mostert. Phytobas. II. T. 38. f. D. Wilde

(281) Nautilus Testâ recto-sub-arcuatâ, Articulis oblique striatis. GUALTH. Test. T. 19 f. N-

(282) Nautilus Testâ rectâ subcylindricâ, Articulis torosis, Striis elevatis duodenis, Siphone centrali regulari. Syst. Nat. XII. LEDERM. Micr. T. 4. f. x, posterior

VI.
AFDEEL.
XLVII.
HOOFD-
STUK.

Rolrond heeft, de Leedjes gezwollen, met twaalf verheven Streepen en een regelmatig Spuitje in 't middelpunt.

In de Middellandsche Zee komt deeze voor, volgens den vermaarden Heer ALLION. Zy heeft de Schaal een Nagel lang en derhalve is zy onder de kleine Hoorentjes een van de grootsten. Van de volgende verschilt zy door 't getal van Streepen, door de grootte, de regelmaatigheid van het Spuitje, en dat zy weinig dunner is aan het end, zegt LINNÆUS.

CCXXXIII.
Nautilus
Raphanus,
Ramme-
nas-
Zaadje.

(283) *Nautilus*, die de Schaal regt en verdunnende heeft, de Leedjes gezwollen, met zestien verheven Streepen, en een zydelings scheef Spuitje.

Van deeze getuigt PLANCUS, dat zy volkomen gelykt naar de Zaadpeul van het *Raphanistrum* of *Rapistrum* der Kruidkundigen, 't welk anderen wilde Mostert heeten. De Natuurlyke grootte is als die der naast voorgaande. Men vindt 'er, zo hy aanmerkt, Verscheidenheden van, die stomper aan 't end zyn, en sommigen met zodanige Knoopswyze Leedjes, als het Riet heeft,

(284)

(283) *Nautilus Testâ rectâ attenuatâ*, Articulis torosis, Striis elevatis sedenis, Siphone sublaterali obliquo. *Syst. Nat.* XII. PLANC. *Conch.* T. 1. f. 6. GUALTH. *Test.* T. 19. f. L, M. LEDERM. *Microsc.* T. 8. f. f et T. 4. f. x, priorc.

- (284) *Nautilus*, die de Schaal regt en langwerpig Eyronnd heeft, de Leedjes gezwollen, met agt afgebroken verhevene Streepen en het Spuitje scheef geplaatst. VI. AFDEEL. XLVII. HOOFD-STUK.

In de Middellandsche Zee heeft de Heer Doctor KAHLER dit slag van Hoorentjes waargenomen, die zeer klein zyn, gelyk de voorgaande en mooglyk eerder als eene Verscheidenheid aan te merken, dan als eene byzondere Soort.

- (285) *Nautilus*, die de Schaal regt en langwerpig Eyronnd heeft, met de Leedjes gezwollen, glad. CCLXXXV. *Nautilus Radicula*, Radys-Zaadje.

Veel zeldzaamer is dit slag van Hoorentjes aan gedagten Heer PLANCUS in het Zee-Zand voorgekomen. Hy vondt 'er naauwlyks drie of vier in de zes Oncen, terwyl daar in wel negenhonderd waren van de voorgaande Soort. Door 't Mikroskoop gezien drukt deeze volstrekt de gedaante der Peultjes van Radys-Zaad uit. LEDERMULLER vondtze geel of Roozerood van Kleur.

(286)

(284) *Nautilus Testâ rectâ ovato-oblongâ, Articulis torosis, Striis elevatis octonis interruptis, Siphone obliquo. Syst. Nat. XII.*

(285) *Nautilus Testâ rectâ oblongo-ovata, Articulis torosis glabris. †. PLANC. Conch. 14. T. 1. f. 5. LEDERM. Micr. T. 3. f. e & T. 4. f. r, s.*

C 4

VI.
AFDEEL
XLVII.
HOOFD-
STUK.

(286) *Nautilus*, die de Schaal regt heeft, de Leedjes gestreept, met effene Ringetjes aan de Geledingen.

CCLXXXVI.
Nautilus
Fascia.
Geringde.

(287) *Nautilus*, die de Schaal regt en effen heeft, de Leedjes Rolrond, ver van elkander en samengevoegd door dunnere Cylindrische Stukken.

CCLXXXVII.
Sipunculus.
Spuitsje.

Deeze worden van GUALTHERI, zowel als de voorgaande uit zyn Werk aangehaalde Hoorentjes, L, M, N; *Orthoceras minimum* getyteld. Zy waren hem door den Heer PLANCUS medegedeeld, die dezelve in 't aangespoelde Zee-Zand, by Rimini, gevonden hadt. Deeze laatste hadt hy gekreegen van den Heer TARGIONI, Hoogleeraar in de Genees- en Kruidkunde, zynde dit Hoorntje door denzelven ontdekt in een Rotsje van Zee-Gewasfen, uit de Zee omstreeks Sicilie opgehaald. De Spuit van hetzelfde, zegt hy, is geheel Schulpagtig en onafgebroken, zonder eenige oogfchynelyke gemeenschap te hebben met de Kamertjes. Voor 't overige moet men het Voorwerp, by hem afgebeeld, beschouwen.

(288)

(286) *Nautilus Testâ rectâ*, *Articulis striatis*, *Geniculis lævibus elevatis*. GUALTH. *Test.* T. 19. f. O.

(287) *Nautilus Testâ rectâ lævi*, *Articulis cylindricis remotis*, *Geniculis attenuatis cylindricis* †. GUALTH. *Test.* T. 19. f. R, S.

(288) *Nautilus*, die de Schaal regt en plat met Geledingen, aan de ééne zyde gerand heeft, met het Spuitje zydelings geplaatst, VI. AFDEEL. XLVII. HOOFDSTUK.

Dit niet minder kleine en zonderlinge Voorwerp wordt, uit overeenkomst van de inwendige Gestalte met de anderen, door PLANCUS tot de Ammons-Hoorens betrokken, schoon het meer de gedaante heeft van een Scheede of Erwtens-Peul. Men vindt de zodanigen, zegt hy, in het aanspoelzel der Zee, aan de Kusten van Italie, zeer menigvuldig. CCLXXXVIII. *Nautilus Legumen. Erwtens-Peultje.*

(289) *Nautilus*, die de Schaal regt heeft, met de Windingen Kielswyze gestreept. CCLXXXIX. *Nautilus Orthoceras.*

Tot deeze laatste Soort in het Geslacht der Nautilusfen betreft LINNÆUS het Origineel van die Versteende Zaaken, in de Bergen van Sweeden zo menigvuldig voorkomende, welke men *Orthokeratieten* noemt. Tot heden toe is het eigentlyk Origineel derzelve te vergeeffch ge-

(288) *Nautilus Testâ rectâ compressâ articulatâ, hinc marginatâ, Siphone laterali. PLANC. Conch. 8. T. I. f. 7. GUALTH. Test. T. 19. f. P. LEDERM. Micr. T. 8. f. g.*

(289) *Nautilus Testâ rectâ, Anfractibus carinato striatis. It. Oel. 140. Nautilus rectus Mus. Tesin. 86. Alveolus SCHEUCHZ. Helv. 7. f. 8. Diluv. 938. GMEL, Aët. Petrop. Vol. 3. p. 246. GRONOV. Lap. 71.*

C 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. gezogt. Men heeft het zelfs in de Zee, aan
 AFDEEL. de Kusten van dat Ryk, niet kunnen opspoo-
 XLVII. ren, groot noch klein. Ondertusfehen vindt
 HOOFD- men ze aldaar van die grootte, dat de Ridder
 STUK. dezelve aanmerkt als de langften onder de hem
 bekende Delfstoffen. Het ftaat derhalve daar
 in gelyk met de Verfteende Ammons-Hoorens,
 waar van men wel dergelyke. doch de juiſte
 Origineelen nog niet aangetroffen heeft, die
 vermoedelyk in het diepſte van den Oceaan zig
 verborgen houden ik zal daar van, in 't ver-
 volg, nader moeten fpreeken.



XLVIII. H O O F D S T U K.

*Befchryving van 't Geflagt der TOOTEN, oud-
 tyds Wellen genaamd, waar onder de Rollen
 begreepen zyn.*

Naam. **O**nder den naam van *Conus* worden in dit
 Geflagt die Hoorens voorgesteld, welke
 wy TOOTEN of *Wellen* noemen. De oirſprong
 der laafte benaaming, die tegenwoordig wei-
 nig in gebruik is, vind ik klaarder dan die van
 de eerſte. Door eene Welle wordt niet alleen
 eene Bron, maar ook een Draaykolk betekend,
 en dit komt overeen met de figuur van zulk
 ſlag van Hoorens. Zy plagten onder de Tuit-
 hoo-

hoorens begreepen te worden (*), en, om dat zy in haar geheel als een Tuit van een Kan of Pot uitmaaken, zal menze waarfchylyk Tooten genoemd hebben. De Kegelagtige Gefalte deedt 'er oudtyds den naam aan geeven van *Trochus* en van *Voluta*, waar door men tegenwoordig andere Geflagten verftaat. De Franfchen noemenze, om dat zy naar een Peperhuis gelyken, in 't algemeen *Cornets*, en de Duitschers *Tuten*. GUALTHERI geeft 'er den tytel van *Cochleæ Conoideæ* of Kegelagtige Hoorens aan, die zeer eigen is, en aan de Rollen, die ook in dit Geflagt begreepen zyn, dien van *Cochleæ Cylindroideæ*, of Cylinderagtige Hoorens. Op beiden heeft BONANNI den naam van *Cylindrus* toegepast, welke zo min eigen is, als die van *Rhombus*, dien 'er fomnigen in gemeenfchap met de Bakken aan hebben gegeven. ADANSON begrypt de Tooten en Rollen, altemaal, onder den naam van *Rouleau*, in 't Latyn *Strombus*.

Door Tooten, dan, verftaan wy zekere Hoorens, die door haare omwinding eene Kegelagtige figuur formeeren, en dus op gelyke manier, byna, als men een ftuk Papier tot een Peperhuis draait, gefatzoeneerd zyn. Zy zyn derhalve aan 't eene end breed en rond; aan 't andere loopen zy fmal en Tuitsgewyze uit. Het breedfte end verftoont zig in veelen nage-
noeg

(*) L. VINCENT, *Kabinet*, bladz. 44.

I. DEEL. XVI, STUK.

VI. noeg als de Ornamenten van de Kapiteelen der
 AFDEEL. Pylaaren in de Bouwkonst, die men *Voluuten*
 XLVIII. noemt. De Opening is naauw en regt, zonder
 HOOFD- eenige Tandjes of oneffenheden, zig over de
 STUK. geheele langte van de Hooren uitstreckende,
 wier Oppervlakte, tusfchen het breedfte en
 dunfte end, zig fierlyk laat polyften, en met
 een ongemeene verfcheidenheid van Tekenings
 niet alleen, maar ook van Koleuren praalt.

Soorten. LINNÆUS heeft dit Geflacht in vier Afdee-
 lingen onderscheiden. De eerste bevat de ei-
 gentlyke Tooten, die aan 't breedfte end, 't
 welk eigentlyk de Grondfteun is, als geknot of
 ftomp afgefneeden zyn, en hier van heeft hy *ze-
 ven*: de tweede behelst de genen die aan den
 Grondfteun rondagtiger zyn, en hier van telt
 hy *zestien*: de derde die dunner en langer zyn,
 gemeenlyk onder de Rolagtige of Rollen be-
 greepen; waar van *agt*: de vierde die Buikiger
 zyn, waar van *vier*, en dus begrypt dit Ge-
 flacht, in 't geheel, *vyfendertig* Soorten.

T O O T E N.

I. Die geknot zyn of ftomp aan 't breed-
 fte end.

CCXC. (290) Toot, die de Schaal Kegelvormig en
 Conus bruin
 Marmoreus.

(290) *Conus Testâ Conicâ fuscâ, maculis ovatis albis,*
 Spiræ Anfractibus canaliculatis. *Syst. Nat. XII. Gen. 319. M.*
 L. U. 550. N. 151. OLEAR. *Mus. T. 31. f. 2. BONANN.*
Recr.

bruin heeft met witte ovaale Vlakken,
de Gieren van de Kroon Geutswyze uit-
gehold.

VI.
AFDEEL.
XLV. II.
HOOFD-
STUK.

Deeze plagten weleer den naam van *Marmereoorens* te voeren, om dat zy zo fraay gemarmerd zyn. De gedaante der witte Vlakken geeft 'er den naam van *Harte-Tooten* aan. Men vindt 'er van deeze Kleur, die bruin gebandeerd zyn, en, wanneer de zodanigen tevens hooger getopt zynen dus de Gestalte der Admiralen hebben, dan noemt menze *Schouts by Nagt*. Men vindt van deeze *Harte-Tooten* ook, die geelagtig zyn van Grond, en de zodanigen zyn in de meeste agting. Van de bruine kunnen echter ook dergelyken, door Konst, gemaakt worden. Derhalve onderscheidt menze in gele en bruine *Harte-Tooten*. Ook komen 'er voor, die met Korreltjes bezet en dus gegranuleerd zyn; hoedanig eene VALENTYN heeft afgebeeld, die daar door ruuw was als *Sagryn-Leder*. Men vindt het *Stompe* end dikwils met *Knobbeltjes*, als 't ware gekroond.

In Oostindie geeft men aan deeze *Tooten* den naam

Recr. III. f. 123. RUMPH. *Raris.* T. 32. f. N. & N. 1.
GUALTH. *Test.* T. 22. f. D. ARGENV. *Conch.* T. 15.
(12) f. O. PET. *Gaz.* T. 47. f. 11. SEB. *Kab.* III T. 47.
f. 1-4. & T. 46. f. 1-4. REGENF *Conch.* 20. T. 5. f. 53.
KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 7. f. 4. Pl. 15. f. 2. IV. D.
Pl. 17. f. 1.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. naam van *Ringhoorens*, om dat men die over-
 AFDEEL. dwars doorzaagt tot Ringen, welke dan van
 XLVIII. de Europeaanen, zo wel als van de Inboorlingen,
 HOOFD- de Vingeren gedragen worden, tot sieraad,
 STUK. en dikwils met Goud beslagen. Deeze Tooten
 worden beter daar toe geagt dan anderen.

Het Dier. Het Dier aangaande, deszelfs Vleesch legt
 bloot in de Mond, behalve aan den bovensten
 hoek, alwaar het een kleine Nagel heeft, die
 gekleurd is met geele en zwarte Streepen. By
 de Snuit steeken zy een smalle Tong uit, met
 geel of licht rood gezoomd. Zy zyn omge-
 ven met een dun Vliesje, 't welk daar aan vast
 houdt, en ten eersten moet afgeschraapt wor-
 den. Haar *Melicera* is een rondagtig Klontje
 van dikke Draaden, als verward Zeilgaren,
 wit, rood en Kraakbeenagtig, zynde, zo wel
 als het geheele Dier, goed om te eeten. De
 meesten en mooisten vindt men in de Ulias-
 fers, en eenige weinigen op Hitoe en klein
 Ceram.

RUMPHIUS getuigt verder, dat deeze, zo
 wel als de andere Tooten, wanneer menze
 uit Zee haalt, met een Wolagtige Slymerige
 Huid bekleed zyn; doch welke ligtelyk daar
 afgeschraapt kan worden. Ook hebben deeze
 Hoorens geen Dekzel tot sluiting, maar het
 Dier trekt zig zo ver binnenwaards, dat men
 'er niets van kan zien, en is, voor 't overige,
 door de naauwte der Mond-opening genoeg-
 zaam beschut tegen uiterlyk geweld. Het is
 een Slak.

- (291) Toot, die de Schaal witagtig heeft, met blaauwagtige Banden in de langte en Streepswyze Ringen overdwars, die door wit en bruin zyn afgebroken.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

CCXCI.

Conus
Imperialis,
Kroon-
Toot.

Schoon deeze in 't Werk van RUMPHIUS ook voorkomt, kan men daar doch niet uit vaststellen, dat het een Oostindische zy; alzo de Uitgever 'er deeze Hoorens ingevoegd heeft, onder den naam van *Kroonhoorens*; doch dewyl 'er andere Kroonhoorens zyn, is 't beter, deeze te noemen *Kroon-Tooten*, dat is Gekroonde Tooten, om dat zy gemeenlyk met Knobbeltjes, op de Gieren, aan 't dikste end gekroond zyn en fomtyds als gepaard of met Paarlen versierd. Zy zyn thans, niet ongemeen groot zynde, van weinig waarde.

- (292) Toot, die de Schaal Kegelvormig en wit heeft, met bruine Stippen.

CCXCII.
Conus
Litteratus,
Tyger-
Toot.

Die

(291) *Conus Testâ albidâ, Fasciis longitudinalibus lividis, Cingulisque linearibus albo fuscoque articulatis.* M. L. U. 550. N. 152. Kroonhoorn. RUMPH. *Rar.* T. 34. f. H, I. GUALTH. *Test.* T. 22. f. A. Corona Imperialis. ARGENV. *Conch.* T. 15. (12) f. F. REGENF. *Conch.* 12. T. 3. f. 35. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 11. f. 2.

(292) *Conus Testâ Conicâ albâ, punctis fuscis.* M. L. U. 551. N. 153. BONANN. *Recr.* III. T. 363, 132. *Voluta Musicalis.* RUMPH. *Rar.* T. 31. f. D. GUALTH. *Test.* T. 22. f. F. T. 21. f. O. G. ARGENV. *Conch.* T. 15. (12) f. I. REGENF. *Conch.* 12. T. 3. f. 29 & T. 4. f. 46. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 16. f. 3. Pl. 17. f. 4. III. D. Pl. 3. f. 2, enz.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Die Hoorens, welke RUMPHIUS *Volubæ*
 AFDEEL. *Musicalis*, dat is Muzyknooten- of Letter-
 XLVIII. Tooten tytelt, worden hier verward met de
 HOOFD- *Tyger-Tooten*. Zulke van de laatsten, welke
 STUK. men Witte noemt, hebben dikwils Letterag-
 tige Karakters onder de Stippen verspreid; die
 in eenigen rond of ovaal, in anderen byna
 vierkant zyn, als Musiekknooten. Een onein-
 dige verscheidenheid heerscht in deeze Vlak-
 ken, gelyk LINNÆUS dit zelf aantekent,
 zeggende, dat sommigen bruine Stippen heb-
 ben, die byna gelyk van figuur zyn, zonder
 geele Banden; anderen met twee; anderen
 met drie geele Banden; sommigen zyn boven-
 dien ook bruin gevlakt; een vyfde slag heeft
 de geele Banden en Vierkante Stippen; een
 zesde is wit met roode Vlakken, die veelal
 samenvloeijen; een zevende is wit met paarsch-
 agtige Vlakken en Stippen. Hier schynen der-
 halve de Italiaansche Vloeren, Moesjes-Too-
 ten en verscheide anderen, die den Top
 platagtig hebben, ook gemeend te zyn. Zy
 komen uit Oostindie.

CCXCIII. (293) Toot, die de Schaal Kegelvormig en
Conus *glan-*
Generalis.

Spelde-
 werks-
 Toot.

(293) *Conus Testâ Conicâ nitidâ, Spirâ planâ muricatâ, Anfractibus canaliculatis.* *Syst. Nac. XII. LI ST. Conch. T. 276. f. 35. RUMPH. Rar. T. 33. f. Y. GUALTH. Test. T. 26. f. G. ARGENV. Conch. T. 15. (12) f. T. REGENF. Conch. T. 6. f. 65. PET. Gaz. T. 27. f. II. KNORR Verzantsk. D. Pl. 7. f. 3. III. D. Pl. 17. f. 4, 5; Pl. 18. f. 3, 4.*



Fig. 1.

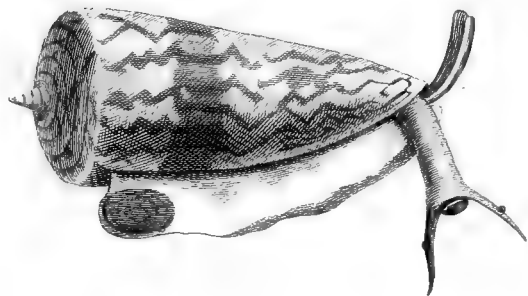


Fig. 3.



Fig. 4.



Fig. 2.

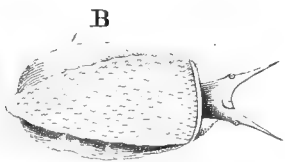
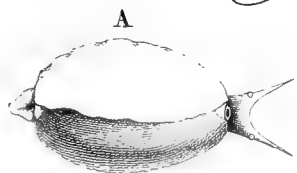
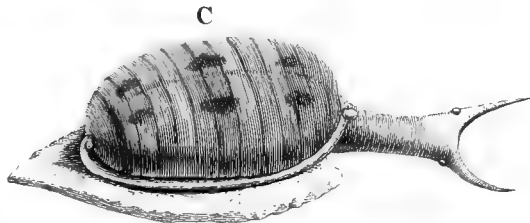
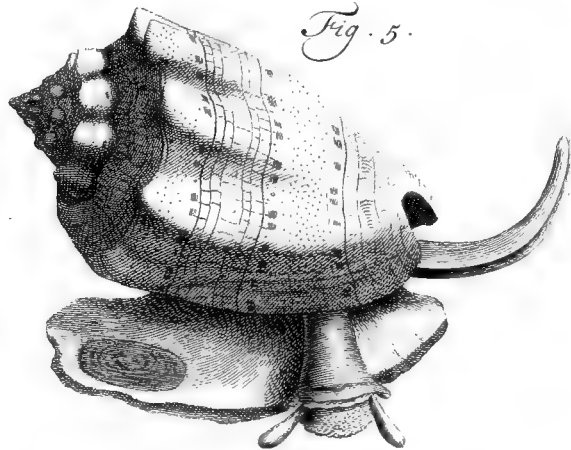


Fig. 5.





glanzig heeft, het breedste end plat en gespitst, met de Gieren Geutswyze uitgehold.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

Wegens de Golfswyze Tekening op de witte Banden noemt men deeze Speldewerks Kussen of Speldewerks - Toot, in 't Fransch *Flamboyan- te* of Vlammente; alzò zig op dezelve als Vlammetjes, uit de Donkere Banden voortkomende, vertoonen. De Grondkleur wordt van D'ARGENVILLE Purper of paarsch genoemd, GUALTHIERI zegt Saffraankleurig; RUMPHIUS bruin, en anderen noemenze de *gebande Olyve - Toot*, als ware zy Olyfkleurig. Roestkleurig of geel, met een schoonen Glans, zegt LINNÆUS. Volgens de genen, die ik 'er van heb, verandert de Kleur van roodagtig bruin tot bruinagtig geel, en de Vlammetjes op de witte Banden zyn met de Grondkleur overeenkomstig. Het spitse Topje, in 't midden van 't breedste end, onderscheidt deeze Tooten van de anderen. Zy komen uit Oostindie. In het Kabinet der Koningin van Sweeden ontbrak, dat zeldzaam is, deeze Soort.

Wy geeven 'er de Afbeelding van, met het Dier Het Dier, Pl. CXX. Fig. 1s daar in, volgens D'ARGENVILLE. Aan de Punt van de Toot komt een ronde Hals uit, met een gehoornden Kop, die veel naar een Slakken-Kop gelykt; doch de Oogen staan hier, als twee uitpuilende zwarte Stippen; elk

D

aan

VI. aan een zyde van een Hoortje, en de Bek is
 AFDEEL. een rond Gaatje midden op 't breede van den
 XLVIII. Kop (*). Uit de langwerpige Opening van
 HOOFD- Kop (*). Uit de langwerpige Opening van
 STUK. de Toot komt een breede Lap te voorschyn,
 die voor Voet verstrekt, en een klein ovaal
 Plaatje, dat Hoornagtig is, aan het ééne End
 heeft. Dit kan maar een klein gedeelte van
 de Opening sluiten. Boven den Hals vertoont
 zig een Geutswys' deel, dat naar de andere zyde
 helt, en bestaat uit een samenvouwing van
 het Vleesagtig deel, 't welk in sommige an-
 dere Hoorens tot omwinding strekt, derhalve
 de Mantel genaamd.

CCXCIV. (294) Toot, die de Schaal Kegelvormig heeft
 Conus en zonder Tekening, aan de Tip blaauw-
 Virgo. agtig.
 Menniste
 Toot.

RUMPHIUS noemt deeze, wegens de geel-
 agtige Kleur, *Kaarsjes*, doch de fraaisten zyn
 geheel effen en schoon wit, 't welk 'er de
 zonderlinge benaaming aan geeft van *Menniste*
Toot. Die van deeze Gezindheid, naamelyk,
 zyn,

(*). Volgens ADANSON puilen de Oogen niet uit, en staan
 digter aan 't end van de Hoorentjes, die ook zo spits niet
 zyn. De Bek is een gefronfelde Opening, een weinig beneden
 't end van den Kop. Daar kan wel eenig verschil zyn in het
 Dier van byzondere Tooten.

(294) *Conus Testâ Conicâ nitidâ, Basi coerulescente. M. L.*
U. 551. N. 154. Cercola. RUMPH. Rar. T. 31, f. E. RÆ-
GENF. Conch. T. 8. f. 19. GUALTH. Test. T. 20, f. B.
KNORR Verzam. III. D. Pl. 22, f. 14.

zyn, van ouds, wegens hunne zuiverheid van Gewaad, met weinig of geen overtollige Sieraaden, berugt. Gemeenlyk, echter, blinkt 'er eenig geel in door; doch met geele Banden of Ringen, of met roode Vlakken, ziet men ze zelden. Haar algemeene Kenmerk is, dat zy het Mond-end Violetkleur of Purperagtig blaauw hebben. De Top loopt Kegelagtig, zonder Sleuven of Knobbeltjes Zy vallen zeer groot. Ik heb 'er een, van zes Duim lang en vier Duim breed. Dat men ze in de Afrikaansche Oceaan vindt is niet onmooglyk, doch die van RUMPHIUS zyn in Oostindie waargenomen.

(295) Toot, die de Schaal Kegelvormig en glad heeft, aan de Tip bruin, het breedste end eenigermaate verheven.

CCXCV.
Conus Capitanus.
Kaas-
Toot.

Van deeze komen veele Verscheidenheden ten opzigt van de Grondkleur voor. Men heeft 'er die Grasgroen zyn, en de zodanigen, die

(295) *Conus Testâ Conicâ glabrâ, Bass fuscâ, Spirâ convexâ.*
a. M. L. U. 552. N. 155. β . GUALTH. *Test.* T. 20. f. 1
y. *Volutâ fasciata secunda.* RUMPH. *Rar.* T. 33. f. X.
GUALTH. *Test.* T. 22. f. M. BONANN. *Recr.* III. T. 139.
ARGENV. *Conch.* T. 15 (12) f. K. OLEAR. *Mus.* T. 31.
f. 5. SEB. *Kab.* III. T. 42. f. 23—25. REGENE. *Conch.*
T. 7, δ . BONANN. *Recr.* III. T. 361. SEB. *Kab.* III. T.
42. f. 29, 30, 32, 28, 35. KNORR *Verzaam.* I. D. Pl. 76
f. 6: Pl. 15. f. 3. V. D. Pl. 16 f. 2.

D 2

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. die men *Groene - Kaas Tooten* noemt, hebben
 AFDEEL. eigentlyk den naam aan deeze Soort gegeven.
 XLVIII. Anderen wyken van 't Groen af en worden al-
 HOOFD- lengs bleeker of geelagtig Groen, tot bleekgeel
 STUK toe. Eindelyk komen 'er ook voor, die bruin-
 agtig geel, en dus aan de Kleur niet van de
 Speldewerks - Tooten te onderscheiden zyn. De
 Gestalte maakt een genoegzaam verschil. De
 Speldewerks - Tooten zyn ten minste eens zo
 lang als breed: deeze Kaas - Tooten maar an-
 derhalfmaal. Zy hebben drie witte Banden,
 en deeze maar twee, die met bruine Vlakjes
 geboord zyn. De Tip van de Kaas - Tooten
 is bruin, en het breede end loopt allengs verhe-
 ven op, zonder zulk een spits Puntje, dat uit
 een Vlakte opryst als de Speldewerks - Tooten
 hebben. In het groen zyn deeze Kaas - Tooten ook
 geringd met bruine Stippen, en de Grondkleur,
 't zy groen of geel, loopt naar het midden van
 den Top opwaards. Men krygtze uit Oost-
 indie.

CCXCVI. (296) Toot, die de Schaal Kegelvormig en
 Conus ruuw heeft, aan het Mond - end bruin,
 Miles. met den Top verheven.
 Arkans. Garen.

Dit is de *Voluta filosa* van RUMPHIUS,
 wel-

(296) *Conus Testá Conicá rudí, Basi fuscá, Spirá convexá.*
Syst. Nat. XII. RUMPH. Rar. T. 35. f. W. Pseudo-Archim-
thalasus. ARGENV. Conch. T. 15. (12) f. L. SEB. Mus.
III. T. 42. f. 23, 24, 25. KNORR Verzam. I. D. Pl. 15.
f. 4. III. D. Pl. 1. f. 2.

welke die Autheur een plompe Wel noemt, met een rondagtig Hoofd en stompe kanten, zynde het Lyf getekend met fyne rosfe Ader-
 tjes, als of het bruin *Arakans Garen* was, en bovendien met eenige breede Banden van gemengelde Kleur. De Franschen noemenze *Navets*, volgens D'ARGENVILLE. Het is een onedele Hooren zegt LINNÆUS; en daarom heeft hy 'er mooglyk den bynaam van *Miles* aan gegeven; doch men achtze ten minste zo veel als de Kaas-Tooten, die hy *Capitaneus* tytelt. Zy komt uit Oostindie.

VI.
 AFDEEL.
 XLVIII.
 HOOFD-
 STUK.

II. Die Peeragtig en aan' den Top gerond zyn, anderhalfmaal zo lang als breed.

(297) Toot, die de Schaal geel heeft, met bruin-Purperagtige Streepen, welke Takkig zyn, overlangs.

CCXCVII.
Conus
Princps.
 Morilje.

Hier zouden, volgens de aangehaalde Afbeelding van BONANNI, die Tootjes schy-
 nen bedoeld te worden, welke men *Moriljes* noemt; doch, dewyl LINNÆUS zegt, dat zy zeer zeldzaam en kostbaar zyn, moet ik daar grootelyks aan twyfelen.

(298)

(297) *Conus Testâ flavâ, lineis fusco-purpureis longitudina-
 libus ramosis. M. L. U. 552. N. 156. BONANN. Recr. T.
 138? KNORR Verzam. III. D. Pl. 4. f. 2.*

D 3

I. DEEL, XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.

(298) Toot, die den Grondsteun ruuw gestippeld heeft.

HOOFD-
STUK.

CCXCVIII.
Conus
Admiralis,
Admiraal.

Dit geeft de Ridder op als een Kenmerk der *Admiraalen*, waar van hy in 't Kabinet der Koningin van Sweeden verscheidene voor zig hadt. In deszelfs beschryvinge verklaart zyn Ed. zulks nader, zeggende; „ de Schaal „ is Kegelagtig verhevenrond en Peervormig, „ glanzig, geel met een witten Rand; heb- „ bende den Grondsteun ruuw door dwarse „ Streepjes, die uit verheven Stippen bestaan. „ Zy loopt aan den Top Kegelagtig uit”. Hy telt de volgende Verscheidenheden daar van op: *α.* De Schaal Vleeschkleurig met witte Banden; de middelste breeder en wit, met een Arm, die Tegelrood is, zwart en wit gevlaakt. *β.* De Schaal Tegelrood, met scherpagtige witte Vlakken: drie Banden met nauwlyks zichtbaare Lyntjes Netswyze doorweven; de middelste met een gewrichten Gordel. *γ.* De Schaal bruin Tegelrood, met witte Vlakken van verschillende grootte, en met vier Netswys' doorwevene geele Banden omgord, waar van de eer-

(298) *Conus Testâ Basi punctato-scabrâ*. M. L. U. 553. N. 157. *Summus*. *β.* RUMPH. *Mus.* T. 34. f. B. ARGENV. *Conch.* T. 15. (12) f. N. PET. *Gaz.* T. 28. f. 4. male. SEB. *Mus.* III. T. 48. f. 4, 5, 6. *Ordinarius*. *γ.* RUMPH. *Mus.* T. 34. f. C. KNORR *Verzam.* IV. Pl. 3. f. 1. *Occidentalis*. *δ.* RUMPH. *Mus.* T. 34. f. D. *Cedo nulli*. *ε.* SEB. *Mus.* III. T. 48. f. 8. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 1.

eerste by den Rand van 't Top-end, de twee-
 de laager geplaatst, de derde in 't midden en
 breeder is, wordende door een Tegelroode
 streep, met wit afgebroken, in tweeën verdeeld;
 de vierde aan het dunste end van de Toot.
 De eerste zou de Opper-Admiraal; de tweede
 de gewoone en de derde de Westindische Ad-
 miraal zyn.

VI.
 AFDEEL.
 XLVIII.
 HOOFD-
 STUK.

In de laatste Uitgaave van het Samenstel der
 Natuur maakt LINNÆUS de volgende onder-
 scheidung. De *Opper-Admiraal*, zegt hy, heeft
 de Schaal Roestkleurig met daar op verspreide
 witte Vlakken, en vier geele zeer fyn Nets-
 wyze gestreepte Banden, den derden met een
 witten gevlakten Riem: de gewoone *Admiraal*,
 de Schaal Tegelrood, met scherpe witte Vlak-
 ken, en drie witte eenigermate Netswyze
 Banden, den middelsten met een gewrichten
 Riem: de *Westindische*, de Schaal Tegelrood
 en wit gevlaakt, met vier geele Netswyze
 Banden, hebbende een gewrichten Riem: De
Cedo nulli Toot, de Schaal Tegelrood met wit-
 te Vlakken en drie Gordels, den bovensten
 samengesteld, altemaal gestippeld.

Die Riem, den middelsten geelagtigen Band
 in tweeën verdeelende, en dus denzelven tot
 twee Banden maakende, waar van de Toot 'er
 dan vier heeft, wordt voor het onderschei-
 dend Kenmerk der *Opper-Admiraalen* gehou-
 den, welke thans nog het meeste in aching

Opper-
 Admiraal.

VI. onder de Admiraalen zyn. De Grondkleur is
 AFDEEL. geelagtig bruin, met wat bruiner gevlamde
 XLVIII. Streepen, en doorzaaid met helder witte Plek-
 HOOFD- jes; die der Banden is geelagtig, met een zeer
 STUK. fyn Netswys' geweezel van Streepjes, dat
 men naauwlyks zonder Vergrootglas kan zien.
 Dit slag, zo wel als het volgende, komt uit
 Oostindie en schynt alleenlyk, wegens de zeld-
 zaamheid, aan RUMPHIUS onbekend te zyn
 geweest. VALENTYN telt 'er verscheidene
 op, die door de Liefhebbers, in Holland,
 ten zynen tyde bezeten werden. Men vindt-
 ze, als hier onder, afgebeeld (*).

Admiraal. Die Tooten, welke van dergelyke Kleur en
 Gestalte zyn, doch den gedagten Riem misfen,
 en dus maar drie of twee Banden hebben,
 noemt men *Admiraalen*. Deeze vallen zo groot
 als de voorgaanden, en nagenoeg van de zelf-
 de Kleur, wordende ook weinig minder ge-
 waardeerd. Voor de gene, die by RUM-
 PHIUS afgetekend staat, werdt eertyds vrug-
 teloos vyfhonderd Guldens geboden, zo de
 Aantekenaar meldt. Tegenwoordig zyn zy
 wel nog in veel agting, doch op ver naa zo-
 danig niet; dat de Admiraalen, gelyk LINNÆUS
 zegt, thans de kostbaarsten zouden zyn onder
 de Hoorens en Schulpen (†).

Be-

(*) RUMPH. *Rar.* T. 34. f. B. ARGENVY. *Conch.* T. 15. (12) f. N. SEB. *Kab.* III. T. 48. f. 4, 5, 6. KNORR *Kerzam.* I. D. Pl. 8. f. 2.

(†) Individuis horum dives est Museum, qui pretio antecellunt omnia Conchylia. *Mus. Louisa Ulrica*, p. 553.

Behalve deeze Oostindifche, hebben wy ook ^{VI.} *Westindifche Admiraalen*, die in veel minder ^{AFDEEL.} *agting* zyn. Hier van spreekt LINNÆUS in ^{XLVIII.} *de derde plaats*, en zegt, dat zy de Schaal ^{HOOFD.} Tegelrood met witte Vlakken hebben, en vier ^{STUK.} *geele Banden*, Netswyze doorweven, bene- ^{Westindi-} *vens een gewrichten Riem*. Zy zouden dan ^{fche Ad-} byna niets van de Opper-Admiraalen verschil- ^{miraal.} len. Ik merk aan, dat deeze dikwils het Top- end gekroond hebben met kleine Knobbeltjes (*), het welk ik in de anderen niet waarneem. Voorts verschillen zy ongemeen van die in waarde en op zig zelf in Kleur.

Daar is een Toot, die alle de voorgaande ^{Cedo Nulli} in zeldzaamheid overtreft. Men noemtze, ^{Toot.} wegens haar uitnemende Schoonheid, *Cedo Nulli*, dat is *Ik wyk voor geene*. Een Exem- plaar, uit de Zuidzee afkomstig, is in 't Kabi- net geweest van wylen den Auditeur DE LA FAILLE, wien 'er duizend Guldens voor ge- booden waren, zomen verhaalt. Naderhand, deszelfs Liefhebberyën verkogt zynde, is het in handen gekomen van den kundigen Heer LYONNET. Anderen, evenwel, getuigen, dat deeze Toot, uit het Kabinet van den Heer DE LA FAILLE, in 't jaar 1732 in 's Hage geveild, door een Koopman zoude gekogt zyn ten pryze van 1020 Fransche Livres, voor den Koning van Portugal, in wiens Kabinet

D 5

zy

(*) Zie KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 24, 25. f. 3 & VI. D. Pl. I. f. 2, enz.

VI. zy zig zou bevinden (*). Hoe 't zy, naar
 AFDEEL. dit Stuk zouden de Afbeeldingen, by SEBA
 XLVIII. en D'ARGENVILLE, gemaakt zyn (†). Zie
 HOOFD- hier deszelfs beschryving, volgens den laatst-
 STUK. genoemden Autheur.

„ Het is een groote Toot, die haaren geel-
 „ agtigen Rok van één gescheiden heeft door
 „ vier Banden, waar van de laagste en middel-
 „ ste door verscheide onregelmaatige witte
 „ Marmeringen afgeperkt zyn; de twee ande-
 „ ren gevuld met vier Koordjes van witte
 „ Stippen, en de laagste heeft 'er maar drie,
 „ die geheel vereenigd zyn. De Top begint
 „ met een Band, van dergelyke onregelmaati-
 „ ge witte Tekeningen, even als de Band van
 „ 't midden. Daar boven zyn agt ronde Snoe-
 „ ren, gespikkeld met witte Vlakken, die ein-
 „ digen aan een Knopje van die zelfde Kleur.”

De beschryving in 't Werk van SEBA is dui-
 fter. Volgens dezelve „ is de Kouleur Grond-
 „ wit, met een brede Bandt, die hoog Ci-
 „ troengeel is, daar vier Snoertjes, als grote
 „ en kleine Pareltsjes, over heen geregen zyn,
 „ deels Parelachtig, rood, lichtblauw en
 „ Oranjeverwig, zo van boven over 't Lyf
 „ als naar beneden. Over het Lyf is dit Schep-
 „ zel zo vreemd gebeeld, en met hoog Oranje-
 „ geel,

(*) *Catal. raisonné de Coquilles*, p. 13. Zie KLEIN *Ostrac.*
 p. 70.

(†) SEB. *Kab.* III. Pl. 48. f. 8. ARGENV. *Suppl.* T. I.
 Lett. H.

„geel, lichtblauw en rood, uitgemonstert, VI.
 „dat het niet wel te beschryven is. Het Top- AFDEEL.
 „einde is mede uitermaten schoon gemar- XLVIII.
 „mert.” De Latynsche Vertaaler heeft dit HOOFD-
 zo begreepen, dat de gezegde breede Band STUK.
 Spiraal of Slangswyze om de Toot zou loopen,
 en dat in die Band zulk een Toestel zoude zyn
 van verscheiderley Kleuren (*).

De Gekleurde Aftekening, van dit raare
 Stuk, door een voornaam Konstenaar gemaakt,
 die ik thans in handen heb, is veel meer met
 de beschryving van D'ARGENVILLE overeen-
 komtig. De Grondkleur, over de geheele
 Toot, is Oranjekleurig geel, met wit uitgemon-
 sterd. Men kan 'er, behalve de Gieren van
 den Top, vier Banden in waarneemen, van
 welken de bovenste, of dichtste aan den Rand,
 vier Snoeren heeft, die wit gepaarld zyn: hier
 aan volgt een andere Band, die breeder is, uit
 onregelmaatige Tekeningen samengesteld, de
 derde Band heeft twee Snoeren als Paalen,
 en de vierde aan de Punt bestaat wederom uit
 Tekeningen, die wat verward zyn. Men zal
 de Kopy van gedagte Tekening vinden in 't
 Werk van KNORR, over de Hoorens en Schul-
 pen (†). (299)

(*). Ex albo perfundata lato cingitur vinculo, saturate ci-
 trino, quatuor funiculis, colligatarum veluti Margaritarum,
 majorum et minorum, apparatu constantibus ex rubro, Aran-
 tio & dilute caruleo, Margaritarumque colore pictis, distincto,
 a Capite spiratim versus inferiora circumflexo.

(†) KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. I. f. I.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

(299) Toot , die de Schaal Tegelrood heeft met witte Vlakken en vier ongevlakte geele Banden, den tweeden hoekig verdeeld.

CCXCIX,
Conus
Vicarius.
Vice-Ad-
miraal.

Wat eigentlijk de *Vice-Admiraal* zy, is men het onder de Liefhebbers niet eens. Die by RUMPHIUS, Letter F, wordt afgebeeld, zegt men daar de regte te zyn van dien naam; beschryvende dezelve als een zeer ongemeene Hooren, hoog bruin van Kleur en wit gevlakt, hebbende een witten Band, met fyner bruine Aderen, die 'er in 't midden door heen loopen, en zeer hoog getopt zynde. Dezelve komt in 't geheel niet overeen met die van D'ARGENVILLE, hier aangehaald, welke men gemeenlyk een *Admiraal* noemt, hebbende de Perken, tusfchen de Banden, gemarmerd met witte Vlakken op een geelen Grond, en de Banden zonder Riempje in 't midden: maar, voegt hy 'er by, „ die de Hollanders *Vice-Admiraal* „ noemen, is verfchillende. Zy heeft een „ witten Grond, met lange als van één ge- „ fcheurde Vlakken, die donkerrood zyn, en een „ geftipte Streep omtrent het midden, gely- „ kerwys in de *Admiraal*.” Het verfchil in de Tekening tusfchen deeze, daar meer op ge-
let

(299) *Conus Testâ Testaceâ albo maculatâ, Fasciis quatuor flavis immaculatis, secundâ angulo divisâ. Syst. Nat. XII. Archithalassus secundus. ARGENV. Conch. T. 15. (12) f. H. KNORR Verzam. V. D. Pl. 24. f. 4.*

het wordt dan in andere Tooten, en de waar- VI.
dy, welke iedereen de zynen hoogst doet schat- AFDEEL.
ten, zal dit Geschil wel eeuwig maaken. XLVIII.

HOOFD-
STUK.

(300) Toot, die de Schaal Kegelvormig effen CCC.
en glad heeft, met de Gieren aan den Conus
Top stomp en beschreeven. Senator.
Basterd-
Admiraal.

Deeze is geel en wit gevlaakt met dwarfe
Streepen, die zeer talryk zyn, uit wit en
bruin samengewricht, zegt LINNÆUS. Hy
wist de plaats der afkomst niet. Die, welke
men *Steen-Admiraalen* noemt, zouden, met ee-
nige verandering, hier geplaatst kunnen worden.

(301) Toot, die de Schaal Rolagtig effen en CCCI.
glad heeft. Conus
Nobilis.
Geele
Harte-
Toot.

De Franschen noemen alle Harte-Tooten
de Luipaard of Tyger, onder welchen de
Geele of bruin-geele zeer geagt zyn, en hoo-
ger getopt dan de gewoone Harte-Tooten.
De Schaal van deeze is zeer glanzig, geel,
met Streepen van donkere Stippen en witte
Vlakken daar op verspreid, zegt LINNÆUS.

(302)

(300) *Conus Testâ Conicâ lævi glabra, Spiræ Anfractibus
obtusis scriptis. Syst. Nat. XII. KNORR Verzam. VI. D. Pl.
1. f. 5.*

(301) *Conus Testâ subcylindricâ lævi glabrâ, M. L. U. 554.
N. 158. Tigris lutea. ARGENV. Conch. T. 15. (12) f. M.
KNORR Verzam. IV. D. Pl. 17. f. 1.*

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. (302) Toot, die de Schaal omgord heeft met
 AFDEEL. smalle Streepen, welke uit wit en bruin
 XLVIII. samengewricht zyn.
 HOOFD-
 STUK.

CCCII. Dat men, volgens den gewoonen Spreek-
 Conus trant, in 't Werk van RUMPHIUS deeze
 Genuanus. Hoorn een Geneefche Toot genoemd heeft, zal
 Guinee- Hoorn een Geneefche Toot genoemd heeft, zal
 che Toot. onzen Ridder aan de woonplaats hebben doen
 twyfelen. Men heeft daar mede gemeend een
 Guineefche; als zynde dezelve van de Kust
 van Guinée afkomstig. In 't Fransch geeft
 men den naam van *Aile de Papillon* aan de
 fraaiften, wier Banden als de Wieken van
 fommige Kapellen ge-oogd zyn. Tusfchen de
 breedere Streepen, die dezelve omvangen,
 zyn fmallere geplaatst en de Grond is geel-
 agtig Roozekleurig bont. In fchoonheid vol-
 gen deeze Tooten aan de Admiraalen, gelden-
 de wel eens tot vyftig, zestig Guldens. Zy
 komen ook uit Oostindie.

CCCIII. (303) Toot, die de Schaal aan de Tip uit-
 Conus gerand en gestreept, de Gieren van het
 Glaucus. stompe Top end tegen elkander aange-
 Cyperte. voegd heeft.
 Kar.

De

(302) *Conus Testâ cingulis linearibus; albo fuscoque articu-*
latis. M. L. U. 554. N. 159. Geneefche Toot. RUMPH.
Rar. T. 34. f. G. BONANN. Recr. III. T. 337. SÈB. Mus.
III. T. 44. f. 1-5 & T. 48. f. 1, 2; 3. Ala Papilionis. AR-
GENV. Conch. T. 15. f. V. KNORR Verzam. III, D. Pl. 1. f. 1.

(303) *Conus Testâ Bafi emarginatâ striatâ, Spiræ inermis An-*
fractibus contiguis. M. L. U. 555. N. 160. RUMPH. Rar.
T. 33. f. G. G. KNORR Verzam. III, D. Pl. 27. f. 2, 3.

De reden der benaaming is blykbaar uit de VI. Afchgrauw blaauwagtige Kleur, met Stree- AFDEEL. XLVIII. pen, de Toot omvangende, die uit Stippen HOOFD- bestaan, waar van 'er twintig of dertig in de STUK. langte zyn, volgens het Exemplaar, dat zig in 't Kabinet bevondt van de Koningin van Sweeden. De Schaal is Eyvormig, weinig langer dan dik en heeft de grootte omtrent van een Pruim. RUMPHIUS geeft 'er den naam van Boterwegje van Boero aan, wegens de plaats der afkomst in Oostindie.

(304) Toot, die de Schaal bultig, bruin- CCCIV.
blaauwagtig gewolkt en spits, aan de Conus
Tip gestreept heeft. Monachus.
Schildpad-
Toot.

Volgens de Kenmerken wordt hier de Schild- pad-Toot bedoeld, hoedanig eene ook die van BONANNI is, dus genaamd zynde wegens de Wolkagtige Tekening en Vlakken. Die, welke RUMPHIUS Graauwe Munniken of Oude Wyven noemt, zyn hier van verschillende.

(305) Toot, die de Schaal Afchgrauwagtig CCCV.
en met langwerpige Stippen omgord heeft. Conus
Van Minimus.
Graauwe
Munnik.

(304) *Conus Testâ gibbâ fusco-cærulescente-nebulatâ, acutâ, basi striatâ. M. L. U. 555. N. 161. BONANN. Recr. III. T. 126. Capucinus five Anicula. RUMPH. Rar. T. 33. f. CC. REGENF. Conch. T. 12. f. 68. KNORR Verzam. III. D. Pl. 16. f. 2. V. D. Pl. 18. f. 4.*

(305) *Conus Testâ cinerascete, punctis oblongis cinctâ.*
M.

VI. Van deeze Soort zyn 'er verscheidene, die
 AFDEEL. van sommigen ook Eikenhouts-Tooten ge-
 XLVIII. noemd worden.
 HOOFD-
 STUK.

CCCVI. (306) Toot, die de Schaal Eyvormig heeft,
 aan de Tip rimpelig en Doornagtig
Conus ruw, van boven Kegelvormig verhe-
Ruficus. venrond.
 Asiche-
 poester
 of Agaate
 Toot.

De aangehaalde Afbeeldingen verschillen grootelyks. Die, welke RUMPHIUS *Asche-poester* noemt, zyn over 't geheele Lyf donker Afchgrauw, glad en blinkende, doch hier en daar met een zwart Plekje getekend. Zy gelyken van Kleur wel wat naar de Geplekte Katjes, waar van wy in 't vervolg zullen spreken, maar zyn veel ronder aan den Top. Die van D'ARGENVILLE is Tootagtiger en heeft twee witte Banden. Die van GUALTHIERI is zeer fraay donker, zwart, ros, blaauwagtig en wit gewolkt. Hoe zal men dit te famen brengen, en begrypen, dat deeze Toot uit Afrika komt, volgens LINNÆUS?

(307)

M. L. U. 556. N. 162. Minimus. ARGENV. *Conch.* T. 15.
 (12) f. A. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 16. f. 3.

(306) *Conus Testâ ovatâ, Basi rugoso muricatoque scabrâ & Spirâ conico-convexâ.* M. L. U. 556. N. 163. *Voluta cinerea.* RUMPH. *Rar.* T. 32. f. R. GUALTH. *Test.* T. 23. f. R. ARGENV. *Conch.* T. 15. (12) f. D. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 12. f. 4.

(307) Toot, die de Schaal Eyyvormig en wit heeft, met Netswyze geele Banden. -VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

Dit is een zeer raar Tootje, dat nimmer groot en zelden een Duim lang valt, zynde taamelyk dik naar de langte en rondagtig van boven. Het heeft de Schaal van grootte als een Beuke-Noot, wit met twee Banden, die breed, geel en Netswyze gevlogten zyn, de eene in 't midden, de andere by den Top, zegt LINNÆUS. Dat Hoorentje, 't welk ADANSON onder den naam van *Tilin* beschryft, hier aangehaald, is in Gestalte zeer verschillende. Dat gene, 't welk BONANNI *Cylindroides* noemt, van eene lichte Goudgeele Kleur, met roode Schubben versierd, kan immers ook hier geen plaats vinden. De Afbeelding van D'ARGENVILLE drukt de wezentlyke Gestalte uit, van dit Net-Tootje, 't welk men ook by KNORR zeer fraay ver- toond vindt, doch met vier Banden.

(308) Toot, die de Schaal aan de Tip eeni- -CCCVIII.
Conus
get* Betulinase
Boter-

(307) *Conus Testâ ovatâ albâ Fasciis reticulatis flavis*, M. L. Toot, U. 557. N. 164. ARGENV. *Conch.* T. 15. (12) f. P. BONANN *Reer.* III f. 136. LIST. *Conch.* T. 758. f. 3. & T. 788. f. 41. ADANS. *Seneg.* T. 6. f. 3. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. I. f. 4.

(308) *Conus Testâ Basi submarginatâ rugosâ, Spirâ planiusculâ mucronatâ*. M. L. U. 557. N. 169. GUALTH. *Test.*

E

T.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

*germaate uitgerand en rimpelig heeft,
den Top platagtig en gespitst.*

Zodanig zyn de Kenmerken der *Boter-Tooten*, of *Boterweggen* van RUMPHIUS, dus wegens de geelagtige Kleur genaamd, die van ADANSON met de Tygertooten, Guineefche en *Basterd-Guineefche*, *Lettertooten* en anderen, 't zy wit, roodagtig of bleekgeel van Grond, altemaal als Verscheidenheden tot één Geslagt betrokken worden; indien zy maar, op deeze of gene manier, gestipt, geplekt of getygerd zyn. De Toot moet, bovendien, slegts den Top platagtig, met een klein Puntje in 't midden hebben, en dergelyken vindt hy aan de Kust van Senegal tot zes en zeven Dui- men lang. De *Basterd-Amadis-Tooten* zouden dan hier toe ook kunnen worden t'huis gebragt: doch de Oostindifche *Boter-Tooten* zyn blykbaarlyk van de *Basterd-Guineefche* en *Letter-Tooten* verschillende. Over 't geheele Lyf zyn zy geel als *Boter*, met zwarte of bruine Stipjes, die op ryen staan, en Ringswyze de Toot omgorden: maar aan den Top hebben zy breede Aders of Streepen. Zelden komen deeze Tooten, die zeer groot vallen, volgens RUMPHIUS geheel gaaf voor,

T. 21. f. B. OLEAR. *Mus.* T. 32. f. 3. RUMPH. *Rar.*
f. C. SEB. *Kab.* III. T. 45. f. 1-7, 10, II. KNORR *Vir-*
zam. II. D. Pl. II. f. 3. III. D. Pl. 3. f. 2: Pl. 6. f. 3, 4.
IV. D. Pl. 26. f. 1. V. D. Pl. 22. f. 3. Pl. 24. f. 5.

voor, hebbende doorgaans Streepen of leely-ke Naaden. Men vindt nog een kleiner Soort, daar de Karakters, zegt hy, ordentlyk op staan, gelyk in de Musiekhooren.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

(309) Toot, die de Schaal aan de Tip uitgerand en rimpelig heeft, aan den Top gespitst en de Gieren platagtig.

CCCIX.
Conus
Figulinus
Eiken-
houts-
Toot.

Deeze, die RUMPHIUS afbeeldt, is de regte *Eikenhouts-Toot*. Hy zegt, dat dezelve kort is en breed van hoofd, bruin, en met zwartagtige Draaden, als Zeilgaren, bewonden. De langte, naamelyk, overtreft de breedte zo veel niet als in de voorgaande Tooten. Zy zyn niet gemeen, en die witte Banden hebben worden hoog gewaardeerd; doch veele doopen ook de *Geele Tappen*, welke deeze rondgaande Draaden niet hebben, met den zelfden naam. De afkomst is uit Oostindie.

(310) Toot, die de Schaal Eyvormig en wit heeft,

CCCX.
Conus
Hebraeus
Doeren-
Musiek.

(309) *Conus Testâ basi emarginatâ, rugosâ, Spirâ acuminatâ, Anfractibus planiusculis* M. L. U. 588. N. 166. *Voluta Filis cinctâ.* RUMPH. *Rar.* T. 31. f. V. REGENF. *Conch.* T. 10. f. 47. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 1. f. 3; Pl. II. f. 2. V. D. Pl. 25. f. 2.

(310) *Conus Testâ ovatâ albâ, Fasciis nigris ex maculis transversis.* M. L. U. 588. N. 167. LIST. *Conch.* T. 779. f. 35, 26. BONANN. *Recr.* III. f. 122. *Musica Rusticorum.* RUMPH. *Rar.* T. 33. f. BB. GUALTH. *Test.* T. 28. f. 3.

E 2

T.

VI.
AFDEEL
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

heeft, met dwarse Banden van zwarte
Vlakken.

ADANSON maakt hier van een byzondere Soort, die echter ook de Moriljes, voorge- meld, schynt te bevatten. Dus komen zy dan voor aan de Kust van Afrika; doch waren omstreeks Senegal niet gemeen. Hy noemtze *Coupet*, en merkt aan, dat dezelve somtyds wit, somtyds Vleeschkleurig zyn, doorsneeden van breede Banden, die naar het zwarte of naar het roode trekken. Deeze Banden, zegt hy, zyn gemeenlyk zodanig verdeeld, dat zy vierkante Plekjes formeeren, die naar grove Musieknoten gelyken, en hier van komt de gewoone naam van *Boeren-Musiek*; doch in 't Fransch noemt menze *l'Hebraique*, als of deeze Vlakjes Hebreusch Letteren afschetsen. Dit is echter zeer ver gezogt. Die wy hebben zyn uit Oostindie, en door de gemeenheid in weinig agting.

CCCXI. (311) Toot, die de Schaal aan de Tip uitgerand
Conus Stercus Muscarum.
Vliegen-
Scheet.

T. Q. Hebraica ARGENV. *Conch* T. 15. (12) f. G. PET. *Gaz.* 99. f. 12. SEB. *Mus.* III. T. 47. f. 28, 29. ADANS. *Seneg* I. T. 6. f. 5. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 6. f. 2.

(311) *Conus Testâ basi emarginatâ striatâ, Spiræ Anfractibus canaliculatis.* M L. U. 559. N. 168. *Voluta Arenata.* RUMPH. *Rar.* T. 33. f. Z, AA. GUALTH. *Test.* T. 25. f. N, O, P. Bombyx. ARGENV. *Conch.* T. 15. (12) f. S. PET. *Gaz.* T. 75. f. I. REGENE. *Conch.* T. 7. f. 2. SEB. *Mus.* III. T. 55. f. I. KNORR *Verzam.* I, D. Pl. 7. f. 5. V. D. Pl. 9. f. 6. VI. D. Pl. 16. f. 4.

rand en gestreept heeft, de Gieren aan
den Top met Sleuven.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD.
STUK.

De Liefhebbers maaken onderscheid tus-
schen *Muggen-*, *Vliegen-*, en *Vlooijscheeten*,
van welken RUMPHIUS de twee eersten be-
grypt onder den naam van *Voluta Arenata*,
dat is zo veel als met Zand besprengde Toot,
wegens de fyne Stipjes, waar mede zy be-
zaaid zyn, welke de laatstgemelden wat groo-
ter en als Vlakjes hebben. D'ARGENVILLE
noemt de eersten *la Moire*, dat is Moor, een
Stof dus genaamd. De gedaante der Vlakjes,
dan, maakt het onderscheid. Men vindt ech-
ter van dezelve niet alleen met zwarte maar
ook met roode Stipjes, en Vlakken uit de sa-
menloopende Stipjes bestaande.

(312) Toot, die de Schaal langwerpig en ge-
doornd, aan den Top gekroond en spits
heeft.

CCCXII.
Conus
Varius.
Leeuwe-
Toot.

Tot deeze Soort, die de laatste is der ei-
gentlyke Tooten, zal ik al de genen t'huis
brengen, welke men *Leeuwebekken* of *Klim-
mende Leeuwen*, ja ook sommigen die men,
wegens de wonderlyke figuren daar op voor-
ko-

(312) *Conus Testâ elongatâ muricatâ, Spira coronatâ acutâ.*
M. L. U. 559. N. 169. ARGENV. *Conch.* T. 15. (12) f. R.
KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 1. f. 5, 6, 7. VI. D. Pl. 1.

E 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. komende, *Spookjes* tytelt; en begrypen deeze
 AFDEEL. altemaal, 't zy meer of minder aan de gedagte
 XLVIII. Kenmerken voldoende, onder den naam van
 HOOFD *Leeuwe - Tooten*. Men vindt, naamelyk, op
 STUK. de meesten iets, dat naar de Gestalte zweemt,
 die in de Wapenkunde aan een Leeuw gegeven
 wordt. Sommigen zyn met Knobbeltjes ge-
 kroond, anderen glad, eenigen zeer spits van
 Top, eenigen gebandeerd, en veelen gegra-
 nuleerd; en dus voldoen zy aan den Latyn-
 fchen bynaam van *varius*, dat is verschillende.
 De Grondkleur is, in 't algemeen, wit, de
 Vlakken zyn meer of minder hoog of bruinag-
 tig rood, ja fomtyds uit den geelen bruin. Men
 dient de Afbeeldingen na te zien om van de
 Tekening deezer Tooten, die in allen byna
 verschillende is, te oordeelen.

3. Die langwerpig zyn, aan den Top ge-
 rond, ten minste tweemaal zo lang als
 breed.

R O L L E N.

CCCXIII. (313) Toot, die de Schaal met verhevene
Conus gladde Streepen, aan de Tip blaauwag-
Clavus. tig heeft.
Net-Rol.

Van deeze, wier woonplaats niet gemeld
 wordt,

(313) *Conus Testâ Striis convexis lavibus, basi caerulecente.*
Syst. Nat. XII. KNORR Verzam. V. D. Pl. II. f. 5.

wordt, is de Schaal geel, met witte Vlakken Netswys' doorweven. Zy heeft twee sterker gekleurde Banden, met grootere witte Vlakken.* De Streepen zyn flauw, zegt LINNÆUS. In 't Vyfde Deel van KNORR vertoont zig een gestrepte Oranje Net-Rol, die hier mede eenige overeenkomst heeft.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

(314) Toot, die de Schaal Rolrondagtig rood en ongewapend, door geknobbelde Streepen ruuw heeft.

CCCIV.
Conus Nusatella.
Gegranelleerde Kuipetsboor.

De Nederduitsche naam is van RUMPHIUS afkomstig, die getuigt, dat men deeze Soort meest vindt aan de Oevers van 't Eilandje Nusatello, tot de Molukkes behoorende, in Oostindie. Hier van de Latynsche bynaam. Zy zyn gevoord, geribd, en hebben fomtyds zwarte Stippen met geele Vlakken, fomtyds geele Stippen, fomtyds zyn zy bruinagtig geel, fomtyds hoog geel of Oranjekleurig.

(315) Toot, die de Schaal ruuw en ongewapend heeft, met gladde gevoorde Streepen.

CCCXV.
Conus Granulatus.
Dee- Gegranelleerde Katje.

(314) *Conus Testâ subcylindrica rubrâ inermi, Striis tuberculatis scabrâ. Syst. Nat. XII. Terebellum granularum. RUMPH. Rar. T. 33. f. E, E. LIST. Conch. 4. f. 10. C. 6. T. 3. f. 2. GUALTH. Test. T. 25. f. L. ARGENV. Conch. T. 16. (13) f. P. KNORR Verzam. II. D. Pl. 4. f. 7: III. D. Pl. 19. f. 4.*

(315) *Conus Testâ scabrâ inermi, Striis sulcatis lævibus. M.*

E 4

L.

VI. Deze onderscheidt zig van de voorgaande, AFDEEL. doordien zy minder langwerpig is, hebben- XLVIII. de een byzondere figuur, daar men, volgens HOOFD- RUMPHIUS, den naam van *Katje* aan geeft STUK. in de Liefhebbery van Hoorens en Schulpen. Dat deeze over 't Lyf bezet zyn met Steke- lige Korreltjes, zo wel als de voorgaande, doet dezelve *Gegranuleerd* noemen. Zy hebben dikwils een of twee witte Banden, en zyn geheel hoog geel, rood of Oranjekleur. De genen, die men *Landkaarten-Tootjes* noemt, schynen hier t'huis te behooren. LINNÆUS stelt de woonplaats in de Afrikaansche Oceaan.

CCCXVI. (316) Toot, die de Schaal Roozekleurig wit
Conus gebandeerd heeft, met de Gieren aan
Arausiacus. den Top Geutswyze.
 Oranje-
 Admiraal.

Deeze spant de kroon onder de Tooten in 't algemeen en eigent zig den hoogsten rang onder de Admiraalen, de *Cedo Nulli* alleenlyk uitgezonderd. Voor eenige Jaaren was zy zo ongemeen, dat de Aantekenaar op RUMPHIUS meldt,

L. U. 560. N. 170. *Voluta granulata*. RUMPH. *Rar.* T. 32. f. T. GUALTH. *Test.* T. 25. f. H. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 8. f. 4. Pl. 24. f. 5 V. D. Pl. 17. f. 5.

(316) *Conus Testâ incarnatâ lævi Fasciis albidis, Anfractuum summis canaliculatis*, *Syst. Nat.* XII. Oranje-Admiraal. RUMPH. *Rar.* T. 34. f. A. PET. *Amb.* T. 7. f. 7. SEB. *Kab.* III. T. 48. f. 7. VALENT. *Amb.* N. 102. KNORR *Verzam.* I, D. Pl. 8. f. 5. V. D. Pl. 24. f. 1.

meldt, hoe die van den Heer Burgemeester **D'ACQUET** te Delft de eenigste ware, hem diestyds bekend. Dezelve is op de Verkoop-
 ping der Nalaatenschap van dien Heer verkogt voor tagtig Guldens, zo **VALENTYN** verhaalt; door wien echter reeds twintig opgeteld worden, die ten zynen tyde in handen van de Liefhebbers hier te Lande waren, buiten en behalve verscheidene van deeze schoone Hoo-rens, welken de Heer Gouverneur **VAN DER STEL**, op Amboina, nagelaten hadt. Zelf bezat hy 'er drie, waar van hy de Afbeeldingen geeft. Niettemin is en blyft het nog een kostbaar Stuk, geldende, die hoog van Kleur zyn, tegenwoordig nog wel honderd Guldens. Somtyds is zy met Oranjekleurige Banden versierd, en dit heeft 'er den naam aan gegeven, schoon zy in Gestalte merkelyk verschilt van de andere Admiraalen (*).

VI.
 ANDEEL.
 XI.VIII.
 HOOFD-
 STUK.

Thans kennen wy een dergelyk slag van Tootjes of Rolletjes, daar men, om dat zy uit de Westindiën komen, den naam aan geeft van *Westindische Oranje-Admiraalen*. Zy zyn overdwars sterk gevoord of geribd en vallen doorgaans bleek Roozekleur, doch sommigen zyn

(*). Op de Plaat van **SEBA**, daar de Oranje-Admiraal voorkomt, zyn, gelyk ook op veele anderen, de Tooten niet alleen 't onderste boven, 't welk een verkiezing is, maar met de Opening verkeerd, dat is links in plaats van regts, afgebeeld.

E 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. zyn 'er, die, in hoogheid van rood of Oranje-
 AFDEEL. geel, de fraaiste Oostindische tarten, hoeda-
 XLVIII. nig eene in 't Werk van KNORR, benevens
 HOOFD- den Oranje-Admiraal, is afgebeeld (*).
 STUK.

CCCXVII. (317) Toot, die de Schaal byna Rolrond met
 Conus overlangse Banden heeft, welke wit ge-
 Mazus. stippeld zyn.
 Geplekte
 Katje.

Deeze gelyken naar langwerpige Tooten, zynde Kegelvormig met een spits Puntje, over 't Lyf, en zelfs aan den Top, zwart of Loodkleurig gespikkeld, met breede Plekken, die geel of bruinagtig zyn, in de langte gestrekt. De aangehaalde van SEBA en GUALTHIERI hebben geen overeenkomst met die van RUMPHIUS. In de beschryving van het Kabinet der Koningin van Sweeden zyn op deeze Soort de Afbeeldingen van den Oranje-Admiraal, dien men aldaar niet hadt, aangehaald.

CCCXVIII. (318) Toot, die de Schaal langwerpig Ey-
 Conus vor-
 Striatus.
 Wolkhoor-
 ren.

(*) KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 24. f. 2. Zie ook III. D. Pl. 6. f. 5.

(317) *Conus Testâ subcylindricâ, Fasciis longitudinalibus albo punctatis.* M. L. U. 560. N. 171. *Voluta maculosa.* RUMPH. *Rar.* T. 32. f. Q. GUALTH. *Test.* T. 20. f. F? SEB. *Kab.* III. T. 44. f. 27. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 16. f. 5.

(318) *Conus Testâ ovato-oblongâ gibbâ nebulosâ, Striis tenuissimis parallelis fuscis.* M. L. U. 561. N. 172. *Voluta*
 Ti.

vormig, gebult en gewolkt heeft, met zeer fyne bruine Streepjes, aan elkan-
der evenwydig.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

Schoon RUMPHIUS deeze *Voluta Tigerina* of Tygers noemt, geeven wy 'er echter den naam van *Wolkhooren* aan. Zy verschilt, naamelyk, in Gestalte zeer van de Tooten, en haare Wolkagtige Tekening maakt die benaaming eigen. Door haaren Vleeschkleurigen Grond neemt deeze Hooren den naam aan van *l'Ecorchée*, zegt D'ARGENVILLE, dat is van Gevilde. Op deezen Grond heeft zy groote bruine Vlakken, daar men wonderlyke Figuren van kan maaken, en is, over 't geheel, flauwtjes gestreept. Zy valt in Oostindie en aan de Kust van Afrika.

(319) Toot, die de Schaal met geele Stree- CCCXIX.

pen *Conus*
Textile,
Spelde
werks
Hooren.

Tigerina, RUMPH. *Rar.* T. 31. f. F. LIST. *Conch.* T. 755. f. 7. & T. 760. f. 6. GUALTH. *Test.* T. 26. f. D. ARGENV. *Conch.* T. 16. (13) f. C. PET. *Gaz.* T. 98. f. 9. REGENF. *Conch.* 3. f. 16. SEB. *Kab.* III. T. 42. f. 5 10. ADANS. *Sen.* I. T. 6. f. 2. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 18. f. I. III. D. Pl. 12. f. 5: Pl. 21. f. I: Pl. 22. f. 4.

(319) *Conus Testâ Venis reticulatis luteis, Maculis luteis fuscisque.* M. L. U. 561. N. 173. RUMPH. *Rar.* T. 32. f. O, P, GUALTH. *Test.* T. 25. f. X, AA. BONANN. *Recr.* III. T. 135. Pannus Aureus. ARGENV. *Conch.* T. 16. (13) f. D, I. REGENF. *Conch.* 26. T. 6. f. 62. SEB. *Kab.* III. T. 47. f. 10, 11, 16, 17. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 18. f. 6. II. D. Pl. 1. f. 1, 2. III. D. Pl. 19. f. 1.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

pen Netswyze geaderd heeft, en bezet met geele en bruine Vlakken.

De zodanigen, als hier aangehaald zyn, noemt men, in 't algemeen, wegens het fyne Geweefzel dat de Schaal bedekt, *Speldewerks-Hoorens*, en, wanneer zy geel of Oranjekleurig zyn, *Goudlakenfe* of *Korhoenders*, volgens RUMPHIUS, die 'er den naam van *Voluta Pennata* aan geeft: want zy zyn over 't geheele Lyf, zegt hy, geschilderd met geele Veeren, die zwarte Randjes hebben, schier gelyk de Veeren van een Korhoen. Dan spreekt hy van *Zilverlakenfe*, die wat kleinder en smalder zyn, en van een derde Soort, die geheel bruin zyn, en doodsch van kleur. Beiden hebben zy een smallen Mond, en kunnen een Tongetje uitsteeken, waar mede zy iemand kwetzen kunnen, die haar onvoorzigtig aangrypt. Dit Tongetje is wit en rood gezoomd, met een klein Doorentje. Hoewel zy dagelyks gevangen worden en gegeten, houdt menze doch niet onverdagt van Venyn, zo die Autheur getuigt. Zy vallen mede aan de Molukkische Eilanden. Van de Franschen worden zy *Drap d'Or* en *Drap d'Argent*, of ook, naar de verschillende kleur, *Drap Oran-gé* genaamd.

CCCXX.

*Conus
Aulicus,
Bruinet.*

(320) Toot, *die de Schaal Netswyze geaderd heeft*

(320) *Conus Testâ Venis reticulatis, Fascisque longitudi-*

heeft en overlans bezet met afgebroke-
ne bruine Banden.

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

Hier worden de gedagte bruine bedoeld onder de Speldewerks-Tooten, die men deswegen *Bruinetten* tytelt, in 't Fransch *Brunettes*. Dat zy slegts eene Verscheidenheid van de voorgaande Soort zyn, gelyk LINNÆUS vermoedt, is klaar. De zogenaamde Zilverlakense kunnen hier toe betrokken worden, om dat zy in 't geheel geen Geel hebben. Men vindt ook overdwars gebandeerde Bruinetten. Sommigen zyn met bruine Vlakken als gemarmerd. Eenigen zelfs worden *Duizendschoonen* getyteld. De afkomst is insgelyks uit Oostindie; doch men agtze niet veel, wegens haare menigvuldigheid, uitgenomen de zogenaamde *Gloria Maris*, die veel langwerpiger is dan de gedagte Rollen.

4. Die *Bak-agtig* zyn, dat is Buikig en wyder van Mond, klinkende als men ze op een Tafel werpt.

(321) Toot, die de Schaal blaauwagtig, geel

CCCXXI.
Conus
ge-Spectrum,
Spookje.

nalibus fuscis interruptis. M. L. U. 562. N. 174. BONANN. *Reer.* III. T. 133. GUALTH. *Test.* T. 25. f. Z. V. ARGENV. *Conch.* T. 16 (13) f. G. REGENF. *Conch.* T. 3. f. 25. SEB. *Kab.* III. T. 43. f. 1, 2, 4, 5. & T. 47. f. 13, 14, 15. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 5. f. 3. III. D. Pl. 1. f. 3. Pl. 18. f. 1.

(321) *Conus Testâ carulescente flavo-nubulosa*, Punctis

I. DEEL. XVI. STUK.

Striis-

VI.
AFDFEL.
XLVIII.
HOOFD-
STUK.

gewolkt heeft, met geelagtig witte Stippen en Streepen.

Van de *Spookjes* zegt RUMPHIUS, dat zy van Gestalte naar de Katjes of ook naar de Bruinetten gelyken, doch ronder zyn aan de kanten van 't Hoofd, hebbende niettemin een scherp Spitsje daar boven op, van Kleur als de Botertooten, met eenige schraale en hakkelige Karakters, die naar misfelyke Gedrochten gelyken. Daar is een aanmerkelyk verschil in de Hoorens van deezen naam, gelyk ik reeds opgemerkt heb. Volgens de onderdeeling van dit Geslagt moeten zy Bak-agtiger zyn, dan de Rollen.

CCCOXXII. (322) Toot, die de Schaal geel, met wit gewolkt heeft.
Conus bullatus.
Wolkbakje.

Deeze zyn nog wyder van Mond en Blaasagtiger dan de voorgaande. Men noemtze *Wolkbakjes*, om dat zy over 't geheel sterk gewolkt zyn. Men heeft 'er, die *Agate Wolkbakjes* getyteld worden, zynde uit den geelen

Striisque albo-luteis. M. L. U. 562. N. 175. RUMPH. *Rar.* T. 32. f. S. GUALTH. *Test.* T. 25. f. S. REGENF. *Conch.* T. 2. f. 20. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 8. f. 4: III. D. Pl. 18. f. 5. VI. D. Pl. 17. f. 2.

(322). *Conus Testâ flavâ albo-nebulosâ.* M. L. U. 563. N. 176. GUALTH. *Test.* T. 26. f. C. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 8. f. 2, 3: Pl. II. f. 4: Pl. 25. f. 5.

len groen- en blaauwagtig, met een paarfchen VI.
Mond, en anderen, die men *Oranje Wolkbakjes* ^{AFDEEL.} XLVIII.
noemt, zynde zeer fchoon geel en Oranje-^{HOOFD-}
kleurig met witte Vlakken. Die, welke men ^{STUK.}
Admiraalen van de Wolkjes noemt, zyn blaauw-
agtig van Grond, en fchynen hier toe te be-
hooren.

(323) Toot, die de Schaal langwerpig, ge-^{cccxxiii.}
bult en glad heeft, met eene wyde Mond-^{Conus}
opening. ^{Tulipa}
^{Tulp.}

Die uit RUMPHIUS worden aangehaald, noemt men Agaat-Tooten, doch dit zyn de genen niet die van de Franfchen *la Tulipe*, dat is de *Tulp*, genoemd worden. Het een en andere ziet op de fraaije mengeling van Kleuren op deeze Hoorens, welke 'er een byzondere fchoonheid aan geeft. De Mond-opening is veel wyder en de Gefalte verfchilt van die der gewoone Tooten.

(324) Toot, die de Schaal langwerpig, bul-^{cccxxiv.}
tig ^{Conus Geo-}
^{graphus.}
^{Agaate}
^{Kroonbak.}

(323) *Conus Testâ oblongâ gibbâ laxi, aperturâ dehiscen-*
te. Syst. Nat. XII. RUMPH. Rar. T. 34. f. K, L. AR-
GENV. Conch. T. 16. (13) f. B. REGENT. Conch. 3. T. 2.
f. 20. SEB. Kab. III. T. 42. f. 16. KNORR Verzam. II. D.
Pl. 3. f. 3. III. D. Pl. 11. f. 4: V. D. Pl. 20. f. 1, 2.

(324) *Conus Testâ oblongâ gibbâ coronatâ, aperturâ dehiscen-*
cente. Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. T. 319. Nube-
cula. RUMPH. Rar. T. 31. f. G. GUALTH. Test. T. 26.
f. E. Brocart de Soie. ARGENV. Conch. T. 16. (13) f. A.
^{Nu-}

VI.
AFDEEL.
XLVIII.
HOOFD.
STUK.

*tig en gekroond, met een wyde Mond-
opening heeft.*

Deeze, zeer veel gelykende naar de laatst-
gemelde, hebben tot haar Kenmerk, dat de
Gieren aan den Top met kleine Knobbeltjes ge-
zoomd zyn, en daarom worden zy *Agaate Kroon-
bakken* genoemd. Haare Tekening is van een
zo fyn geweezel en zo sierlyk, dat menze,
in 't Fransch, den naam geeft van *Brocard de
Soie*, om dat zy naar een Zyden Stoffe, die
men Brokaard heet, zweemen. KLEIN schynt
deeze te verwarren met de voorgaande Soort:
zo ook ADANSON, wiens Afbeelding zeer van
de Gestalte der Kroonbakken verschilt. Ik zou
daarom naast denken, dat de Tulp der Fran-
schen aan de Kust van Afrika of ook in de West-
indiën voorkome, en deeze Agaate Kroonbak
in Oostindie. Men vindtze van aanmerkelyke
grootte. Ik heb 'er van tusfchen de vier en
vyf Duimen lang. Doorgaans vallen zy rood-
agtig bruin, doch fomtyds ook, gelyk ik 'er
één heb, wit met geele Plekken.

XLIX. HOOFD.

Nubecula: Tulipa Gallorum, KLEIN *Ostrac.* p. 76. T. 5.
f. 90. LIST. *Conch.* 4. S. 10. c. 7. T. 3. f. 2. PET. *Gaz.*
T. 98. f. 8. ADANS. *Seneg.* I. T. 6. f. 8. SEB. *Kab.* III.
T. 42. f. 1, 2, 3, 4. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 27,
f. 2, VI. D. Pl. 17. f. 3.



XLIX. HOOFDSTUK.

 VI.
 AFDEEL.
 XLIX.
 HOOFD-
 STUK.

Beschryving van 't Geslagt der PORSELEINHOORENS, ook Kliphoorens en somtyds Klipkousen genoemd wordende, waar onder die men Kauris tytelt of Guineefche Munt.

Onder den algemeenen naam van PORSELEINHOORENS, in 't Fransch *Porcelaines*, begrypen wy de genen, die het Geslagt van *Cypræa*, volgens onzen Ridder, uitmaaken. De gedagte benaaming is wel toepasselyk op het Porselein, dat in China gebakken en ons toegebracht wordt met de Oostindische Schepen: (dewyl deeze Hoorens den Glans en Tekenning van hetzelfde trotseeren, en toonen dat de Natuur nog de grootste Werkmeester is:) maar zy is van een geheel anderen oorsprong. Men noemtze, in 't Latyn, *Porcellanæ*, in navolging van de Grieken, die ze *Choirinæ* noemden, van 't woord *Choiros*, dat in 't Latyn *Porcus* een Varken of Zeng, maar ook de *Vulva* betekende, naar welke zy van anderen iets gelyken. Hierom geeft LINNÆUS 'er den naam van *Cypræa*, dat zo veel is als Venus-Hooren of *Concha Venerea*, aan, in navolging van ADANSON, die zegt, dat de Franschen haar *Pucelages*, dat is Maagdommetjes, tytelen, en ze dus van andere Por-

F

ce-

VI. *cellanæ* onderscheidt By de Nederlanders worden zy, om de zelfde reden, ook wel *Klipkousen* geheten: Men noemtze, bovendien, *Likhoorentjes*, dewyl men met dezelve het Linnen een Glans kan geeven, zo wel als met een Leksteen. Dat zy *Porcellanæ* genoemd zouden zyn, om dat de Chineezen van Conchyliën de Aarde tot het Porfelein bereiden, gelyk GESNERUS wil, is gantsch ongerymd en te ver gezogt.

Oorzaak
van den
Glans.

De gladheid, welke aan de Porfeleinhoo-rens, boven veele anderen, Natuurlyken zonder Polyfing eigen is, moet een byzondere reden hebben. Zy blinken, uit Zee komende, reeds als een Spiegel, zegt RUMPHIUS; doch verliezen, nog versch zynde, wederom ligtelyk deezen Glans; ja men heeft veel moeite, om haar denzelven niet te doen verliezen. Zo de Schaal maar effen buiten 't Zand uitsteekt, met het leevende Dier daar in, wordt zy in dat gedeelte doodsch; maar by nagt komen zy uit het Zand en hängen aan de Klippen, zegt RUMPHIUS. Ook moet het Dier daar niet in sterven; want al begraaft menze, raaken zy haaren Glans kwyt; en vooral, wanneer men ze laat leggen in de open Lugt. Zy krygen dus eene doodbleeke Kleur, die onder de buitenste gladde Schaal doorblinkt. „ Het „ is, volgens dien Auteur, de beste manier „ om de Schaal glanzig te houden, dat men „ de versch uit Zee komende Hoorens in Wa- „ ter

„ ter doe, 't welk zo heet is, en niet hee- VI.
 „ ter, dan dat het Dier moet sterven: dan AFDEEL.
 „ haalt men 'er hetzelfde met Haakjes uit, zo XLIX.
 „ veel men kan, en legt de Schaal, met het HOOFD-
 „ overige, op eene Schaduwagtige plaats, STUK.
 „ daar geen Regen of Zonneschyn de Hoo-
 „ rens kan bereiken, latende 'er dus het
 „ overgebleeven Vleesch door de Mieren uit-
 „ eeten. Men moetze in geen versch Water
 „ leggen, zo lang iets van het Vleesch daar
 „ in is: want maar ééne Nagt daar in leggen-
 „ de zouden ze verbleeken: zelfs moet het
 „ doode Bloed van de eene aan de andere niet
 „ raaken, waar door ze insgelyks bederven.
 „ Om het tweede of derde Jaar moet men ze
 „ te drinken geeven, dat is de Hoorens een
 „ halven Dag in zout Water leggen, dan met
 „ versch Water uitspoelen en droogenze in de
 „ Zonneschyn".

Dus is dan, baarblykelyk, de oirsprong van De Man-
 deezen Glans, dien de meeste andere Hoorens tel.
 door het polyften ook verkrygen, afhanglyk
 van dat Lymige Vogt, 't welk uit het Dier,
 door de Opening van de Schaal, zweet, en
 tevens tot aangroeiinge strekt van dezelve *. * Zie 't
 De Heer Doktor MARTINI, te Berlyn, XV. STUK,
 spreekt in zyn nieuw Conchyliën-Werk, Bladz. 27,
 enz.
 dus. „ De oirzaak, dat de Porseleinhoorens
 „ haaren fynen Glans in de Zee behouden
 „ kunnen, zonder van de scherpe Lighaamen

F 2

„ scha-

VI. „schade te lyden, onder welken zy her en
 AFDEEL. „derwaards worden gesmeeten, is in de struc-
 XLIX. „tuur van het Dier te zoeken, 't welk, zo
 HOOFD- „dikwils het voortkruipt, zyn geheele Huis
 STUK. „in zynen grooten Mantel bewindt, en des-
 „zelfs gladde Oppervlakte, daar door, voor
 „alle beschadigingen in veiligheid stelt” (*).
 Zyn Ed. zal in 't Werk van ADANSON ge-
 lezen hebben, dat het Dier van deeze Hoorens
 een zo grooten Mantel heeft, dat het denzelven,
 daar buiten komende, gebruiken kan, en weezentlyk
 gebruikt, om zyn geheele Schaal te bewinden;
 doch schynt niet opgemerkt te hebben, hoe,
 volgens dien zelfden Heer, gedagte Mantel,
 als het Dier zig weder intrekt in de Schaal,
 zeer vaardig tevens ingetrokken wordt: des die
 Mantel niet dienen kan, om de Hoorens, in de
 Zee van de eene plaats naar de andere gesmeeten
 worden, voor stooting of afvyling te beschutten:
 aangezien dan altoos, zo dit gebeurt, het Dier
 binnen zyne Schaal zig verborgen houdt. Bovendien
 zou het vry wat meer van stooten aan zyn
 Lighaam te lyden hebben, dan aan de harde
 Schaal. Wilde zyn Ed. besluiten, dat dit omwinden
 met den Mantel de reden zy, dat de Porfelein-
 Hoorens geen Vliezig bekleedzel of Korstig
 aangroeizel van vreemde

(*) Neues Systematisch Conchylien-Kabinet. Neurem-
 borg. 1769. I. Theil. S. 303.

de Lighaamen en Zee-Wormpjes hebben, ge-
lyk veele andere Hoorens en Schulpen, zo
zouden wy het gereedelyk kunnen toefstem-
men; doch voor de afflyting is die Mantel
niet in staat dezelve te beschutten. Voeg
hier by, dat de Oppervlakte zo hard is, dat
er nauwlyks eenige fcherpe Lighaamen vat
op hebben of die zonder breeken kunnen be-
schadigen.

Hoe het Dier der Porseleinhoorens de geheele
Schaal met zynen Mantel omwindt, zodanig
zelfs, dat de ééne Lap, op de Rug, over de
andere heen slaat, is in *Fig. 2*, op onze
Plaat, by Letter A, uit ADANSON, ver-
toond, gelyk zyn Ed. dit zelf, nu weinige Jaaren ge-
leeden, aan de Kust van Afrika, by Senegal
in die Soort, welke men Slangekoppen noemt,
heeft waargenomen. By Letter B ziet men,
volgens hem, het geheele Dier, buiten de
Schaal, van onderen: waar in het Eyronde de
Omtrek van den Mantel is, en het Tongagti-
ge; dat voorwaards stomp is en agterwaards,
puntig uitloopt, de Voet, waar op het Dier
voortkruipt. Aan deezen Voet wordt men een
groot getal kleine Groefjes gewaar, die den-
zelve van onderen oneffen maaken, en dus
bekwaamer om zig vast te houden aan de
gladde Rotfen of Klippen, langs welken dee-
ze Schulpdieren kruipen, als voorheen gezegd
is. Verder ver-
toont Letter C, uit D'ARGEN-

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

Het Dier.
Pl. CXX.
Fig. 2.

VI. AFDEEL. XLIX. HOOFD-STUK. VILLE, een Kliphoorentje met het Dier daar in; zynde van de Soort der genen, die men Zee-Luizen noemt, doch Oranje-kleurig, met zes bruine Vlakken. By D ziet men 't zelve in Natuurlyke grootte. Hier uit blykt, hoe veel het door een Mikroskoop vergroot zy, om het te duidelyker onder 't Oog te brengen. Zyne beschryving daar van luidt aldus.

„ Het kruipt op een Matras volgens de ma-
 „ nier der Slakken. Deeze Matras of Voet
 „ loopt aan de ééne zyde uit in een Punt,
 „ die, gelyk de geheele Omtrek, gerimpeld
 „ of geplooid is. Het andere End vertoont
 „ eenen taamelyk langen Hals, zeer afge-
 „ scheiden van den Voet, met een Kop, die
 „ twee zeer spitse Hoornen uitgeeft, welke
 „ een Boog maaken. Op derzelve midden
 „ zyn de twee Oogen geplaatst, die, als ge-
 „ woonlyk, naar twee zwarte Stippen gely-
 „ ken, van taamelyke grootte. De Bek, bo-
 „ ven op den Kop, is niet groot, en maakt
 „ een klein rond Gaatje. Zy is aan beide zy-
 „ den voorzien met Tandén, waar van vyf-
 „ entwintig aan de regter, en slegts een-en-
 „ twintig aan de linkerzyde staan: welke
 „ Tandén tot verweering dienen aan het Dier,
 „ dat geen Dekzeltje of Luikje heeft”. Hier
 blykt het dat hy de Tandén meent, die 'er
 wederzyds aan de Opening van de Schaal zyn;
 doch, zo die tot verweering noodig waren;
 waar heeft dan het Dier der Tooten en Rol-
 len

len zyne beschutting. Het overige van de beschrijving is niet minder verward, en van den gedagten Mantel spreekt hy in 't geheel niet. Zouden die van deeze Soort denzelven niet hebben, of zou dezelve door het Dier in een Geestig Vogt te dooden ook ingekrompen zyn, of zou menze mooglyk als iets tegennatuurlyks daar af geschraapt hebben, om het Hoorentje te kunnen vertoonen? Dit zyn bedenkingen. Het was voor hem te Pondichery naar 't leeven afgebeeld, alwaar de langte maar zeven Liniën was en vyftien wanneer het Dier zig geheel uitspreidde in Zee - Water.

Onder de Inlanders, in Oostindie, wordt aangemerkt en het is by hun een Stelregel, zegt RUMPHIUS, dat van alle die Hoorentjes, welke zeer glad en blinkende zyn, het Vleesch, de Vifch, Slak of Dier, zo men 't noemen wil, tot de Kost niet deugt, dewyl hetzelve, gegeten zynde, eene worging in de Keel aanbrengt, welke den Mensch doet sterven, indien hy niet spoedig een Tegengift gebruike. Derhalve wordt dan ook dit Schulpdier, daar te Lande, niet dan van arme Luiden, die uit nooddruft hun Lyf daar aan waagen, fomtyds gegeten. Aan de Kusten van Europa vallen weinige Porseleinhoorens of Klipkoufen, die van aanmerkelyke grootte zyn.

De Kenmerken, nu, van dit Geslagt, bestaan in eene Schaal die eenkleppig en omwonden of

F 4

fa-

VI. famengerold, doch eenigermaate Eyvormig is
 AFDEEL. en glad of effen, ftomp. De Opening, aan de
 XLIX. beide Enden gaapende, loopt langs de geheele
 HOOFD. Hooren, aan den onderkant. Zy is naauw en
 STOK. smal, regt uit gestrekt, en wederzyds met
 veele Tandjes gewapend. Men vindt echter,
 onder de Porfeleinhoorens, zo RUMPHIUS
 aanmerkt, ook zogenaamde *Wyfjes*, die de
 Lip enkeld, fcherp en niet omgekruld of ge-
 tand hebben. Dit zal een gebrek van volwas-
 fenheid zyn: want hy tekent wel uitdrukkelyk
 aan, dat men in deezen niet denken moet op
 een verfchil van Sexe, maar het flegts aanmer-
 ken als de gewoone manier van fpreeken, vol-
 gens welke de genen, die dunst en gladst zyn,
 voor de *Wyfjes* gehouden worden van deeze
 Hoorens.

Soorten. Dit Geflagt behelst vierenveertig Soorten,
 in vier Afdeelingen, waar van de eerfte de ge-
 nen bevat, die Gefpitt zyn; de tweede de zo-
 danigen, die Stomp zyn; de derde die Gen-
 veld en de vierde de genen die Gerand zyn,
 of eenen breeden Rånd hebben.

I. Die een Spits hebben.

CCCXXV. (325) Porfeleinhooren, die de Schaal eeni-
Cypræa ger-
Exanthe-
ma

Witte
 Mazelen. (325) *Cypræa*, Testâ fubturbinatâ Ferrugineâ maculis pal-
 lidis rotundis adspersâ, lineâ longitudinali subramosâ. *Syst.*
Nat. XII. Gen. 320. PET. *Gaz.* T. 96. f. 6. REGENE.
Conch. T. 10. f. 38. SEB. *Mus.* III. T. 76. f. 16, 18. KNORR
Verzam. I. D. Pl. 5. f. 3, 4. II. D. Pl. 24. f. 2.

germaate Spiraal getopt, Roestkleurig
 met bleeke ronde Vlakken besprengd, en
 met eene Takkige Streep overlangs heeft.

VI.
 AFDEEL.
 XLIX.
 HOOFD-
 STUK.

Deeze gelykt naar de volgende in Gestalte, maar is uit den zwarten of rosfen Roestkleurig, met een overlangse regte Streep, die een of twee Takken heeft; voor't overige besprengd met breede bleeke Vlakken; van onderen bleek en ongevlakt. Zy heeft een blykbaar uitpuilend gedraaid Spitje, zegt LINNÆUS. Het schynt dat hier de enkelde *Argusfen* of de zogenaamde *Witte Mazelen*, t'huis behooren.

(326) Porseleinhooren, die de Schaal eeni-
 germaate Spiraal getopt, met Karak-
 ters beschreeven, en met een Takkige
 Streep overlangs heeft.

ccccxvi.
 Cypræa
 Mappa.
 Kaaphoo-
 ren.

De Tekening op deeze Hooren vertoont, als 't ware, een Land- en Zee-Kaart; weshalve men 'er, in 't Fransch, den naam aan geeft van *Carte Geographique*. Men ziet 'er als eene Meetkonftige verdeeling van Landeryën op, door welken een breede Rivier of Zee-Boezem, met

(326) *Cypræa Testâ subturbinatâ*, Characteribus inscriptâ, Lineâ longitudinali ramosâ. M. L. U. 565. N. 179. Porcellana Montosâ. RUMPH. *Rar.* T. 38. f. B. *Carte Geographique*. ARGENV. *Conch.* T. 21. f. B. PETIV. *Gaz.* T. 96. f. 6. *Amb.* T. 16. f. 2. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 29. f. 3.

F 5

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. met verscheide Inhammen, loopt, die als door
 AFDEEL. Kaapen of Voorgebergten van elkander gefchei-
 XLIX. den worden. Hierom noemen wy ze de *Kaap-*
 HOOFD- *hooren* of de *Kaap*. RUMPHIUS wil, dat daar
 STUK. op veele Hoeken en Heuvels met rosfe Stree-
 pen staan, als of men van verre een Bergagtig
 Land zag, en noemt ze, deswegen, *Porcella-*
na Montofa. Ik heb 'er, die veel duidelyker
 een Inham van de Zee en Kaapen vertoonen,
 dan de gewoone Kaaphoorens. Aan den Rand
 zyn zy eenigszins Roozekleurig. Deeze Hoo-
 ren was, in Oostindie zelfs, niet zeer gemeen.

CCCLXXVII. (327) Porseleinhooren, die de Schaal eeni-
 Cypræ germaate Spiraal getopt, met Karakters
 Arabica. beschreeven heeft, en met een enkelde
 Arabische Letters. Streep overlans getekend.

Men noemt deeze, volgens RUMPHIUS,
Letterhoorentjes of *Arabische Hoorentjes* en som-
 migen ook wel *Musiekhoorentjes*, wegens de Te-
 kening met bruine Streepen, die op veelerley
 wyzen afgebroken zyn; zo dat zy zig als Ara-
 bische of andere vreemde Letteren vertoonen
 en

(327) *Cypræ Testâ subturbinatâ, Characteribus inscriptâ, Maculâ longitudinali simplici. M. L. U. 566. N. 180. Porcellana litterata five Arabica, RUMPH. Rar. T. 38. f. M. BARRÉL. Rar. T. 1325. f. 20. GUALTH. Test. T. 16. f. V. LIST. Conch. 4. S. 9. C. 2. T. 1. f. 1. SEB. Kab. III. T. 76. f. 3. KNORR Verzam. III. D. Pl. 12. f. 2. VI. D. Pl. 29. f. 2.*

en fomtyds de Mufieknoten eenigermaate af- VI.
fchetzen. Van 't eene tot het andere End AFDEEL.
loopt, over de Hooren, een bleeke of ongete- XLIX.
kende Streep. Zy hebben de kanten gezwol- HOOFD-
len, blaauwagtig en met ronde zwartagtige STUK.
Vlakken, zynde van onderen paarschagtig
blaauw. Zeer groot vallen zy niet. Men
vindtze in Oost- en Westindie.

(328) Porseleinhooren, die de Schaal eeni- cccxxviii.
germaate Spiraal getopt en Rolrondag- *Cypræa*
tig, met Oogjes besprengd heeft, van *Argus*.
onderen met vier bruine Vlakken. Dubbelde
Argus.

De bruine Plekjes, in 't midden wit, zig als
Oogen vertoonende, waar mede de Oppervlak-
te van deeze Hooren bezaaid is, geeven 'er den
naam van *Argus*, en wel van *dubbelde Argus*
aan, in onderscheiding van sommigen der Zout-
korrels of witte Mazelen, die met dergelyke
ronde Plekjes praalen, welke byna geheel wit
zyn, en dan ook wel *Argus* geheten worden.
Het gedraaide Spitsje, echter, dat tot deeze
Afdeeling behoort en by GUALTHERI ee-
nigs-

(328) *Cypræa Testâ subturbinatâ, subcylindricâ, adspersâ*
Ocellis; subtrus Maculis quatuor fuscis. M. L. U. 567. N. 181.
BONANN. *Recr.* III. T. 263. BARR. *Rar.* T. 1325. f. 25.
Argus. RUMPH. *Rar.* T. 38. f. D. GUALTH. *Test.* T.
16. f. T. *Argus magnus.* ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. D.
LIST. *Conch.* 4. S. 9. C. 6. T. 9. PET. *Gaz.* T. 97. f. 6.
REGENF. *Conch.* 20. T. 5. f. 57. KNORR *Verzam.* III.
D. Pl. II. f. 5.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. nigszins voorkomt, vind ik in myne Argusfen
 AFDEEL. XLIX. niet. Zy komen zekerlyk uit Oostindie.

HOOFD-
 STUK.

CCCXXIX.
Cypræa
Testudinaria.
 Karet-
 hooren.

(329) Porseleinhooren, die de Schaal stomp
 en eenigermaate Rolrond heeft, met de
 Ender neergedrukt.

De zo bekende Schildpad- of Karethooren
 heeft ook dat Puntje altoos zo blykbaar niet,
 als hetzelve by RUMPHIUS is verтоond, ja
 het ontbreekt somwylen t'eenemaal. Men
 noemt deeze Hooren dus, wegens haare Kleur
 en Tekening; die haar naar Karet van Schild-
 padden gelyken doet, en zy plagt onder de
 raarsten van dit Geslagt te behooren, zynde
 ten minste van de grootsten en langwerpigsten
 onder de Porselein- of Kliphoorens. Zy valt
 in de Perfishe Zeeboezem, zegt LINNÆUS.

CCCXXX.
Cypræa
Stercoraria.
 Wyd-Oog:

(330) Porseleinhooren, die de Schaal eeni-
 germaate Spiraal getopt, bultig, blaauw-
 ag-

(329) *Cypræa Testâ obtusâ subcylindricâ, extremitatibus*
depressis. M. L. U. 567. N. 182. LIST. Conch. 4. S. 9. C.
5. T. 6. Testudinaria. RUMPH. Rar. T. 38. f. C. PET.
Amb. T. 8. f. 7. β. LIST. Conch. 4. S. 10. C. S. T. 1. Hæc
Larvâ est. KNORR Verzam. IV. D. Pl. 27. f. 2.

(330) *Cypræa Testâ subturbinatâ gibbâ, livido testaceoque*
macularâ, utrinque marginatâ, subtrus planâ. Syst. Nat. XII.
GUALTH. Test. T. 15. f. S, T. COLUMN. Aq. T. 69.
f. I, 2. PET. Gaz. T. 96. f. 7, 8. BARREL. Icon. T.
1321. f. 23. & T. 1322. f. 4. ADAN S. Seneg. I. T. 5. f. 1.
A. KNORR Verzam. II. D. Pl. 27. f. 5.

agtig en Tegelrood gevlaakt heeft, wederzyds gerand, van onderen plat.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

De reden van dien zonderlingen bynaam, welken LINNÆUS geeft aan dit slag van Porseleinhoorens, is in de eerste opslag zo blykbaar niet. Het schynt dat zyn Ed. de genen bedoele, die wy *Wyd-Oogen* noemen onder de Slangekoppen, dewyl zy met groote ronde bleeke Vlakken in het bruin of zwartagtige getekend zyn. Zy hebben een breeden blaauwagtig zwartenzoom, en die Kleur heerfcht ook aan de vlakke onderzyde. De Rug is zeer bultig verheven. Het schynt de aangehaalde van ADANSON niet te kunnen zyn.

(331) Porseleinhooren, die de Schaal eenigermate Spiraal getopt, bleek, met Vleeschkleurige Banden, aan den Mond Violet heeft.

CCCXXXI.
Cypræa
Carneola.
Roodagtige Mol.

Zekere Porseleinhoorens voeren, wegens de Gestalte, den naam van *Mollen*, en deeze worden door de Kleur onderscheiden. Dus is die van deeze Soort een Roodagtige, die van de volgende een Graauwe, en die van de derde Soort een Geele Mol. Allen zyn zy met bree-

(331) *Cypræa Testâ subturbinatâ pallidâ Fasciis incarnatis, Oie violaceo.* M. L. U. 568. N. 183. *Carneola.* RUMPH. *Rar.* T. 38. f. K. PÉT. *Gaz.* T. 80. f. 8. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 17. f. 4.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. breede Streepen, van eene verschillende Kleur,
 AFDEEL. overdwars gebandeerd. Men vindt ook witte
 XLIX. Mollen, die alleenlyk bruin gezoomd zyn. Zy
 HOOFD- komen uit Oostindie.
 STUK.

CCCXXXII. (332) Porfeleinhooren, die de Schaal Spiraal
 Cypræa getopt, Afchgrauw, met bruine Ban-
 Zebra. den heeft.
 Graauwe.

Van deeze getuigt LINNÆUS, dat zy eens zo groot is dan de voorgaande Soort, hebbende ook het gedraaide Topje grooter en duidelyker, dan de anderen. Van onderen is zy met flaauwe Oogjes getekend. De Tandøen van de Opening zyn bruin.

CCCXXXIII. (333) Porfeleinhooren, die de Schaal eeni-
 Cypræa germaate Spiraal getopt en Rolrondag-
 Talpa. tig, Tegelrood met bleeke Banden heeft,
 Gele Mol. zynde van onderen dikker en bruin.

Deeze, die by my het Spiraale Topje blyk-
 baa-

(332) *Cypræa Testâ turbinatâ cinereâ Fasciis fuscis. Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. T. 266. ARGENV. Conch. T. 21. (18) f. G. SEB. Kab. III. T. 76. f. 5. KNORR Verzam. II. D. Pl. 24. f. 3.*

(333) *Cypræa Testâ subturbinatâ subcylindricâ, testaceâ Fasciis pallidis, subtus incrassatâ fuscâ. M. L. U. 568. N. 168. Talpa RUMPH. Rar. T. 38. f. I. GUALTH. Test. T. 16. f. N. ARGENV. Conch. T. 21. (18) f. H. PET. Amb. T. 16. f. I. LIST. Conch. 4. S. 9. C. 4. T. 3. f. 2. BARREL. Rar. T. 1325. f. 19. REGENF. Conch. T. 10. f. 37. KNORR Verzam. I. D. Pl. 27. f. 2, 3.*

baarer heeft dan de voorgaande, noemen wy VI. de geele Mol. Haar geele Oppervlakte is met vier breede bruinagtige Banden uitgemonsterd. Zy is zeer glanzig, en wordt van de Inlanders veel tot het gladmaaken der Pifangbladeren, daar zy Tabaksrolletjes van maaken, gebezigd, hebbende voor 't overige ook de Gestalte van een Mol.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

(334) Porseleinhooren, die de Schaal eenigermate Spiraal getopt, aan de Zyden met een dikke Korst, op de Rug Violet heeft.

CCCXXXIV.
Cypræa
Amethy-
sea.
Gewolkte
Agaate
Kliphooren.

Daar zyn eenige Porseleinhoorens, die de Rug paarschagtig blaauw of Violet hebben, dewyl het sterck Water aan derzelve Schaal zodanige Kleur geeft. Zou ook die Kleur aan dat Exemplaar, van grootte als een DuivenEy, 't welk LINNÆUS tot deeze bepaling der Kenmerken aanleiding gegeven heeft, op dergelyke manier bygezet zyn? De aangehaalde immers, van RUMPHIUS voerende den naam van *Gewolkte Agaate Kliphooren*, is op de Rug niet zo gekleurd.

(335) Porseleinhooren, die de Schaal eenigermate

CCCXXXV.
Cypræa
lurida.
Muis.

(334) *Cypræa Testâ subturbinatâ, lateribus gibbis corticatis, Dorso violaceo.* M. L. U. 569. N. 185. RUMPH. *Rar.* T. 39. f. Q. PET. *Gaz.* T. 32. f. 10. LIST. *Conch.* 4. S. 9. C. 3. T. 4. f. 3. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 28. f. 5.

(335) *Cypræa Testâ subturbinatâ luridâ subfasciatâ, extre-*
I. DEEL. XVI. STUK. mita-

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

germaate Spiraal getopt heeft, Muis-
vaal met twee flauwe Banden, de En-
den geel met twee zwarte Vlakken.

De Kleur van deeze is, volgens GUAL-
THERI, glanzig bruin, volgens D'ARGEN-
VILLE grysagtig. Hy noemtze *la Souris*, dat
is de Muis, dewyl zy ook als twee Oogen
aan het end heeft, die zig helder vertoonen.
ADANSON merkt aan, dat zy van onderen
witagtig is, van boven Muisvaal en aan de En-
den roodagtig, met twee zwarte Stippen. Men
vindtze, volgens BONANNI, veel, aan de
Kust van Napels en Sicilie, alwaar zy *Porcelet-*
ta getyeld wordt.

cccxxxvi.
Cypraa
Varelli.
Kivits-
Hooen.

(336) Porseleinhooren, die de Schaal eeni-
germaate Spiraal getopt heeft met geel-
agtige Stippen, en de Enden bruin ge-
vlakt, met eene rosse Mond-opening.

De Vlakkigheid, naar die der Kivits-Eijeren
gelykende, heeft den bynaam gegeven aan dee-
ze Soort, die ook maar de grootte van een
Duiven-Ey of daaromtrent hadt, in het Exem-
plaar van de Koningin van Sweeden.

(337)

mitibus luteris nigro-bimaculatis. *Syst. Nat.* XII. GUALTH.
Test. T. 13. f. 1. BONANN. *Recr.* III. T. 251. *Souris.* AR-
GENV. *Conch.* T. 21. (18) f. C. ADANS. *Seneg.* I. T. 5. f. D.

(336) *Cypraa* Testâ subturbinatâ maculatâ punctis lutescen-
tibus, Extremitatibus fusco-maculatis, Fauce rufâ. M. L. U.
562. N. 186. PET. *Gaz.* T. 95. f. 13. KNORR *Verzam.*
IV. D. Pl. 9. f. 6.

- (337) Porseleinhooren, die de Schaal eeni-germaate Spiraal getopt heeft en wit, met Elzagtige Tandjes.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

Deeze Soort, in het Sweedsche Exemplaar slegts de grootte hebbende van een Mosfchen-Eytje, behoort zekerlyk onder de kleinften van dit Geslagt. Men zal ze by 't Speculatie-Goed moeten opzoeken.

ccccxxvii.
Cypræa
lutea.
Scherp-
mond.

- (338) Porseleinhooren, die de Schaal Spiraal getopt, Eyvormig, graauwagtig rood gegolfd en flauw gebandeerd heeft.

ccccxxviii.
Cypræa
fragilis.
Dunfchaaf.

Deeze is veel grooter, ja overtreft de grootte van een gemeen Hoender-Ey, doch tevens zeer broofch of dunner van Schaal dan de meeste overigen; weshalve men 'er den naam van *Dunfchaal* aan toege-eigend heeft. In Gestalte zweemt zy anders veel naar de gewoone Getygerde Kliphoorens, doch heeft haar afkomst uit de Middellandsche Zee.

II. Stompe, die geen blykbaare Spits hebben.

(339)

(337) *Cypræa Testâ subturbinatâ albâ, Denticulis subulatis.* M. L. U. 570. N. 187.

(338) *Cypræa Testâ turbinatâ ovatâ glaucâ, Testaceo-undatâ subfasciatâ.* M. L. U. 570. N. 188. ROND. *Aq.* II. p. 102. GUALTH. *Test.* T. 16. f. Q. KNORR *Verzám.* VI. De Pl. 18. f. 2.

G

VI. (339) Porfeleinhooren, die de Schaal van
 AFDEEL. vooren stomp, driekantig met een Bult
 XLIX. heeft, van agteren stompagtig.
 HOOFD-
 STUK.

CCCXXXIX. By RUMPHIUS komen deeze voor, onder
 Cypræa den naam van *Kleine Slangekoppen*. Van on-
 Caput deren zyn zy witagtig of bleek, aan de ran-
 Serpentis. den blaauwagtig, en de Rug is ten deele be-
 Mooren. dekt met eenen zwart bruinen Zoom, op 't
 Buikje. midden met ronde witte Plekjes in 't bruin
 bezaaid. Wy geeven 'er daarom den naam
 van *Mooren-Buikjes* aan. Die van LISTER
 was van het Eiland Mauritius afkomstig. Zy
 vallen ook aan de Kust van Afrika en op de
 Molukkes in Oostindie.

CCCXL. (340) Porfeleinhooren, die de Schaal van
 Cypræa vooren stomp, driekantig met een Bult
 Mauritia- heeft, van agteren platagtig scherp,
 na. van onderen zwart.
 Slangekop.

Dee-

(339) *Cypræa Testâ obtusâ triquetro-gibbâ, postice obtu-
 fiusculâ, M. L. U. 571. N. 189. BONANN. Recr. III. T.
 258. ROND. Aq. II. p. 103, f. 3. Caput Serpentis minus.
 RUMPH. Rar. T. 38. f. F. PET. Gaz. T. 96. f. 9. Amb.
 T. 12. f. 7. LIST. Conch. 4. S. 9. C. 6. T. 7. GUALTH.
 Test. T. 15. f. O. ADANS. Seneg. I. T. 5. f. 5. KNORR
 Verzam. IV. D. Pl. 9. f. 3.*

(340) *Cypræa Testâ obtusâ triquetro-gibbâ, postice depres-
 so-acutâ, subtus nigrâ. M. L. U. 571. N. 190. BONANN.
 Recr. III. f. 261. Caput Serpentis majus. RUMPH. Rar. T.
 38. f. E. PET. Gaz. T. 96. f. 8. LIST. Conch. 4. S. 9. C.
 6. T. 8. KNORR Verzam. I. D. Pl. 13. f. 1, 2. VI. De
 Pl. 21. f. 5.*

Deeze zyn veel grooter dan de voorgaan-
de, ja van de grootsten in dit Geslagt, en
boven den Zoom, die bruinagtig Muisvaal is,
met witagtige, getaande en roode Vlakjes in
't zwarte gesprenkeld. Zy komen op de zelf-
de plaatsen, ten minste in Oostindie, voor.
Men geeft, 'er, niet oneigen, den naam van
Slangekop aan.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

(341) Porseleinhooren, die de Schaal van
vooren stomp heeft, blaauwagtig bruin,
met witte Vlakken.

CCCXLI.
Cypraa
Vitellus.
Zoutkor-
rels.

Twee Duimen lang vallen, volgens RUM-
PHIUS, die Kliphoorens, welke men *Zoutkor-*
relies tytelt, om dat zy als geheel besprengd
zyn met witte Vlakken. Zy zyn aan de Stran-
den van Amboina gemeen en daarom in wei-
nig agting. Van onderen, zegt hy, zynze
roodagtig, doch besterven meest bleekgeel.

(342) Porseleinhooren, die de Schaal inge-
drukt

CCCXLII.
Cypraa
Mus.
Kantha-
geensche
Kliphoo-
rens.

(341) *Cypraa Testa obtusa livida maculis albis.* M. L. U.
572. N. 191. LIST. *Conch.* 4. S. 9. C. 4. T. 8. f. 2. BO-
NANN. *Recr.* III. f. 254. PET. *Gaz.* T. 80. f. 2. RUMPH.
Rar. T. 38. f. L. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 20. f. 3.

(342) *Cypraa Testa obtusa retusa gibba cinerea, Fascia*
longitudinali fusca, Denticulis nigricantibus. M. L. U. 572.
N. 192. RUMPH. *Rar.* T. 39. f. S. LIST. *Conch.* 4. S.
9. C. 1. T. 2. ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. E? SEB.
Kab. III. T. 76. f. 33, 34. KNORR *Verzam.* III. D. Pl.
12. f. 3.

G 2

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

drukt stomp, bultig, Afchgraauw heeft, met een bruinen Band overlangs, de Tanden zwartagtig.

Deeze Kliphooeren voert den naam van *Karthageensche*, om dat zy van Carthagena herwaards was gezonden. Zy is over 't geheel graauw geplekt, en heeft op 't midden, by de bruine Streep, eenige blaauwe Vlakken. Thans is zy niet zo ongemeen.

cccxlviij.
Cypræa
Tigris.
Zwart Ge-
tygerde.

(343) *Porfeleinhooren, die de Schaal stomp en Eyyvormig, van agteren stomp, van vooren rond, met eene geelagtig roode Streep overlangs heeft.*

Dit zyn de genen, die men gemeenlyk *Klipkousen* noemt, volgens RUMPHIUS; doch wy geeven 'er den naam van *Getygerde Kliphooeren* aan. „ Op eenen witten Grond, naamelyk, „ zyn zy digt gespikkeld met zwarte Drup- „ pels, daar andere kleinere, bruine en geele „ onder loopen. Langs de Rug gaat een Goud- „ geele

(343) *Cypræa Testâ obtusâ ovatâ, postice obtusâ, antice rotundatâ, lineâ longitudinali testacâ. M. L. U. 573. N. 193. BONANN. Recr. II. f. 231, 232. Porcellanâ guttata. RUMPH. Rar. T. 33. f. A. GUALTH. Test. T. 14. f. I, H, L, G. LIST. Conch. 4. S. 9. C. 5. T. 1. PET. Gaz. T. 96. f. 17. BARR. Rar. T. 1325. f. 23. & T. 1326. f. 4. KNORR Verzam. I. D. Pl. 26. f. 4. IV. D. Pl. 13. f. 1. VI. D. Pl. 21. f. 4.*

„ geele Streep, die echter niet in allen plaats VI.
 „ heeft. Hoe eenpaarig de zwarte Druppels AFDEEL.
 „ zyn, hoe raarder menze houdt. De Buik XLIX.
 „ is niet zeer plat, doch niettemin zo vlak, HOOFD-
 „ dat de Hoorens daar op leggen kunnen, STUK.
 „ zeer wit en blinkende. Van het Dier ziet
 „ men niets dan een dunne Lap, die byna
 „ eveneens gespikkeld is als de Schaal, te
 „ weeten met zwarte, bruine en geelagtige,
 „ ronde Vlakjes, daar witte Korreltjes op
 „ zitten, en beneden steekt het een korte
 „ Tong uit, waar aan twee korte Hoorentjes
 „ met de Oogen zyn. Die men voor de
 „ Wyfjes van deeze Kliphorens houdt, zyn
 „ dun en ligt van Schaal, krygende schier
 „ haar volkomen grootte, eer zy de Lip om-
 „ krullen, die scherp en dun is als Parkement.
 „ Deeze hebben de Schaal fraay getekend met
 „ zwart, blaauw en geel, en, hoe meer blaauw
 „ hier onder loopt, hoe raarder zy zyn”.

Tot deeze laatsten behooren de *bruin Gety- Bruin Ge-
 gerde Kliphorens*, aan welken de gedagte tygerde.
 Ruggestreep meest ontbreekt. Zodanig eene
 is het, die D'ARGENVILLE afbeeldt, en waar
 van hy zegt, dat dezelve, op eenen witten
 Grond, met eene zeer zagte Kleur gespikkeld
 is: weshalve menze *Tygervellen* noemt. Men
 telt ze met regt onder de grootsten van dit
 Geslagt, vallende wel een Vuist groot: doch
 zyn taamelyk gemeen. Niet alleen in Oostin-

VI. die, maar in de Roode Zee vallen zy over-
 AFDEEL. vloedig, zo BONANNI aanmerkt, wordende
 XLIX. door de Kooplieden in Egypte overgebragt,
 HOOFD- alwaar men 'er, tot het polyften van Stoffen
 STUK. en Papier, gebruik van maakt. Hy fchynt de
 bruin of geel getygerde te bedoelen. Men
 vindt 'er ook, die ronde zwarte Vlakken heb-
 ben op een geelen Grond, en groenagtige met
 bruine Vlakken.

CCCXLIV. (344) Porfeleinhooren, die de Schaal lang-
 Cypræ werpig Eyrond, met bruine Stippen en
 Lyræ een geelagtige Streep, van agteren fcherp-
 Mazelen. agtig en aan den Mond ros heeft.

Door deeze Kenmerken wordt een kleiner
 flag van Getygerde Kliphoorens aangewezen,
 die men, wegens de gedaante der Vlakken,
 niet oneigen, *Mazelen* noemt, en een andere
 Soort, welke de Vlakken rood heeft, *Roode*
Mazelen. By RUMPHIUS komen zy, hoe-
 wel niet aangehaald zynde, Plaat 38, Letter
 P, O, beiden voor. Men vindtze in Oostin-
 die, en de laaftten zyn niet gemeen.

(345)

(344) *Cypræ Testâ oblongo-ovatâ, punctis fuscis lineâque
 flavescente, postice acutiusculâ, Ore rufo. M. L. U. 573. N.
 194. GUALTH. Test. T. 14. f. 2. C, D. LIST. Conch.
 4. S. 9. C. 4. T. 9. f. 1. PET. Gaz. T. 97. f. 17. KNORR
 Verzam. VI. D. Pl. 23. f. 6, 7.*

(345) Porseleinhooren, die de Schaal stomp en Rolrondagtig heeft, aan de Enden geel.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

Deeze heeten *Ifabellen*, naar eene Kleur van dien naam, tusfchen wit, geel en bleekrood, hoedanige zy hebben, en fomtyds met eenige fyne zwarte Streepjes overlans getekend, fomtyds geheel wit doch altoos aan de Enden Oranjekleur zyn. Zy komen aan de Eilanden Mauritius en Madagascar voor, zegt LINNÆUS, en vallen zeer klein.

CCCXLV.
Cypræa
Ifabella.
Ifabelle.

III. Die een Navel hebben of genaveld zyn.

(346) Porseleinhooren, die de Schaal genaveld, van onderen bruin, van boven witagtig heeft.

CCCXLVI.
Cypræa
Onyx.
Blaauw-
agtige.

De aangehaalde van RUMPHIUS voeren den naam van *blaauwe Slangehoofdjes*, als in Gestalte veel met de zogenaamde Slangekoppen, of liever met de Mooren Buikjes overeenko-

men-

(345) *Cypræa Testâ obtusâ subcylindricâ, extremitatibus luteis.* M. L. U. 574. N. 195. *Ifabella.* RUMPH. *Rar.* T. 39. f. G. ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. P. PET. *Amb.* 16. f. 16. *Gaz.* T. 97. f. 16. LIST. *Conch.* 4. S. 9. C. 2. T. 2. f. 2. KNOER *Verzam.* IV. D. Pl. 9. f. 5.

(346) *Cypræa Testâ umbilicatâ subtus fuscâ supra albidâ.* M. L. U. 574. N. 196. BONANN. *Reer.* III. T. 255. *Porcellana cœrulea.* RUMPH. *Rar.* T. 38. f. G. GUALTH. *Test.* T. 15. f. N.

G 4

VI. mende. By het voor-End hebben zy, zo wel
 AFDEEL. als de volgende, in plaats van Spitsje eene in-
 XLIX. drukking, gelyk een Navel, welke haar dan
 HOOFD- Genaveld maakt. De Schaal heeft de grootte
 STUK. van een Duim; zy is van onderen zwartagtig,
 van boven wit of Amethystkleur met twee
 geelagtige Banden. Zy vallen in Oostindie.

cccxlvii. (347) Porseleinhooren, die de Schaal gena-
 Cypræa veld heeft, met zeer fyne geelagtige
 clandestina. dwars-Streepjes, doorgaans samenloo-
 Verborgene. pende.

Dit Porseleintje, niet grooter dan de zoge-
 naamde Ezeltjes of Pisebedden, is door J.
 ZOEGA waargenomen. Het heeft de Schaal
 glad en Loodkleurig, met een of twee bleeke
 Banden, van onderen wit en ongevlakt.

cccxlviii. (348) Porseleinhooren, die de Schaal gena-
 Cypræa veld heeft, met de binnenste Lip aan
 succinata. ieder End gerond.

Deeze is kleiner dan een Duiven-Ey, broofsch
 van Schaal, langwerpig, Eyvormig, roodag-
 tig, met twee Streepswyze witte Banden.

(349)

(347) *Cypræa Testâ umbilicatâ, lineis transverfis subtilissi-
 mis flavescens, pasim concurrentibus. Syst. Nat. XII.*

(348) *Cypræa Testâ umbilicatâ, Labio interiore utraq[ue] ex-
 tremitate rotundato. M. L. U. 575. N. 197.*

- (349) Porseleinhooren, die de Schaal genaveld heeft, van onderen geel met bruine Stippen, aan de Enden twee bruine Vlakken hebbende.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

CCCXLIX.
Cypræa
Ziczac.
Gegolfde.

Deeze heeft maar de grootte van een Mosfchen-Eytje. Zy is van onderen geel met zwarte Stippen, van boven witagtig met bleeke Golfswyze Streepjes; van agteren uitpuilende en wederzyds bruin.

- (350) Porseleinhooren, die de Schaal genaveld, van boven blaauwagtig, aan de Enden met twee bruine Vlakken heeft.

CCCL.
Cypræa
Hirundo.
Zwaluw.

Zy is niet grooter dan de voorgaande Soort. Van deeze vier Soorten wist LINNÆUS de woonplaats niet.

- (351) Porseleinhooren, die de Schaal genaveld

CCCLI.
Cypræa
Afellus.
Ezeltje.

(349) *Cypræa Testâ umbilicatâ, subtus luteâ Punctis fuscis, Extremitatibus Maculis duabus fuscis.* M. L. U. 575. N. 198. BONANN, *Recr.* III. T. 242. Concha Veneris undatim depictâ. LIST. *Conch.* 4. S. 9. C. 3. T. 1. f. 1. PET. *Gaz.* T. 12. f. 7. SEB. *Kab.* III. T. 15. f. 19. n. b, c, d. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 17. f. 5.

(350) *Cypræa Testâ umbilicatâ, supra carulescente, extremitatibus Maculis duabus fuscis.* M. L. U. 576. N. 199. PET. *Gaz.* T. 30. f. 3.

(351) *Cypræa Testâ umbilicatâ albâ, Fasciis tribus fuscis.* M. L. U. 577. N. 200. BONANN, *Recr.* III. f. 236. BARREL. *Rar.* T. 1326. f. 27. Afellus. RUMPH. *Rar.* T. 39.

G 5

f. M.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

*veld heeft en wit, met drie bruine Ban-
den.*

Deeze zeer bekende Porseleintjes voeren den naam van *Ezeltjes*, om dat zy over de Rug drie breede bruine Streepen hebben, even als of 'er drie Zakken op een Ezel gelegd waren, of liever, even of 'er twee witte Zakken lagen op de Rug van een zwarten Ezel; gelyk RUMPHIUS schynt te willen. Die overeenkomst, echter, is zeer ver gezogt, en ik geloof, dat haar naam veeleer afkomstig zy van een Kaapfen Ezel, die op dergelyke manier gestreepd is, of van Pisfebedden, in 't Latyn *Afelli*, naar welken zy in grootte byna gelyken. Hoe 't zy, men kan ze by 't Pond koopen, wegens haare menigvuldigheid. Zy onthouden zig aan de Maldivische Eilanden, zegt LINNÆUS.

CCCLII.
Cypræa
Erronea.
Dwaalen-
de.

(352) Porseleinhooren, *die de Schaal gena-
veld en met een gebyke roodagtige Vlak
heeft.*

Deeze is nagenoeg van grootte als de voor-
gaanden.

IV.

f. M. ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. T. GUALTH. *Test.*
T. 15. f. M. PET. *Gaz.* T. 97. f. 11. *Amb.* T. 16. f. 18.
LIST. *Conch.* 4. S. 9. C. 6. T. 3. f. 2. ADANS. *Seneg.* I.
T. 5. f. H. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 25. f. 3.

(352) *Cypræa Testâ umbilicatâ Maculâ Testaceâ xquali.*
M. L. U. 577. N. 202.

IV. Die een breedten Zoom hebben, of gerand zyn.

VI.
AFDEEL
XLIX.
HOOFD-
STUK.

(353) Porseleinhooren, die de Schaal genaveld en gerand geel heeft, met ronde witte Stippen.

CCCLIII.
Cypraa
Cribraria:
Harlekyn.

Een Porseleintje, dat de gedagte Kenmerken hadt, gaf aanleiding tot deeze Soort, waar toe ook de zogenaamde *Harlekyn* fchynt te behooren. Het wordt van D'ARGENVILLE de *kleine Argus* getyeld.

(354) Porseleinhooren, die de Schaal met een Knobbeligen Rand en witagtig heeft.

CCCLIV.
Cypraa
Moneta.
Guinee-
sche Munt.

Deeze, die men *Guineesche Munt* noemt, hebben haaren naam daar van, dat zy, aan de

(353) *Cypraa Testâ umbilicatâ marginatâ luteâ, Punctis rotundis albis.* M. L. U. 577. N. 201. *Argus minor.* ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. X. PET. *Gaz.* T. 30. f. K: an T. 8. f. 3? LIST. *Conch.* 4. S. 9. C. 6. T. 3. f. 2. REGENF. *Conch.* T. 12. f. 74. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 16. f. 1. Wit geplekte Agaate Kliphooren. RUMPH. *Rar.* Pl. 39. f. R.

(354) *Cypraa Testâ marginato-nodosâ albidâ.* M. L. U. 578. N. 203. BONANN *Recr.* III. f. 233. BARREL. *Rar.* T. 1326. f. 26. *Moneta Nigritarum.* LIST. *Conch.* 4. S. 9. C. 8. T. 1. f. 3, 4. *Thoracium vulgare sive Caucium.* RUMPH. *Rar.* T. 39. f. C. GUALTH. *Test.* T. 14. f. 4, 5. *Monnoie de Guinée.* ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. K. PET. *Amb.* T. 16. f. 14. *Gaz.* T. 97. f. 3, KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 24. f. 4.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. de Kust van Afrika menigvuldig vallende, al-
 AFDEEL. daar door Vrouwlieden worden gevist, die
 XLIX. ze dan afwaschen, schoon maaken en uitzoe-
 HOOFD. ken, waar na zy voor Geld gangbaar zyn.
 STUK, Het is de eenigste Muntspecie aan een gedeel-
 te dier Kust, en wel in 't Ryk van Kongo;
 hebbende die Vischery meest plaats omtrent
 de Stad Loanda, welke de Hoofdstad is van
 Angola: doch zy maaken eenig verschil daar
 in, en het zyn anderen, die men in 't Gebied
 der Portugeezen aan de Kust van Afrika ge-
 bruikt, verschillende van die Hoorentjes, wel-
 ke aan de eigentlyke Kust van Guinéa voor
 Geld worden uitgegeven, en aldaar met Sche-
 pen aangebragt. Of dit nu de genen zyn,
 die men onder den naam van Mannetjes van
 de Wyfjes afzondert, en minder agt aan de
 Kust van Kongo, volgens BONANNI, zou ik
 niet durven bepaalen: dan alleen, dat die van
 deeze Soort de regte zogenaamde Guinëesche
 Munt zyn, overeenkomstig met de genen,
 welke jaarlyks in menigte aan de Maldivische
 Eilanden, in de Indische Oceaan, gevist,
 en van daar, by geheele Scheepsloadingen,
 naar Bengale en Siam gevoerd worden, om
 voor de Indiaanen tot eene Geldspecie te strek-
 ken. Doch het schynt dat nog andere Hoo-
 rentjes ook daar toe gebruikt worden. Met
 deeze Soort wordt de gemeene geelagtige
 Kauris, die men hier te lande, by 't Pond,
 voor weinig Prys kan koopen, bedoeld. De-
 zelve

zelve valt ook, zo LINNÆUS aanmerkt, in de Middellandsche Zee, by den uitloop van de Nyl.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

(355) Porseleinhooren, die de Schaal gerand en de Rug met een geelen Ring omgord heeft.

CCCLV.
Cypræa
Annulus.
Blaauwe
Kauris.

Zonderling is 't, dat LINNÆUS hier, waar- schynlyk door verhaasting, van *Thoracium quar- tum* gemaakt heeft *Thoracium quadratum*, 't welk een geheel onovereenkomstig denkbeeld geeft van deeze Hoorentjes. RUMPHIUS zegt, wy noemenze *Thoracia*, dat is Borststukjes, om dat zy zeer wel gelyken naar een Borst- stuk van een Wapen, en deeze is van dezelf- ven zyne vierde Soort. Het komt my voor, dat de Kaurisfen in 't algemeen meest naar zekere Borstschilden van de oude Wapenrus- ting gelyken (*). Aan deeze Soort geeft men den naam van *Blaauwe Kauris*, om dat zy op de Rug, binnen den geelen Kring, eeniger- maate blaauwagtig of Loodkleurig zyn; doch dee-

(355) *Cypræa Testâ marginatâ*, Dorso annulo flavo cir- cumdato. M. L. U. 578. N. 204. ROND, *Test.* 2. p. 103. f. 4. *Thoracium quadratum.* RUMPH. *Rar.* T. 39. f. D. GUALTH. *Test.* 14. f. 1, 2. PET. *Gaz.* T. 6. f. 8. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 9. f. 4: Pl. 16. f. 4.

(*) *Porcellana Thoracica*, ita vocatur, quia haud multum absimilis est munimento illo Ferreo, quo Pectus in Bello te- gitur et [quod] Thorax vocatur, GUALTH. ad Tab. 14.

VI. deze Kleur verbleekt door den tyd , en dan
 AFDEEL. wordenze over 't geheel Afchgrauw , hoeda-
 XLIX. nigen ik vind dat aan de Kust van Kongo , in
 HOOFD- Afrika , meest gewild zyn. In deze is de
 STUK. Rug zo duidelyk niet van den Rand , als door
 den gezegden Oranjekleurigen Kring , onder-
 scheiden. Men maakt dezelve fomtyds , zo
 wel in de voorgaande als in deze Soort , door
 Konst paarschagtig blaauw of Violetkleurig ,
 als wanneer men 'er , te regt , den naam aan
 geeven kan van Blaauwe Kauris. Deze zyn
 op Amboina gemeen , maar de regte Kaurisfen
 niet , zegt RUMPHIUS , voegende daar by ,
 dat de Chineezen 'er , tot Medicyn , gebruik
 van maaken.

CCCLVI. (356) Porfeleinhooren , die de Schaal heeft
 Cypræa met eenen ongelyk knobbeligen Rand ;
 Caurica. wit en bruin gestippeld , de Rug Teget-
 Geplekte. roodagtig gewolkt.

Zodanig eene vind ik onder myne Kauris-
 fen , doch de Mazelen van RUMPHIUS fchy-
 nen , zo min als de aangehaalde van GUAL-
 THIËRI , hier toe betrekkeelyk te zyn.

CCCLVII. (357) Porfeleinhooren , die de Schaal met een
 Cypræa afge-
 trofa. Wit-Oogje.

(356) *Cypræa* Testâ margine gibbo inæquali , albido fusco-
 punctato , Dorso nebulato-Testaceo. *Syst. Nat.* XII. RUMPH.
Rar. T. 38. f. P. GUALTH. *Test.* T. 15. f. X.

(357) *Cypræa* Testâ derofo-marginatâ flavâ albo-punctatâ ,
 Late.

afgeknaagden Rand, op 't midden geel met witte Stippen, aan de Zyden met een bruinagtige Vlak heeft.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

Deeze noemt RUMPHIUS *Wit-Oogje*, waar van de reden blykbaar is. Men vindtze aan 't Eiland Mauritius, thans *l'Isle de France*, en aan dat *de l'Ascension*, volgens LINNÆUS. De grootte was als een Duiven-Ey. De breedsten zyn de mooiften.

(358) Porfeleinhooren, die de Schaal met een CCCLVIII.
afgeknaagden Rand heeft, op de Rug geelagtig is met witte Stippen, aan de Zyden met flauwe bruine Plekjes hier en daar verspreid. Cypraa flaveola. Brandvlakjes

Deeze hadt, in 't Koninglyk Sweedsche Kabinet, slegts de grootte van een Mosfchen-Eytje: zynde van boven en van onderen geel, doch aan de Enden wit. Ik geef 'er den naam van *Brandvlakje* aan, die fomtyds ook wel aan de voorgaande Soort gegeven wordt.

(359) Porfeleinhooren, die de Schaal een CCCLIX.
wei- Cypraa spurca. Geel-sinetje.

Lateribus Maculâ subfusâ. Syst. Nat. XII. Thoracium oculatum, RUMPH. Rar. T. 39. f. A. GUALTH. Test. T. 15. f. H. LIST. Conch. 4. S. 9. C. 6. T. 2. f. 1. PET. Gaz. T. 97. f. 19. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 20. f. 4.

(358) *Cypraa Testâ derofo-marginatâ flavescente albo punctatâ; Lateribus Punctis fuscis obsoletis subparfis. M. L. U. 581. N. 209.*

(359) *Cypraa Testâ submarginatâ lutescente, luteo irroratâ, Lateribus fusco punctatis, Syst. Nat. XII.*

I, DEEL, XVI, STUK,

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

*weinig gerand, geelagtig, met geel be-
daauwd, aan de Zyden bruin gestippeld
heeft.*

Deeze, uit de Middellandsche Zee, heeft de Schaal Eyvormig, glad, geelagtig, met blekere of donkerer Vlakken digt besprengd; den Rand van boven gekarteld, bruin van Kleur: de binnenste Lip van agteren met de Tip omgeboogen. Zulks is eigen aan deeze Soort, zegt LINNÆUS, die verder aanmerkt, dat de Schaal van deeze fomtyds ongevlaakt en blaauwagtig doorschynende voorkomt, zonder Tandén, en niettemin in volkomen grootte: waar uit blykt, zegt zyn Ed., dat die van deeze Soort haaren ouden Rok afwerpen. Zodanigen zullen de Wyfjes zyn, daar RUMPHIUS van spreekt. Wy noemenze, derhalve, *Geelsmetje*.

CCCLX.
Cypræa
stolida.
Draaken-
hoofdje.

(360) Porseleinhooren, die de Schaal gerand en Aschgrauw heeft, met een bruin-roode vierkante Vlak.

Volgens de Afbeelding van D'ARGENVILLE, hier aangehaald, moet deeze het *Draakenhoofdje* zyn van RUMPHIUS: want de gezegde Vlak ondergaat veelerley veranderingen,

(360) *Cypræa Testâ marginatâ cinerâ, Testaceo Quadrato variegatâ. M. L. U. 580 N. 207. ARGENV. Conch. T. 21. (18) f. Y. PET. Gaz. T. 97. f. 19. RUMPH. Rat. T. 39. f. E.*

gen, en beeldt nu eens 't één, dan het ander, uit, en fomtyds zyn 'er, in plaats van ééne, verscheide roodagtige Vlakken op. Zyn vallen weinig grooter dan een Mosfchen-Eytje.

VI.
AFDEEL:
XLIX.
HOOFD-
STUK.

- (361) Porseleinhooren, die de Schaal gerand en driekantig gebult heeft, met witte Stippen, van agteren uitgeknaagd, van anderen ongevlakt geel.

CCCLXI.
Cypraa
Helvola.
Kakkerlak:

Deeze schynen naast te gelyken naar die, welken RUMPHIUS *Kakkerlakje* noemt, zynde ruim een Lid van een Vinger lang en hoog gebult, op de Rug vol rosse, zwarte en hoog geele Spikkeltjes, waar tusfchen eenig blaauw loopt: doch deeze Spikkeltjes zyn een groote verandering onderhevig, en fomtyds beslaat het bruin byna de geheele Rug.

- (362) Porseleinhooren, die de Schaal eenigermate gerand en geel heeft, met zwarte Oogjes.

CCCLXII.
Cypraa
Ocellata.
Statretjes:

De Schaal is kenbaar aan zwarte Oogjes met een

(361) *Cypraa Testâ marginatâ, triquetro gibbâ albo punctatâ, postice erolatâ, subtus flavâ immaculatâ.* M. L. U. 569. N. 206. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 14. f. 6, 7.

(362) *Cypraa Testâ submarginatâ luteâ, Ocellis nigris.* M. L. U. 580. N. 208. LIST. *Conch.* IV. S. 9. T. 695. f. 43. BONANN. *Recr.* III. T. 247. PET. *Gaz.* T. 9. f. 7. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 24. f. 5.

H

VI. een bleeken Kring omgeven, op een geele
 AFDEEL. Schyf, zegt LINNÆUS, in de beschryving
 XLIX. van 't Kabinet der Koningin van Sweeden.
 HOOFD- Hy geeft 'er de grootte van een Mosfchen-
 STUK. Eytje aan. Myn Exemplaar heeft wel eenige
 zwarte wit geringde, doch meest witte Oogjes,
 op de geele Rug. Die van BONANNI, welke hier
 aangehaald wordt, zoude een der allerfraaiften
 zyn onder de Kaurisfen, gaande voor Geld op een
 der Philippynsche Eylanden. „Het binnenfte deel,
 zegt hy, daar zy „famengedrukt en vlak is,
 „vertoont zig ros „of uit den rofsen Kastanje-
 „bruin: doch „opwaards naar de Rug toe is zy
 „ten deele „Violet, ten deele blaauwagtig
 „bruin ge- „kleurd, en daar tusfchen verfiert
 „met Melk- „witte en Goudkleurige
 „Sterretjes.” Zal men dan, (fchoon hier
 veeleer de voorgaande fchynt bedoeld te worden,
) dien naam, by RUMPHIUS gebruikt, wel ten
 onregte op deeze Soort toepafsen?

CCCLXIII. (363) *Porfeleinhoorn, die de Schaal gerand*
Cypræa en eenigermate Violetkleurig heeft,
Poraria. met witte Stippen.
 Gaatjes.

Deeze was van dergelyke kleinte, en haare woonplaats kende onze Ridder zo min, als die van de drie naastvoorgaande Soorten.

(364)

(363) *Cypræa Testâ marginatâ subviolaceâ albo-punctatâ,*
 M. L. U. 581. N. 219.

(364) Porseleinhooren, die de Schaal gerand heeft en met Sleufjes overdwars.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD.
STUK.

Dit is 't allerkleinste Hoorentje, zegt RUMPHIUS, schier van alle Geslagten, in 't gemeen niet veel grooter dan een dikke vette Luis, sommigen als Weegluizen: waar van het den naam heeft van 't *Luisje*. Sommigen, evenwel, bereiken de grootte, zo hy aanmerkt, van een Hazelnoot; zy zyn zo wit niet als de kleine, doch op de zelfde manier met Voor- tjes overdwars en op de Rug een overlangse Sleuf. ADANSON vindt ze, aan de Kust van Senegal, niet meer dan een derde Duims lang en een vierde Duims breed, Eyrond en dus ook ongeveer zo dik als breed, maar geheel Sneeuw-wit, zonder eenige Vlakken, die in de Oostindischen zo zichtbaar zyn, als uit die van Pondichery, door D'ARGENVILLE opgegeven, en anderen blykt. Zie de Natuurlyke en vergrootte Afbeelding, van hem overgenomen, in *Fig. 2*, op onze Honderdtwintigste Plaat. In Oostindie komen evenwel ook wit-

(364) *Cypraa Testâ marginatâ, transversim sulcatâ. M. L. U. 532. N. 211. LIST. Conch. IV. S. 9. C. 7. T. I. Angl. 168. T. 3. f. 17. Pediculus. RUMPH. Rar. T. 39. f. P. GUALTH. Test. T. 14. f. P. & T. 15. f. P, R. Poux de Mer. ARGENV. Conch. T. 21. (18) f. L. PET. Amb. T. 16. f. 22. BARR. Rar. T. 1326. f. 28. ADANS. Seneg. I. T. 5. f. 3. GINANN. Adriat. II. T. 13. f. 109. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 17. f. 6.*

H 2

VI. witte voor, gelyk RUMPHIUS meldt; zo
 AFDEEL
 XLIX. wel als aan de Kust van Engeland, volgens
 HOOFD. LISTER, die de grootte vergelykt by een Paar-
 STUK. debootje, doch fommigen waren eenigszins
 roodagtig of met rosse Vlakken. Men vindt-
 ze, zegt hy, overvloedig by Hartlepool, en
 zy worden aldaar *Nuns*, dat is Nonnetjes, ge-
 heten. Men vindtze ook in de Westindiën,
 op Jamaika en Barbados, met een overlangse
 Sleuf op de Rug; doch de Europischen, zegt
 LINNÆUS, in 't algemeen, hebben deeze Sleuf
 niet. Zy komen, zo 't schynt, niet aan de
 Kust van Sweeden of Noorwegen voor. De
 dwarse Groefjes zyn een byzonder Kenmerk
 van deeze Soort. Ik heb zulke Luisjes, van
 twee derden Duims lang en een half Duim-
 breed.

CCCLXV. (365) Porfeleinhooren, die de Schaal weder-
Cypræa zyds gerand, met een klein Snuitje en
Nucleus. gerimpeld heeft, van boven met Knob-
 Rystkorrels. beltjes gestippeld.

Deeze noemt men *Rystkorrels*, om dat zy
 over-

(365) *Cypræa Testâ utrinque marginatâ subrostratâ rugosâ,*
supra punctatâ Tuberculis. M. L. U. 582. N. 212. *Nux Avel-*
lana granulata. RUMPH. *Rar.* T. 39. f. I. GUALTH. *Test.*
 T. 14. f. S. la petite Verole. ARGENV. *Conch.* T. 21. (18)
 f. V. PET. *Amb.* T. 16. f. 11 & *Gaz.* T. 97. f. 12. LIST.
Conch. IV. S. 9. C. 8. T. 2. f. 3. SEB. *Kab.* III. T. 55. f.
 22. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 17. f. 7.

overal met uitsteekende Korreltjes bezet zyn, VI.
 inzonderheid op de Rug, en aan de Zyden AFDEEL.
 gestreept. Haar Kleur is wit of een weinig XLIX.
 roodagtig, welke de fraaysten zyn; de langte HOOFD-
 byna een Duimbreed: doch men vindt 'er ook STUK.
 als een Vingerlid, zo RUMPHIUS getuigt,
 die blaauwagtig zyn. Zy vallen veel op de
 Eilandjes, Nusfatello genaamd of de drie Ge-
 broeders, leggende voor den Westhoek van
 groot Amboina, op een fynen witten Zand-
 strand. Deeze worden, derhalve, *Nusfatellana*
granulata van hem getyteld. D'ARGENVIL-
 LE geeft 'er den naam van *Kinderpokjes* aan.

(366) Porseleinhooren, die de Schaal eeni- CCCLXVI.
 germaate Snuitig, met verheven Stippen *Cypræa*
 zonder Streepen en aan de Enden geel *Staphylæa*
 heeft. *Pisfebed*.

Deeze zyn kleiner dan de voorgaande en een
 weinig Snuitiger, bruin van Kleur met Zand-
 agtige Stipjes, wordende van D'ARGENVILLE
Cloporte, dat is *Pisfebed*, geheten.

(367) Porseleinhooren, die de Schaal weder- CCCLXVII.
 zyds *Cypræa*
Cicercula
 't Korrelige

(366) *Cypræa Testâ subrostratâ, Punctis elevatis sine Striis, Knopje.*
extremitatibus luteis. M. L. U. 583. N. 213. ARGENV.
Conch. T. 21. (18) f. S. KNORR Verzam. IV. D. Pl. 16. f. 2.

(367) *Cypræa Testâ utrinque rostratâ, adspersâ Punctis ele-*
vatis. RUMPH. Rar. T. 39. f. K. GUALTH. Test. T.
14. f. T.

H 3

I. DEEL, XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
XLIX.
HOOFD-
STUK.

zyds Snuitig . met verhevene Stippen
besprengd heeft.

Van grootte als een Erwt of Paardeboontje zyn deeze , die RUMPHIUS onder den naam van 't *Korrelige Knopje* voor stelt , om dat zy , even als de Rystkorrels , met een menigte van Stipjes bezet zyn. Dat van GUALTIERI was een weinig Purperagtig , aan de beide Enden met Saffraankleur getekend. Van deeze Soort stelt LINNÆUS de afkomst uit de Middellandsche Zee , doch ik kanze naauwlyks van de voorgaande onderscheiden.

ecclxxviii.
Cypræa
Globulus.
't Gladde
Knopje.

(368) Porseleinhooren , die de Schaal weder-
zyds Snuitig en glad heeft.

Dit is het *Gladde Knopje* van RUMPHIUS , dat somtyds geelagtig voorkomt en somtyds wit , gelykende , als de Enden afgesleeten zyn , naar kleine Knoopjes. Men vindtze in Oost-indie.

L. HOOFD.

(368) *Cypræa Testâ utrinque Rostratâ lævi.* M. L. U. 583.
N. 214. *Globulus.* RUMPH. *Rar.* T. 39. f. L. GUALTH.
Test. T. 14. f. M. PET. *Amb.* T. 16. f. O. & *Gaz.* T. 97.
f. 14. BARREL. *Rar.* T. 1326. f. 31. KNORR *Verzama*
VI. D. Pl. 21. f. 7.



L. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt der BLAASHOORENS, dus wegens de Gestalte en de dunte van de Schaal getyteld.

't **W**oord *Bulla*, dat LINNÆUS hier tot Naam. een Geslagtnaam gebruikt, wordt gemeenlyk voor eene Waterbel, dat is voor een Bobbel of Blaasje, dat de Lugt, in 't Water dringende, door omkleeding van zekere taaie Stoffen veroirzaakt, genomen: doch ook op andere Blaasagtig gezwollen dingen toegepast. Het komt derhalve vry wel overeen met de benaaming van BLAASHOORENS, die men anders aan de Belhoorens en dergelyken geeft, welke hier tot het Geslagt der Kinkhoorens t'huis gebragt zyn.

De Kenmerken der Blaashoorens, dan, be- Kenmerken. staan in eene eenkleppige, Spiraal gedraaide Schaal, die uitwendig geene Stekels noch Punten heeft: met de Opening vernaauwende, langwerpig, overlans gestrekt, van onderen niet ingesneeden; de Spil scheef staande en ongetand. Het Dier is een Slak, gelyk in de voorigen.

Drie-en-twintig Soorten behelst dit Geslagt, Soorten. waar onder verscheidene, die men anders ook gewoon is tot de Blaashoorens te betrekken.

VI.
AFDEEL.
L.
HOOFD-
STUK.

(369) Blaashooren, die de Schaal Eyvormig stomp met twee Snuiten, en de Lip getand heeft.

CCCLXIX.
Bulla
Ovum.
Witte Por-
seleinhooren.

Deeze verschillen van de andere Porseleinhoorens, daar in, dat zy de Opening krom en alleen maar de buitenste Lip getand hebben, die aan beide Enden uitsteekt. Voor 't overige doet haare Gestalte en Kleur, ja ook de grootte, dezelve veel naar Eend-Eijeren gelyken, en daarom noemt menze, in 't Fransch, *l'Oeuf*, in navolging van RUMPHIUS, die haar *Ovum* geheten hadt, dat is een Ey. Wy geeven 'er den naam van *Witte Porseleinhooren* aan. Zy zyn, over 't geheel, zuiver Sneeuw-wit en glanzig, behalve dat de dikke Lip, aan sommigen, geelagtig of vuilwit is, en van binnen is de Schaal Violet, doch het Dier, zo veel zig daar van uitwendig vertoont, Pek-zwart, gelyk hetzelve ook in een zwarten Inkt versmelt, zegt RUMPHIUS. Hy getuigt, verder, dat deeze Eijeren in groote agting zyn by het wilde Bergvolk, op Ceram, wordende als een Eerteken gedragen van derzelve srydbaarste Mannen of Voorvegters.

Aan

(369) *Bulla Testâ ovatâ obtuse subbirostri, Labro dentato.*
Syst. Nat. XII. Gen. 321. M. L. U. 584. N 215. BONANN.
Recr. III. T. 252. Ovum. RUMPH. *Rar.* T. 38. f. Q LIS T.
Conch. IV. S. 9. C. 9. T. 1. f. 4. GUALTH. *Test.* T. 15.
f. A. l'Oeuf. ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. A. PET. GAZ.
T. 97. f. 7. Amb. T. 8. f. 6. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 33. f. 1.

Aan de Stranden van dat Eiland vallen zy ook meest, en van de genen, die komen te breeken, worden de Stukjes tot ingelegd Werk op de Schilden gebezigd. Van deeze, zowel als van andere Porfeleinhoorens, gelyk gemeld is, vindt men 'er die Wyfjes genoemd worden, zynde dunner van Schaal, met de Lip enkeld, scherp en niet omgekruld. LINNÆUS merkt deeze Soort als een middelslag tusfchen de Porfelein- en Blaashoorens aan, kunnende, om dat de Spil of binnenfte Lip ongetand is, niet tot het voorgaande Geslagt betrokken worden.

VI.
AFDEEL.
L.
HOOFD-
STUK.

(370) Blaashooren, die de Schaal twee-Snuitig, met de Snuiten lang, gestreept, en spits heeft.

CCCLXX.
Bulla
Volva.
Weevers-
Spoel.

't Latynfche Woord *Volva* betekent een Weevers-Spoel, en deezen naam geeft men, in 't Nederduitsch, aan de zeldzaame en kostbaare Conchyliën, die deeze Soort uitmaaken. Van dezelve hebben sommigen een dikke anderen een dunne Lip, en deeze laatsten schynt LINNÆUS alhier te bedoelen, hoewel hy ze meest daar door van de volgende onderscheidt, dat

(370) *Bulla Testâ birostri, Rostris elongatis striatis acutis.*
M. L. U. 584. N. 216. LIST. *Conch.* IV. S. 9. C. 9 T. 1.
f. 1. SEB. *Mus.* III. T. 55. f. 13—16. Navette de Tisferand.
ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. 1. KNORR *Verzam.* VI.
D. Pl. 32. f. 1.

H 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. dat zy de Snuiten gestreept heeft, en zoude
 AFDEEL. deeze uit de Westindiën afkomstig zyn. De
 L. Gestalte is als een Kievits-Ey, met lange
 HOOFD- STUK. Punten.

CCCLXXI. (371) Blaashooren, die de Schaal twee-Snui-
Bulla tig heeft, met den Rand uitwaards ver-
birostris. dikt, de Snuiten lang en effen.
 Oostindi- sche.

Deeze Oostindische gelykt naar de voor-
 gaande, doch is kleiner, van grootte als een
 Boereboon, smaller, effen en Vleeschkleurig
 wit. De Snuiten zyn egaal, effen, byna zo
 lang als de Buik is van de Schaal, schuins ge-
 knot, de eene een weinig opgewipt. De Rand
 is uitwaards in de langte verdikt. De Spleet
 verbreedt zig een weinig, naar de Snuit op-
 klimmende. Hier schynt die schoone Weevers-
 Spoel bedoeld te worden, welke in 't Vyfde
 Deel van KNORR, op de Eerste Plaat, uit
 het Kabinet van den Heer WILLEM VAN
 DER MEULEN, in Plaat gebragt is, en met
 leevendige Kleuren afgetekend.

CCCLXXII. (372) Blaashooren, die de Schaal langwerpig
Bulla en
Spelta.
 Jokje.

(371) *Bulla* Testâ birostri, Margine extus incrassato, Ro-
 stris elongatis laevibus. *Syst. Nat.* XII. KNORR *Verzam.*
 V. D. Pl. I. f. 2, 3.

(372) *Bulla* Testâ oblongâ, utrinque obtusiuscula æquali,
 Labro arcuato, Margine intus incrassato. *Syst. Nat.* XII.
 GUALTH. *Test.* T. 15. f. 4. PET. *Gaz.* T. 66. f. 1, 3.
 GINANN. *Adriat.* II. T. 13. f. 95. BARREL. *Icon.* 31,
 32, 35. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 20. f. 5.

en wederzyds gelyk heeft, stompagtig met een Boogswyze Lip, welke inwaards verdikt is.

VI.
AFDEEL.
L.
HOOFD-
STUK.

Blykbaar is 't, dat hier die kleine Hoorentjes bedoeld worden, wier Gestalte meer naar die van een Weevers Schietspoel gelykt, dan die der grooten zo even gemeld. Zy worden daarom te regt *Weeversspoeltjes* geheten, hoewel menze ook by dat Koorn, 't welk *Spelt* genoemd wordt, kan vergelyken. Sommigen geeven 'er ook wel, niet oneigen, den naam van *Jokje* of *Jukje* aan. Zy vallen zelden langer dan een Duim, en hebben aan de Tip van de Spil een klein Tandje, zegt LINNÆUS, dat ik echter in de mynen niet waarneem. Uit de Middellandsche Zee zouden deeze afkomstig zyn.

(373) *Blaashooren, die de Schaal overdwars gehoekt heeft met een uitpuilende Beenige Stip aan ieder End.*

CCCLXXIII.
Bulla
Verrucosa
Witte
Jamboes.

Die, welke RUMPHIUS *Witte Jamboezen* noemt, hier aangehaald, noemen de Franschen *Bosfues*, om dat zy tevens gebult zyn. Zy zyn

(373) *Bulla Testâ transverse angulatâ, auctâ utrinque Puncto* Osseo. M. L. U. 585. N. 217. *Jambos alba.* RUMPH. *Rar.* T. 38. f. H. LIST *Conch.* IV. S. 9. C. 9. T. 2. f. 3. GUALTH. *Test.* T. 16. f. F. ARGENV. *Conch.* T. 21. (18) f. M. PRT. *Gaz.* T. 99. f. 2. *Amb.* T. 16. f. 23. SEB. *Kab.* III. T. 55. f. 17. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 26. f. 7.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. zyn geheel wit, gelyk zeker slag van witte
 AFDEEL. wilde Water-Jamboezen, zegt die Autheur,
 L. en by de Enden ziet men een bleekwit Kor-
 HOOFD- reltje, in een Kringetje staande, als een inge-
 STUK. vatte Paarl, en daarby een ligtrood Plekje,
 't welk door den tyd verbleekt. Zy komen
 uit Oostindie en zyn niet gemeen.

cccLxxiv. (374) Blaashooren, die de Schaal gehoekt
Bulla heeft, met een verheven Gordel.
gibbosa.
 Hoogrug-
 getje.

Van deeze, die men *Hoogruggetjes* tytelt,
 zyn 'er geheel witte en geelagtige, welke laat-
 sten, volgens BONANNI, gemeen voorkomen
 aan de Stranden van Brazil. Zy zyn aan de
 ronde uitpuiling, die haar een Ringswyze Bult
 op de Rug maakt, kenbaar.

ccclxxv. (375) Blaashooren, die de Schaal rond, door-
Bulla schynende, overdwars eenigermaate ge-
Naucum, streept,
 Blaasje.

(374) *Bulla Testâ angulatâ, Cingulo elevato. M. L. U.*
 585. N. 218. COLUMN. *Purp.* 29. T. 30. f. 5. LIST. *Conch.*
 IV. S. 9. C. 9. T. I. f. 2, 3. BONANN. *Recr.* III. T. 249,
 339. GUALTH. *Test.* T. 15. f. 3. ARGENV. *Conch.* T.
 21. (18) f. Q. PET. *Gaz.* T. 15. f. 5. SEB. *Kab.* III. T.
 55. f. 18. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 14. f. 3, 4.

(375) *Bulla Testâ rotundatâ pellucidâ transversim substriatâ,*
utrinque umbilicatâ. M. L. U. 586. N. 219. BONANN. *Recr.*
 III. T. 4. *Bulla.* RUMPH. *Rar.* T. 27. f. H. LIST. *Conch.*
 IV. S. 9. C. 10. T. I. f. ult. GUALTH. *Test.* T. 13. f. GG.
 ARGENV. *Conch.* T. 20. (17) f. Q. SEB. *Mus.* III. T.
 38. f. 45. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 38. f. 2, 3.

streept , en aan beide Enden genaveld heeft.

VI.
AFDEEL.
L.
HOOFD-
STUK.

Zo eenigen, zyn deeze met regt onder de Blaashoorens betrokken, dewyl zy de Schaal by uitstek dun en doorschynende als een *Blaasje* en geheel wit hebben, met den Mond zeer wyd gaapende, en zo ligt zyn, dat men ze gemakkelyk van de Hand kan wegblaazen. Zy vallen in Oostindie. Men noemtze, gemeenlyk, *Witte Kievits-Eijeren*.

(376) Blaashooren, die de Schaal rondagtig, doorschynende, overdwars eenigermaate gestreept en geheel gaapende heeft.

CCCLXXVI.
Bulla
aperta.
Kaneel-
Wafel.

Deeze, aan de Kaap der Goede Hope waargenomen, zegt LINNÆUS, gelykt zeer naar de voorgaande, en is van vooren ook genaveld, maar gaapt dermaate, dat de geheele inwendige Oppervlakte byna zichtbaar is, uitgenomen een kleine omkrulling van de binnenste Lip, aan 't voor-End. Zou het, vraagt hy, een loutere Verscheidenheid zyn? Die men *Kaneelwafelen* noemt, schynen hier toe te behooren.

(377) Blaashooren, die de Schaal gerond, door-

CCCLXXVII.
Bulla
Hydatis
Bellerje.

(376) *Bulla Testâ subrotundâ pellucidâ, transversim substriatâ, tota hians. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 13. f. E, E.*

(377) *Bulla Testâ rotundatâ pellucidâ, longitudinaliter substriatâ, Vertice umbilicato. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 13. f. DD.*

I. DEEL, XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
L.
HOOFD-
STUK.

*doorschynende , overlangs eenigermaate
gestreept heeft , aan den Top genaveld.*

Deeze, uit de Middellandsche Zee, komt dikwils voor, ter grootte van een kleine Erwt, zegt LINNÆUS. De Schaal is ongemeen dun en teder in de mynen, en gelykt wel naar een *Water-Belletje*.

CCCLXXVIII.
Bulla
Ampulla
Kievits-Ey.

(378) Blaashooren, *die de Schaal gerond heeft
en doorschynende, aan den Top gena-
veld.*

Deeze Soort begrypt, in 't algemeen, de zogenaamde *Kievits-Eijeren*, die ongemeen verschillende zyn van Kleur. Men heeft 'er graauwagtig, geel, blaauw; sommigen schoon paarfch, anderen Roozekleur of witagtig met bruine Stippen; ja eenigen vallen in 't groene. Dus kan men zeggen, dat deeze Hoorentjes byna allerley Kleur hebben. De grootte overtreft zelden die van een Kievits-Ey, doch is wel minder, tot die van een Erwt toe. Zy
ko-

(378) *Bulla* Testâ rotundatâ opacâ, Vertice umbilicato. M. L. U. 586. N. 220. BONANN. *Recr.* III. T. 3. LIST. *Conch.* IV. S. 9. C. 10. T. 1. f. penult. Blaasje. RUMPH. *Rar.* T. 27. f. G. GREW. *Mus.* T. 9. f. 7, 8. PET. *Gaz.* T. 50. f. 18. & T. 99. f. 14. COLUMN. *Aq.* T. 69. f. 3. BARR. *Icon.* T. 13-6. f. 37. ADANS. *Seneg.* T. 1. f. 2. SFB. *Kab.* III. T. 38. f. 34-44. REGENE. *Conch.* 20. T. 5. f. 53. & T. 8. f. 21. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 8. f. 1: V. D. Pl. 17. f. 6: VI. D. Pl. 21. f. 2.

komen in Westindie zo wel als in Oostindie, VI.
 en ook, volgens ADANSON, aan de Kust van AFDEEL.
 Afrika, voor. De Schaal is van binnen wel L.
 witagtig, doch niet geheel ondoorschynende. HOOFD-
 Van sommigen worden zy *Nuces marinæ*, dat STUK.
 is Zeenooten, van de Franschen *Gondoles* of
 Bootjes getyteld.

(379) Blaashooren, die de Schaal scheef Ey-ccclxxxix.
 rondagtig, langwerpig, overdwars ge-*Bulla*
 streept, aan den Top eenigermaate ge-*Lignaria.*
 naveld heeft. *Houtkleu-*
rig.

In het Kabinet van den Heer TESSIN be-
 vondt zig deeze, die omtrent de Gestalte hadt
 van een Kievits-Ey, doch naar de Tip ver-
 smallende, en minder genaveld was, van Kleur
 byna als Hout, van binnen wit en met een
 bogtige Spil; zo dat men 'er, byna tot aan
 den Top toe, kon inkyken. De Kleur van
 Hout is zeer onbepaald.

(380) Blaashooren, die de Schaal gerond,ccclxxx.
 zeer glád, doorschynende heeft, met ge-*Bulla*
 krulde Streepen en den Top stomp. *Physis.*
 Stomp
 Kievits-Ey.
 De

(379) *Bulla* Testâ obovatâ oblongiusculâ transverse striatâ,
 Vertice sub-umbilicato. *Syst. Nat. XII. LIST. Conch. T. 714.*
 f. 71. KNORR *Verzam. IV. D. Pl. 23, 27. f. 1?*

(380) *Bulla* Testâ rotundatâ glaberrimâ pellucidâ lineis
 crispatâ, Spirâ retusâ. M. L. U. 587. N. 221. GUALTH.
Test. T. 13. f. FF. ARGENV. Conch. T. 20. (17) f. 1.
 SEB. *Kab. III. T. 38. f. 146-150.*

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. De Franfchen noemen deeze *la petite Gon-*
AFDEEL. *dole rajée.* Zy is by uitftek dun en ligt, met
L. eenige bruine Bandjes op onregelmaatige af-
HOOFD- ftanden daar om heen loopende, op een gee-
STUK. len Grond, zegt D'ARGENVILLE. De aan-
 gehaalde van GUALTHIERI heeft roodagtige
 en zwarte Streepen overdwars, wordende in
 de befchryving van 't Kabinet der Koninginne
 van Sweeden tot de volgende Soort betrokken.

ccclxxxi. (381) Blaashooren, *die de Schaal rondagtig*
heeft, met een verheven ftompen Top en
Vleefchkleurige Banden.
Bulla Am-
plufre.
 Rood-
 bandje.

Uit de befchryving van 't gedagte Kabinet
 blykt, dat dit Exemplaar wit van Kleur was
 met donkerer Spiraale Banden, tufchen wel-
 ken beurtlings een witte en Vleefchkleur plaats
 hadt. De grootte wordt niet gemeld. Het
 was uit Oostindie afkomstig.

ccclxxxii. (382) Blaashooren, *die de Schaal Knodsag-*
tig
Bulla
Ficus.
 Spaanfche
 Vyg.

(381) *Bulla Testâ subrotundâ, Spirâ elevatâ obtufâ, Fasciis*
incarnatis. M. L. U. 587. N. 222.

(382) *Bulla Testâ obovato-clavatâ reticulato-friatâ, Caudâ*
exfertâ, Spirâ obliteratedâ. Syst. Nat. XII. Murex Ficus. M.
L. U. 637. N. 314. LIST. Conch. IV. S. 10. C. 8. T. 2. f.
3. RONANN. Recr. III. T. 15. Ficus. RUMPH. Rar. T.
27. f. K. PET. Amb. T. 6. f. 9. GUALTH. Test. T. 26.
f. I, M. ARGENV. Conch. T. 20. (17) f. O. KLEIN Ostrac.
T. 5. f. 93. SEB. Kab. III. T. 68. f. 1-6. KNORR Vet.
zam. I. D. Pl. 19. f. 4, III, D. Pl. 23. f. 1.

tig schief Eyrond heeft en Netswyze gestreept, met een uitgestrekte Staart, de Gieren aan den Top niet verheven.

VI.
AFDEEL.
L.
HOOFD:
STUK.

Zodanige Hoorens noemt men de *Spaansche Vyg* of enkel *Vyg*, ook wel een *Luit*, zegt RUMPHIUS, en sommigen geeven 'er den naam van *Peerhooren* aan. Men ziet ligt, dat alle die benamingen eenige overeenkomst met de Gestalte hebben, hoewel men den naam van *Peer* thans aan andere Hoorens geeft, die duidelyker getopt zyn. RUMPHIUS schynt geen andere gekend te hebben, dan die donkergrauw of Aardverwig van Kleur waren, byna rimpeelig of ruig, zonder Glans, en, hoewel dit laatste waar is, zo hebben wy ze thans doch niet alleen schoon en zuiver wit, maar ook op een geelagtigen Grond fraay roodagtig gestippeld en geplekt; des men deeze onder de fraaije Hoorens rekent. BONANNI geeft 'er eene Wynagtige of Vleeschkleur aan, met bruinagtige Vlakken. Zy zyn zeer dun van Schaal en van binnen donkerpaarschkleurig. Daar zyn ook *Getakte*, linkse en regtse Vygen, doch die behooren tot een ander Geslagt.

(383) *Blaashooren, die de Schaal Bolrondag-* ccclxxxiii.
Bulla
tig Rapa.
Knol.

(383) *Bulla Testâ rotundato-turbinato-substriatâ, Caudâ curvâ, Spirâ exquisitâ. Syst. Nat. XII. Murex Rapa. M. L. U. 638. N. 375. Rapa. RUMPH. Rar. T. 27. f. F. PET.*

I

Amb.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
L.
HOOFD-
STUK.

tig en eenigermaate gestreept heeft; met de Staart krom, en een gedraaiden Top.

Sommigen hebben deeze wel de *Raap* getyeld, doch het is eigentlyk, gelyk RUMPHIUS zegt, een *Knol*, Knolhooren of Knolletje: (wy hebben andere Raapen;) of, gelyk D'ARGENVILLE zegt, *le Radis*, dat is de Radys, waar van dit Hoorentje zeer wel de Gestalte uitdrukt. Het valt niet zeer groot. Sommigen noemen het, wegens de dunte van de Schaal, de *Papieren Knol*. Ik heb 'er twee, dieschoon geel zyn. Men vindt ook lang Gestarte en Getakte Knolletjes, tot een ander Geslacht behoorende. De Knollen vallen in Oostindie, doch zeldzaam. LINNÆUS hadt deeze, zo wel als de Vygen, voorheen tot de Rotshoorens betrokken. Ik heb zyne aanhaalingen uit SEBA, hier, te regt gebragt.

CCCLXXXIV.
Bulla Canaliculata
Rolronde.

(384) Blaashooren, die de Schaal Rolronde heeft en de Gieren aan den Top uithoud.

De Schaal van deeze is Tegelfrood, met bleekke Kleur gewolkt. Ik geef 'er, wegens de by-

ZON-

Amb. T. 9. f. 8. GUALTH. Test. T. 26. f. H. Radis. ARGENV. Conch. T. 20. (17) f. K. KLEIN Ostrac. T. 4. f. 80. SEB. Kab. III. T. 38. f. 13-24 & T. 68. f. 7, 8. KNORR Verzam. 1. D. Pl. 19. f. 5.

(384) *Bulla Testâ Cylindricâ, Spiræ Anfractibus canaliculatis. M. L. U. 588. N. 224.*

Zondere Gestalte, den naam van Rolronde Blaashooren aan, die eigener is dan Gesleufde.

VI.
AFDEEL
L.
HOOFD-
STUK.

(385) Blaashooren, die de Schaal langwerpig Tolrond en effen heeft, aan de Tip eenigermaate gestreept, de Naaden gekarteld.

CCCLXXXIV.
Bulla
Conoidea.
Kegelagtige.

De Schaal van deeze, die de grootte van een Eikel heeft, is witagtig geel, van maakzel als een Toot, naauwlyks gestreept, dan aan de Tip, met eenige gestippelde Streepen: den Top heeft zy Kegelagtig, half zo lang als het Lighaam: de Gieren dun, over elkan- der leggende, aan den Rand als met Stippen gekarteld. De Tip is uitgerand. De Spil heeft vyf of zes Ploojen. De Lip is stomp: de woonplaats onbekend.

(386) Blaashooren, die de Schaal Eyvormig, doorschynende, links heeft met een flaauwen Top, de Opening langwerpig ovaal.

CCCLXXXVI
Bulla
Fontinalis.
Paardtje.

In Sweeden is deeze gevonden op het Kruid, dat in de Meiren onder Water groeit. Zy is zo groot niet als een Gerstkoortje, en zo broosch,

(385) *Bulla Testa oblongo-turbinata laevi, Basi substriata Suturae crenulatis. Syst. Nat. XII.*

(386) *Bulla Testa ovata pellucida contraria, Spira obsoleta, Apertura ovato oblonga, Faun. Suec. 2160, It. Westgoth. 49.*

VI. broofsch, dat men ze naauwlyks kan behande-
 AFDEEL. len, ongemeen ftomp van Punt, van Kleur
 L. geelagtig. In Westgothland werdt zy, op het
 HOOFD- Ruiterskruid, in grootte menigte aangetroffen,
 STUK. zynde in Gestalte, Grootte en Helderheid, de
 Paarlén gelyk: des kan men ze het *Paarlje*
 noemen.

cccLXXXVIII (387) Blaashooren, die de Schaal Eyvormig,
 Bulla doorschynende, links heeft met een uit-
 Hypnotum. puilende Top; de Opening Lancetswyze
 Mos-Bel-letje. Ovaal.

Deeze, van grootte als een Haverkoorntje,
 doch dikker, en van dergelyke Kleur, kwam
 op vogtig Mos voor. Zy zo wel als de voor-
 gaande zyn de eersten onder de Hoorentjes,
 die LINNÆUS als Sweedfch Ingelanden op-
 gegeven heeft.

cccLXXXVIII (388) Blaashooren, die de Schaal Rolronde
 Bulla Test. heeft, aan den Top Elsvormig gedraaid,
 rebellum. aan de Tip als dwars afgesneeden.
 Kuipers-Boor.

Dit is de eigentlyke *Kuipers-Boor*, volgens
 RUM-

(387) *Bulla Testâ ovatâ pellucidâ contrariâ, Spirâ promi-
 nente, Aperturâ ovato-lanceolatâ, Faun. Succ. 2159.*

(388) *Bulla Testâ Cylindricâ, Spirâ subulatâ Basi truncata.
 M. L. U. 564. N. 178. BONANN. Recr. III. T. 57. LIST.
 Conch. IV. S. 10. C. 6. T. 1. Terebellum. RUMPH. Rar.
 T. 30. f. S. PET. Amb. T. 13. f. 24. ARGENV. Conch. T.
 14. (II) f. G. KNORR Verzeichn. II. D. Pl. 4. f. 4, 5.*

RUMPHIUS, door wien dezelve onder de Pennen geteld wordt, naar welken zy, inderdaad, meer gelykt, dan naar de Blaashoorens; doch onze Ridder heeft haar, wegens de dunte van de Schaal, zo 't fchynt, hier thuis gebragt. Zy zyn zeer lang en smal, loopende aan 't onder End breed uit, en gelyken dus naar een Kuipers-Boor. Men zou dit Indifch Hoorentje *Zee-Haver* kunnen noemen, (zegt BONANNI,) wegens de Gestalte, welke Water-Riet of een opgerold Boomblad uitdrukt. De meeste zyn vaal of lichtbruin met zwarte Streepen en Adertjes, sommigen met zwarte Stipjes; men vindt 'er ook spierwitte, zegt RUMPHIUS, en voegt 'er by, dat zy dun zyn en ligt van Schaal, kunnende uit het Water fpringen, als of zy uit een Boog gefchooten werden. De afkomst is uit Oostindie.

VI.
AFDEEL.
L.
HOOFD-
STUK.

(389) Blaashooren, die de Schaal Eyvormig heeft, de Gieren aan den Top flaauw, met een spits Puntje, de Opening van agteren breeder, de Spil geflingerd.

CCCLXXXIX.
Bulla
Cypræa.
Kliphoornige.

Deeze is 't, waar van LINNÆUS vermoedt, dat zy een onvolgroeid Masker kon zyn van die

(389) *Bulla Testâ ovatâ, Spirâ oblitteratâ Apice prominulo, Aperturâ postice dilatatiore, Columellâ tortâ. Syst. Nat. XII.*

VI. die Kliphoozen , waar aan ik den naam van
 AFDEEL. Geefmetje gegeven heb. De afkomst is uit
 L. de Middellandsche Zee; de grootte als die van
 HOOFD. de grootte als die van
 STUK. een Eikel en daar boven.

CCCXC. (390) Blaashoozen , die de Schaal eeniger-
 Bulla maate getoorend , met de Spil geknot
 Virginea, en Bloedkleurig heeft.
 Prinsv. Vlag.

Zekere Hoorens , van middelmaatige grootte , voorheen tot de Kinkhoorens t'huis gebracht , betreft LINNÆUS thans tot deeze Soort. Zy behooren tot de Tophoorens , om dat zy hoog en taamelyk spits getopt zyn : men noemtze ook wel Belslakken in 't algemeen , doch aan de genen , die fraay van Tekening zyn , wordt de naam van *Prinsv Vlag* gegeven. Het Rood , Wit en Blauw , naamelyk , op dezelve , by Banden van een gescheiden , vertoont eenigermaate de Kleuren van een Prinsv Vlag. Anderen , die een grooter verscheidenheid van Kleuren , en dus niet alleen blaauwe , roode en witte , maar ook gee-

(390) *Bulla Testâ subturritâ erectâ , Columellâ truncatâ Sanguineâ.* Syst. Nat. XI. Buccinum Virgineum. M. L. U. 612. N. 267. BONANN. Recr. III. T. 66. LIST. Conch. T. 12. PET. Gaz. T. 22. f. 7. GUALTH. Test. T. 6. f. A. ARGENV. Conch. T. 14. (11) f. N. KLEIN Ostr. T. 7. f. 116. SEB. Kab. III. T. 40. f. 38, 39. REGENF. Conch. T. 10. f. 46. GUALTH. Test. T. 6. f. C. ARGENV. Conch. T. 14. (11) f. M. SEB. Kab. III. T. 39. f. 62-74. KNORR Verzam. I. D. Pl. 30. f. 7. V. D. Pl. 25. f. 4.

geele en groene Banden hebben, zynde zeer fierlyk getekend; noemen wy *Staatenvlaggetjes*. Beiden hebben zy het onderfte van de Spil, in de Mond-opening, eenigermaate Bloedkleurig of Roozekleurig rood, en worden derhalve flegts aangemerkt als Verfcheidenheden van deeze Soort, die deswegen den bynaam van *Virginea* voert. Zy vallen in de Rivieren van Afrika, zo LINNÆUS aanmerkt.

VI.
AFDEEL.
I.
HOOFD-
STUK.

(391) Blaashooren, die de Schaal Eyvormig heeft, met de fcheef ovaale Opening en den Top Bloedkleurig, de Spil geknot.

CCCXCI.
Bulla
Achatina.
Fransche
Belhooren.

Men geeft hier den naam van *Fransche Belhooren*, of *St. Malofche Hooren*, (gelyk KLEIN zegt,) niet om die reden aan, dat zy aan de Fransche Kust vallen zouden; maar, om dat menze uit Vrankryk eerst in Holland gebragt heeft. De afkomst deezer Hoorens is eigentlyk van de Westindifche Eilanden. Zy worden Belhoorens getyteld, wegens de Belvormige Gestalte en de dunte der Schaal, Sommigen

(391) *Bulla Testâ ovatâ, Aperturâ obovatâ Apiceque fan-
guineis, Columellâ truncatâ. M. L. U. 589. N. 225. Buccinum exoticum. COLUMN. Aquat. T. 16. LIST. Conch. T. 579. BONANN. Recr. III. T. 192. GUALTH. Test. T. 45. f. B. ARGENV. Conch. T. 13. f. E. KLEIN Ostrac. T. 3. f. 60. PET. Gaz. T. 44. f. 7. SEB. Kab. III. T. 71. f. 1-5, 79. ADANS. Seneg. I. T. 1, f. 1. KNORR Verzam. IV. D. Pl. 24 f. 1.*

VI. migen brengen ze tot de Kinkhoorens t'huis,
 AFDEEL. daar zy, in de eerste opslag, zeer naar gely-
 L. ken, doch haare Spil loopt nederwaards niet
 HOOFD- uit en vertoont zig als geknot zynde. Zy is
 STUK. Roozekleurig, gelykerwys de Top in de bo-
 venste Gieren. Voorts is de overige Opper-
 vlakte van de Hooren, op eenen Melkwitten
 Grond. met Golswyze Streepen overlans ge-
 marmerd, die in sommigen bruinpaarsch met
 ros gemengd, in anderen Pompadoerkleurig
 zyn, in sommigen blaauw. LINNÆUS tekent
 eene Verscheidenheid van deeze Hoorens aan,
 die Loodkleurig is, met bruine gegolfde Stree-
 pen overlans, en van binnen witagtig. Zou
 hy hier mede ook de *Kaapse Ezels* bedoelen?
 Zy vallen groot.



LI. HOOFDSTUK.

*Beschryving van 't Geslagt der VOLUTEN,
 't welk, behalve de Dadeis en dergelyken, ook
 eenigen, die men anders Rotshoorens noemt,
 en de Tepelbakken bevat.*

Naam. **D**e Latynsche Geslagtnaam, *Voluta*, in 't
 Fransch *Volute*, wordt gemeenlyk aan de
 Tooten gegeven, om dat derzelve Gieren,
 aan den Top, naar de Voluten van sommige
 Kapiteelen, in de Bouwkonst, gelyken. Hier,
 noythans, is die benaaming, met meer reden,
 ge-

gebruikt tot onderscheiding van zodanige Hoorens, die de Spil geplooid hebben. De zogenaamde Dadels maaken derhalve een voornaamste figuur in dit Geslagt.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

De Kenmerken der VOLUTEN bestaan in eene Eenkleppige spiraale Schaal, wier Opening zonder Staart en taamelyk wyd uitlopende is. Zy hebben de Spil geplooid, als wy gezegd hebben, doch zyn niet Gevleugeld noch Genaveld.

Kenmerken.

LINNÆUS maakt in dit Geslagt vyf Afdeelingen. De eerste is van de genen die de Opening geheel, dat is niet ingesneeden, hebben: de tweede bevat de genen, die Rolrondagtig zyn met de Opening uitgerand: de derde, die Eyrondagtig zyn met dergelyke Opening, wyd uitlopende: de vierde die Spilrondagtig; de vyfde die Buikig zyn, gelyk de Tepelbakken. Dus behelst dit Geslagt in 't geheel zes-en-veertig Soorten van Hoorens.

Soorten.

I. Met de Opening niet ingesneeden.

(392) Volut, die de Schaal vernaauwd, ovaal lang.

CCCXCII.
Voluta
Auris
Midas.
Midas-Oor.

(392) *Voluta Testâ coarctatâ ovali-oblongâ, Spirâ rugosâ, Columellâ bidentatâ.* Syst. Nat. XII. Gen. 322. M. L. U. 589. N. 226. BONANN. *Kirch.* III. T. 412. LIST. *Conch.* T. 32. f. 30. Auris Midæ, RUMPH. *Rar.* T. 33. f. HH. GUALTH. *Test.* T. 55. f. G. Oreille de Midas. ARGENV. *Conch.* T. 13. (10) f. G. KLEIN *Ostr.* T. 7. f. 122. SEE. *Kab.* III. T. 71. f. 6, 22, 21. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 25. f. I.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

*langwerpig, den Top gerimpeld, de Spit
tweetandig heeft.*

Deeze worden, wegens de Gestalte, die vry wat naar een Ezels - Oor gelykt, *Midas - Ooren* geheten. Men weet dat Koning Midas, wegens zyn grooten Rykdom en klein Verstand be- rugt, door Apollo, volgens de Fabel - Histo- rie, de Ooren dermaate vervormd werden, dat hy den naam kreeg van *Ezels - Oor*; om dat hy aan Pan, in een Wedspel van 't Musiek, zot- telyk den Prys hadt toegewezen. Derhalve noemt men deeze Hooren, leenspreukig, *Midas* in plaats van *Ezels - Oor*. Zy valt taame- lyk groot, en komt niet in Zee voor, maar in brakke Moerasfige Sagoe - Boschen, of in der- gelyke Slykerige Rivieren op 't Eiland Ceram, in Oostindie, volgens RUMPHIUS, die getuigt, dat het Schulpdier, uit dezelve, goed is om te eeten en tot Spyze veel gezogt wordt van de Indiaanen. Hy noemtze, derhalve, *Slyk- rol*, en brengtze onder de Tooten t'huis. Hy geeft 'er de langte van vier Duimen, de breed- te van ruim twee Vingeren aan. Zogroot ziet men ze zelden. De Kleur, zegt hy, is Aard- verwig, in de Mond Oranje, met een dikke Lip. Haare Kleur is geheel bruin, wanneer zy uit Zee komt, zegt D'ARGENVILLE, doch schoon gemaakt zynde trekt dezelve naar Agaat. GUALTHIERI zegt, dat zy uit den witten Rooskleurig is, maar aan de Enden iets blaauw-
ag-

agtigs heeft. Volgens den aart der Rivierhoorens komen onder de Midas-Ooren zo wel linkse als regtse voor (*).

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

(393) *Voluut, die de Schaal vernaauwd langwerpig, aan den Top glad, de Spil drie-tandig heeft.*

CCCXCIII.
Voluta Auris Juda.
Toverhoorentje.

In de beschryving van 't Koninglyk Sweedsche Kabinet, merkt LINNÆUS aan, dat dezze de gedaante heeft van 't Midas-Oor, maar nauwer, teerder is en geheel glad. Het blykt, aan de Tandén, dat zyn Ed. onze *Toverhoorentjes* bedoele, die doch merkelyk breeder zyn dan

(*). Als men een Hooren voor zig houdt, met den Top opwaards en de Opening van zig af, dan loopen de Gieren van onderen naar de regterhand, en de Lip is aan de flinkerhand. Zodanige Hoorens, gelyk meest alle Zeehoorens zyn, noemt men *regtse*; de genen, daar het tegendeel plaats heeft *slinkse*. Houdt men de Opening naar zig toe, dan is dezelve in de eerstgemelden aan de regterhand, in de laatstgemelden aan de flinkerhand geplaatst, gelyk in de Afbeelding van het Midas-Oor by RUMPHIUS, dat derhalve een linkse Hooren is. Ongelukkig wordt hier zelden op gelet door sommige Plaatsnyders, die, in de Liefhebbery onkundig, denken, dat dit een en 't zelfde is, en, om de Tekening niet te bederven, dezelve, volgens gewoonte, op de gewaschte Plaat doortrekken, en dus namaaken, 't welk dan omgekeerde Afdrukken veroorzaakt. Om die reden zyn de meeste Spiraale Hoorens, by RUMPHIUS en SEBA, verkeerd, dat is links in plaats van regts verbeeld.

(393) *Voluta Testâ coarctatâ oblongâ, Spirâ lævi, Columellâ tridentatâ.* M. L. U. 590. N. 226. KNORR *Varzam.* VI. D. Pl. 19. f. 2, 3.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. dan de Midas-Ooren, bruinplekkig op een
 AFDEEL. geelagtigen Grond, en veel kleiner vallen; zyn-
 LI. de zekerlyk een byzondere Soort. Waarschyn-
 HOOFD- lyk komen zy uit Westindie.
 STUK.

CCCXCIV. (394) *Voluut, die de Schaal vernaauwd Ey-*
rond en eenigermate gestreept, met een
spitsagtigen verheven Top, de Spil met
éene Plooy heeft.
Voluta
cornatilis.
 Gedraaide,

De Schaal van deze is roodagtig met witte
 Banden, zegt LINNÆUS.

CCCXCV. (395) *Voluut, die de Schaal vernaauwd, lang-*
werpig Eyronnd, ondoorschynende, ge-
streept, met een spitsagtigen verheven
Top, de Spil eenigermate geplooid heeft.
Voluta so-
lidiascula.
 Dikschaa-
 lige.

Van deze is de Schaal met wit en graauw
 overlans gestreept. De aangehaalde van BO-
 NANNI was een witte zeldzaame Turbo, de
 figuur uitdrukkende van die Hoorens, welken
 veelen van de Spaansche Natie Garagoi heeten.
 Volgens de beschryving van 't Kabinet der Ko-
 ningin van Sweeden, heeft deze Soort twee
 Plooijen onder aan de Spil.

(396)

(394) *Voluta Testâ coarctatâ ovatâ substriatâ, Spirâ elevatâ*
acutiusculâ, Columellâ uniplicatâ. Syst. Nat. XII. KNORE
Verzam. VI D. Pl. 19. f. 4.

(395) *Voluta Testâ coarctatâ oblongo-ovatâ opacâ striatâ,*
Spirâ elevatâ acutiusculâ, Columellâ subplicatâ. M. L. U. 590.
N. 228. BONANN. Recr. III. f. 143.

- (396) Volut, die de Schaal vernaauwd Ey-
 rond-Cylindrisch heeft, met een stompag-
 tigen verheven Top, de Spil met vyf
 Plooijen.

VI.
 AFDEEL.
 LI.
 HOOFD-
 STUK.

CCCXCVI;
Voluta
livida.
 Gestrepte.

Deeze is Loodkleurig, met flaauwe; bleeke
 Banden overdwars; komende uit Afrika, zegt
 LINNÆUS. De aangehaalde van GUAL-
 THIERY is wit. Zou hy ook de volgende be-
 doelen, die Loodkleurig was met rosse Streepjes?

- (397) Volut, die de Schaal vernaauwd en
 glad heeft, met een stompagtigen Top,
 de Opening wederzyds getand.

CCCXCVII;
Voluta
Coffea.
 Koffy-
 boomje.

Deeze moet dan naar de Porseleinhoorentjes
 gelyken. Zy heeft de Gestalte van een Toot,
 zegt LINNÆUS, maar de Opening is van ag-
 teren vernaauwd. Of de Kleur, dan de Groot-
 te, dan de Figuur, haar den bynaam geeve, is
 my duister.

II. Rolrondagtige, met de Opening uit-
 gerand.

- (398) Volut, die de Schaal uitgerand, Cy-
 lin-

CCCXCVIII;
Voluta
Porphyria;
 Porto-
 Bello.

(396) *Voluta Testâ coarctatâ ovato-cylindricâ, Spirâ sube-
 levatâ obtusiusculâ, Columellâ quinque-plicatâ. M. L. U. 591.
 N. 229. GUALTH. Test. T. 25. f. B.*

(397) *Voluta Testâ coarctatâ lævi, Spirâ obtusâ, Aperturâ
 utrinque dentatâ. Syst. Nat. XII.*

(398) *Voluta Testâ emarginatâ Cylindroide lævi, Spirâ basi
 obli-*

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

*linderagtig en glad, met weinig of geen
Grondsteun aan den Top, de Lip in 't
midden stomp, de Spil schuins gestreept
heeft.*

In deeze Afdeeling zyn de *Dadels*, die men in 't Fransch *Olives* noemt, begreepen. Zy voeren dien naam wegens de Figuur, welke veel gelykt naar een Dadel of Olyf. Men onderscheidtze, wederom, ten deele naar de Gestalte, ten deele naar de Kleur en ook naar de plaats der afkomst. Dus worden die van deeze Soort *Porto Bello Dadels* of enkel *Porto Bello's* genoemd, om dat zy eerst van daar in Europa gebragt zyn. Zy komen echter insgelyks uit andere deelen van de Westindiën en daarom noemtze thans ook wel *Porto Rico Dadels*, in 't Fransch *Rouleau de Panama*. De Oostindische *Porfier-Dadels* worden 'er somtyds mede verward, gelyk LINNÆUS hier gedaan heeft, en dit gaf aanleiding tot den Latynschen bynaam. Zyn Ed. geeft er, waarfchynlyk uit BONANNI, de woonplaats in Brasil aan; doch ik geloof niet, dat die Auteur zulks in 't byzonder gemeend hebbe ten op-

obliteratâ, Labro medio retuso, Columellâ oblique striatâ.
M. L. U. 592. N. 230. LIST. *Conch.* T. 727. BONANNI.
Recr. III. f. 142. RUMPH. *Rar.* T. 39. f. 1. GUALTH.
Test. T. 24. f. O, P. Porphyre. ARGENV. *Conch.* T. 16.
(13) f. K. REGENF. *Conch.* 8. T. 2. f. 15. KNORR *Ver-*
zam. I. D. Pl. 15. f. 1.

opzigt van deeze Soort. De Schaal, zegt on- VI.
ze Ridder, valt viermaal zo groot als in de AFDEEL.
volgende. Waarschynlyk zal hy op de Lig- LI.
haamelyke dikte het Oog hebben. Zy is HOOFD-
Vleeschkleurig, voegt hy 'er by, met Tegel-
roode Streepen, die hoekswyze aan elkander
geschakeld zyn, in de gedaante van eene Le-
gerplaats of Kampement. De gemelde Da-
dels komen, volgens zyn Ed. zo naa aan de
anderen, dat hy ze liever als eene Verschei-
denheid aanmerken zou, dan als byzondere
Soorten. 't Is wonder, dat hy van de Vio-
let-blaauwe Kleur aan de Opening en aan
den Top, die onder aan den Mond zo blyk-
baar is, geen melding maakt.

(399) *Voluut*, die de Schaal uitgerand Cy. CCCXCIX.
linderagtig en glad heeft, met een om- ^{*Voluta*}
geboogen Rand aan den Top, de Spil ^{*Oliva*}
schuins gestreept. ^{Dadels}

Hier komen de *Dadels* in 't algemeen in
aanmerking, welken men in 't Fransch *Olives*,
dat

(399) *Voluta Testâ emarginatâ Cylindroide lævi, Spiræ bafi reflexâ, Columellâ oblique striatâ. M. L. U. 593. N. 237. LIST. Conch. 718. f. 2. Cylinder. RUMPH. Rar. T. 39. f. 2, 3, 4, 5. BONANN. Recr. III. T. 141. GUALTH. Test. T. 23. f. A-N. ARGENV. Conch. T. 16. (13) f. N, Q, R. REGENV. Conch. 2. T. 1. f. 2. SEB. Kab. III. T. 53. f. A-N. KNORR Verzam. II. D. Pl. 10. f. 6, 7: Pl. 12. f. 1, 2, 4, 5. III. D. Pl. 2. f. 3, 4: Pl. 17. f. 2. V. D. Pl. 4. f. 4: Pl. 18. f. 1, 2: Pl. 19. f. 1: Pl. 26. f. 3, 4: Pl. 27. f. 4, 5: Pl. 28, f. 6. VI. D. Pl. 23. f. 5.*

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. dat is Olyven, als gemeld is, en ook wel
 AFDEEL. *Rouleaux* of *Cylindres*, dat is Rollen, noemt,
 LI. wegens derzelve Cylindrische Gestalte. Som-
 HOOFD. migen vallen zeer smal en dun, en spits van
 STUK. Top, gelyk de *Shuikdadels*, anderen kort en
 dik, die men in 't Fransch *Olives de Vase*,
 dat is *Vaas-Dadels*, tytelt: de meesten zyn
 eenigermaate Eyvormig. Dit zyn de voor-
 naamste verschillen van Gestalte, doch in de
 Kleur heerscht een oneindige verscheidenheid.
 Men vindt 'er niet alleen die geheel wit,
 zwart, geel, groen en bruin zyn, maar met
 veelerley Tekeningen en gemengelde Kleuren,
 als ook gestreepte, gevlakte, gestippelde en
 gebandeerde. Hier uit spruiten de benaamin-
 gen van *Agate*, *Satyne*, *Eikenhouts*, *Spinne-
 weefs*, *Siczak* en *Letter-Dadels*, zo geban-
 deerd, als ongebandeerd. Zelfs is de Teke-
 ning op sommigen zo aartig, dat men die
Prince Begraafenis tytelt. Zy allen zyn onder
 deeze Soort begreepen. De laatstgemelden
 hebben den voorrang in waarde. Zy komen
 altemaal uit Oostindie.

Het Dier.
 Pl. CXX.
 Fig. 3.

Van het Dier, dat in de Dadels huisvest,
 geef ik in *Fig. 3*, op *Plaat CXX.*, de Af-
 beelding volgens D'ARGENVILLE, die ech-
 ter weinig daar van zegt. Hy merkt aan,
 dat hetzelfde veel overeenkomst heeft met het
 Dier der Tooten, doch het Dekzeltje of
 Schulpluikje is nog kleiner en dus in geen van
 beiden bekwaam om de Opening te sluiten,
 ge-

gelyk dit plaats heeft in de Tollen, Maan-
 hoorens en dergelyken. De Voet, daar het
 op loopt, zegt hy, is bykans zo lang als de
 Hooren; wanneer het loopen wil komt dezel-
 ve aan de Zyde uit, en bedekt op andere ty-
 den een gedeelte van de Hooren. Die Lap
 Vleesch, in onze Figuur dus verbeeld, is het
 gene de Heer ADANSON de Mantel noemt,
 welke in dezelve niet gelyk in de Kliphoo-
 rens de geheele Schaal, maar alleenlyk een
 gedeelte daar van omkleedt. Het Pypje, daar
 nevens zig vertoonende, moet dat gene zyn,
 't welk door de Plooijen van den Mantel ge-
 formeerd wordt; niet dat gene, 't welk somtyds
 uit den Bek voortkomt en tot Snuit of Zuiger
 dient, hier niet zichtbaar. Van den Kop, Hoor-
 nen en Oogen, is reeds gesproken. RUMPHIUS
 merkt aan, dat het Vleesch der Dadelen, die
 hy *Cylinders* tytelt, zo min als dat der Por-
 seleinhoorens, eetbaar of bekwaam tot Spy-
 ze zy.

VI.
 AFDEEL.
 LI.
 HOOFD-
 STUK.

(400) Volut, die de Schaal uitgerand Cy-
 linderagtig en glad, aan den Top spits
 CCCC.
Voluta
Ispidula
 wit- Spits ge-
 topie.

(400) *Voluta Testâ emarginatâ Cylindroide laxi, Spirâ*
prominente margine unico, Columellâ oblique striatâ. M. L.
U. 594. N. 232. RUMPH. Rar. T. 39. f. 6, 7. PET. Gaz.
T. 59. f. 8. BONANN. Recr. III. T. 369. BARR. Icon.
1322. f. 17. ADANS. Seneg. I. T. 4. f. 7. KNOX Verzand.
III. D. Pl. 19. f. 3. VI. D. Pl. 23. f. 4.

K

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

*uitpuilende met éénen Rand , de Spit-
schuins gestreept heeft.*

Hier onder zyn, volgens de aanhaaling van RUMPHIUS, die Dadeltjes begreepen, welke men *Blaauwe Druppen* en die men *Glimmertjes* noemt. Zodanig eene hadt BONANNI 'er van den Brasilschen Oever gekreegen, die Afchgrauw wit was met twee vaale Banden. Die van ADANSON, *Girol* genaamd, aan de Kust van Senegal vallende, hadt somtyds twee geel Banden. Men vindtze ook die geel zyn met zwarte Banden of geheel zwart en geel met blaauwe of zwarte Stippen, om van meer andere Verscheidenheden niet te spreken. Ik oordeel dat deeze Dadeltjes minder van de gewoonen verschillen, dan deeze van de Porto Bello Dadels. LINNÆUS merktze alle drie naauwlyks voor byzondere Soorten aan.

III. Eyvormige of schief Eyronde, met de Opening wyd uitloopende en uitgerand.

In deeze Afdeeling begrypt LINNÆUS zeker slag van Hoorentjes, die ADANSON *Porcelaines* noemt Zy gelyken, inderdaad, vry veel naar Porselein, en ik oordeel dat de afleiding des naams van dat Chineesche Aardewerk eigener is, dan daar van, dat zy evenals de Pisebedden of Muurvarkens samenge-
rold

rold voorkomen, gelyk COLUMNA wil (*). Inderdaad zulks is te algemeen en heeft te weinig overeenkomst. Deze Hoorentjes kan men als een middelflag tusfchen de Kliphoo-rens of Kauris van 't voorgaande Hoofdstuk, de Tooten en de Dadels, aanmerken. Zy verschillen van de eerften doordien zy niet zodanig getand zyn, van de tweeden doordien zy een geplooide Spil hebben, en komen dus het naaste aan de Dadels, waar van men ze alleenlyk door de Eyvormige Gestalte en door de breede Lip onderscheidt. Hierom zyn zy, met reden, nevens dezelve in dit Geflagt geplaatst.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

(401) *Voluut, die de Schaal fcheef Eyrond en glad heeft, kruislings gestreept en ftomp, de Spil met zes Plooijen.* CCCI.
Voluta
Dactylus.
Varkentjes

Deeze Soort, in Indie huisvestende, heeft de Schaal wit en Vleefchkleurig bont, de Lip naauwlyks gekarteld; de Plooijen van de Spil grootelyks famengedrukt. De aangehaalde van GUALTIERI heeft de Schaal witagtig, met paarfche of rosagtig geele Streepen en Stippen getekend en geftraald.

(402)

(*) Has Porcellanas appellans, quia in se Porcellii modo conglobantur. *Aquat.* p. 67.

(401) *Voluta Testâ obovatâ lævi decusâtim friatâ obtusâ, Columellâ fexplicatâ. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 28. f. P.*

K 2

I. DEEL. XVI. STUK,

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

(402) Voluut, die de Schaal eenigermaate uitgerand, schief Eyrond en wit heeft, met de draaijen aan den Top zichtbaar door een geel Streepje, de Spil schuins gestreept.

CCCCII.
Voluta
Miliaria.
Geerst-
kooztje.

Deeze, in de Middellandsche Zee gemeen, gelykt naar de volgende, doch is kleiner, zeer glad, en heeft aan den Top een geel Streepje.

CCCCIII.
Voluta
Monilis.
Ringetje.

(403) Voluut, die de Schaal niet ingesneeden, schief Eyrond en wit, met de draaijen aan den Top zeer flaauw en de Spil schuins gestreept heeft.

Van deeze, die in China valt, worden Armingen en andere Kleinodiën gefabriceerd, zegt LINNÆUS.

CCCCIV.
Voluta
Persicula.
Persiaantje.

(404) Voluut, die de Schaal uitgerand Eyrond

(402) *Voluta* Testâ submarginatâ, obovatâ albâ, Spirâ oblitteratâ flaveolâ, Columellâ oblique striatâ. *Syst. Nat. X.* BARR. *Icon.* 30.

(403) *Voluta* Testâ integrâ obovatâ albâ, Spirâ oblitteratâ albâ, Columellâ oblique striatâ. *Syst. Nat. XII.*

(404) *Voluta* Testâ emarginatâ ovatâ lavi, Spirâ retusoumbilicatâ, Columellâ septuplicatâ, Labro marginato crenato. *Syst. Nat. XII. PET. Gaz. T. 8. f. 2. BARRËL. Icon. 1326. N. 33. GUALTH. Test. T. 28. f. C, D, E. ß. PET. Gaz. T. 8. f. 10. BONANN. Recr. III. T. 238, male. GUALTH. Test. T. 28. f. B. ADANS. Seneg. I. T. 4. f. 40. KNORR *Verzam. VI. D. Pl. 21. f. 6.**

vormig heeft en glad, aan den Top stomp
 genaveld, de Spil met zeven Plooijen,
 de Lip gezoomd en gekarteld.

VI.
 AFDEEL.
 LI.
 HOOFD-
 STUK.

Deeze zyn bekender dan de drie voorgaan-
 de Soorten. Ik heb 'er zo wel die gestippeld
 met roode Vlakjes, als die gestreept zyn met
 smalle roode Bandjes. Zy zyn met de Af-
 beeldingen van GUALTHERI overeenkom-
 stig. ADANSON vindt dergelyken aan de
 Kust van Kaap Verde en in de Klippen by 't
 Eiland Goeree, aan de Kust van Afrika. Hy
 noemtze *Bobi*, en zegt dat de Streepen som-
 tyds geel, somtyds rood zyn. De grootsten
 haalen een Duim in langte, en de helft in
 breedte. Zy zyn zeer Eyvormig. Haaren
 bynaam *Perficula* hebben zy van PETIVER
 gekreegen, en dezelve is buiten twyfel van
Buccinum Perficum, gelyk LISTER ze noemt,
 afkomstig. Ik geef 'er daarom den naam
 van *Perfiaantje* aan.

(405) Volut, die de Schaal niet ingesneeden
 heeft, langwerpig Eyrond, den Top ver-
 heven, de Spil met vier Plooijen.

CCCCV.
*Voluta
 pallida.*
 Juffertje.

Deeze Soort verdient, en wegens de bleeke
 Grond.

Pl. CXX.
 Fig. 4.

(405) *Voluta Testâ integrâ oblongo-ovatâ, Spirâ elevatâ,
 Columellâ quaduplicatâ. M. L. U. 538. N. 223. LIST. Conch.
 T. 714. f. 70. a. ADANS. Seneg. I. T. 4. f. 3. KNORR
 Verzam. V. D. Pl. 23. f. 3.*

K 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Grondkleur, en wegens de Schilderagtige Te-
 AFDEEL. kening, waar mede sommigen versierd zyn, te
 LI. regt den naam van *Juffertje*. Men kan over
 HOOFD- de fraaiheid uit onze Afbeelding Fig. 4, oor-
 STUK. deel vellen. De aangehaalde van ADANSON
 waren somtyds wit of schoon Agaat, somtyds
 Vleeschkleurig. Hy vondtze aan 't Eiland
 Goeree menigvuldig.

CCCCVI. (406) Voluut, die de Schaal eenigermaate
Voluta uitgerand heeft, en een weinig geplooid,
Faba. den Top uitpuilende, de Spil met vier
 Boontje. Plooijen, de Lip gerand en gekarteld.

Volgens de aangehaalde Afbeelding van GU-
 ALTHIERI, is deeze Afchgrauuwagtig van
 Kleur, met Stippen, die op ryën geplaatst
 zyn, zeer fraay getekend.

CCCCVII. (407) Voluut, die de Schaal in 't minste niet
Voluta ingefneeden, Eyvormig en glad heeft,
Glabella. den Top gepolyst, de Spil met vier
 Gladdertje. Plooi-

(406) *Voluta* Testâ submarginatâ ovatâ lævi subplicitâ,
 Spirâ prominente, Columellâ quadriplicitâ, Labro marginato.
 crenulato. *Syst. Nat.* XII. GUALTH. *Test.* T. 23. f. Q.
 KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 17. f. 6.

(407) *Voluta* Testâ integerrimâ ovatâ lævi, Spirâ lavigatâ,
 Columellâ quadriplicitâ, Labro gibbo marginato denticulato.
 M. L. U. 574. N. 233. GUALTH. *Test.* T. 23. f. L. BO-
 NANN. *Recr.* III. f. 326. KLEIN *Ostr.* T. 5. f. 92. ADANS.
Seneg. T. 4. f. 1. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 21. f. 2, 3.

Ploojen, de Lip bultig, gerand en met Tandjes voorzien.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

De aangehaalde van BONANNI, uit Brasilië afkomstig, hadt eene Kastanje-Kleur: die van GUALTIERI was Vleeschkleurig: die van KLEIN Golswyze geplekt, en deeze laatste schynt my eer tot de Juffertjes te behooren. ADANSON, deeze by uitneemendheid *la Porcelaine* noemende, zegt dat de Kleur in sommigen rosagtig is, in anderen Kastanje-bruin of helder Agaat, met witte Plekjes doorzaaid, en omgord met drie breede vaale of roodagtig bruine Banden. Men vondtze aan 't Eiland Goeree, tusfchen de Klippen, menigvuldig en altoos fchoon gepolyst, 't welk deeze Soort met de meeste voorgemelde Soorten, allen volgens LINNÆUS uit Afrika afkomstig, zo wel als met de Kaurisfen gemeen heeft. Zyn Ed. zegt, dat deeze overal met een dikken Rand gezoomd is en zo wel voorkomt zonder als met Tandjes. ADANSON getuigt, dat de Tandjes in de Lip fomtyds naauwlyks te onderscheiden zyn. Ik heb 'er van, die Vleeschkleurig zyn met witte Vlakjes en roodagtige Banden, in welken de gedagte Zoom niet geheel rond loopt, zo min als dit in de Afbeeldingen van ADANSON te bespeuren is, maar alleen plaats heeft aan de uitsteekende Lip. Ik heb witte en geelagtige, daar die Zoom in rond loopt.

K 4 (408)

VI. (408) Voluut, die de Schaal Eyronnd, kruis-
 AFDEEL. lings eenigermaate gesleefd, de Lip van
 LI. binnen gestreept en de Spil aan 't end
 HOOFD- als met een Gaatje heeft.
 STUK.

CCCCVIII.
Voluta
Reticulata,
 Rooster. Deze heeft ongeveer de grootte van een
 Pruim, is geel of geel bont van buiten, met
 de Opening wit, de Lip van binnen met Sleu-
 ven en de Spil met eenige dubbelde Plooijen,
 hebbende de Staart kort en omtrent doorboord.

CCCCIX.
Voluta
Mercato-
ria.
 Koopwaar. (409) Voluut, die de Schaal uitgerand, Ey-
 vormig, gestreept; met een stompe Spits,
 de Spil getand en grof, de Lip bultig
 en gekarteld heeft.

CCCCX.
Voluta
Rustica,
 Boertje. (410) Voluut, die de Schaal uitgerand, Ey-
 vormig, gladagtig, de Spits uitpuilen-
 de, de Spil getand en grof heeft, met
 een bultige Lip die gekarteld is.

(411)

(408) *Voluta Testâ ovatâ, decussatim subsulcatâ, Labro interne striato, Columellâ subperforatâ. Syst. Nat. XII. ARGENV. Conch, T. 29. (17) f. M. KNORR Verzam. V. D. Pl. 18. f. 7.*

(409) *Voluta Testâ emarginatâ ovatâ striatâ, Spirâ obtusâ, Columellâ retusâ dentatâ, Labro gibbo denticulato. Syst. Nat. XII. PET. Gaz. T. 9. f. 4. GUALTH. Test. T. 43. f. L. KNORR Verzam. IV. D. Pl. 12. f. 5: VI. D. Pl. 16. f. 6, 7. Pl. 18. f. 3.*

(410) *Voluta Testâ emarginatâ ovatâ leviusculâ, Spirâ prominulâ, Columellâ retusâ denticulatâ; Labro gibbo denticulato. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 43. f. G, H. ADANS; Seneg. I. T. 9. f. 28. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 18. f. 4.*

(411) *Voluut, die de Schaal niet uitgerand, Eyyvormig, gladagtig heeft, aan de Tip gestreept, met een uitpuilende Spits en stompe Lip, de Spil met vier plooijen.*

VI.
AFDEEL.
II.
HOOFD-
STUK.

CCCCXI.
Voluta
Pauper-
cula.
Arin
Wyfje.

Niettegenstaande deeze allen, volgens LINNÆUS, in de Middellandsche Zee huisvesten, schynen my doch door de aangehaalde, en volgens de opgegeven Kenmerken, zekere Oostindische Hoorentjes bedoeld te worden, die men onder 't Speculatie-Goed plaatst. Zy hebben ongevaar de grootte van een Erwt, en, hoewel plomp en dik van Schaal, overtreffen zy doch in fraaiheid veele anderen, door haare schoone Tekening en Kleuren. De Grond ziet veelal uit den rosfen of geelagtig bruinen: sommigen zyn overdwers gestreept; anderen gevlaakt of gestippeld, ja men vindt 'er onder, die byna zwart zyn, met witte Streepen overlans, gelyk LINNÆUS aangaande deeze laatste Soort, welke doch de Gestalte der twee voorgaande hadt, aantekent. De aangehaalden, ondertusfchen, van BONANNI en GUALTHIERI, verschillen grootelyks, van elkander niet alleen, maar ook van de twee anderen.

(412)

(411) *Voluta Testâ integrâ ovarâ leviusculâ Bafi striatâ, Spirâ prominulâ, Columellâ quadriplicatâ, Labro obtusato.* BONANN. *Recr.* III. T. 50. GUALTH. *Test.* T. 54. f. L. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 26. f. 5.

K 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

CCCCXII.
Voluta
Mendicatio-
ria.
Bedelaar-
tje.

(412) *Voluta*, die de Schaal eenigermate uitgerand, Eyvormig en een weinig gestreept heeft; aan den Top iets gekarteld, met de Spil glad, de Lip bultig en getand.

De grootte van deeze is als een Turkse Boon, zegt LINNÆUS. Ik geloof dat hy die kleine meent, welke wy Princesse-Boontjes noemen: want anders komt het met de Afbeeldingen niet overeen. De Kleur, zegt hy, is zwart met drie geele Banden. Zy vallen ook bruin met witte Banden. Dit Hoorentje heeft noch de Spil, noch de Lip getand. Ik vind het niet minder fraay dan de drie voorgaande. en kan derhalve die zonderlinge Bynaamen niet billyken.

CCCCXIII.
Voluta
Cancel-
lata.
Getra-
liede.

(413) *Voluta*, die de Schaal niet ingesneeden, Eyvormig, geplooid en kruislings gestreefd heeft; de Spil met drie Plooijen, eeni-

(412) *Voluta Testâ submarginatâ ovatâ substriatâ, Spirâ subgranulatâ, Columellâ laxi, Labro gibbo denticulato.* BONNANN. *Recr.* III. T. 50. PFT. *Gaz.* T. II. f. 5. GUALTH. *Test.* T. 52. f. E. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 16. f. 3.

(413) *Voluta Testâ integrâ ovatâ plicatâ, decusâtim reticulatâ, Columellâ triplicatâ, subumbilicatâ, productiusculâ.* *Syst. Nat.* XII. *Murex scabriusculus.* *Syst. Nat.* X. p. 751. N. 473. GUALTH. *Test.* T. 43. f. B, C, D, E. ADANS. *Seneg.* I. T. 8. f. 16. SEB. *Kab.* III. T. 49. f. 45, 46, 48. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 5. f. 5.

eenigermate genaveld en wat uitstee-
kende.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

Deeze heeft de grootte van een Hazelnoot en valt ook wel wat grooter. De Kleur is wit, met twee rosagtige Banden, en de Top vry spits. Het schynt als eene middelfoort tusfchen de Voluuten en Rotshoorens uit te maaken. Het valt aan de Kust van Afrika, of in de Afrikaanfche Oceaan, volgens LINNÆUS.

IV. Die Spilrondagtig zyn.

De Hoorens van deeze Afdeeling verfchillen van die der naastvoorgaande daar in, dat zy naar onderen, zo wel als naar boven, aanmerkelyk verdunnen, gelyk men dit duidelyk ziet in de Bandpennen, de Paufekroonen, Muftiekhoorens, Vaazen en anderen, die altemaal, wegens de geplooidde Spil, tot dit Geflagt betrokken zyn. Deeze Gestalte, nu, maakt de Hoorens van deeze Afdeeling meer of min Spilrondagtig.

(414) Voluut, die de Schaal naauwlyks in-
gesneden, langwerpig, effen; den Top
uit-
CCCCXIV.
Voluta
Tringa.
Snepje.

(414) *Voluta* Testâ integriusculâ oblongâ laevi, Spirâ prominente, detritâ, Columellâ triplicata, Labro intorsum subdentato. *Syst. Nat.* XII. CUALTH. *Test.* T. 43. f. B. ADANS. *Seneg.* I. T. 9. f. 27.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD.
STUK.

uitpuilende en afgesleeten, de Spil met drie Plooijen heeft, en de Lip inwaards een weinig getand.

Deeze, uit de Middellandsche Zee, heeft de Schaal glanzig, geel en wit gewolkt; zegt LINNÆUS: de Top was in allen, die hy gezien hadt, afgesleeten: de buitenste Lipgeenszins gerand, en in 't midden wel inwaards uitpuilende, doch zo veel niet als in de voorgaande Soorten.

CCCCXV.
Voluta
Cornicula.
Kraaitje.

(415) *Volut*, die de Schaal een weinig uitgerand, langwerpig, glad en Hoornkleurig heeft; den Top spits, de Spil met vier Plooijen, de Lip gelyk en ongetand.

Deeze, uit de Middellandsche Zee, naar de voorgaande veel gelykende, was effen bleek graauw en somtyds ook geheel zwart, waar van de bynaam. Zy vallen beiden van grootte als een Erwt.

CCCCXVI.
Voluta
Virgo.
Maagd.

(416) *Volut*, die de Schaal niet ingesneeden, getoorend, geplooid, overdwars gestreept,

(415) *Voluta Testâ submarginatâ oblongâ lavi Corneâ, Spîâ longiusculâ, Columellâ quadriplicatâ, Labro æquali mutico. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 43. f. N.*

(416) *Voluta Testâ integrâ Turritâ plicatâ, transversèque striatâ, Columellâ triplicatâ perforatâ. Syst. Nat. XII.*

streept, de Spil met drie Plooijen en
met een Gaatje heeft.

VI.

AFDEEL.

LI.

HOOFD-
STUK.

Deeze, door SPRENGLER waargenomen, heeft de langte van een Duim, en tien Gieren, ieder met twee Banden, den ondersten wit, den bovensten geel, zynde de Gieren van elkander gescheiden door eene Bloedkleurige Streep. Zy heeft een lange Staart, byna gelyk sommige Pennen, die doorboord is.

(417) Volut, die de Schaal uitgerand, Spil-
rondagtig, gestreept, overdwars gerim-
peld, de Spil met vier Plooijen en door-
boord heeft, met een gekartelde Lip.

ccccxvii.

Voluta
*Scabriculata*Ruuwe
Penhooren.

Deeze, zo wel als de volgende, komt uit Oostindie. Men geeft 'er den naam aan van ruuwe Penhooren.

(418) Volut, die de Schaal naauwlyks uit-
gerand, Spilrondagtig en overdwars ge-
rimpeld heeft, de Spil met vier Plooijen
en de Lip gekarteld.

ccccxviii.

Voluta
ruffina.

Geribde.

Dee-

(417) *Voluta Testâ emarginatâ Fusiformi friatâ transversim rugosâ, Columellâ quadriplicatâ perforatâ, Labro crenulato. Syst. Nat. XII. Buccinum scabriusculum. Syst. Nat. X. p. 740. N. 412. GUALTH. Test. T. 53. f. D, vel T, 48. f. O. KNORR Verzam. III. D. Pl. 27. f. 3.*

(418) *Voluta Testâ integriusculâ, Fusiformi, transversim rugosâ, Columellâ quadriplicatâ, Labro crenulato. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 54. f. G. KNORR Verzam. IV. D. Pl. II. f. 3.*

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. Deze is aan de voorgaande gelyk, maar
 AFDEEL. fmaller, langer en doorgaans met Rood gevlaakt.
 LI. Zy heeft de Staart zonder Gaatje: de Lip om-
 HOOFD- gekromd en gekarteld met ronde Knobbeltjes,
 STUK. zegt LINNÆUS.

ccccix. (419) Voluut, die de Schaal uitgerand, Spil-
Voluta
Sangui-
Juga.
 Staaten-
 Vlag Pen, agtig overlangs gevoord en overdwars
 gestreept heeft, de Spil met vier Plooijen
 en de Lip effen.

De aangehaalde Penhooren van GUALTHIERI, met zeer fyne Streepjes geruit, was uit den rosen, wit en blaauwagtige, Streepswyze gebandeerd, en fomtyds met Saffraankleurige Stippen getekend. Veelytyds vindt men ze ook met roode Stippen Bandswyze gepointilleerd en deswegen geeft men 'er dan den naam van *Staaten-Vlag Pen* aan. RUMPHIUS getuigt, dat de ééne Soort van zyne *Turricula granulata* lichtgrauw is; de andere, zegt hy, heeft eenige Banden, van roode, zwarte en blaauwe Korrels, als of het *Paternosters* waren, gelyk menze ook wel noemt.

(420)

(419) *Voluta Testâ emarginatâ Fusiformi longitudinaliter sulcatâ transverse striatâ, Columellâ quadruplicata, Labro lavi, Syst. Nat. XII. PET. Gaz. T. 4. f. 5. Turricula granulata. RUMPH. Rar. T. 29. f. V. GUALTH. Test. T. 53. f. F. REGENF. Conch. II. T. 1. f. 5. SEB. Kab. III. T. 49. f. 11, 12. KNORR Verzam. IV. D. Pl. 11. f. 43*

- (420) Volut, die de Schaal uitgerand Spilagtig rond en glad, de Gieren aan den Top Plooiswys' gestreept, en de Spil met vier Plooijen heeft.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

CCCCXX.
Voluta
Caffra.
Ronde
bruine.

Thans komen wy tot de zogenaamde *Bandpennen*, waar van deeze Soort, door rond en glad te zyn, van de gewoone *Bandpennen* aanmerkelyk verschilt. Ik heb 'er geen andere, dan die donker Kastanje bruin zyn, met witagtige Banden, gelyk het Exemplaar, dat zig bevondt in het Kabinet van de Koningin van Sweeden. Aan den Top zyn zy eenigermate gekarteld en geplooid.

- (421) Volut, die de Schaal eenigermate uitgerand, Spilagtig rond en glad heeft, de Spil met drie Plooijen.

CCCCXXI.
Voluta
Morio.
Ronde
zwarte.

De onderste Plooy is, inde mynen, zo duidster, dat men naauwlyks onderscheiden kan, of deeze ronde *Bandpennen* drie of vier Plooijen hebben. De Kleur schynt ook aan veranderingen onderhevig te zyn, die dezelve meer naar

(420) *Voluta Testâ emarginatâ Fusiformi tereti laevi, Spira Anfractibus plicato-striatis, Columellâ subquadriplicatâ. M. L. U. 595. N. 234. GUALTH. Test. T. 53. f. E. SEB. Kab. III. T. 49. f. 21, 22. KNORR Verzam. V. D. Pl. 19. f. 4.*

(421) *Voluta Testâ subemarginatâ Fusiformi tereti laevi, Columellâ triplicatâ. Syst. Nat. XII. SEB. Kab. III. T. 49. f. 21, 22. KNORR Verzam. V. D. Pl. 19. f. 5.*

I, DEEL. XVI. STUK.

VI. naar 't bruine of naar 't zwarte doen hellen:
 AFDEEL. Myne zwarten evenwel zyn geel gebandeerd,
 LI. en schynen dus van de voorgaande Soort te
 HOOFD. verschillen.
 STUK.

CCCCXXII. (422) *Voluut, die de Schaal uitgerand Spil-*
Voluta rondagtig eenigermaate gehoekt doch on-
Vulpecula, gewapend, de Spil met vier Plooijen
 Hoekge. heeft, zynde aan de Lip van binnen,
 en aan het Lyf overdwars, gestreept.

Onder den naam van *Turricula* of Tooren-
 tjes spreekt RUMPHIUS van een byzonder slag
 van *Buccina*, langwerpig, onder en boven toe-
 gespits, met een dikke Schaal, gevoord, ge-
 plooid of gekarteld, en van veelerley Kleu-
 ren. Hier door verstaat hy de gewoone Band-
 pennen, die in verscheidenheid van Kleur by-
 na alle Hoorens overtreffen. Men vindtze wit
 van Grond met groene, geele en zwarte Ban-
 den: men vindtze Oranjekleurig of geel met
 bruine of ook met witte en zwarte Banden,
 en zulks met oneindige veranderingen in de
 sterkte en flauwheid van de Kleuren. De Band-
 pennen komen altemaal uit Oostindie.

(423)

(422) *Voluta Testâ emarginatâ, Fusiformi subangulatâ inermi*
transversim striatâ, Columellâ quadriplicatâ, Fauce striatâ,
 M. L. U. 595. N. 235. *Turricula.* RUMPH. *Rav.* T. 29. f.
 R. GUALTH. *Test.* T. 54. f. B, C. PET. *Gaz.* T. 56.
 f. I. ARGENV. *Conch.* T. 12. (9) f. V. KNORR *Verzam.*
 M. D. Pl. 15. f. 2, V. D. Pl. 16. f. 3; Pl. 19. f. 4, 5.

(423) *Voluut, die de Schaal uitgerand Spil-*
rondagtig en gehoekt, de voorste hoeken
eenigermaate gedoornd, de Spil met vier
Plooijen en de Lip van binnen glad heeft.

VI.
 AFDEEL.
 LI.
 HOOFD-
 STUK.

ccccxxiii.
Voluta
Plicaria.
 Geknob-
 belde
 Bandpen.

Dat alle de genen, die sterker geplooid en geknobbeld zyn onder de Bandpennen, ook de Lip, in tegenstelling van de anderen, aan de binnenzijde glad zouden hebben, kan ik in de mynen, die ik 'er meer dan twintig heb, niet ontdekken. In eenigen is de uitwendige Lip van binnen glad, in anderen eenigszins gerimpeld of geribd. RUMPHIUS zegt van zyn *Geplooide Toorentjes*, dat dezelve dikker van Lyf en Schaal, meest graauw zyn, met uitstee-kende Plooijen als Ruggen en overdwars ge-voord, zo dat zy zig rimpelig en ruuw vertoo-nen. Onder myne Bandpennen heb ik 'er, van die Gestalte en fraay gekleurd, gelykende zeer naar de gene, welke by D'ARGENVILLE *le Minarets* heet, naar haaren Top, die als de Toorentjes van de Moskeën der Turken, dus genaamd, met fraaije Verdiepingen praalt.

(424)

(423) *Voluta Testâ emarginatâ Fusiformi angulatâ, Angulis anticis subspinosis, Columellâ quadriplicatâ, Labro laevi. M. L. U. 596. N. 236. BONANN, Recr. III. T. 65. Turricula plicata. RUMPH. Rar. T. 29. f. S. GUALTH. Test. T. 54. f. F. ARGENV. Conch. T. 12. (9) f. Q. SEB. Kab. III. T. 49. f. 23, 24. KNORR Verzam. I. D. Pl. 15. f. 5, 6. III. D. Pl. 27. f. 4. VI. D. Pl. 12. f. 5.*

L

I. DEEL. XVI. STUK,

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

(424) *Voluut*, die de *Schaal uitgerand Spil-*
rondagtig, gestreept met ingedrukte Stip-
pen, de Lip getand heeft en de Spil
met vyf Plooijen.

CCCCXXIV.
Voluta
persusa.
Monniks-
Kap.

Tot deeze Soort behooren; in de eerste plaats, die Hoorens, welke men, wegens de bruinheid, *Monniken* of liever *Monnikskappert* noemt, en ander slag van *Basterd-Bisfchops-Myters*; gelyk die met kleine bruine Vlakjes op een witten Grond, en zelfs de gene, die by RUMPHIUS, Letter T, onder de Bandpennen afgebeeld is, met den naam van *Turricula Filis cincta*, zynde, als 't ware, met Yzerdraadjes omslingerd en geel gebandeerd, op een witten Grond. In deeze allen, die in gestalte naar de volgende gelyken, heeft de Spil vyf Plooijen en de Lip is getand. Men vindtze by KNORR afgebeeld. Buiten twyfel behooren hier toe die kleinere en gevoorde Bisfchops-Myters, welke RUMPHIUS zegt, dat men *brandige Pausfekroonen* tytelt, om dat zy Brandverwig zyn.

(425)

(424) *Voluta Testâ emarginatâ Fusiformi, striatâ Punctis*
perforatis, Labro denticulato, Columellâ quintuplicatâ. M. L.
U. 596. N. 237. GUALTH. Test. T. 54. f. H. SEB. Kab.
III. T. 50. f. 28, 47, 48. KNORR Verzam. II. D. Pl. 3.
f. 5: Pl. 4. f. 6. IV. D. Pl. II. f. 2, 3: Pl. 23. f. 3. V. D.
Pl. 15. f. 3. Pl. 18. f. 6.

(425) Volut , die de Schaal uitgerand en Spilrondagtig glad heeft, de Lip getand en de Spil met vier Plooijen.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

Deeze zyn algemeen bekend onder den naam van *Bisfchops-Myters*, en, niettegenstaande hare schoone kleur, wegens de Oranje Vlakken, die haar versieren, door de menigvuldigheid in weinig agting. Men noemtze ook wel *Oranje-Pennen*; doch dit is oneigen, dewyl 'er eigentyke roode of Oranjekleurige Pennen zyn. Zeldzaam komen zy Citroenkleurig voor; maar dikwils zyn de Vlakken rood. BONANNI zegt, dat ze Vuurkleurig zyn op een witten Grond, en getuigt, dat de Franschen 'er den naam van *la Plume* aan geeven, wegens eenige overeenkomst met de Pluim van eenen Struisvogel. Dit is zonderling, zo wel als dat dezelve, gelyk hy zegt, meer dan de volgende geagt zou zyn. LINNÆUS wil ze ilegts als eene Verscheidenheid daar van aanmerken. Zy vallen wel vyf Duimen lang en anderhalf Duim dik.

(426)

(425) *Voluta Testâ emarginatâ Fuffiformi lævi, Labro denticulato, Columellâ quadruplicatâ. M. L. U. 597. N. 238. Episcopalis. BONANN. Recr. III. f. 120. Bisfchops Myter. RUMPH. Rar. T. 29. f. K. GUALTH. Test. T. 53. f. G. ARGENV. Conch. T. 12. (9) f. C. REGENF. Conch. 12. T. 5. f. 33. KNORR Verzam. I. D. Pl. 6. f. 2.*

L 2

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. (426) Voluut , die de Schaal uitgerand , de
 AFDEEL. Gieren met Tandjes gekroond , en de
 LL. Spil met vyf Plooijen heeft.
 HOOFD-
 STUK.

CCCCXXVI. Dus zyn , blykbaarlyk , de Kenmerken der
Voluta
Mitra
Papalis.
 Paufe-
 kroon. groote Paufekroonen , die ik bezit , van by de
 vier Duimen lang en vyf vierden Duims dik ,
 in welken zig de vyfde Plooy zeer duidelyk
 openbaart. In de kleintjes is dezelve ook eenigermaate
 zichtbaar. Allen , die men *Paufekroonen* noemt , zyn aan de
 Gieren met Tandjes bezet , en dit geeft 'er eenigermaate de
 Gestalte aan van de driedubbeld gekroonde Myter of Muts ,
 welke den Paus , by plegtige gelegenheden , op 't Hoofd
 gezet wordt. Hier van noemen de Franschen deeze Hooren
la Thiare. Zy is , op eene geheel andere manier , met
 bruinroode Stippen bezaaid : de kleintjes zyn dikwils rood
 gevlakt op een witten en fomtyds op een geelen Grond ,
 zodanig , dat het Geel als Rivierswyze loopt. Ik heb ook
 een Paufekroontje , van anderhalf Duim lang , dat Citroengeel
 gebandeerd is , gevoord met ingedrukte Stippen , en
 versierd met bruine Koord.

(426) *Voluta Testâ emarginatâ Fusiformi laevi, Anfractibus denticulatis, Columellâ quintuplicatâ. Papalis. LIST. Conch. T. 839. f. 67. Turbo Thiara. BONANN. Reer. III. T. 119. Paufekroon. RUMPH. Rar. T. 29. f. I. GUALTH. Test. T. 53. f. I, L. ARGENV. Conch. T. 12. (9) f. E. REGENF. Conch. T. I. f. I. SEB. Kab. III. T. 51. f. 1—5, 37. KNORR Verzam. I. D. Pl. 6. f. I. IV, D. Pl. 28. f. 2.*

Koordjes. Om kort te gaan, de gezegde VI.
Tandjes aan den Top maaken een duidelyk en AFDEEL.
onderscheidend Kenmerk uit van deeze Soort. II.
HOOFD-

Aangaande het Dier zo wel van de Pause- STUK.
kroonen, als van de Bisfchops-Myters, die Het Dier.
beiden uit Oostindie afkomstig zyn, getuigt
RUMPHIUS, dat hetzelfde hard, taay, wit en
Slymerig is van Vlëesch, verbergende in zyn
Snuut, die fomtyds als een Tongetje uithangt,
een klein Beentje als een Doorn, waar mede
het een Venynige steek kan geeven, wanneer
men de Hooren met het leevende Dier in de
Hand houdt. Gekookt zynde gegeten, brengt
het een doodelyke worging aan, des het tot
de Kost weinig gebruikt wordt, dan van Ar-
me Lieden, die ze met minder nadeel op Ko-
len gebraden zynde eeten, en dan verduuwen
kunnen.

(427) Voluut, die de Schaal uitgerand en ccccxvii.
Spilrondagtig, de Gieren met stompe *Volata*
Doornen bezet heeft, de Spil met agt *Musica.*
Plooijen, de Lip glad en taamelyk dik. *Musiek-*
hooren.

Die

(427) *Volata Testâ emarginatâ Fufiformi, Anfractibus Spi-*
nis obtufis, Columellâ octoplicatâ, Labro lzvi crassiusculo.
M. L. U. 597. N. 239. BONANN. *Recr.* III T. 296, 297.
OLEAR. *Mus.* T. 30. f. 4, 7. SEB. *Kab.* III T. 5. f. 7-19.
GUALTH. *Test.* T. 23. f. X, Z, la Musique. ARGENV.
Conch. T. 17. (14) f. F. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 23.
f. I, II. D. Pl. 15, f. 4, 5. III. D. Pl. 12. f. I, VI. D. Pl.
23. f. I.

L 3

I. DEEL. XVI. STUK,

VI. Die Hoorens, welke wy *Musiekhoorens* noemen, zyn kenbaar aan eene Tekening, naar
 AFDEEL. LI. HOOFD. STUK. Musiekpapier met Nooten gelykende. Men vindt 'er in welken 't een en andere zeer regelmaatig plaats heeft. De evenwydige Lyn-
 tjes, die twee Banden maaken om de Hooren, met vierkante Blokjes, als Nooten, daar boven en onder, en tusfchen beiden een reeks van Stippen, die eenigermaate naar de Woorden van 't Musiek gelyken; dit alles strookt taamelyk met de benaaming. De zodanigen zyn vry dik; doch daar komen ook Hoorens voor, die men Musiekhoorens noemen kan, hoewel zy langer en hooger getopt zyn, en enkele vindt men met een breedten bruinen Band. Dat deeze altoos de Spil met agt Plooijen hebben, durf ik niet verzekeren, hoewel zy 'er doch naby komen en de Lip is altoos dik. De knobbelagtige Punten aan de Gieren zyn doorgaans stomp, en die langwerpige zyn zeer weinig geknobbeld.

Het Dier.
 Pl. CXX.
 Fig. 5.

Van de regte Musiekhooren, die uit de Westindiën komt, geeven wy op Plaat CXX, in *Fig. 5*, de Afbeelding met het Dier daar in, volgens D'ARGENVILLE. Deeze Heer heeft, wel is waar, een ander slag van Hooren, naar eene Vaas gelykende, tot een voorbeeld gesteld, doch bedoelt niettemin ook deeze. „ Het fchynt (zegt hy,) dat het Dier „ van de Rotshoorens een zelfde zy als dat „ der Dadelen en Tooten. Die (welke hy „ dan

„ dan afbeeldt,) genaveld en bezet zynde met
 „ dikke Knobbels, is bedekt met een taame-
 „ lyk dikke witte Korst, welke de verschei-
 „ de Schemeringen verbergt van de verschil-
 „ lende Kleuren, die haaren Rok versieren.
 „ Zodanig eene is, by voorbeeld, de schoone
 „ Musiekhooren. De Grondsteun, op welke
 „ hy kruipt, is Vleezig, en zyn Mantel, zig
 „ omkrommende by het komen uit de Schaal,
 „ formeert een Buis die ver uitspringt. 't Ge-
 „ ne dit Schulpdier byzonders heeft, is zyn
 „ Kop en Hals, welke by uitstek dik zyn;
 „ de Oogen naar zulks geproportioneerde, en
 „ zodanig verheven, dat zy meer dan een
 „ Lyn uitpuilen. De Hoorentjes zyn aange-
 „ hecht op de Ribben van een Koord, die
 „ een soort van verheven en gezwollen Zoom
 „ maakt, in zyne geheele uitgestrektheid. Aan
 „ andere Schulpdieren zyn deeze Ribben *
 „ doorgaans Puntig: hier zyn zy rond, plat-
 „ neuzig, en veel dikker aan haar Enden dan
 „ by den oirsprong van haar aanhechting.
 „ Niets gelykt beter naar den Stamper van
 „ een Vyzel. De Snuit van dit Schulpdier
 „ maakt een halven Cirkel, die getand is, en
 „ het bovenste wordt ingenomen door een
 „ zeer wyden Mond, in zyn omtrek ruuw
 „ zynde als Sagryn. Aan het onderste van de
 „ Laag ziet men een langwerpige Dekzeltje,
 „ dat eveneens geplaatst is als in de Rollen

VI.
 AFDEEL.
 LI.
 HOOFD-
 STUK.

* Hoorentjes
 zal hy
 zeggen
 willen.

L 4

„ en

VI. „ en Tooten. Het Vleesch van dit Schulp-
 AFDEEL. „ dier is Vuil Wit, naar het Afchgrauwe
 LI. „ trekkende.”
 HOOFD-
 STUK.

ccccxxviii. (428) *Voluut*, die de *Schaal* uitgerand en
Voluta *Spilrondagtig*, de *Gieren* met *scherpe*
Vespertilio. *Doornen*, de *Spil* met vier *Plooijen* heeft
Vleermuis. *en een gladde Lip.*

De schertheid der Doornen niet alleen en het getal der Plooijen, die in deeze Soort veel schuinser loopen, maar de geheele houding en Gestalte onderscheidt die Hoorens, welke men *Vleermuizen*, *Vespertiljes* of *Varkens-Snuiten* noemt, genoegzaam van de Muziekhoorens voorgemeld. Zy hebben, bovendien, een zonderlinge Tekening, eenigermaate gelykende naar de Wieken der Vleermuizen, welke 'er den eerstgemelden naam aan geeft, en haar genoegzaam afzondert van de voorgaande en volgende Soort. Varkens-Snuiten kunnen zy zo eigen niet genoemd worden, om dat die gedaante van haaren Top, waar van zulks afgeleid is, ook plaats heeft in de gewoone en wil-

(428) *Voluta Testâ emarginatâ Fusiformi, Anfractibus Spi-*
nis acutis, Columellâ quadruplicatâ, Labio laxi. M. L. U.
598. N. 240 BONANN. Reer. III. T. T. 294. Vespertilio.
RUMPH. Rar. T. 32. f. H. GUALTH. Test. T. 28. f. G.
Murex Caracoides. ROND. Test. 78 SEB. Kab. III. T. 57.
f. 5. & T. 67. f 13-25. KNORR Verzam. I. D. Pl. 22.
f. 3. II. D. Pl. 6. f. 4.

wilde Mufiekhoorens. De Lighaamsgeftalte VI. is, in 't algemeen, langwerpiger dan in dezel-^{AFDEEL}ven ; zodanig dat een Vespertilje ongevaar ^{LI.}tweemaal, en een Mufiekhooren maar ander-^{HOOFD.}halfmaal, en een Mufiekhooren maar ander-^{STUK.}halfmaal, de langte van de dikte heeft.

BONANNI vergelykt de Punten, die deeze Hooren op de Gieren aan den Top heeft, by Raavenbekken, en 't is zeker, dat zy 'er in eenigen naar gelyken, doch in anderen zyn zy niet krom noch spits. Dit maakt een aanmerkelyke verfcheidenheid in deeze Hoorens, waar van men de voorbeelden ziet in de Afbeeldingen F, G, I, M, S, V, by GUALTHIERI, die altemaal tot deeze Soort, en niet tot de volgende behooren, alwaar zy verkeerdelyk door LINNÆUS aangehaald zyn. RUMPHIUS geeft 'er een bleekwitte, fomtyks lichtroode Kleur aan, met zwarte Plekken en Wateren getekend. Ik hebze wit met eene geele, Vleefchkleurig met eene rosfe, Olyfkleurig met eene donkerbruine Tekening; om van andere verfcheidenheden niet op te haalen. Zy zyn, getuigt hy, in Oostindie op alle Stranden gemeen, en worden zeer opgezocht tot Spyze van de Amboineezen, die fmaak hebben in het Kraakbeenagtige Vleefch. De Boetonders leggenze de Kinderen in 't flaapen onder 't Hoofd, op dat zy voor nagtfchrikken en droomen bevryd mogen zyn, en heetenze, derhalve, in hunne Taal, *Droom-*

L 5

hoo-

VI. *hoorentjes.* „ Men vindt , zegt die Autheur
 AFDEEL. „ verder , dikwils aan de Klippen , daar deeze
 LI. „ Hoorens zig onthouden , een Trosje van
 HOOFD- „ witte , hoekige Eijeren , doorschynende als
 STUK. „ Ys , die met smalle Halzen aan elkander
 „ hangen en dus naar de Eijeren van de Zee-
 „ kat eenigermaate zweemen. Men houdt die
 „ voor de Eijeren van deeze Hoorens en zy
 „ doen niet tot de Voortteeling , gelyk alle
 „ *Melicera* van Hoorntjes niets anders zyn ,
 „ dan een overvloed van Neering.”

De Eijer- De duisterheid van dit laatste wordt door
 stok, *Mel-* RUMPHIUS vervolgens opgehelderd , wan-
licera. neer hy , bladz. 107 , zegt. „ *Melicera* of
 „ *Favago* is als een Eijerstok of Spinzel (*Sa-*
 „ *livatio*) van sommige Hoorentjes , 't welk
 „ zy als een overtollig Voedzel op zekeren
 „ tyd des Jaars , en gemeenlyk by de veran-
 „ dering der Moussonen , uitwerpen. 't Is
 „ niet van eenerley gedaante. Het eerste is
 „ 't uitwerpzel of de Eijerstok van de zoge-
 „ naamde Vleermuizen. Dit is fraay van aan-
 „ zien , hebbende de gedaante van een kleine
 „ tros Druiven , uit witte Besiën , ter grootte
 „ van Kruisbesiën , of kleinder , bestaande ,
 „ die als Krystal doorschynende zyn , en rond-
 „ agtig met twee of drie Ruggen , alle met
 „ smalle Halzen aan malkander hangende. Als
 „ menze opent of in stukken snydt , komt 'er
 „ een Weyagtig Vogt uit , doch , in de Zon
 „ gelegd zynde , droogen zy uit , en worden
 „ de

„ de Erwtten-schillen gelyk. Men vindtze VI.
 „ aan 't voornoemde Hoorentjes Vleesch han- AFDEEL.
 „ gen en fomtyds op kleine Steenen aangeplakt, LI.
 „ een Tros Druiven verbeeldende. De andere HOOFD-
 „ Soort is een Spinzel of Klompje als van wit- STUK.
 „ te en dunne Draadjes of Touwtjes, dat uit-
 „ geworpen wordt van de Harte-Tooten en
 „ dergelyken; doch dit doet, zegt hy, tot de
 „ Voortteeling niets, zynde maar een overtol-
 „ lig uitwerpzel; ten minste zo veel tot nog
 „ toe bekend is. Deeze laatste Soort is fom-
 „ tyds wit, fomtyds lichtrood, Kraakbeenag-
 „ tig en, gekookt zynde, goed om te eeten.
 „ PLINIUS noemt zodanige Hoorentjes, die
 „ dit Spinzel uitwerpen, *Melicembales*, daar men
 „ voor leezen moet *Meliceribales*, en schryft
 „ zulks de *Buccina* en *Purpuræ* toe; doch haar
 „ *Melicerum* vergelykt hy by Schillen van Ci-
 „ ceren, 't welk overeenkomt met de eerste
 „ Soort.”

Zoude niet dit laatste een soort van Hom,
 en 't andere de Kuit kunnen zyn van de Dieren,
 daar deeze Hoorens toe behooren. Ten minste
 blykt de verschillendheid van die uitwerpzels,
 waar van men in 't Werk van KNORR, als
 ook op onze Plaat CXV, in 't voorgaande
 Stuk geplaatst, de Afbeeldingen kan beschou-
 wen. Ongemeen is de eerste Soort van *Meli-*
cerum

(*) Zie *Verzameling van gekleurde Hoorens en Schulpen*, IV.
Deel, Pl. 19.

VI. *cerum* met het Eijernest van onze Wulken, al-
 AFDEEL. daar beschreeven, overeenkomstig (*).

LI.

HOOFD-
STUK.

CCCCXXIX.

*Voluta**Hebraea.*

Wilde of

Boeren

Musiek.

(429) *Voluta*, die de Schaal uitgerand Spil-
 rondagtig, de Gieren met scherpagtige
 Doornen, de Spil met vyf dikke en drie
 flaauwe Plooijen heeft.

Veel meer is deeze, die men de *Wilde of Boeren-Musiek* noemt, in agting, dan de regte Musiekhooren. Zy overtreft dezelve ook aanmerkelyk in grootte, komende tot een half Voet lang en over de drie Duimen breed voor, hoe danige Stukken dan zeer kostbaar zyn. Ik heb 'er een van omtrent vier Duimen lang en over de twee Duimen breed. Ten opzigt van de Gestalte komt deeze meer overeen met de Musiekhoorens, en ten opzigt van de Punten met de Vespertiljes, naar welken ook de Tekening, somwylen, meer gelykt. Doorgaans, echter, heeft zy iets dat naar Musiekpapier en Zangnooten zweemt, doch zeer wild staande; waar
 van

(*) Zie over deeze Eijtnesten in 't algemeen, het XV. STUK. bladz. 12-17.

(429) *Voluta Testâ emarginatâ Fusiformi, Anfractibus Spinis subacutis, Columellâ Plicis quinque validioribus tribusque obsoletis. Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. T. 293. RUMPH. Rar. T. 32. f. I. GUALTH. Test. T. 28. f. I, M, V, G, F. Bois Veiné. ARGENV. Conch. T. 17. (14) f. D. SEB. Kab III. T. 57. f. 1-6. & 64. f. 5, 6. KNORR Verzam. I. D. Pl. 24. f. 1, 2. VI. D. Pl. 15. f. 1,*

van de Nederduitsche naam. De Franschen VI.
 geeven 'er dien aan, van *Bois Veinée*, dat is AFDEEL.
 Ge-aderd Hout. BONANNI, van deeze Hoo- LI.
 ren spreekende, zegt. „ De *Murex*, die Coch- HOOFD-
 „ *lea Hebraea* van sommigen getyelt wordt, STUK.
 „ is uitmuntende door Bloedkleurige of Aard-
 „ agtige Vlakken, die als Karakters, naar
 „ believeu over een witten Goudkleurigen
 „ Grond verspreid zynde, dikwils Hebreeuw-
 „ sche Letteren afschetsen.” Dit's dan de re-
 den van den Latynschen bynaam. RUMPHIUS
 heeft ze als een Soort van Vespertiljes of Vleer-
 muizen aangemerkt, en waarschyndlyk zullen
 zy ook onder die raare Varkens-Snuiten van
 VALENTYN, by deeze en gene Liefhebbers
 gevonden, betrokken zyn. De afkomst is uit
 Oostindie.

(430) Voluut, die de Schaal weinig uitgerand cccccxxx.
 en Tolagtig heeft met Kegelagtige byna Voluta
 regtopstaande Doornen, de bovensten Turbinel-
 grootst: de Spil met vier Plooijen. lus.
 Morgen-
 star.

De naam van *Morgenstar* behoort aan zekere
 Hoo-

(430) *Voluta Testâ integriusculâ turbinatâ*, Spinis Conicis
 erectiusculis, superioribus majoribus: Columellâ quadriplacatâ.
Syst. Nat. XII. *Murex turbinellus*. M. L. U. 634. N. 307.
 BONANN. *Recr.* III. f. 373. verrucosa secunda. RUMPH.
Rar. T. 24. f. B. GUALTH. *Test.* T. 26. f. L. ARGENV.
Conch. T. 17. (14) f. P. SEB. *Kab.* T. 49. f. 76, 77. & T.
 60. f. 8. REGENF. *Conch.* 8. T. 2. f. 18. KNORR *Ver-*
zam. II. D. Pl. 2. f. 2: Pl. 13. f. 2, 3.

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. Hoorens, die gelyken naar zeker oud Krygsge-
 AFDEEL. reedschap van deezen naam, dat in een rondag-
 LI. tige Bol of Knods met scherpe Puntén bestaat.
 HOOFD- Die Hoorens van deezen aart, welke stomp ge-
 STUK. punt zyn, noemt men derhalve liever *Getakte*
Vaazen of *Switzers-Broeken*. RUMPHIUS be-
 trektze onder de *Pimpeltjes*, als naar zekere ge-
 knobbelde Glaasjes, van deezen naam, daar
 men wel Brandewyn uit plagt te drinken, ge-
 lykende, en in 't Latyn noemt hy ze *Casfides*
Verrucosæ of *Wrattige Kasketjes*. Men kan uit
 dit alles de Gestalte opmaaken, als men aan-
 merkt, dat de Westindische veel scherper en
 fommigen zelfs kromme Puntén hebben, in
 welken ik ook maar drie Plooijen aan de Spil
 waarneem. Voor het overige kan men de Af-
 beeldingen nazien.

CCCCXXXI. (431) *Volut*, die de *Schaal Kegelvormig*
Voluta Ca- *rimpelig, geknobbeld, en de Spil met*
pitellum. *vier Plooijen heeft.*
 Vaas.

Hier worden zekerlyk de zogenaamde *Vaazen*
 bedoeld, die zeer eigen dus genaamd zyn, de-
 wyl zy volmaakt naar een Vaas gelyken. Men
 vindtze by BONANNI beter, dan by D'AR-
 GENVILLE, afgebeeld. De eerstgemelde
 zegt,

(431) *Voluta Testâ Conicâ rugosâ nodosâ, Colamellâ qua-*
duplicatâ, Murex Capitellum. M. L. U. 633. N. 306. AR-
GENV. Conch. T. 18. (15) f. K. BONANN. Recr. III. f.
 284. KNORR *Verzam. VI. D. Pl. 35. f. 1.*

zegt, dat zy wit zyn met roode Vlakken, doch de mynen zyn geheel wit, en van boven taamelyk plat, met een klein Spitsje. Zy hebben drie dikke en twee flauwe Plooijen aan de Spil.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

(432) *Voluut, die de Schaal Eyvormig spits, met van elkander wykende Doornen, de Spil byna met vyf Plooijen heeft.*

ccccxxxii.
Voluta
Ceramica
Switzers-
Broek.

Dit laatste komt zeer wel overeen met de gezegde Vaazen, doch deeze hebben geen Doornen. Ik versta 'er, derhalve, de *Getakte Vaazen* door, die eenigen *Switzers-Broeken* noemen of *Morgenstarren*: want deeze benaamingen, als gezegd is, loopen door malkander. Ik heb 'er van deezen aart, die wit of Vleeschkleurig wit zyn, met niet meer dan drie Plooijen aan de Spil, gelykerwys de *Westindische Morgenstarren*, voorgemeld. Zy kunnen evenwel geenszins tot de volgende Soort betrokken worden. De *Morgenstarren* moeten scherpe Punten hebben; de *Switzersche Broeken* moeten overlans geplooid zyn; de overigen van dit slag zyn *Vaazen* of *Getakte Vaazen*. De aan-
ge-

(432) *Voluta Testâ ovatâ acutâ Spinis divergentibus, Columellâ subquinque-plicatâ. Murex Ceramicus. M. L. U. 634. N. 308. BONANN. Recr. III. f. 368. Verrucosa Ceramica. RÜMPH. Rar. T. 24. f. A & T. 49. f. L. GUALTH. Test. T. 55. f. D. ARGENV. Conch. T. 18. (15) f. E. KNORR Verzam. II. D. Pl. 2. f. 3. VI. D. Pl. 35. f. 2.*

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. gehaalde van RUMPHIUS komen voor op de
 AFDEEL. Zuidkust van 't Eiland Ceram, en daar van
 LI. heeft deeze Soort den Latynschen bynaam. Hy
 HOOFD- merktze als de grootste Soort van Pimpeltjes
 STUK. aan, hebbende een uitsteekende Top en op de
 Gieren zeven uitsteekende Knobbels als stompe
 Doornen, die tot aan den Top vervolgen: dan
 staan 'er nog andere mindere op de Rug, en
 daar tusfchen zyn Plooijen: des men deeze, te
 regt *Getakte Switzers-Broeken* noemen mag. De
 Schaal is van buiten doodsch, Aardverwig en
 aan de Knobbels zwart: voorts zeer dik en
 hard, als of het een knobbelige Steen ware.
 Aan den Mond zynze vuilwit, en het Dier fluit
 denzelven met een langwerpig Luikje of Na-
 geltje, dat men in de Reukwerken gebruiken
 kan. Dit hebben zy met de twee voorgaande
 Soorten, en met het Geslagt der zogenaamde
 Purperhoorens, welke RUMPHIUS *Murices*
 tytelt, gemeen.

CCCCXXXIII. (433) *Voluta*, die de Schaal Eyrond en eeni-
Voluta germaate gestaart, met de Gieren aan
Pyrum, den Top gestreept, de Spits langwer-
 Peer. pig en zeer glad, de Spil met drie Plooijen
 heeft.

Men

(433) *Voluta Testâ obovatâ subcaudatâ, Spiræ Anfractibus*
striatis, Apice producto glaberrimo, Columellâ triplicatâ.
 RUMPH. *Rar.* T. 36. f. 7. GUALTH. *Test.* T. 46. f. C.
 KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 37. f. I.

Men vindt, onder de Conchyliën, Agaate Peeren, Gebraade en Gedroogde, als ook Getakte Peeren, gelyk wy vervolgens zien zullen. Dus worden Hoorens genoemd van eene Peeragtige gedaante, met dergelyke veranderingen. SPRENGLER vindt in Tranquebar een Hooren, die de Schaal Peeragtig hadt en Golfswyze gestreept, met bleeke Stippen gebandeerd zynde: den Top Cylindrisch aan den Grondsteun hoekig hebbende, zeer glad en stomp: de Staart uitgestrekt, wyd open en niet uitgesneden. Deeze omstandigheden en de drie Ploojen aan de Spil, doen hier zekere Hoorens t'huis brengen, die men *geknobbelde Peeren* kan noemen, omze van de anderen te onderscheiden, of enkel *Peeren*, om dat de aangehaalde Afbeeldingen van RUMPHIUS en GUALTIERI, anders niet strooken zouden. Ik heb een kleine, die geheel wit is, en, uitgenomen de Knobbels die hy heeft, zeer met dat Laphoorentje van den eerstgemelden overeenkomstig: ik heb een groote, van een half Voet lang en by de drie Duimen dik, die bleek geelagtig is van Kleur. Deeze schynen hier t'huis gebragt te moeten worden.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

(434) *Voluut, die de Schaal Eyrondagtig en effen* ccccxxxiv.
Voluta
Laponica.

(434) *Voluta Testa obovata laevi, Spirâ acuminata, Ventre dilatato.* RUMPH. *Rar.* T. 37. N. 3. SEB. *Kab.* III, T. 1. ren.
57. f. 25, 26. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl, II, f. 2.

M

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
 AFDEEL.
 LI.
 HOOFD-
 STUK.

*effen, den Top gespitst en het Lyf ver-
 breed heeft.*

Deeze wordt, gemeenlyk, *Laplandsche Lap-
 hooren* geheten, of liever *Lapsche geplekte Lap-
 hooren*. De Aantekenaar op RUMPHIUS zegt,
 dat het Exemplaar, door hem daar ingevoegd,
 zynde het eenigste toen bekend, aan den Heer
 DE JONG uit Lapland was toegezonden. In
 dat Geval zou de eerstgemelde naam niet on-
 eigen zyn; doch SEBA hadt 'er een uit Oostin-
 die gekreegen en LINNÆUS stelt de woonplaats
 in de Westindiën: des het beter is, den laatst-
 gemelden naam te gebruiken. By RUMPHIUS
 vindt men ook een Westindische afgebeeld,
 met weinig Kleur. De andere was geelagtig
 wit met zwarte Stippels en Vlakken. De my-
 ne is met bruine Stippen en Oranjekleurige
 Vlakken getekend op een Vleeschkleurigen
 Grond. Die van SEBA hadt den Mond van
 binnen geel en vol Tandén. Meent men hier
 de drie of vier Ploojen mede, die aan de Spil
 zitten, dan is het een zeer zonderlinge uit-
 drukking, in 't minste niet toepasfelyk op
 deeze Hooren, die een breedé gladde Lip en
 de Spil voor 't overige glad heeft. Zy be-
 vondt zig niet in het Kabinet van de Konin-
 gin van Sweeden.

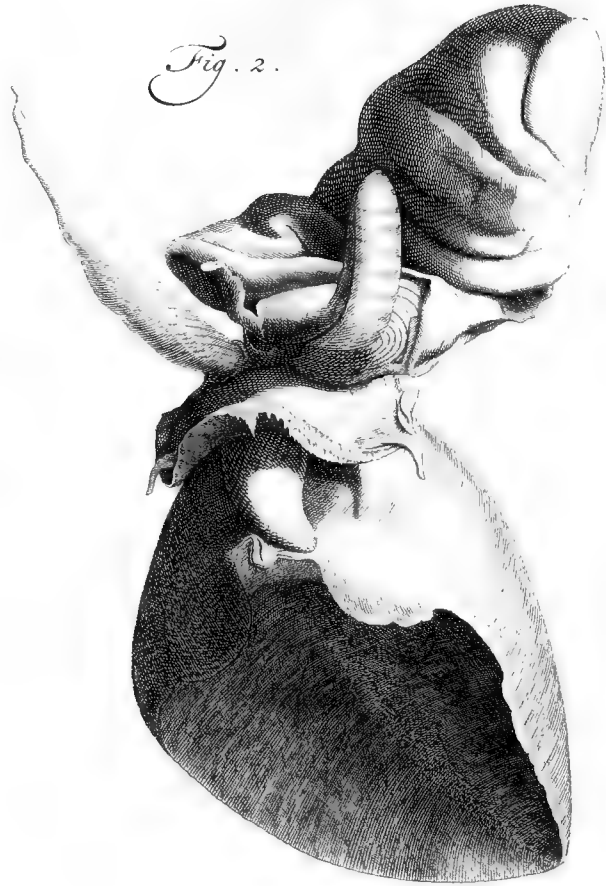
V. Die Buikig zyn of Bakagtig.



Fig. 1.



Fig. 2.



(435) Volut, die de Schaal uitgerand en Buikig, den Top gekroond heeft met gewelfde Doornen, een Tepelswyze Punt daar tusfchen en de Spil met vier Plooijen.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

CCCCXXXV.
Voluta
Ethiopica.
Kroon-
Tepelbak.

Dat de genen, die men *Kroon-Tepelbakken* noemt, hier bedoeld worden, is uit de aangehaalde Afbeeldingen blykbaar. D'ARGENVILLE noemt deeze *la Couronne d'Ethiopie*, of de Ethiopifche Kroon; waarfchynlyk, om dat dezelve ook voorkomt aan de Kusten van Ethiopie. RUMPHIUS verhaalt, dat deeze Hoorens niet op Amboina, maar aan de Eilanden ten Zuidoosten, inzonderheid op Key, vallen. Hy maakt daar mede een aanvang van zyne Voluten, waar door hy de Tooten en dergelyken verftaat. BONANNI fpreekt van zodanig eene, die Marmeragtig wit van Kleur was, met twee Banden van Katanje-bruine of Violetkleurige Vlakken, en zyne Afbeelding toont, dat hy de *Moesjes-Tepelbakken* meent, die fomtyds ook gekroond zyn, gelyk men

(435) *Voluta Testâ emarginatâ ventricosâ, Spîâ coronatâ Spinis fornicaris, apice Papillari, Columellâ quadriplicatâ. M. L. U. 598. N. 241. Latina. BONANN. Recr. III. f. 1. RUMPH. Rar. T. 31. f. A, B. GUALTH. Test. T. 29. f. H, I. SEE. Kab. III. T. 65. f. 2, 4, 10-12. & T. 66. f. 3, 9, 10, 6, 7, 3, 15. Couronne d'Ethiopie. ARGENV. Conch. T. 20. (17) f. F. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 4. f. 1. V. D. Pl. 8. f. 1.*

M 2

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. men dit in 't Werk van SEBA kan beschouwen. De mynen, zo wel Gekroonde bruin-
 AFDEEL. roode met bleeker Banden, als de Moesjes-
 LI. roode met bleeker Banden, als de Moesjes-
 HOOFD- roode met bleeker Banden, als de Moesjes-
 STUK. Tepelbakken, die geelagtig zyn met bruine
 Vlakken, hebben aan de Spil niet meer dan
 drie Plooijen.

Het Dier. Om dat deeze Hoorens van aanmerkelyke
 Pl. CXXI. grootte vallen, zo is het Dier derzelven ook
 Fig. 1, 2. zwaarlyvig. De Heer W. VANDER MEU-
 LEN, wiens Kabinet met heerlyke Stukken,
 in veele opzigten, pralt, zodanige Dieren
 bezittende, zo wel in als buiten de Hooren,
 heeft my dezelve tot de Afbeelding geleend.
 Op Plaat CXXI, derhalve, ziet men in *Fig. 1*,
 een gekroonde Moesjes-Tepelbak, met het Dier
 daar in. Dus openbaart zig alleen deszelfs Voet,
 en 't blykt; dat deeze Dieren geen Dekzel-
 tje of Schulpluikje, of zogenaamde Venus-
 Navel, hebben. In *Fig. 2*, vertoonen wy
 het Dier uit een grooter Tepelbak, waar door
 zig behalve gedagten Voet, en daar boven,
 de Kop laat zien van de Slak, met zyne kor-
 te Hoorntjes en Oogen, van boven gestreept,
 van onderen een dikke Snuit of Zuiger uitgee-
 vende. Agter den Kop is een puntig Deel,
 en ter zyden vertoont zig een dont gestreept
 Vingertje, dat eene Sieufswyze holte heeft,
 en atkomt van den Mantel, die hier ingetrok-
 ken is, en, volgens ADANSON, ook slegts den
 binnen-Wand van de Schaal bekleedt, zonder
 daar buiten uit te komen: doch de Voet van
 dit

dit Schulpdier, zegt hy, is zo groot, dat, als dezelve uitgebreid is, de Hooren naauwlyks een vierdedeel daar van bedekt. Hy is dan eens zo breed en de helft langer dan de Hooren: maar in nieuwgeboorenen blyft de Voet binnen de Schaal. Het Vleesch van dit Dier, voegt hy 'er by, is bruin, naar 't zwarte trekkende; doch in deeze Voorwerpen graauwagtig: de Oogjes zeer klein en zwart en naar evenredigheid zo groot noch blykbaar niet, als in andere Schulpdieren.

VI.
AFDEEL.
LI.
HOOFD-
STUK.

(436) *Voluta*, die de Schaal uitgerand en buikig, den Top met Gieren heeft, die Geutswyze uitgehoid zyn en gerand, met eene [niet] Tepelswyze Punt, de Spil met twee Plooijen.

ccccxxvi.
Voluta
Cymbium,
Jacoba-
Kruik.

Schoon de aangehaalde Afbeeldingen het tegendeel schynen aan te duiden, blykt niettemin uit de beschryving van dat Exemplaar, 't welk zig in 't Kabinet van haare Koninglyk Sweedsche Majesteit bevondt, dat hier de

On-

(436) *Voluta Testâ emarginatâ Ventricosâ, Spirâ Anfractibus canaliculato-marginatis, Apice [non] Papillari, Columellâ buplicatâ. M. L. U. 599. N. 242. Cochlea altera magna: COLUMN. Purp. 29. T. 30. f. 3. BONANN. Recr. III. f. 6. GUALTH. Test. T. 29. f. B. SEB. Kab. T. 65. f. 5, 6. & T. 66. f. 5, 18. ADANS. Sen. I. T. 3. f. 2. KNORR Verzam. II. D. Pl. 30. f. 1: V. D. Pl. 23. f. 2.*

M 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Ongetepelde Tepelbakken, waar onder ook die
 AFDEEL. men *Jakoba-Kruikjes* noemt, bedoeld worden.
 LI. Derhalve is dan ook die Aantekening van
 HOOFD- LINNÆUS, *de Navel zonder Tepel*, verkeerde-
 STUK. lyk by de voorgaande Soort geplaatst. De
Jakoba-Kruikjes, weet men, zyn lang en
 smal, deeze hebben aan de Spil fomtyds drie;
 en die andere Bakken, hoedanigen ik 'er heb
 van zeven Duim lang en vyf Duim breed,
 hebben drie of vier Plooijen. Daar tegen ko-
 men wederom getepelde voor, met de Gieren
 Sleufagtig, die maar twee Plooijen hebben.
 Het getal der Plooijen schynt my, derhalve,
 veranderlyk te zyn, en niet genoegzaam tot
 onderscheiding der Soorten van Tepelbakken.
 Ondertusfchen zullen tot deeze Soort moog-
 lyk die groote behooren, van één of ander-
 halven Voet lang, waar van de Indiaanen, zo
 hy aanmerkt, gebruik maaken tot Hoosvaten,
 om hunne Schuiten van Water te ontledigen,
 of ook daar Kommen en Bakken van maaken,
 om uit te ceten en te drinken. De Chinee-
 zen, zegt hy, noemen deeze Hooren *Ongle*,
 dat is Konings-Hooren, en weeten van der-
 zelve binnenfte deel aartige Lepels te forme-
 ren, zeer bekwaam zynde, voor iemand die
 links is, om 'er mede te eeten. Ik heb 'er zo-
 danigen, gemaakt van Moesjes - Tepelbakken,
 die zeer groot moeten zyn geweest. Sommige
 bonte, die men Agaate Tepelbakken noemt,
 behooren tot deeze Soort.

(437) Volut, die de Schaal uitgerand en VI.
 Buikig, aan den Top gladagtig, met een ^{AFDEEL.}
 Tepelswyze Punt, de Spil met vier ^{LI.}
 Plooijen heeft. ^{HOOFD-}
^{STUK.}

ccccxxxvii.

Voluta
Olla.

Tepelbak.

Die, welke ALDROVANDUS afbeeldt, onder den naam van de *Perfiaansche Schulp*, en die van D'ARGENVILLE, schynen beiden eer te behooren tot de voorgaande Soort. Ook is deeze of dergelyke by de Ouden wel *Concha Persica* genoemd geweest, maar de Franschen geeven dien naam thans aan de Rudolphusen of Metaalhoorens, en noemen de Tepelbak *Tonne a mamelon*. Die van GUALTHERI heeft, volgens de Afbeelding, wel is waar, vier Plooijen, doch ik heb 'er zodanigen met twee Plooijen aan de Spil. Die van BONANNI, zeer gemeen in Oostindie, kwam, aan de Philippynsche Eilanden, wel driehonderd Ponden zwaar voor, en werdt derhalve aldaar insgelyks tot allerley Kook-Gereedschap en Vaatwerk gebruikt. Wat zal men zeggen van zulk een verbaazende zwaarte? De aangehaalde van KLEIN voert

(437) *Voluta Testâ emarginatâ Ventricosâ, Spirâ lavigatâ, apice Papillari, Columellâ quadruplicatâ. M. L. U. 599. N. 243. Concha Persica. ALDROV. Exsang. 560. COLUMN. Aq. T. 69. f. 4, 6. LIST. Conch. T. 794. f. 1. BONANN. Recr. III f. 2. GUALTH. Test. T. 29. f. A. ARGENV. Conch. T. 20. (17) f. G. KLEIN Ostrac. T. 5. f. 97. ADANS. Seneg. I. T. 3. f. 1. KNORR Verzam. V. D. Pl. 28. f. 7: VI. D. Pl. 22. f. 2.*

M 4

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. voert den naam van *Cymbium Ibericum*, en dit
 AFDEEL. hadt LINNÆUS toegepast op de voorgaande
 LI. Soort, zeggende, *Habitat in Mari Iberico*.
 HOOFD- Van waar zulk een verwarring?
 STUK.

Jaarlyks, in de Maand April, worden zo veel
 Tepelbakken, door ongestuime Zee, aan de
 Kust van Afrika, by Kaap Verde, op Strand
 gesmeeten, dat de Oever 'er somtyds als ge-
 heel mede bedekt is. De Negers noemen de-
 zelveu *Yet*. Men vindt 'er twee Soorten van,
 de eene ronder of Buikiger, de andere byna
 Cylindrisch. Beiden vallen zy tot omtrent een
 Voet lang en de laatste wel daar boven, zynde
 tweemaal zo lang als dik. De eerstgemelde,
 die tot deeze Soort behooren zoude, is in
 volwasfenheid, zegt ADANSON, van negen
 tot tien Duimen lang, op zeven of agt Dui-
 men breedte. Van buiten is de Kleur vaal,
 somtyds met witte Vlakken gemarmerd: van
 binnen is de Schaal wit, en ongemeen glinste-
 rende. De Tepelswyze Top zit in eene hol-
 ligheid, van de eerste Gier gemaakt, zynde
 zeer scherp van Rand. Zy hebben een zeer
 wyde ovaale Opening, wier buitenste of regter
 Lip scherp gerand is, en de andere binnenste
 of linker Lip vier Tanden heeft dat eigent-
 lyk de Plooijen zyn van de Spil, meermaalen
 gemeld.

„ De Verscheidenheden (zegt hy), die men
 „ in verschil'ende Exemplareen van deeze
 „ Hoorens waarneemt, hangen af van derzel-

„ ver

„ ver Ouderdom. De Jongen zyn doorgaans VI.
 „ een weinig langer: haare breedte is de helft AFDEEL.
 „ minder dan de langte: de Top is platagtig: LI.
 „ die der middelbaaren is gerond; maar de tus- HOOFD.
 „ schenruimte, die tot afscheiding strekt van STUK.
 „ de eerste Gier, is schuins uitgehold. In de
 „ Ouden, in tegendeel, is de Top platagtig of
 „ trekt een weinig naar binnen, en de tuschen-
 „ ruimte der Gieren aan den Top is platagtig
 „ of Horizontaal. Men ziet doorgaans niet
 „ meer dan drie of vier Tandén aan de slinker
 „ Lip van de Opening, doch ik heb een mid-
 „ delbaare van grootte, die uitzondering hier
 „ in en maakt, als hebbende vyf zeer duidely-
 „ ke Tandén.”

„ Schoon ik deeze Schulpdieren nooit ge- Voorttee-
 „ paard heb kunnen betrappen, is 't doch te ling.
 „ vermoeden dat zy Hermaphrodieten zyn,
 „ aangezien ik leevende Jongen gevonden heb
 „ in 't Lighaam van de meesten, inzonderheid
 „ gedurende de Maanden April en Mey.
 „ De overeenkomst, die 'er is tuschen dit
 „ Schulpdier en eenige anderen, welken Her-
 „ maphrodieten van dit slag zyn, zou verder
 „ myn denkbeeld bevestigen kunnen (*).

„ Maar,

(*) Te vooren hadt hy verzekerd, dat men Mannetjes en
 Wyfjes, afzonderlyk, vondt onder de Tepelbakken. *Dans
 les uns le Sexe est distingué; on voit des individus Mâles et des
 individus Femelles; comme dans le Tet, la Pourpre, la Toupic,
 &c. Dans les autres le Sexe est reuni & ceux-ci sont appellees*

M 5

Her-

VI. „ Maar, 't geen ik met grooter zekerheid kan
 AFDEEL. „ vaststellen, is, dat het Jongwerpente zy, en
 LI. „ dat deszelfs Jongen, ter wereld komende,
 HOOFD- „ Schaalen draagen die reeds de langte van een
 STUK. „ Duim hebben. Ik heb 'er maar vier of vyf
 „ gevonden in ieder Dier, dat misfchien dezel-
 „ ven, geduurende de eerste Maanden, zoogt.
 „ 't Geen my reden geeft om dit te denken, is,
 „ dat ik 'er verscheidene gezien heb, die haare
 „ vyf Jongen droegen in de Plooijen van haa-
 „ ren Voet, fchoon dezelve reeds eene Schaal
 „ hadden van anderhalf Duim lang.

Gebruik. „ Zie daar Jongen van eene verbaazende
 „ grootte voor een Schulpdier, en men kan
 „ begrypen, dat de Ouden, die dezelve
 „ voortgebracht hebben, ook van eene aan-
 „ merkelyke grootte moeten zyn. Dus ziet
 „ men 'er, die tot zeven en agt Ponden wee-
 „ gen. Haar Vleefch, vooral dat van den
 „ Voet, is Lederagtig en zeer hard, doch
 „ frekt niettemin tot een groote onderfteu-
 „ ning voor de bewooners van de Kust, die
 „ dezelve, als zy overvloedig zyn, rooken
 „ of in de Zon droogen, om 'er, in tyden
 „ van gebrek, gebruik van te maaken tot
 „ hunne Spyze. Zy verkoopenze ook wel,
 „ met en benevens hunnen gedroogden Vifch,
 „ aan

Hermaphrodites, p. 57. Een wonderbaare onftandvastigheid in die Autheur. Zie 't voorgaande Stuk van deeze *Natuurlyke Historie*, bladz. 6, enz.

„aan 't Volk dat Landwaards in woont, die
 „ze als Stokvisch weeken en kookten in Wa-
 „ter met Ryst of Geerst, en daar van met
 „Smaak eeten.” Van de andere Soort, wier
 Schaal Cylindrisch of Rolrond en Vleefchkleu-
 rig is, het Dier witagtig, zegt ADANSON,
 wordt geen gebruik tot Spyze gemaakt; maar
 de Negers bedienen zig van de Schaal tot het
 putten of scheppen van Water.

VI.
 AFDEEL.
 LI.
 HOOFD-
 STUK.



LII. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt der KINKHOORENS, waar onder de Belhoorens, Kasketten, Bezoars, Harpen, Pennen betrokken zyn; zo wel als de Hollandsche Wolken en dergelyken.

Die Hoorens, welke in 't Latyn *Buccina* ge-
 noemd worden, in 't Fransch *Buccins*,
 noemt men in 't Nederduitsch KINKHOORENS.
 De Latynsche naam betekent een Trompet of Oorlogs-
 Bazuin; doch de Hoorens, welke daar allermee-
 st naar gelyken, zyn door LINNÆUS tot het
 Geslagt der *Murices* betrokken, of liever,
 hy heeft dezelve verdeeld in de volgende
 Geslagten. Ook hebben de meeste Autheuren
 haar met dezelve verward: PLINIUS

VI. NIUS begrypt de Rotshoorens, Kinkhoorens
 AFDEEL. en Purperhoorens, altemaal onder den Griek-
 LII. schen naam van *Cerix*. Den Nederduitschen
 HOOFD- naam van Kinkhooren kunnen de meesten met
 STUK. regt voeren, om dat zy geen Krulswyze ge-
 draiden Top hebben.

Kenmer-
 ken.

De Kenmerken van dit Geslagt bestaan in ee-
 ne Eenkleppige Spiraale Schaal, die bultig is,
 en eene Ovale Opening heeft, uitlopende in
 een Sleufje of stompe holligheid aan de regter
 zyde van den Mond. Zy hebben een botte
 Staart en de binnenste Lip of Spil ongeplooid.
 Het is een Slak.

Soorten.

In dit Geslagt komen een-en-vyftig Soorten
 voor, die in agt Afdeelingen onderscheiden zyn.
 De eerste bevat de genen, die het Lyf rond en
 dun geschaald hebben, waar onder de Belhoo-
 rens en dergelyken: de tweede, die naar Kas-
 ketten gelyken: de derde, die men Bezoars
 noemt, en anderen: de vierde zodanigen, die
 de Spil bezet hebben met een Eeltagtigen
 Zoom: de vyfde, daar de Spil als afgeschraapt
 en plat is, gelyk in de Harpen: de zesde die
 de Schaal zeer glad en als Vettig: de zevende
 die dezelve Hoekig of gerimpeld hebben, en
 de agtste de genen, die men gemeenlyk Pen-
 nen, Marlpriemen, enz. noemt.

- I. Die Fleschagtig opgeblazen rond zyn,
 met eene dunne, halfdoorschynende,
 broofche Schaal.

- (438) Kinkhooren , die de Schaal rondagtig heeft , omgord met stompe Sleuven , die door een verheven Streepje onderscheiden zyn , en de Opening ongetand.

VI.
AFDEEL.
I.II.
HOOFD-
STUK.

CCCCXXXVIII
Buccinum
Olearium.
Ajuinschil.

Deeze wordt by de Inlanders *Ajuinschil* genoemd wegens haare figuur en de dunte der Schaal , volgens RUMPHIUS , die als Parke- ment is en bruinagtig geel. Hoe wyd ook de Mond zy , legt het Dier doch in deeze en de volgende , zo hy getuigt , even als in de Te- pelbakken , geheel bloot en zonder dekzel : waar uit dan blykt , dat die Dekzelen , Venus- Navel of Schulpluikjes , niet aan alle Schulp- dieren noodig zyn , tot derzelve beschutting. Deeze Soort valt in Oostindie.

- (439) Kinkhooren , die de Schaal schief Ey- rond , opgeblazen , omgord heeft met Sleuven , die van vooren dubbeld zyn , en de Opening ongetand.

CCCCXXXIX.
Buccinum
Galea.
Belhooren.

Tot deeze Soort behooren de gewoone Bel-
hoor-

(438) *Buccinum* Testâ subrotunda , cinctâ Sulcis obtusis , Lineolâ elevatâ interstinctis , Aperturâ edentulâ. *Syst. Nat.* XII. Gen. 323. *PET. Gaz.* T. 99. f. II. *RUMPH. Rat.* T. 27. f. D? *GUALTH. Test.* T. 44. f. T. *KNORR Ver- zam.* V. D. Pl. 12. f. I.

(439) *Buccinum* Testâ obovatâ inflatâ , cinctâ Sulcis antice geminatis , Aperturâ edentulâ. *Syst. Nat.* XII. *BONANN. Recr.* III. T. 183. *GUALTH. Test.* T. 42. f. A.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. *hoorens*, die van Kleur roodagtig bruin zyn, en haar afkomst hebben uit de Middellandsche Zee. Zy vallen wel zo groot, hoedanigen ik 'er heb, als een Kinderen Hoofd. Die, welke *Gebande Ajuinschil* heet by RUMPHIUS, schynt hier toe te behooren.

CCCCXL. (440) Kinkhooren, die de *Schaal Eyrond* opgeblazen, eenigermate gesleufd en met Wit gegolfd, de *Opening Tandeloos* heeft.

Buccinum
Perdix,
Patrys.

De Tekening van de *Schaal*, die als met Penneveertjes is versierd, en dus wit en bruin gespikkeld, geeft 'er niet oneigen den naam aan van *Patryshooren* of *Patrys*, als veel gelijkende naar de *Pluimagic* van dien bekenden Vogel. De breede platte Ribben, tusfchen de Sleuven, zyn dus zeer aartig in fommigen gemarmerd. De *Patryzen* zyn hedendaags, geiyk de *Belhoorens*, vry gemeen en niet kostbaar. Veelen hebben den Top paarfchagtig. Sierlyk blinkt de gedagte *Marmering*, door de dun-

(440) *Buccinum* Testâ ovatâ inflatâ subfuitatâ alboque undulatâ, Aperturâ edentulâ. M. L. U. 600. N. 244, *Casfida Neritoides minor variegata*. COLUMN. *Aq.* T. 69. f. 5. BONANN. *Recr.* III. f. 191. LIST. *Conch.* T. 899. f. 19. *Cochlea Pennata*. RUMPH. *Rar.* T. 27. f. C. GUALTH. *Test.* T. 51. f. F. *Perdix*. ARGENV. *Conch.* T. 20. (17) f. A. ADANS. *Seneg.* I. T. 7. f. 5. SEB. *Kab.* III. T. 68. f. 16. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 3. f. 1.

dunne Schaal heen, wanneer men ze van bin-
 nen tegen 't Licht beschouwt. ADANSON, VI.
 die deeze Hooren *Tefan* genoemd heeft, vondt- AFDEEL.
 ze aan de Kust van Afrika wel tot zes Dui- LII.
 men lang. Dat zy in Oostindie vallen blykt- HOOFD.
 uit RUMPHIUS. LINNÆUS stelt de woon- STUK.
 plaats aan de Kusten van Amerika.

(441) Kinkhooren, die de Schaal Eyrond met
 stompe Sleuven omgord en de Opening
 getand heeft. CCCCXL.
Buccinum
Pomum.
Diklip.

Deeze noemt men, zegt RUMPHIUS de
Diklippige Oliehooren. Dat zy dik van Lip zy
 is uit de Afbeeldingen blykbaar; doch de Ge-
 tande Mond onderscheidt haar ten voornaam-
 ste. Bovendien is zy ook sterk geribd en ge-
 plekt met geelagtige Vlakken op eenen bleek-
 ken Grond. De afkomst is uit Oostindie, al-
 waar men de Belhoorens veel gebruikt om de
 Olie, wanneer die van de Kokos-Nooten ge-
 kookt wordt, af te scheppen, en daarom aan
 deeze Hoorens den naam van *Oliehoorens* geeft:
 doch dezelve behoort eigentlyk tot de volgende
 Soort, die grooter valt en eene dunne Lip heeft.

(442)

(441) *Buccinum* Testâ ovatâ cinctâ Sulcis obtusis, Aperturâ
 dentatâ. M. L. U. 690. N. 245. BARREL. *Icon*, 1325. f.
 12. Cochlea striata altera. RUMPH. *Rar.* T. 27. f. B.
 GUALTH. *Test.* T. 51. f. C. ARGENV. *Conch.* T. 20.
 (17) f. L. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 23. f. 2.

L. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

(442) Kinkhooren, die de Schaal Eyrond, omgord met stompe Sleuven, die ver van elkander af zyn, en de Staart uitsteekende heeft.

CCCCXLII.
Buccinum
Dolium.
Geribde
Belhooren.

Dat onze Ridder hier van Stompe Sleuven spreekt is zeer oneigen: want hy verstaat daar; zekerlyk, de ronde Ribben door, die deeze Belhoorens zo kenbaar omgorden, dat men'er den naam aan geeft van *Geribde Belhooren*. Deeze Ribben zyn zeer regelmatig met geelagtig bruine Plekken getekend: des menze ook wel *Gepteekte Belhooren* tytelt. Hoewel zy groot vallen, verdiende doch de tweedè Soort van dit Geslagt beter den Latynschen bynaam van *Dolium*, dat is een Vat of Ton. Gemeenlyk zyn zy maar een Vuist groot, zegt RUMPHIUS, die aanmerkt, dat de Amboineezen 'er het gedagte gebruik van maaken om de Klappus-Olie af te scheppen. 't Is hierom ook verder zonderling, dat LINNÆUS de woonplaats stelt in de Siciliaansche en Afrikaansche Wateren. BONANNI, 't is waar, geeft een dergelyke

Op,

(442) *Buccinum Testâ ovatâ cinctâ, Sulcis obtusis remotis, Caudâ prominulâ. M. L. U. 601. N. 246. Cochlea rugosa. ROND. Test. 106. Cochlea striata five Olearia. RUMPH. Rar. T. 27. f. A. CALCEOL. Mus 30 T. 41. BONANN. Recr. III. f. 17, 25. GUALTH. Test. T. 89 f. E. ARGENV. Conch. T. 20. (17) f. C. LIST. Conch. T. 899. f. 19. SEB. Kab. III. T. 70. f. 1-4. & T. 61. f. 9. ADANSON. Seneg. I. T. 7. f. 6. KNORR Verzam. III. D. Pl. 2. f. 4.*

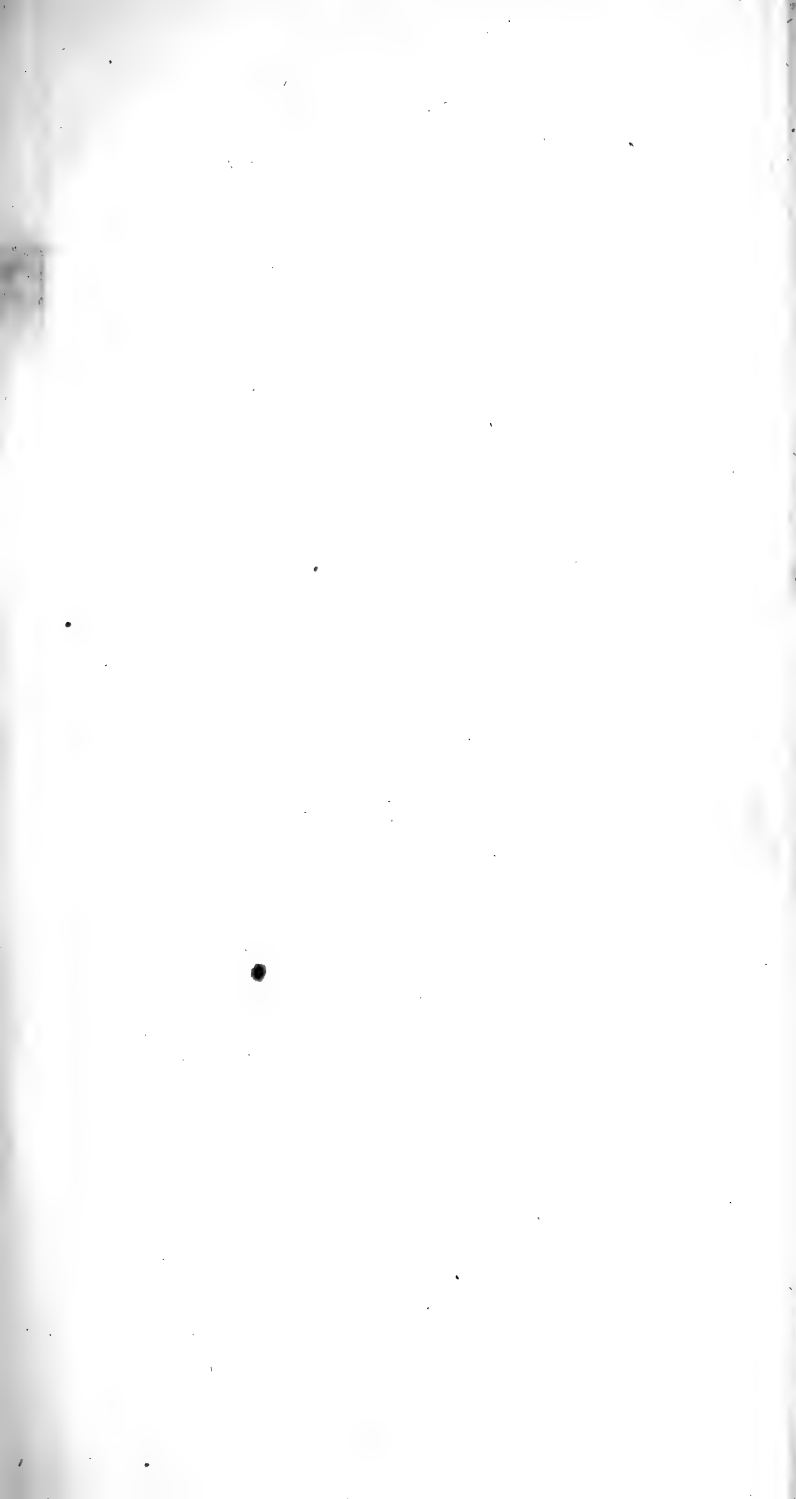


Fig. 1.

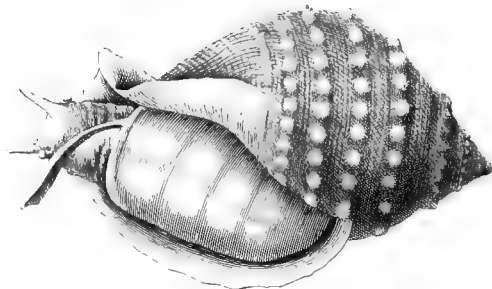


Fig. 4.



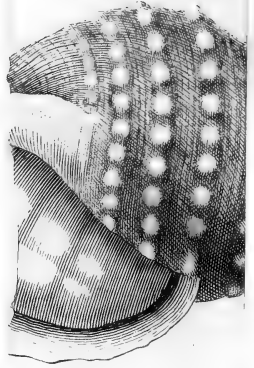
Fig. 3.



Fig. 2.



Fig. 1.



2.



op, uit de Zee van Sicilie, doch van de andere meldt hy uitdrukkelijk, dat hy dezelve uit Oostindie gekreegen hadt. Waarom dan dat Gewest, van waar de regte Belhoorens van deezen aart afkomstig zyn, verzweegen? Kan dit zo wel als het zo even gemelde ten opzigt van de Patryzen, een misflag zyn, of moet men 't als een opzettelyke verschikking aanmerken?

Nog grooter tegenstrydigheid komt ons, ten opzigt van deeze Hoorens, voor. RUMPHIUS zegt: „het Dier daar in heeft geen Dekzel, „maar legt bloot gelyk andere Slakken.” Dit heb ik reeds, uit hem, ook ten opzigt van de Ajuinschillen gemeld. ADANSON, in tegendeel, die dergelyke Belhoorens ook aan de Kust van Senegal waarnam, en ze *Minjac* noemt naar den Malabaarschen naam, van den gezegden Autheur opgegeven; telt dezelve onder de Gedekzelde *. Hy zegt dit wel van deeze in 't byzonder niet, maar hy betrektze tot de Purperhoorens, waar van het Dier, (zegt hy) een dun Kraakbeenig, halfmaanswys Dekzeltje heeft, dat de Opening taame-lyk sluit, wanneer hetzelve zig in de Schaal verbergt, en op de Lyst worden de *Minjac* en *Tesan*, dat is deeze Bel- en de Patryshoorens, beiden, onder de genen die Dekzeltjes hebben geplaatst: ja hy geeft 'er, 't geen zonderling is, een Elliptisch of Ovaal Dekzeltje,

N

dat

VI. dat Hoornagtig is, aan. Ik ben niet in staat,
 AFDEEL. om deeze tegenstrydigheden op te helderen,
 LII. alzo ik het Dier niet heb van deeze Hoorens.
 HOOFD-
 STUK.

CCCCXLIII. (443) Kinkhooren, die de Schaal met vier
Buccinum ryën van Knobbels omgord en de Staart
Echinopho-
rum, uitsteekende heeft.

Geknob-
 belde Bel-
 hooren.
 Pl. CXXII.
 Fig. 1.

Deeze is in 't Werk van RÜMPHIUS by-
 gevoegd, en heeft haar afkomst uit de Mid-
 dellandsche Zee, zo LINNÆUS aanmerkt.
 Dit is ook blykbaar uit BONANNI, die zegt,
 dat zy aldaar dikwils tot Spyze wordt verza-
 meld, hebbende dan eene Tufagtige of Muis-
 vaale Kleur, doch die, welke RONDELE-
 TIUS *Echinophora* tytelt, zegt hy, was wit
 van Kleur en zeldzaam. D'ARGENVILLE
 merkt aan, dat de algemeene Kleur vaal is
 van deeze *Geknobbelde Belhoorens*, uitgenomen,
 dat zy den Mond wit hebben. De Afbeel-
 ding van deeze Hooren met het Dier, op Pl.
 CXXII. Fig. 1, is van hem ontleend, doch
 de duisterheid der beschryving belet my, die
 te gebruiken. Men vindt 'er die geel van
 Kleur zyn. Dat zy de Staart niet opgewipt
 hebben, onderscheidt ze van de

K A S-

(443) *Buccinum Testâ Cingulis quatuor tuberculosis, Caudâ*
prominente. M. L. U. 601. N. 247. BONANN. *Recr.* III-
 f. 19, 18. RUMPH. *Rar.* T. 27. f. 1. ARGENV. *Conch.*
 T. 20. (17) f. P. GINANN. *Adr.* II. T. 5. f. 43. SEB.
Kab. III. T. 68. f. 18. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 17. f. 1.

K A S K E T T E N,

VI.
AFDEEL.

LII.

II. Die Helmagtig zyn met een kort om-
geboogen Staartje en den Mond getand. HOOFD-
STUK.

(444) Kinkhooren, die de Schaal van vooren CCCCXLIV.
eenigermaate geplooid en kruislings ge- Buccinum
streept heeft, met de Opening getand Plicatum.
en de Staart omgekromd. Geplooide
Kasket.

Deeze behoort onder de Kasketten, en wordt dus van BONANNI beschreeven. Zy vertoont zig aan de ééne Zyde als overlans gestreept zynde, en met Saffraankleurige Vlakken, die in de gedaante van een Kruis geplaatst zyn, getekend, even als een Zyden Kleed, met Goude Bloemen doorweven: aan de andere Zyde ziet men een naauwen Mond, hebbende de beide Lippen wit en getand, 't welk by de bruine Kleur, daar het inwendige mede besmet is, sterk affteekt. Bovendien is zy, van den Top tot aan de Tip, omgord met een wit Zoompje, dat door rosse Streepjes overdwars verdeeld is. Over 't geheel schynt zy als met een wit Kleed, dat met Gouddraad doorē

(444) *Buccinum Testâ antice subplicatâ, decusfatim substriatâ, Aperturâ dentatâ, Caudâ recurvâ.* BONANN. *Recr.* III. f. 156. GUALTH. *Test.* T. 40. f. C. Casque. ARGENV. *Conch.* T. 18. (15) f. D? SEB. *Kab.* III. T. 73. f. 10. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 4, f. 1.

N 2

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. doorweven is, overtoogen te zyn, en wordt
 AFDEEL. derhalve, van de Franschen, *Zilver-Laken* ge-
 LII. tyteld.

HOOFD-
 STUK.

CCXCXLV.
Buccinum
Cornutum.
 Gehoornde
 Kasket. .

(445) Kinkhooren , die de *Schaal Tolronde*,
 met *Kuiltjes gestippeld en gekroond*, de
Opening getand en de Staart omge-
kromd heeft.

Tot deeze Soort behooren de *Gebreide Kas-*
ketten, dus genaamd, om dat de Oppervlakte
 zig als Breiwerk vertoont, doordien zy ge-
 heel met *Kuiltjes* bezet is. Van dit slag ko-
 men 'er voor die zeer fraay zyn, van weger
 haare witagtige *Kleur*, met *Geel gewolkt* en
 met *Saffraankleurige Vlakken*, zodanig dat zy
 byna die van de voorgaande Soort evenaaren.
 In de kleinen heeft dit byzonder plaats, die
 ook eenigermåate gehoornd zyn, doch grooter
 wordende, gelyk ik 'er heb van negen Duimen
 lang en zes Duimen breed aan den Mond, dan
 hebben zy zo groote *Hoornen*, dat menze,
 deswegen, niet onaartig, *Osfekoppen* noemt.
 Men geeft 'er ook wel den naam van *Storm-*
hoed aan, die eigentlyk het woord *Kasket* ver-
 duitst.

(445) *Buccinum Testa turbinatâ, Scrobiculis punctatâ coro-*
natâ, Aperturâ dentatâ, Caudâ recurvâ. M. L. U. 602. N.
249. Murex Triangularis. ROND. Test. 2, 77. BONANN.
Recr. III, f. 155. RUMPH. Rar. T. 23. A, N. 1. GUALTH.
Test. T. 40. f. D. SEB. Kab. III. T. 73. f. 7, 8, 17, 18.
KNORR Verzam. III. D. Pl. 2. f. 1.

duitscht. BONANNI zegt, dat de Schaal van VI. deze *Turbo* alle anderen in grootte overtreft. AFDEEL: Die hy afbeeldde was wit, met drie Saffraan- LII. kleurig en Goudgeel gegolfde Bandjes. Men HOOFD- vindtze, voegt hy 'er by, somtyds wit, Wyn- STUK. agtig, ros en Amethystkleurig gemengeld, hebbende bovendien, op de uitsteekende en omgeslagene Lip, vyf Merken, die haar ten hoogste versieren.

Dit is de eerste Soort der Stormhoeden by RUMPHIUS, die aanmerkt, dat deze Hoo-rens in de jongheid veel meer stompe Hoo-rentjes hebben, dan oud wordende. Dat in dezelve de aangroeiing tevens door aanzet-tinge geschiedt, t'elkens van een halven Gier; zegt hy, is blykbaar, wanneer men dezelve aan stukken slaat. Dan ziet men aan de bin-nenste Gieren kleine overblyfzels van de oude Lippen, welke aan den Top altoos duidelyk waar te neemen zyn. In de kleinste gebreide Kasketjes evenwel, die geen twee Duimen lang zyn, vind ik de drie zogenaamde tekens van aangroeiing aan den Top zo wel als in de Osfekoppen, en in deeze zyn de Zoompjes naar evenredigheid dikker dan in de kleine. Kan men dit daar mede overeenbrengen, dat het overblyfjes der oude Lippen zouden zyn? Groeit dan een onnut Deel nog verder aan?

Men vindtze, zegt die Autheur, dikwils met Zeegruis begroeid en dood in dat gedeelte, 't

N 3

welk

VI. welk boven het Zand heeft uitgestoken. Zy
 AFDEEL. komen voor op vlakke Zandige Stranden, in
 LII. de Liasfersche Eilanden, inzonderheid op Oma
 HOOFD- de voor Haroeko. De Inlanders leggenze zo
 STUK. geheel op Kolen, braaden ze en slaan de
 Schaal aan stukken, om het Vleesch daar uit
 te haalen, 't welk van hun gegeten wordt.
 Hy geeft 'er de Maleitsche en Ambonsche
 naamen van op. Hoe kan LINNÆUS dan de
 woonplaats stellen in Amerika?

CCCCXVI. (446) Kinkhooren, die de Schaal kruislings
Buccinum gestreept heeft; met Knobbelige Gor-
rufum. dels, die door eene dubbelde Streep van
 Roode een gescheiden zyn; de Opening getand
 Kasket, en de Staart omgekromd.

De roode Stormhoed wordt deeze by RUMPHIUS getyteld. Zy is tevens geknobbeld, en dit maakt dat sommigen haar ook wel de *Geknobbelde Kasket* heeten. Dit is een raar flag, zegt hy, dat weinig gevonden wordt, vallende kleiner dan de voorgaande en nauwlyks twee Vuisten groot. De Schaal is, behalve

(446) *Buccinum* Testâ decussatim striatâ, Cingulis nodosis interstinctis Lineâ geminâ, Aperturâ dentatâ, Candâ recurvâ. M. L. U. 603 N. 250. Casida rubra. RUMPH. *Rar.* T. 23. f. B. BARREL. *Rar.* 1325. f. 29. GUALTH. *Test.* T. 40. f. F. REGENE. *Conch.* T. 12. f. 69. SEB. *Kab.* III. T. 73. f. 2-6, 9. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 9. f. 2; IV. D. Pl. 1.

halve de ronde Knobbeltjes, met korte Groeven en Ribben versierd, die als de Veders van een Hoen geschilderd zyn. Men vindt van deze die bruinrood van boven, als ook die Roozerood zyn; doch de Mond is, altoos, gelyk raauw en bloedig Vleesch of geelagtig vlamme, en het Vleesch van 't Dier trekt ook naar het roode. Men vindtze, zegt hy, weinig, en zy worden van de Maleijers veel gezogt om 'er Armringen van te maaken. Dus blykt dat de woonplaats van deze Soort ook is in Oostindie.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

(447) Kinkhooren, die de Schaal met twee ryën van Knobbels omgord en de Staart omgekromd heeft.

ccccxlvii.
Buccinum
tuberosum.
Geknob-
belde
Kasket.

Hier worden die *Westindische Kasketten* bedoeld, welke men *Bonte* zou kunnen noemen, in vergelyking met de voorgaande Soort. Op eenen witten Grond zyn zy zeer fraay met bruin, geel en paarschagtig blaauw, in veelerley verheffingen en verflaauwingen, met allerley Golfswyze bogten, geschakeerd. Dergelyken zyn het, daar Pater Labat van spreekt onder den naam van *Lambis* of *Casque*, en waar van de Slak, zo hy aanmerkt, een niet onaangenaam

(447) *Buccinum Testâ cingulis duobus tubereulosis, Caudâ recurvâ.* M. L. U. 602. N. 248. LABAT. *Itin.* 5 p. 262. GUALTH. *Test.* T. 41. KNORR *Verzam.* III, D. Pl. 10. f. 1, 2.

N 4

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. genaame Spyze is, wanneer zy wel toegemaakt
 AFDEEL. wordt, op de Westindifche Eilanden. Haar
 LII. vleesch, zegt hy, is blank en hard, en har-
 HOOFD- der naar maate de Hooren grooter is, moeten-
 STUK. de lang gekookt worden, eer zy bekwaam tot
 de Verteering is. Zy zyn echter vet en goed
 van Smaak. Het eerste Water, daar zy in ge-
 kookt zyn, wordt gemeenlyk weggeworpen;
 dan kookt menze in ander Water gaar, en, na
 dat zy daar uit genomen en uitgedroopen zyn,
 snydt menze open, om den Darm uit te haa-
 len. Vervolgens wordt dit Schulpdier in Schy-
 ven gefneeden, dan met Boter en Speceryën
 gestoofd en met een zuure Eijer-Saus gegeten.
 Van de Hoorens, die men aan stukken geflagen
 heeft, of daar het Dier met een Haakje uitge-
 haald is, kan een zeer goede Kalk gebrand
 worden; doch dezelve vereifcht een geweldig
 Vuur. Men vindt in alle Hoorens byna een
 half Glas vol Water. Zy vallen van tien tot
 vyftien Duimen lang, en van tien tot twaalf
 Ponden zwaar.

ccccxlviii.
Buccinum
Flammœum
 Gevlamde
 Kasket,

(448) Kinkhooren, die de Schaal een weinig
 geplooid en gekroond heeft; de Opening
 getand en de Staart omgekromd.

Deeze moet, volgens de beschryving van

(443) *Buccinum Testâ subplicatâ subcoronatâ, Aperturâ*
dentatâ, Caudâ recurvâ. M. L. U. 603. N. 251. BONANN,
Recr. III, f. 161. RUMPH. *Rar.* T. 23. N. 2.

't Koninglyk Sweedfche Kabinet, van de Roo- VI.
 de daar door onderfcheiden worden, dat zy AFDEEL.
 geen Knobbels heeft dan aan den Hals alleen, LII.
 Die uit het Werk van RUMPHIUS, hier aan- HOOFD-
 gehaald, hadt de Oppervlakte fraay bruin ge- STUK.
 vland en weinig geknobbejd, zynde zeer onge-
 meen. BONANNI zegt, dat de zyne van de
 Franschen een Beurs genoemd wordt, 't welk
 mooglyk op de rimpelagtige Plooijen zal zien,
 die onder aan den Top zig bevinden, en op de
 Buikige rondheid van de Schaal. Zy was
 Vleefchkleurig, zegt hy, met Goudkleur
 Wormswyze doorweven: doch de Merken aan
 de Lip waren zwartagtig.

B E Z O A R S.

- (449) Kinkhooren, die de Schaal Eyyormig ccccXLIX.
 kruislings gestreept en glad, met ver- Buccinum
 hevene Streepen overlans, de Opening Testiculus.
 getand heeft en de Staart omgekromd. Geplekte
 Bezoar.

De juiste affcheiding der Kasketten en Be-
 zoars nog niet bepaald zynde, wordt deeze van
 fom-

(449) *Buccinum* Testâ obovatâ decusfatim friatâ lævigatâ,
 Striis elevatis longitudinalibus, Aperturâ dentatâ, Caudâ re-
 curvâ, M. L. U. 604. N. 252. BONANN. *Recr.* III. f. 162.
 RUMPH. *Rar.* T. 23. f. 3. GUALTH. *Test.* T. 39. f. C.
 SEB. *Kab.* III. T. 72. f. 17-20. & T. 73. f. 19, 20. KNORR
Verzam. III. D. Pl. 8. f. 2. & IV. D. Pl. 6. f. 1.

N 5

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. sommigen een Kasket, van anderen een Bezoar
 AFDEEL. getyteld. Men kanze, wegens de rondheid,
 LII. dus eigenst noemen, en hierom geeft LINNÆUS
 HOOFD- 'er den bynaam van Testikel aan. BONANNI
 STUK. zegt, dat zy de figuur van een Ey uitdrukt,
 en als met Goud Laken bekleed is, dat met
 Purper schynt doorweven te zyn. Zekere brui-
 ne Plekken, hier en daar over deeze Hooren
 verspreid, geeven 'er den naam aan van *Ge-
 plekte Bezoar*.

CCCCL. (450) Kinkhooren, die de Schaal kruislings
Buccinum gestreept heeft met vierkante Schubbe-
decusatum, tjes, de Opening getand, de Staart
 Geichubde Bezoar, omgekromd.

Deeze behoord onder de Gezoomde Bezoars,
 en men noemtze wel *Dubbeld Zoompje*, om dat
 zy aan ieder zyde een Zoom heeft. De Spil
 heeft eenige uitsteekende Stippen, en de bui-
 tenste Lip is van binnen getand. Wy noemen-
 ze de *Geschubde*, dewyl de Oppervlakte als
 bezet is met Schubbetjes, dat geen plaats in
 de anderen heeft. Men vindtze wit en bruinag-
 tig, ook Loodkleurig, hoedanigen BONANNI
 van het Strand van Portugal gekreegen hadt.

Zy

(450) *Buccinum Testâ decusâtim striatâ lævigatâ, Squamu-
 lis quadratis, Aperturâ dentatâ, Caudâ recurvâ. M. L. U.
 604. N. 253. Buccinum parvum. RONDEL. Test. 83. f. 1.
 BONANN. Recr. III. f. 157. GUALTH. Test. T. 40. f.
 E. KNOER Verzam. II. D. Pl. 10. f. 3, 4.*

Zy vallen zeer klein. LINNÆUS stelt de woonplaats in de Afrikaanfche Oceaan.

VI.
AFDEEL.
LII.

HOOFD-
STUK.

(451) Kinkhooren, die de Schaal een weinig gestreept, met vier ryën van vierkante Vlakken omringd, de Opening getand heeft en de Staart omgekromd.

CCCCLI.
Buccinum
Areola.
Geruite
Bezoar.

RUMPHIUS noemt deeze *Beddekens*, om dat de Plekken op dezelve als de Bedjes en Paden in een Tuin geschikt zyn. De regelmaatigheid van derzelve Tekening, inderdaad, is verwonderlyk. Veelen noemenze echter maar *Geplekte Bezoar*, dat eene te algemeene benaaming is: de Franschen *truité* of gespikkeld als een Forel, dat ook niet strookt. Ik geef 'er den naam aan van *Geruite Bezoar*, om dat die Plekken zig als donkere Ruiten vertoonen. De Schaal is, in de meesten, overlansg flaauw gestreept. Sommigen hebben de Plekken bruin op een blaauwagtigen; anderen Goudgeel op eenen witten Grond. De Top is zeer scherp gedraaid: de Spil met kleine Plooitjes bezet: de Lip van binnen getand, van buiten gezoomd,

(451) *Buccinum Testâ substriatâ, Maculis quadratis quadrifariam cinctâ, Aperturâ dentatâ, Caudâ recurvâ. M. L. U. 605. N. 254. BONANN. Recr. III. f. 154. Areola. RUMPH. Rar. T. 25. f. 1. B. GUALTH. Test. T. 59. f. H, G. ARGENV. Conch. T. 13. (15) f. I. KLEIN Ostrac. T. 6. f. 102. SEB. Kab. III. T. 70. f. 7-9. KNORR Verzam. III. D. Pl. 8. f. 5.*

I. DEEL. XVI. STUK,

VI. zoomd , en aan de Spil hebben zy nog een
 AFDEEL. dergelyken Zoom. Zy komen uit Oostindie,
 LII. en uit de Middellandsche Zee.
 HOOFD-
 STUK.

III. Helmagtige met een kort opgewipt
 Staartje , die de Lip van binnen on-
 getand , van agteren uitwaards ge-
 doornd hebben.

CCCCII. (452) Kinkhooren , die de Schaal eenigermaa-
 Buccinum te geplooid heeft en met Tepels gekroond,
 Erinaceus. de Lip van agteren gedoornd.
 Gedoorn-
 de.

De Doornen zyn vry groot en zichtbaar aan
 het agter- of onder-end van deeze Hooren ,
 die men derhalve te regt de *Gedoornde Bezoar*
 kan noemen. Ik heb 'er die fraay geel over-
 langs gestreept en gebandeerd zyn , met eenen
 breeden Zoom , welke sierlyk bruin geplekt
 is , aan haare Lip. Het Top-end is aartig
 met Tepeltjes gekroond. Doch , dewyl LIN-
 NÆUS Afbeeldingen hier toe betreft , die
 de Lip niet gedoornd hebben , zo zou menze
 ook de Getepelde kunnen noemen. Zy valt
 in de Westindiën en in de Middellandsche Zee.

(453)

(452) *Buccinum Testâ subplicatâ , Papillis coronatâ , Labro
 postice muricato. M. L. U. 605. N. 255. RUMPH. Rar.
 T. 25. N. 7. GUALTH. Test. T. 39. f. 1, D. ARGENV.
 Conch. T. 17. (14) f. G. SEB. Kab. III. T. 53. f. 11-16,
 KNORR Verzam. VI. D. Pl. II. f. 3.*

(453) Kinkhooren, die de Schaal glad en met Tepels gekroond, de Lip van agteren ge-
doornd heeft.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

De rondheid van de Schaal, waar door dee-
ze aanmerkelyk van de voorgaande, die lang-
werpig is, verschilt, kon hier tot een duide-
lyker Kenmerk van onderscheiding bygevoegd
zyn. Het zyn de gewoone gladdes Bezoars,
welken men ook wel Graauwe of *Afch-
graauwe* noemt, somtyds naar den blaauwen,
somyds naar den vaalen trekkende, zo RUM-
PHIUS aanmerkt. Zy vallen wel een Vuist
groot, gelyk ik ze heb, doch deeze zyn zeld-
zaam. Men vindtze ook met een dubbelen
Zoom, waar uit de aangroeijing by toezettin-
ge, of aanvoeijing van een nieuwe Lip aan
den ouden Mond, volgens dien Autheur, blyk-
baar is. Zonderling is 't, dat men in deeze
Bezoars maar ééne Zoom aan den Top, niet
drie, gelyk in de Kasketten, waarneemt. Van
haare Eijerstokken en Voortteeling is reeds
gesproken *. Men noemtze in 't Maleitsch
Bia bewang, om dat het gekookte Vleesch een
weinig naar Look ruikt, en die 'er veel van
eeten

CCCCXIII.
Buccinum
glaucum.
Graauwe
Bezoar.

* XIV.
STUK.
bl. 15.

(453) *Buccinum Testâ lævi Papillisque coronatâ, Labro pos-
tice muricato. M. L. U. 606. N. 256. Casis cinerea lævis.*
RUMPH. *Rar.* T. 25. f. A. GUALTH. *Test.* T. 40. f. A.
SEB. *Kab.* III. T. 71. f. 11, 12, 13, 16. KNORR *Verzam.*
III. D. Pl. 28. f. 1.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. eeten krygen 'er een stinkend Zweet van. In
 AFDEEL. de Ambonfche Inham worden zy veel ge-
 LIJ. vonden.
 HOOFD-
 STUK.

CCCLIV. (454) Kinkhooren, die de Schaal zonder on-
Buccinum effenheden en de Lip van agteren ge-
Vibex. doornd heeft.
 Gladde
 Bezoar:

Onder de genen, die aangehaald zyn, is het zogenaamde *dubbelde Zoompje*. De Latynfche benaaming fchynt meer te zien op de Striems- wyze Streepen, welken sommigen van deeze Hoorens overlans hebben. Sommigen evenwel hebben die niet, en de aangehaalde Afbeelding van BONANNI was getepeld of geplood. Ook zou deeze Bezoar, om naar de voorgaande volmaakt te gelyken, (uitgenomen dat zy kleiner was en aan den Top niet Stekelig), ook Klootronnd van Gestalte moeten zyn (*), 't welk zelden plaats heeft in de Zoompjes. LINNÆUS zelf zegt van Eyrond. Ik vind derhalve de meening duifter.

(455)

(454) *Buccinum* Testâ lavi totâ, Labro posticè muricato. M. L. U. 606. N. 257. BONANN. *Recr.* III. T. 152. Fimbriata lævis. RUMPH. *Rar.* T. 25. f. E, N. 8, 9. GUALTH. *Test.* T. 39. f. L, F. ARGENV. *Conch.* T. 17. (14) f. H. SEB. *Kab.* III. T. 53. f. 3-7. REGENV. *Conch.* T. 10. f. 40. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 3. f. 3.

(*) Testæ facies & omnia Buccini glauci, sed minor, nec muricata; ovata, undique lævis, rarius cincta antice nodis oblitteratis. *Mus. L. Ulrica*, p. 606.

- (455) Kinkhooren , die de Schaal overal met Knobbeltjes bezet , en de Lip van agteren gedoornd heeft.
- VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD.
STUK.

Van de Bezoars hier aftappende gaan wy over tot andere Hoorentjes , die in Kenmerken aan dezelve naderen. Deeze worden *Ryftenbry-Hoorentjes* genoemd , om dat zy met een menigte van fyne Knobbeltjes , die naar Rystkorreltjes gelyken , bezet zyn. Zekere Tandjes wordt men aan de Lip van den Mond gewaar , zegt D'ARGENVILLE , en de Punt is een weinig Roozekleurig. Dit laatste neem ik wel in de mynen waar , doch niet het eerste. De Kleur is witagtig geel met vaale Vlakken , de langte anderhalf Duim. Zy komen uit Oostindie.

- (456) Kinkhooren , die de Schaal effen , de Lip van agteren gedoornd heeft en de Spil met twee Tandjes.
- CCCLVI.
Buccinum
Glans.
Moeder-
vlakje.

Deeze , wegens de groote Vuurkleurige Vlak-

(455) *Buccinum Testâ undique tuberculatâ , Labro postice muricato.* M. L. U. 607. N. 258. *Buccinum granulatam rotundum.* RUMPH. *Rar.* T. 29. f. M. ARGENV. *Conch.* T. 12. (9) f. I. SEB. *Kab.* III. T. 49. f. 57, 58, 59. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 27. f. 2.

(456) *Buccinum Testâ lævi , Labro postice muricato , Labioque interiore bidentato.* M. L. U. 607. N. 259. RUMPH. *Rar.* T. 29. f. P. SEB. *Kab.* III. T. 39. f. 56, 57, 60. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 5. f. 5.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Vlakkē, daar op voorkomende, het *Moeder-*
 AFDEEL. *vlakje* genaamd; is als met zeer fyne roodag-
 LII. tige Draadjē omwonden, en wordt daarom,
 HOOFD. van RUMPHIUS, *Buccinum lineatum* gebeten.
 STUK. In haar Vleefch heeft zy mede, zegt hy, dat
 Venynig Doorntje, gelyk de Paufekroonen;
 waar voor men zig wagten moet, om zig
 daar aan niet te kwetzen. De afkomst is uit
 Oostindie, en zy valt grooter dan de voor-
 gaande.

IV. Die aan de Spil als een omgeslagen
 Lip, van dikke Eelt, hebben.

CCCLVII. (457) Kinkhooren, die de Schaal geplooid
Buccinum heeft en met Tepels gekroond, de bin-
Arcularia nenste Lip platagtig uitgebreid en bultig;
 Koffelhooren-
 tentje.

RUMPHIUS zegt, dat men deeze Hooren-
 tjes in 't Maleitsch *Koffer-Hoorentjes* noemt,
 om dat de Maleijers dezelve weten te ge-
 bruiken tot versiering van zekere Strooijen
 Koffertjes. Hierom geeft hy 'er den Latyn-
 schen naam *Arcularia* aan. Het is, zegt hy,
 een klein Slakhoorentje, zo groot als de Na-
 gel van een Duim, met een spits Hoofd als
 een

(457) *Buccinum Testâ plicatâ Papillisque coronatâ, Labio*
interiore explanato gibbo. M. L. U. 603 N. 260 Arcularia
major. RUMPH. Rar. T. 27. f. M. GUALTH. Test. T 44.
f. R, O. ARGENV. Conch. T. 17. (14) f. C. SER. Kab.
III. T. 53. f. 32, 33. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 22 f. 3.

een *Turbo*, op de Rug geplooid, en aan de kanten van den omloop gekarteld, dik van Schaal en vuil wit of geelagtig van Kleur. De Mond is smal, met een dikke Lip, waar aan scherpe Tandjes staan en geflooten met een dun geel Dekzeltje.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD:
STUK.

(458) Kinkhooren, die de Schaal bultig en *schuins gestreept*, de binnenste Lip *plaat- agtig uitgebreid en bultig heeft*.

ccccLVIII.
Buccinum pullum.
Bruintje.

Sommigen noemen die van deeze Soort Bruine, en de voorgaande Witte *Basterd Rivier Pauskroonen*. Ik noem ze derhalve, volgens den Latynschen bynaam, *Bruintje*. Zy zyn de helft kleinder, zegt LINNÆUS, dan die van de voorgaande Soort, Roestkleurig, met schuine Streepen in de langte en overdwars een witten Band. Ik heb 'er doch van de witte Oostindische die weinig grooter dan deeze zyn, wier afkomst is uit de Middellandsche Zee.

(459) Kinkhooren, die de Schaal bultig en *effen*

cccclix.
Buccinum gibbosulum.
Bocheltje.

(458) *Buccinum Testâ gibbâ oblique striatâ*, Labio interiore explanato gibbo. *Syst. Nat.* XII. LIST. *Conch.* T. 970. f. 25, 26. GUALTH. *Test.* T. 44. f. M, N. ADANS. *Sênég.* I. T. 8. f. II. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 22. f. 4, 5.

(459) *Buccinum Testâ gibbâ lævi*, Labio interiore explanato gibbo. GUALTH. *Test.* T. 44. f. L. SEB. *Kab.* III, T. 53. f. 46. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 22, f. 6.

○

I, DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

*effen heeft, met de binnenste Lip plat-
agtig uitgebreid en bultig.*

GUALTHERI zegt, dat deeze Hoorentjes de Kleur uit den bruinen witagtig, de beide Lippen uitgebreid, gezoomd en Saffraankleurig hebben: de Opening wit. Ik neem dit alles in de mynen, die van grootte als een Paardeboon zyn, waar, doch de Bult of Bochel, op de Rug, is blaauwagtig.

CCCCXLX.
*Buccinum
mutabile.*
Verander-
lyke.

(460) Kinkhooren, *die de Schaal effen, ou-
der wordende gerimpeld heeft, met een
uitsteekende Top; de binnenste Lip ee-
nigermate plat uitgebreid.*

Deeze, zo wel als de voorgaande en volgende Soort, uit de Middellandsche Zee afkomstig, heeft de Schaal dun, effen, bleek; de Gieren aan den bovensten Rand flaauw wit en ros: den Top, met de Gieren zeer onderscheidelyk, van langte als het Lyf. Ouder wordende krygt zy Rimpels in de langte, wordt Afchgrauw en ondoorschynende. De binnenste Lip strekt zig voorwaards dikagtig uit.

CCCCLXI.
*Buccinum
Neritium;
Nerietag-
tije.*

(461) Kinkhooren, *die de Schaal verheven-
rond*

(460) *Buccinum Testâ lavi, adultiore rugosâ, Spirâ exfertâ,
Labio interiore sub-explanato. GUALTH. Test. T. 44. f. B.*

(461) *Buccinum Testâ convexâ obtusâ lavi, Labio interiore
explanato gibbo obsoleto, GUALTH. Test. T. 65. f. C, I.*

rond stomp en effen, met de binnenste Lip platagtig uitgebreid en flauw gebult heeft.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

De Schaal van deeze heeft de grootte van een Erwt, de gedaante van een Neriet, verschillende alleen, doordien de Opening van agteren uitgerand is. Zy is byna Kogelrond, stomp, effen, bleek van Kleur, maar de bovenste Naad, langs de Gieren, onderscheidt zig door eene Wormswyze paarschagtige Streep. Van onderen is zy platagtig, wit en bultig.

V. Die de Spil platagtig, als afgeschraapt, hebben.

(462) Kinkhooren, die de Schaal met gelyke Ribben overlans, die ver van elkander gescheiden en gespitsd zyn, de Spil glad heeft.

CCCCXXII.
Buccinum
Harpa,
Davids-
Harp.

Men noemt deeze, wegens de Ribben, die er over heen loopen, en wegens de geheele Ge.

(462) *Buccinum* Testâ Varicibus æqualibus longitudinalibus distinctis mucronatis, Columellâ lævigatâ. M L. U. 609. N. 261. BONANN. *Recr.* III. f. 185. LIST. *Conch.* T. 992. f. 55. PET. *Gaz.* T. 48. f. 13. Harpa. RUMPH. *Rar.* T. 32. f. K, L, M. GUALTH. *Test.* T. 29. f. C, D, E, G. Harpa nobilis. ARGENV. *Conch.* T. 20. (17) f. D. REGNF. *Conch.* T. 2. f. 14. KLEIN *Ostrac.* T. 6. f. 105. SEB. *Kab.* III. T. 70. f. 10. KNORR *Verzam.* I, D. Pl. 9. f. 3. II. D. Pl. 3. f. 2: Pl. 19. f. 1, 2.

○ 2

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. Gestalte, de *Harp* of *Davids Harp*, en sommigen ook wel *Edele* en *Maagde-Harpen*. Zy
 AFDEEL. LII. plagten voor Rariteiten gehouden te worden,
 HOOFD- en toen gaven de Liefhebbers 'er ook wel den
 STUK. naam van *Amouretjes* aan. De Malcijers noemdenze *Bia Sarasfa*, naar de mooie gebloemde Kleedjes van deezen naam, zegt RUMPHIUS. 't Zyn, inderdaad, zeer fraaije Hoorens, maar door de gemeenheid worden zy thans weinig geteld; hoewel men ze doch niet nalaat, in haare Verscheidenheden, een plaats te vergunnen in de Kabinetten.

Men vindt Harpen die een halven Vuist groot, en die kleinder zyn, tot zeer klein toe. De Kleur van sommigen is bleekrood, van eenigen bruinrood of graauw, en de zodanigen, die dan met roode Vlakken schoon versierd zyn, noemt men *Chrysanthen*. Doorgaans zyn de Ribben Vleeschkleurig en de tuschenruimten wat bruinder, met witte of bleeke Slinger-ingen. Die schoon rood zyn, en kleinder, als met Biommetjes getekend, de Ribben met zwarte dwarsstreepjes en een soort van Tandjes aan de Lip, noemt men *Edele Harpen*, zegt RUMPHIUS, die ook van een kleine langwerpige Soort spreekt, welke graauw is met witte Ribben, en dit zyn de *Maagde-Harpen*. Van binnen, aan de Spil, hebben deeze laatsten dat zwartagtig bruine niet, 't welk zo uitsteekt in de anderen.

Het Dier Gedagte Autheur zegt, dat het Dier der Harpen

pen voor schadelyk gehouden wordt. Hetzel-
 ve heeft veel Kraakbeenig Vleesch, dat aartig
 geschilderd is met lichtbruin en geel, en boven
 op met Sterretjes getékend. Voorts heeft dit
 Schulpdier, van vooren, een Stuk Vleesch,
 zo groot, dat het niet wel in de Schaal kan,
 't welk zy kunnen loslaten en wegwerpen:
 doch wat daar uit groeije is onbekend. Immers
 men vindt 'er veelen, die dit Stuk niet hebben,
 en, wanneer men 't zelve van de anderen af-
 rukt, komen daar onder eenige witte Korrels
 te voorschyn, als of het Eijers waren. In de
 Maand Mey, met het begin van den Regen-
 Mousfon, worden de meesten gevangen of ge-
 vischt in Zee, en dan vindt men ook de gezeg-
 de Klomp, van het Dier afgevallen, als een
 Hart gefatzoeneerd, en met Gouden Sterretjes
 of Blommetjes getekend, doch aan die zyde,
 welke tegen het Dier aan gezeten heeft, plat,
 witagtig, met paarsche Vlakken als Mazelen.
 Op deszelfs Vleesch, dat in 't eerste witagtig
 is, komen allengs ook dergelyke Bloemen en
 Streepen: maar dit Vleesch is altoos weeker of
 zagter dan de gezegde Klomp.

(463) Kinkhooren, die de Schaal met gelyke
 Ribben overlans; digt aan elkander
 en gespitst zynde, de Spil glad heeft.

Dee-

(463) *Buccinum Testâ Varicibus æqualibus, longitudinali-
 bus, confertis mucronatis, Columellâ levigatâ. Syst. Nat. XII.*

O 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Deze wordt, door LINNÆUS, als eene
 AFDEEL. mooglyke Verscheidenheid van de Harpen voor-
 LII. gesteld.
 HOOFD-
 STUK.

CCCCXLIV. (464) Kinkhooren, die de Schaal ruuw heeft,
Buccinum met een gekartelde Lip en de Spil plat.
Perficum,
 Rudol-
 phus.

Uit de aangehaalde Afbëeldingen blykt, dat hier bedoeld worden de *Rudolphusen* of *Metaalhoorens*, die men in 't Fransch *Conque Perfique*, dat is Perfiaansche Schulp, tytelt. Men maakt evenwel nog eenig onderscheid tusschen die beiden. De Metaalhoorens zyn schoon glanzig met zwarte Streepen, die met wit afgebroken zyn, langs de Gieren omgord: de Rudolphusen zyn ruuw of enkel geribd, gelyk dit in die, welke men onlangs van de Magellaansche Eilanden gekreegen heeft, byzonder blykt. Deeze laatsten noemen wy, wegens een Tand, dien zy by de Mondopening om laag hebben, *Getande Rudolphusen*. Zy zyn bruin van Kleur en wit getopt.

CCCCXLV. (465) Kinkhooren, die de Schaal gedoornd
Buccinum heeft,
Patulum,
 Wyd-
 mond.

(464) *Buccinum Testâ scabrâ, Labro crenulato, Columellâ planâ. M. L. U. 609. N. 262. GREW. Mus. T. 9. f. 5, 6. Cochlea patula. RUMPH. Rar. T. 27. f. E. GUALTH. Test. T. 51. f. L. Concha Perfica, ARGENV. Conch. T. 20. (17) f. E. SEB. Kab. III. T. 72. f. 10-16. KNORR Verzam. III. D. Pl. 2. f. 5. IV. D. Pl. 30. f. 1.*

(465) *Buccinum Testâ muricatâ, Labro extus crenato, Columel-*

heeft, de Lip uitwaards getand, de
Spil Zeisfenagtig.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

Te regt onderscheidt LINNÆUS deeze, die men *Wydmond* noemt, van de voorgaande: want, dat die haare Knobbels door 't afflypen verlooren zouden hebben, gelyk D'ARGENVILLE zegt, is beuzeltaal. De Gestalte verschilt te veel, en, al zyn de Knobbels, gelyk ik 'er heb, in deeze Wydmonden afgeslepen, verschillen dezelve doch grootelyks van de Rudolphusen. ADANSON merkt aan, dat zy in de jongheid van buiten bruin Violet, en in de Ouderdom bruin en groen gemengeld zyn, hebbende de flinker Lip, of de Spil, vaal, en de regter Lip van binnen Violet. Het Dier trekt naar den Violetten en deszelfs Dekzel is byna eens zo kort als de Opening van de Schaal. Deeze Soort, die hy tot de Purperhoorens betreft, was aan de Kust van Afrika vry zeldzaam. LINNÆUS stelt de woonplaats in Amerika.

Die deeze Hoorens wel beschouwt, moet bekennen, dat zy te regt Wydmonden genaamd

lumellâ falcata. M. L. U. 610. N. 263. GUALTH. *Test.* T. 51. f. D, E. MORUM. ARGENV. *Conch.* T. 20. (17) f. H. BONANN. *Recr.* III. f. 368. LIST. *Conch.* T. 989. f. 49. ADANS. *Seneg.* I. T. 7. f. 3. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 24. f. 1.

O 4

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. naamd zyn, als zynde, gelyk RUMPHIUS
 AFDEEL. zegt, byna niets dan een gaapende Mond,
 LII. met weinige Gieren fchielyk toeloopende; de
 HOOFD- Schaal dik en Steenhard, doch by den Mond
 STUK. dun en kartelig. Schoon zyne Afbeelding een
 ongeknobbelde Hooren voorstelt, maakt hy
 doch gewag van eene andere Soort, die veel
 kleiner en bultiger, graauw en Kalkagtig was.
 Deeze Wydmonden hebben, volgens ADAN-
 SON, wanneer menze aan 't Strand vindt, een
 zo dikke Korst, dat menze veelcer zou aan-
 zien voor Zee-Ooren.

CCCLXVI.
Buccinum
hamastu-
ma.
 Rood-
 mond.

(466) Kinkhooren, die de Schaal eenigermaa-
 te gedoornd heeft, de Lip van binnen
 gestreept, de Spil platagtig, de Mond-
 opening roodagtig geel.

Deeze, in de Europifche Oceaan huisves-
 tende, heeft de Schaal Eyrond, ruuw, langs
 de Gieren met een dubbelen Band van Knob-
 beltjes omgord. De Mond-opening is Saf-
 fraangeel, de Lip van binnen gekarteld en ge-
 streept, zegt LINNÆUS. Zekere Hoorentjes,
 naar de Rudolphusen gelykende, die van bui-
 ten Oranjekleurige Banden hebben, waar in de
 Knobbels staan, fchynen hier toe te behoo-
 ren.

(467)

(466) *Buccinum Testa submuricata, Labro intus striato,*
Columella planiuscula, Fauce fulvâ. Syst. Nat. XII. GUALTH.
Tess. T. 51. f. A. KNORR Verzam. IV, D, Pl. 5, f. 4.

(467) Kinkhooren, die de Schaal Eyronde VI.
 spits, gestreept en effen, de Spil plat- AFDEEL.
 agtig heeft. LII.
 HOOFD-
 STUK.

Dat LISTER getuigt, hoe de Schaal van ccccxvii.
 dit Schulpdier alle anderen, naar de grootte Buccinum
 gerekend, in dikte en zwaarte ver te boven Lapillus.
 gaat, billykt genoegzaam de Nederduitfche Steentje.
 benaaming van *Steentje*, welke ik hier, in na-
 volging van den Latynfchen bynaam *Lapillus*,
 gebruikt heb. De grootfte langte, naamelyk,
 van dit Hoorentje, is, volgens hem, maar
 anderhalf Duim, en de Omtrek, op het dik-
 fte, naauwlyks twee Duimen. Het heeft de
 Streepen een weinig uitpuilende, des men het
 niet wel *effen* kan noemen: ja het is, zo hy
 getuigt, zelfs een weinig oneffen of ruuw op
 't gevoel, ten minste aan den Top. Dit hadt
 eene witagtige, doch het andere, dat wat klein-
 ner was, eene uit den witten groenagtige
 Kleur. Beiden werden zy overvloedig gevon-
 den op de Klippige Stranden aan de Kust van
 Engeland. Hy hadt deeze Kinkhoorens, in 't
 begin van Juny, wanneer de Klippen door de
 Ebbe droog geworden waren, des morgens,
 dikwils gepaard gevonden. Zy kunnen daar-
 om,

(467) *Buccinum Testâ ovatâ acutâ friatâ laxi, Columellâ planiusculâ. Faun. Suec. 2167. Mem. Acad. Paris. 1711. p. 199. T. 6. f. 5, 7. ADANS. Seneg. I. T. 7. f. 4. LISTER. Angl. 153. T. 3. f. 5, 6.*

O 5

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. om, niettemin, Hermaphrodieten zyn, zo wel
 AFDEEL. als de Aardflakken.

LII.
 HOOFD- Even die zelfde Paaring hadt LISTER ook
 STUK. in de Alykruiken waargenomen, welke aan de
 Engelsche Stranden niet minder menigvuldig
 waren. Dat deeze, evenwel, niet veel naar
 deeze Hoorentjes gelyken, is uit de beschry-
 ving blykbaar aan allen, die ooit Alykruiken
 gezien en behandeld hebben. LINNÆUS
 niettemin, getuigt, dat dit Hoorentje met de
 Alykruiken overeenkomt in gedaante, plaats,
 grootte en zelfstandigheid (*). Waarom be-
 trekt zyn Ed. die dan, mag men verder vraa-
 gen, tot een ander Geslagt; of deeze niet tot
 het zelfde Geslagt als de Alykruiken, en tot
 eene zelfde Soort? Men vindtze, zegt hy,
 veel in de Wester-Oceaan, eetende doode
 Vischen in de Netten of Fuiken, en dikwils
 zodanig met Kley bedekt zynde, dat men de
 Gieren naauwlyks kan onderscheiden.

Purper-
 verw uit
 Kinkhoo-
 rens.

Dat 'er een soort van Purperverw uit dee-
 ze of dergelyke Kinkhoorens te haalen zy,
 heeft de Heer REAUMUR, aan de Kust van
 Vrankryk, waargenomen. „ De grootste
 „ Schaalen van de Soort van *Buccinum*, die
 „ ge-

(*) *Turbini laterali* convenit facie, loco, magnitudine, consistentiâ. *Syst. Nat.* XII. p. 1203. Ik heb gezocht naar *Turbo lateralis*, eer ik begreep, dat het *Turbo littoreus* moest zyn, die (bl. 1232) vergeleeken wordt met de *Turbo littoralis* van den Heer BASTER, dat wederom een Drukseil is; moettende zyn, *Turbo Littoreus* of *Littoralis*. Gelukkig dat de Druipers hier niet van gemaakt heeft *Turbo Literatus*.

„ gemeen is op onze Strandén , zegt hy , VI.
 „ hebben de langte van twaalf of dertien Ly. AFDEEL.
 „ nen , [dat iets meer is dan een Duim ,] en LII.
 „ de dikte van zeven of agt Lynen , daar zy HOOFD-
 „ dikst zyn. Zy zyn even als de Slakhoo- STUK.
 „ rens der Tuinen gedraaid , doch wat lang-
 „ werpiger van Schaal. De grootte komt
 „ overeen met het gene PLINIUS getuigt
 „ van zyn *Buccinum* , dat hy een kleinere
 „ *Concha* noemt ; aanmerkende , dat zy aan
 „ den rand der Opening gekarteld zyn , 't
 „ welk ook in de onzen plaats heeft. Haare
 „ uitwendige Oppervlakte is doorgaans uit-
 „ gegroefd ; dan eenigen hebben , behalve de
 „ overlangse , nog Voortjes overdwars. De
 „ Kleur is zeer verschillende. Men vindt 'er
 „ die wit en die bruin zyn : in anderen zyn
 „ Streepen van Goudkleur , die langs de Gie-
 „ ren loopen op bruine of witte Gronden.”

PLINIUS hadt reeds opgemerkt , dat 'er , be-
 halve de Purperhoorens , die van de Purper-
 verw haaren naam hadden , ook Kinkhoorens
 waren , die zulk eene Kleur uitleverden. Van
 de manier spreekende , op welke men die Verw
 bekwam , verhaalt hy , dat men de Hooren kneus-
 de , en dan , eenige brokjes van de Schaal weg-
 neemende , een Ader in 't gezigt kreeg , die
 een geelagtig Vogt , als Etter , bevatte. Dit
 was het Vogt dat tot Purperverwen diende ;
 doch men nam gewoonlyk de moeite niet , om
 zulk

VI. zulk een Ader op te zoeken: men stampte slegts
 AFDEEL. de Hoorens met het Dier, en lietze dan in Wa-
 LII. ter, met eenig Zout, verscheide Dagen, in een
 HOOFD- Tinnen Bekken op 't Vuur staan. Dit diende
 STUK. voornaamelyk om deeze Verwstof te zuiveren:
 en de Heer REAUMUR heeft bevonden, dat het Vogt der Kinkhoorens veel schielyker de Purperkleur aanneemt, ja dat het zelfs kan dienen om Stoffen paarsch te verwen, voor dat het die Kleur aangenomen heeft.

urper-
Eijeren.

By geval maakte hy daaromtrent een nadere Ontdekking. Deeze Kinkhoorens zag hy doorgaans verzameld rondom Steenen, of onder zekere Boogen van Zand, welken de Zee geformeerd hadt door het onderste Zand weg te sleepen, en het bovenste alleen over te laten, dat door oude Wormbuisjes samengehecht was: ja, zy waren 'er somwylen zo menigvuldig, dat menze by Handen vol kon opraapen: hy wierdt tevens gewaar, dat deeze Steenen bedekt waren met zekere langwerpig ronde Korreltjes, weinig meer dan een twaalfde Duims lang, die een geelagtig wit Vogt inhielden. Zulks deedt hem denken, of dit ook niet wel een Purperverwend Vogt mogt zyn, en hy drukte eenigen van deeze Korreltjes of Blaasjes op zyne Lobben uit, die 'er slegts een weinig door bemorst scheenen te worden; maar, na verloop van een half Kwartier Uurs, hadden zy, op die plaatsen, een schoone Purperkleur aangenomen. Vervolgens koos hy andere Blaasjes
 uit,

uít , en herhaalde de Proefneeming , die niet VI.
 minder slaagde. In twee of drie Minuuten AFDEEL.
 nam zyn Lywaat een fchoone Purperkleur aan, LII.
 die zelfs stand hieldt , tegen 't wasfchen met HOOFD-
 Zeewater. Op een groote menigte van deeze STUK.
 Korreltjes , welken hy met zig genomen hadt ,
 gelukte het in zyne Kamer niet : de open Lugt
 was noodig tot die verandering van Kleur.

Zyn grootfte nieuwsgierigheid was , nu , om
 te weeten , welke Blaasjes dit mogten zyn.
 De Visfchers zeiden wel , dat het Zaad was
 van Wier of Zee-Ruy : maar hy hieldtze , in
 tegendeel , voor Eijertjes , en giste , doch zon-
 der eenig blyk , dat het Eijertjes waren van
 die Soort van Kinkhoorens , welke zig zo me-
 nigvuldig daaromftreeks verzamelden , of dat
 het Eijertjes waren van eenig ander Zeefchep-
 zel , op welken de Kinkhoorens aasden. In die
 onzekerheid gaf hy 'er den naam van *Purper-
 Eijeren* aan. Op een anderen Reistogt , in de
 Zomer , naar de Kust van Poitou , vondt hy
 'er geenene van , om dat zy niet dan in de Na-
 Herfst verfchynen : doch by 't aankomen van
 den Winter zyn ze 'er zo menigvuldig , dat één
 Man , in weinig Uuren , meer dan een Sche-
 pel van dezelve zou kunnen verzamelen.

Hier ter plaatfe zal ik eenig gewag maaken kinkhoo-
 van zekere Eyvormige Lighaamen , die , zo ren-Eije-
 men my gezegd heeft , in Suriname gevonden ren.
 en aldaar *Kinkhooren-Eijeren* genoemd worden. Pl. CXXII;
 Fig. 2.

Zy

VI. Zy bevinden zig in de Verzameling van den
 AFDEEL. Heer BRANDT, Koopman in Droogeryën, en
 LII. daar uit is my de Afbeelding medegedeeld;
 HOOFD- zie Pl. CXXII, Fig. 2. Die nog geslooten
 STUK. zyn hebben eene Eyronde of liever Ovaale
 Gestalte, als aan beide Enden even stomp
 zynde, en schynen eenig Vogt te bevatten.
 Een derzelve is geopend, en daar uit blykt
 de ongemeene dunte van de Schaal, die een
 gestreept Hoorentje bevat, welks Schaal
 niet minder dun en teder zig vertoont. 't Valt
 moeielyk te bepaalen, tot welke Soort van
 dit Geslacht hetzelve behoore.

ccccLXVIII. (468) Kinkhooren, die de Schaal Eyrond
 Buccinum spits en uitermaate glad heeft, de Spil
 Smaragdus. eenigszins geplooid en platagtig.
 Smaragd.

Dit Hoorentje wordt onder de Maanhoorens
 geteld, door D'ARGENVILLE, die zegt,
 dat het gegroefd is en groenagtig Paarlemoer,
 hebbende den Top zeer schoon verschietend
 groen; weshalve men 'er den naam van *Eme-
 raude*, dat is Smaragd, aan geeft. De Mond,
 zegt hy, is getand; eene byzonderheid onder
 de Maanhoorens. In de aangehaalde Afbeel-
 dingen van SEBA wordt wel van Streepjes
 langs

(468) *Buccinum* Testâ ovatâ acutâ glaberrimâ, Columellâ
 subplicatâ planiusculâ. M. L. U. 670. N. 264. Smaragdus mi-
 NOR. ARGENV. *Conch.* T. 9. (6) f. P. SEB. *Kab.* III. T.
 54. f. 14, 15, 16.

langs de Gieren, maar van geen groene Kleur VI.
 gesproken, zo min als in de beschryving van AFDEEL.
 't Kabinet der Koningin van Sweeden, alwaar LII.
 dit Hoorentje de grootte van het uiterste Duim- HOOFD-
 lid hadt: des men het wel *Smaragd* mag hee- STUK.
 ten. De woonplaats was LINNÆUS onbekend.

VI. Die glad zyn en niet tot de voor-
 gaande behooren.

(469) Kinkhooren, die de Schaal effen heeft, cccclxix.
 de Gieren met een plat Kanaal van e- *Buccinum*
 kander gescheiden, de Spil afgebroken *Spiratum*.
 en met een Gat doorboord. Gevoord
 Bultje.

De knobbelagtigheid van de Rug en de die-
 pe infnyding aan den bovenkant der platte
 Gieren, geeven aan deeze den naam van *Ge-
 voorde Bultjes*. Sommigen, wel is waar, heb-
 benze tot de Kasketten t'huis gebragt, gelyk
 D'ARGENVILLE dezelve tot de Belhoorens
 betreft; doch geen van beiden heeft eenige
 eigenschap. Men vindt een aanmerkelyk ver-
 schil

(469) *Buccinum* Testâ lzvi, Anfractibus Canali plano dis-
 tinctis, Columellâ abruptâ perforatâ, M. L. U 611. N. 265.
 COLUMN. *Purp.* 15. T. 16. f. 2. BONANN. *Recr.* III. f.
 370 en 70. RUMPH. *Rar.* T. 49. f. C, D. GUALTH.
Test. T. 51. f. B. Contabulata. ARGENV. *Conch.* T. 20.
 (17) f. N. REGENF. *Conch.* T. 10. f. 41. SEB. *Kab.* III.
 T. 73. f. 21-26. KNORR *Verzam.* II, D. Pl. 6. f. 5. III.
 D. Pl. 3. f. 4.

I, DEEL. XVI. STUK.

VI. schil in de Vlakken, die in eenigen als Slang-
 AFDEEL. wyze loopen, in anderen vierkante Plekjes
 LI. formeeren; en, zo zy die Oranjekleurig of
 HOOFD- hoogbruin hebben, dan is deeze Hooren in
 STUK. taamelyke agting. Zy komt uit de Middel-
 landsche Zee, zegt LINNÆUS.

CCCCLXX. (470) Kinkhooren, die de Schaal uitermaate
Buccinum glad heeft, met de Gieren naauwlyks
glabratum. onderscheiden, den Grondsteun van on-
 Gladde Kuipers- deren Buisagtig verlangd.
 boor.

Sommigen noemen deeze de *Isabelle*, ande-
 ren de *Geele*, doch de eigenste benaaming is
 de *Gladde Kuipersboor*. Van onderen, naame-
 lyk, zweemt deeze Hooren niet kwaalyk naar
 zulk een Werktuig en komt daar in met de
 andere Kuipersbooren, die wegens de gesteld-
 heid van de Schaal tot de Blaashoorens be-
 trokken zyn *, overeen: doch in de Gestalte
 * zie verschilt zy veel daar van, gelyk uit de Af-
 bladz. 132. beelding van GUALTHIERI blykt. De ande-
 re Afbeeldingen duiden andere Hoorens aan.
 Men kan 'er ook wel, wanneer zy hoogkleu-
 rig is, den naam van *Oranje Kuipersboor*
 aan

(470) *Buccinum Testâ glaberrimâ*, Anfractibus obsoletis,
 infimo Basi subcanaliculato producto. M. L. U. 611. N. 266.
 BONANN. *Recr.* III. f. 149. male. LIST. *Conch.* T. 982.
 GUALTH. *Test.* T. 43. f. T. ARGENV. *Conch.* T. 126
 (9) f. G. prior. *Dipfacus*. KLEIN *Ostrac.* 37. T. 2. f. 47.
 KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 16. f. 4, 5. V. D. Pl. 18. f. 3.

aan geeven. Gemeenlyk vertoonen zy zig zo glad, of zy met Boter gesmeerd waren. De afkomst is uit Westindie.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

(471) Kinkhooren, die de Schaal Eyrond glad en zwart heeft, aan den Top uitgeknaagd, de Spil by uitstek glad (*).

ccccLXXI.
Buccinum
prerosum.
Zwarte
Boon.

By de Waterleiding van Sevilie in Spanje is dit Schulpdier ontdekt door den Heer ALSTROEM. Het heeft de Schaal van grootte byna als een Boon, geheel zwart en ruuw, den Top Wormsteekig uitgeknaagd en als afgebeeten.

VII. Die hoekig zyn en niet reeds beschreeven.

(472) Kinkhooren, die de Schaal Eyrond heeft,

ccccLXXII.
Buccinum
Undosum.
Boeren
Jongen.

(471) *Buccinum Testâ ovatâ lavi atrâ, Spirâ cariosâ, Columellâ glaberrimâ. Syst. Nat. XII.*

(*) 't Gene LINNÆUS hier en elders *Columella* noemt, heet ADANSON de *Slinker Lip* in de Hoorens, verbeeldende zig die met den Top nederwaards voor zig te hebben: des anderen hetzelfde de *regter Lip* noemen. Om deeze verwarring te ontgaan, en de eenvoudigheid te betragten, noem ik het de *Spil*, en, 't gene de Franschen *Clavicule* heeten, den *Top* van de Hooren.

(472) *Buccinum Testâ ovatâ, striis transversis elevatis glabris, Ventre obtuse quinquangulâri, Labro intus striato. M. L. U. 612. N. 268. Buccinum Undosum. RUMPH. Rar. T. 29. f. O. ARGENV. Conch. T. 12. (9) f. N. KLEIN Ostrac. T. 3. f. 61. SER. Kab. III. T. 52. f. 26. KNORR Verzam. II. D. Pl. 14. f. 4, 5. III. D. Pl. 14. f. 5.*

P

I. DEEL, XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD.
STUK.

heeft , met gladde verhevene dwarse
Streepen , het Lyf stomp vyfhoekig , de
Lip van binnen gestreept.

Een zonderlinge naam is die van *Boeren
Jongen* , of *Batavische Boeren Jongen* , voor
een Hooren. RUMPHIUS hadt dezelve ge-
noemd *Buccinum undosum* , dat is Gegolfde
Kinkhooren ; zeggende , „ het is een kort bul-
„ tig Hoorentje , een Lid van een Vinger
„ lang , dik van Schaal , met vyf Ruggen
„ dwars over de Gieren , verbeeldende eenige
„ Zeebaaren , en langs de Gieren scherp ge-
„ voorend , aan den Mond met scherpe Tand-
„ jes. De Ruggen zyn zwart of Brandver-
„ wig ; het overige is vaal. Een tweede Soort
„ is meest rond zonder Baaren , doch mede
„ gevoorend en bezet met eene Wolagtig-
„ heid , die daar vast aan kleeft. Een derde
„ bestaat meest uit een groote ronde Gier ,
„ agter met een kort rond Staartje , dun van
„ Schaal , en omgeeven met veele Ribben ,
„ als Draaden daar om gebonden. Deeze is
„ zelden te vinden , maar de twee eersten
„ zyn gemeen.”

ccccLxxii.
Buccinum
Bezoar.
Noote
Moskaat.

(473) Kinkhooren , die de Schaal rondagtig
ge.

(473) *Buccinum* Testâ subrotundâ rugosâ , Anfractibus an-
trice lamellatis , Columellâ perforatâ , *Syst. Nat.* XII. AR-
GENV. *Conch.* T. 18. (15) f. G. RUMPH. *Rar.* T. 23. f.
D. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 7. f. 3. V. D. Pl. 4. f. 2.
VI. D. Pl. 24. f. 2 ; Pl. 35. f. 3.

gerimpeld, de Gieren van vooren met
Plaatjes, en de Spil met een doorloop-
pend Gat heeft.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

Hier schynt LINNÆUS in 't algemeen die Hoorens te verstaan, welke men *Noote Moskaaten* noemt; doch waarom dezelve *Bezoar*, daar zy geen de minste gelykenis naar hebben, getyeld? De eenigste, welke hy aanhaalt, is een byzonder raare Soort, veel gelykende naar de Stekelige Kasket van ROMPHIUS, die zelfs op Amboina zeldzaam was. Van deeze heb ik 'er die geelagtig wit zyn en veel hooger getopt dan de gewoone Noote Moskaaten, onder welken men 'er heeft die wit, die zwartagtig bruin, en die Kaneelkleurig zyn. Deeze drie Soorten zyn ook in myne Verzameling. Waarschynlyk komen zy uit Westindie.

(474) Kinkhooren, die de Schaal effen en eenigermaate gestreept, langwerpig Ey-
rond heeft, met de onderste Gier eenigermaate gekield.

ccccLXXIV.
*Buccinum
Glaciale.*
Spitsberg-
se.

In de Noorder Oceaan, tot aan Spitsbergen toe, onthoudt zig deeze, volgens MARTIN, en heeft daar van den naam. De Schaal is dik,

(474) *Buccinum Testâ levi, subfrietâ, ovato-oblongâ, Anfractu infimo subcarinato. Faun. Suec. 2162.*

P 2

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. dik, van grootte als het uiterste Lid des
 AFDEEL. Duims, bleek, langs de Gieren heen flaauw
 LII. gestreept, gespits, van boven Kegelvormig.
 HOOFD. De onderste of grootste Gier is eenigermaate
 STUK. gekield, doch deeze Kiel verdwynt in de ver-
 dere Gieren, opwaards, daar zy de Naad of
 Voeg van wordt. Van onderen is de Schaal
 bultig uitgerand, hebbende de Opening ovaal,
 de Lip dik; wyd gaapende met opleggende
 Streepen.

ccccLxxv.
Buccinum
Undatum,
 Wulk.

(475) Kinkhooren, die de Schaal langwer-
 pig, ruuw, overdwars gestreept, de
 Gieren gekromd veelhoekig heeft.

Dat de Hoorens van onze Stranden, die
 men *Wulken* noemt, van verschillende grootte
 zyn, is blykbaar. Men vindt 'er minder dan
 twee Duimen en over de drie Duimen lang.
 Dus bepaalt LISTER de grootte en ik heb 'er
 ook zodanigen: maar in de Noordzee vallen
 Wulken, die grooter zyn; gelyk hy 'er een
 afbeeldt van vyf Duimen op 't minste lang,
 in 't Engelsch *Whelke* genaamd, hoedanigen
 by Scarborough gevischt werden in diepe Zee.
 Deeze zyn echter niet met zodanige Gegolf-
 de

(475) *Buccinum Testâ oblongâ rudi transversim striatâ, An-
 fractibus curvato-multangulis. Faun. Succ. 2163. BONANN.
 Recr. III. T. 189, 190. LIST. Angl. 156. T. 3. f. 2. SEB.
 Kab. III. T. 39. f. 78, 79, 80. KNORR Verzam. IV. D.
 Pl. 19. f. 1.*

de Streepen op de Schaal voorzien als de kleinere, daar men in Zeeland, in 't midden van de Zomer, gebruik van maakt tot Spyze. Sommigen, die daar Liefhebbers van zyn, eenenze met Azyn en Peper, inzonderheid het agterfte deel, dat zagt is, en in smaak veel overeenkomst heeft met de zogenaamde Drek of Hersens van gekookte Kreeften, schryft my de Heer BASTER.

Gaarn een Afbeelding willende geeven van dit inlandfche Schulpdier, zo heeft my zyn Ed., op myn verzoek, eenige frifche Wulken toegezonden. Inmiddels was reeds de Afbeelding, PLAAT CXXII. *Fig. 3, 4*; naar een fraay geprepareerd Voorwerp, het welk my de Heer JULIAANS, voornaam Apotheker te Utrecht, gunftig in liqueur hadt toegefchikt, vervaardigd. Hier in vertoont zig de rimpelige Gestalte van de Hooren, uit welker Opening de Voet en Kop voorkomt van het Dier, met nog een ander Deel, opwaards uitftekende. De Voet heeft aan zig, van onderen, hangen, het ovaale Dekzeltje, en is zeer famengefronfeld van boven, alwaar zig de Kop van de Slak, met zyne Hòrntjes en Oogen voordoet, hebbende agter zig een Geutswyze Punt of Vingertje, en boven zig de kromte van een plat Zeisenvormig Lighaamsdeel, dat met een klein Klaauwtje is voorzien. De Kleur van dit geheele Voorwerp is bleek geel-

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.
Wulk.

Het Dier.
Pl. CXXII.
Fig. 3, 4.

VI. agtig, doch aan het Dier zyn eenige zwarte
 AFDEEL. Vlakjes, volgens 't gene de Afbeeldingen aan-
 LII.
 HOOFD. wyzen.

STUK. De gedagte frifche Wolken heb ik, in al-
Wulk. le deeze opzigten, nader onderzocht. De Kleur
 van de Hoorens was, met eenige verandering,
 na dat menze van de uitwendige ruige Korst
 hadt fchoon gemaakt, bruinagtig, en in fom-
 migen zelfs roodagtig geel. Het Dier ver-
 toonde zig, wanneer het uitgehaald werdt,
 zuiver Melkwit, zonder Vlakjes of Stippen,
 doch, die eenige Uuren in de open Lugt la-
 gen, na dat zy uit de Schaal gehaald waren,
 wierden, door bederf, wel haast geel, ja
 Oranjekleurig. Het Dekzeltje was bruinagtig
 graauw. De Voet was in allen eveneens; zo
 ook de Kop, met zyne Hoorntjes en zwarte
 Oogjes, gelyk in de Afbeelding: maar in de
 Slak van ééne der twaalf Wolken, die ik on-
 derzocht, kwam onder den Kop een Vleefch-
 kleurig Deel te voorfchyn, van dikte als een
 Schryfpen en wel een half Duim uitfteekende;
 waar van ik onder andere Koppen geen het
 minfte fpoor, en zelfs naauwlyks een Ope-
 ning, tot uitlaating van zulk een Deel, kon
 waarneemen. De Mantel, die het Dier als
 een Scheede omkleedt, in de gedagte Afbeel-
 dingen niet zichtbaar, was in alle de Wolken
 duidelyk, doch het platte bogtige opwaards
 uitfteekende Deel, dat tegen het Lighaam aan
 gekromd en als geklemd was binnen de Hoo-
 ren,

ren, vond ik flegts in zes van de gedagte VI.
 Wulken. Deszelfs gebruik en de reden van AFDEEL.
 dit verschil te onderzoeken, laat ik over voor LII.
 de genen, die gelegenheid hebben tot het be- HOOFD-
 komen en behandelen van levendige Dieren STUK.
 van deezen aart. Vermoedelyk zal het laatst- Wulk.
 gemelde Deel tot de Paaring dienen, en dan
 kon het van gebruik zyn om elkander vast te
 houden, of eenige Kitteling te veroorzaaken,
 schoon zy ook Hermaphrodieten waren.

Aangaande de Voortteeling van deeze Schulp- Eijernest.
 dieren zyn wy thans genoegzaam verzekerd.
 Onze zeer geleerde Vrind, de Heer Doctor
 BASTER, te Zirikzee, heeft voor verschei-
 de Jaaren reeds bekend gemaakt, dat die zo-
 genaamde Druiftrosfen, welke men aan onze
 Zeeftanden vindt, de Eijernesten zyn der
 Wulken. Zyn Ed. beschryft uitvoerig, hoe
 dezelve uit een menigte van Blaasjes samen-
 gesteld zyn; hoe het toegaat met de uitwer-
 ping van deeze Nesten, en met het uitkomen
 der Jongen; als hebbende dit naauwkeurig na-
 gegaan (*). Een groot Eijernest van deezen
 aart is ook door den Heer NOZEMAN be-
 schreeven en in Plaat gebragt (†): hebbende
 zyn Eerw. aangemerkt, dat 'er, volgens zy-
 ne rekening, over de vierduizend Blaasjes in
 wa-

(* *Natuurkundige Uitspanningen*. I. D. bladz. 42.

(† *Uitgezogte Verhandelingen*. I. Deel. 1757. Pl. VII. p. 461.

VI. waren, ieder voor 't minste dertig jonge
 AFDEEL. Wulkjes bevattende: des men zou mogen den-
 LII. ken, dat zulk een Eijernest meer dan honderd
 HOOFD- duizend Jongen inhieldt. Dit zo zynde, zou
 STUK. men een verbaazende Voortteeling in deeze
Wulk. Schepzels moeten onderstellen. Hy besluit
 uit de grootte van dit Eijernest, dat het bui-
 ten de Wulk, in Zee, merkelyk moet toe-
 neemen; doch de Heer BASTER heeft zulks
 veel begrypelyker verklaard.

„ Het Dier, (zegt zyn Ed.) moetende zyn
 „ Eijers leggen, begeeft zig op of tegen een
 „ Steen, en legt eerst twintig, veertig of zes-
 „ tig Blaasjes; een Dag vier of vyf nader-
 „ hand, een diergelyk getal op of naast de-
 „ zen; een Dag of vyf daar naa al wederom
 „ andere, tot het alle zyne Eijers uitgelegt
 „ heeft: deze Eijers, zagt en slymig zynde,
 „ kleeven op en aan elkander, gelyk de eer-
 „ ste aan den Steen, en zetten zig ook nader-
 „ hand wat uit en worden grooter” (*).

Groote
 Wulk.

Onzen Vrind verzogt hebbende om eenige
 opheldering ten aanzien van het gene door
 zyn Ed. gezegd was van de groote *Zee-Wul-*
ken, daar hy het Eijernest, nevens dat der ge-
 woone

(*) De Heer ELLIS heeft in zyn Werk over de Korall-
 lynen, dat in 't jaar 1755 te Londen uitgegeven is, reeds
 de Eigenschap verklaard van deeze Eijernesten, die hy *Zee*
Wasch-Ballen noemt, om dat de Zeelieden 'er als Zeepbal-
 len gebruik van maaken, tot het waschen hunner Handen.
 Zie p. 84.

woone *Strand-Wulken*, ook van afgebeeld hadt, zendt my de Schaal van een groote. VI.
AFDEEL.
LII.
Deeze is volkomen met die van LISTER, HOOFD-
STUK.
welke LINNÆUS niet aangehaald heeft, over Wulk.
eenkomstig, uitgenomen, dat die van LISTER, op gedagte Plaat, even als ik van veele Plaat-ten in SEBA en RUMPHIUS aangemerkt heb, zekerlyk door toedoen van den Plaat-snyder, links zyn verbeeld. Zy strookt ook met die Afbeelding van BONANNI, welke hier mede aangehaald is, zo veel de Opper-vlakte aangaat, welke geene gegolfde Rim-pels heeft, gelyk de andere, en slegts als met fyne Draadjes, nevens elkander langs de Gieren loopende, is overtoogen. Deeze groo-te of Zee-Wulk is door LINNÆUS, gelyk wy zien zullen, in het volgende Geslagt en wel onder de Spillen, geplaatst.

Onder de drooge Wulken komen 'er voor die geheel blaauw zyn. Men vindt zodanigen aan onze Stranden, inzonderheid aan die van 't Eiland Ameland; naar 't gene in de Hoog-duitsche beschryving van 't Werk van KNORR, alwaar zulk eene op Plaat XIX, in 't Vier-de Deel, vertoond is, gezegd wordt. Gedag-te frische Wulkhoorens, niet regt gezuiverd, eenige Dagen in Water hebbende laten leg-gen, waren die ook ten deele blaauw gewor-den. Den Heer Doktor BASTER derhalve hier over raadpleegende, schryft zyn Ed.

P 5

my

- VI. my in deeze Maand Augustus, des jaars 1771:
 AFDEEL. „ Ik heb nooit kleine levendige Wolken ge-
 LII. „ zien, dan graauwagtig of vuilwit van Kleur.
 HOOFD- „ Zyn zy blaauw of geel geworden, zo is
 STUK. „ zulks by toeval van bederf, verrotting enz.
 „ gebeurd.”

CCCLXXVI. (476) Kinkhooren, die de Schaal langwerpig
Buccinum Eyronnd, overdwars gestreept en in de
Reticula- langte rimpelig heeft, met de Opening
tum, getand.
 Gerooster-
 de.

Dit zou de Kinkhooren zyn, daar de Ouden de Purperverw uit haalden, volgens COLUMNA. ADANSON verzekert, dat de gene, die hy aan de Kust van Senegal vondt, *Covet* genaamd, volmaakt met die der Middellandsche Zee overeenkomstig waren. Deeze laatste noemt BONANNI een *Turbo*, die met Golsfwyze Gieren verlangd en ruuw is door dwarfe Kartelingen, zo dat dezelve met een gefronzeld Lywaat schynt bekleed te zyn: zynde meest veelkleurig, somtyds wit of Elpebeenagtig, somtyds zwartagtig of uit den groenen ziende. Volgens ADANSON valt deeze Kinkhoo-

(476) *Buccinum Testâ ovato-oblongâ transversim striatâ, longitudinaliter rugosâ, Aperturâ dentatâ. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 44. f. C¹, D, E. BONANN. Recr. III. f. 62. LIST. Conch. T. 966. f. 21. PET. Gaz. T. 64. f. 8. & T. 75. f. 4. Mem. Acad. Paris. 1710. p. 463. T. 10. f. 18. & 1711. p. 199. T. 6. f. 9. ADANS. Seneg. I. T. 8. f. 9. KNORR Verzam. II. D. Pl. 27. f. 3 ?*

hooren, die men wel de *Geroosterde* mag noemen, omtrent een Duim lang en een half Duim breed. Zyne Afbeelding maakt dezelve zeer spits getopt, en verschilt ten dien opzichte aanmerkelyk met de Gestalte, zo als zy door REAUMUR is vertoond. Van de Kaap der Goede Hope komen zekere Hoorentjes, die naar de laatsten zeer gelyken, alzo zy met dik Netwerk bevlogten zyn, en veelal bleek Vleeschkleurig; doch ik weet niet of deeze een *Purper-Slakje* bevatten, en 't verschil van de eerstgemelden, met die aan de Kust van Vrankryk, waar van wy bevoorens spraken *, schynt niet groot te zyn. LINNÆUS geeft 'er slegts de grootte aan van een Hazelnoot, en zegt, dat, volgens KÆHLER, het daar in woonende Dier een Triton zy.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

* Zie
bladz. 218.

(477) Kinkhooren, die de Schaal langwerpig Eyrond en glanzig, in de langte gebandeerd met ruuwe Streepen, en de Lip van binnen eenigermate getand heeft.

ccccLxxvii
Buccinum
nitidulum.
Glanzige.

Deeze, ook uit de Middellandsche Zee afkomstig, verwisfelt zeer in Kleur en Banden, zynde dikwils omringd met een zwarten Gordel;

(477) *Buccinum* Testâ ovato-oblongâ, nitidâ, fasciatâ longitudinaliter striato-rugosâ, Labro intus subdentato. *Syst. Nat.* XII. GUALTH. *Test.* T. 52, f. C. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 10. f. 3?

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. del; en de Lip aan de Spil is in 't minste niet
 AFDEEL. omgeplooid.
 LII.

HOOFD-
 STUK.

(478) Kinkhooren , die de Schaal langwerpig
 Eyrond heeft en glanzig , met bruin ge-
 streept , effen , de Opening met ééne Lip
 en ongetand.

CCCCXXVIII
Buccinum
levigatum.
 Gladde,

Uit de Middellandsche Zee was insgelyks
 deeze , die naar de voorgaande zeer geleek ,
 doch bleeker was en flauw geylakt met donke-
 rer Streepen. Zy verschilde daar van , door de
 Opening geenszins getand en de Spil zonder
 Lip te hebben. Ook waren de Gieren geenszins
 geplooid.

VIII. Die Pieramidaal zyn , glad en effen ,
 Elsvormig , genaamd

P E N N E N .

RUMPHIUS begrypt de volgende onder den
 naam van *Strombi* , dat is , zegt hy , Naalden
 of Pennen. De naam van Naalden zou eigener
 zyn , om dat zy altemaal , compleet zynde ;
 een spitse Punt hebben ; doch de naam van
 PENNEN is in algemeen gebruik. Om dat
 de meesten als een Schroef gedraaid zyn , noe-
 men de Franschen haar *Vis* , dat is Schroeven.

(479)

(478) *Buccinum Testâ ovato-oblongâ nitidâ fusco-friatâ læ-
 vi, Aperturâ edentulâ unilabiâ, Syst. Nat. XII, GUALTH,
 Test. T. 52. f. B.*

(479) Kinkhooren, die de Schaal getoorend en eenigermaate Spilagtig heeft, met de Gieren effen, onverdeeld en niet ingesneeden.

VI.
AFDEEL.
LII.
HOËF-
STUK.

CCCCXXIX.
Buccinum
macula-
tum.
Maripriem.

Deeze merkt die Autheur aan als de grootste in het Geslacht der Pennen. Zo hy de Lighaamelyke grootte en dikte gemeend heeft, kan het waar zyn; doch men vindt ander slag van Pennen, van weinig minder of zelfs meer langte, en de Trommelschroeven vallen mooglyk wel zo groot en zwaar. Hy zegt dat de *Maripriemen*, die hy ook Elzen noemt, op 't meeste een Hand lang zyn. Zo hy een Hand overlans meent, dan zou het bykomen; doch een dwarse Hand of Handbreed overtreffen zy zeer veel. Zy hebben, aan 't Mond-end, eene aanzienlyke dikte en zwaarte. De Grondkleur is als Yvoor, en ieder Winding heeft tweederley slag van Plekken, die in 't ronde om de Hooren loopen, grootere en kleinere, beiden op ryën geplaatst, gelyk BONANNI te regt aanmerkt, die 'er byvoegt, dat de Franschen deeze Hooren de Verrekkyker noemen.

(479) *Buccinum Testâ Turritâ subfusiformi, Anfractibus lævibus indivisis integerrimis.* M. L. U. 613. N. 269. BONANN. *Recr.* III. f. 317. *Strombus.* RUMPH. *Rar.* T. 30. f. A. GUALTH. *Test.* T. 56. f. I. ARGENV. *Conch.* T. 14. (11) f. A. SEB. *Kab.* III. T. 56. f. 6. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 23. f. 2, 3.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. men. Gedagte Plekken zyn in eenige Marl-
 AFDEEL. priemen zwartagtig blaauw-bruin, in anderen
 LII. roodagtig; doch veelyds legt 'er als een wit-
 HOOFD- agtig Vlies over heen. „ Het Dier (zegt
 STUK. „ RUMPHIUS) is wit, zeer hard en taay van
 „ Vleefch, onbekwaam tot eeten; het fluit
 „ zynen Mond met een dun klein Dekzeltje,
 „ 't gene het Dier echter kwaalyk bedekt: in
 „ zyn Vleefch zit een Venynig Beentje,
 „ welks Steek voor doodelyk gehouden wordt;
 „ gelyk het ook groote Pyn verwekt, als
 „ men zig aan den fcherpen Mond der Schaal,
 „ of aan derzelve Punt, bezeert.”

ccccLXXX. (480) Kinkhooren, die de Schaal getoorend,
Buccinum Elsvormig, effen, onverdeeld en niet
Subulatum. ingefneeden heeft.
 Tygerpen.

Deeze zou, met meer regt, den naam van
 Els voeren mogen; dewyl zy veel dunner is
 en zig dus ook veel puntiger vertoont. Wy
 noemenze, echter, *Tygerpen*, wegens de Vlak-
 ken waar mede zy getygerd is. Men vindt
 roode en zwarte *Tygerpennen*, en de Wit
 Geplekte Pen, die gemeenlyk uit den rooden
 ziet, of zelfs geheel rood valt, by RUMPHIUS
 de

(480) *Buccinum* Testâ Turritâ Subulatâ laevi indivisâ inte-
 gerrimâ. *Syst. Nat.* XII. BONANN. *Recr.* III. T. 118.
 RUMPH. *Rar.* T. 30. f. B, D. ARGENV. *Conch.* T. 14.
 (II) f. X. SEB. *Kab.* III, T. 56, f. II, 16. KNORR *Ver-
 zam.* I, D. Pl. 23. f. 4.

de Vierde, hoort zekerlyk hier meer t'huis VI.
dan by de voorgaande Soort, alwaar zy door AFDEEL.
den Ridder was geplaatst. De Tygerpennen LII.
vallen ook wel een half Voet lang. Zy komen HOOFD-
insgelyks uit Oostindie. STUK.

(481) Kinkhooren, die de Schaal getoorend, cccclxxxi.
en de Gieren in tweeën gesneden, aan Buccinum
den Rand gekarteld heeft. Crenula-
tum.
Gekartel-
de Pen.

Deeze noemt men de Gekartelde Pen, om dat zy aan den rand der Gieren een soort van Stompe Tandjes heeft. Men vindtze ook by RUMPHIUS, onder den naam van Gekartelde Naalde, zynde lichtbruin van Kleur, en langs de Gieren met dunne Streepen versierd. LINNÆUS, niettemin, stelt de woonplaats in de Afrikaansche Zee.

(482) Kinkhooren, die de Schaal getoorend cccclxxxi
heeft, de Gieren in tweeën verdeeld, Buccinum
met den bovensten Rand samengedrukt Hellicum.
verdund. Ingeknee-
pen Pens

Dee-

(481) *Buccinum Testâ Turrîtâ*, An fractibus bifidis, Margine crenatis. *Syst. Nat.* XII. M. L. U. 613. N. 270. GUALTH. *Test.* T. 57. f. L. ARGENV. *Conch.* T. 14. (11) f. Y. SEB. *Kab.* III. T. 56. f. 35. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 8. f. 7.

(482) *Buccinum Testâ Turrîtâ*, Anfractibus bifidis, Margine superiore compresso-attenuato. *Syst. Nat.* XII. GUALTH. *Test.* T. 56. f. C. SEB. *Kab.* III. T. 56. f. 21. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 23. f. 5.

I. DEEL. XVI. STUK;

VI. Deeze verschilt van de gene, die Omwon-
 AFDEEL. den Pen by RUMPHIUS getyteld wordt, door-
 LII. dien de Rand der Gieren zig als *Ingekneepen*
 HOOFD- vertoont. LINNÆUS geeft 'er de zelfde woon-
 STUK. plaats aan.

ccccLXXXIII (483) Kinkhooren, die de Schaal getoorend
Buccinum en eenigermaate gestreept heeft, met de
Vittatum. Naad der Gieren dubbeld en gekarteld.
 Gefnoerde
 Pen.

Dit is een korte dikke Pen, volgens de af-
 beelding van KLEIN; witagtig van kleur,
 hebbende als een dubbelen Koord, tot afschei-
 ding der Gieren.

ccccLXXXIV (484) Kinkhooren, die de Schaal getoorend
Buccinum heeft, de Gieren in tweeën verdeeld en
Strigila- schuins gestreept.
zum.
 Naalde-
 Pen.

ccccLXXXV. (485) Kinkhooren, die de Schaal getoorend
Buccinum heeft, de Gieren in tweeën verdeeld en
duplica- gestreept.
zum.

(486)

(483) *Buccinum Testâ Turritâ substriatâ; Sutura Anfractuum*
duplici crenulatâ. Syst. Nat. XII. KLEIN Ostrac. T. 7. f. 121.

(484) *Buccinum Testâ Turritâ; Anfractibus bifidis oblique*
striatis. M. L. U. 614. N. 271. Strombus granulatus, RUMPH.
Rar. T. 30. f. H. BONANN. Recr. III. f. 110. GUALTH.
Test. T. 57. f. O. ARGENV. Conch. T. 14. (11) f. R.

(485) *Buccinum Testâ Turritâ, Anfractibus bipartitis striatis.*
M. L. U. 614. N. 272. BONANN. Recr. III. f. 110. GUALTH.
Test. T. 57. f. N. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 24. f. 4.

- (486) Kinkhooren, die de Schaal getoorend en effen heeft, de Gieren onverdeeld, met overlangse Tegelroode Streepen. VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

Deeze drie, regt het tegendeel van de voor- gaande, voeren, wegens haare ongemeene dun- te en kleinte, den naam van *Naaldepennen*. RUMPHIUS gaat evenwel wat ver, wanneer hy ze by *Naai-Naalden* vergelykt. De laatste Soort noemt hy de *Piekenier*, om dat de menigvuldige overlangse Streepjes, daar op, een menigte van Pieken verbeelden zouden. Van de *Naalde-Pennen* hebben wy nog andere *Verscheidenheden*. ccccLXXXVI
Buccinum
lanceatum.
Piekenier.

- (487) Kinkhooren, die de Schaal getoorend heeft, met de Gieren in tweeën verdeeld en effen. ccccLXXXVII
Buccinum
dimidia-
tum.
Omwon-
den Pen.

Hier worden alle de genen gemeend, die men *Omwonden Pennen* noemt, mids dat zy op de Gieren niet gekarteld zyn. Men heeft 'er van veelerley Kleuren, sommigen rood, anderen geel of witagtig, met bruine, rosse of

(486) *Buccinum Testâ Turritâ lævi, Anfractibus integris lineis longitudinalibus testaceis. Syst. Nat. XII. RUMPH. Rar. T. 30. f. G. ARGENV. Conch. T. 14. f. Z. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 24. f. 5.*

(487) *Buccinum Testâ Turritâ, Anfractibus bifidis lævibus, Syst. Nat. XII. SEB. Kab. III. T. 56. f. 16, 19, 23, 24, 27. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 18. f. 5, 6.*

VI.
AFDEEL.
LII.
HOOFD-
STUK.

of zwarte Vlakken, naar 't gene uit de aangehaalde Afbeeldingen van SEBA blykt. De reden der benaaming is, dat zig de Hooren, tusfchen de Gieren, als met een Bandje of Lintje omwonden vertoont. De zodanigen, zegt RUMPHIUS, zyn de gemeenften onder de Pennen, „ Sommigen witagtig met Lood- „ verwige Plekken en Streepen, eenigen wit, „ met zwarte Stipjes langs den kant der Gieren; eenigen flomp van Top, gelykende „ naar een Zwik of Deuvik, en anderen, wederom, met rosfe en kromme Streepen, als „ of 'er verward Garen op lag.”

ccccLXXXVIII
Buccinum
Murinum.
Gedoornde
de Pen.

(488) Kinkhooren, die de Schaal getoorend heeft, met de Gieren eenigermaate Hoekig en drie gedoornde Streepen.

Deeze, zo wel als de voorgaande Soort, volgens LINNÆUS, uit Afrika afkomstig, heeft de Schaal zwart, bultig aan de Mond-opening, en de Gieren dikwils van onderen wit.



LIII. HOOFD.

(488) *Buccinum Testâ Turritâ*, Anfractibus subangulatis, Striis tribus muricatis, *Syst. Nat.*, XII, GUALTH, *Test.*, T. 57. f. P.



LIII. HOOFDSTUK.

 VI.
 AFDEEL.
 LIII.
 HOOFD-
 STUK.

Beschryving van 't Geslagt der VLEUGELHOORENS, waar onder de Krabben en dergelyken, en de eigentlyke Vlerkhoorens, als ook de Gevleugelde Pennen, gelyk de Basterd-Zee-tonnen, enz. begreepen zyn.

't **W**oord *Strombus*, dat van verscheide Naam: hedendaagschen op de Pennen, in 't byzonder, is toegepast, wordt hier door LINNÆUS gebruikt tot een Geslagtnaam voor de VLEUGELHOORENS. Het heeft, by de Ouden, zo het schynt, geen bepaalde betekenis gehad, dan dat het gebruikt werdt voor Hoorens, die in een gedraaiden Top uitliepen, gelyk de meesten doen. Welk een Schulpdier PLINIUS 'er door begreepen heeft, is duister. Men kon het derhalve onverschillig neemen voor eenig slag van Hoorens, doch het luidt wat vreemd voor deeze, die anders den tytel van *Alatæ* voeren.

De Kenmerken, aan dit Geslagt gegeven, Kenmerken. zyn: dat hetzelfde de Schaal eenkleppig, spiraal gedraaid, op zyde verbreed heeft, en de Opening doorgaans met eene uitgebreide Lip, uitlopende in een Kanaal aan de slinkerzyde. Dus bevindt zig in dezelve het Sleufje of

Q 2

Gaats-

VI. Gaatje aan de andere zyde van den Mond,
 AFDEEL. dan in de Kinkhoorens.
 LIII.
 HOOFD- Dit Geflagt is lang zo/ groot niet als het
 STUK. voorgaande. Men vindt 'er negen en-twintig
 Soorten. Soorten in, die in vier Afdeelingen, waar van
 de laafte wederom eenige Pennen bevat, zyn
 onderscheiden.

I. Gevingerde, wier Lip in lange smalle
 Strooken uitloopt.

ccccLXXXIX
Strombus
Fufus.
 Starrepen.

(489) Vleugelhooren, die de Schaal getoo-
 rend, effen, met eene Elsvormige Staart,
 en de Lip getand heeft.

Hier worden de *Starrepennen* bedoeld, wier
 Geflagt moeielyk te bepaalen is, zegt de Rid-
 der: want door haare gladde of effene Schaal
 zyn zy volftrekt afgefneeden van de Stekelhoo-
 rens, en de regte Staart doetze van deeze ook
 een weinig afwyken, daar zy door de Getande
 Lip, echter, mede overeenkomstig zyn. Men
 vindt 'er tweederley, gelyk uit de aangehaalde
 Afbeeldingen van SEBA blykt; naamelyk die
 dunner zyn met eene lange, en die dikker zyn
 met eene kortere Staart. De laafsten, waar
 van

(489) *Strombus Testâ Turritâ laxi, Caudâ subulatâ, Labro*
dentato. Syst. Nat. XII. Gen. 324. Murex Fufus. M. L. U.
638. N. 316. BONANN. Recr. III. f. 121. Fufum. AR-
GEN V. Conch. T. 13. (10) f. D. KLEIN Ostrac. T. 4. f.
77. SEB. Kab. III. T. 56, f. 1, 2, 3. KNORB Verzam.
V. D. Pl. 6, 7.

van ik eene in 't Werk van KNORR heb ge-
 bragt, zyn de ongemeenften : zy vallen vry
 groot en zwaar, met eene dikke Schaal, bruin
 geel van Kleur. In 't kruipen steekt dit Schulp-
 dier de zogenaamde Staart van de Hooren voor
 uit, en sleept den Top agter zig, gelyk ge-
 meen is aan alle Hoorens. De afkomst is uit
 Amerika.

VI.
 AFDEEL.
 LIII.
 HOOFD-
 STUK.

(490) Vleugelhooren, die de Lip der Schaal
 met vier regte Vingeren gepalmd en de
 Mond-opening effen heeft.

CCCCXC.
Strombus
Pes Pele-
cani.
 Vogel-poo-
 tje.

Van sommigen worden deeze, die nooit groot
 vallen, *Scorpioentjes*, van anderen *Duivelsklaauw-*
tjes geheten. Men kanze ook *Vyfvingertjes*
 noemen, om dat zy, met den Top, doorgaans
 vyf uitsteekende Punten maaken: doch, om al-
 le verwarring te ontgaan, met de volgende
 Soorten, noem ik dezelve *Vogelpootjes*. BO-
 NANNI merkt aan, dat menze aan de Oevers
 van Europa, in de Middellandsche Zee, vindt.
 Hy hadt 'er, die wat dunner van Schaal waren,
 de Lip naar de Vlerk van een Vledermuis gely-
 ken-

(490) *Strombus Testæ Labro tetradaçtylo, palmato, Digitis*
angulato, Fauce laxi. Faun. Suec. 2164. M. L. U 615. N.
 273. ROND. *Test. 92. f. 1, 2. BONANN. Recr. III. f.*
 85, 87. LIST. *Conch. T. 866. f. min. GUALTH. Test.*
T. 53. f. B, C, A. ARGENV. Conch. T. 17. (14) f. M.
SEB. Kab. III. T. 62. f. 17. GINANN. Adr. II. T. 7.
f. 58-60. KNORR Verzam. III. D. Pl. 7. f. 4.

Q 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. kende, van de Kust van Portugal, by Lisfa-
 AFDEEL. bon, bekomen. Zy onthouden zig, volgens
 LIII. LINNÆUS, ook in de Zee van Noorwegen en
 HOOFD. in de Westindiën.
 STUK.

CCCCXCI. (491) Vleugelhooren, die de Lip der Schaal
Strombus met zes kromme Vingeren en de Staart
Chiragra Haakswyze omgekromd heeft.
 Bootschaak:

Dat hier de *Bootschaak* of *Duivelsklaauw* be-
 doeld worde, is uit de Kenmerken blykbaar,
 niettegenstaande men, verkeerdelyk, ook de
 Witte Krab van GUALTHIERI aangehaald
 vindt. Dezelve, immers, heeft de Vingers,
 en vooral de Staart, zodanig niet, dat men die
 krom mag noemen. Daar is ook een misflag, in
 de aanhaalingen van BONANNI en van SEBA,
 hier door my verbeterd.

Van deeze maakt RUMPHIUS de eerste Soort
 van zyne *Vleugelhoorens*, die hy aanmerkt naar
 de Kinkhooren te gelyken door haaren Top,
 en naar de Tooten of Voluuten door haar Lig-
 haam, dat langwerpig is, met een langen smal-
 len Mond. Tot een byzonder Kenmerk van
 dit Geslagt strekt, volgens hem, dat het Dier
 der

(491) *Strombus Testæ Labro hexadactylo, Digitis curvis, Candâ recurvatâ. M. L. U. 615. N. 274. BELLON. Aq. 422. BARREL. Rar. 1327. f. I. BONANN. Recr. III. f. 314, 315. Harpago. RUMPH. Rar. T. 35. f. A, B. SEB. Kab. III. T. 82. f. 1, 2. GUALTH. Test. T. 35. f. A, B. & T. 36. f. B. KNORR Verzam. I. D. Pl. 27. f. I: II. D. Pl. 27. f. 4.*

der Vleugelhoorens een lang Beentje draagt, van Kleur en zelfstandigheid naar de *Onyx marina*, die men dikwils *Blatta Byzantina* noemt, en welke in de Indiën tot Reukwerken gebezigt wordt, gelykende; aan de buitenzyde met scherpe Tandjes als een Zaag. Dit Beentje is van onderen spits, en van boven zit het vast aan een hard Vleesch, en gelykt dus naar een Handje, waar mede het Dier niet alleen zynen Gang vervordert, van plaats tot plaats zig voortpalmende, maar ook hetzelfde als een Zwaard gebruikt, om daar mede te scherpen, en al het gene hem tegen is weg te stooten.

Men kan begrypen, dat deeze werking van groot geweld moet zyn in de Bootshaaken, die ongemeen groot vallen. Hy rekentze voor de grootsten onder de Vleugelhoorens; zynde een Hand of een Span lang, wanneer men de Takken mede rekent. Ik heb 'er één, die ik op ver naa niet kan bESPANNEN; als hebbende dezelve, van het end der kromme Staart tot aan het end der bovenste Punt, de langte van een Rynlandschen Voet. Het Lighaam is vyf Duimen lang en heeft dus een aanzienlyke Mond-Opening, zeer schoon Vleeschkleurig rood. Niettegenstaande zulks schiet dezelve, wat het Lighaam aangaat, nog te kort, wanneer men haar by sommige andere Vleugel-, Vlerk- of Liphorens vergelykt. De Takken zyn hol, tot inneeming van de byhangzels,

Q 4

die

VI. die 'er aan de Lap zyn van het Dier, welke
 AFDEEL. men in de Mond ziet; zynde week, dun, uit
 LIII. den groenen en witten gefchakeerd. Op Ban-
 HOOFD- da, en in de Zuidooffer-Eilanden, zegt hy,
 STUK. wordt het Dier tot de Kost gezogt: men braadt
 hetzelfde in de omgekeerde Hoorn op Kolen,
 en de Schaal wordt vervolgens, om het daar
 uit te krygen, in stukken geflagen.

Wyfje. Behalve de lang Getakte, die men *Manne-
 tjes* noemt, zyn 'er ook weinig Getakte of
Wyfjes Bootshaaken, zogenaamd. Het zal
 * Bl. 88. daar mede, gelyk wy hier voor * ten opzigt
 van de Porfeleinhoorens gezien hebben, ge-
 legen zyn: dat men zulks, naamelyk, flegts
 voor een benaaming en niet voor een wee-
 zentlyk verfchil van Sexe moet aanzien. Het
 Wyfje is dunner van Schaal, en inzonderheid
 van Lip, hebbende maar eenige korte Pun-
 ten; doch, wat het Lighaam belangt, komt
 hetzelfde met de Mannetjes overeen.

Stomp. Men heeft ook zogenaamde *Stompen*, die in
 't geheel zonder Takken en byna zonder Lip
 zyn; hebbende maar een dunnen, Zaagswyzen
 en als afgebrokenen Rand aan den Mond. Der-
 zelve Lighaam loopt fpitfer toe, en 't Hoofd
 is vry breed. Zy zyn anders, op de zelfde
 manier, met bruine Vlakjes en Stippen ver-
 fied, als de gewoone Getakte Bootshaaken,
 in welken, wanneer zy oud worden, de hol-
 ligheid der Takken byna verdwynt, zo die
 zelfde Autheur aantekent. De fraaiften van
 dee-

deezee Soort , zegt hy , worden in de Banda-
sche Eilanden gevonden.

VI.
AFDEEL.
LIII.

(492) Vleugelhooren , die de Lip der Schaal
met zeven Knobbelige Vingeren heeft ,
waar van de agterste de langste is.

HOOFD-
STUK.
CCCCXCII.
Strombus
Scorpius.
Podagra-
Kreeft.

Gelyk de voorgaande in grootte , zo munt
deezee Soort in kleinte uit ; dermaate , dat
RUMPHIUS haar voorstelt als de kleinste van
het Geslacht der Vleugelhoorens. Hy noemt-
ze *Cornuta nodosa* , in 't Nederduitsch *Podagra*
of de *Scorpioen* , wegens haare lange kromme
Staart. Aan de Knobbelige Takken en Rug
zyn deezee kenbaar , en worden dus genaamd,
offchoon zy de Staart zeer kort hebben , ge-
lyk uit die van GUALTHERI blykt. Haar
Mond is van binnen paarschagtig bruin , met
verheven witte Ribben ter wederzyden , die
de Lippen zeer oneffen maaken , waar van men
iets weinigs in de Bootshaaken en niets in de
Krabben bespeurt. Voorts hebben zy den
Rand van de Lip Oranjekleurig , en zodanig is
de geheele Mond-opening gekleurd in zekere
Vleugelhoorens van byna de zelfde grootte en
Ge-

(492) *Strombus Testæ Labro heptadactylo , Digitis nodosis ,*
postico longissimo. M. L. U. 616. N. 275. Cornuta nodosa.
RUMPH. Rar. T. 36. f. K. GUALTH. Test. T. 36. f. C.
Scorpio. ARGENV. Conch. T. 17. (14) f. B. BONANN.
Recr. III. f. 113. KNORR Verzam. II, D, Pl, 3, f. 1 ;
V. D. Pl. 4. f. 3.

Q 5

VI. Gestalte, doch die de Vingeren geheel zonder
 AFDEEL. Knobbels hebben, de Staart en voorste Vin-
 LIII. ger zeer krom en lang; zo dat de afstand der
 HOOFD- Punten wel vyf Duimen, en de langte van 't
 STUK. Lyf niet meer dan twee Duimen is. Deeze
 mogen tot onderscheiding de *Scorpioen* genoemd
 worden, terwyl die anderen den naam behou-
 den van *Podagra-Kreeft*. Zy zyn inderdaad
 wat Kreeftagtig, en hebben de Takken, wier
 getal zeven is, naar evenredigheid langer dan
 de voorgaande Soort.

ccccxciii. (493) Vleugelhooren, die de Lip der Schaal
Strombus met zeven byna regte Vingeren, en de
Lambis Keel zonder oneffenheden heeft.
Krab.

Zeer overeenkomstig zyn deeze Kenmerken,
 met die Vleugelhoorens, welke men in 't Ne-
 derduitsch *Krabben*, in 't Fransch *Araignée*s
 of *Spinnekoppen* tytelt. RUMPHIUS geeft
 'er, zo wel als de voorgaande en volgende
 Soort, den naam aan van *Cornuta*, om dat
 zy, als 't ware, gehoornd zyn. In getal van
 uitsteekende Vingeren of Takken komen zy
 met

(493) *Strombus* Testæ Labro heptadactylo, Digitis rectius-
 culis, Fauce lzvi. M. L. U. 617. N. 276. Aporrhais. ROND.
Test. 79. f. 71. BARREL. *Rar.* 1326. f. 7. *Cornuta*.
 RUMPH. *Rar.* T. 35, 36. f. E, F, G, H. GUALTH.
Test. T. 35. f. C. T. 36. f. A. *Lambis*. ARGENV. *Conch.*
 T. 17. (14) f. E. REGENF. *Conch.* 16. T. 4. f. 45. KNORR
Verzam. I. D. Pl. 28. f. 1: III. D. Pl. 7. f. 1.

met de Podagra-Kreeften en Scorpioenen over-
 een. Op de Rug hebben zy twee of drie
 smalle Knobbels, en zyn bovendien overdwars
 geribd. Men vindt 'er Wyfjes en Stompen
 of Stompjes van, even als van de Bootshaa-
 ken. Van eenigen is de Kleur witagtig, met
 rosfe, bruine en zwartagtige Plekken; dat de
 kleinften en fraaiften zyn. Men noemtze *Bonte*
Krabben. In anderen is de Kleur van buiten
 geel en deeze vallen grooter, wordende door
 afhaaling gemaakt tot *Witte Krabben*. Deeze
 vallen wel zo groot van Lyf als de Bootshaa-
 ken, dik en plomp van Schaal, doch zyn zeer
 kort getakt en veel zeldzaamer.

Het Dier der Krabben verdeelt zig in Lap-
 pen, om de gedagte Pooten te vullen, maar
 by de Snuit fteekt het een lang Vingertje uit,
 dat rond en ftyf is, met een Kloofje in 't
 Voorhoofd, zynde de Mond van 't Dier, en
 hier agter ftaan twee Hoorentjes met ronde
 harde Oogen, gelyk de Krabben hebben. Zy
 worden medel tot de Kost gezogt en zyn op
 alle Stranden, in Oostindie, gemeen.

(494) Vleugelhooren, die de Lip der Schaal
 ccccxiv.
Strombus
 met *Millepeda*.
 Duizend-
 been.

(494) *Strombus* Testa Labro decadactylo, Digitis inflexis,
 Fauce subftriata, Dorso gibbere compresfo. M. L. U. 618. N.
 277. BONANN. *Recr.* III. f. 311. LIST. *Conch.* T. 868.
 f. 23. & 369. f. 24. Cornuta millepeda. RUMPH. *Rar.* T.
 36. f. I. Millepeda. ARGENV. *Conch.* T. 18. (15) f. B.
 I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

met tien geboogen Vingeren, de Keel eenigermate gestreept heeft, en de Rug met een samengedrukte Bult.

De Duizendbeen, *Cornuta millepeda*, zegt RUMPHIUS, is platter dan de Krabben, op de Rug vaal en dicht gespikkeld, met rosse Streepen. De Lip verdeelt zig in tien en en fomtyds in elf korte Takken, die allen naar agteren, dat is naar 't Top-end, gekromd zyn; dewyl het Top-end, wanneer het Schulpdier voortgaat, in deeze zo wel als in alle andere Hoorens, agter naa sleept. Dus was deeze kromming der Takken noodig, om het Dier in zyne voortgang niet te verhinderen, en zy kan bedenkelyk dienen, om hetzelfde vast te houden tegen den Stroom of slag van 't Water. Aan de Snuit en Top zyn de langste Takken: op de Rug heeft het veele Knobeltjes, en de Lippen zyn, van binnen, mooy geschilderd met witte en roode Streepen. Die van D'ARGENVILLE is een Wyfje, of onvolmaakte Duizendbeen.

II. Die final gevleugeld zyn.

ccccxcv. (495) Vleugelhooren, die de Lip der Schaal
Strombus van
Lentiginosus.

Sproetje.

(495) *Strombus Testæ Labro antice trilobo incrasato, Dorso Verrucoso coronato, Caudâ obtusâ. M. L. U. 619. N. 278. Turbo Auritus. ROND. Test. 91. BONANN. Recr. III. f. 300. BARRELL. Rar. 1326. f. 4 & 1327. f. 5. Lentiginosa. RUMPH.*

van vooren dikker en met drie Kwabben, de Rug als met Wratten gekroond en de Staart stomp heeft.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD.
STUK.

Deeze Hooren voert haaren naam naar de geschapenheid der uitwendige Oppervlakte, welke Ringswyze als met een menigte van Sproeten schynt bezet te zyn. Anderen geeven 'er ook wel den naam van *Kikvorschen* aan, of die men dus noemt verschillen weinig van de *Sproetjes*. Men heeft 'er dun en dik gelipte onder, doch zy vallen niet groot. Sommigen hebben den Mond geel of rood, eenigen, die zeer raar zyn, zwart: men vindt 'er met gele en met bruine Plekken; doch de meesten zyn witagtig. De Schaal is, zo wel by 't Topend, als by 't Mondstuk, ingekeept, en van boven met eenige groote Knobbels gekroond.

LINNÆUS merkt aan, dat het dekzel van deeze Sproetjes de *Blatta Byzantina* zoude zyn; doch ik vind geen reden, om hem zulks toe te stemmen; aangezien RUMPHIUS, die het behoorde te weeten, dat Reukwerk toeschryft aan de Krulhoorens.

(496) Vleugelhooren, die de Schaal heeft ccccxcvi.
Strombus
met Gallus.
Wyzer.

RUMPH. *Rar.* T. 37. f. Q. GUALTH. *Test.* T. 32. f. A.
ARGENV. *Conch.* T. 18. f. C. SEB. *Kab.* III. T. 62. f. II,
KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 13. f. 2: Pl. 26. f. 2, 3.

(496) *Strombus* Testæ Labro dilatato, antice mucronato

I. DEEL. XVI. STUK.

lor.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

met eene uitgebreide Lip, welke van
vooren een zeer lange Spits heeft: de
Rug gekroond, de Staart regt.

Aan deeze wordt, wegens haare lang uitstee-
kende Punt, de naam van *Wyzer* gegeven, en
't is zeker dat RUMPHIUS de zodanigen be-
doelt, wanneer hy van *Pugiles*, Schermers of
Wyzers spreekt, die de Vinger bykans zo lang
als 't Lyf hebben; offchoon de Afbeelding van
de volgende Soort aldaar is aangehaald, die ei-
gentlyk maar past op zyne tweede Soort. Men
vindt ook Wyzers die onvolmaakt zyn, heb-
bende dien Vinger niet of maar kort, en de zo-
danigen worden ook wel Vlerk- of Liphoorens
geheten.

Dat deeze Schulpdieren *Schermers* van hem
genoemd worden, komt daar van daan, dat zy
het Zwaardje, waar van hier voor op de Boots-
haaken gesproken is, gebruiken om daar mede
te schermen, en, 't zy men zulks alleenlyk als
een Natuurlyk gebruik, dat zy 'er van maaken,
gelyk gemeld is, aan te merken hebbe: het is
van die uitwerking, dat, zo menze in een Scho-
tel legt, die met andere Hoorentjes gevuld is,
weinigen daar van by haar blyven, wordende
de meesten door dit schermen weggeruimd.

(497)

longissimo, Dorso coronato, Caudâ rectâ. M. L. U. 619. N.
279. BONANN. *Reer.* III. f. 309, 310. RUMPH. *Rar.*
T. 37. f. 5. GUALTH. *Test.* T. 32. f. M. SEB. *Kab.* III.
T. 62. f. 1, 2. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 12. f. 1.

(497) Vleugelhooren, die de Lip der Schaal VI.
 van vooren gespitst, de Rug gedoornd ^{AFDEEL.}
 heeft, en eene regtopstaande scherpe ^{LIII.}
 Staart. ^{HOOFD-}
^{STUK.}

ccccxcvii.

*Strombus**Auris**Diana.*

Kemp-

haantje.

Dit is de gedagte tweede Soort van RUM-
 PHUIS, welke dus van hem tot de Wyzers be-
 trokken wordt, daar zy doch aanmerkelyk van
 verschilt. Wy noemenze 't *Kemphaantje*, dat
 van haar schermen afkomstig zal zyn. Kleiner
 vallen zy dan de voorgaande Soort en komen
 nader aan de Sproeten of Kikvorfchen, waar
 mede zy wel eens verward worden; alzo de
 Kleur somtyds veel naar die Dieren zweemt.
 Grappig is 't, dat LINNÆUS 'er den bynaam
 aan geeft van *Auris Dianæ*, en zulks op reke-
 ning van D'ARGENVILLE te boek stelt, die
 alleen gezegd hadt, dat menze noemt *Oreille*
d'Ane, 't welk betekent Ezels-Oor. Heeft
 Diana, de Jagtgodin, dan Ezels-Ooren gehad?
 Ik vind zulks van dezelve nergens aangetekend,
 noch beschreeven.

Deeze Kemphaantjes, zo wel als de Wyzers
 en Sproeten, vallen in Oostindie, en zyn al-
 daar

(497) *Strombus Testæ Labro antice mucronato, Dorso mu-*
ricato, Caudâ erectâ acutâ. M. L. U. 620. N. 280. Pugiles,
RUMPH. Rar. T. 37. f. R. GUALTH. Test. T. 32. f. H.
Auris Dianæ. ARGENV. Conch. T. 17. (14) f. O. KLEIN
Ostrac. T. 6. f. 106. SEB. Kab. III. T. 61. f. 1-4, & T.
62. f. 13. KNORR Verzam. II. D. Pl. 15. f. 1, 2.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. daar gemeen aan alle Stranden der Ambonfche
 AFDEEL. Eilanden, wordende van de Inlanders gege-
 LIII. ten; doch zy hebben dit gemeen, dat zy alle
 HOOFD- de genen, die 'er veel van eeten, het Zweet
 STUK. doen stinken als een Bok.

ccccxcviii. (498) Vleugelhooren, die de Schaal met ee-
Strombus ne voorwaards uitsteekende geronde glad-
Pugilis. de Lip heeft; den Top aan de Gieren
 Vleefch- gedoornd; de Staart stomp met drie
 hooren. Kwabben.

Die van deeze Soort worden in 't algemeen
Vleefchhoorens genoemd, om dat haar Kleur
 meer of min trekt naar die van Vleefch. Ge-
 meenlyk, nothans, zyn zy hooger rood, geel
 of zelfs Oranjekleur, en van agteren, by den
 Mond, zo bruinrood, dat menze, grappig,
Gebrande Billen, ja fommigen zelfs *Zwart ge-*
brande Billen tytelt. Ik vind geen reden, om
 den naam van *Pugiles*, of Schermers, op dee-
 ze in 't byzonder toe te pasfen. De Keel is
 rood, de Schaal Saffraankleurig, zegt LIN-
 NÆUS. Dit heeft wel in eenigen, doch op
 ver naa niet in allen plaats. Zy zyn Goudkleur
 of

(498) *Strombus Testæ Labro antice prominente rotundato*
lævi, Spirâ spinosâ, Caudâ trilobâ obtusâ. M. L. U. 620. N.
 281. LIST. *Conch.* T. 906. f. 26. BONANN. *Recr.* III. f.
 299. GUALTH. *Test.* T. 32. f. B. ARGENV. *Conch.* T.
 18. (15) f. A. KLEIN *Ostrac.* T. 6. f. 108. KNORR *Vers-*
zam. I. D. Pl. 9. f. 1: III. D. Pl. 16. f. 1.

of wit van buiten zegt BONANNI, van binnen Sneeuw wit, met Rooze- of Vuurkleur schitterende. De afkomst is uit Westindie.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

(499) Vleugelhooren, die de Schaal met een uitsteekende Lip, de Rug gerand en effen, de Staart onverdeeld heeft.

ccccxcix.
Strombus
marginatus.
Vlerkhooren.

Hier kunnen gevoeglyk die, welke de Lip als een aangehecht Vlerkje hebben, deswegen *Vlerkhoorens* genaamd, t'huis gebragt worden.

(500) Vleugelhooren, die de Schaal met een uitsteekende Lip, de Rug effen heeft, de Gieren gerond en egaal.

D.
Strombus
Luhuanus.
Loehoneefche Hooren.

Sommigen noemen deeze *Lahoenhoorens*, doch dit is zo min eigen als *Loehaeneefche*; want RUMPHIUS meldt uitdrukkelyk, dat menze in 't Neerduitsch *Loehoneefche* Hoorentjes noemt, in 't Latyn *Luhuanæ*, en daarom is het te denken, wanneer hy verder zegt: „men

(499) *Strombus* Testæ Labro prominulo, Dorso marginato lævi, Caudâ integrâ. *Syst. Nat.* XII, KNORR *Verzam.* III. D. Pl. II. f. 1.

(500) *Strombus* Testæ Labro prominulo, Dorso lævi, Anfractibus rotundatis æqualibus. M. L. U. 621. N. 282. *Luhuanæ*. RUMPH. *Rar.* T. 37. f. S. ARGENV. *Conch.* T. 17. (14) f. N. SEB. *Kab.* III. T. 61. f. 20, 21. & T. 62. f. 31, 32. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 13. f. 4: V. D. Pl. 16. f. 5.

R

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. „ men vindt ze veel op allerhande Stranden ,
 AFDEEL. „ doch nergens zo veel als op het Land van
 LIII. „ *Loekoe* , waar van zy den naam draagen” :
 HOOFD- „ dat zulks een Drukfeil zal zyn , en dat het
 STUK. moct zyn , het Land van *Lohoe*. Ondertus-
 fchen is 't blykbaar ; dat hy , door allerhande
 Stranden , hier flegts die van Oostindie , of
 van de Ambonfche Eilanden , verftaat. Zy
 gelyken veel naar de Tooten , haar Lip is
 zeer klein , en van binnen rood , 't welkze
 kenbaar maakt en van anderen onderscheidt.
 Ook hebben zy het algemeene Kenmerk van
 de Vleugelhoorens , te weten , een ronde Keep
 in de Lip , omtrent de Snuit. Zy vallen niet
 veel meer dan een halven Vinger lang en zyn
 in weinig agting.

DI.
Strombus
Gibberulus
 Kanaritse.

(501) Vleugelhooren , die de Schaal met een
 uitfteekende Lip , de Rug effen heeft ,
 de Gieren Bultig en ongelyk.

Deeze Hoorens voeren den naam van *Ka-
 naritjes* , zegt RUMPHIUS , om dat zy veel
 naar een gefchilde Kanary gelyken. Men be-
 rigt my , dat dit een Oostindifche Vrucht is , als
 een Ockernoot , hebbende een harde Schaal. In
 groot-

(501) *Strombus Testæ Labro prominulo , Dorso lavi , An-
 fractibus gibbosis inæqualibus. M. L. U. 621. N. 283. Cana-
 rium. RUMPH. Rar. T. 37. f. V. BONANN. Recr. III.
 f. 150. SEB. Kab. III. T. 61. f. 53. KNORR Verzam. II.
 D. Pl. 14. f. 3 : III. D. Pl. 13. f. 5.*

grootte verschillen zy weinig van de voor- VI.
gaande Soort, doch zy zyn zo regelmatig AFDEEL.
niet van Gestalte en hebben de onderste Zy- LIII.
de platagtig zo LINNÆUS aanmerkt, doch 't HOOFD-
gene BONANNI veel beter beschryft; wan- STUK.
neer hy zegt: „ zy zyn in 't wydste deel des
„ Lighaams zodanig gezwollen, dat zy als de
„ Borst van een Duif, die te broeden zit,
„ vertoonen”. Inderdaad, dit is zeer blyk-
baar in veele Kanaritjes. Sommigen hebben
den Mond wit, anderen zwart, en deeze
noemt men *Zwartmonden*. De uitwendige Op-
pervlakte is in eenigen gebandeerd, in eenigen
gebloemd of Golfswyze getekend: ja zy zyn,
in 't algemeen, fraaijer gekleurd dan de Loe-
hoense Hoorentjes, hoewel slegts met ros-
agtig of bruin geel op een witten Grond. Men
vindt 'er ook, doch zelden, die geheel wit
zyn. „ Zy zyn mede Schermers, en, als het
„ regte Dier daar uit is, groeit 'er een Kreef-
„ tje in of *Cuman* (*), doch daar in van an-
„ dere *Cumans* verschillende, dat hy geen zo
„ groote Schaar heeft, waar mede hy de
„ Deur van zyn Huis sluiten kan, gelyk de
„ *Cumans* van de Aliekruiken”.

(502)

(*) *Cuman* is de Maleitsche naam van de *Soldaatjes* of *Kluizenars*, ook *Kreeftslakken* genaamd, die in het Der-
ziende STUK van deeze *Natuurlyke Historie*, bladz. 361,
enz. beschreeven zyn.

R 2

I. DEEL, XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

(502) Vleugelhooren, die de Schaal Eyrond-
agtig met Knobbelige Gordels, de Spits
Elsvormig en effen heeft.

DII.
Strombus
Oniscus.
Pisiebed.

De Schaal is van grootte als een Hazel-
noot, en heeft drie Knobbelige Gordels, zyn-
de overlans ook bezet met Knobbeltjes. De
Kleur is bleek, met zwarte of bruinagtige
Vlakken; doch aan de Opening wit, die lang
en smal is, met eene gladde Spil: de Top
stomp.

III. Die breed gevleugeld zyn.

DIII.
Strombus
Lucifer.
Kameel-
Hooren.

(503) Vleugelhooren, die de Schaal van voo-
ren met eene ronde niet ingesneeden Lip,
het Lyf dubbeld gestreept, de Gieren
gekield, met de bovenste Knobbeltjes
klein heeft.

De

(502) *Strombus Testâ obovatâ Cingulis nodosis, Mucrone
subulato lævi. Syst. Nat. XII. An GUALTH. Test. T. 22.
f. I. SEB. Kab. III. T. 55. f. 23. a—g. KNORR Verzam.
IV. D. Pl. 12. f. 4.*

(503) *Strombus Testæ Labro antice rotundato întegro, Ven-
tre dupliciter striato, Spirâ carinatâ, Tuberculis superioribus
minutis. Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. T. 303, 304.
BARREL. Rar. T. 1327. f. 7. RUMPH. Rar. T. 49. f.
M. ARGENV. Conch. T. 17. (14) f. I. KLEIN Ostrac. T.
4. f. 85. SEB. Kab. III. T. 62. f. 38, 39. GUALTH. Test.
T. 55. f. B. KNORR Verzam. III. D. Pl. 16. f. 4: V. D.
El. 9. f. 5: Pl. 16. f. 4.*



Fig. 1.

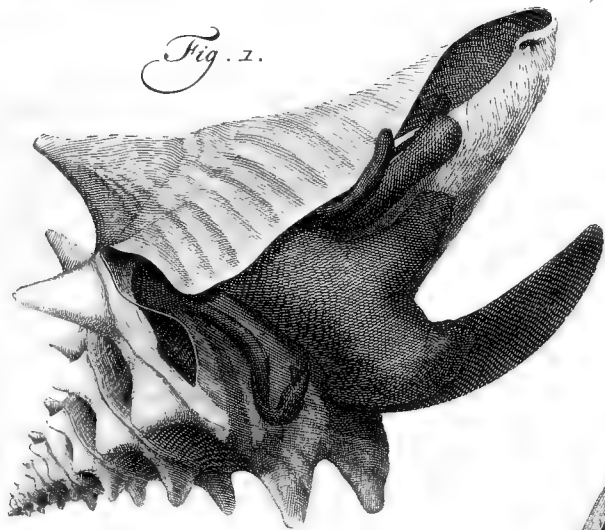


Fig. 2.

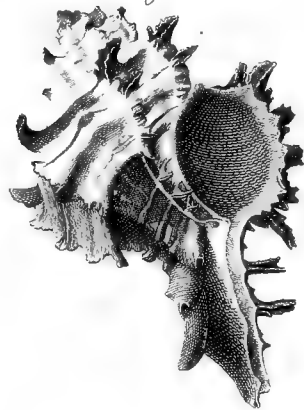
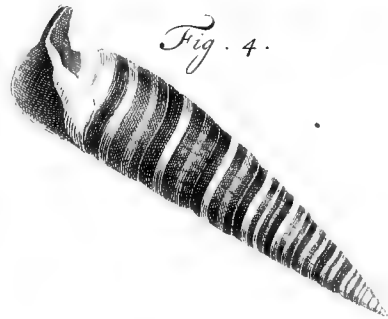
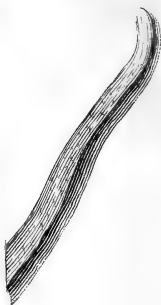


Fig. 3.



Fig. 4.





De Latynsche bynaam, van Morgenstar ont-
 leend, past niet op deeze maar op een andere
 Soort van Hoorens, die lange scherpe Punten
 hebben, en welke men oudtyds de Bonte Tak-
 Hooren noemde *. Deeze plagt de *Fransche*
Hooren geheten te worden, doch hedendaags
 betreft menze tot de *Kameelhoorens*, dus we-
 gens de Geknobbelde Gieren genaamd, die 'er
 fomtyds als een bultige Rug aan geeven. Een
 der aangehaalden van BONANNI heet, vol-
 gens VALENTYN, de graauwe *Westindische*
Moor of Mesties. Deeze schynt een onvol-
 groeide te zyn. Men vindt Fransche Hoorens
 of Kameelhoorens, die byna als een Kaapfe
 Ezel gestreept, die roodagtig gemarmerd, die
 geel geplekt en bruin gestippeld zyn, op een
 witten Grond en meer andere verscheidenheden.
 LINNÆUS schynt tusfchen deeze en de vol-
 gende weinig meer onderscheid te stellen, dan
 dat zy de Schaal dunner en niet met zulke gro-
 ve Punten gekroond heeft.

(504) Vleugelhooren, die de Schaal met eene
 zeer Div. Strombus
Gigas
Kroonhoor-
sch.

(504) *Strombus Testa Labro rotundato maximo, Coronata*
 Ventre Spirâque Spinis Conicis patentibus. *Syst. Nat.* XII.
 BONANN. *Recr.* III. T. 321, 307. GUALTH. *Test.* 33.
 f. A. Murex Marmoreus. ROND. *Pisc.* 76. COLUMN.
Aquat. T. 60. f. 5. Conchylum. GESN. *Aquat.* 340. Mu-
 rex Marmoreus. ALDR. *Exfang. List. Conch.* T. 860. f. 17,
 18. & T. 882. f. 4. OLEAR *Mus.* T. 32. f. 5. β. GUALTH.
Test. 54. f. M. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 29. f. I; III.
 D. Pl. 17. f. 1.

R 3

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD.
STUK.

*zeer groote ronde Lip , aan 't Lyf en
aan den Top met Kegelvormige gaapen-
de Punten gekroond heeft.*

In 't Kabinet van de Koningin van Sweeden bevondt zig, dat te verwonderen is, noch deeze noch de voorgaande Soort; des ook de Kenmerken meest uit Afbeeldingen schynen opge maakt te zyn, inzonderheid ten opzigt van deeze laatste, wanneer daar van gezegd wordt, dat zy een zeer groote ronde Lip heeft. In de aangehaalde is dit niet blykbaar, en die, welke sommigen ook *Getakte Switzers-Broeken* noemen, hebben de Lip gantsch niet groot. Zelfs schynen die, welke men *Roozekleurige Vleugelhoorens* heet, tot deeze Soort betrekkelyk te zyn, hebbende zo wel Knobbels op het Lyf als aan de Gieren, 't gene ik in de eerstgemelden niet waarneem. De Kleur van binnen is levendiger en schoonder Purperrood, naar dat 'er het Dier frischer is uitgehaald. Ik heb zodanig een Kroonhooren van een Voet lang, met tien Verdiepingen of ryën van Knobbeltjes tot aan den Top. In deeze is de Lip niet rond en steekt maar weinig uit.

Het Dier.
Pl. CXXIII.
Fig. 1.

ADANSON merkt aan, dat de Jonge Vleugelhoorens in 't geheel geen Lip hebben en Tolrondagtig zyn; weshalve zy door de Authouren, verkeerdelyk, tot onderscheide Geslagten zyn betrokken. Een dergelyke Hooren schynt die te zyn, waar van de Afbeelding op PLAAT CXXIII,

CXXIII, met het Dier daar in, uit myne Verzameling is gegeven. Dezelve heeft eene schoone Appelbloefem-Kleur, doch de Punten zyn meest wit, en de grootste, gelyk hier duidelyk blykt, nog onvolgroeid. Ook heeft dezelve de Lip zeer dun. Men zou ze een onvolmaakte Laphooren kunnen noemen. Zy gelykt veel naar de *Murex Marmoreus* van RONDELETIUS, welke voor de Purperhooren der Ouden gehouden wordt. Het Dier, dat dan de *Purperflak* zou zyn, komt grootelyks overeen met de beschryving, welke ons RUMPHIUS geeft van de Slakken, die in de Vleugelhoorens zig onthouden, en in 't byzonder met het Dier der zogenaamde Krabben *. Want, schoon deze Slak zig niet in Lappen verdeelt, om de holigheden der Takken te vullen, steekt zy doch een lang Vingertje uit, dat van boven gekloofd is, om tot Mond te verstrekken, en daar agter staan twee Hoorentjes met ronde harde Oogen aan 't end, hebbende ieder, bovendien, een foort van Klaauwtje. Van agteren is een dergelyk deel, als in de Wolken.

Wel allerduidelykst vertoont zig, in deeze Afbeelding, het Zwaardje, daar de Vleugelhoorens mede schermen, van het welke reeds verscheide maalen gesproken is. Wy hebben gezien, dat sommige Hoorens zulk een Dekzeltje of Luikje in 't geheel niet; dat anderen hetzelfde zeer klein en rond; anderen, wederom,

R 4.

groot.

VI. grooter en ovaal hebben. In deeze is het dun
 AFDEEL. en Vliezig of Kraakbeenig; doch in anderen is
 LIII. het hard, dik en rond, byna zo groot als de
 HOOFD- Opening, gelyk in de Knobbelhoorens en der-
 STUK. gelyke Rondmonden; wordende alsdan Maans-
 Oogen of Venus Navels geheten. Hier, in de
 Vleugelhoorens, is het van middelmaatige dik-
 te, glanzig bruin van Kleur en eenigermaate
 naar de langwerpigheid van de Opening ge-
 schikt, zynde aan 't ééne End rond, aan 't an-
 dere spits. Dit geeft 'er nagenoeg de figuur
 van een Zwaardje aan, en men begrypt, uit de
 plaatsing, gemakkelyk, dat de Slak, door de
 beweging van haaren Arm, daar mede kan
 Schermen, gelyk RUMPHIUS het uitdrukt.
 Mooglyk gebruiken zy dit Zwaardje ook wel
 om zig voort te haalen: want dat gedeelte,
 de Voet genaamd, 't welk in de Tepelbakken
 en Wulken, op de voorgaande Plaatèn afge-
 beeld, zo groot en blykbaar is, maakt hier
 zeer weinige Vertooning.

Tot meerder opheldering zal ik melden,
 wat ADANSON zegt van het Dekzeltje van
 de Purperhooren te Senegal gevonden, dié hy
Kalan noemt, en overeenkomstig agt te zyn
 met de gedagte *Murex* en *Conchylium* van
 RONDELETIUS en met de *Purpura* der Ou-
 den. „ Het is op het agterste End van den
 „ Voet gehecht, en houdt 'er maar aan met
 „ niet meer dan een vierde deel van zyne
 „ langte, en met één van zyne Randen, den
 „ ver-

„ verhevenronden naamelyk. Het is Ovaal- VI.
 „ agtig, rond aan 't bovenfte en dikfte, fpits AFDEEL.
 „ aan het andere End, drie of viermaal lan- LIII.
 „ ger dan breed, zwartagtig bruin, glad op HOOFD-
 „ de buitenfte Oppervlakte, en van de flin- STUK.
 „ ker naar de regterhand neergaande een wei-
 „ nig krom. Terwyl de Voet van het Dier
 „ uit de Schaal komt, draait dezelve zig zo-
 „ danig om, dat de Punt van het Dekzeltje,
 „ welke zig om laag bevondt, terwyl het
 „ Dier daar in beslooten was, naar om hoog
 „ ziet, en het ronde End, in tegendeel, naar
 „ om laag”.

Dit Dekzeltje werdt van de Ouden *Unguis*, Nagel of Welriekende Nagel geheten, en deswegen noemen de Italiaanen nog deeze Hoorens *Ogniella*. Het verschilt van de Ovaale Dekzels der eigentlyke Purperhoorens, in de Apotheeken *Blatta Byzantina* genaamd, wel in figuur, doch komt in gebruik en eigenschappen daar mede overeen. ADANSON merkt aan, dat de Slak van zyne *Kalan* een Vogt uitgeeft, 't welk tot Verwen zou kunnen dienen, gelyk, zegt hy, de meeste Purperhoorens doen (*).

(505) Vleugelhooren, die de Schaal met een ^{DV.}
Strombus
 groot-^{latisfimus.}
Laphoorens.

(*) *Seneg.* p. 141.

(505) *Strombus* Testæ Labro rotundato maximo, Ventre inermi, Spirâ subnodosa. M. L. U. 622. N. 284. Alata lata. RUMPH. *Rar.* T. 36. f. L. SEB. *Kab.* III, T. 63. f. 1, 2.

R 5

I. DEEL. XVI, STUK.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

*grootte ronde Lip heeft, het Lyf ongewa-
pend, den Top eenigermaate geknobbeld.*

De zodanigen noemt men *Laphoorens*, die ook ontzaglyk groot vallen, komende, zo wel als de twee voorgaande, uit Westindie. De- zelveu zyn meer of minder sterk gekroond. Men heeft 'er die de Lip zeer dik hebben, deswegen *Diklippen* genaamd. In sommigen, wederom, is de Lip als om den Top gesla- gen, zo dat de Top daar als ingedooken schynt te zyn, en dit is de Oostindische, welke RUMPHIUS vertoont, zynde deeze nog in de meeste agting.

DVI.
Strombus
Epidromis.
Bezaantje.

(506) *Vleugelhooren, die de Schaal met een
geronde korte Lip, het Lyf effen, den
Top wat Knobbelig heeft.*

Als men deeze met de Punt om laag houdt, gelykenze wel naar een *Bezaantje*, zegt RUMPHIUS, en zulks geeft 'er den naam aan. Het Dier heeft, zo wel in deeze als in de volgende, ook een Zwaardje, waar mede het schermt. De Kleur is op de Rug geelagtig, van binnen Melkwit. De Gieren zyn bezet met Knobbeltjes, die allengs verkleinen tot
aan

(506) *Strombus* Testæ Labro rotundato brevi, Ventre lavi, Spirâ subnodosa. M. L. U. 622. N. 285. BARREL. *Rar.* 1727. f. 2. *Epidromis.* RUMPH. *Rar.* T. 36. f. M. SEB. *Kab.* III. T. 62. f. 21. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 33. f. 2.

aan den Top. Zy vallen in Oostindie, zo
wel als de twee volgende Soorten.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

(507) Vleugelhooren, die de Schaal Hart-
vormig heeft, met eene geronde, korte,
stompe Lip, en den Top zonder Knob-
beltjes.

DVII.
Strombus
Canarium.
Duitje.

De Hoorentjes van deeze Gestalte worden
Duifjes, en somtyds ook wel *Bultjes* genoemd.
Zy zyn korter dan de voorgaande, doorgaans
maar een Vingerlid lang, en zeer dik van
Schaal, inzonderheid aan de Lip. Op de Rug
hebben zy een aanzienlyke Bult. De Kleur
is bruinder geel, versierd met Slangwyze roo-
de Streepjes, die als van den Top naar de
Punt loopen. De Lip is somtyds wat Lood-
kleurig. De Schaal vertoont zig glad en als
met Vet besmeerd, volgens de aanmerking
van LINNÆUS.

(508) Vleugelhooren, die de Schaal gerond en

DVIII.
Strombus
kort *Vittatus*.
Opgeroid
Bezaantje.

(507) *Strombus Testâ subcordatâ, Labro rotundato brevi*
retuso, Spirâque lævi. M. L. U. 623. N. 287. BONANN.
Recr. III. f. 146. PET. Gaz. T. 98. f. II. RUMPH. Rar.
T. 36. f. N. GUALTH. Test. T. 32. f. N, L. ARGENV.
Conch. T. 17. (14) f. Q. KLEIN Ostrac. T. 4. f. 73. SEB.
Kab. III. T. 62. f. 28, 29, 24, 25. KNORR Verzam. I.
D. Pl. 18. f. 5.

(508) *Strombus Testâ Labro rotundato brevi, Ventre lævi,*
Spirâ elongatâ Anfractibus Saturâ elevatâ distinctis. M. L.

I. DEEL. XVI. STUK.

U.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD*
STUK.

kort heeft, het Lyf effen, de Gieren van de verlangde Spits onderscheiden door een verhevene Naad.

Deeze, veel smaller van Lip zynde en langer van Top, voert den naam van het *Opgerolde Bezaantje*. Men vindt dezodanigen zeldzaam. Zy zyn rosagtig van Kleur. Somtyds is de Schaal effen, somtyds eenigermaate geplooid; doch altoos langwerpig.

DIX.
Strombus
Succineus.
Breede
Kanary.

(509) *Vleugelhooren, die de Schaal met een ronde stompe Lip, het Lyf effen heeft, met vier bleeke Streepswyz' gestippelde Gordels.*

De Latynsche bynaam zegt *Gegordelde*. Het is, volgens RUMPHIUS, een *breede Kanary*, dus genaamd, om dat zy veel uitgebreider Lip heeft dan de gewoone Kanaritjes, reeds beschreeven. Volgens LINNÆUS is de Schaal effen, roodagtig, hebbende de Rug eenigermaate gekield en omgord met twee Paar witte

U. 623. N. 237. *Epidromis longior*. RUMPH. *Rar.* T. 36. f. O. ARGENV. *Conch.* T. 12. (9) f. F. PET. *Gaz.* T. 98. f. 12. SEB. *Kab.* III. T. 62. f. 18, 19, 20 & T. 79 f. 1. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 20. f. 2.

(509) *Strombus Testâ Labro rotundato retuso, Ventre lavi, Cingulis quatuor pallidis linearipunctatis.* RUMPH. *Rar.* T. 37. f. X. GUALTH. *Test.* T. 33. f. B. ARGENV. *Conch.* T. 13. (10) f. C. SEB. *Kab.* T. 61. f. 15 & T. 62. f. 20.

gestippelde Streepen: de Gieren zyn gestreept met een gekarteld Randje: de buitenste Lip is van binnen met Groefjes, zo wel als de Spil by de Punt, vertoonende zig gelyk een omgeflagen Lip.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

(510) Vleugelhooren, die de Schaal met eene verdunde, onverdeelde en eenigermate geplooidde Lip heeft, gekroond met scherpe Doornen, langs den rand der Gieren.

DX.
Strombus
Spinofus.
Gedoorn-
de.

Deeze komt zelden voor, dan onder de Versteende Zaaken. De Gestalte is als die van een Vespertilje of Varkens-Snuit, maar zy heeft de Tip niet uitgerand, noch de Spil geplooid. Paarschagtige, evenwydige Streepjes, die zeer talryk zyn, omringen de witagtige Schaal, welke van vooren hoekig is en met zeer scherpe Doornen gekroond. Verwonderlyk is 't, dat de Kleuren stand houden in een Schaal, onder de Delfstoffen, zegt LINNÆUS.

(511) Vleugelhooren, die de Schaal heeft

DXI.
Strombus
met Fisfurella
Gesplee-
tene.

(510) *Strombus Testâ Labro attenuato integro subplicato, Coronato Spinis acutis, Spirâ aculeatâ, Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 55. f. E. ARGENV. Conch. T. 33. (29) f. 10. PET. Gaz. T. 78. f. II. Conus Spinofus. Syst. Nat. X. p. 715. N. 271.*

(511) *Strombus Testâ Labro continuato in Carinam fissam longitudinalein. Syst. Nat. XII. Mitra, ARGENV. Conch. T. 33. (29) Lin. 2. N. 6. PET. Gaz. T. 78. f. 7, 8.*

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

met een Lip, welke in een gespleetene Kiel overlangs uitloopt.

Deeze komen ook Versteend voor; doch in Oostindie zou de Natuurlyke Schaal gevonden zyn, welke de grootte en gestalte hadt van een gewoon Wenteltrapje, en wit was van kleur, met de Opening langwerpig, hebbende de buitenste Lip een weinig verbreed, de binnenste aan de Spil gegroeid. De Opening loopt, van tusfchen deeze Lippen, over de zyde van de Schaal, in een gespleeten Kiel uit, welke omgekromd is over den Top der Hooren. Zy heeft een korte rechte Staart, door haare uitholling weinig van de Lip verschillende.

DXII.
Strombus
Urceus.
Gebulte
Kanary.

(512) Vleugelhooren, die de Schaal met eene verdunde, korte, stompe, gestreepte Lip, het Lyf en den Top Knobbelig geplooid, de Opening met twee Lippen en zonder Tandjes heeft.

De aangehaalde van RUMPHIUS voert den naam van de *Gebulte Kanary*, om dat zy naar de Kanaritjes veel gelykt, doch de Rug bezet heeft met verscheide Buitjes. Het Lyf is, in-

zon-

(512) *Strombus Testâ Labro attenuato, retuso, brevi, striato, Ventre Spirâque plicato-nodoso, Aperturâ bilabiata inermi.* M. L. U. 624. N. 288. *Canarium latum.* RUMPH. *Rar.* T. 37. f. T. PET. *Gaz.* T. 98. f. 19. GUALTH. *Test.* T. 32. f. G. SEB. *Kab.* III. T. 60, f. 28, 29, & T. 92. f. 45, 41, 47.

zonderheid aan de onderzyde, sterk geplooid: VI.
 de Kleur bruiner dan die der gewoone Hoorens AFDEEL.
 van deezen naam: de Grootte verschilt wei- LIII.
 nig. Men brengt deeze ook uit Oostindie. HOOFD-
 STUK.

(513) Vleugelhooren, die de Schaal met eene verdunde, korte, getande Lip, het Lyf en den Top geplooid heeft. DXIII.
Strombus Dentatus.
 Getande.

Dit zal mooglyk eene Verscheidenheid zyn van de naastvoorgaande Soort.

IV. Die getoorend zyn en zeer lang getopt.

(514) Vleugelhooren, die de Schaal getoorend, langwerpig ovaal en geknobbeld heeft, met eene verdikte Lip. DXIV.
Strombus tuberculatus.
 Geknobbelde Penhooren.

In de Middellandsche Zee wordt deeze gevonden. Haar Schaal is ruuw, als met Kalk bestreeken, hebbende de Gieren met ryën van uitsteekende Hoornagtige punten. De Lip is wegens de Naad als bultig: de Opening ovaal: de Staart zeer kort en omgekromd.

(515)

(513) *Strombus Testâ Labro attenuato brevi dentato, Ventre Spirâque plicatis.* Syst. Nat. XII.

(514) *Strombus Testâ Turritâ ovato-oblongâ tuberculatâ, Labro incrasfâto.* Syst. Nat. XII. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 22. f. 5.

I. DEEL, XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

(515) Vleugelhooren, die de Schaal getoorend en gladagtig, met de Lip van agteren los heeft.

DXV.
Strombus
Palustris.
Basterd
Zee-Ton.

Wegens de Lip noemt men deeze *Basterd Zee-tonnen*; en onderscheidtze dus van de gewoone Zee-Tonnen, zo genaamd, die in 't vervolg onder de Tollen voorkomen. RUMPHIUS geeft 'er den naam aan van *Strombus Palustris*, om dat zy zig veel onthouden in de Moerasfinge Sagoe-Boschen, wordende van de Indiaanen tot Spyze opgezogt. Men vindtze veel, zegt hy, op Ceram en Boero of Celebes; doch op Amboina zyn ze onbekend. Zy zyn zwartagtig bruin van Kleur, en hebben gemeenlyk den top een weinig afgebroken.

DXVI.
Strombus
ater.
Zwarte
Vleugel-
Pen.

(516) Vleugelhooren, die de Schaal getoorend en effen, met de Lip van voreni en van agteren los heeft.

De aangehaalde van RUMPHIUS wordt *Slakke-Pen* genoemd, en heeft de gewoone Gestalte van de Pennen, doch is dik van Schaal, met een kleine Keep aan den Hoek van den Mond;
van

(515) *Strombus Testâ Turritâ laviusculâ*, Labro postice foluto. RUMPH. *Rar.* T. 30. f. Q. SEB. *Kab.* III. T. 50. f. 13, 14, 17, 18. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 18. f. 1.

(516) *Strombus Testâ Turritâ lavi*, Labro antice posticeque foluto. M. L. U. 624. N. 289. RUMPH. *Rar.* T. 30. f. R. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 13. f. 8.

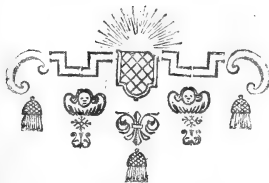
vān Kleur glad zwart of donkerbruin. Dezelve valt mede aan Moerasfige Rivieren, by de Wortels der Boomen, en is ook goed om te eeten.

VI.
AFDEEL.
LIII.
HOOFD-
STUK.

(517) Vleugelhooren, die de Schaal getoorend en eenigermate Hoekig, met Knobbelen gedoornd heeft, de Lip van vooren los.

DXVII.
Strombus
lividus.
Gedoornd
de Pen.

De Schaal is effen, doch heeft de Gieren bezet met een ry van Kegelvormige scherpe Doorens. De Kleur is blaauwagtig met Roestkleurige Vlakken: de Opening langwerpig, van onderen niet vernauwd: de Lip, boven aan, door een Keepje van de Gieren afgescheiden. Men vondtze in 't Kabinet van haare Koninglyk Sweedsche Majesteit.



LIV. HOOFD-

(517) *Strombus Testā Turritā subangulatā Nodoso-Spinosā,*
Labro antice soluto. M. L. U. 625. N. 290.

S

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.



LIV. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt der STEKELHOORENS; waar onder, behalve de Spin- en Snippekoppen, de Krulhoorens, Padden, Oliekocken, Voethoorens, Beddetyken, Agaate en andere Peerhoorens, de Spillen, Snuitpen- nen en dergelyken, begreepen zyn.

Naam.

't **L**atynsche woord *Murex*, van ouds her, een scherp gepunt Werktuig, en wel in 't byzonder een Voet-Angel of Minkyzer betekend hebbende, werdt ook, by overdragt, voor de scherpe punten van Rotfen en Steen-klippen genomen; des men *Muricatus*, in 't algemeen, voor Gedoorend of met scherpe Punten bezet, gebruikt. Hier uit blykt dan, dat alle die Hoorens, welke van deezen aart zyn, te regt kunnen begreepen worden onder den Geslagtnaam van *Murex*, zeggende zo veel als STEKELHOORENS. Men heeft nogthans goedgevonden, dezelve met het woord *Rotshoorens*, dat veel onduidelyker is, doch waar van de afleiding ook uit het gezegde blykt, te bestempelen. In 't Fransch noemt men dergelyke Hoorens *Murex* of *Rochers*. RÖMPHIUS merkt zyne *Murices* als getakte Doornagtige Kasketten aan, hebbende iets gemeen met de *Casfis* en *Buccinum*; dat

is,

is, met de Kasket en Kinkhooren. D'ARGENVILLE brengt hier zelfs de Bezoars en anderen t'huis, die in 't geheel niet gedoornd zyn. Zyn Geslags-Kenmerk der *Murices* of Rots-VI. AFDEEL. LIV. HOOFD-STUK.hoorens is, dat zy de Mond-opening nauw en getand hebben: zo dat hy 'er ook de Krabben en andere Vleugelhoorens onder begrypt. By anderen wordt dit Geslagt als voor een Hok of Hoek gehouden, daar men inwerpt, 't gene men elders niet weet te plaatzen. ADANSON maakt, in tegendeel, de *Murices* tot een gedeelte van 't Geslagt der Purperhoorens, als hebbende veel overeenkomst ten opzigt van het Dier, dat in deeze, zo wel als in de zogenaamde *Purpura*, een Purperkleurend Vogt uitwerpt. De Ouden hebben zulks aan de *Murex* toegeschreeven (*), en Pater PLUMIER merkt aan, dat men dezelve, in Amerika, de *Pisfeur* noemt, wegens het vaardig uitwerpen van haar Purpervogt.

De Kenmerken van dit Geslagt, volgens LINNÆUS, zyn; dat het de Schaal eenklepig, spiraal, en ruuw van Oppervlakte heeft door Vliezige Naaden: de Opening uitlopende in een onverdeeld Kanaal, 't welk regt is of een weinig opklimmende: het Dier, als in de vorigen, een Slak. Kenmerken.

Zes Afdeelingen zyn, door hem, in dit Geslagt. Soorten.

(*) Tyrioque ardebat Murice Lana. VIRG. *Æneid.* Libr. 4.

VI. slagt gemaakt, waar van de Eerste die Hoo-
 AFDEEL. rens bevat, welke gedoornd zyn, met een uit-
 LIV. steekende Staart, gelyk de Spinnekoppen, enz:
 HOOFD- de Tweede de genen die met Krullen zyn ver-
 STUK. fierd, gelyk de Krul- en Purperhoorens: de
 Derde zodanigen, die als met Wratten bezet
 zyn, gelyk de Padden, Olykoeken, enz: de
 Vierde die geen Staart hebben en eenigermaa-
 te gedoornd zyn, gelyk de Beddetyken, enz:
 de Vyfde, die een Staart hebben en niet ge-
 doornd zyn, gelyk de meeste Spillen: de Zes-
 de die een zeer kort Staartje hebben, gelyk
 de Snuitpennen enz. 't Getal der Soorten is
 derhalve, in dit uitgebreide Geslagt, zeer
 groot, naamelyk een-en-zestig.

I. Die Gedoornd zyn, met een uitstee-
 kende Staart.

DXVIII.
Murex
Hauffel-
lum.
 Snippe-
 kop.

(518) Stekelhooren, die de Schaal Eyronnd en
 geknobbeld heeft, met eene lange Els-
 wyze regte gedoornde Staart.

Onder zyne getakte en Doornagtige Kasket-
 ten stelt RUMPHIUS deeze voor, by den naam
 van

(518) *Murex Testâ ovatâ Tuberculatâ, Caudâ elongatâ*
Subulatâ rectâ muricatâ. M. L. U. 626. N. 291. *Syst. Nat.*
 XII. Gen. 325. BONANN. *Recr.* III f. 268. *Hauffellum.*
 RUMPH. *Rar.* T. 26. f. F. GUALTH. *Test.* T. 30. f. E.
 la Becasse. ARGENV. *Conch.* T. 19. (16) f. B. KLEIN
Ostrac. T. 4. f. 81. SEB. *Kab.* T. 78. f. 5, 6. KNORR
Verzam. I. D. Pl. 12. f. 2, 3.

van *Hauftellum*, in 't Neerduitsch een Schep-
 pertje. Van dit Werktuig, inderdaad, drukt
 deeze Hooren de Gestalte niet minder uit,
 dan van een *Snippekop*, gelyk men ze gemeen-
 lyk tytelt. Anderen noemenze ook wel *Snip-
 pebekken*; doch dit kan eigentlyk maar op de
 Steel of Staart zien. De Fransche naam is
la Becasse of *Courli*. Zy bestaat uit een rond
 Lighaam, dat een ronde Mond-opening heeft,
 welke uitloopt in een Kanaal of Sleuf van de
 Staart, die in sommigen wel drie- of viermaal
 zo lang als 't Lyf is, en boven een weinig
 gedoord. De Hooren heeft dikke Naaden,
 dwars over de Gieren heen, en is, op een
 geelagtigen Grond, doorgaans met zwarte en
 Rooze-roode Vlakken en Knobbeltjes uitgemon-
 fterd. Zy heeft ook den Mond paarfch of
 blaauwagtig Roozekleur. De afkomst is uit
 Oostindie. BONANNI, evenwel, hadt ver-
 ftaan, dat de zyne in de Roode Zee geboo-
 ren was. Van de Getakte en Gedoornde zal
 ik straks fpreken.

VI.
 AFDEEL.
 LIV.
 HOOFD-
 STUK.

(519) Stekelhooren, die de Schaal Eyrond

DXIX.
 met *Murex*
Tribulus.
 Spinnekop.

(519) *Murex Testâ ovatâ Spinis Setaceis trifariis, Caudâ
 elongatâ Subulatâ, rectâ, similitur Spinofâ. M. L. U. 626.
 N. 292. Purpura clavata. COLUMN. Aq. T. 60. f. 6.
 OLEAR. Mus. T. 39. f. 1. LIST. Conch. T. 902. f. 22.
 Hystrix marina. BONANN. Recr. III. f. 260. Tribulus.
 RUMPH. Rar. T. 26. f. G. N. 3. GUALTH. Test. T.*

S 3

31.

VI.
A. DEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

met drie ryën van Borstelagtige Dooren; de Staart lang, Elsvormig regt en insgelyks gedoornd heeft.

Spinnekop is de algemeen bekende naam van deeze Hoorens; doch men onderscheidtze in enkelde en dubbelde Spinnekoppen. De eerstgemelden hebben de Takken, die aan 't end scherp als Doorens zyn, enkeld, kort en ongelyk; de laatstgemelden hebben die lang, evenwydig en egaal, nagenoeg als de Tanden van eene fyne Kam op drie ryën geschikt. De eersten zyn gemeen; de laatsten zeldzaam en kostbaar, inzonderheid, wanneer men die ongeschonden aantreft. De Gestalte verschilt, voor 't overige, niet zeer veel van die der Snippekoppen. De Hooren bestaat uit een rondagtig Lighaam, met een ronden Mond, en een lange byna regte Staart, die uitgehold is. Het Dier heeft, zo wel als in de voorgaande en volgende Soorten, een Ovaal dekzeltje, dat tot Reukwerk wordt gebezigd. Het *Neetekammetje* of de dubbelde Spinnekop valt te Napels, volgens BONANNI.

DXX.
Murex
Cornutus.
Getakte
Snippekop.

(520) Stekelhooren, die de Schaal rondagtig heeft,

31. f. A, B. ARGENV. *Conch.* T. 19. (16) f. A. SEB. *Kab.* III. T. 78. f. 1-4. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. II. f. 3, 4. & V. D. Pl. 27. f. 1.

(520) *Murex Testâ subrotundâ, Spinis subulatis obliquis cinctâ, Caudâ elongatâ, Subulatâ rectâ, Spinis sparsis.* M. L. U.

heeft, omringd met scheeve Elswyze
Doornen, de Staart lang, Elsvormig,
regt, met Stekels hier en daar.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

Deeze kan men eigentlyk de *Getakte Snippekop* noemen, om dat zy de Doornen veel langer dan de volgende heeft, zodanig, dat zy als naar Osfehoornen gelyken, en hier van de Latynsche bynaam. Op de aangehaalde Plaat van SEBA is zy wel afgebeeld, doch duidelyker op die van GUALTHERI. Die van ADANSON, welke hy *Bolin* noemt, aan de Afrikaansche Kust voorkomende, behoort baarblykelyk niet tot deeze maar tot de volgende Soort, niettegenstaande BONANNI getuigt, dat de zyne, met lange Stekels, gebragt was uit de Zee van Afrika. Van binnen was deeze, in de Mond, Roozckleurig, van buiten of geheel wit, of bleek, hooger geel en Purper gemengeld. Wy hebbenze geelagtig en ook bleek blaauw.

(521) Stekelhooren, die de Schaal Eyrond-

DXXI.
Murex
agtig *Brandaris*
Gedooonde
Snippekop

U. 617. N. 293. *Purpura cornuta*. COLUMN. *Aq. T.* 60. f. 3. PET. *Gaz.* T. 68. f. 12. RUMPH. *Rar.* T. 26. f. 5. GUALTH. *Test.* T. 30. f. D, D. BONANN. *Recr.* III. f. 283. KIRCH. *Mus.* T. 901. f. 21. ADANS. *Seneg.* I. T. 8. f. 20. SEB. *Kab.* III. T. 78. f. 7, 8, 9. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 17. f. 1.

(521) *Murex Testâ subovatâ spinis rectis cinctâ, Caudâ mediocri Subulatâ rectâ, spinisque oblique circumdatâ.* Syst.

S 4

Nat.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

agtig heeft, met rechte Doornen, de
Staart middelmaatig, Elsvormig regt,
met Doornen schuins omgeven.

Deeze kan men, tot onderscheiding, met
regt de *Gedoornde Snippekop* noemen. Zy ver-
schilt, volgens LINNÆUS, door twee of drie
ryën van Elsvormige Doornen om het Lyf te
hebben, of twee ryën van Kegelagtige Door-
nen. De eerst aangehaalde van BONANNI,
zynde de laatstgemelde, was van het Afri-
kaanse Strand en rond van Lyf; de andere uit
de Middellandsche Zee; die van GINANNI
uit de Adriatische of Golf van Venetie. Dee-
ze was wit van Kleur: de eerstgemelde Been-
agtig, wordende in de Spaansche Zee somtyds
bruin gevonden, en zeldzaam zwartagtig
blauw, zo BONANNI meldt.

DXXII.
Murex
Trunculus
Hoog-
staart.

(522) Stekelhooren, die de Schaal Eyrond
heeft

Nat. XII. *Murex Purpura*. ROND. *Test.* 64. BONANN. *Recr.*
f. 281. (γ) 282. (β) RUMPH. *Rar.* T. 26. f. 4. (γ)
GUALTH. *Test.* T. 30. f. F. (β) REGENF. *Conch.* 20.
T. 6. f. 67. PET. *Gaz.* T. 68. f. 12. GINANN. *Adr.* II.
T. 3. f. 61, 62. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 18. f. 1, 2:
Pl. 22. f. 4, 5.

(522) *Murex Testâ ovatâ nodosâ, antierius Spinis cinctâ,
Caudâ breviorâ truncatâ perforatâ. M. L. U. 627. N. 294.
COLUMN. Purp. T. 13. f. 1. BONANN. Recr. III. f.
274, 277, 271. GUALTH. Test. T. 31. f. C. ARGENV.
Conch. T. 19. f. G. ? KLEIN Ostrac. T. 6. f. 104. KNORR
Verzam. III. D. Pl. 9. f. 1: Pl. 13. f. 1, V. D. Pl. 13. f.
4: Pl. 19. f. 6.*

heeft en knobbelig, van vooren met
Doornen omringd, de Staart korter,
geknot en doorboord.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

Volgens de aangehaalde Afbeeldingen moeten hier de *Purper-* en *Brandhoorens*, zo wel als die men *Hoogstaarten* noemt, en mooglyk ook anderen, inzonderheid de *Ongetakte* bruine *Krulhoorens*, die de Mond-opening geel hebben, t'huis gebragt worden; zynde dezelve uit de Middellandsche Zee, en uit de Westindiën, afkomstig. In deeze allen is de Staart kort, dik, en meer of min opgewipt, doch de Hoogstaarten hebben zulks by uitnemendheid, en zyn ook met dikker sterker Doornen aan den rand van de grootste Gier bezet. Het schynt my toe, dat 'er een aanmerkelyk verschil tusfchen de één en andere zy.

II. Die de Naaden met Gebladerde Takken versierd hebben, welken men gemeenlyk noemt

PURPERHOORENS.

Naauwlyks zal men iets vinden, dat in de oude tyd vermaarder geweest en hedendaags onbekender is, dan de *Purpura*. Doch hoe vermaard ook die *Verw* was en in hoe veel

S 5

ag.

VI. agting de Stoffen , daar mede gekleurd (*),
 AFDEEL. 't is blykbaar dat de Ouden zelf zig ten op-
 LIV. zigt van de Schulpdieren, welke dezelve uit-
 HOOFD- leverden , in groote onzekerheid bevonden.
 STUK. Sommigen hebben de *Conchylum* , *Murex* en
Buccinum , als altemaal dergelyke Verw uitgee-
 vende , met de *Purpura* verward of ten min-
 ste niet behoorlyk onderscheiden. Anderen
 neemen doch *Murex* en *Purpura* voor een en
 't zelfde , als beiden met Stekels voorzien
 zynde. ARISTOTELES verhaalt , dat men in
 de Noordelyke Wereldsdeelen zwarte , in de
 Zuidelyke grootendeels roode Purperhoorens
 heeft. ISIDORUS schreef , dat de Verw , die
 van de zwartagtige Purperhooren in Spanje
 gemaakt werdt , Roestkleurig ware. „ Ik heb
 „ wel roode Purperhoorens en zwarte , doch
 „ zeldzaam mogen zien , (zegt ALDROVAN-
 „ DUS ,) maar ontelbaare zodanigen als RON-
 „ DELETIUS afbeeldt , zeggende : Onze Pur-
 „ perhooren is van grootte als een Ey (ik
 „ ontken niet , dat zy elders veel grooter
 „ voorkome :) zy heeft de Schaal rimpelig ,
 „ ruuw , Afchgrauw en fomtyds geelagtig ,
 „ fomtyds uit den groenen graauwagtig , van
 „ binnen geel. Zy is met Knodsagtige Door-
 „ nen ,

(*) Cum Regia Circi convexum gradibus veneratur Purpura vulgus. CLAUDIANUS. Non illum Populi fasces non Purpura Regum. VIRGILIUS. Vestem Purpuream teneris Mecænatibus aptam. JUVENALIS.

„ nen, die in orde gefchikt zyn , gewapend ; VI.
 „ weshalve PLINIUS haar *Clavata* genoemd AFDEEL.
 „ heeft. Van deeze Doornen zyn de eerften LIV.
 „ klein ; de middelsten veel langer , en zy HOOFD-
 „ maaken ongeveer zeven ryën tot aan den STUK.
 „ Top. De Snuit is lang , als een Pypje uit-
 „ gehold , waar door men zig verbeeldt dat
 „ zy de Tong uitsteeken. Daar voor is een
 „ rond Gat , met geen Dekzeltje geslooten.
 „ Hier uit blykt , hoe ver van de waarheid
 „ de Aftekeningen van de Purperhooren by
 „ anderen zyn , waar van sommigen de Snuit,
 „ anderen den Top hebben weg gelaaten.
 „ Het Vleesch van binnen, of het Dier, komt
 „ met dat der andere Hoorens overeen”.

BELLONIUS schryft aldus. „ De Schaal De Pur-
 „ der Purperhoorens zou volkomen naar een perflak.
 „ Slakhooren gelyken ; indien zy niet geknodst
 „ was , en aan de zyde een Kanaal , daar het
 „ Dier zyn Tong uitsteekt , hadde. Het ver-
 „ heft zyne Hoorens gelyk de Slakken , en
 „ kruipt op de zelfde manier , zig den Weg
 „ wyzende met die Hoorens. Het heeft een
 „ Tong , uit een Buisagtig Pypje aan de zy-
 „ de voortlopende , welke aan dat Eeltagti-
 „ ge deel kleeft ; waar mede het Vleesch ge-
 „ hecht wordt aan de Schaal. Dit Vleesch ,
 „ nu , is zekere sterke witte Spier , aan 't
 „ midden van de Schaal verbonden ; waar door
 „ de Purperflak , als door behulp van zeker
 „ „ aan-

VI. „ aangeboren Dekzel, tegen het open Vleesch
 AFDEEL. „ overgesteld, zeer lang buiten 't Water
 LIV. „ leeft: want het behoudt dus het gefchepte
 HOOFD- „ Zeewater, waar door het verfcheide Dagen
 STUK. „ gekoesterd en gevoed wordt. Het heeft
 „ den Kop Kraakbeenig en hard: den Bek in
 „ dat gedeelte, daar het aan de Klippen me-
 „ de kleeft, met een rond Gât doorboord,
 „ waar mede het de Steenen aflikt, en
 „ het opgezoogene in de Maag doorlaat. Ik
 „ heb, door de Ontleding van dit Dier, in
 „ het Buisje, waar door het zyne Tong uit-
 „ fteekt, twee Gaatjes gevonden, die naar
 „ verfchillende deelen des Lighaams gaan,
 „ zo dat zy tot aan de Kieuwen kwamen,
 (waar van hy zes in het bultige gedeelte des
 Lighaams, overdwers, onder een groote Pees-
 agtige Spier leggende vertoont: doch RON-
 DELETIUS berispt hem daar in te regt, alzo
 de Schulpdieren geene Kieuwen hebben.)
 „ Wat laager is de Maag en een rondagtig
 „ Hart, benevens de Lever, taay als Lym.
 „ Dit Ingewand heeft ARISTOTELES *Pa-*
 „ *paver* geheten, aan welks zyde zig een Pur-
 „ perkleurige Slym vertoont, daar men eer-
 „ tyds mede verwde, doch welke uit het
 „ frifche Dier aanftonds gehaald moet wor-
 „ den, dewyl zy door 't fterven geheel ver-
 „ dwynt. Ook vindt men ze niet dan in Pur-
 „ perhoorens van middelmaatige grootte, om-
 „ trent als die van een Ey, en dan wordt-
 „ „ ZE

„ ze nog fomtyds in 't geheel niet gevon-
 „ den”.

VI.
 AFDEEL.
 LIV.
 HOOFD-
 STUK.

De Afbeeldingen, welke D'ARGENVILLE geeft van het Dier der Purperhoorens, waren te onvolkomen, om die hier te gebruiken. Ook is het Dier derzelven, zegt hy, zeer gelyk aan dat van de Rots- en Kinkhoorens; 't welk dan zulks onnoodig maakte. ADANSON fchynt 'er geen ander onderscheid in te stellen, dan dat in sommigen de Oogen net in 't midden van de langte der Hoornen, in anderen wat laager, in anderen, wederom, wat hooger geplaatst zyn. Hy begrypt de Belhoorens, Kinkhoorens, Rots- of Stekelhoorens en de Purperhoorens, in een zelfde Geslagt. BONANNI doet ons, met de gedagte beschryving overeenkomstig zien, dat de Krulhoorens en dergelyken behooren tot het Geslagt der Purperhoorens; waar toe dan ook gemeenlyk, hedendaags, alle die rond van Lighaam en van Mond zyn, met Knobbels, Takken of Stekels bezet, en dus zelfs de Spin- en Snippekoppen, betrokken worden.

(523) Stekelhooren, die de Schaal met drie

DXXIII.
Murex
ryën ramosus

(523) *Murex Testâ trifariam frondosâ, Spirâ contiguâ, Caudâ truncatâ. M. L. U. 628. N. 295. COLUMN. Aq. T. 60. BONANN. Recr. III. f. 275, 276. Murex ramosus. JUMPH. Rar. T. 26. A. N. I. GUALTH. Test. T. 38. f. A. & T. 37. f. G, H, I, D, L. Purpura ramosa. AR-*

GENV;

I DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LIV.

ryën van Krullen, den Top daar tegen
aan en de Staart geknot heeft.

HOOFD-
STUK.

Krulhooren.
Pl. CXXIII.
Fig. 2.

By RUMPHIUS maakt deeze de eerste Soort uit, van de genen, die hy *Getakte Kasketten* noemt; doch wy geeven haar, in 't algemeen, den naam van *Krulhoorens*, wegens de menigvuldige Krulagtige Takken, waar mede zy bezet zyn. Die Autheur merkt de ryën van deeze Krullen aan, als overblyfzels van nieuwe aangrocijningen, willende dat het Dier zig t'elkens een derde van den Omloop vergroote. Dus wordt men, in de gewoone Krulhoorens, altoos drie volle ryën gewaar van Krullen, en drie Snuitjes, welke in de Staart uitloopen. Ik heb 'er doch zeer fraaije bruin gebandeerde, met vyf volle ryën van deeze Krullen, en zodanig eene heb ik, om de zeldzaamheid en tevens om te toonen, dat dit geen regt Kenmerk tot onderscheiding der Krulhoorens van de Brandarisfen is, hier in Plaat doen brengen.

Onder de genen, die uit BONANNI aangehaald zyn, is de laatste, volgens VALENTYN, de groote rosse en geele Brandaris. De eerste, uit den Persischen Zeeboezem, is door zyne steile Takken van de Oostindische onderschei-

GENV. *Conch.* T. 19. (16) f. C, E. KLEIN *Ostrac.* T. 4. f. 8. REGENF. *Conch.* T. 1. f. 6. SEB. *Kab.* III. T. 77. f. 1, 2, 7. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 25. f. 1, 2: Pl. 26. f. 1, 2: Pl. 30. f. 4, 5. III. D. Pl. 9. f. 2, 3. V. D. Pl. 11. f. 1. VI. D. Pl. 40. f. 6, 7.

scheiden. Deeze vallen wit of geel, en fom-
 tyds van grootte als een Kinderen - Hoofd. Men noemtze, in 't Fransch *Chaussetrape*, *Ci-chorée* of *Cheval de Frise*, naar dat de Punten meer of min gekruld zyn. Daar komen ook witte of geelagtige voor, met Vleeschkleurige Takken, die raar zyn; genaamd *Argynse Krulhoorens*. Voorts heeft men 'er kleinere, die graauw en bont zyn, als ook zodanigen, die men *Hartehoorens* noemt, zynde de kostbaarsten. Men vindt deeze zelden langer dan een Pink.

VI.
 AFDEEL.
 LIV.
 HOOFD-
 STUK.

De Krulhoorens zyn rond van Lyf, dat, behalve de gedagte Takken, geribd is en met kleine Knobbeltjes bezet, van boven Tolagtig getopt, van onderen een dikke kromme Staart hebbende, welke zig als geknot ver-
 toont. De Takken hebben geen gemeenschap met het binnenste van de Hooren, die van binnen wit of blaauwagtig, glad en blinkende is als Porfelein, aan den Mond bleek rood of Vleeschkleurig.

Van het Dier vind ik niets gemeld; waar-
 schynlyk zal het niet veel van de in onze Fig. 1. afgebeelde Purperflak verschillen. Het is inzonderheid aanmerkelyk wegens zyn Dekzeltje, dat de regte *Blatta Byzantina* der Apotheeken is. Deeze Schulpluikjes zyn ook wel ovaal, doch aan 't end zo puntig niet, als de Zwaardjes van de Vleugelhoorens. Zy moeten,

Blatta Byzantina of
 Zee-Nagel.

VI. ten, gelyk blykbaar is, in dikte en grootte
 AFDEEL. ongemeen verschillen, naar de grootte van de
 LIV. Hoorens. Veelen komen 'er voor, die in
 HOOFD- grootte naar een Schelling of Ryksdaalder ge-
 STUK. lyken en een Stroobreed dik zyn. In Indië
 wordt deeze Blatta, die men ook *Onyx Ma-*
rina en *Unguis odoratus*, dat is Zee-Nagel of
 ruikende Nagel noemt, onder de Reukwerken
 gebruikt, welken zy, schoon op zig zelf niet
 aangenaam zynde, een byzondere kragt byzet.
 LEMERY merkt de Reuk van deeze Drooge-
 ry, wanneer menze verbrandt, als een goed
 Middel tegen de Opstyging aan. Alle de Krul-
 hoorens hebben dergelyke Dekzeltjes, doch
 die van de kleinen, welke dikwils niet groo-
 ter dan eens Menschen Nagel zyn, worden
 voor de aangenaamsten tot Reukwerk gehou-
 den.

DXIV.
Murex
Scorpio.
 Doodje.

(524) Stekelhooren, die de Schaal met vier
 ryën van Krullen, den Top geknopt, de
 Staart geknot heeft.

Dit Hoorentje is van de Krulhoorens aan-
 merkelyk verschillende, doordien het de Gie-
 ren van zyn Top niet tegen het Lyf aan,
 maar

(524) *Murex Testâ quadrifariam frondosâ, Spirâ capitata,*
Caudâ truncatâ. M. L. U. 628. N. 296. Scorpiô. RUMPH.
Rar. T. 26. f. D. GUALTH. Test. T. 37. f. M. ARGENV.
Conch. T. 19. (16) f. D. SEB. Kab. III. T. 77. f. 13-16.
VAL. Amb. f. 36, 37, KNORR Verzam. II, D. Pl. II, f. 4, 5.

maar als tot een ronde Knop daar van afge- VI.
 scheiden heeft. Ook zyn de Takken eigent- AFDEEL.
 lyk niet gekruld, maar loopen breed uit, des HOOFD-
 het nader overeenkomt met de Hartehooren. STUK.
 tjes. Deeze Takken worden dus by de Poo-
 ten van een Pad vergeleeken. RUMPHIUS
 noemt hetzelve 't *Scorpioentje*, en daar van is de
 Latynfche bynaam ontleend, doch wy geeven
 het den naam van *Doodje*. Daar zyn witte,
 bruine of donkergrauwe en zwarte Doodjes;
 sommigen breeder, sommigen fcherper getakt,
 en allen zeldzaam. Men heeft onlangs meer
 dan zestig Guldens zien geeven, voor een
 groot, ongemeen fraay, breed gevleugeld en
 dubbeld getakt bruin Doodje. Zy komen uit
 Oostindie.

(525) Stekelhooren, die de Schaal met vyf DXXV.
 ryën van gefronzelde Takken, de Gie- Murex
 ren tegen 't Lyf aan en de Staart kort Saxatilis.
 heeft. Brandaris.

Dewyl LINNÆUS hier de *Brandarisfen* ver-
 staat, zo is het zonderling, dat hy dien naam
 gegeven heeft aan de Gedoornde Snippekop-
 pen.

(525) *Murex Testâ quinquefariam frondosâ, Spirâ contiguâ, Caudâ abbreviatâ. M. L. U. 629. N. 297. Murex minor. RUMPH. Rar. T. 26. f. C. N. 2. ARGENV. Conch. T. 19. (16) f. F. SEB. Kab. III. T. 77. f. 4, 5, 6. REGENF. Conch. II. T. 1. f. 6. & T. 9. f. 26. KNORR Verzam. II. D. Pl. 7. f. 4, 5: V. D. Pl. 4. f. 1.*

T

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. pen. De aangehaalde van D'ARGENVILLE;
 AFDEEL. immers, voert den naam van *la Rôtie*; en be-
 LIV. hoort, zo wel als die van Letter H, *la Brulée*
 HOOFD- genaamd, tot de Brandarissen. Wy hebben
 STUK. reeds opgemerkt, dat het getal van de ryën
 der Takken niet genoegzaam is, om dezelve
 van de Krulhoorens te onderscheiden.
 Daar is zekere byzondere gedaante, meest be-
 staande in het steil opstaan en de puntigheid
 der Takken, die de Brandarissen kenbaar maakt.
 Men heeft 'er ook, die *dubbelde* genoemd
 worden. Die van D'ARGENVILLE, Letter
 F, hadt zes ryën van Takken. Sommigen zyn
 wit van Grond en bruin getakt; anderen ge-
 heel zwart, en deeze zyn de gemeensten.
 Sommigen hebben den Mond blaauw, ande-
 ren Purperagtig. Voorts zyn zy, ten opzigt
 van de Gestalte, niet gemakkelyk van de Krul-
 hoorens te onderscheiden, tot welken de aan-
 gehaalde Afbeeldingen van SEBA behooren.
 Zy komen ook uit Oostindie.

DXXVI.
Murex
Erinaceus.
 Granaat-
 Appel.

(526) Stekelhooren, die de Schaal veelvou-
 dig Krulagtig gedoornd, de Gieren met
 stompe Puntjes gekroond heeft en de
 Staart kort.

De

(526) *Murex Testâ multifariam subfrondoso-spinosâ, Spiræ
 Anfractibus retuso-coronatis, Caudâ abbreviatâ. Syst. Nat. XII.
 GUALTH. Test. T. 49. f. H. KNORR Verzam. IV. D.
 Pl. 30. f. 2: VI, D. Pl. 23. f. 3.*

De aangehaalde van GUALTHIERI heeft VI. weinig dat naar de Krulhoorens gelykt. Hy AFDEEL. noemt het een groote Kinkhooren, en de Af- LIV. beelding is zeer klein. Hy merkt aan, dat STUK. het de Oppervlakte Netswyze oneffen heeft, door uitpuilende Streepen, en wit is van Kleur. Ik heb een bruingeel Hoorentje van dien aart, dat ronder is en hier fchynt t'huis te hooren. Doch niet ongevoeglyk kunnen wy tot deeze Soort betrekken, die voor weinige Jaaren aan de Magellaanfche Eilanden opgevifchte Hoorens, welke de Franschen *Buccins Feuilletées* getyteld hebben, by fommigen thans de *Granaat-Appel* genaamd. Zy zyn rond van Gefalte, met een donker paarfchen Mond, van buiten groenagtig Afchgrauw, en hebben de Oppervlakte Netswyze bezet met verheven Ploojen, die meer of min Bladeragtig zyn. By geen Autheuren vindt men ze geboekt of afgebeeld.

III. Die Wrattig zyn, met dikke ronde Naaden.

(527) Stekelhooren, die de Schaal ruuw heeft DXXVII.
Murex
 met *Rana*.
 Pad.

(527) *Murex Testâ Varicibus oppositis compressis scabrâ, Cingulis muricatis, Aperturâ sub-edentulâ ovatâ, M. L. U. 629. N. 298. BONANN. Recr. III. f. 182. PETIV. Gaz. T. 100. f. 12. RUMPH. Rar. T. 24. f. G. GUALTH. Test. T. 49. f. L. ARGENV. Conch. T. 12. (9) f. P, R. SEB. Kab. III. T. 60. f. 13-20. REGENF. Conch. T. 6. f. 64. KNORR Verzam. II. D. Pl. 13. f. 6, 7: III. D. Pl. 7. f. 5.*

T 2

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

met Knobbelige Naaden tegen elkander
over en gedoornde Gordels; de Opening
ovaal en byna Tandeloos.

Men noemt deeze *Padden*, *Paddetjes* of *Paddehoorens*, wegens de Wrattige Knobbeltjes op de Rug, en dat de Gestalte eenigermaate zweemt naar die van een Pad. Men vindt er die Vleeschkleurig wit, die vaal en die bruin zyn: ook sterk gedoornde en zelfs die men *Getakte Padden* noemt. Sommigen zyn, op een graauwen Grond, met ryën bezet als van witte Pareltjes, 't welk dezelve grootelyks verfiert. Haare platheid onderscheidtze genoegzaam van de Kinkhoorens, tot welken zy gemeenlyk betrokken worden, zo wel als van de andere Soorten van dit Geslagt. Zy vallen aan de Stranden van Amboina.

DXXVIII.
Murex
Gyrinus.
Vorfchen-
Pop.

(528) *Stekelhooren*, die de *Schaal met dikke Naaden van aan één geschakelde Knobbeltjes*, met *ronde Stippen gebandeerd heeft*, de *Opening rond en Tandeloos*.

Zekere kleine Hoorentjes, die in Gestalte veel naar de Padden gelyken, doch nauwlyks de Grootte hebben van een Hazelnoot, worden

(528) *Murex Testâ Varicibus oppositis continuatis, Punctis tuberculosis fasciatâ, Aperturâ edentulâ orbiculari. Syst. Nat. XII. SEB. Kab. III. T. 60, f. 25-27, KNORR Verzam. VI. D. Pl. 25. f. 5, 6.*

den hier, niet onaartig, voorgesteld by den naam van *Gyrinus*, dat is *Vorschen-Pop*. 't Is een geheel ander slag, dan die by RUMPHIUS Kikvorfch heeten, met een hoog opgewipt Staartje. Dit hebben deeze niet. De Kleur is witagtig met zwarte, bruine of geele Banden van dubbelde Stippen, over elke Winding één. Zy onthouden zig in de Middellandsche Zee, zegt LINNÆUS.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD.
STUK.

(529) Stekelhooren, die de Schaal met de dikke Naaden omtrent tegen elkander over, bultig met Knobbels heeft, die wederom overlangs geknobbeld zyn, de Opening Tandeloos.

DXXIX.
Murex
Lampas.
Oliekook.

Van deeze zyn wit- en geelkleurige en ook schoon roode, die een Vuurigen glans in de Mond hebben. Van RUMPHIUS worden deeze laatsten *Ajax*, en de wit geknobbelde *Hector* getyteld; want de Indiaanen steeken ze uit bygeloof onder den Gordel, en verbeelden zig dan byna onkwetsbaar in 't Gevegt te zyn. Men kan dit vergelyken by de Hollandfche spreek-

(529) *Murex Testâ Varicibus suboppositis, gibbosâ tuberculis longitudinaliter tuberculosis, Aperturâ edentulâ. M. L. U. 630. N. 299. ROND. Test. 2, p. 81. GUALTH. Test. T. 50. f. D. Hector. RUMPH. Rar. T. 28. f. C. Ajax. RUMPH. Rar. T. 28. f. D. KNORR Verzam. II, D. Pl. 28. f. 1.*

T 3

VI. spreekwys, van iemand een Hart onder den
 AFDEEL. Riem te steeken. Die sterk geknobbeld zyn
 LIV. en groot, worden dubbelde, de anderen en-
 HOOFD- kelde *Oliekoeken* genoemd. Hier van komen
 STUK. 'er voor, die meer dan een Vuist groot zyn.
 Zo zy zwarte Vlakken op de Knobbels heb-
 ben, dat doch zeldzaam gebeurt, dan heet
 men ze *Oliekoeken met Rosynen*, en anderen,
 die deeze Vlakjes kleiner hebben, *met Koren-*
zen. Deeze benaaming heeft eenige overeen-
 komst met de Gestalte. Zy vallen in Oost-
 indie.

DXXX. (530) *Stekelhooren, die de Schaal met een*
Murex *menigte van byna beurtlingse Naaden*
Olearium. *gekobbeld, de Rug van agteren zonder*
 Marshoo- *Knobbels en gestreept, de Opening Tan-*
 ren. *deloos heeft.*

De aangehaalde Afbeeldingen zyn hier zo
 schrikkelyk verschillende, dat ik naauwlyks
 begrypen kan, welke Hooren LINNÆUS be-
 doele: doch zyn Ed. heeft ADANSON in dee-
 zen nagevolgd, die ook de twee gedagte Af-
 beel-

(530) *Murex Testâ Varicibus subalternis numeroso-tubercu-*
latâ, Dorso postice mutico striato, Aperturâ edentulâ. Syst.
Nat. XII ROND. Test. 2. p. 88. COLUMN. Aquat. T.
53. BONANN. Recr. III. f. 289, 105. LIST. Conch. T.
932. f. 27, 31, 32. ADANS. Seneg. I. T. 8. f. 12. SEB.
Kab. III. T. 51. f. 29, 31. RUMPH. Rar. T. 49. f. H.
GUALTH. Test. T. 50. f. A. KNORR Verzam. VI. D. Pl.
24. f. 6.

beeldingen van BONANNI aanhaalt, waar van de eene, volgens VALENTYN, een Voet-
 hooren is, de andere, en wel de eerste, een
 vreemde Soort van Oliekoeken, met een bree-
 de Lip en met groote dwars-Ribben, hem on-
 bekend, schoon uit Indie afkomstig. Ik geef
 'er, derhalve, den naam van *Marshooren* aan,
 die ook wel aan de Oliekoeken gegeven wordt.
 De aangehaalde, immers, uit RUMPHIUS,
 welke I moet zyn, niet H, is een *ongemeene*
Oliekoek-Hooren getyteld. ADANSON betreft
 tot zyne *Vojet*, de *Buccinum* van RONDELE-
 TIUS, welke dié Autheur *le Cor de Mer* noemt,
 dat is de Zee-Blaashoorn; gelyk men zegt *Cor*
de Chasse, dat is Jagthooren. Hy getuigt 'er
 van, dat zy, wat de uitwendige gedaante aan-
 belangt, ongemeen verschillende is, naar de
 grootte. Men vindt 'er, die in de volwas-
 senheid agt Duimen, en anderen, die maar één
 Duim lang zyn. Het Haairige Vlies, dat haar
 bekleedt, raaken zy dan geheel kwyt. LIN-
 NÆUS stelt de woonplaats in de Zuidelyke
 deelen van Europa, in de Middellandsche en
 Afrikaansche Zee.

(531) Stekelhooren, die de Schaal met dikke

Naa-
 Murex
 Femorale.
 Voethoo-

(531) *Murex Testâ Varicibus decusatis trigonâ rugosâ, ren,*
antice nodulosâ, Aperturâ edentulâ, antice transversâ. M. L.
U. 630. N. 300. GREW. Mus. T. II. f. 7, 8. LIST. Corch.

T 4

T.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD.
STUK.

Naaden kruislings gerimpeld, driehoekig, van vooren Knobbelagtig heeft, met de Opening Tandeloos, van vooren dwars.

Die Hooren, welke wy thans de *Voethooren* noemen, om dat zy als op het platte van den Voet nederlegt, heeft VALENTYN de *Varkens-Bek* getyteld: doch dit is hedendaags niet in gebruik: wy hebben andere *Varkens-Snuiten*. De aangehaalde van D'ARGENVILLE is geen regte *Voethooren*: men betreftze tot de *Gebraade Peeren*. Ik twyfel, of men van die van RUMPHIUS dit ook niet mag zeggen. De afgebeelde by BONANNI en GUALTHIERI zyn regte *Voethoorens*, meest aan haare *Mond-Opening* kenbaar en aan de dik geknobbelde *Naaden*. De *Kleur* is bruinagtig ros.

DXXXII.
Murex
Cutaceus.
Velhooren.

(532) *Stekelhooren, die de Schaal met een enkele dikke Naad, met Knobbels gehoekt en rimpelig, de Opening getand en de Spil met een Gaatje doorboord heeft.*

De

T. 941. BONANN. *Recr.* III. f. 290. *Murex Saxatilis*. RUMPH. *Rar.* T. 26. f. B. GUALTH. *Test.* T. 50. f. C. ARGENV. *Conch.* T. 13. (10) f. B. REGENF. *Conch.* 6. T. 2. f. 21. SEB. *Kab.* III. T. 63. f. 7, 8, KNORR *Versam.* IV. D. Pl. 16. f. 1.

(532) *Murex Testâ Varice solitariâ, Nodis angulatis subrugosâ, Aperturâ dentatâ, Columellâ perforatâ. Syst. Nat. XII. SEB. Kab. III. T. 49. f. 72.*

De Latynsche geeft aanleiding tot den Nederduitschen bynaam. Mooglyk zal dezelve afkomstig zyn van dat ruige Vlies, 't welk veelen der naastvoorgaande en volgende Hoorens omkleedt. Deeze is wit en van grootte als een Ockernoot, en heeft maar ééne Naad tegen de Lip over. De Staart is taamelyk lang.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD.
STUK.

(533) Stekelhooren, die de Schaal door gekruiste dikke Naaden hoekig heeft, de Knoopen overlans geknobbeld, de Staart met Bogten, de Opening getand.

DXXXIII.
Murex
Litorium
Gebraden
Peer.

Hier toe behoort de Gebraden Peer van RUMPHIUS, en die van D'ARGENVILLE, by Letter B, zo wel als Letter M. Wegens de Gestalte worden zy dus genoemd en verschillen door den getanden Mond kenbaarst van de Voethoorens, aan welker figuur sommigen nabykomen: des men ze dikwils met elkanderen verwart.

(534) Stekelhooren, die de Schaal met gekruiste

DXXXIV.
Murex
ste Pileare.
Gedroogde
Peer.

(533) *Murex Testâ Varicibus decussatis angulatâ, Nodis longitudinaliter tuberculosis, Caudâ flexuosâ, Aperturâ dentatâ.* M. L. U. 631. N. 301. RUMPH. *Rar.* T. 26. f. B? ARGENV. *Conch.* T. 13. (10) f. M? KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 7. f. 2, 3: VI. D. Pl. 26. f. 2.

(534) *Murex Testâ Varicibus decussatis subnodosi-rugosâ,*

T 5

Aper-

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

ste Naaden knobbelagtig gerimpeld heeft, de Opening getand, de Staart eenigermaate opgewipt.

Hier fchynen die t'huis gebragt te moeten worden, welken men *Gedroogde Peeren* noemt; doch het is moeielyk deeze van de voorgaande en volgende naauwkeurig te onderscheiden. Ook zyn de aangehaalde Afbeeldingen van SEBA geenszins overeenkomstig. Deeze Hoorens vindt men, volgens LINNÆUS, in de Middellandsche Zee.

DXXXV.
Murex
Pyrum.
Leeuwen-
kop.

(535) *Stekelhooren, die de Schaal met dikke Naaden, Eyronnd, overdwars gegroefd en knobbelig, met eene lange bogtige Elsvormige Staart heeft.*

Deeze zou eigentlyk meest naar een Peer gelyken; weshalve 'er ook, niet ongevoeglyk, de Latynsche bynaam aan gegeven is; doch het fchynt my toe, dat de genen, die men *Leeuwenkoppen* noemt, om dat zy zo dik van
Top

Aperturâ dentatâ, Caudâ sub-ascendente. *Syst. Nat.* XII. GUALTH. *Test.* T. 49. f. G. SEB. *Kab.* III. T. 57. f. 29, 31, 23, 24. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 21. f. 1.

(535) *Murex Testâ Varicosâ ovatâ, transversim fulcatâ nodosâ, Caudâ longiore flexuosâ subulatâ.* *Syst. Nat.* XII. *Pyrum exsiccatum.* RUMPH. *Rar.* T. 26. f. E? GUALTH. *Test.* T. 37. f. F. ARGENV. *Conch.* T. 13. (10) f. O. REGENE. *Conch.* T. 5. f. 50. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 7. f. 2, 3.

Top zyn , hier t'huis behooren. De aange- VI.
haalde Afbeeldingen, ten minste , duiden de AFDEEL.
zulken aan. Zy vallen zeer schoon Vuurkleu- LIV.
rig rood , doch men vindt 'er ook die geel- HOOFD.
en witagtig zyn. STUK.

(536) Stekelhooren, die de Schaal met dikke DXXXVI.
kruislingse Naaden , stomp met knobbe- Murex
lige Rimpels , het Lyf gelyk, de Ope- Rubecula.
ning getand heeft. Livrey-
Hooren.

t Zyn deeze , die men Livrey-Hoorens ty-
telt wegens de schakeering der Kleuren , die
zig als een Livrey vertoonen. Men vindtze
rood met geele en geel met witte : ook bruin-
agtig met zwarte Banden , en de Oppervlakte
is egaal bezaaid met fyne Pukkeltyes. De dik-
ke Naaden , die kruislings geplaatst zyn , maa-
ken deeze Hoorentjes , die niet groot val-
len , kenbaar.

(537) Stekelhooren, die de Schaal met dikke DXXXVII.
ge- Murex
Scrobila-
tor.

(536) *Murex Testâ Varicibus decusatis, obtusâ rugis nodo-*
fis, Ventre aequali, Aperturâ dentatâ. M. L. U. 631. N. 302.
ARGENV. *Conch. T. 12. f. K. GUALTH. Test. T. 49. f. 1*
SEB. *Kab. III. T. 49. f. 1-5. KNORR Verzam. I. D. Pl.*
13. f. 3, 4. III. D. Pl. 5. f. 2, 3.

(537) *Murex Testâ Varicibus scrobiculatis sub-oppo-*
litigatâ, Aperturâ dentatâ. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test.
T. 49. f. B. SEB. Kab. III. T. 60. f. 13, 15. LIST. Conch.
T. 939. f. 34, 39. PET. Gaz. T. 100. f. 12. ADANS. Sen.
I. T. 8. f. 13. KNORR. Verzam. III. D. Pl. 9. f. 5.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

gegroeide Naaden, byna tegen elkander over, gladagtig heeft, en de Opening getand.

Volgens de Kenmerken schynen hier de Hoorens, die men *Doggerzanders* noemt, te behooren, hoewel zy van de aangehaalde Afbeeldingen verschillen. LINNÆUS stelt de woonplaats in de Middellandsche Zee. Die van ADANSON, *Jabik* genaamd, aan de Kust van Afrika waargenomen, was vaal, somtyds omringd met twee bruine of Violette Banden. Hy merkt in 't byzonder aan, dat het Vlies, 't welk deeze Hooren omkleedt, geen Haairigheid hadt. Men neemt het tegendeel daar van waar in de *Doggerzanders*, die, als men ze uit Zee krygt, zeer Haairig zyn.

DXXXVIII.
Murex
Reticularis.
Nethooren.

(538) *Stekelhooren, die de Schaal met byna tegenoverstaande Naaden, Netswyze gegroeofd, met knobbelige Vlakken, de Spil byna Tandeloos heeft en de Staart opgewipt.*

In het Distelhoorentje van RUMPHIUS, dat hier aangehaald is, zyn deeze Kenmerken
niet

(538) *Murex Testâ Varicibus sub.oppositis reticulatâ, Maculis tuberculatis, Columellâ subedentulâ, Caudâ adscendente. M. L. U. 632. N. 303. RUMPH. Rar. T. 29. f. N. BONANN. Recr. III. f. 193. GUALTH. Test. T. 49. f. M. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 24. f. 6. II. D. Pl. 27. f. 3.*

niet te vinden. Het komt ook geenszins over- VI.
 een met de aangehaalde Afbeelding van GUAL- AFDEEL.
 THIÉRI. Die van BONANNI, welke VA- LIV.
 LENTYN een vreemd Soort van Trompet HOOFD-
 noemt, voldoet aan den bynaam, als de Opper- STUK.
 vlakke Netswys hebbende, en den Mond, die
 rond is, zo hy aanmerkt, met een dikken Zoom.
 LINNÆUS stelt de woonplaats in Karolina.

(539) Stekelhooren, die de Naaden en de DXXXIX.
 Lippen van de Schaal uitgebreid Vlie- *Murex*
 zig heeft, zynde bultig en Netswyze *Anus.*
 geknobbeld, met eene hoekige Opening *Grimas-*
 en hoog opgewipte Staart. *Hooren.*

Deeze noemt men wel Oreiljes, met een
 Franschen naam, dat zo veel zegt als Oorhoo-
 rens, doch de gewoonlyke is *Grimace* of *Gri-*
mas-Hooren, afgeleid van de zonderlinge fi-
 guur, welke de Opening maakt, als ware het
 een schief getrokken Mond. *Haairige Ooren*
 worden zy genoemd by RUMPHIUS, om dat
 zy, uit Zee komende, over 't geheele Lyf,
 doch

(539) *Murex Testâ Varice Labiisque dilatato-membranaceis*
gibbosâ, reticulato-tuberculatâ, Aperturâ finuosâ, Caudâ
erectâ. M. L. U. 632. N. 304. BONANN. Recr. III. f. 279
280. Auris hirsuta. RUMPH. Rar. T. 24. f. F. PET. Gaz.
T. 74. f. 9, vel T. 99. f. 10. GUALTH. Test. T. 37. f.
B, E, la Grimace. ARGENV. Conch. T. 12. (9) f. H.
SEB. Kab. III. T. 60. f. 6, 7. KNORR Verzam. III, D.
Pl. 3. f. 5.

I. DEEL, XVI, STUK.

VI. doch voornaamelyk op de Rug, met styve
 AFDEEL. LIV. Haartjes bekleed zyn, gelykerwys de Dogger-
 HOOFD- zanders. De Hooren is, van binnen en van
 STUK. buiten, ongemeen Knobbelig. Zy hebben den
 Mond witagtig en glad, en de Oppervlakte,
 wanneer zy schoon gemaakt zyn, voor een ge-
 deelte uit den geelen bruinagtig ros, 't welk
 haar niet onaanzienlyk maakt. De afkomst is
 uit Oostindie.

IV. Die Staarteloos zyn en eenigermaate
 gedoornd.

DXL. (540) Stekelhooren, die de Schaal zonder
 Murex Staart, Eyrondagtig met Elsvormige
 Ricinus. Doornen; de Opening en Lip getand
 Moerbey. heeft.

De aangehaalde Afbeeldingen zyn in 't geheel
 niet toepasfelyk op deeze Soort, wyzende dat
 flag aan, die men Geelmonden noemen kan met
 RUMPHIUS, en welke grootelyks van dereg-
 te Moerbeijen, die de Mond-opening Violet
 hebben en wederzyds getand, verschillen. Dat
 de Mond-Opening doorgaans geel en fom-
 tyds doch zelden Violet zou zyn, gelyk LIN-
 NÆUS in de befchryving van 't Kabinet der
 Ko-

(540) *Murex* Testâ ecaudatâ obovatâ, Spinis subulatis,
 Aperturâ dentatâ, Labro dentato. M. L. U. 633. N. 305. Os
 luteum. RUMPH. *Rar.* T. 24. f. E. GUALTH. *Test.* T.
 28. f. N. SEB. *Kab.* III. T. 60. f. 37, 39, 40; KNORR
Verzam. I. D. Pl. 25. f. 5, 6.

Koningin van Sweeden zegt, kan ik ten opzigt van deeze zelfde Soort niet toestemmen. Hier getuigt zyn Ed. billyk, in 't algemeen, de Keel is Violet, en zegt, dat dit Hoorentje uit Oostindie afkomstig is.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

(541) Stekelhooren, die de Schaal zonder Staart, Eyrondagtig met Kegelvormige Doornen, de Lip getand, de Spil glad en gekleurd heeft.

DXLI.
Murex
Nodus.
Braam-
boos.

Deeze noem ik, wegens de Roozekleurige of rondagtige Mond-opening, en wegens de uitwendige gedaante, Braamboos. Men vindt van die Vrugt geele en roode, gelyk bekend is. Dit Hoorentje is van huiten geelagtig, geknob-beld, met scherpe Doornen. Waarschynlyk zal het uit Westindie afkomstig zyn.

(542) Stekelhooren, die de Schaal zonder Staart, Eyrondagtig, met verscheide ryen van Knobbeltjes, de Lip hoekig en de Spil byna vlak heeft.

DXLII.
Murex
Neritoides.
Witte
Moerbey.

De-

(541) *Murex Testâ ecaudatâ obovatâ, Spinis Conicis, Labro dentato, Columellâ lævi coloratâ. M. L. U. 635. N. 309. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 24. f. 7.*

(542) *Murex Testâ ecaudatâ nodosâ plurimis ordinibus, Labro angulato, Columellâ planiusculâ. Syst. Nat. XII. Nerita nodosa. Syst. Nat. X. p. 777. N. 628. BONANN. Recr. III. f. 173, 174. LIST. Conch. T. 304. f. 13. GUALTH. Test. T. 66. f. B, B. KLEIN Ostrac. 17. T. 1. f. 30. KNORR Verzam. IV. D. Pl. 6. f. 5.*

L. DEEL, XVI. STUK,

VI. Dewyl 'er *witte Moerbeijen* zyn, zo is deeze
 AFDEEL. benaaming niet oneigen voor die van deeze
 LIV. Soort, welke men gemeenlyk *Moerbeijen* noemt.
 HOOFD. Zy zyn geheel witagtig, met twee of drie
 STUK. zwarte Plekjes aan de Spil, zo GUALTIERI
 aanmerkt. Onder de aangehaalde van BONAN-
 NI wyst de eerste Afbeelding de regte *Moer-
 bey* aan, hier voor beschreeven, en de andere
 is deeze Soort, die hy getuigt of wit of Vleesch-
 kleurig voor te komen. De grootte is, gelyk
 die der voorgaande, byna als de eigentlyke
Moerbeijen of *Braamboozen*.

DXLIII. (543) *Stekelhooren, die de Schaal zonder*
Murex *Staat, Eyrondagtig met scherpe Door-*
Hystrix. *nen, de Opening wyd en Tandelocs*
Getakte. *heeft.*

Hier schynen, eigentlyk, die men *Getakte*
Moerbeijen noemt, bedoeld te worden, waar
 aan men ook wel den naam kan geeven van
Braamboozen. RUMPHIUS heeftze onder de
Pimpeltjes geteld gehad. De afkomst is uit
Oostindie.

DXLIV. (544) *Stekelhooren, die de Schaal zonder*
Murex *Staat,*
Mancinella.

Geele (543) *Murex Testâ ecaudatâ subovatâ, Spinis acutis, Aper-*
 Moerbey. *turâ edentulâ repandâ, M. L. U. 635. N. 310. Herisson blanc.*
ARGENV. Conch. T. 17. (14) f. A. SEB. Kab. III. T. 60.
f. 38.

(544) *Murex Testâ ecaudatâ ovatâ, Spinis obsolete, Aper-*
turâ edentulâ, Columella transversum striatâ, M. L. U. 636.
 N.

Staat, Eyrondagtig met flaauwe Doornen, de Opening Tandeloos heeft, de Spil overdwars gestreept.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK

Hier behooren eigentlijk de Geelmonden van RUMPHIUS, die men ook wel *Geele Moerbeijen* noemt, om dat zy van binnen en van buiten geelagtig zyn; doch met roode Knobbeltjes aan den Top en dergelyke Streepjes in de Keel: aan de Spil ontdek ik dezelve in de mynen niet.

(545) Stekelhooren, die de Schaal zonder Staart, Eyrondagtig, gestreept met vier ryën van Doornen, de Opening overdwars gestreept heeft.

DXLV.
Murex
Hippocastanum
Pimpeltjes

Volgens de Afbeeldingen schynt LINNÆUS hier zo wel zodanige Hoorens, die voorheen onder den naam van Getakte Noote-Moskaat opgegeven zyn, te bedoelen, als de genen, welken RUMPHIUS voorstelt onder den naam

VAN

N. 311. RUMPH. *Rar.* T. 24. f. 5. ARGENV. *Conch.* T. 20. (17) f. H. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 29. f. 6. IV. D. Pl. 26. f. 2.

(545) *Murex Testâ ecaudatâ ovatâ, striatâ, quadrifariam subspinosa, Aperturâ transversim striatâ.* M. L. V. 636. N. 312. Pimpeltjes van Banda. RUMPH. *Rar.* T. 24. f. 4. GUALTH. *Test.* T. 31. f. F. ARGENV. *Conch.* T. 17. (14) f. L. KLEIN *Ostrac.* T. 7. f. 112. REGENF. *Conch.* 32. T. 13. f. 32. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 2. f. 3.

V

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. van *Pimpeltjes*, afgeleid van zekere ouderwet-
 AFDEEL. fe geknobbelde Brandewyn-Glaasjes. Hier
 LIV. mede komen eenigen, die men *Getakte Schild-*
 HOOFD. *padstaart of Beddetyk* tytelt, ook niet kwaalyk
 STUK. overeen. De Schaal is van buiten doodsch,
 zegt hy, Aardverwig en aan de Knobbels
 zwart: voorts zeer dik en hard, als of het een
 Knobbelige Steen was: aan den Mond zynze
 vuil wit, en het Dier sluit denzelven met een
 langwerpige *Unguis*, donker Honigkleur en
 tot Reukwerk eenigszins dienende. Zulks heeft
 in de meeste Hoorens van dit Geslacht plaats.
 Men vindtze aan Cerams Zuidkust, daar de
 Stranden vol kleine zwarte Steenen zyn. Die
 men getakte Moerbeijen noemt, zyn by hem
 de *Pimpeltjes van Banda*; want ieder Eiland
 van dezelve, zo hy aanmerkt, byna byzon-
 dere heeft.

DXLVI.
Murex
Senticofus:
 Distelho-
 orentje.

(546) *Stekelhooren, die de Schaal zonder*
Staart, eenigermaate getoorend, over-
langs geribd en overdwars getralied
heeft, met de Opening gestreept.

De Distelhoorentjes, die wegens de onge-
 meene Stekeligheid deezen naam voeren, zyn
 hier

(546) *Murex Testâ ecaudatâ subturritâ, longitudinaliter*
costatâ, transversim cancellatâ, Aperturâ striatâ. Syst. Nat.
 XII. BONANN. *Reer.* III. f. 35. GUALTH. *Test.* T. 51.
 f. G, I. ARGENV. *Conch.* T. 12. (9) f. O. SEB. *Kab.* T.
 49. f. 45, 46, 47. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 23. f. 4, 5.

hier beschreeven. Het is verkeerdelyk, gelyk VI.
 ik aangemerkt heb, hier voor aangehaald. Bo- AFDEEL.
 NANNI getuigt, dat zy in de Adriatische Zee LIV.
 voorkomen: doch 't is zeker, dat menze ook HOOFD-
 in Oostindie vindt. De Kleur is in sommigen STUK.
 bleeker, in anderen sterker bruin. Ook schyn-
 nen sommigen, indien men de aangehaalde Af-
 beeldingen gadeslaat, veel flauwer gedoornd
 te zyn, dan anderen.

(547) Stekelhooren, die de Schaal zonder DXLVII.
 Staart, Eyrondagtig, met de eenige Murex
 Gier gedoorend, den Top een weinig ver- Melongena.
 heven en de Opening effen heeft. Beddetyk.

De gelykenis, welke deeze Hoorens hebben
 naar de Staart van een Schildpad, heeft 'er
 den naam van *Schildpad-Staart* aan doen gee-
 ven; doch hedendaags noemt men ze meest
Beddetyken, om dat de Oppervlakte dergelyke
 Streepen heeft. Men vindt 'er die met drie
 of vier ryën van sterke Doornen op de groot-
 ste Gier gewapend zyn: men vindt 'er met
 minder en in 't geheel zonder Doornen. Van
 fom.

(547) *Murex Testâ ecaudatâ obovatâ glaucâ, Anfractu sub-
 spinoso, Spirâ prominulâ, Aperturâ lævi. M. L. U. 637. N.
 313. BONANN. Recr. III. f. 295, 186. RUMPH. Rar. T.
 24. f. 2, 3. GUALTH. Test. T. 26. f. F. ARGENV. Conch.
 T. 18. (15) f. H. REGENF. Conch. 20. T. 5. f. 49. & T.
 10. f. 36. SEB. Kab. III. T. 72. f. 1-8. KNORR Verzam.
 I. D. Pl. 17. f. 5; II. D. Pl. 10. f. 1.*

V 2

I. DEEL. XVI. STUK,

VI. sommigen wordenze met de Noote Moskaaten
 AFDEEL. verward ; van anderen met de Hoogstaarten.
 LIV. Zy hebben de Kleur bruin , naar 't blaauwe
 HOOFD- trekkende , door 't afhaalen van het buitenste
 STUK. Vlies , dat deeze Hoorens , even als de mee-
 ften van dit Geflagt , wanneer zy uit Zee ko-
 men , omkleedt . Men krygtze uit de West-
 indiën .

V. Die een lange , Elsvormige , regte Staart
 hebben en ongedoornd zyn , genaamd

S P I L L E N .

De naam van SPILLEN is wel hedendaags
 voor geen Geflagtnaam in gebruik . Men plaatst-
 ze onder de Kinkhoorens , in navolging van
 D'ARGENVILLE . ADANSON betrektze tot
 de Purperhoorens , die een Blaasagtig uitgezet
 Kanaal hebben . Van anderen , evenwel , fchy-
 nen zy als een byzonder Geflagt voorgesteld
 te zyn * , en , als men aanmerkt , hoe zeer de
 Gestalte van sommigen verschilt van die der
 Kinkhoorens , zou 'er mooglyk , zo wel als
 van de Pennen , een byzonder Geflagt van
 kunnen gemaakt zyn ; te meer nu men zo vee-
 le Soorten heeft van Spillen . De Latynfche
 naam is *Fusus* , de Franfche *Fuseau* . Men ver-
 ftaat 'er zodanige Hoorens door , die in 't mid-
 den dik zyn en over 't geheel Cylindrifch
 rond , doch naar de beide Enden afloopende
 of tot in eene byna spitfe Punt wederzyds
 ver-

* Zie 't
 XV. STUK
 bladz. 57.

verdunnende, of, wil men liever, die van Gestalte als een Spinrok zyn. Dus behooren 'er dan ook de Gebandeerde Mooren, Agaate Peer en veele anderen onder, welke door LINNÆUS tot deeze Afdeeling zyn t'huis gebragt. De meesten hebben iets, dat haar naar de Stekelhoorens doet gelyken.

(548) Stekelhooren, die de Schaal zonder Staart, eenigermate geplooid, Eyrond, gespits, aan den Top Wormsteekig heeft.

DLXVIII.
Murex
Cariosus.
Wormga-
rige.

Deeze schynt by tusschen-invoeging hier geplaatst te zyn. Zy is in eene Waterleiding, by Seville in Spanje, door den Heer ALSTROEM waargenomen. De grootte was als die van een Boon; de Kleur Afchgrauw, doorschynende.

(549) Stekelhooren, die de Schaal getoorend, met scherpe gevlakte Gordels en een regte Staart heeft; de Lip gespleeten.

DXLIX.
Murex
Babylonius.
De Babylonse
Tooren.

(548) *Murex Testâ ecaudatâ subplicatâ ovatâ, acuminatâ, Apice carioso. Syst. Nat. XII.*

(549) *Murex Testâ Turritâ, Cingulis acutis maculatis, recto-Caudatâ, Labro fisso. M. L. U. 639. N. 317. LIST. Conch. T. 917. f. 11. Turris Babylonica, RUMPH. Rar. T. 29. f. L. GUALTH. Test. T. 51. f. NN. la Tour de Babel. ARGENV. Conch. T. 12. (9) f. M. REGENF. Conch. T. 1. f. 9. SER. Kab. III. T. 79. fig. later, KNORR Verzam. IV. D. Pl. 13. f. 2.*

V 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. De zonderlinge naam, van *Babylonse Tooren*,
 AFDEEL. is door RUMPHIUS reeds aan deeze Spilagti-
 LIV. ge Hooren gegeven. Zy loopt met veele
 HOOFD- Gieren naar den Top spits toe, als de Pen-
 STUK. nen, en is langs dezelve diep gevoord; heb-
 bende den Grond wit met zwarte vierkante
 Vlakjes, op ryen staande, welke als de Gaten
 in een Tooren affchetzen. Een byzonder Ken-
 merk is, die Keep of uitsnyding boven in den
 hoek van de Mond-opening, door welke de Lip
 zig dan gefcheurd vertoont. Het Dekzel is een
 zwartbruin Nageltje. Men vindtze zelden lan-
 ger dan een Pink; het Staartje mede gerekend,
 dat Sleufswyze van den Mond afloopt. De af-
 komst is uit Oostindie.

DL. (550) Stekelhooren, die de Schaal getoorend
 Murex heeft met ongevlakte knobbelige Gordels,
 Favanicus. de Lip door eene Keep afgescheiden.
 Javaanfche
 Spil.

Zeer veel gelykt deeze naar de voorgaande,
 uitgenomen de Kleur, als ongevlakt wit zyn-
 de, en de Gieren eenigermaate geftreept heb-
 bende, die met een Kiel omringd of knobbelig
 zyn of gehoekt. De Lip is by den Grondfteun
 gefpleeten, maar met een breedere stompere
 infnyding. Sommigen hebben de Staart kor-
 ter, anderen langer. Zekere NOORDGREEN
 nam deeze op Java waar.

(551)

(550) *Murex Testâ Turritâ Cingulis nodosis immaculatis*,
 Labro Sinu separato, *Syst. Nat.* XII,

(551) Stekelhooren, die de Schaal getoorend, VI.
 met eene byna regte Staart, streepig, AFDEEL.
 knobbelig, gekield heeft, de Lip ge- LIV.
 karteld. HOOFD-
STUK.

Hier schynen, in de eerste plaats, de zogenaamde *Fransche Spillen*, en vervolgens ook die genen bedoeld te worden, welke men, wegens de ongemeene langte en dunte van de Staart, ten opzigt van het Lyf, *Tabakspypen* noemt. Zy vallen wel tot een Voet lang, en zyn aan de Enden bruin of zwartagtig, gelyk RUMPHIUS aanmerkt. Zodanigen heb ik 'er van vyf en gewoone Fransche Spillen van tien Duim lang, byna drie Duim op 't dikste, met negen Gieren tot aan den Top. Deeze zyn geheel Sneeuw wit en sterk geknobeld. Anderen zyn ros en geelagtig bont, anderen bruin en van binnen geelagtig, behoorende altemaal tot deeze Soort.

Van de Spillen heeft men zo wel West- als Het Dier:
 Oostindische, en daar komen onder dezelve Pl. CXXXII.
 voor, die rond zyn en niet geknobeld op de Fig. 3.
 Gie-

(551) *Murex Testâ Turritâ, subrecto-Caudatâ, striatâ-nodosa carinatâ, Labro crenulato.* M. L. U. 639. N. 317. BONANN. *Recr.* III. T. 360. Fufus. RUMPH. *Rar.* T. 29. f. F. GUALTH. *Test.* T. 52. f. L. ARGENV. *Conch.* T. 12. (9) f. B. KLEIN *Ostrac.* T. 4. f. 78. REGENF. *Conch.* T. 12. f. 62. SEB. *Kab.* III. T. 79. f. Centralis. KNORR *Verzam.* III, D. Pl. 5. f. 1; Pl. 14. f. 1.

V 4

VI. Gieren, hoedanig eene door D'ARGENVILLE
 AfDEEL. fchynt bedoeld te worden met de Afbeelding,
 LIV. welke hy van het Dier der Spillen geeft,
 HOOFD- onder den naam van *Buccinum*. Deeze Af-
 STUK. beelding is hier overgenomen in *Fig. 3*, doch,
 wat de Hooren belangt, naar een der mynen
 verbeterd.

„ Geen Dier, zegt hy, komt menigvuldi-
 „ ger uit zyne Schaal. Zyn witte Mantel,
 „ bezaaid met zwarte Stippen, strekt zig aan-
 „ merkelyk verder uit dan de Punt van de
 „ Schaal, zo dat hy plooijen en golvingen
 „ maakt. In 't midden van deezen Mantel
 „ komt een rond Lighaam uit, 't welk zig
 „ gaat inplanten in een witte, gezwollene,
 „ en wederzyds verlangde Plaat, die den Voet
 „ maakt van het Dier, maar op hetzelfde
 „ kruipt. Aan 't ééne End van deezen Voet
 „ is de Kop, welks Oogen klein zyn, de
 „ Hoorntjes dun, kort en zeer fyn, de Snuit
 „ dik, gezwollen en taamelyk lang, aan wel-
 „ ker End men een gedeelte van den Bek ont-
 „ dekt. Het Dekzeltje, aan 't andere End,
 „ is langwerpig en gestraald”.

„ Het Dier heeft eene byzondere Eigen-
 „ fchap. In plaats van, gelyk de meeste
 „ Schulpdieren, op de gantsche uitgestrekt-
 „ heid van zynen Voet voort te kruipen, rust
 „ het doorgaans alleenlyk op de agterfte helft,
 „ terwyl de voorfte opgeligt wordt, en geen
 „ Grond raakt. Dus draagt de geheele zwaar-

„ te van zyne Schaal niet dan op een Punt, VI.
 „ het welke, uit aanmerking van de grootte AFDEEL.
 „ en 't gewigt van deszelfs Lighaam, niet ge- LIV.
 „ noegzaam is, om het altoos in een behoor- HOOFD-
 „ lyk Evenwigt te houden. Deeze omstan- STUK,
 „ digheid maakt hetzelye het omvallen onder-
 „ hevig: maar het schynt niet dat de wry-
 „ vingen, die het dus in zyn loop ondergaan
 „ moet, 'er ongemak aan toebrengen: het her-
 „ vat, in plaats van deswegen in zyne Schaal
 „ te kruipen, zyn voorgaande postuur om-
 „ zynen gang te vervolgen”.

(552) Stekelhooren, die de Schaal breed ge- DLII.
 staart heeft en zwart met een witten Murex
 Band, de Gieren eenigermaate knobbe- Morio.
 lig gerand, de Spil met rimpels. Geban-
 deerde
 Moor.

Om dat byna alle de Hoorens, van dee-
 ze Soort, zeer afsteekende Banden hebben,
 noemt men ze thans gemeenlyk *Gebandeer-*
de, en wegens de Kleur *Mooren*, doch die
 Kleur is byna nooit geheel zwart: men vindt
 'er zelfs die rosagtig vaal zyn en ook een en-
 kele

(552) *Murex Testâ patulo-Caudatâ nigra Fasciâ albâ*, Spirax
Anfractibus subnodosis, *Columellâ rugosâ*, M. L. U. 640. N.
 319. BONANN. *Recr.* III. T. 357. REGENF. *Conch.* T.
 11. f. 61. ADANS. *Seneg.* T. 9. f. 31. SEB. *Kab.* III. T.
 88. f. omnes & T. 52. f. 5, 6. KNORR *Verzam.* I. D.
 Pl. 20. f. 1: II. D. Pl. 6. f. 2.

V 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. kele witte Moor. Daarom is evenwel die be-
 AFDEEL. naaming niet minder toepasselyk. ADANSON,
 LIV. die deeze Hoorens overvloedig aan de Kust
 HOOFD- van Senegal vondt, noemt dezelve *Nivar*,
 STUK. en betreft daar toe, doch ten onregte, de
 Hooren van Letter A, op de Negende Plaat
 van D'ARGENVILLE. De Afbeelding van
 BONANNI is naauwkeurig, om de regte West-
 indifche of Kurasfaufche Moor, gelyk VA-
 LENTYN dezelve tytelt, uit te drukken. Hy
 spreekt 'er dus van.

„ De bruine Huid van een Moor wordt
 „ nage-aapt door deeze Hooren, die met twee
 „ Banden omgord is, waar van de eene twee-
 „ maal zo breed als de andere. Beiden loo-
 „ pen zy langs de Gieren heen, en worden
 „ langs hoe fmaller, hoe meer zy den hoo-
 „ gen Top naderen, waar de zeven Win-
 „ dingen van de Schaal, opwaards, in eindi-
 „ gen. Zy behoort tot het Geslagt der *Tur-*
 „ *bines*, en heeft een zeer naauwen, hoewel
 „ overlans uitgerekten Mond. Van den
 „ Grondsteun tot aan den Top is zy in de
 „ langte gerimpeld, met zeer fyne Groefjes
 „ overdwers”.

Ik kan 'er byvoegen, dat, gelykerwys in
 Kleur, zo ook in grootte, deeze Hoorens on-
 gemeen verschillen. Ik heb 'er van minder dan
 drie Duimen en van byna zes Duimen lang.
 Ook zyn de Banden in sommigen geelagtig, ja
 byna Oranjekleurig.

(553) Stekelhooren, die de Schaal breed ge- VI.
staart heeft, de Gieren van boven plat. AFDEEL.
LIV.

De platheid der Gieren niet alleen, tot aan STUK.
den Top, maar de langheid van de Staart, DLIII.
onderscheidt deeze Oostindische Hooren ge- *Murex*
noegzaam van de Mooren. Zy is zeer juist *Cochli-*
by D'ARGENVILLE, op de zo even gemelde *dium.*
Letter, afgebeeld, en komt volmaakt met de *Indiaan,*
aangehaalde by SEBA overeen. Zy is ros of
roodagtig van Kleur en niet gemeen. Wy mo-
gen 'er den naam van *Indiaan* aan geeven. Ik
heb 'er één, van meer dan vier Duimen langte.

(554) Stekelhooren, die de Schaal gestaart DLIV.
heeft en de Gieren aan den Top verhe- *Murex*
venrond met een Puntje. *Spirillus;*
Lang ge-
staarte
Knol.

In Tranquebar is deeze door SPRENGLER
waargenomen. Zy heeft het Lyf van onde-
ren Buikig, van boven verhevenrond, met
een stomp Puntje aan den Top uitsteekende:
de Gieren aan de bovenkant scherp gerand:
de Staart Rolrond en naar 't Lyf toe niet
ver-

(553) *Murex Testâ patulo-Caudatâ, Spiræ Anfractibus su-*
pra planis. M. L. U. 640. N. 320. ARGENV. Conch. T. 12.
(9) f. A. SEB. *Kab. III. T. 57. f. 27, 28. KNORR Ver-*
zam. VI. D. Pl. 26. f. 1.

(554) *Murex Testâ Caudatâ, Spiræ mucronatæ Anfractibus*
supra convexis. Syst. Nat. XII. KNORR Verzam. VI. D. Pl.
24. f. 3.

VI. verbreedende, maar met een dwarse kreuk aan
 AFDEEL. de Spil. Dit alles komt met de *Lang gestaar-*
 LIV. *te Knolletjes* overeen.

HOOFD-
 STUK.

DLV.
Murex
Canalicu-
latus.
Raap.

(555) *Stekelhooren, die de Schaal breed ge-
 staart heeft, de Gieren boven aan door
 een Geutje afgezonderd.*

Deeze verschillen niet alleen door het zeer
 kennelyke Sleufje of Geutje, dat de Gieren
 van de Spil afzondert, maar ook door de
 grootte, van de voorgaande. Men noemtze
Raapen, waar van zy de Gestalte immer zo wel
 uitdrukken, als de voorgaande Soort die der
 Knollen of Papieren Knollen *. De eerst aan-
 * Zie
 bladz. 130. gehaalde Afbeelding stelt de Gestalte van dee-
 ze Hoorens onverbeterlyk voor. Als een by-
 Soort brengt LINNÆUS hier, onder den naam
 van *Granum*, en onder de Kenmerken van
*Stekelhooren, die de Schaal half-Klootrond, glad,
 doorschynende, met een regte Tregterswyze Staart,
 den Top Tepelagtig heeft*, de jonge kleine Hoo-
 rentjes ter baan, waar van ELLIS de afbeel-
 ding met het Eijernest geeft, welke door den
 Heer BASTER is overgenomen en door my
 beschreeven †: doch 't is blykbaar, uit de ne-

† Zie 't XV.
 STUK,
 bladz. 16.

vens-

(555) *Murex Testâ patulo-Caudatâ, Spiræ Anfractibus supra
 Canaliculo distinctis. M. L. U. 641. N. 321. GUALTH. Test.
 47. f. A. SEB. Kab. III. T. 68. f. 22. ELLIS Corall. 85.
 T. 33. f. a, b. BASTER Uitspann. I. D. Pl. 6. f. 2, E;
 KNORR Verzam. V, D. Pl. 21. f. 2.*

vensgevoegde Afbeelding van 't Hoorentje door **LISTER**, dat het een foort van Vygen zyn, wordende door hem genoemd Flefch- of Ampul-agtige Kinkhooren. Zo dit de oude van die Jongen in Natuurlyke grootte is, dan bereiken zy nagenoeg de langte van een Pink en komen dus nader aan de voorgaande Soort. Die, welke men *Getakte* noemt of *Gedoornde Raapen*, zyn misfchien tot deeze Soort betrekkelijk.

VII.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD.
STUK.

(556) *Stekelhooren, die de Schaal Tregters- wys' gestaart heeft, en den Top met Doornen gekroond.*

DLVI.
Murex
Aruanus;
Getakte
Vyg.

Zonderling is 't, dat **LINNÆUS** die, gelyk uit de befchryving van 't Kabinet der Koninginne van Sweeden blykt, een *Getakte Vyg* gehad heeft, dezelve kon gelyk ftellen met de *Trompet van Aru* by **RUMPHIUS** gemeld: als waar van zy, volgens de opgegevene Gestalte, grootelyks verschillen. Niet minder onvereenkomstig is die Hooren, welke **BONANNI** afbeeldt, en eene Aroeefche Trompet fchynt te zyn, met de *Getakte Vygen*. Deeze *Kinkhooren*, naamelyk, bestaat als uit twee met de

(556) *Murex Testâ patulo-Caudatâ, Spirâ Spinoso-coronatâ.* M. L. U. 641. N. 322. Buccinum Aruanum. RUMPH. Rar. T. 28. f. A. GUALTH. Test. T. 47. f. B. BONANN. Recr. III. T. 101. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 27. f. 1.

I; DEEL, XVI. STUK,

VI. de Grondsteunen tegen elkander aan gevoegde
 AFDEEL. Tollen; zo BONANNI aanmerkt, en is wel
 LIV. overdwars gestreept, doch niet geknobbeld;
 HOOFD- ten minste niet gedoornd of getakt. RUM-
 STUK. PHIUS merktze aan, als de grootste en plomp-
 ste van allen, die hy kende; zynde zwaar en
 dik van Schaal, ruim anderhalf Voet lang en
 een Span hoog, met weinige Gieren en een
 korte Staart. Zy was over 't geheele Lighaam
 Schilferig of geborsten, wit en zonder Glans;
 doch haar *Omyx* of Dekzeltje werdt geteld
 onder de beste Reukwerken. De Getakte Vy-
 gen vallen ook wel groot en ruuw van Schaal,
 maar zyn van een geheel andere Gestalte, ge-
 lyk de Afbeeldingen van GUALTHERI aan-
 toonen. Ik heb 'er één van zes Duimen lang
 en drie Duimen breed, met eene Mond-ope-
 ning van anderhalf Duim wydte, en by de vyf
 Duimen langte, die geheel Oranjekleurig is.
 Ik heb een kleine, van anderhalf Duim lang,
 die sierlyk in de langte blaauwagtig bruin ge-
 streept is en overdwars een breedten witten
 Band heeft. Dit heeft ook meer of min in
 de grootere plaats. Deeze Hoorens zyn nog
 ongemeen, en taamelyk hoog getopt, loopende
 de Doornswyze Takken opwaards, langs
 de Gieren, naar den Top.

DLVII.
Murex
perversus.
 Linkse
 Vyg.

(557) Stekelhooren, die de Schaal Tregters-
 wys*

(557) *Murex Testâ patulo repandoque Caudatâ, Spirâ con-*
tratiâ subcoronatâ. M. L. U. 642. N. 323. GUALTH. Test.
T. 30, f. B. l'Unique, ARGENV, Conch, T. 18, (15) f. F.

wys' en wyd gaapende gestaart , links
gedraaid en eenigermaate gekroond heeft.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

Deeze maaken een aanmerkelyke byzonderheid uit onder de Hoorens. Men noemt ze *l'Unique*, dat is de Eenige, zegt D'ARGENVILLE, om dat haar Mond, tegengewoonlyk, van de regter naar de flinkerzyde gedraaid is, en zy heeft haaren Top zo laag en plat, als de Staart lang en puntig is. Veel platter, inderdaad, is de Top in deeze dan in de voorgaande Soort, en naauwlyks getakt of gedoornd. LISTER schreef, dat deeze Vyg de eenigste was, onder de Zee-Hoorens, hem bekend, die de Gieren van de regter naar de flinkerhand omloopende * hadden.

* Zie
bladz. 139.

Deeze kundige Heer moet dan de *Offerhooren* niet gekend hebben, van welke, zo wy weten, ook linkse zyn, en reeds lang bekend zyn geweest, doch ongemeen zeldzaam. Omtrent de Paarlvischery van Toetecoryn, aan de Kust van Ceylon, worden veelen van deeze Hoorens gevangen, zo VALENTYN meldt, die de Inlanders aan stukken snyden tot Armen Duim-Ringen, gebruikende de laatsten tot het schieten met de Boog; welke Ringen witter en schoonder dan het beste Yvoor zyn. Onder deeze nu, komt, mooglyk om de honderd Jaaren eens, een *Konings-Hooren* voor, die van Gestalte wel eveneens is, doch anders om gedraaid,

VI. draaid, en van buiten groen, van binnen rood
 AFDEEL. gekleurd. By de Jentieven plagt deeze linkse
 LIV. *Sjanko*, (want zo noemen zy dezelve,) in zo
 HOOFD- veel agting te zyn, dat men 'er eenige honderd
 STUK. Ryksdaalders voor gaf, en de Koning van Gol-
 conda werdt oudtyds, toen dit een Ryk op zig
 zelve was, daar uit gezalfd. De regtse of ge-
 woone Offerhooren, die VALENTYN zelfs
 niet bezat, is ook niet gemeen. Zy behoort,
 wegens de geplooidde Spil aan de Mond-opening,
 tot de Voluuten, en moest in de beschryving
 van die Soort, welke LINNÆUS *Peer* noemt
 * Zie * , gemeld zyn, alwaar zy uit GUALTIERI
 bladz. 176. is aangehaald, zeggende die Autheur daar van,
 dat het een Hooren is van volmaakte of wel
 geproportioneerde Gestalte. Zy vallen Sneeuw-
 wit en ongemeen dik van Schaal; zo dat men
 'er niet alleen een schoonen Glans aan geeft,
 door 't polysten, maar zy laten zig ook, op
 den Draaybank en met den Beitel, zeer fraay
 bewerken en versieren.

DLVIII. (558) *Stekelhooren, die de Schaal Tregters-*
Murex *wys' gestaart heeft en langwerpig, met*
antiquus. *agt ronde Gieren.*
 Zee-Wulk.

De *Zee-Wulk* van onze Stroomen, daar wy
 * Zie reeds van gesproken hebben *, wordt hier be-
 bladz. 232. doeld. Zy gelykt wel eenigermaate naar de
 ge-

(558) *Murex Testa patulo-Caudata oblonga, Anstactibus*
octo teretibus, Faun. Succ. 2165. GUALTH. Test. T. 46, f. 88

gewoone Strand-Wulken, doch is veel hooger getopt en ronder van Lyf: des ook VALENTYN haar, met de benaaming van *Knolhooren*, schynt te bedoelen, die hy zegt te vallen op het Doggerzand: want de zogenaamde Doggerzanders hebben gantsch geene Knolronde Gestalte. Geen agt Gieren, evenwel, neem ik in de myne waar.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

(559) *Stekelhooren, die de Schaal Tregters- wys' eenigermaate gestaart langwerpig; met agt Gieren heeft en twee verheven Streepen.*

DLIX.
Murex
despectus.
Noordiche
Wulk.

Deeze noem ik, om dat zy in de Noorder Oceaan, en by Ysland zelf, zig onthoudt, de *Noordsche Wulk*. Het zou die zelfde zyn, welke LISTER afbeeldt, met zeven Gieren. Agt heeft 'er die, waar LINNÆUS de Afbeelding van geeft in zyn Westgothische Reistogt, merkende haar als de allergrootste der aldaar vallende Conchylïen, en tevens als de zeldzaamste, aan.

(560) *Stekelhooren, die de Schaal Buikig, lang-*

DLX.
Murex
Tritonis.
Triton.

(559) *Murex Testâ patulo sub-Caudatâ oblongâ, Anfractibus octo: lineis duabus elevatis. Faun. Suec. 2166. It. Westgoth. T. 5. f. 8. LISTER. Angl. T. 3. f. 1.*

(560) *Murex Testâ Ventricosâ oblongâ lævi, Anfractibus rotundatis, Aperturâ dentatâ, Caudâ brevi, M. L. U. 64.*

X

N.

VI.
AFDEEL.
LIV
HOOFD-
STUK.

langwerpig, effen, met ronde Gieren, de Opening getand heeft, en eene korte Staart.

Zeer bekend, en thans ook zeer gemeen, zyn deeze, die men *Tritons* of *Trompethoorens* noemt, komende uit de beide Indiën. De Oostindifche zyn langwerpiger en zo Bui-
kig of dik van Lyf niet als de Westindifche, doch veel fraaijer gekleurd. Het byzondere Kenmerk van de *Tritons* is, dat haare Gieren door knobbelige Naaden van elkander afge-
fcheiden zyn. De Tekening gelykt naar die van bruine Penneveeren op eenen geelagtig witten Grond of liever naar die van Turksch Papier, zegt RUMPHIUS. Van binnen is de Mond of Keel fchoon Oranjekleurig in de Oostindifche, die den Top Vleefchkleurig paarfch hebben en de Spil aartig bruin en wit bont geftreept. Dat zy ongemeen groot vallen blykt, dewyl ik 'er heb van ver over den Voet lang, met tien Gieren, en eene Mond-
opening van zeven Duimen in de langte en vyf Duimen in de breedte: des men begrypt, dat de zodanigen een *Onyx* kunnen uitleve-
ren, van grootte als een geheele platte Hand.

Het

N. 324. Buccinum. ROND. *Test.* 81. Buccinum Tritonis. RUMPH. *Rar.* T. 23. f. B. GUALTH. *Test.* T. 48. f. A. SEB. *Kab.* III. T. 81. f. omnes. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 16. f. 2, 3. V. D. Pl. 5. f. 1.

Het Dier heeft een grof sterk Vleesch, zegt RUMPHIUS, ter dikte van een Arm, rimpe-^{VI.} lig als de Hals van een Schildpad, bruin en ^{AFDEEL.} ros gespikkeld, waar aan vast is een langwer-^{LIV.} pig Schild vyf Duimen lang, drie Duimen ^{HOOFD-} breed, en een Mesrug dik, 't welk de *Onyx* ^{STUK.} is, zo even gemeld. Van zodanige Tritons echter, heb ik veel kleinere, ja kleintjes van naauwlyks een Vinger lang

In Oostindie, zelfs, plagten deeze Hoorens onder de Rariteiten geteld te worden: op Amboina vindt men ze weirig: zy kwamen meest uit de Zuidooster Eilanden, onthoudende zig diep in Zee. De Alphoreezen van Ceram gebruikenze tot hunne Trompetten, maakende in de middelste Kring een Gat, waar door zy blaazen, om de Negers by een te roepen, en dergelyke Hoornen Trompetten worden ook by de Tartaaren, in Afrika, en in de West-indiën gebruikt, om dat derzelver Geluid zig veel verder uitstrekt, dan dat van Boks- of Ramshoorens. De Oorlogs-Trompet of Bazuin der Ouden (*) zal waarschynlyk uit een dergelyke Hooren bestaan hebben.

(561) Stekelhooren, die de Schaal Buikig, ^{DLXI.} lang-^{Murex} ^{pulis.}

(*) *Buccina jam priscos cogebat ad arma Quiritis.*

(561) *Murex Testâ Ventricosâ oblongâ lavi, Anfractibus rotundatis Spirâ triatâ, Aperturâ lavi, Caudâ brevi. Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. T. 40. GUALTH. Test. T. 52. f. I, KNORR. Verzam. II. D. Pl. 3.*

Gnemoe-
Hooren;

X 2

I. DEEL, XVI, STUK,

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

langwerpig, effen, met ronde Gieren, d Spil gestreept, de Opening ongetand heeft, met eene korte Staart.

De aangehaalde van BONANNI is, volgens VALENTYN, een *Gnemoë-Hooren*. De Schaal heeft de grootte van een Hazelnoot, zegt LINNÆUS, en is uit den Zeegroenen blaauw-agtig, met graauwe gegolfde Banden overlans en enkele Naaden. Zy valt in de Middellandsche Zee.

DLXII.
Murex
Tulipa.
Agaate
Peer.

(562) Stekelhooren, die de Schaal Buikig, langwerpig, effen, de Gieren rond met eene dubbele Naad, de Opening met ééne Plooy, de Staart Tregterswyze en gestreept heeft.

Schoon VALENTYN de aangehaalde van BONANNI een korte dikke, hem onbekende, Trompet noemt, is het doch niet onwaarschynlyk, dat deze've die Hooren verbeeldt, daar wy den naam aan geeven van *Agaate Peer*. Zy heeft een zeer regelmaatige en fraaije Gestal.

(562) *Murex Testâ Ventricosâ oblongâ laxi, Anfractibus rotundatis Sutura geminata, Aperturâ uniplicatâ, Caudâ parulâ striatâ, Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. T. 187. LIST. Conch. T. 911. RUMPH. Rar. T. 49. f. H. GUALTH. Test. T. 46. f. A. ARGENV. Conch. T. 13. f. K. REGENF. Conch. T. 9. f. 35 SEB. Kab. III. T. 71. f. 23-31. KNORR Verzam. V. D. Pl. 18. f. 5. VI. D. Pl. 29. f. 1.*

stalte, niet kwaalyk naar die van een Peer
 gelykende en de verscheidenheid van Kleuren
 is ongemeen groot. Men vindt 'er, die, ge-
 lyk d'ARGENVILLE zegt, door eene schoo-
 ne marmering, van bruin op een witten Grond,
 de Kleuren van de Tulpen naarbootzen; doch,
 gelyk men onder de Tulpen veelen met een
 enkele Kleur vindt, zo komen onder deeze
 Hoorens ook geele, rosse, en bruine voor,
 in veelerley trappen van verhooging of ver-
 flaauwing. De Tekening der gemarmerde over-
 treft alles in deeze Agaate Peeren, wanneer
 zy gepolyst zyn. Dus kan men de Naams-
 reden ligtelyk bevroeden. Anderen noemenze
 ook wel *Gebande Agaate-Hoorens*, wegens de
 zwarte Streepjes, waar mede sommigen omgord
 zyn: doch die benaaming is wat algemeen. Zy
 vallen wel een half Voet lang en komen uit
 Westindie.

VI.
 AFDEEL.
 LIV.
 HOOFD-
 STUK.

(563) Stekelhooren, die de Schaal langwer-
 pig en gestaart heeft, met veele Vlie-
 zige plooijen overlans.

DLXIII.
Murex
Clathra-
tus.
 Geplooide
 Schroef.

In Gestalte en Grootte komt deeze naby
 aan de gemeene of Scheveninger Wenteltrap-
 jes, maar heeft een klein Staartje. In de
 Zee,

(363) *Murex Testâ oblongâ Caudatâ, Plicis longitudinali-*
bus submembranaceis sulcatâ. Syst. Nat. XII. KLEIN Ostrac.
 T. 3. f. 67.

X 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Zee, aan de Kusten van Ysland, heeft men
 AFDEEL. ze gevonden.
 LIV.

HOOFD-
 STUK.

(564) Stekelhooren, die de Schaal Eyrond
 met eene Tregterswyze Staart, de Gie-
 ren met eenige verhevene stompe Gor-
 dels heeft.

DLXIV.
Murex
Dolarium.
 Bordes-
 Trappen.

Hier schynen die Hoorentjes, welken men gemeenlyk *Bordestrappen* noemt, als mede de basterd-Bordes-Trappen bedoeld te worden. De eersten zyn witagtig, de anderen rosagtig geel van Kleur. De grootte is omtrent als die van eene Moskaat-Noot of grooter in de laatsten. Zy hebben een Gaatje in de Spil. Die van BONANNI kwam van de Kust van Portugal.

DLXV. (565) Stekelhooren, die de Schaal langwer-
 pig ruuw met de Randen der Gieren
 plat, den Top knobbelig, de Ope-
 ning Tandeloos heeft en een opgewipte
 Staart.

Murex
Corneus.
 Hoorn-
 kleurige.

In

(564) *Murex Testâ patulo-Caudatâ ovatâ, Anfractibus Cin-
 gulis aliquot elevatis obtusis. Syst. Nat. XII. BONANN.
 Recr. III. f. 347. KNORR Verzam. II. D. Pl. 24. f. 5: III.
 D. Pl. 7. f. 2: V. D. Pl. 3. f. 5.*

(565) *Murex Testâ oblongâ rudi, Anfractuuum marginibus
 complanatis, Apice tuberculoso, Aperturâ edentulâ, Caudâ
 ascendente. Syst. Nat. XII. Fossilis, It. Westgotsh. p. 200.
 T. 5. f. 6. GUALTH. Test. T. 46. f. F. LIST. Angl. 157.
 T. 3. f. 4. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 33. f. 3.*

In de Bergen van Westgothland worden een menigte van deeze Hoorentjes, onder andere Conchylïën, uitgegraven. Deeze Schulpbergen leggen, op veele plaatfen, wel een Kwartier gaans van de Zee, op 't Vaste Laad. Onder de Aardkorst, die zelden meer dan een half Voet dik is, komt een Bedding voor van Conchylïën, twee of drie Vademen diep, en daar onder legt een zuivere Kley. Deeze Bedding beflaat dikwils een uitgestrektheid van verfcheide Snaphaanschooten. De Schaalen, die men daar vindt, zyn geheel rein, wit en onveranderd, alleenlyk met eenig Zand en Gruis, gelyk zy door de Zee opgeworpen worden, vermengd. 't Zyn meest zodanige Hoorens en Schulpen, als aan de Stranden van Noorwegen en Sweeden in de Noordzee, aan de Kusten van Engeland, Holland en Vrankryk, voorkomen. Men gebruikt deze Schaalen, die eenigermaate verkalkt zyn, om de Vloeren, Muuren, en Wandén, door wryving of fchuuring, te witten: ook brengt menze op de Wegen, om den Grond vast te maaken; doch wel het voornaamfte is, dat zy dienen tot het branden van Kalk, die echter zo bestendig niet is in de open Lugt, als andere Kalk. De Lederbereiders maaken 'er het meeste gebruik van, om het Haair van de Huiden af te laten byten.

Zodanig een Hoorentje, door LINNÆUS

X 4

afge-

VI. afgebeeld, is merkelyk verschillende van die
 AFDEEL. van LISTER, by Scarborough verzameld,
 LIV. welke agt Gieren op 't minste hadden, en het
 HOOFD- andere maar vyf (*). Dit was zeer grof en
 STUK. die Engelsche fyn gestreept; ook veel gedron-
 gener van Lyf en minder spits. Het Snebagtig
 Staartje, dat zy beiden hebben, vind ik nauw-
 lyks in de Afbeelding van GUALTIERI,
 waar in de platheid van den Rand der Gieren
 zig duidelyk openbaart. Ik heb 'er zodanigen,
 die geheel wit en die bruinagtig zyn. De zy-
 nen waren met bruine Stippen en Golven gete-
 kend op een witten Grond: zy hadden de Mond-
 opening wit, doch de Keel zwartagtig of don-
 kerbruin. De aangehaalde van LISTER, even-
 wel, wordt door nem ook daar mede verge-
 leeken.

DLXVI.
Murex
Lignarius.
 Houtag-
 tige.

(566) Stekelhooren, die de Schaal langwer-
 pig ruuw, de Gieren stomp geknobbeld,
 de Opening ongetand heeft, met eene
 korte byna regte Staart.

Deeze, zo wel als de voorgaande, aan de
 Kus-

(*) *Cochlea Spiris quinque utrinque producta, Striis acutis imbricatis. It. Westgoth. Hoogd. p. 230.*

(566) *Murex Testâ oblongâ rudi, Anfractibus obtuse nodosis Aperturâ edentulâ, Caudâ brevi rectiusculâ. Syst. Nat. XII, BONANN. Recr. III. T. 32. GUALTH. Test. T. 52. f. S? SEB. Kab. III. T. 52. f. 4. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 27. f. 3.*

Kustén der Zuidelyke deelen van Europa VI.
voorkomende, heeft naauwlyks de langte van AFDEEL.
een Vinger, met effene Gieren, en eene en- LIV.
kelde ry van stompe Knobbeltjes. De Kleur, HOOFD-
mooglyk, geeft er den bynaam aan. STUK.

(567) Stekelhooren, die de Schaal langwer- DLXVII.
pig en stomp gehoekt, de Gieren eeniger- Murex
maate geknobbeld en de Opening getand- Trape-
zium-
heeft, met een kortere regte Staart. Stompe
Spil.

Die van deeze Soort worden *Stompe Spillen* geheten, om dat zy de Staart veel korter hebben dan de Fransche Spillen. Sommigen hebben dezelve zo kort, dat zy met Staart en Top, in doorsnyding nagenoeg de gedaante uitdrukken van zulk een Scheefzydige Ruit, als men *Trapezium* noemt. Sommigen tytelt men *Stompe Bandspillen*, om dat zy met dubbelde fyne Streepjes, die bruine Bandjes om de Hooren formeeren, getekend zyn. Zodanig is die van BONANNI, welke VALENTYN noemt *de Grootte Basterd-Purpura*, uit den Golf van Per-

(567) *Murex Testâ oblongâ obtuse angulatâ, Anfractibus subnodosis, Aperturâ dentatâ, Caudâ brevioré rectâ, M. L. U. 643. N. 325. BONANN. Recr. III. f. 287. Pseudo-Purpura. RUMPH. Rar. T. 29. f. E & T. 49. f. K. GUALTH. Test. T. 46. f. B. ARGENV. Conch. T. 13. (10) f. F, H. KNORR Verzam. II. D. Pl. 15. f. 3: IV, D. Pl. 20. f. 12 V. D. Pl. 10. f. 4: VI. D. Pl. 15. f. 5.*

X 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Perſie. In 't Franſch heet menze *le Tapis* of
 AFDEEL. *la Robe de Perſe*, om dat zy de Kleuren van
 LIV. een Perſiaanſch Kleed naarbootſt. Zodanig
 HOOFD- een is ook die van GUALTHIERI, en de
 STUK. aangehaalde op de Negenenveertigſte Plaat,
 in 't Werk van RUMPHIUS; die aldaar de
Gebande Knobbelhooren geheten wordt; doch
 RUMPHIUS hadt de Ooſtindiſche, die ſterk
 geknobbeld is, de *Basterd-Purperſlak* getyeld.
 Hy ſpreekt 'er dus van.

Basterd
 Purper-
 ſlak.

„ Deeze noem ik zoo, om dat zy eenigs-
 „ zins de gedaante van de Purperſlak uit de
 „ Middellandiſche Zee, en van binnen een
 „ rood Bloedig Vleefch heeft, gelyk men aan
 „ geen andere Slakken ziet, doch of daar uit
 „ een rood Sap te haalen zy, waar mede men
 „ zou kunnen verwen, is nog niet onderzocht.
 „ De langte is vyf of zes Duimen. Van voo-
 „ ren is de Hooren uitgeſpitst met veele Gie-
 „ ren en van agteren met eene taamelyk dun-
 „ ne Snuit. De randen der bovenſte Gieren
 „ zyn met Knobbelen bezet, ſomtyds als
 „ ſtompe Doornen: het overige van de Schaal
 „ is effen donkergrauw of Aardverwig, zon-
 „ der Glans. Als men het bovenſte Vliesje
 „ affchraapt, 't welk niet gemakkelyk ge-
 „ ſchiedt, dan is de Schaal wit, met zwart-
 „ agtige Draaden overdwers. De Rand van
 „ den Mond is dun, met ſcherpe Tanden
 „ Zaagswyze bezet: daar tegenover is hy glad
 „ en purperverwig: de binnenſte Vlake met
 „ dun-

„ dunne Ribbetjes gevoord. Het Dier, daar VI.
 „ in , is hard en rood als raauw Vleesch, AFDEEL.
 „ goed om te eeten. Het draagt op den Kop LIV.
 „ een langwerpig Schildje , dat een Lid van HOOFD-
 „ een Vinger lang is en krom als de Klaauw STUK.
 „ van een Beest, net sluitende op den Mond,
 „ van buiten vuilgrauw en effen, aan de bin-
 „ nenzyde donkerbruin en wat gerimpeld.”
 Dit Dekzel wordt van de Inlanders voor de
 beste *Onyx marina* gehouden, en *Unam Cas-*
turi , dat is *Onyx Moschata* genoemd ; doch
 zy hadt de minste Geur niet van Moskeljaat,
 en hy zoude de *Unguis* van de Trompet van
 Aru boven deeze verkiezen.

Onder de Kinkhoorens, naamelyk, zyn de
 Spillen t'huis gebragt door RUMPHIUS, die
 aanmerkt, dat men deeze taamelyk veel in de
 Amboinsche Inham vindt. Zy komen by Troe-
 pen voor den dag, doch slegts in zekere Maan-
 den, en vertrekken dan wederom naar de
 Diepte. Die men voor Rariteiten bewaaren
 wil, zegt hy, moet het gedagte Vliesje niet
 worden afgehaald, dewyl de Oppervlakte zig
 dan altoos ruuw vertoont.

Van dergelyke stompe Bandspillen heb ik 'er
 die Oranjekleurig zyn van Grond, sterk ge-
 knobbeld, en met Kastanjebruine Streepjes
 sierlyk gebandeerd. Deeze zyn aan 't Staart-
 end zeer stomp, doch hebben een hoogen
 Top. Een andere Soort is langs de Gieren met
brui-

VI. bruine Sleuven en witte Ribbetjes fraay getekend, zynde ongemeen fterk en als over de geheele langte van de Hooren geknobbeld, met diepe Groeven tufchen de Knobbels in. De plaats der afkomst is my onbekend.

DLXVIII. (568) Stekelhooren, die de Schaal langwerpig heeft, met geplooid en gestreepte Gieren, die Knobbelig gekield zyn, de Opening ongetand en een korte Staart.

Murex
Syracufanus.
Middel-
landsche.

Deeze, uit de Middellandsche Zee, heeft dit byzonders, dat de bovenkant der Gieren bruinrood is, de onderkant wit. VALENTYN zegt, dat de aangehaalde van BONANNI een foort van lange *Gnemoe-Hocrens* waren, hem onbekend. BONANNI zelf getuigt, dat zy veel voor komen in de Zee van Syracusa, zynde wegens haar maakzel en de verscheidenheid van Kleuren vermaard. Ieder Gier, naamelyk, fchynt uit twee stukken van een Schaal te bestaan, waar van het eene wit is, het andere uit den rofsen Purperagtig.

DLXIX.
Murex
Craticulatus.
Hoekige.

(569) Stekelhooren, die de Schaal langwerpig,

(568) *Murex Testâ oblongâ, Anfractibus striatis plicatis, tuberculoso-carinatis, Aperturâ edentulâ, Caudâ brevi. Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III f. 80.*

(569) *Murex Testâ oblongâ, Anfractibus rotundatis plicatis transversim reticulatis, Aperturâ dentatâ, Caudâ brevi. Syst. Nat. XII. Turbo angulatus, ROND. Test. 89.*

pig, de Gieren rond, geplooid, over-
 dwars Netswyze gestreept heeft, met
 een getande Opening en eene korte
 Staart.

VI.
 AFDEEL.
 LIV.
 HOOFD-
 STUK.

Hier wordt de Hoekige Turbo van RONDE-
 LETIUS, aangehaald, uit de Middellandsche
 Zee. De Schaal, met verhevene Streepen
 langs de Gieren, is witagtig van Kleur, heb-
 bende de Hoeken rosagtig, de Opening van
 binnen gestreept.

(570) Stekelhooren, die de Schaal byna on-
 gestaart, Spilrondagtig, effen, en bleek
 van Kleur heeft, met verscheiderley
 overlangse bruine Streepen; de Lip ge-
 tand.

DLXX.
Murex
scriptus.
 Gestreepte.

Deeze, ook in de Middellandsche Zee voor-
 komende, is weinig grooter dan een Garste-
 koorentje, overal effen, langwerpig, nauw-
 lyks gestaart, bleek witagtig, bevlekt met
 overlangse kromme bruinagtig zwarte Stree-
 pen.

VI. Die Getoorend zyn en Elsvormig met
 een zeer kort Staartje.

(571)

(570) *Murex Testâ sub-ecaudatâ Fusiformi laevi pallidâ,*
Striis fuscis longitudinalibus variis, Labio dentato, Systo.
Nat. XII.

I, DEEL, XVI, STUK,

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

(571) Stekelhooren, die de Schaal getoorend,
de Gieren aan de bovenzijde geplooid,
en een opgewipte Staart heeft, de Spil
van binnen met een Plooy.

DLXXI.
Murex
Vertagus,
Snuitpen.
Pl. CXXIII.
Fig. 4.

Onder de Naalden of Pennen komen 'er
voor, die aan de Mond-opening een klein
Snuetje of Tuitje hebben, 't welk zig als een
Staartje vertoont, en zodanig opgewipt is,
dat het byna dwars staat. Deeze noemt men,
om die reden, *Snuitpennen*. RUMPHIUS en
VALENTYN heeten dezelve *Tuitjes*. Zy
vallen omtrent van langte als een Vinger en
zyn taamelyk dik, sommigen op de Gieren
maar weinig, anderen Knobbelagtig ingefneeden
en als gekarteld. Men vindtze, gemeen-
lyk, wit van Kleur, of geelagtig, ja bruingeel
en somtyds met geele Streepen, of met rosse
en bruine Ringen, gelyk die van onze Af-
beelding Fig. 4, zeer sierlyk gebandeerd.
Deeze is echter, op den Rand der Gieren,
zeer weinig ingefneeden.

DLXXII.
Murex
Aluco.
Basterd.
Pauze.
kroon.

(572) Stekelhooren, die de Schaal getoorend
heeft,

(571) *Murex Testâ turritâ*, Anfractibus superne plicatis,
Caudâ ascendente, Columellâ intus plicatâ. *Syst. Nat.* XII.
BONANN. *Recr.* III. f. 84. Strombus Caudatus albus.
RUMPH. *Rar.* 100, T. 30, f. K. PET. *Gaz.* T. 56. f. 4.
ARGENV. *Conch.* T. 14. (II) f. P GUALTH. *Test.* T.
57. f. D. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 20. f. 3. V. D. Pl.
15. f. 6; VI. D. Pl. 40. f. 4, 5.

(572) *Murex Testâ turritâ*, Anfractibus tuberculatis, striâ

heeft, de Gieren geknobbeld, met een VI.
 Doornige streep op 't midden, de Spil AFDEEL.
 met ééne plooy en de Staart opgewipt. LIV.
 HOOFD-
 STUK.

Gedoornde Tuitjes worden deeze genoemd van VALENTYN, doch wy geeven 'er den naam van *Basterd-Paufekroonen* aan, en de Franschen heetenze *Chenilles*, dat is Rupfen. Hoe zeer ook deeze benaamingen uit malkander loopen, hebben zy allen doch eenige betrekking. Die, welke de Franschen *Chenilles* noemen, om dat zy als zekere Rupfen getekend zyn, heeten wy *Basterd-Paufekroonen*, dewyl zy naar de echte *Paufekroonen* veel gelyken, en die andere, welke hier ook t'huis gebragt zyn, noemen wy, tot onderscheiding, *Westindische Basterd-Paufekroonen*, of *Taxis-Doornen Spillen*: want zy, door haare Knobbelagtigheid, veel naar een *Taxis Boomstam* gelyken. Deeze beiden, hoewel door LINNÆUS tot ééne Soort betrokken, zyn echter grootelyks verschillende. Ik begryp de reden van den Latynschen bynaam niet; noch ook, hoe hy de woonplaats stellen kan in de Middellandsche Zee.

(573)

mediâ spinosâ, Columellâ uniplicatâ, Caudâ adscendente.
 M. L. U. 643. N. 326. BONANN. *Recr.* III. f. 69, 83.
 Strombus angulosus. RUMPH. *Rar.* T. 30. f. O, N.
 GUALTM. *Test.* T. 57. f. G, A. Chenille. ARGENV.
Conch. T. 14. (11) f. H, SEB. *Kab.* III. T. 51. f. 25.
 KNORR *Verzam.* III, D, Pl. 16. f. 5: I, D, Pl. 16. f. 4.
 I, DEEL. XVI, STUK,

VI. (573) Stekelhooren, die de Schaal getoorend
 AFDEEL. heeft, met de Gieren door Tandjes aan
 LIV. de bovenste Streep gekarteld.
 HOOFD-
 STUK.

DLXXIII. Deeze, die naar de laatstgemelden veel ge-
Murex lyken, noemt men *Getakte Bezaanknoopen*.
fuscatus. Doorgaans vallen zy bruin, en fomtyds zyn
 Getakte ze geel gebandeerd langs de Gieren. Zeer
 Bezaan- dikwils komen zy aan de Puntjes der Takken
 knoop. of aan den Top, door afflyting van de bui-
 tenste Korst, eenigszins witagtig voor. De
 afkomst is uit de Middellandsche Zee, zegt
 LINNÆUS.

DLXXIV. (574) Stekelhooren, die de Schaal getoorend
Murex en de Gieren van boven met een dikken
Torulosa. Gordel gezoomd heeft, de Staart kort.
 Gordel-
 Fen.

Deeze, zig in het Kabinet van den Heer
 GYLLENBORG bevindende, hadt de Schaal
 wit en maar weinig overlans gestreept, doch
 de Gieren met een dikken, stompen, Zoom ge-
 gordeld en den Top geplooid.

DLXXV. (575) Stekelhooren, die de Schaal getoorend,
Murex de
Radula.
 Rasp.

(573) *Murex Testâ turrîtâ, Anfractibus crenulatis, striâ*
superiore denticulatâ. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T.
56. f. H. ARGENV. Conch. T. 14. (11) f. & KNORR
Verzam. III. D. Pl. 26. f. 4, 5.

(574) *Murex Testâ turrîtâ, Anfractibus superne Zonâ toru-*
losâ, Caudâ brevi. Syst. Nat. XII.

(575) *Murex Testâ turrîtâ, Anfractibus tuberculatis, striâ*
duplici serie punctatis. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T.
58. f. F.

de Gieren geknobbeld heeft en gestreept met eene dubbelde ry van Stippen.

VI.
AFDEEL.
LIV.
HOOFD-
STUK.

Deeze, uit de Afrikaanſche Zee, heeft de Schaal roodagtig, van onderen ſtomp, de Stippen der Gieren dikwils wit getopt, en de Schaal zo oneffen, dat 'er de bynaam van *Rasp* aan gegeven wordt.

(576) Stekelhooren, die de Schaal getoorend heeft, de Gieren met Sleuven, overdwars gestreept en gedoernd, de Staart opgewipt.

DLXXVI.
Murex
asper.
Ruuwe
Pen.

Uit de Bogt van Guinée was deeze afkomstig, hebbende de Schaal Melkwit, Elsvormig, met twaalf of veertien overlangſe Sleuven en korte Doorentjes aan den Mond: de Spil platagtig en met éene Plooy.

(577) Stekelhooren, die de Schaal getoorend en kruislings bezaid heeft met Knobbeltjes, de Staart spits en opgewipt.

DLXXVII.
Murex
Granulatus.
Knobbelpen.

De

(576) *Murex Testâ turrîtâ, Anfractibus sulcatis transversim striatis muricatis, Caudâ adscendente. Syst. Nat. XII.*

(577) *Murex Testâ turrîtâ, Tuberculis decussatim adspersâ, Caudâ acutâ adscendente. Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. f. 81. Strombus Caudatus angulosus. RUMPH. Rar. T. 30. f. L. ARGENV. Conch. T. 14. (II) f. K. KLEIN Ostrac. T. 7. f. 119. KNORR Verzam. VI. D, Pl, 26, f. 3.*

Y

VI. De aangehaalde Afbeelding van BONANNI
 AFDEEL. schynt de volgende te moeten zyn, naamelyk
 LIV. N. 82, zynde een foort van Gedoornde Tuit-
 HOOFD. jes, volgens VALENTYN: want N. 81, met
 STUK. N. 120 van KLEIN overeenkomstig, is een
 geribde Gnemoe-Hooren. De *Knobbelpen* van
 RUMPHIUS is aanmerkelyk van die van D'AR-
 GENVILLE verschillende, en heeft de Knob-
 beltjes zodanig niet in 't kruis geplaatst. Die
 ik van deezen aart heb zyn witagtig Vleesch-
 kleur en hebben op den bovenkant van ieder
 Gier een ry van groote, en daar tusfchen
 drie ryën van kleine Knobbeltjes. Zy zyn
 naauwlyks een halven Vinger lang, en gely-
 ken veel naar de Basterd-Paufekroonen. Nog
 kleineren heb ik, die zwart zyn. Beiden zyn
 zy uit de Westindiën afkomstig.

DLXXVIII.
Murex
decollatus.
 Geknotte,

(578) *Stekelhooren, die de Schaal getoorend*
heeft, de Gieren overlans met Plooyag-
tige Sleuven, aan den Top geknot.

In het Kabinet van den Kamerheer DE GEER
 bevondt zig deeze, die naar een geknotte Top-
 flak geleek, maar de Schaal aan den Grond-
 steun uitgerand hadt, zynde de bovenste Rand
 dun van de Gieren, die overlans gestreept wa-
 ren met Geutswyze Ploojen, en zwarte don-
 kere Sleuven daar tusfchen. Zy heeft den Top
 geknot en de Opening ovaalagtig.

LV. HOOFD.

(578) *Murex Testâ turritâ, Anfractibus longitudinaliter*
plicato-fulcatis, Apice decollato. Syst. Nat. XII.

LV. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt der TOLLEN, waaronder de Zonnehoorens, Zee-Tonnen en de eigentlyke Pennen of Penhoorens, begrepen zyn.

Zodanige Hoorens, die van eene Kegelvormige Gestalte zyn, en dus naar zeker Werktuig van 't Kinderspel, dat men een Tol noemt, gelyken; voeren, in 't algemeen, den naam van TOLLEN. Men noemtze, in 't Fransch, om die zelfde reden, *Sabots*, en in 't Latyn *Trochi*. Deeze benaamingen zyn by de meeste Autheuren in gebruik.

De Schaal is Spiraal gedraaid en loopt van eenen breedten Grondsteun allengs opwaards, met byna regte Zyden, tot aan den Top, die wel niet scherp is, doch taamelyk spits in de meesten. Zy hebben eene vierkantagtig geronde Opening, die als door neerdrukking vernauwd is en de Spil staat scheef. Het Dier is een Slak.

Dit Geslagt bevat niet zeer veele Soorten. Men heeft 'er maar zesentwintig in gebragt, welke in drie Afdeelingen onderscheiden zyn, waar van de Eerste de genen bevat, die de Spil met een Gat doorboord hebben; de Tweede de genen die digt zyn, en de derde de eigent-

VI. gentyke Pennen of Penhoorens , als met de
AFDEEL. gedagte Kenmerken overeenkomende.

LV.
HOOFD-
STUK.

I. Genavelde met een doorboorde Spil.

DLXXIX.
Trochus
Niloticus.
Bagyne
Drol.

(579) Tol, die de Schaal Kegelvormig, glad-
agtig, en eenigermaate genaveld heeft.

Zonderling is de benaaming, die men aan dit slag van Tollen geeft, en niettemin eenigermaate overeenkomstig met de Gestalte, inzonderheid in de genen, die de ééne Gier als op de andere leggende en de onderste veel breeder of grooter van omtrek hebben, dan de evenredigheid vordert in eene wel gefatzoeneerde *Pieramied*, gelyk sommigen van deeze Soort ook wel genoemd worden. De *Bagyne-Drollen* vallen wel een Handbreed hoog, en niet minder, breed van Voetstuk. Men heeft 'er ook die veel kleiner zyn. De Schaal is zwaarwigtig, niet zeer spits aan den Top, en aan de Zyden met gegolfde Streepen, of Baaren, in sommigen wit en rood, in anderen wit, rood, bruin en groen, gemarmerd. Sommigen, en die aan den Top byna ongeschonden

(579) *Trochus Testâ conicâ leviusculâ subumbilicatâ*, *Syst. Nat.* XII. OLEAR. *Mus.* T. 29. f. 5. BONANN. *Recr.* III. f. 102. RUMPH. *Rar.* T. 21. f. A. GUALTH. *Test.* T. 59. f. B, C. ARGENV. *Conch.* T. II. (8) f. C. REGENF. *Conch.* T. 4. f. 42. KNÖRR *Verzam.* I. D. Pl. 12. f. 1. II. D. Pl. 5. f. 1: Pl. 6. f. 1: IV, D. Pl. 22. f. 1, 2.

Fig. 1.



Fig. 2.

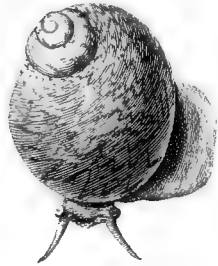


Fig. 3.



Fig. 4.

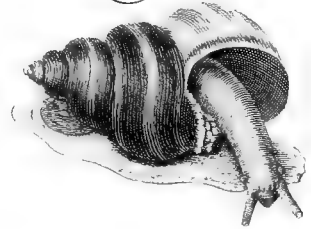


Fig. 5.



Fig. 7.

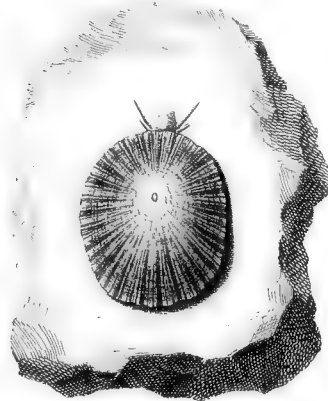


Fig. 6.

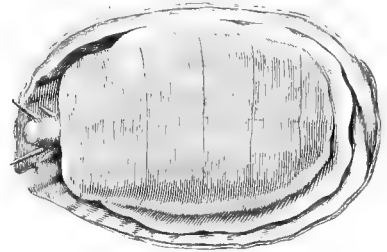
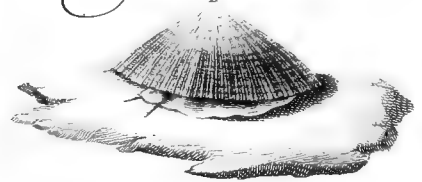


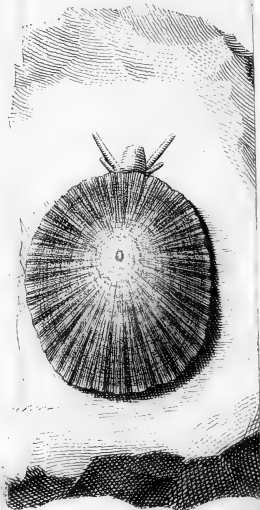
Fig. 8.



Fi



Fig. 7.



den zyn , neemen een ongemeen schoonen VI.
 Glans door 't polyften aan. In de meeften zyn AFDEEL.
 de Gieren , aan den Top , merkelyk geknob- LV.
 beld. De Mond is heerlyk Paarlemoerkleur, HOOFD-
 en de geheele Hooren laat zig van buiten Paar- STUK.
 lemoeren. D'ARGENVILLE zegt , dat men
 dezelve *Bouton de la Chine* noemt , 't welk
 mooglyk zien zal op de kleine Drolletjes.
 De afkomst is uit Oostindie.

(580) Tol, die de Schaal Kegelvormig en ge- DLXXX.
 knobveld heeft , met een fcheeven Na- Trochus
 vel, de binnenfte Lip flaauw tweekwab- maculofus.
 big. Getakte
 Pieramied.

Uit de Kenmerken is af te leiden, dat hier
 de *Getakte Pieramieden* bedoeld worden, wel-
 ke men dus noemt , om dat zy aan alle de
 Gieren , en inzonderheid aan de onderfte, met
 Takagtige Knobbels bezet zyn. In de aange-
 haalde Afbeeldingen van BONANNI en GUAL-
 THIERI is het gezegde blykbaar. Ik heb
 'er zodanig eene, van drie Vingeren breed en
 hoog. De aangehaalde van RUMPHIUS be-
 hoo-

(580) *Trochus Testa Conica tuberculata*, Umbilico obli-
 quo, Labio interiore obsoleto bilobo, M. L. U. 644. N. 327.
 BONANN. *Recr.* III. f. 96. *Trochus maculofus*, RUMPH.
Rar. T. 21. f. B, 4, 3. GUALTH. *Test.* T. 61. f. E.
 ARGENV. *Conch.* T. 11. f. C, KNORR *Verzam.* I. D. Pl.
 12. f. 4: IV. Pl. 4. f. 5.

Y 3

I DEEL. XVI. STUK.

VI. hooren tot de voorgaande Soort, welke LIN-
 AFDEEL. NÆUS niet van naby schynt gekend te heb-
 LV. ben, alzo alleenlyk deeze zig bevondt in het
 HOOFD- Kabinet van de Koningin van Sweeden. De
 STUK. kleintjes, die gegranuleerd zyn, hebben weezentlyk Tandjes aan de Spil, welke in de Getakte Pieramieden ontbreeken. Men vindt 'er die geel, Vleeschkleurig, groen en rood, en op veelerley wyzen gemengeld zyn.

Het Dier. Tot deeze of dergelyken moet het Dier be-
 Pl. CXXIV. hooren van onze Afbeelding PLAAT CXXIV,
 Fig. 1, die uit het Werk van D'ARGENVILLE is ontleend. Want, schoon die Autheur meldt, dat het de Platmondige Slakhooren zyn zoude, die men in Bretagne *Sorcière* of Tovenaar noemt, blykt echter uit zyne aangehaalde Figuur S, Plaat 3, genoegzaam, dat dezelve een andere zy. Hier heeft hy een weezentlyke gegranuleerde Tol of Pieramied doen aftekenen, waar van het Dier volkomen met dat der drie volgende Geslagten overeenkomstig is, uitgenomen de Kleur en Grootte.
 „ Deszelfs Vleesch, zegt hy, vuilwit en naar
 „ 't geele trekkende, wordt ingenomen van
 „ een donkerbruine Zak of Beurs, met eenen
 „ bruinen Mond. Het heeft groote zwar-
 „ te Oogen, in de gewoonlyke plaatzing, en
 „ Hoorntjes van de zelfde Kleur, die in de
 „ geheele breedte door een bruine Streep gesneeden zyn, 't welk dezelfen dik maakt
 „ en zeer stomp van Punt.

„ Drie

„ Drie byzonderheden komen in dit Schulp- VI.
 „ dier voor. De eerste bestaat in een klein AFDEEL.
 „ Vleezig Tongetje, dat vast en gegolfd is, LV.
 „ van eene witagtige Kleur. Het fchynt aan- HOOFD-
 „ gehecht te zyn en af te komen van den bo- STUK.
 „ dem der Beurs, voegende zig langs den
 „ Hals. Het vertoont zig niet, dan door een
 „ gedeelte van de Schaal weg te breeken,
 „ gelyk hier is gefchied. De tweede byzon-
 „ derheid bestaat daar in, dat de Vleezige
 „ Grondfteun, waar op het kruipt, in zyn
 „ omtrek een foort van Zoom heeft, famen-
 „ gefield uit kleine Sagrynagtige Stippen, die
 „ bruin zyn, en dus als een Galon formee-
 „ ren. Zyn Dekzel maakt het derde onder-
 „ fcheid. Dit is dunner dan in de anderen en
 „ zeer glanzig. Volmaakt rond zynde, fchynt
 „ het een ovaale Opening niet volftrekt te
 „ kunnen fluiten; maar het buigt zig om en
 „ voegt zig dus gemakkelyk aan de Wand en
 „ van de Schaal.

„ Het voordeel, welk dit Platmondige
 „ Schulpdier boven de beide volgende heeft,
 „ is, door de Gefalte van de Schaal en de
 „ evenredigheid van den Voet tot de zwaar-
 „ te van zyn Lighaam, het omvallen niet zo-
 „ danig onderhevig te zyn, wanneer het op
 „ fteile plaatfen kruipt: terwyl de anderen
 „ door de overtreffende zwaarte van hunne
 „ Schaal, weinig ge-evenredigd met de kragt en

Y 4

„ groot

- VI. „grootte van den Voet, ligt omver tuimelen,
 AFDEEL. „zig kwetzen en kneuzen; eer zy zig, door
 LV. „het intrekken van hunnen Kop en Hoor-
 HOOFD- „nen binnen de holligheid van de Schaal,
 STUK. „daar voor hebben kunnen beveiligen. Dic
 „heb ik, met myn eigen Oogen, verscheide
 „maalen gezien en waargenomen”.

DLXXXI. (581) *Tol, die de Schaal verhevenrond, stomp,*
Trochus gerand heeft, met eenen doorboorden ge-
Perspecti- kartelden Navel.
vus.
 Perspectief-
 Hooren.

De zonderlinge gedaante van den Navel, wiens Opening allengs verkleinende inwards loopt, tot aan den Top, geeft den naam van *Perspectief-Hooren* aan deeze. Om dat haare Banden als in Graaden verdeeld zyn, noemt men ze, in 't Fransch, niet alleen *l'Escalier* of Wenteltrap, maar ook *le Cadran*, dat is de Zonnewyzer. In netheid van Tekening en Trekken is deeze Hooren, hoewel thans gemeen, een Pronkstuk onder de Conchyliën. Haare breedte is vry grooter dan de hoogte.

't Is

(581) *Trochus Testâ convexâ obtusâ marginatâ, Umbilico pervio crenulato.* M. L. U. 646. N. 329. GREW. *Mus.* T. II. f. 3, 4. LIST. *Conch.* IV. S. 3. C. 3. T. 1, 2. BONANN. *Recr.* III. f. 27, 28. Umbilicata. RUMPH. *Rar.* T. 27. f. L. PET. *Amb.* T. 2. f. 14. GUALTH. *Test.* T. 65. f. O. Solarium. ARGENV. *Conch.* T. 11. (8) f. M. REGENF. *Conch.* 26. T. 6. f. 61. SEB. *Kab.* III. T. 40. f. 1, 2, 13, 14, 28, 41, 42. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. II. f. 1, 2.

't Is geene Land- maar eene Zee-Slak , heb- VI.
bende haar afkomst uit Oostindie , maar te- AFDEEL.
vens veel by Alexandria gevonden wordende , LV.
zo LINNÆUS meldt. HOOFD-
STUK.

(582) Tol, die de Schaal genaveld verheven- DLXXXII.
rond, de Spil met twee Tanden, de *Trochus*
Navel gekarteld heeft. *Hybridus.*
Wervel-
hooren.

Deeze heeft de Gestalte van de Perspectief-
hooren, doch is kleiner en ongekiel, en niet
in 't ronde scherp gehoekt; effen, bont van
Kleur, met de Opening rondagtig; de agter-
ste Lip uitlopende in een stompen rimpeligen
Hoek, Zy heeft den Navel met een stompen
Hoek omringd, en is mooglyk een loutere
Verscheidenheid van de voorgaande Soort,
maar viermaal zo klein, geel en niet door-
schynende, met den Omtrek naauwlyks ge-
rand en de Oppervlakte effen, zegt LINNÆUS.
Zy onthoudt zig, volgens hem, in de Mid-
dellandsche Zee.

(583) Tol, die de Schaal genaveld verheven- DLXXXIII.
rond, met Streepen van Eeltagtige Stip- *Trochus*
pen en de Spil met één Tandje heeft. *Cruciatus.*
Kruishoo-
ren.
Dee.

(582) *Trochus Testâ umbilicatâ convexâ, Columellâ biden-*
tatâ, Umbilico crenulato. M. L. U. 646. N. 330.

(583) *Trochus Testâ umbilicatâ convexâ, Striis calloso-*
punctatis, Columellâ unidentatâ. Syst. Nat. XII.

Y 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Deze hadt de Schaal kleiner dan een Ha-
 AFDEEL. zelnoot, Roestkleurig, met vier Witagtige
 LV. Banden overlans getekend. Deze Banden
 HOOFD- zullen waarfchynlyk het Kruis maaken, naar
 STUK. het welke dit Hoorentje den bynaam voert.
 Het was ook uit de Middellandsche Zee af-
 komstig.

DLXXXIV. (584) Tol, die de Schaal Eyrondagtig ge-
Trochus streept heeft, met aan elkander gescha-
Pharaonius. kelde ronde Knobbeltjes, de Spil en Ope-
 Prins ning getand, de Navel gekarteld.
 Robberts
 Knoop.

De oirfprong van den Latynfchen bynaam is afkomstig van BONANNI, die zegt, dat deeze Hooren, volgens den Autheur van t *Muséum Cospianum*, in de Roode Zee gevonden, en van de Vischers, aldaar, *Pharaos-Slakhooren* getyteld wordt. De reden hier van zal waarfchynlyk toe te fchryven zyn aan de ongemeene fraaiheid, waar mede de keurlyksten van deeze Soort pralen: dewyl Pharao met al zyn kostbaarheden in de Roode Zee ver-

(584) *Trochus Testâ subovatâ striatâ, Punctis concatenatis globosis, Columellâ aperturâque dentatâ, Umbilico crenato.* M. L. U. 647. N. 331. BONANN, *Recr.* 141. p. 3. f. 222. *Umbilicus varius.* ROND. *Test.* 104. LIST. *Conch.* IV. S. 8. C. 4. T. I. PET. *Gaz.* T. 14. f. 10. GUALTH. *Test.* T. 63. f. B. Bouton de Camifole. ARGENV. *Conch.* T. II. (8) f. L. Q. ADANS. *Seneg.* I. T. 12. f. 2. KNORR *Verz.* 1. D. Pl. 30. f. 6, IV. D. Pl. 26. f. 3, 4.

verzonk. Zy zyn, op eenen Purperagtig rooden Grond, als met Paarltjes versierd, die in zwarte Snoertjes staan. Deeze Hoorentjes, naamelyk, vallen niet veel grooter dan de naastvoorgaande Soort. BONANNI hadt, evenwel, van een geloofwaardig Man verstaan, dat zy ook kwamen van de Kust van Brasil. ADANSON vindt dergelyken aan die van Senegal, in Afrika. Men noemtze in 't Fransch *Boutons de Camifole*, in 't Neerduitsch *Prins Robberts Knoopen*.

VI.
AFDEEL.
LV.
HOOFD-
STUK.

(585) Tol, die de Schaal schief genaveld verhevenrond heeft, met de Gieren van boven stomp geknobbeld. DLXXXV.
Trochus
Magus.
Tovenaar.

Een platagtig Tolletje, dat geknobbeld is op een witten Grond, met Vleeschkleurige Vlakken, wordt van de Inwooners in Bretagne *Sorcière* geheten, zegt D'ARGENVILLE, en daarom voert het den bynaam van *Magus*, dat is Tovenaar. Het is in Gestalte ook eenigermaate Knoopagtig, en onthoudt zig, volgens LINNÆUS, in de Middellandsche Zee.

(586) Tol, die de Schaal genaveld en gestreept heeft, DLXXXVI.
Trochus
Modulus.
Malletje.

(585) *Trochus Testâ oblique umbilicatâ convexa, Anfractibus supra obtuse nodulosis*. M. L. U. 647. N. 332. GUALTH. *Test.* T. 64. f. C. ARGENV. *Conch.* T. II. (8) f. S. REGENF. *Conch.* 12. T. 3. f. 27. SEB. *Kab.* III. T. 75. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 27. f. 4.

(586) *Trochus Testâ umbilicatâ striatâ, supra plicatâ, sub-*
I. DEEL. XVI. STUK. 149

VI.
AFDEEL.
LV.
HOOFD-
STUK.

heeft, van boven plat en met Plooijen,
van onderen ronder, de Opening ovaal,
met een Tandje.

Uit het Kabinet van den Heer TESSIN was deeze ontleend. De Schaal, van grootte als die der Prins Robberts Knoopen, is witagtig, met Purperkleurige Vlakken, en byna van gestalte als een Lens: gelykende hierom veel naar de Vorm van een Knoop.

DLXXXVII.
Trochus
Muricatus.
Gedooind.

(587) Tol, die de Schaal eenigermaate genaveld Eyrond heeft, met gedoornde Knobbeltjes.

Dit Hoorentje, de grootte van een Hazelnoot hebbende, witagtig van Kleur en spits getopt, is overal bezet met puntige Knobbeltjes, zo dat het zig, op 't gevoel, als Gedoornd voordoet. Het heeft een klein langwerpig Navelkje.

DLXXXVIII.
Trochus
Scaber.
Rauw.

(588) Tol, die de Schaal genaveld en eenigermaate Eyrond heeft, met beurtlingse ryen van groote en kleine Knobbeltjes.

Dee-

tus convexiore, Aperturâ obovatâ unidentatâ. *Syst. Nat.* XII. SEB. *Kab.* III. T. 75.

(587) *Trochus* Testâ sub-umbilicatâ ovatâ, tuberculis muricatis. M. L. U. 648. N. 333. GUALTH. *Test.* T. 64 f. H.

(588) *Trochus* Testâ umbilicatâ sub-ovatâ, Sulcis alternis majoribus Moniliformibus. M. L. U. 648. N. 334. ARGENV. *Conch.* T. II, (3) f. T. KNORR *Verzam.* II, D, Pl. 2. f. 4, 5.

Deeze, die zig in 't Kabinet van de Konigin van Sweeden bevondt, was van grootte als een Erwt en bruin. De aangehaalde van D'ARGENVILLE hadt veel meer grootte.

VI.
AFDEEL.
LV.
HOOFD-
STUK.

(589) Tol, die de Schaal scheef genaveld verhevenrond, de Gieren eenigermate gerand heeft.

DLXXXIX.
Trochus
varius.
Bont.

Deeze uit de Middellandsche Zee, met een flaauwen Rand omringd, was bleek met Afchgrauwagtige Banden.

(590) Tol, die de Schaal scheef genaveld Eyronnd, de Gieren rondagtig heeft.

DXC.
Trochus
Cinerarius.
Afsch-
grauw.

In de Middellandsche Zee en aan de Kust van Noorwegen komt dit Tolletje voor, dat ook geteld wordt onder de Sweedsche Dieren. Het heeft de Schaál Afchgrauw, met schuinse bleeke Banden.

(591) Tol, die de Schaal eenigermate genaveld Eyronnd heeft, met de laagste Gier verder af, en de Navel byna toegeslooten.

DXCI.
Trochus
divari-
catus.
Losbandig
De Tolletje.

(589) *Trochus Testâ oblique umbilicatâ convexâ, Anfractibus submarginatis, Syst. Nat. XII.*

(590) *Trochus Testâ oblique umbilicatâ ovatâ, Anfractibus rotundatis, Faun. Suec. 2167.*

(591) *Trochus Testâ subumbilicatâ ovatâ, Anfractu infimo remotiore, Umbilico subconsolidato, Syst. Nat. XII.*

I. DESL. XVI. STUK.

VI. De Schaal van deeze is groen, gebandeerd
 AFDEEL. met Bloedkleurige Stippen. Zy onthoudt zig
 LV. in de Middellandsche Zee.
 HOOFD-
 STUK.

DXCII.
Trochus
Umbilica-
tis.
 Navelflak.
 (592) Tol, die de Schaal Cylindrisch gena-
 veld en Kegelvormig verhevenrond heeft,
 met de Gier eenigermaate getand.

Deeze schynt veel naar de Perspectief-Hoo-
 ren te gelyken, die men ook wel Navelflak
 genoemd heeft. De Schaal is gemeenlyk Roest-
 kleurig gewolkt: de afkomst uit de Middel-
 landsche Zee.

DXCIII.
Trochus
Solaris.
 Zonne-
 hooren.
 (593) Tol, die de Schaal genaveld en Kegelvormig verhevenrond, de Gieren Doornagtig gestraald, de Opening half Hartvormig heeft.

In dit Geslacht begrypt LINNÆUS niet alleen de Groote Zonnehooren, maar ook de kleinen, die men gemeenlyk Spooren noemt, in 't Fransch *Eperons*. Van deeze laatste zyn 'er, volgens RUMPHIUS, Verhevene als de
 Aly-

(592) *Trochus* Testâ cylindrico-umbilicatâ conico-convexâ, Anfractu submarginato. *Syst. Nat.* XII.

(593) *Trochus* Testâ umbilicatâ convexo conicâ, Anfractibus Spinoso-radiatis, Aperturâ semi-cordatâ. M. L. U. 645. N. 328. BONANN. *Recr.* III. f. 366, 367, mala, Zonnehooren. RUMPH. *Rar.* T. 20. f. K. ARGENV. *Conch.* T. 9. (6) f. K. GUALTH. *Test.* T. 65. f. N, P. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 29, f. 1, 2: VI, D, Pl. 26.

Alykruiken, en Platte, die volmaakt naar het Radje van een Paardespoor gelyken. De Groote Zonnehooren, hoedanig ééne ik 'er heb van twee Duimen middellyn, is veel zeldzaamer dan de Spooen of kleine Zonnehoorentjes, die veel langer Punten hebben. Men vindt ook dergelyk flag van Hoorens, als de groote, doch zonder Punten en hooger getopt of verhevenronder. De Navel-Opening is gantsch klein, doch zichtbaar, in dezelve. Zy komen uit Oostindie, en men gebruikt aldaar het Dier tot Spyze.

VI.
AFDEEL.
LV.
HOOFD-
STUK.

II. Die de Navel geslooten hebben en overend staan.

(594) Tol, die de Schaal niet doorboord heeft en Kegelvormig verhevenronde, den Grondsteun met een Eelagtige Bult, de Opening byna Hartvormig.

DXCIV.
Trochus
Vestiarus.
Bultflakje.

Hier worden die kleine gladde Slakhoorentjes bedoeld, die meestal groenagtig zyn, en fommigen fraay Roozekleurig, van grootte als de Prins Robberts Knoopen of Roode Meir Hoorentjes en ook veel kleiner. Zy komen uit Oostindie, doch men vindtze, volgens

LIN-

(594) *Trochus Testa imperforata conico convexa, Basi gibboso-callosa, Apertura subcordata. Syst. Nat. XII, PET, Gaz. T. II, f. 6. GUALTH. Test. T. 65, f. E, F, G. KNORR Verzam. VI, D. Pl. 22, f. 7.*

I, DEEL, XVI, STUK.

VI. LINNÆUS, ook in de Middellandsche Zes.
 AFDEEL. Deeze hebben van onderen, aan de Navel,
 LV. dat Eeltagtige Bultje; weshalve wy ze *Bult-*
 HOOFD- *slakjes* mogen noemen.
 STUK.

DXCV. (595) Tol, die de Schaal niet doorboord, Ey-
Trochus vormig, en eenigermaate gestreept heeft,
Labio. de Spil met een Tandje.
 Tulband.

Die Hoorens, welke wy *Turksche Tulbanden* heeten, zyn in Gestalte aanmerkelyk van de Pieramieden of Bagynedrollen verschillende. Zy hebben de Gieren ronder, en meer gelykende naar den Wrong van zulke een Hoofddekzel: zynde ook, op ver naa, niet zo spits getopt. Van de Soldaaten verschillen zy, zo wel als van de gemelden, doordien zy de Navel digt hebben. Men vindt 'er die laager en die hooger getopt zyn; doch gemeenlyk komt de hoogte omtrent met de middellyn der Grondvlakte overeen. Zy laten zig zeer schoon Paarlemoeren, en de groene Rok, daar door schynende, verfraait haar niet weinig. De meesten zyn schuins over de Gieren gestreept of geribd, en eenigermaate, doch anderen, en

(595) *Trochus Testâ imperforatâ ovatâ substriatâ, Columellâ unidentatâ.* M. L. U. 649. N. 335. LIST. *Conch.* 4. S. 8. C. 4. T. 3. Labio. RUMPH. *Rar.* T. 21. f. E. GUALTH. *Test.* T. 63. f. D, E, G. ARGENV. *Conch.* T. 9. (6) f. N. REGENE. *Conch.* T. 10. f. 39. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 10. f. 6, 7: IV, D. Pl. 3. f. 2: V, D. Pl. 3. f. 1: Pl. 12. f. 3.

en wel de raarsten, zo scherp geknobbeld, dat men 'er den naam aan geeft van *Getakte Tulbanden*. Het Tandje, aan de Mond-opening, is altoos zo zichtbaar niet, en ontbreekt in sommigen, zo wel als in eenigen der Prins Robberts Knoopen, die van dergelyke Gestalte zyn, t'eenemaal. Men vindt de Tulbanden, volgens LINNÆUS, in de Afrikaansche en Oostindische Zeewateren. Een menigte van Tulbandjes, die klein, ja zelfs zeer klein zyn, en veelen sierlyk getekend, behooren tot deeze Soort.

VI.
AFDEEL.
LV.
HOOFD-
STUK.

(596) Tol, die de Schaal niet doorboord en laag getopt heeft, met de Gieren, die eenigermaate gekield zyn, aan den boven- en onder-Rand Knobbelig.

DXCVI.
Trochus
Tuber.
Geknob-
belde
Tulband.

Zodanige Tulbanden, die op deeze manier geknobbeld zyn, kunnen van de anderen gevoeglyk onderscheiden worden, te meer die de Mond-opening, welke in de voorgemelden ovaal is, rondagtig hebben. Gepaarlemoerd zyn deeze, wegens haare Knobbeltjes, zeer fraay, en ongepaarlemoerd, door eene mengeling van groen en bruin, niet minder fraay.

De

(596) *Trochus Testâ imperforatâ depressiusculâ, Anfractibus subcarinatis, Margine superiore inferioreque nodulosâ. Syst. Nat. XII. ARGENT. Conch. T. II. (8) f. R. REGENS. Conch. T. 3. f. 27. KNORR Verzam. I. D. Pl. 3. f. 2.*

Z

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. De afkomst stelt LINNÆUS uit de Middellandsche Zee.

AFDEEL.
LV.
HOOFD-
STUK.

DXCVII.
Trochus
striatus.
Gestreept.

(597) Tol, die de Schaal ondoorboord Kegelagtig, met de onderste Gier eenigermate hoekig, en de Opening ovaal heeft.

Van daar was ook dit kleine Tolletje afkomstig, dat de Schaal wit hadt met schuinse zwarte Streepjes overlans. Dat van GUALTHERI is ongemeen klein. Mooglyk behooren ook anderen, die gestreept of gebandeerd zyn, tot deeze Soort.

DXCVIII.
Trochus
Conulus.
Gefnoerd.

(598) Tol, die de Schaal ondoorboord Kegelagtig, effen, de Gieren met een verheven Streep van één gescheiden heeft.

Deeze Kenmerken dienen genoegzaam tot onderscheiding van de voorgaande en volgende Soort. Zulke gefnoerde komen dikwils zeer fraay bont voor.

(599)

(597) *Trochus Testâ imperforatâ Conicâ, Anfractu infimo subangulato, Aperturâ obovatâ. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 61. f. N. KNORR Verzam. III. D. Pl. 14. f. 2.*

(598) *Trochus Testâ imperforatâ Conicâ lævi, Anfractibus lineâ elevatâ interstinctis. Syst. Nat. XII. BONANN. Rccr. III. f. 91, 99. LIST. Angl. 166. T. 3. f. 15. GUALTH. Test. T. 61. f. N. M. KNORR Verzam. IV. D. Pl. 25. f. 5.*

(599) Tol, die de Schaal ondoorboord Kegelvormig, blaauw en effen heeft, met gerande Gieren.

VI.
AFDEEL.
LV.
HOOFD-
STUK.

Deeze Tolletjes vallen somtyds Loodkleurig, somtyds schoon Hemelschblauw, somtyds met bruin gewolkt. GUALTHERI noemt het eene Jujuben-Besfen-Kleur, en daar van is de Latynsche bynaam afgeleid. Hier toe evenwel worden ook andere Tolletjes, die rood en wit zyn, aan de Engelsche Kust voorkomende, t'huis gebragt. Dat by RUMPHIUS was heerlyk lichtbruin, met een dunnen witten Band, als van fyne Paareltjes, omringd. Die van KLEIN hadt, in 't midden van elke Gier, een smal Zoompje. Dit ontbreekt wederom in het aangehaalde Tolletje van D'ARGENVILLE, 't welk Vleeschkleurig was, met eenige flaauwe Streepen. De afkomst zou derhalve zyn van de Europische Kusten.

DXCIX.
Trochus
Zizyphus.
Gerand.
Tolletje.

III. Die getoorend zyn met de Navel uitpuilende, zo dat zy niet overend kunnen staan.

(600)

(599) *Trochus Testa imperforata Conica livida laevi, Anfractibus marginatis. Faun. Suec. 2168. M. L. U. 650. N. 336. BONANN. Recr. III, f. 93. RUMPH. Rar. T. 21. f. 1. LIST. Angl. 166. T. 3. f. 14. GUALTH. Test. T. 61. f. B, C. ARGENV. Conch. T. II. (3) f. N? KLEIN Ostr. T. 2. f. 36. KNORR Verzam. III. D. Pl. 14. f. 3. VI. D. Pl. 27. f. 5.*

Z 2

L DEEL, XVI. STUK,

VI. (600) Tol, die de-Schaal niet doorboord, ge-
 ARDEEL. toorend, gestreept heeft; met de Spij-
 LV. raal uitsteekende.
 HOOFD-
 STUK.

DC.
Trochus
Telesco-
pium-
 Zee Ton.

Aan deeze geeven wy, wegens de Gestalte, den naam van Zee-Ton. De Franschen noemenze, mischien om dat zy als uit in elkan- der geschooven Leden bestaat, doorgaans *le Telescope*, dat is de Verrekyker. BONANNI geeft 'er eene Paarlemoeragtige Kleur aan, na 't afhaalen van de buitenste Schors. Wy hebbenze bruin met geelagtige Banden, en ook die geheel bruin, die rosagtig en ten deele wit zyn. De breedte der Leden, waar zy oogschynelyk uit bestaan, is zeer verschillende. De grootsten vallen ongeveer een Vinger lang, en aan 't dikste End anderhalf of twee Duim breed. Zy zyn volmaakt Kegelvormig, loopende aan 't andere End spits toe. Zy komen uit Oostindie.

DCI.
Trochus
Dolabra-
tus.
 Vlaggetje.

(601) Tol, die de-Schaal genaveld, getoorend,
 glad

(600) *Trochus Testâ imperforatâ Turrîtâ striatâ, Columellâ exfertâ Spirali.* M. L. U. 650. N. 337. BONANN. *Recr.* III. f. 92. LIST. *Conch.* 4. f. 8. C. I. T. 5. f. 1. RUMPH. *Rar.* T. 21. f. 12. GUALTH. *Test.* T. 60. f. D, E. *le Telescope.* ARGENV. *Conch.* T. 14. (11) f. E. SEB. *Kab.* III. T. 50. f. 1-12. KNORR *Verzam.* III. D. Pl. 22. f. 2, 3.

(601) *Trochus Testâ umbilicatâ turrîtâ glabrâ, Columellâ exfertâ recurvato-contortâ, plicatâ.* M. L. U. 651. N. 338. ARGENV. *Conch.* T. 14. (11) f. L. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 29. f. 2.

glad heeft, de Spil uitsteekende en krom
omgedraaid met Plooijen.

VI.
AFDEEL.
LV.
HOOFD-

Deeze wordt somtyds geteld onder de Staa-
ten Vlaggen, doch zy is daar van aanmerke-
lyk verschillende, doordien zy alleenlyk geel,
ros- en bruinagtige Banden heeft, die echter
zodanig geschikt zyn, dat men 'er den naam
van *Vlaggetje* niet aan kan weigeren. De
Staaten Vlaggen zyn, hier voor, tot ééne
Soort met de Prinse Vlaggen betrokken *. * Zie
Het is een Land-Slakhoorentje, dat zig in
Afrika onthoudt, volgens LINNÆUS. bladz. 135.

(602) Tol, die de Schaal ondoorboord, getoo-
rend en glad heeft, de Gieren anders
om gedraaid, met een dubbelde ry van
uitgeholde Stippen. DCII.
Trochus
perversus.
Verkeerd.

Dit Tolletje of Pennetje, uit de Middel-
landsche Zee, is weinig grooter dan een Gar-
stekoorntje en byna Hoornagtig van Kleur.
Het heeft de Opening vierkant, de Spil van
onderen uitsteekende en de Randen van de
Gieren gekarteld.

(603) Tol, die de Schaal ondoorboord, getoo-
rend, DCIII.
Trochus
punctatus.
Gestippeld

(602) *Trochus Testâ imperforatâ turrîtâ glabrâ, Anfractibus
contrariis serie duplici excavato punctatis, Syst. Nat. XII.*

(603) *Trochus Testâ imperforatâ turrîtâ, Anfractibus serie
triplici punctorum prominentium, Syst. Nat. XII.*

Z 3

VI.
AFDEEL.
LV.
HOOFD-
STUK.

*rend, de Gieren met drie ryën van uit-
puilende Stippen heeft.*

Dit is weinig grooter, Roestkleurig en heeft de Opening even als 't voorgaande, komende uit de Zuidelyke deelen van Europa.

DCIV.
Trochus
Striatellus.
Gestreept
Pennetje.

(604) Tol, die de Schaal getoorend en on-
doorboord heeft, met evenwydige schuins-
agtige Streepen overlangs.

In de Middellandsche Zee onthoudt zig dit Pennetje, dat de Schaal ook zeer klein, Els-
vormig wit heeft, aan den Top Violetkleurig.



LVI. H O O F D S T U K.

*Beschryving van 't Geslagt der MAANHOOR-
RENS, die men ook Rondmonden zou kunnen
noemen, en waar onder dus de Wenteltrappen
en de Trommelschroeven begreepen zyn.*

Naam.

Die Hoorens, welke naar de gewoone Slak-
hoorens meer of min gelyken, zyn door
de Franschen, zeer bekwaamelyk, naar de Ge-
stalte der Mond Opening verdeeld geworden.

Dus

(604) *Trochus Testâ turritâ imperforatâ, Striis longitudina-
libus parallelis obliquatis. Syst. Nat. XII.*

Dus heeft D'ARGENVILLE drie Geslagten geformeerd, waar van het eerste de genen bevat, die den Mond rond; het tweede die den Mond half rond; het derde die den Mond platagtig of plat gedrukt hebben *. Deze laatste zyn de Tollen of Navelhoorens van ons voorgaande Geslagt: de middelsten de Nerieten, verder volgende: de eersten die van dit Geslagt, welke men dus gevoeglyk *Rondmonden* zou kunnen heeten. Om dat, nogthans, die benaaming dezelve verwarren zou met de *Helices* of eigentlyke Slakhoorens van het naaste Geslagt, en om den gewoonen trant te volgen, zo heb ik 'er den gebruikelijken naam van MAANHOORENS, die reeds lang bekend geweest is, en op de rondheid der Mond-Opening ziet, met den Latynschen naam *Lunares* overeenkomstig, aan gegeven. LINNÆUS begryptze onder den naam van *Turbo*, welke van ouds bekend is in de Conchyliënkunde, doch niet te duidelyk van *Trochus* onderscheiden; dewyl dezelve, zo wel als die, een Tol betekent.

De Kenmerken der *Turbines*, welken ik dan Maanhoorens noem, zyn volgens LINNÆUS, dat zy de Schaal eenkleppig, Spiraal en stevig hebben. Dit laatste onderscheidtze van de Slakhoorens. De Opening hebben zy niet wyd uitlopende, gelyk veelen der voorgaande Geslagten; niet plat of hoekig, gelyk de

Z 4 Tol-

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.
* Zie 't
XV. STUK,
bl. 64.

Kenmer-
ken.

VI. Tollen ; maar rond en zonder eenige uitsny-
 AFDEEL. ding.

LVI. Zy worden in vyf Afdeelingen onderschei-
 HOOFD- den ; waar van de eerste de genen bevat die
 STUK. Nerietagtig zyn : de tweede die geen gaatje in
 Soorten. 't midden van den Grondsteun hebben : de der-
 de die hetzelfde al hebben : de vierde die ge-
 tralied zyn , gelyk de zogenaamde Wentel-
 trappen : de vyfde , eindelyk , die men Pennen
 noemt en wel de zodanigen , daar van , als
 wegens de Vleugels , Stekels , Snuitje , of an-
 ders , niet tot de voorige Geslagten betrokken
 zyn , genaamd Trommelfchroeven.

I. Nerietagtige ; die de Opening met ee-
 nen Kolomswys' platten ondoorboor-
 den Rand hebben.

DCV.
Turbo
obtusatus.
 Stompagti-
 ge Maan-
 hooren.

(605) Maanhooren , die de Schaal rondagtig
 en effen , van boven Buikagtiger en ui-
 termaate stomp heeft , met eenen Ko-
 lomswys' platten Rand.

Deeze onthoudt zig , volgens LINNÆUS,
 in de Noorder Oceaan.

DCVI.
Turbo
Neritoides.
 Nerietag-
 tige.

(606) Maanhooren , die de Schaal Eyrond
 glad

(605) *Turbo Testâ subrotundâ lævi , superne Ventricosiore*
obtusissimâ , margine Columnari plano. Syst. Nat. XII.

(606) *Turbo Testâ ovatâ glabrâ obtusiusculâ , margine Co-*
lunnari plano. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 45. f. E

glad en stompagtig heeft, met eenen VI.
Kolomswys' platten Rand. AFDEEL.

LVI.

HOOFD-

STUK.

Deeze, uit de Middellandsche Zee, gelykt PL. CXXIV.
 zeer naar de Nerieten, doch is ongemeen Fig. 2.
 klein. Men kan 'er, ten opzigt van het Dier,
 de Afbeelding Fig. 2, op onze CXXIVite
 Plaat, mede vergelyken.

(607) Maanhooren, die de Schaal byna Ey- DCVII. 1
 rond, spits getopt en gestreept heeft, Turbo
 met eenen Kolomswys' platten Rand. Littoreus,
Alicruik.]

Naauwlyks zal men een Hoorentje vinden, dat gemeener is aan onze Kusten, en aan die der Noordelyke deelen van Europa, dan deeze, die men Aliekruiken noemt. LISTER getuigt, dat dezelve aan de Kusten van Engeland, inzonderheid op Klippige Gronden, ongemeen veel voorkomen. Zy bedekken, als 't ware, de Oevers van den Oceaan in Sweeden en Noorwegen, en, wanneer zy hooger dan gewoonlyk aan de Rotsen hangen, verbeeldt het Landvolk zig, dat 'er een Storm uit den Zuiden op handen zy. De Sweeden noemenze *Kupunge*; de Engelsche Visfchers, by

(607) *Turbo Testa subovatâ acutâ striatâ, Margine Columnari plano. Faun. Suec. 2169. It. Westgoth. 169, 199. T. 5. f. 4. SWAMM. Bibl. Nat. 183. LIST. Angl. 162. T. 3. f. 9. GUALTH. Test. T. 45. f. G. Turbo littoralis. BAST. Subs. III. p. 110. f. 1.*

Z 5

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. by Scarborough, *Couvins*: in Vrankryk worden dergelyke Zee-Hoorentjes *Vignot* of *Bi-gourneau* geheten (*).

AFDEEL. LVI.
HOOFD-STUK. *Aliëkruik.* Aan de Oevers van den Wester-Ocean, by Marstrand, vondt LINNÆUS, op zynen Westgothischen Reistogt, alle de Steenen daar mede zo dicht bedekt, dat zy overal op niets anders dan dergelyke Hoorentjes traden. „ Zy „ zyn niet veel grooter, zegt hy, dan een „ Hazelnoot, byna Klootrond, met eene zeer „ korte doch tevens scherpe Punt. De dwars- „ streepen hebben zy zo vlak, dat men die „ nauwlyks erkennen kan; zynde daarente- „ gen met veele bruinagtige Banden beschil- „ derd, die den Slangtrekkigen draay van de „ Schaal volgen, welke van onderen niet „ doorboord noch genaveld is. Haare Ope- „ ning is geslooten met een klein dun bruin „ Dekzeltje, of Zeenaveltje, dat in 't mid- „ den een Spiraalvormig teken heeft. De „ Rand, aan de Opening van de Schaal, is „ niet verwyd, doch heeft, als 't ware, een „ donker Boordzel. Van binnen is de Schaal „ bruin.”

LISTER vondt de Schaal der grootsten een half Loot zwaar, zynde dezelve iets meer dan een Engelsche Duim lang. Hy nam waar, dat de Banden, langs de Gieren heen, in de jonge en kleine Kruikjes uitpuilden; en dus

dee-

(*) Volgens ADANSON *Hist. des Coquill. au Senegal.* p. 170.

deezc Hoorentjes eenigcrmaate ruuw maak- VI.
 ten. Die Streepen waren zwartagtig bruin, AFDEEL.
 en de tufchenruimten witagtig. „ De Schaal LVI.
 „ heeft dit byzonders, dat de laagfte Randen HOOFD.
 „ van de Opening een weinig over Zyde val- STUK.
 „ len; anders dan in de meeste overigen, Aliekruik.
 „ waar zy byna regthoekig aangevoegd zyn (*).”
 Dit zal den Kolomswys platten Rand beteke-
 nen, waar van in de Kenmerken gefproken
 wordt.

De Heer Doctor BASTER heeft eenige Voorttee-
 keurige Aanmerkingen voorgcfteld aangaande ling.
 de Zeeuwfche Aliekruiken. „ Het zyn, zegt
 „ hy, volmaakter Dieren dan de Oesters,
 „ Mofelen en andere tweefchaalige Schulp-
 „ visfchen; want zy kunnen kruipen waar zy
 „ willen, en hebben twee Oogen om te kun-
 „ nen zien, die by haar niet boven op de
 „ Hoorntjes ftaan, gelyk in de Landflakken,
 „ maar een weinig laager op een byzonder
 „ klein Hoorntje, dat op zyde vast is aan
 „ het groote”. In de Afbeelding, welke
 zyn Ed. van de Aliekruik, met het Dier daar
 in, geeft (†), vind ik deezc kleine Hoorntjes
 niet.

(*) Illud in hac Testâ fingulare est, Apertura imas Oras
 paululum per Latus dimitti: aliter quam in aliis plerisque
 fieri solet, ubi ex ad Angulos fere rectos committuntur. *Hist.*
Anim. Angl. p. 162.

(†) *Natuurkundige Uitfpanningen.* I. Deel. Pl. V. Fig. 5.
 A, noch ook op de zelfde Flaar, ingevoegd in 't IV. Deel
 der *Hollandfche Maatschappy*, bladz. 487.

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. niet. Dewyl haare Teeldeelen veel overeen-
 AFDEEL. komst met die der Slakken hebben, zo stelt
 LVI. zyn Ed. waarschyntlyk, dat zy ook Herma-
 HOOFD. phrodieten zyn, en op gelyke manier als de
 STUK. *Aliekruik.* Land-Slakken voortteelen: doch de Paaring
 hadt hy nooit kunnen waarneemen. De Heer
 * XV. JUSSIEU heeft aan den Heer ADANSON,
 STUK, gelyk wy gezien hebben *, de beide Sexen
 bladz. 7. zeer duidelyk onderscheiden getoond in de
Aliekruiken. Het schynt my toe, dat hy daar
 mede zeggen wil, dat 'er Mannetjes en Wyf-
 jes onder deeze Schulpdieren zyn. LISTER
 zelfs, die de Paaring van de Aliekruiken, in
 Juny, op het drooge, waargenomen heeft,
 verbeelde zig, dat één van beiden maar een
 groote Schaft had (*).

Eijerleg-
 ging.

De Afbeelding van de Tong, zo als een
 leevende Aliekruik die uitsteekt, (welke beter
 zoude zyn dan de Tong der doode, uit SWAM-
 MERDAM,) door onzen Vrind op zyne Vyf-
 tiende Plaat beloofd, vind ik nergens. Zyn
 Ed. heeft de Eijerlegging naauwkeurig nage-
 gaan, en bevonden, dat zy de Eytjes niet
 hoops- of tropswyze, maar los nederleiden,
 zodanig, dat dezelve, door de schudding van
 het Glas, op den Grond vielen. Deeze vertoon-
 den zig als fyne doorfchynende Zandkorrel-
 tjes, waar van ieder een graauwagtig Stipje
 in 't midden hadt. Wat moeite, echter, hy
 ook

(*) Coeuntium alteri tantum, ni fallor, insignis Penis,
Utsupra.

ook aanwendde, het was hem niet gelukt, die Eytjes te doen uitkomen, of leevende Jongen daar uit voort te krygen.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

Aliëkruid.

SWAMMERDAM merkt aan, dat deeze Dieren wel tien of twaalf Dagen in de open Lugt, buiten het Water, leeven kunnen. Ook fchynt het, dat zy niet gaarn altoos daar mede bedekt willen zyn: want hy bevondt, te Petten zynde, dat zy, aan de Paalen, dagelijks droog wierden met het afloopende Water. Men vindtze, zegt hy, zeer overvloedig op de Mosfelbanken. Hy nam ook, zo wel als LISTER, waar, dat de jonge Schaa-len veel rimpeliger dan de ouden zyn, welke tevens in Kleur verfchilden. Ten minfte vondt hy 'er die bruinagtig zwart waren, en die eene mengeling hadden van groen, afchgrauw, paarfch, rood, blaauw, wit en andere Kleuren. Als iets byzonders merkt hy aan, hoe de Schaal van deeze Hoorentjes, aan den Top, dikwils doorknaagd wordt van zekere Wormpjes, dat Zee-Duizendbeenen zyn. Hy vondt 'er zeven in ééne Schaal. Zy zyn zichtbaar, doch zeer klein en dun. Deeze Wormziekte oordeelt hy aan die Schulpdieren gemeen te zyn; alzo men 'er weinigen vindt, wier Schaal niet aan den Top befchadigd, of met eene Kalkagtige Stoffe, waar zy in nestelen, begroeid is. Mooglyk zal dit ook de reden zyn, dat men de minfte Zee-Hoorens van boven gaaf of Topschoon aantref.

Her

VI. Het Lighaam van dit Schulpdier agt hy,
AFDEEL. in veele opzigten , met dat van de Jongwer-
LVI. pende Slak * overeenkomstig te zyn. Het
HOOFD- hadt, ten minste, den Kop en Bek byna even-
STUK. eens , als ook de Hoorntjes en Oogen. Al-
Aliekruik. leen was de tekening van de Huid verschillen-
 Uitwendi- ge deelen. de , die uit zwarte Streepen en Vlakjes, wel-
 * Zie ke op een witten Grond geplaatst waren, be-
XV. STUK, stondt. Dit neemen wy ook waar in de lee-
 bl. 13. vende Aliekruiken; hoewel zy niet allen van
 eene zelfde Kleur zyn. Agter op den Voet
 is het Dekzeltje geplaatst, waar mede de Slak
 zeer schieelyk de Opening toefluit , wanneer
 zy , door iets ongewoons gewaar te worden,
 of schieelyk iets te zien , genoodzaakt is haar
 Lighaam binnen het Hoorentje in te trekken.
 Ook hadt hy, zeer duidelyk, het Gezigt der
 Aliekruiken waargenomen , 't welk hem niet
 gelukt was in andere Slakken; schoon de Oo-
 gen, in allen, van eenerley maakzel zyn *.
 † Zie „ Inwaards , tegen den Rand van de Hoo-
XIV. STUK, ren aan , is een Zoom, in de geheele om-
 bl. 157. „ trek van het Lighaam geplaatst, die geene
 „ Opening heeft voor de Lugt, gelyk ik (zegt
 „ hy) in andere Soorten van Slakken heb aan-
 „ getekend. Alleenlyk heeft dezelve , in de
 „ regter zyde , twee andere Openingen , de
 „ eene om de Uitwerpzelen door te loozen,
 „ de andere om de Teelleden door uit te
 „ brengen, welke, benevens de gemelden, al-
 „ le de uitwendige Lighaamsdeelen in dit Dier
 „ zyn”.
 Aan-

Aangaande de Inwendige deelen spreekt hy ^{VI.} als volgt. De Deelen van de Keel en het ^{AFDEEL.} Gehemelte zyn alle Bloedrood en Purperagtig ^{LVI.} gekleurd. In 't midden van den Mond ziet ^{HOOFD.} men de Tong geplaatst, die in een byzondere ^{STUK.} holligheid opgeslooten is, en geheel buiten ^{Aliekruijk.} het Lighaam schynt gebragt te kunnen wor- ^{Inwendige deelen.} den. Deeze verschilt, in maakzel en kleur, niet veel van die der Zeekatten *: dan daar ^{* Zie} in, dat zy byna twee Duimen lang is, en ^{XIV. STUK,} binnen de gedagte holligheid als de Veer van ^{bl. 371.} een Orlogie opgewonden legt, gaande, te gelyk met de Keel, onder de Hersenen heen, die, agter de deelen van den Mond en het Gehemelte geplaatst zynde, aan de Tong als tot een Katrol dienen, om daar over te passeeren. Het maakzel van deeze Kraakbeenige Tong was zo verwonderlyk, dat hy dezelve in geen tien Dagen, by Vergrooting, zou hebben kunnen uit tekenen; doch aan het uiterste was dezelve van een zagter zelfstandigheid. Nevens de Tong lagen twee Kwylvaten, en onder de Keel zag men wederzyds de Zenuwen uit de Hersenen voortkomen, waar van de Gezigt-Zenuwen de aanmerkelyksten waren. Voorts waren de Oogen, Maag en andere Ingewanden, meest met die der Slakken overeenkomstig.

Dat de Aliekruiken tot Spyze dienen is bekend. „ Alle tyden van het Jaar, evenwel, ^{Gebruik.}

„ WOR-

VI. „ worden zy niet gegeten , maar alleen van
 AFDEEL. „ Paafch tot Pinkfteren , of eenige Dagen
 LVI. „ daar over. Geduurende dien tyd worden
 HOOFD- „ zy , met geheele Tonnen vol , in de Steden
 STUK. „ gevoerd , en aldaar , na dat zy in Water en
Aliekruid. „ Zout gekookt zyn , by de maat verkogt.
 „ De Zeelieden , en Menfchen die gewoon
 „ zyn hunne Dorst door een ziltig Kostje aan
 „ te prikkelen , eeten dezelve het meeste ,
 „ hebbende de manier , om deeze Slakken met
 „ een Naald of Speld uit haare Hoorntjes te
 „ haalen , en dan een frifchen teug daar op
 „ te zetten. Wat my belangt , ik vind in
 „ haar Smaak geene aantrekkelijkheid ; maar
 „ wel datze ziltig en ook een weinig garftig
 „ in de Keel zyn. De Lever alleen is het
 „ fmaakelykfte : voor 't overige verfcchaffen
 „ zy flegts een taay en hard Voedzel , dat
 „ meer tot verfnapering dan tot Lighaams-
 „ onderhoud gegeten wordt. Ook is haar In-
 „ gewand met Kley en Zand vervuld , dat
 „ tufchen de Tandén kraakt (*).

DCVIII. (608) Maanhooren , die de Schaal genaveld
Turbo Eyrondagtig gefpitst , met Streepen van
muricatus. uitpuilende Stippen omringd heeft en
 Gedoorn- met eenen ftompagtigen Kolomswyzen
 de. Rand. Som-

(*) SWAMMERDAM *Rybel der Natuur.* I. DEEL ,
 bladz. 180.

(608) *Turbo Testâ umbilicatâ , subovatâ , acutâ , cinctâ*
Striis punctis eminentibus , margine Columnari-obtusiusculo.
Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 45. f. E.

Sommigen geeven aan deeze, die in de Zuidelyke deelen van Europa voorkomen, den naam van Rystenbry-Hoorentjes, doch, daar zyn andere, die deezen naam eigentlyk draagen, gelyk wy gezien hebben. Deeze zyn, spits getopt en van figuur byna als de Aliekruiken, Afchgrauwagtig wit van Kleur, en van weinig meer grootte.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

II. Die dik van Schaal zyn en geen open Navel hebben.

(609) Maanhooren, die de Schaal Eyrond heeft, met gekruiste Streepen van uitpuilende Stippen.

DCIX.
Turbo
Cimex.
Weegluis

Dit is een zeer klein Hoorentje, uit de Middellandsche Zee, witagtig van Kleur, doch met bruine of roode Streepjes langs de Gieren, in dat aangehaalde Hoorentje van ADANSON, *Soni* genaamd, 't welk maar de langte hadt van een zesde Duims. Mooglyk zal de Gestalte naar die van een *Weegluis* gelyken; alzo het 'er den bynaam van draagt.

(610) Maanhooren, die de Schaal ondoorboord

DCX.
Turbo
Pullus.
Bokje

(609) *Turbo Testâ oblongo-ovatâ, Striis decussatis, Punctis eminentibus. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 44. f. X. ADANSON. Seneg. I. T. 10. f. 6.*

(610) *Turbo Testâ imperforatâ ovatâ laevi, Aperturâ antice diductâ. Syst. Nat. XII.*

A a

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

boord Eyronnd en effen, met de Opening van vooren wyder heeft.

Dit Hoorentje is niet grooter, doch op verscheide wyzen, met paarschagtige, bruine, witte, Banden, Streepen en Vlakken getekend; des wy het *Bokje* noemen. Het gelykt in 't kleine veel naar de Nasfauwers. De afkomst is ook uit de Middellandsche Zee.

DCXI.
Turbo
Personatus.
Zee-Slak.

(611) Maanhooren, *die de Schaal ondoorboord, verhevenrond en effen, met de Opening verwyd heeft.*

Volgens de aangehaalde Afbeelding uit het Werk van RUMPHIUS, worden hier de genen bedoeld, die men *Zee-Slakken* noemt, en van welken een ongemeene verscheidenheid ten opzigt van de Kleur is: doch, die zig bevondt in het Kabinet der Koningin van Sweeden, hadt slegts de grootte van een Hazelnoot, was Afchgrauw met bruine Stippen, taamelyk rond, en naar een Neriet gelykende, met de Mond-opening van binnen Paarkleurig.

DCXII.
Turbo
Perobolatus.
Nasfauwer.

(612) Maanhooren, *die de Schaal ondoorboord,*

(611) *Turbo Testâ imperforatâ convexâ lævi, Aperturâ diductâ. M. L. U. 652. N. 339. RUMPH. Rar. T. 19. f. 1. KNORR Verzam. I. D. Pl. 10. f. 3.*

(612) *Turbo Testâ imperforatâ ovatâ lævi nitidâ, Anfractibus*

boord, Eyrond, effen en glanzig heeft, met de Gieren aan de bovenkant eenigermate gehoekt.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

De Latynsche bynaam van deeze Hoorens, is, volgens RUMPHIUS, afkomstig van een Maleitsch Kleedje, genaamd *Pethola*, of van den grooten Slang *Oelar Pethola*, en hierom noemt menze ook wel *Petoolhoorens*. De algemeene Kleur is sierlyk bruinrood; doch dezelve trekt, in sommigen, naar hoog of Roozerood, in anderen naar Leverkleur, in anderen naar donkerbruin. Op zulk een Grond, nu, zyn zy of enkel met zwarte en witte Plekjes getekend, of gebandeerd. De Banden, die 'er om heen loopen, zyn of groen, of bruin met een Borduurwerk, van groene of andere Vlakjes en Stippen. Men vindt 'er ook, die geele of groene Banden hebben met zwarte Vlakjes: men vindt 'er die, bovendien, fraay gewolkt zyn: om kort te gaan, deeze Hoorens munten niet minder uit in verschei-

bus sursum subangulatis. M. L. U. 652. N. 340. Cochlus five Umbilicus, BELLON. *Aq.* 340. Cochlea petholata, RUMPH. *Rar.* T. 19. f. D, N. 5, 6, 7. Cochlea variegata. ARGENV. *Conch.* T. 9. (6) f. K. KLEIN *Ostrac.* T. 2. f. 51. SEE. *Kab.* III. T. 74. f. 23-29. REGENY. *Conch.* T. 8. f. 18. & T. 9. f. 25. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 7. f. 4: II. D. Pl. 22. f. 1, 2: III. D. Pl. 3. f. 3: Pl. 23. f. 4: Pl. 28. f. 2-5.

A a 2

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. scheidenheid dan in fraaiheid van Kleur en Te-
 AFDEEL. kening. Of dit de reden zy van den Neder-
 LVI. duitschen naam, kan ik niet verzekeren. De
 HOOFD- Mond is van binnen Paarlemoer, met eenen
 STUK. groenagtig geelen zoom. Het Dekzel is een
 van de schoonste Venus-Navels, rond van om-
 trek, aan de eene zyde plat en aldaar, naar ge-
 woonte, met een Navel getekend, aan de ande-
 re zeer verhevenrond, en groenglanzig als een
 Oog. Het Dier is wat hard van Vleesch, taay
 en flymerig, en daarom tot Spyze niet bekwaam.
 Men plagtze zeldzaam te vinden, maar federt
 eenigen tyd zyn zy gemeener geworden. Die,
 evenwel, welke groot en schoon gekleurd zyn,
 blyven nog in veel agting. De afkomst was
 uit Oostindie. LINNÆUS stelt de woonplaats
 aan 't Eiland Barbados.

DCXIII. (613) Maanhooren, die de Schaal ondoor-
 Turbo boord, Eyronnd en gestreept heeft, met
 Cochlus, eene dikkere Streep op de Rug.
 Groene
 Zilver-
 mond.

Hoewel veele Hoorens de Mond-opening
 Paarlemoer, en dus Zilverglanzig, hebben,
 zyn 'er doch eenigen, aan welken de benaa-
 ming van *Zilvermond*, deswegen, by uitstee-
 kend-

(613) *Turbo Testâ imperforatâ ovatâ striatâ, Striâ unicâ*
Dorsali crasfiore, Syst. Nat. XII. LIST. Conch. T. 584. f. 40.
RUMPH. Rar. T. 19. f. 4 ARGENV. Conch. T. 9. (6)
f. 1. REGENF. Conch. T. 1. f. 12, SEB. Kab. III. T. 74.
f. 20, 21, 6, KNORR Versam. I. D. Pl. 3. f. 3.

kendheid wordt gegeven. Onder deeze is wederom een aanmerkelyke verschil, zo ten opzigt van de Kleur, die eenigen schoon groen, anderen bont hebben, als ten opzigt van de Oppervlakte der Schaal, welke in sommigen alleenlyk geribd of geringd, in anderen door dwarse Streepen als geroosterd is. De laatsten, die een doorgeboorde of open Navel hebben, betreft LINNÆUS tot een volgende Soort. De eersten zyn gemeenlyk dan groen, of worden ook door afhaaling van buiten gepaarlemoerd. Zy zouden het, volgens hem, zyn, waar van de Venus-Navel der Apotheecken afkomstig is; een rondagtig gebult Dekzeltje, op zyde gestreept. Hy stelt de woonplaats in Oostindie, te Alexandria en aan de Kust van Ysland. Zy vallen klein en ook wel een Vuist groot.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

(614) Maanhooren, die de Schaal ondoorboord, Eyrondagtig, gerimpeld heeft, de Gieren met twee ryën van gewelfde Doorentjes omringd hebbende.

DCXIV.
Turbo
Chryso-
thomus.
Goud-
mond.

Om

(614) *Turbo Testâ imperforatâ subovatâ rugosâ, Anfractibus bifariam spinulis fornicatis cinctâ. M. L. U. 653. N. 341. RUMPH. Rar. T. 19. f. E. GUALTH. Test. T. 62. f. H. Bouche d'Or. ARGENV. Conch. T. 9. (6) f. D. KLEIN Ostrac. T. 7. f. 126. SEB. Kab. III. T. 74. f. 9, 10, 11. KNORR Verzam. II. D. Pl. 14. f. 2; V. D. Pl. 13. f. 3.*

A a 3

I. DEEL, XVI, STUK.

VI. Om de zelfde reden wordt deeze de *Goudmond* en ook wel *Gloeijende Oven* getyteld. Van binnen naamelyk, heeft zy, zo RUMPHIUS aanmerkt, een geelagtig Paarlemoer, waar door zy naar een *Gloeijende Oven* gelykt. In volwasfenen is de Keel doorgaans Goudglanzig zegt LINNÆUS. De *Gloed*, inderdaad, van haare *Mond-opening* inwaards, is ongemeen. Van buiten is de *Schaal*, schoon gemaakt zynde, bleek graauwagtig met bruine *Plekken* en ruuw wegens eenige ryën van uitfteekende *Schubben*, die op de *Ribben* staan, zo dat ze byna *Stekelig* zyn. Zy vallen in *Oostindie*.

DCXV. (615) *Maanhooren*, die de *Schaal* doorboord, *Eyvormig*, met *stompe nedergedrukte Doornen*, van onderen *getepeld* heeft.

Turbo
Testum
Persicum
Pagode

Waarom deeze van de volgende afgezonderd zy, verftaa ik niet: want, in de beschryving van 't *Kabinet der Koningin van Sweeden*, wordt zy ook *Kegelvormig* gezegt te zyn en spits van *Top*. D'ARGENVILLE merkt de zyne als een kleinere aan, en mooglyk kon het ook wel een jongere zyn. De *Gestalte* zweemt ruim zo veel naar die der *Pagoden* of *Heidensche Tempelen*. Het *Dekzeltje* is de *roode Venus-Navel* vol-

(615) *Turbo Testâ imperforatâ ovatâ, Spinis obtusis depressis, subtus papillofâ. M. L. U. 653. N. 342. ARGENV. Conch. T. II. (8) f. P. KNORR Verzam. I. D. Pl. 25. f. 3.*

volgens LINNÆUS: doch RUMPHIUS merkt **VI.**
aan, dat het Schildje der Langleevende Tol- **AFDEEL.**
len, tot welken deeze behoort, zo wel als **LVI.**
dat der Bagyne Drollen of Pieramieden en **HOOFD-**
dergelyken, als een dun Blikje is. **STUK.**

(616) Maanhooren, die de Schaal ondoorboord **DCXVI.**
Kegelagtig, met stompe aan één gefcha- **Turbo**
kelde Doornen, van onderen met Tepel- **Pagodus.**
tjes gestreept heeft. **Langleevende Tol.**

De Franschen noemen deeze *le Toit Chinois*, *Pagode* of *Cul de Lampe*. De beide eerste naamen hebben betrekking op Heidensche Tempelen der Chineezen en Indiaanen: de laatste ziet op het Onderstuk of den Voet van eene Kerklamp. Wy geeven 'er den naam van *Langleevende Tol* aan, om dat haar Dier zo ongemeen taay van Leven is. Dus noemt RUMPHIUS haar *Trochus Papuanus sive longævus*. De Papoewen, dat is de Ingezetenen der Papoes-Eilanden, zeggen, volgens hem, dat het Dier een geheel Jaar zonder Kost of Drank kan bewaard worden. Aan die Eilanden vindt men ze wel ter grootte van een Ryksdaalder, doch

(616) *Turbo Testâ imperforatâ Conicâ*, *Spinis obtusis concatenatis*, *subtus papilloso striatâ*. M. L. U. 654. N. 343. *Trochus Papuanus sive longævus*. RUMPH. *Rar.* T. 21. f. D. GUALTH. *Test.* T. 62. f. B, C. *Pagode*. ARGENV. *Conch.* T. II. (8) f. A. KNÖRR *Verzam.* I. D. Pl. 25. f. 4.

Aa 4

VI. doch op Amboina komen zy niet grooter dan
 AFDEEL. een kleine Schelling voor. Zy houden zig
 LVI. niet onder Water op, maar hangen aan de
 HOOFD- steile Klippen, daar de Zee tegen aan bruifcht.
 STUK. Het Dier zelf is zeer hard en taay van
 Vleesch, tot Spyze onbekwaam.

DCXVII. (617) Maanhooren, die de Schaal byna on-
 Turbo doorboord en platagtig, de Gieren ruuw,
 Calcar. van boven met gewelfagtig samenge-
 Spoor. drukte Doornen heeft.

Die Hooren, welke by RUMPHIUS Spoor genoemd wordt, is aanmerkelyk van de Zonnehooren verschillende, en komt volmaakt overeen met die van KLEIN, welke hy zegt den naam te voeren van *Nerita parvulus* by LISTER. Hoe kan de Afbeelding H van D'ARGENVILLE, Plaat II (8), welke een Zonnehooren is, hier aangehaald zyn en als een goede Afbeelding te boek gesteld. Dat hier eenige verwarring plaats heeft, blykt, doordien op deezen naam, in de beschryving van 't Kabinet der Koningin van Sweeden, niet de gedagte Afbeelding van D'ARGENVILLE,

LE,

(617) *Turbo* Testâ sub-imperforatâ depressâ, Anfractibus scabris, supra Spinis fornicato-compresfis. M. L. U. 654. N. 344. LIST. *Conch.* 4. S. 6. T. I. f. 3, 4. Calcar. RUMPH. *Rar.* T. 20. f. I. l'Eperon. ARGENV. *Conch.* T. II. (8) f. H. KLEIN *Ostrac.* T. I. f. 27. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 4. f. 3, 4. Pl. 6. f. 2.

IE, maar R, Plaat 9 (6), is aangehaald, die een weezentlyke Spoor affchetst. Mooglyk komt het van den naam, dewyl de Franschen aan de Zonnehooren ook den naam van *Eperon* geeven, gelyk ik hier voor heb aange-merkt, en de kleine Zonnehoorentjes zeer naar de Sporen gelyken. Deeze laatsten zyn op Amboina gemeen.

(618) Maanhooren, die de Schaal ondoorboord Eyrondagtig gestreept heeft, met de Gieren van boven rimpelig.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.
DCXVIII.
Turbo
rugosus.
Gerimpel-
de Tul-
band.

Om dat LINNÆUS 'er dien bynaam aan geeft, noem ik ze ook *Gerimpelde Tulband*; alzo zy, wegens de Gestalte, tot de Tulbanden behoort. De Schaal is van boven aartig gefronzeld, 't welk aan deeze Hoorens, wanneer zy gepaarlemoerd zyn, een groote fraaiheid byzet. Dus waren die der Afbeeldingen van GUALTHERI; doch die van SEBA waren maar half gepaarlemoerd: in welk geval het groen, tuschen de Ribbetjes, haar nog meer verfiert. Van binnen is de Mond ook Zilverkleurig. Zy komen uit Indie.

(619)

(618) *Turbo Testâ imperforatâ subovatâ striatâ, Anfractibus superne rugosis.* Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. T. 12. GUALTH. Test. T. 63. f. C, F, H. SEB. Kab. III. T. 74. f. 13, 14. KNORR Verzam. III. D. Pl. 20. f. 1.

Aa 5

VI. (619) Maanhooren, die de Schaal ondoorboord
 AFDEEL. Eyrondagtig en effen; de Gieren met
 LVI. drie ryën van Knobbels gerand heeft,
 HOOFD- de Staart van agteren plat uitgebreid.
 STUK.

DCXIX.

Turbo
marmorata
zus.

Slangen-
 Velle
 Hooren.

Uit den bynaam blykt, dat LINNÆUS hier de zogenaamde *Slangevelle-Hoorens* bedoeld heeft, hoewel de Kenmerken met die der Knobelhoorens door elkander loopen. KLEIN noemt de gene, die van hem aangehaald is, het *Groote Maans-Oog*, het *Reuzen-Oor*, de *bonte Knobelhooren*. Die van SEBA en GUALTHIERI zyn eigentlyk zodanigen, als wy *Slangevelle Hoorens* noemen. Men vindt van deeze, die zo groot als een Vuist zyn. De eene Afbeelding van RUMPHIUS vertoont ook een zodanige, de andere een groene Knobelhooren. Deeze beiden worden aldaar te famen beschreeven, niet alleen, maar ook met de Reuzen-Ooren vermengd, zeggende.

„ De Schaal is gemaakt van twee dikke
 „ Huiden, waar van de buitenste graauwag-
 „ tig is, doodsverwig, wat ruig en vol Scheu-
 „ ren, doch hier en daar geplekt als de Slan-
 „ gen;

(619) *Turbo Testâ imperforatâ subovatâ lævi, Anfractibus trifariam marginato nodulosâ, Caudâ postice explanatâ. M. L. U. 655. N. 345. Cochlea Lunaris major. RUMPH. Rar. T. 19. f. A, B. GUALTH. Test. T. 64. f. A. KLEIN Ostrac. T. 7. f. 124. SEB. Kab. III. T. 74. f. 1, 2. REGENF. Conch. 20. T. 5. f. 52. KNORR Verzam. III. D. Pl. 26, 27. f. 1.*

gen; met zwart, bruin, en fomtyds ook VI.
 Spaansch groen. Hoe kleiner de Hoorens AFDEEL.
 zyn, hoe fraaijer dat ze geplekt en hoe ef- LVI.
 fener dat ze voorkomen. Men vindt 'er HOOFD-
 ook gansch graauwe, zonder Plekken, die STUK.
 men voor slegt agt. De binnenste Huid is
 schoon Paarlemoer, niet blank, maar de
 Kleuren van den Regenboog vertoonen-
 de, te weeten, groen, rood en blaauw. Zy
 laat zig ook in Schilfers verdeelen, als men
 de Hooren aan stukken slaat, welke allen
 de zelfde Kleur behouden. Deeze worden
 van de Japanders gebruikt, om 'er de Bloe-
 men, Starren en andere Sieraaden, in het
 zwarte Lakwerk van Kasen, Kisten, Kof-
 fers en Doosjes, uit te formeeren, dewyl
 zy schoonder Kleuren geeven dan het op-
 regte Paarlemoer."

(620) Maanhooren, die de Schaal ondoorboord DCXXI.
 en Stomp verheven rond heeft; de Gie- Turbo Sarg-
 ren van boven Knobbelig en door een maticus.
 Groef van elkander gescheiden. Knobbel-
 hooren.

Dit heeft plaats in sommige Knobbelhoorens,
 welke derhalve hier tot een byzondere Soort
 ge-

(620) *Turbo Testâ imperforatâ convexâ obtusâ, Anfractibus supra nodosis Canali interstinctis.* Syst. Nat. XII. ARGENV.
Conch. T. II. (8) f. B. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 3. f.
 I: II. D. Pl. 9. f. I.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. gemaakt zyn. De aangehaalde van D'ARGEN-
 AFDEEL. VILLE hadt den Top schoon Oranjekleurig.
 LVI.
 HOOFD- De Latynfche bynaam is afkomstig van ze-
 STUK. kere *Cochlea Sarmatica*, dus genaamd naar de
 Zee, in welke die zoude gezien zyn. JON-
 STON heeft dezelve reeds, wegens de onge-
 woone figuur des Lighaams en de Pooten, die
 aan de overige Slakken ontbreeken, voor fa-
 belagtig gehouden. Ondertusfchen geeft hy
 'er de beschryving uit anderen van op; vol-
 gens welken dezelve een Lighaam heeft van
 grootte als een Ton, met Hoornen als een
 Hert, die oogfchylyk met Paarlen getopt
 zyn; de Nek dik, Oogen als Vuurvlammen;
 de Neus rond en met Knevels gelyk aan de
 Katten; een wyden Bek, waar onder een af-
 gryzelyke Vleefchklomp hangt: vier Beenen,
 met breede kromme Voeten. THEVETUS
 meldt, in zyne *Cosmographie*, dat hy dit Mon-
 fters eens in Deenemarken hadt gezien. Het
 is ook by BONANNI afgebeeld (*).

DCXXI. (621) Maanhooren, die de Schaal ondoorboord
Turbo en stomp verhevenrond, hoekig, effen
Olearius. heeft.
 Reuzen-
 Oor.

Hier zouden eigentlyk de zogenaamde Reu-
 zen-

(*) *Recreat.* III. f. 230.

(621) *Turbo Testâ imperforatâ convexâ obtusâ angulato læ-
 vi.* *Syst. Nat.* XII ROND. *Test.* 96. BONANN. *Recr.* III.
 T. 9. GUALTH. *Test.* T. 68. f. A. ARGENV. *Conch.* T.
 20. (17) f. B. KLEIN *Ostrac.* T. 7. f. 125.

zen-Ooren schynen bedoeld te worden, aange-
 zien LINNÆUS van de ongemeene grootte
 en zwaarte der Gepaarlemoerde, welken hy
 alleenlyk gezien hadt, gewaagt: doch de aan-
 gehaalde van D'ARGENVILLE, *le Cordon bleu*
 genaamd, is een geheel ander en zeldzaam
 Stuk. Die van BONANNI wordt een byna
 ongekleurde Petoelhooren genoemd door VA-
 LENTYN, van grootte als een Soldaat: maar
 die van GUALTHIERI is een regt Gepaarle-
 moerd Reuzen-Oor. Deeze vallen, gelyk wy
 weeten, van grootte als een Kinderen-Hoofd.
 Het Dier, daar in, is naar evenredigheid
 groot, van vooren een hard wit Vleesch heb-
 bende, doch de agterfte Krullen zyn enkel
 Vet, en tusfchen beiden een groote Papaver
 of Zandzak.

De Knobelhoorens, in 't algemeen, wor-
 den van de Maleijers *Maans-Oogen* genoemd,
 wegens het ronde, dikke, Steenharde Schild,
 dat het Dier op zynen Kop draagt, en, met
 zyne buitenfte Zyde, als de Volle Maan ver-
 beeldt. Indien alle die van dit Geslagt zulke
 Dekzels hadden, zouden zy dan te regt
 Maanhoorens genoemd zyn. Het komt som-
 tyds een Handbreed in middellyn voor, zyn-
 de de grootfte en zwaarfte van alle Zee-Na-
 vels. Het Dier draagt dezelve op zyn Kop,
 doch komt zo ver niet uit de Schaal, dat de
 geheele Navel buiten de Opening zy; hebben-
 de

VI. de zo veel kragt, dat geen Mensch in staat
 AFDEEL. is, om hetzelve, aan dit Schild gevat zynde,
 LVI. uit de Schaal te trekken.
 HOOFD-
 STUK.

Deeze Schulpdieren onthouden zig op Stranden, die steile Klippen hebben, waar de Zee sterk tegen aan bruifcht, en zyn derhalve moeielyk om naar te duiken, doch als menze vindt komen zy altoos by Troepen voor, gelyk men zegt van de Sjankoos of Offerhoorens aan de Kust van Koromandel. De Indiaanen maaken 'er veel werks van tot Spyze, kookende dezelve lang in heet Water; tot dat het Schild zig opent, en dan wordt het agterste, of Vet, voor 't beste gehouden. De Koningen van Boeton eigenen zig deeze Spyze alleen toe; weshalve hunne Onderdaanen hun deeze Hoorens als eene Schatting brengen. Het Schild wordt, tot glad maaken van Linnen, als een Liksteen gebruikt.

III. Die dik van Schaal zyn met een open Navel.

DCXXII. (622) Maanhooren, die de Schaal genaveld; Ke-
Turbo
Pica.
 Soldaat,

(622) *Turbo Testâ umbilicatâ Conico-rotundâ lavi*, Denticulo umbilicali. M. L. U. 655. N. 346. BONANN. *Reer.* III. T. 29, 30. RUMPH. *Rar.* T. 21. f. A. GUALTH. *Test.* T. 68. f. B. la Pie. ARGENV. *Conch.* T. II. (§) f. G. PET. *Gaz.* T. 70. f. 9. LIST. *Conch.* T. 640. f. 30. ADANS. *Seneg.* I. T. 12. f. 7. REGENF. *Conch.* T. 6. f. 66. & T. II. f. 57. KNORR *Verzani.* I. D. Pl. 10. f. 1. II. D. Pl. 21. f. 3.

*Kegelagtig rond en effen heeft, met een
Tandje by de Navel.*

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

De Kleur moet aan deeze den Franschen naam van *Pie*, dat is Aakster, geeven. Op een witten Grond is dezelve met zwarte Streepen en Vlakken, inzonderheid gepolyst zynde, fierlyk uitgemonsterd. Van waar de zonderlinge Nederduitsche naam, van *Soldaat*, afkomstig zy, is my onbekend. BONANNI zegt, dat zy van sommigen de *Tyger* geheeten wordt, en, wanneer men aanmerkt, dat de eigentlyke Tygers niet gevlakt zyn, gelyk de Luipaarden, maar gestriemd, of breed gestreept, zo is deeze benaaming niet oneigen. VALENTYN, evenwel, noemt dezelve een Groote gewaterde schoone *Doijer*, die zwart van breede dwarsbanden is, op een witten Grond. In 't Fransch noemt menze ook *Veuve*, dat is Weduw; als zynde oogfchynlyk in Rouwgewaad. ADANSON, dieze aan de Kust van Afrika, by de Eilanden van Magdaleen, overvloedig vindt, geeft 'er den naam van *Livon*, en de langte van vier Duimen, aan; doch stelt de Grondkleur zwart, met witte Vlakken. Dit maakt geen weezenlyk verschil. De Navel, zegt hy, loopt tot aan den Top toe door, dat ook in de mynen plaats heeft, doch het dubbelde stompe Kanaal, daar LINÆUS van spreekt, is niet zo blykbaar. Ook heeft

VI. heeft de aanhaaling der Bagyne Drol, uit
 AFDEEL. RUMPHIUS, geen eigenschap. Daar zy,
 LVI. volgens BONANNI, voorkomt in de Inham
 HOOFD- van Malabar, is het te verwonderen, dat, by
 STUK. onzen Ridder, de woonplaats gesteld wordt
 in de Sardinische Zee.

DCXXIII. (623) Maanhooren, die de Schaal eenigermaa-
Turbo te genaveld, Kegelagtig verhevenrond, ge-
Sangui- streept en effen heeft, met de Gieren
neus. wat uitgegroëfd.
 Bloedje.

In de Middellandsche Zee, aan de Oevers
 van Algiers, is deeze door BRANDER waar-
 genomen. Zy heeft de Schaal van grootte als
 een Erwt, Bloedkleurig, verhevenrond, met
 de Gieren stomp gefleufd, de Navel in eenigen
 al, in anderen geenszins doorboord.

DCXXIV. (624) Maanhooren, die de Schaal genaveld,
Turbo Eyrondagtig heeft, met verhevene Rib-
Argyro- ben op de Rug, die overdwars gestreept
stomus. zyn.
 Geribde
 Zilver-
 mond.

De

(623) *Turbo Testâ sub-umbilicatâ Conico-convexâ, striatâ
 lzvi, Anfractibus subfulcatis. Syst. Nat. XII.*

(624) *Turbo Testâ umbilicatâ subovatâ exarata lineis dor-
 salibus elatioribus transverse striatis. M. L. U. 656. N. 347.
 LIST. Conch. T. 584. f. 40. RUMPH. Rar. T. 19. f. 3.
 GUALTH. Test. T. 64. f. D. Bouche d'Argent. ARGENT.
 Conch. T. 9. (6) f. F. SEB. Kab. III. T. 74. f. 6. REGENF.
 Conch. T. 10. f. 43. KNORR Verzam. III. D. Pl. 15. f. 55*

De Navel-opening onderscheidt deeze ge-
 noegzaam van de Groene Zilvermond, hier
 voor beschreeven, en de zwaare Ribben doen
 'er te regt den naam van Geribde Zilvermond
 aan geeven, maar of zy genoegzaam van de
 volgende onderscheiden ware, om 'er twee
 Soorten van te maaken, is zeer twyfelagtig.
 Ik ontdek ten minste in de mynen, of in
 de aangehaalde, gedagte dwars-Streepjes, die
 de Ribben oneffen zouden maaken, niet. De
 afkomst is uit Indie.

(625) Maanhooren, die de Schaal genaveld,
 Eyrondagtig heeft met verhevene Rib-
 ben op de Rug, die effen zyn.

DCXXV.
 Turbo
 Margare-
 tacens.
 Bonte Zil-
 vermond.

Deeze kunnen wy dan de *Bonte of Geplekte Zilvermond* noemen, als witagtig groen zynde met bruine Vlakken, volgens het Exemplaar, dat zig bevondt in de Verzameling van de Koningin van Sweeden. De voorgaande was Roestkleurig met witte Streepen overlangs. De manier en trap van afhaaling der buitenste Korst maakt veel verandering in deeze Hoorens, wier Dekzel overeenkomt met dat van de Knobelhoorens.

(626)

(625) *Turbo Testâ umbilicatâ subovatâ; lineis Dorſalibus elatioribus laevibus.* M. L. U. 656, N. 348. BONANN. *Recr.* III. f. II. RUMPH. *Rar.* T. 19. f. 3. ARGENV. *Conch.* T. 9. (6) f. A. SEB. *Kab.* III. T. 74. f. 3.

B b

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. (626) Maanhooren, die de Schaal Stekelig
 AFDEEL. genaveld heeft, de Gieren voorzien met
 LVI. Takkige Doornen.
 HOOFD-
 STUK.

DCXXVI. Deze plagten weleer *Lobbetjes* genoemd te
 Turbo worden, doch die benaaming geeft men thans
Delphinus. aan anderen, en deeze voeren den naam van
 Getakte Dolphynen of *Dolfyntjes*, want zy val-
 len niet zeer groot. Sommigen zyn zeer lang,
 anderen kort, anderen dicht getakt. De Kleur
 is paarschagtig en de Mond sterk Paarlemoer.
 Haar Dekzel is een rond Schyfje, dun, don-
 kerbruin, van buiten hol met een Kuiltje, van
 binnen uitpuilende; de grootsten van grootte
 als een Ryksdaalder, de gemeenen als een
 Schelling. Op de aangehaalde Plaat van SE-
 BA worden veele Verscheidenheden van deeze
 Hoorentjes, die men aldaar ook *Baardmanne-
 tjes* noemt, vertoond.

DCXXVII. (627) Maanhooren, die de Schaal genaveld
 Turbo en
distortus.
 Getibde
 Dolphyn.

(626) *Turbo Testâ umbilico hispido / Anfractibus Spinis
 ramosis.* M. L. U. 657. N. 349. GREW. *Mus.* T. II. f. 5,
 6. BONANN. *Recr.* III. f. 31. Cochlea laciniata. RUMPH.
Rar. T. 20. f. H. PET. *Amb.* T. 2. f. 1. GUALTH. *Test.*
 T. 68. f. C. le Dauphin, ARGENV. *Conch.* T. 9. (6) f. H.
 SEB. *Kab.* III. T. 59. f. 12-27. REGENF. *Conch.* T. 3.
 f. 14. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 22. f. 4, 5.

(627) *Turbo Testâ umbilicatâ submucronatâ undique Spinis
 laxibus.* M. L. U. 657. N. 350. LIST. *Conch.* 4. S. 6. C.
 6. T. I. f. 1, 2. GUALTH. *Test.* T. 68. f. D. KNORR
Verzam. IV. D. Pl. 7. f. 2, 3; Pl. 8. f. 1.

en eenigermaate gespitst , overal bezet
heeft met effene Doornen.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

Of deeze , die byna niet getakt zyn , een enkele Verscheidenheid van de voorgaande Soort uitmaaken , zou men mogen twyfelen. Zy komen zo wel als die , uit Oostindie , en deeze zyn het eigentlyk , daar men in 't Fransch ook wel den naam van *Lampe de Pagode* aan geeft. Dewyl de overlangse Ribben zig in dezelve sterker vertoonen , zo noemen wy ze *Geribde* of kort getakte Dolphynen. Zy hebben een paarschagtige Kleur , daar wit door speelt , en zyn van boven dikwils afgesleeten Paarlemoer. Dus komt ook de Mond-Opening met die der voorgaande Soort overeen.

IV. Die getralied zyn.

(628) Maanhooren , die de Schaal platagtig heeft met een open Navel , de Gieren rond , met gekartelde Streepen.

DCXXVIII.
Turbo
Crenellus.
Kartelhoc-
rense.

De Schaal van deeze , van grootte als een Erwt , is stevig , van boven platagtig verhevenronnd , van onderen holronnd , met een zeer wyden Navel. Zy heeft de Gieren rond , overlans gestreept , en de Streepen gekarteld , waar van de naam.

(629)

(628) *Turbo Testâ Umbilico patente planiusculâ ; Anfractibus teretibus striis crenatis*, *Syst. Nat.*, XII,

Bb 2

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. (629) Maanhooren, die de Schaal genaveld,
 AFDEEL. langwerpig, stomp heeft, met de Gie-
 LVI. ren rond en effen.
 HOOFD-
 STUK.

DCXXIX. By de Baden van Pifa, in de zoete Wate-
Turbo ren, is dit Hoorntje gevonden, dat weinig
Thermalis. grooter dan een Koolzaadje was en wit, met
 Badhoo- een ronde Opening en klein Navelkje.
 rentje.

DCXXX. (630) Maanhooren, die de Schaal getralied
Turbo heeft en Kegelvormig, met de Gieren
Scalaris. van elkander af.
 Ambon-
 sche Wen-
 teltrap.

De trapswyze omwindingen geeven aan ee-
 nige Hoorens den naam van *Wenteltrappen*, en
 onder dezelve spant de *Ambonsche* ver de
 kroon. Men geeft 'er deezen naam wegens
 haare afkomst aan; hoewel die zo zeker niet
 schynt te zyn, als men wel onverhoeds zou
 denken: des sommigen deeze slegts de *Wen-*
teltrap, by uitmuntendheid, tytelen. Voor
 vyftig Jaaren was zy nog zeer zeldzaam:
 men vindt 'er, gelyk de Aantekenaar op 't
 Werk

(629) *Turbo Testâ Umbilicatâ oblongiusculâ obtusâ, An-*
fractibus teretibus lævibus. Syst. Nat. XII.

(630) *Turbo Testâ cancellatâ Conicâ, Anfractibus distan-*
tibus. M. L. U. 658. N. 351. Wenteltrap. Scalare. RUMPH.
Rar. T. 49. f. A. PET. Amb. T. 2. f. 9. GUALTH. Test.
T. 10. f. ZZ. Scalata. ARGENV. Conch. T. 14. (II) f. V.
KNORR Verzam. IV. D. Pl. 20. f. 2, 3. V. D. Pl. 23. f. 1:
Pl. 24. f. 6.

Werk van RUMPHIUS meldt, maar drie, VI.
 zo veel hy wist, in Europa, waar van de ee-^{AFDEEL.}
 ne was in 't Kabinet van den GROOT HER-^{LVI.}
 TOG van Toskanen, de andere in dat van den^{STUK.}
 Heer LA FAILLE, Hoofd-Officier der Stad
 Delft, en de derde ergens in Engeland, zynde
 gekomen uit het Kabinet van den Schilder
 OVENS. Men hadt toen, te vergeefs, vyf-
 honderd Guldens voor zulk een Hooren ge-
 booden. Sedert zyn nog wel eenigen, uit
 Oostindie, overgebracht, doch, die compleet
 zyn, schoon van Kleur, en ongeveer twee
 Duimen lang, vallen nog zeer kostbaar, om
 dat zy zeldzaam voorkomen, en de meesten
 een Gaatje hebben of ergens beschadigd zyn.
 De witten worden zo veel niet geagt als de
 genen die de Gieren, tusfchen de witte Tra-
 liën of opstaande Zoomen, bruin of roodag-
 tig hebben. De kleinere zyn naar evenredig-
 heid minder, doch niettemin ook kostbaar, en
 zeer duidelyk onderscheiden van de Europi-
 fche of Scheveninger Wenteltrapjes; des D'AR-
 GENVILLE t'onregte aanmerkt, dat de klei-
 nen van weinig waarde zyn en zeer gemeen
 in de Adriatifche Zee (*). Dit zyn de Euro-
 pifche, naast met de Scheveninger overeen-
 kom-

(*) Il faut que la Scalata ait plus d'un Pouce de haut pour être réputée belle : il n'y a rien de si commun que les petites, qui se trouvent dans le Golfe Adriatique. Conch. Part. I. p. 233.

VI. komstig, gelyk uit de Afbeelding van BONANNI blykt (*).

AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

De Ambonsche Wenteltrap is in verscheide opzigten zo duidelyk en weezentlyk van de Europifchen verschillende, dat menze'er geenszins volmaakt naar kan zeggen tegelyken; noch ook, met reden, dezelve voor eene Verscheidenheid daar van houden. Behalve de afzondering der Gieren komt in dezelve een ronde Opening voor, daar men door heen kan zien tot aan den Top: terwyl de Scheveningers digt van Navel zyn. Deeze zyn ook byna drie-maal zo lang als de breedte is aan 't dikste End, en de Ambonsche nog niet tweemaal, ja sommigen naauwlyks anderhalf maal. Wy hebben 'er hier één zien verkoopen, die twee Duim lang was en vyf Kwartier Duims dik, met agt Windingen, voor honderd Guldens, en een kleinere, die compleeter was, voor honderdtagtig Guldens (†). De myne heeft nagenoeg die zelfde grootte. Ik heb 'er nog ééne, van een Duim lang en omtrent drie Kwartier Duims breed. Die van GUALTHIERI was weinig grooter, doch zeer spits getopt.

DCXXXI. (631) Maanhooren, *die de Schaal getralied,*
Turbo ge-
Clatrus.
Gemeene
Wentel-
trap,

(*). *Reer.* III. f. III.

(†) Verkoopng van LEERS, in Mey, Anno 1767.

(631) *Turbo Testâ cancellatâ turrîtâ exumbilicatâ, An-*
fractibus contiguis laevibus Faun. Suec. 2170. M. L. U. 658.
N. 352. ROND. Test. 89. f. 5. LIST. Conch. T. 588. f.

toorend en ongenaveld heeft, met de
Gieren tegen elkander aangevoegd en
effen.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

De Europese of Gemeene Wenteltrap is op onze Plaat CXXIV, in Fig. 3, met het Slakje daar in, afgebeeld, volgens de Figuur, welke PLANCUS daar van aan 't licht gebragt heeft; zeggende, dat aan de Oevers van Rimini drie Soorten daar van voorkomen: de eene groenagtig met breeder Ribbetjes; de andere witagtig groen met smaller Ribbetjes; de derde uitermaate klein van Stuk. Hy noemtze *Turbines Virgati*, en merkt aan, dat derzelve Dier driehoornig is, en een platagtig Spiraal gedraaid Dekzeltje heeft, gelykende naar een Ammons-Hoorentje, welchen men aldaar veel in 't Zee-Zand vindt, met anderen van grooter Hoorenflakken. Voorts geeft hy berigt, dat dezelve zeker Vleeschkleurig Sap bevatten, 't welk de Vingers en Papier met eene schoone Purperkleur besmet. Dan spreekt hy verder aldus.

„ Weshalve, alzo het hedendaags niet regt
„ bekend is, uit welk slag van Conchyliën
„ voornaamentlyk de Ouden die kostbaare
„ Pur-

Purper-
kleurig
Vogt.

51. BONANN. *Recr.* III. f. III. GUALTH. *Tess.* T. 53.
f. H. KLEIN *Ostrac.* T. 3. f. 66. PLANC. *Conch.* T. 5.
f. 7, 8. GINANN. *Adr.* II. T. 6. f. 54. KNORR *Ves-*
zam. I. D. Pl. II. f. 5; IV. D. Pl. 20. f. 4, 5, 6.

Bb 4

I. DEEL, XVI. STUK,

VI. „ Purperverw bereidden, daar de Gewaaden
 AFDEEL. „ der Koningen en Grooten mede gekleurd
 LVI. „ werden, en het buiten kyf is, dat in dee-
 HOOFD- „ ze Konst het Volk van Tyrie en Phenicie,
 STUK. „ aan de Middellandsche Zee woonagtig, by-
 „ zonder uitmuntte; welke Zee met de onze
 „ overeenkomt, die 'er, als 't ware, een Arm
 „ van is: zo moeten wy gelooven, dat die
 „ Luiden uit verscheide Soorten van Kink-
 „ en Slakhoorentjes en andere Conchyliën,
 „ de Purperkleur bereid hebben: niettegen-
 „ staande de beschryvers der Natuurlyke His-
 „ torie hedendaags een byzonder Geslagt van
 „ Hoorens daar door verstaan, van het wel-
 „ ke by ons ook verscheide Soorten zyn;
 „ gelyk die zeer gemeene, Kromfnuit ge-
 „ naamd; welke doch het allerminste niet van
 „ dat vermaarde Sap vertoont. Onze Gis-
 „ sing wordt daar door niet weinig bevestigd,
 „ dat eertyds ook te Ancona, een Stad ons
 „ zeer nabuurig, Purperkleeden geverwd wer-
 „ den, en dat de Inwooners daar in niet min-
 „ der beroemd waren dan de Oude Pheni-
 „ ciers, gelyk uit het Gedigt van *Silius Ita-*
 „ *licus* blykt (*). Weshalve, aangezien te
 „ Ancona byna de zelfde Conchyliën als by
 „ ons voorkomen, zo is het geloofbaar, ge-
 „ lyk ik gezegd heb, dat de Ouden uit ver-
 „ schei-

(*) Stat fucare colus, nec Sidone vilior Ancon,
 Murice nec Libyco. Libr. VIII, Vers. 437.

„scheiderley flag van Hoorens die Purper- VI.
 „kleur vervaardigd hebben, waar van de AFDEEL.
 „Voetstappen nog door my, zeer gelukkig, LVI.
 „in deeze Hoorentjes ontdekt zyn. Ten laat- HOOFD-
 „sten moet men in aanmerking neemen, dat STUK.
 „derzelve Sap donkerrood van Kleur is,
 „waar uit blykt, dat men het voor de ech-
 „te *Purpura* der Ouden houden moet: want
 „by hun waren de Purpere Gewaaden niet
 „van die zelfde Kleur, als hedendaags de
 „*Viri Purpurati* mede praalen. Deeze onze
 „Kleur voerde by de Ouden den naam van
 „*Puniceus* of *Spadiceus*: maar hunne *Purpura*
 „was een donkeragtig Violette met rood ver-
 „mengde Kleur: in welke zin de diepe Zee,
 „van HOMERUS, *Mare purpureum* geheten
 „wordt, en deeze Kleur drukt men tegen-
 „woordig uit, met het Engelsche woord *blew*
 „of het Fransche *bleu*, [dat is blaauw of
 „donkerblaauw] Wy ontkennen nogthans
 „niet, dat by de Ouden de *Color Coccineus*,
 „die zeer naa komt aan *Puniceus*, fomtyds
 „voor Purperkleur genomen wordt (*).

Of, nu, dit zelfde Purperkleurige Vogt ook Gebruik.
 gevonden worde in het Slakje, dat de Wen-
 teltrapjes van onze Stranden bewoont, is het
 onderzoek van de Liefhebbers der Natuur
 ruim zo waardig, als het opzoeken van de le-
 dige

(*) *De Conchis minus notis.* C1p. 22.

VI. dige Hoorentjes, die al vry overvloedig moeten zyn, aangezien menze, hedendaags, by 't
 AFDEEL. LVI. Pond voor een Gûlden kan koopen. Zonder-
 HOOFD- STUK. ling is 't, dat dezelve, onder de Gegravene Conchyliën, in ons Land, zo zeldzaam voorkomen, als de Heer Doctor BERKHEV meldt (*). Dat de *Entalia*, in de Apotheeken, eigentlyk deeze Wenteltrapjes zyn, kan ik niet toestemmen: ten minste heeft men 'er anderen voor gehouden (†): doch het is wel mooglyk, dat zy daar voor geplaatst worden in sommige Winkels en in sommige Simplicie-Kabinetten; terwyl men hedendaags niet twyfelt of de kragten, die de *Dentalia* & *Entalia* hebben, komen nagenoeg, ten minste wat het *Unguentum Citrinum* belangt, met die van andere Conchyliën overeen.

DCXXXII. (632) Maanhooren, die de Schaal getralied, *Turbo ambiguus.* getoorend en genaveld, met de Gieren Basterd- tegen elkander aan gevoegd en effen Wentel- heeft. trap.

In de Middellandsche Zee, zegt LINNÆUS, ko-

(*) *Natuurl. Historie van Holland*, II. Deel, bladz. 1106.

(†) *Antalium Tubulus est testaceus, in Mari prognatus, Digitum minorem longus, foris friatus, intus lævis ac concavus. Pisciculus videtur is esse, quem ATHENÆUS Solenem nominavit, &c. RENOD. de Mat. Medica. Libr. III. Cap. 26.*

(632) *Turbo Testâ cancellatâ turratâ Umbilicatâ, Anfractibus contiguis lævibus. Syst. Nat. XII.*

komen Hoorentjes voor, die naar de laatstge-
 melde Wenteltrapjes zeer gelyken, doch door
 eens zo veel Vliezige Ribbetjes of Traliën
 verschillen, hebbende ook de Gieren niet wit
 maar bleek, met twee of drie Roestkleurige
 Streepen langs de Gieren, en aan den Grond-
 steun genaveld zynde. Ik ken zodanigen niet;
 maar, indien het verschil alleen bestond in
 de menigvuldigheid der Traliën en de spits-
 heid van den Top, die in de Scheveninger
 altoos stomp is; dan zou ik hier de zogenaam-
 de Oostindische *Basterd-Wenteltrapjes* t'huis
 brengen; hoedanig één by RUMPHIUS is af-
 gebeeld, dat niet tot de voorgaande Soort be-
 hoort. Ik heb 'er van de zelfde grootte en
 gestalte, uitgenomen de verkeerde Tekening,
 links in plaats van regts, welke alle Hoorens
 op die Plaat zeer mismakt. Onze Schevenin-
 ger hebben, zo wel als de Ambonsche, dik-
 wils ook maar agt en deeze Basterd-Wentel-
 trapjes zestien of zeventien Vliezige Ribbe-
 tjes, doch zy zyn, zo min als dezelve, ge-
 naveld.

VI.
 AFDEEL.
 LVI.
 HOOFD.
 STUK.

(633) Maanhooren, die de Schaal eeniger-
 maate getralied en getoorend, met de
 Gieren tegen elkander aan gevoegd en
 van boven gekarteld heeft.

DCXXXIII.
 Turbo
 Crenatus.
 Gekartel-
 de.

(634)

(633) *Turbo Testâ subcancellatâ turritâ, Anfractibus con-*
tiguâ supra crenatis. M. L. U. 659. N. 353.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. (634) Maanhooren , die de Schaal getralied
 AFDEEL. en getoorend heeft , met verhevene Stree-
 LVI. pen , digt aan elkander , overlangs.
 HOOFD-
 STUK.

DCXXXIV. Deze , uit de Middellandsche Zee , gelykt
Turbo veel naar de Wenteltrapjes , maar is kleiner
Lacæus. dan een Gerfsteakoorentje , met verhevene , niet
 Melkwitte. Vliezige Streepen , en Sneeuw-wit van Kleur.

DCXXXV. (635) Maanhooren , die de Schaal eeniger-
Turbo maate getralied , getoorend ; de Gieren
Striatulus. tegen elkander aan gevoegd , met Knob-
 Gestreep- belige Banden omgordeld heeft.
 te.

Deeze , van weinig meer grootte , kwam
 insgelyks uit de Middellandsche Zee. De Ope-
 ning is niet volkomen rond , maar ovaalagtig
 en van onderen eenigermaate gehoekt.

DCXXXVI. (636) Maanhooren , die de Schaal getralied ,
Turbo stomp Eyvormig , met de Gieren tegen
Uva. elk-
 Gebakerd
 Kindje.

(634) *Turbo Testâ cancellatâ turrîtâ* , Striis longitudinalibus
 elevatis confertis , *Syst. Nat.* XII. G I N A N N , *Adriat.* II.
 T. 6. f. 55.

(635) *Turbo Testâ subcancellatâ turrîtâ* , Anfractibus con-
 tiguus Cingulisque Varicosis interceptis , *Syst. Nat.* XII.

(636) *Turbo Testâ cancellatâ ovatâ obtusâ* , Anfractibus
 contiguus , Striis longitudinalibus imbricatis , M. L. U. 659. N.
 354. Olivaris striata fasciata. *PET. Gaz.* T. 27. f. 2. B O -
 N A N N , *Reccr.* III. f. 140. G U A L T H , *Test.* T. 58. f. D.
 S E B . *Kab.* III. T. 55. f. 21. N. a—h. K N O R R *Verzam.*
 VI. D. Pl. 25. f. 4.

elkander aangevoegd heeft, en Dakpans-
wyze Streepen overlangs.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

Men zou deeze Hoorntjes *Byekorfjes* kun-
nen noemen of *Kinderwiegjes*, dewyl sommi-
gen derzelven naar t'een of andere gelyken;
doch de algemeene naam is *Gebakerde Kinder-
tjes*. Zy hebben, inderdaad, ook daar eeniger-
maate de Gestalte van, en de Opening is met
één Tandje gewapend; de Kleur graauwag-
tig wit; de langte ongeveer een Duim breed.
Men krygtze uit Westindie.

(637) Maanhooren, die de Schaal genaveld
en spisagtig gerond heeft, met de Gie-
ren rondagtig kruislings gestreept, de
Opening omgeboogen.

DCXXXVII.
Turbo
Corneus.
Hoornige.

(638) Maanhooren, die de Schaal genaveld
en verhevenrond uitpuilende heeft, met
de Gieren rond en eenigermaate ge-
streept, de Opening omgeboogen.

DCXXXVIII.
Turbo
reflexus.
Omgeboo-
gene.

Deeze onthoudt zig in de Zuidelyke deelen
van Europa.

(639) Maanhooren, die de Schaal langwerpig
stomp

DCXXXIX.
Turbo
Lincina.
Breed

(637) *Turbo Testâ umbilicatâ rotundatâ acutiusculâ; An-*
gerande
fractibus teretibus decusato-friatis, Aperturâ reflexâ, M. L.
Maanhoo-
ren.
U. 660. N. 355.

(638) *Turbo Testâ umbilicatâ convexo-prominulâ, Anfracti-*
bus teretibus subfriatis, Aperturâ reflexâ, Syst. Nat. XII.

(639) *Turbo Testâ oblongâ obtusâ rugoso-friatâ, Aperturâ*
limbo

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

stomp en rimpelig gestreept, de Opening met een breedten platten gekartelden Rand heeft.

Dit is een Aard-Slakhooren, op 't Eiland Jamaika voorkomende, daar men by SLOANE en BROWN de Afbeeldingen van vindt. LISTER en KLEIN hebbenze ook in Plaat gebragt.

V. Die getoorend zyn als Pennen, of de zogenaamde

T R O M M E L S C H R O E V E N .

Alzo de enkele uitwendige Gestalte niet tot bepaaling der Geslagten van LINNÆUS gebruikt is, zo heeft hy ook geen byzonder Geslagt gemaakt van de PENNEN, of Penhoorens, die men in 't Fransch *Vis*, dat is Schroeven, noemt, en waar aan sommigen ook wel den naam van Toorentjes plagten te geeven: maar dezelve t'huis gebragt in de Geslagten van Stekel-, Lap-, Kinkhoorens, Tollen en Maanhoorens, naar dat zy, om de één of andere reden, tot deeze Geslagten behoorden. Dus hebben wy, onder de Kinkhoorens*, reeds van de Pennen gesproken, en agter de Vleu-

* Bladz.
236.

limbo dilatato plano crenato. Syst. Nat. XII. LISTER. Conch. T. 26. f. 24. SLOAN. Jam. II. T. 240. f. 12, 13. KLEIN Ostrac. T. 3. f. 71. BROWN. Jam. T. 40. f. 5.

Vleugelhoorens Gevleugelde Pennen, agter de **VI.**
 Stekelhoorens Stekelige Pennen beschreeven. **AFDEEL.**
LVI.
 Het Hoofdstuk van de Tollen is met de genen **HOOFD-**
 die Tolagtig zyn, en dit wordt met de overi-**STUK.**
 gen, of met de zogenaamde **TROMMEL-**
SCHROEVEN, beslooten.

(640) Maanhooren, die de Schaal getoorend **DCXL.**
 heeft, met de Gieren nederwaards ge- *Turbo*
 plooid. *imbricatus.*
 Platte
 bonte.

Dewyl deeze gemeenlyk bruin bont zyn, zo noemt men ze *bonte Trommelschroeven*. De Gieren zyn plat, leggende als nederwaards over elkander, en dit geeft 'er den bynaam aan. De afkomst is, gelyk die van de volgende, uit Westindie.

(641) Maanhooren, die de Schaal getoorend **DCXLI.**
 heeft, met de Gieren opwaards geplooid. *Turbo*
replicatus.
 Gladde
 ronde.

Deeze heeft, in tegendeel, de Gieren zeer rond, en knobbelagtig, leggende als opwaards over elkander. Veelen zyn, gelyk d'ARGENVILLE zegt, wit met geele Streepen, doch men vindt 'er ook die bruin zyn en niet dan naar

(640) *Turbo Testâ turrîtâ, Anfractibus deorsum imbricatis.*
 M. L. U. 660. N. 356. GUALTH. *Test.* T. 58. f. E. SEE.
Kab. III. T. 56. f. 32. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 25. f. 2.

(641) *Turbo Testâ turrîtâ lzvi, Anfractibus sursum imbricatis.*
 M. L. U. 661. N. 357. ARGENV. *Conch.* T. 14. (11)
 f. E. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 25. f. 3.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. naar de Punt geelagtig. De Gieren zyn geheel
 AFDEEL. glad en effen. Men kanze de *Gladde ronde ty-*
 LVI. telen.
 HOOFD-
 STUK.

DCXLII. (642) Maanhooren, *die de Schaal getoorend*
Turbo acu- heeft met éénen grooten scherpen kant
rangulus. aan de Gieren.
 Scherp
 geribde.

Deeze heeft een scherpe kant of Rib langs de Gieren, en is witagtig geel of bruin van kleur. Zy gelykt zeer veel naar een Schroef.

DCXLIII. (643) Maanhooren, *die de Schaal getoorend*
Turbo heeft, de Gieren met twee scherpe kan-
duplicatus, ten.
 Dubbelde.

Volgens BONANNI werdt deeze gevonden in de Perſiaanſche Zee-Boezem, doch het ſchynt de zelfde te zyn, als LISTER eenige reizen kocht van de Viſſchers van Scarborough, en hem derhalve toefcheen in het diepſte van de Noordzee te huisveſten. De kleur is witagtig, volgens D'ARGENVILLE naar geel en rood trek-

(642) *Turbo Testâ turrîtâ, Carinâ unicâ majore acutâ. M. L. U. 661. N. 358. BONANN. Recr. III. f. 117. GUALTH. Test. T. 58. f. B. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 19. f. 5: Pl. 39. f. 2.*

(643) *Turbo Testâ turrîtâ, Anfractibus Carinis duabus acutis. M. L. U. 662. N. 359. BONANN. Recr. III. f. 114. LIST. Angl. 160. T. 3. f. 7. GUALTH. Test. T. 53. f. C. ARGENV. Conch. T. 14. (II) f. C. SEB. Kab. III. T. 56. f. 7, 8, KNORR Verzam, III, D. Pl. 19. f. 5.*

trekkende. Zy vallen dik van Schaal en taa- VI.
melyk groot. AFDEEL.

(644) Maanhooren, die de Schaal getoorend LVI.
heeft, de Gieren met twee stompe Rib HOOFD-
ben ver van elkander. STUK.
DCXLIV.
Turbo
exoletus.
Flaauw
Geribde.

De Banden van deeze worden by die, daar men het Voetstuk der Pylaaren, in de Korinthische Bouworde, mede versiert, door BONANNI vergeleeken. Deeze Soort zou, volgens LINNÆUS, in de Zuidelyke deelen van Europa huisvesten.

(645) Maanhooren, die de Schaal getoorend DCXLV.
heeft, de Gieren met zes scherpe Ribben. *Turbo*
Terebra.
Witte
Trommel-

In Gestalte gelykē deeze, door de rond- schloef.
heid van haare Gieren, veel naar de Tweede Soort van Trommelschroeven; doch de veele Ribben of scherpe kanten, langs de Gieren heen, onderscheidenze genoegzaam. Dewyl zy meestal wit of witagtig voorkomen, noemt men

(644) *Turbo Testâ turrîtâ, Anfractibus Carinis duabus obtusis distantibus. Syst. Nat. XII. BONANN, Recr. III. f. 113.*

(645) *Turbo Testâ turrîtâ, Anfractibus Carinis sex acutis, Faun. Succ. 2171. M. L. U. 662. N. 360. COLUMN. Aq. T. 53. f. 2. BONANN, Recr. III. f. 115. RUMPH. Rap. T. 30. f. M. GUALTH. Test. T. 58. f. A. ARGENV. Conch. T. 14. (II) f. D. ADANS. Seneg. I. T. 10. f. 6. SEB. Kab. III. T. 56. f. 40. KNORR Verzam. I. D, Pl. 8. f. 65*

CC

I. DEEL, XVI. STUK,

VI. men haar de *Witte Trommelschroef*: alzo die
 AFDEEL. *Dubbelde*, van de Vierde Soort, gemeenlyk
 LVI. bruiner en niet zo wit zyn. Ook geeft men
 HOOFD- aan deeze wel den naam van *Enkelde Trom-*
 STUK. *melschroef*. LINNÆUS stelt de woonplaats
 in de Europifche Oceaan, doch ADANSON
 vindt dergelyken aan de Kust van Senegal en
 RUMPHIUS in Oostindie, alwaar zy aan de
 Kusten van Java en Sumatra grooter dan aan
 die van Amboina voorkwamen. Zodanigen
 heb ik van vier Duim, doch de *Dubbelde*
 wel eens zo lang.

Het Dier. Van dergelyke geeft D'ARGENVILLE de
 Afbeelding met het Dier, zeggende dat het
 een zeer lange Pen of Schroefhooren is, heb-
 bende zeventien Windingen of Gieren, die
 zeer uitpuilen en van elkander afgefcheiden
 zyn, met verfcheide zeer diepe Streepen ge-
 tekend. „ Deeze Pen kruipt op een Vleezi-
 „ gen Voet, gelykerwys andere Schulpdie-
 „ ren, die zig op een Voet voortslepen;
 „ maar deeze Voet, in plaats van rond te
 „ zyn, is in zyn Omtrek uitgefneeden, en
 „ het voorfte gedeelte, dat een Kraag draagt,
 „ is dwars afgefneeden met kleine Rimpeltjes,
 „ die zig niet vertoonen, dan wanneer het
 „ Dier van zyn geheele uitgestrektheid ge-
 „ bruik maakt. Zyn Hals is zeer lang, en
 „ de Kop heeft twee Hoorntjes, die aan den
 „ Grondfteun taamelyk dik zyn, doch zeer
 „ dun aan de Enden. Onder aan deeze Hoorn-
 „ tjes

„ tjes ziet men de Oogen , die vry groot zyn, VI.
 „ als gewoonlyk geplaatst. De Snuit is uit- AFDEEL
 „ waards gezoomd met een kleine bruine LVI.
 „ Franje , welke een beurtlingse beweging HOOFD-
 „ heeft , den Bek bedekkende en dien voor STUK.
 „ alle Toevallen beschuttende. Het Dekzel-
 „ tje is uitermaate rond , bruin van Kleur en
 „ gepaarlemoerd , vertoonende zig op Zyde
 „ aan den Voet gehecht.”

(646) Maanhooren , die de Schaal getoorend DCXLVI.
 heeft , de Gieren platagtig , met zeven Turbo
 flaauwe Streepen. variegatus.
 Bonte.

Deeze is wit , volgens BONANNI , met
 roode of rosfe Adertjes. De aangehalde van
 SEBA schynen weinig van de eerste Soort van
 Trommelschroeven , dan door de kleinte , te
 verschillen.

(647) Maanhooren , die de Schaal getoorend DCXLVII.
 heeft , de Gieren met tien flaauwe Stree- Turbo
 pen. Ungulinus.
 Nagelag-
 tige.

Deeze , mooglyk wegens de grootte Nagel-
 agtig

(646) *Turbo Testâ turrifâ*, Anfractibus planiusculis, Striis
 septem obsoletis. *Syst. Nat.* XII. BONANN. *Recr.* III. f.
 112. SEB. *Kab.* III. T. 56. f. 26 , 34 , 33 , 31. KNORR
Verzam. VI. D. Pl. 16. f. 8.

(647) *Turbo Testâ turrifâ*, Anfractibus Striis decem exoletis.
Syst. Nat. XII.

Cc 2

VI. agtig genoemd, onthieldt zig in de Europifche
 AFDEEL. Oceaan.

LVI.
 HOOFD-
 STUK.

(648) Maanhooren, die de Schaal getoorend
 heeft, met een uitpuilend Randje aan
 de Naad der Gieren.

DCXLVIII.
Turbo
Annulatus:
 Geringde.

Dit uitpuilend Randje, in 't ronde omloo-
 pende, maakt dat het Hoorntje zig als Ge-
 ringd vertoont. Het heeft, volgens GUAL-
 THIERY, naauwlyks de grootte van een Gar-
 ftekoorentje. LINNÆUS hadt hetzelfde niet
 gezien.

DCXLIX.
Turbo
bidens.
 Tweetan-
 dige.

(649) Maanhooren, die de Schaal getoorend
 en doorschynende heeft, met de Gieren
 links om gedraaid; de Naad eenigermaa-
 te gekarteld; de Opening van agteren
 tweetandig.

Een rosagtig bruin Hoorntje wordt hier be-
 doeld, dat de grootte nagenoeg van een Ha-
 verkoorentje heeft, en tot de Land-Slakken
 behoort, voorkomende in de Zuidelyke dee-
 len van Europa.

(650)

(648) *Turbo Testâ turritâ, Anfractuuum Suturaâ marginatâ*
 prominente †. GUALTH. *Test. T.* 58. f. L.

(649) *Turbo Testâ turritâ pellucidâ, Anfractibus contrariis,*
Suturaâ subcrenatâ, Aperturâ postice bidentatâ. Syst. Nat. XII.
 BONANN. *Recr.* III. f. 41. Vergroot. GUALTH. *Test. F.*
 4. f. C.

(650) Maanhooren, die de Schaal getoorend en doorschynende heeft, met de Gieren links om gedraaid; de Opening Tandeloos.

VI.
AFDEEL.
LVI.
HOOFD-
STUK.

DCL.
Turbo
percerfus.
Verkeerde.

De bynaam past zo wel op de voorgaande als op deeze, die van LISTER, in het Landschap omstreeks Cambridge, dikwils aan de Stammen van oude Eschenboomen was gevonden. Hy hadt, tegen 't End van Maart, veelen derzelven gepaard gezien, doch altoos de één grooter dan de andere; waar uit hy besluiten wil, dat zy van verschillende Sexe zyn. Het Hoorntje was geelagtig en zeer teer, en wat kleiner doch dikker dan het voorgaande; 't welk door hem als een links Hoorntje ook was waargenomen, komende aldaar in de Scheuren en holligheden van oude Boomen, en aan de Wanden of Muuren om de Tuinen voor.

(651) Maanhooren, die de Schaal Eyyormig, stomp, doorschynende, met zes regtse Gieren, de Opening Tandeloos heeft.

DCLII.
Turbo
Muscorum.
Mos-
Slakje.

Die

(650) *Turbo Testâ turrîtâ pellucidâ, Anfra&ibus contrariis, Aperturâ edentulâ. Faun. Succ. 2172. LIST. Angl. 124. T. 2. f. 11.*

(651) *Turbo Testâ ovatâ obrusâ pellucidâ, Anfra&ibus Senis secundis, Aperturâ edentulâ, Faun. Succ. 2173. It. Oel. 99. LIST. Angl. 121. T. 2. f. 6.*

CC 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Die zelfde Auteur hadt deeze aan oude
 AFDEEL. Tuin-Muuren, die met Mos begroeid waren,
 LVI. overvloedig in zeker Vlek of Gehugt van 't
 HOOFD- Land van Lincoln, waargenomen. Het Hoo-
 STUK. rentje was naauwlyks half zo groot als een
 Garstekoortje en groenagtig geel van Kleur.
 In een zeer oude Muur op Oeland vindt LIN-
 NÆUS, door 't afbreken van eenige Steenen,
 dergelyke Slakhoorentjes, die in de Reeten
 zaten, van grootte als Tarwegraan.

DCLII. (652) Maanhooren, die de Schaal getoorend,
Turbo wit en zeer glad heeft, de Opening met
Auriscal- een uitsteekende, platagtige, holronde,
pium. stompe Lip.
 Oorlepel-
 tje.

Dit is een soort van zeer kleine Pennetjes,
 niet langer dan Haverkoorn en zeer dun uit
 de Middellandsche Zee of ook uit Westindie.
 De Opening gelykt naar een Oorlepelkje.

DCLIII. (653) Maanhooren, die de Schaal getoorend
Turbo ondoorboord en uitermaate glad heeft,
politus. met de Opening ovaal.
 Liksteen-
 tje.

In de Middellandsche Zee komt deeze voor,
 zeer

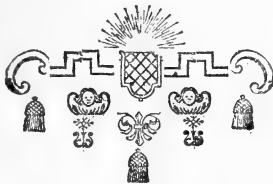
(652) *Turbo Testâ turrîtâ albâ lævisimâ, Aperturâ labio*
porrecto, planiusculo, concavo, obtuso. Syst. Nat. XII. AR-
GENV. Conch. T. 32, (28) f. 19?

(653) *Turbo Testâ turrîtâ imperforatâ glaberrimâ, Aperturâ*
ovatâ. Syst. Nat. XII.

zeer wit en glad, doch niet doorschynende, VI.
 hebbende de Gieren met een smal uitgehold AFDEEL.
 Streepje onderscheiden. De grootte is als een LVI.
 Gerstekoorentje. HOOFD-
 STUK.

(654) Maanhooren, die de Schaal platagtig DCLIV.
 heeft, de Gieren geringd, met een Kam- Turbo
 metje op de Rug. Nautilus.
 Nautilus-
 Slakje.

Wegens de ronde Mond-Opening schynt dit
 zonderlinge Posthoorentje, dat men in staan-
 de Wateren op een foort van Vyverkruid,
Ceratophyllon genaamd, ontdekt heeft, hier
 t'huis gebragt te zyn. De Schaal is nauw-
 lyks een twaalfde Duims breed, en op de
 Rug met Punten bezet. LINNÆUS hadt het,
 te vooren, in 't Geslagt der Nautilusfen ge-
 plaatst.



LVI. HOOFD-

(654) *Turbo Testâ planiusculâ, Anfractibus annulatis,*
 Dorso cristatis †. *Syst. Nat.* XII. *Nautilus cristata.* *Syst. Nat.*
 X. p. 709. N. 234. *Aff. Helvet.* IV. p. 212. T. 9. f. 21, 22.
 ROES. *Ins.* III. p. 599. T. 97. f. 7.

CC 4

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.



LVII. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslacht der SLAKHOORENS, gemeenlyk zogenaamd en dergelyken, die byna altemaal op 't drooge, of in de Zoete Wateren, huisvesten.

Naam.

't **W**oord *Helix*, dat LINNÆUS hier tot een Geslagtnaam gebruikt, is door PLINIUS voor de Plant genaamd *Klimop* of Aardveil genomen, zo men in de Woordenboeken aangetekend vindt. Anders schynt het, by de Latynen, van geen gebruik te zyn geweest, doch by de Grieken hadt dit zelfde woord veelerley betekenissen. Men noemde dus den binnensten draay van het Oor: men nam het voor gekrulde Haairlokken, voor de Klaauwieren van den Wyngaard: om kort te gaan voor allerley dingen, die Schroefswyze gedraaid waren. Dus worden die Ornamenten der Kapiteelen in de Bouwkunst, welke men anders Voluuten noemt, ook wel *Helices* getyeld. Met reden dan kon dit Woord gebruikt worden om het Geslacht der Slakhoorens te bestempelen, die uit een zo zichtbaaren Krultrek bestaan: want de Latynsche benaaming van *Cochlea* was, gelykerwys de Fransche *Limaçon*, wat algemeen.

Kenmerken.

De Kenmerken, aan dit Geslacht gegeven, bestaan in eene Eenkleppige, Spiraale, eeniger-

germaate doorschynende Schaal; die broofsch is, en eene vernauwde Opening heeft, van binnen Maanswyze of rondagtig, met een stuk van den Cirkel afgenomen.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

Het heeft zes Afdeelingen; waar van de eerste de Tweefnydende bevat; de tweede de Gekielde, dat is met scherpkantige Gieren; de derde de genen die de Gieren rond hebben, en genaveld zyn; de vierde zodanigen niet doorboord: de vyfde die Getoorend als de Topflakken; de zesde die Eyvormig en ondoorboord zyn. De eerste Afdeeling bevat éene, de tweede vyftien, de derde zeventien, de vierde zeven, de vyfde vyf en de zesde vyftien: dus dit Geslacht in 't geheel zestig Soorten.

Soorten.

I. Tweefnydende, met de Schaal overlans aan beide zyden gehoekt.

(655) Slakhooren, die de Schaal Eyronde en eenigermaate tweefnydende, met de Opening getand heeft.

DCLV.
Helix
Scarabæus
Tovenaar.

Twee:

(655) *Helix Testâ ovatâ sub-ancipiti, Aperturâ dentatâ.* M. L. U. 663. N. 361. LIST. *Conch.* 4. S. 5. C. 5. T. 1. f. 1, 2. BONANN. *Reer.* III. f. 385. *Cochlea Imbrium.* RUMPH. *Rar.* p. 91. T. 27. f. 1. PET. *Gaz.* T. 4. f. 10. GUALTH. *Test.* T. 4. f. 8. ARGENV. *Conch.* T. 12. (9) f. T. KLEIN *Ostrac.* T. 1. f. 23. KNORR *Verzam.* VI. D. PL. 19. f. 2, 3.

CC 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Tweefnydende worden deeze genoemd, om
 AFDEEL. dat de Opening aan beide kanten wat fcherp
 LVII. is, volgens RUMPHIUS, die 'er den naam
 HOOFD. van *Cochlea Imbrium*, dat is Slagregen-Slak,
 STUK. aan geeft, als werde zy door zwaare Regens
 voortgebracht. Hy merkt aan, dat menze op
 de Bergen, in Oostindie, aantreft; hoewel zy
 ook aan den Zeekant, onder verrotte Bladen,
 stukjes Hout en andere Ruigte voorkomen.
 Het is een platagtige Slak, zegt hy, met een
 spits Hoofd en een naauwen Mond; van bin-
 nen diep gekarteld en aan de kanten opgewor-
 pen; doodfch van Kleur met donkerbruin be-
 fchilderd, en aan de zyden met breede zwart-
 agtige Streepen, als of het Voeten waren, zo
 dat zy naar een platte Kikvorfch gelyken;
 wordende, niettegenftaande zy gantfch niet
 mooy zyn, van fommigen bewaard, om dat
 men de gedaante van een Dier met Pooten
 daar uit kan befpeuren. Mooglyk is dit ook
 wel de reden van den naam van *Tovenaar*, die
 door fommigen aan deeze Hoorentjes, welke
 groot en klein vallen, en van de voor be-
 fchreevene Toverhoorentjes weinig verfchil-
 len, gegeven wordt.

BONANNI noemt het uit hem aangehaalde
 „ een Slakhoorentje, in de Indifche Zee ge-
 „ boren en zeer ligt, hebbende draaijen als
 „ een *Turbo*, doch een Schaal, die men uit
 „ twee famengevoegde helften zou zeggen te
 „ bestaan, vormende als de Gestalte van een
 „ Aman.

„ Amandel, Goudgeel van Kleur. Alleenlyk VI.
 „ dat gedeelte, daar de Opening is, vertoont ^{AFDEEL.} LVII.
 „ zig van binnen wit, met een verwonderlyk ^{HOOFD-}
 „ geftel van Tandén, die als tot haare be-^{STUK.}
 „ fchutting ftrekken.”

II. Gekielde , met een fcherpen kant aan
 de Gieren.

(656) Slakhooren , die de Schaal gekield en ^{DCLVI.}
 genaveld , wederzyds verhevenrond , de ^{Helix}
 Opening gerand en dwars ovaal heeft. ^{Lapicida.}
^{Steen-}
^{bikker.}

Op Steenrotsen, in Westgothland, Oeland
 en elders, kwam deeze Slakhooren overvloedig
 voor. Zy hadt de Schaal bont, als een Schild-
 pad, doch het Dier was witagtig, met twee
 zwarte Streepen, welke van de groote Hoor-
 nen af over de Rug liepen. Die van LISTER
 was drie vierden Duims breed, en bruin van
 Kleur, met een Gaatje in 't middelpunt der
 Gieren. Het is, zegt hy, een fraaije en aar-
 tige Schaal, welke hy in de Bosfchen van 't
 Land van Lincoln, 's Winters, onder den Bast
 van oude Boomen, by Zomer in het Kruid,
 menigmaal gevonden hadt, hebbende den ui-
 terften Rand der Gieren fcherp. LINNÆUS
 merkt

(656) *Helix Testâ Carinatâ Umbilicatâ, utrinque convexâ,*
Aperturâ marginatâ transversali ovatâ, Faun. Suec. 2174. M.
L. U. 362. It. Westgoth, 27. LIST, Angl. 126. T. 2,
f. 14.

I. DEEL. XVI. STUK,

VI. merkt aan, dat deeze Slakhooren, gelyk de
 AFDEEL. Wormen 't Hout, den Kalksteen knaagt.

LVII
 HOOFD-
 STUK.

(657) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-
 te gekield, genaveld, verhevenrond heeft,
 met de Opening gerand.

DCLVII.
Helix
Oculus
Capri.
 Belslak.

Deeze Oostindische voert den naam van
Belslak en onthoudt zig aldaar in het Ge-
 boomte.

DCLVIII. (658) Slakhooren, die de Schaal gekield plat-
 agtig, van onderen bultig heeft, met de
 Opening half-Hartvormig.

Helix
Abella.
 Witagtige.

Op Oeland werdt deeze van LINNÆUS,
 doch zeldzaam, tusfchen Steenen gevonden,
 aanmerkelyk door haaren fcherpen Rand. Die
 van GUALTIERI was klein doch fraay van
 Kleur, wegens een band van rosfe Stippen
 over de Gieren loopende, en dergelyke Vlak-
 ken, op eenen witagtigen Grond.

DCLIX. (659) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-
 te

Helix
Striatula.
 Gekreepde.

(657) *Helix Testâ subcarinatâ, Umbilicatâ, convexâ, Aper-
 turâ marginatâ. M. L. U. 664. N. 363. RUMPH. Rar. T. 27. f. O? ARGENV. Conch. T. II. (8) f. F. PET. Gaz. T. 76. f. 7.*

(658) *Helix Testâ Carinatâ Umbilicatâ planiusculâ, subtus gibbâ, Aperturâ semicordatâ. Faun. Suec. 2175. It. Oeland. 65. GUALTH. Test. T. 3. f. Q KNORR Verzam. II, D, Pl. 16. f. 4.*

(659) *Helix Testâ subcarinatâ Umbilicatâ convexâ striatâ, subtus gibbosiore, Aperturâ subrotundo-lunatâ. Syst. Nat. XII.*

te gekield heeft en gestreept, genaveld, verhevenrond, doch van onderen bultigst, met de Opening rondagtig Maanswyze. . . .

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

Deeze, te Algiers door BRANDER waargenomen, heeft de Schaal graauw en de Gieren overdwars gestreept, met eenen wyden Navel.

(660) Slakhooren, die de Schaal eenigermaate hoekig, genaveld, verhevenrond, met zes Gieren en de Navel doorboord heeft.

DCLX.
Helix
Algira.
Algier-
sche.

Deeze verschilt, door het getal der Gieren, van de naastvoorgaande, die maar vier Gieren heeft. De Navel is zeer wyd, met een flauwen hoek der Gieren, niet gaapende.

(661) Slakhooren, die de Schaal eenigermaate gekield, genaveld, verhevenrond, effen heeft, van onderen bultig, met een zeer klein Naveltje: de Opening rondagtig Maanswyze.

DCLXI.
Helix
Leucas.
Barbay-
sche.

Deeze onthoudt zig in Afrika volgens BRANDER. Zy heeft de Schaal witagtig, van boven gebandeerd, van onderen met paarschagtige

(660) *Helix* Testâ subangulatâ Umbilicatâ convexâ, Anfractibus senis, Umbilico pervio. *Syst. Nat.* XII.

(661) *Helix* Testâ subcarinatâ, Umbilicatâ convexâ lævi subtus gibbosâ, Umbilico minutissimo, Aperturâ subrotundolunatâ. *Syst. Nat.* XII.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. tige Streepen. De voorgaande was door hem
 AFDEEL. in Barbarie waargenomen.
 LVII.

HOOFD-
 STUK.

DCLXII.
Helix
Planorbis,
 Schyfje.

(662) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-
 te gekield, plat, genaveld, van boven
 holrond heeft, met de Opening schuins
 ovaal en wederzyds fcherp.

Tot de inlandfche of Europifche Posthooren-
 rentjes zou deeze te betrekken zyn, indien zy
 niet zo plat en fcherp van Rand ware, dat
 menze, deswegen, *Planorbis* of Schyfje ty-
 telt. LISTER geeft 'er de breedte maar van
 iets meer dan een half Duim, de dikte van
 een agtste Duims aan, bestaande het Hooren-
 tje uit vier Gieren. Het is bruin van Kleur;
 zo hy aanmerkt, en het Dier zelf zwartagtig
 met twee zeer fyne roode Hoorntjes. In En-
 geland is het in Rivieren en Staande Wate-
 ren overal gemeen, en, omtrent het midden
 van Mey hadt hy deeze Soort gepaard gezien.
 Men vindtze in de stille Wateren, Vyvers,
 Slooten, Moerasfen of Meiren en Rivieren
 van Europa.

(663)

(662) *Helix* Testâ subcarinatâ Umbilicatâ planâ, supra con-
 cavâ, Aperturâ oblique ovatâ, utrimque acutâ, *Faun. Suec.*
 2176. L I S T. *Angl.* 145. T. 2. f. 27. A R G E N V. *Conch.* 2.
 T. 138. f. 42. P E T. *Gaz.* T. 10. f. 11. G U A L T H. *Test.*
 T. 4. f. 88. K L E I N *Ostrac.* T. 1. f. 8.

- (663) Slakhooren, die de Schaal nederwaards gekield en genaveld, verhevenrond; van onderen plat heeft, met de Opening half Hartvormig.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

DCLXIII.
Helix complanata.
Ammons-
Hoorentje.

Op de Waterplanten, in de Rivieren en Moerasfen van Sweeden, komt dit Hoorentje overvloedig voor. Het is uitermaate klein en zeer dun van Schaal, van onderen in 't midden een weinig uitgehold. Deeze en de voorgaande noemt men wel *Ammons-Hoorentjes*.

- (664) Slakhooren, die de Schaal eenigermaate gekield, ondoorboord, verhevenrond heeft, met de Opening omgeplooid, de Lip van agteren vierdubbeld.

DCLXIV.
Helix ringens.
Oostin-
disch
Lampje

Tot deeze Soort zyn, buiten twyfel, die Posthoorn-Slakken betrekkelijk, welken men *Oostindische Lampjes* noemt, omze van de volgende te onderscheiden. De Mond-Opening heeft aartig geplooid Lippen; die dezelve nog meer naar een Lamp doen gelyken, dan de enkele uitwendige Gestalte. De Kleur is bruinrood en wit, met eenig geel of rosge.

(663) *Helix Testâ deorsum Carinatâ Umbilicatâ convexâ, subtrus planâ, Aperturâ semi-cordatâ. Faun. Suec. 2177.*

(664) *Helix Testâ subcarinatâ imperforatâ convexâ, Aperturâ refupinatâ, Labio postice quadruplicato. Syst. Nat. XII. BONANN. Recr. III. f. 330. ARGENV. Conch. T. 32.*

(98) f. 13. KNORR *Verzam. V. D. Pl. 26, f. 5, 6, 7.*

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. gemengd, en Bandswyze volgens de Draaijen
 AFDEEL. geschikt. Zy vallen wel een Duim of ander-
 LVII. half breed, en hebben den Top wat verhe-
 HOOFD- ven, doch zyn van onderen plat. LINNÆUS
 STUK. beschryftze uit het Kabinet van den Heer
 TESSIN, doch betreft 'er ook een Europi-
 sche toe, welke by D'ARGENVILLE is af-
 gebeeld. Die van BONANNI hadt vier Tan-
 den in de Mond.

DCLXV. (665) Slakhooren, die de Schaal gekield en
Helix ondoorboord, wederzyds verhevenrond
Caracolla, heeft.
Basterd-
Lamp,

De grootte onderscheidt deeze van de ge-
 ne, welke Steenbikker getyteld is, genoeg-
 zaam: want dezelve is fomtyds als die van
 het Vlakke der Hand, zegt LINNÆUS. Wy
 geeven aan deeze Westindische, naar de voor-
 gaande gelykende, doch de Opening eenvou-
 dig hebbende, den naam van *Basterd-Lampjes*.
 Zy vallen bruin van Kleur en laten zig heer-
 lyk polyften, als wanneer zy glanzig paarfch-
 kleurig zyn.

DCLXVI. (666) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-
Helix te
Cornu
Militare.
Karkal.

(665) *Helix* Testâ Carinatâ imperforatâ utrinque convexâ.
 M. L. U. 664. N. 364. Lampe antique. ARGENV. *Conch.*
 T. II. (8) f. D. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 5. f. 2, 3:
 Pl. 13. f. 4.

(666) *Helix* Testâ subcarinatâ imperforatâ convexâ, Aper-
 turâ patulo-marginatâ. M. L. U. 665. N. 365. GUALTH.
Test. T. 3. f. I. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 32. f. 2.

te gekield en ondoorboord verhevenrond
 heeft, met de Opening wyd en gerand. VI.
 AFDEEL. LVII.
 HOOFD. STUK.

Deeze worden *Karkallen* genoemd. Zy zyn zeer fraay wit met de Opening vaal of bruinrood, even als of die geschilderd ware, en hebben ze Trompetswyze, waar van de bynaam.

(667) Slakhooren, die de Schaal gekield en van boven holrond heeft, met eene platte ovaale Opening. DCLXVII.
Helix Vortex.
 Slangetje.

Dit is een klein Europeisch Posthoortje, dat van LISTER in fommige Staande Wateren of Meiren van Engeland overvloedig werdt gevonden. Het was maar een derde Duims breed en ongemeen dun; bruin van Kleur met vyf Windingen. Dergelyken komen ook voor in onze Staande Wateren.

(668) Slakhooren, die de Schaal eenigermaat gekield heeft en ondoorboord, Eyvormig spits gestreept. DCLXVIII.
Helix scabra.
 Ruuwe.

De Schaal heeft bruine Banden, die verdeeld

(667) *Helix Testâ Carinatâ, supra concavâ, Aperturâ ovali planâ. Faun. Suec. 2172. LIST. Augl. 145. T. 2. f. 28. GUALTH. Test. T. 4. f. GG.*

(668) *Helix Testâ subcarinatâ, imperforatâ, ovatâ, acuminatâ striatâ. Syst. Nat. XII.*

D d

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. deeld zyn , en op de onderfte Gier een ver-
 AFDEEL. heven Streep.

LVII.

HOOFD-

STUK. ·

DCLXIX.

Gothica.

Gothi-

sche.

(669) Slakhooren , die de Schaal gekield ,
 wederzyds verhevenrond en Hoornagtig
 heeft , met Roestkleurige Banden.

Deeze onthoudt zig in de Bosfchen van
 Sweeden.

DCLXX.

Gualthe-

riana.

Gualthe-

riaanfche.

(670) Slakhooren , die de Schaal gekield en
 ondoorboord heeft , platagtig , kruislings
 gestreept , met de Opening aan beide
 kanten spits.

Zo gemeen als de drie voorgaande , zo aar-
 tig en zeldzaam is deeze Posthoorn-Slak , die ,
 als nergens anders voorkomende , de *Gualthe-*
riaanfche genoemd wordt. Het is , volgens de
 befchryving , een Zee-Slak , wel anderhalf
 Duim breed , veel naar de Lampjes gelyken-
 de , doch taamelyk dik , witagtig van Kleur ,
 en als met Netwerk overtoogen.

III. Die de Gieren rond hebben en gena-
 veld zyn.

(671)

(669) *Helix Testâ Carinatâ utrinque convexâ Corneâ ,*
Fasciis subferrugineis. Syst. Nat. XII.

(670) *Helix Testâ Carinatâ imperforatâ depressâ , decusfa-*
tum striatâ , Aperturâ utrimque acutâ. Syst. Nat. XII.
 GUALTH. *Test.* T. 68. f. E.

(671) Slakhooren , die de Schaal van boven genaveld , plat en zwartagtig heeft , met vier ronde Gieren.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

Deeze worden eigentlyk *Posthoorns* of *Posthoorntjes* genoemd, naar dat zy grooter of kleiner vallen. Men heeft 'er die anderhalf Duim, en ook die naauwlyks een half Duim breed zyn. Zy wonen overvloedig in de Zoete Wateren, zo van Rivieren als Meiren en Slooten, in ons Wereldsdeel. LINNÆUS getuigt zulks aangaande zyn Vaderland, in de beschryving der Sweedfche Dieren. In Vrankryk komen zy ook, volgens D'ARGENVILLE, in menigte voor. De Modder van de Slooten, in onze Provinciën, is 'er mede opgevuld; doch vermengd met die van de voorgemelde Soort welke ik het Slangetje genoemd heb. Deeze, zelfs zeer klein zynde, zyn veel dikker, en aan den Mond ook een weinig uitgezet, en bruin van Kleur. LISTER vertoont de Gestalte zeer duidelyk en maakt van eene aanmerkelyk byzonderheid, aangaande deeze Posthoorentjes, welke ook in die Slangetjes plaats heeft, gewag.

„ Zo

(671) *Helix Testâ supra Umbilicatâ planâ nigricante, Anfractibus quatuor teretibus.* *Faun. Suec.* 2179. M. L. U. 665. N. 366. LIST. *Angl.* 143. T. 2. f. 26. *Exercit.* II. p. 59. GUALTH. *Test.* T. 4. f. DD. ARGENV. *Conch.* T. 31. (27) f. 8. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 22. f. 6.

D d 2

I DEEL. XVI. STUK.

VI. „ Zo men een Korreltje Zout, een weinig
 AFDEEL. „ Peper of Gember, in de Opening doet van
 LVII. „ het Hoorentje, daar het leevende Slakje
 HOOFD. „ zig in bevindt, dan spuwt hetzelfde een
 STUK. „ *Hoogrood Vogt* uit. Of nu dit Vogt uit de
 Hoogrood „ geheele zelfstandigheid van het Lighaam
 Vogt. „ voortkome, gelyk Bloed door een Aderlaa-
 „ ting, zou men mogen twyfelen; doch het-
 „ zelve schein my zo wel voort te komen
 „ uit een Hoortje, dat nevens den Kop af-
 „ gesneeden was, als uit een Wonde aan het
 „ Lyf; hoewel dat slag van Proeven niet ge-
 „ makkelyk werkftellig te maaken is, zoda-
 „ nig, dat men zeker zy, of het uit de Won-
 „ de zelf uitbarfte of niet. Waarschynelyker
 „ is 't, dat het of Kwyl zy, omtrent de
 „ Keel en Maag, of een byzonder Vogt in
 „ zyn eigen Vat begreepen. Getergd zynde
 „ geeft het Dier dit Vogt in 't geheele Jaar,
 „ zekerlyk in April en September, uit. Men
 „ kan dit Vogt gemakkelyk in groote veel-
 „ heid vergaderen; mids men een menigte van
 „ deeze Hoorentjes in een Linnen Zakje doe,
 „ en daar een weinig Zouts op sprengt; dan
 „ zal aanstonds dit Hoogroode Vogt rykelyk
 „ daar afdruijen. Maar, zo men daar een wei-
 „ nigje Poeijer van Aluin in sprengt, dan zakt
 „ al het Kleurige naar den Grond, en het
 „ Vogt wordt helder als Water. Als men,
 „ op de zelfde wys, met Aluin en Zout, de
 „ proef neemt op het blaauwagtige Vogt,
 „ dat

„ dat fommige Aardflakken , door Infnyding ^{VI.}
 „ gekwetst zynde , uitgeeven ; zo zakt 'er ^{AFDEEL.}
 „ niets door , maar alles wordt tot een blaauw- ^{LVII.}
 „ agtige Lym verhard. Bovendien kan het ^{HOOFD-}
 „ gekleurde deel , uit het roode Vogt der ^{STUK.}
 „ Posthoorentjes , door Vloeypapier worden
 „ afgefcheiden ; doch dan gaat de fchoonheid
 „ van de Kleur weg , en zy wordt in vuil-
 „ bruin veranderd. Indien men 'er Azyn on-
 „ der mengt , of Brandewyn , of Loog van
 „ Potafch , of Pekel , zo raakt ook dat hoog-
 „ roode Vogt zyne fchoonheid , zo wel als
 „ door den Aluin , kwyt. Op zig zelf be-
 „ waart men die mede niet gemakkelyk. Ik
 „ heb het te vergeefs getragt te doen , in
 „ kleine Flefchjes met een naauwen Hals ,
 „ digt geflooten ; maar het veranderde van
 „ Kleur zelfs fchoon ik 'er Olie op gedaan ,
 „ of om de Flefchjes Honig gegooten had.”

Deeze uitlating van een hoogrood Vogt in onze Posthoorentjes , is , zo wel als die van een Purperkleurig Vogt in de Wenteltrapjes , het nader onderzoek der Liefhebberen en Natuurkundigen dubbel waardig.

(672) Slakhooren , die de Schaal wederzyds ^{DCLXXII.}
 holrond , plat , witagtig , met vyf ron- ^{Helix}
 de Gieren heeft. ^{Spirorbis.}
 Dilzaadje.

(673)

(672) *Helix* Testâ utrinque concavâ planâ albidâ , Anfrac-
 tibus quinque teretibus. *Faun. Suec.* 2180.

Dd 3

L. DEEL. XVI. STUK.

VI. (673) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-
 AFDEEL. te genaveld, plat, wederzyds gelyk, met
 LVII. eene smalle Boogswyze Opening heeft.
 HOOFD-
 STUK.

DCLXXIII. Deze beiden, zeer klein van Stuk, zyn in
Contorta de Staande Wateren van Sweeden gevonden.
 Koolzaad- De laatste Soort, ter groote van Koolzaad,
 je. kwam aan de Wortels der Waterplanten voor.
 Het Slakje heeft een zwart Lighaam, met
 lange dunne Hoorntjes. Wanneer het, onder
 Water, uit de Schaal kruipt, dan vertoont
 zig de Schaal, van boven beschouwd zynde,
 als of zy verguld ware, zegt LINNÆUS.

DCLXXIV. (674) Slakhooren, die de Schaal genaveld
Helix platagtig, met eene ovaale Opening
Cornu heeft.
Arietis.
 Rans-
 hoorn,

De famengedrukte Zee-Slak van LISTER wordt hier toe betrokken; daar het doch eene Rivier-Slak is, volgens KLEIN. In 't Werk van SEBA noemt menze een Navelhooren, die wit is, met ros-geele Banden, of Purperkleurig met zwarte en geele Banden omslingerd. Zy is van beide zyden genaveld. Men kanze ook een gebandeerde Posthoorn noemen.

(675)

(673) *Helix Testâ sub umbilicatâ planâ utrinque æquali, Aperturâ lineari arcuatâ. Faun. Suec. 2131.*

(674) *Helix Testâ umbilicatâ planiusculâ, Aperturâ ovali. M. L. U. 666. N. 367. Cochlea marina compressa. LIST. Conch. T. 136. f. 40. KLEIN Ostrac. T. I. f. 7. SEB. Kab. III. T. 39. f. 14, 15. KNORR Verzam. I, D, Pl. 2. f. 4, 5.*

(675) Slakhooren, die de Schaal genaveld, **VI.**
 verhevenrond, Stekelig, doorschynende, **AFDEEL.**
 met vyf Gieren heeft, de Opening rond- **LVII.**
 agtig Maanswyze. **HOOFD-**
STUK.

DCLXXV.
Helix
hispidâ.
 Stekelige.

Op de Boomen en Planten van Sweeden komt deeze Soort voor, die zeer klein is, van Hoornagtige Kleur, met zeer korte dunne Haairtjes, welke haar, als 't ware, Stekelig maaken.

(676) Slakhooren, die de Schaal eenigermate genaveld, bolrondagtig, effen, met **DCLXXVI.**
 de Gieren van boven gezwollen, de Na- **Helix Am-**
 vel omtrent toegedekt, en de Opening **pullacea.**
 langwerpig ovaal heeft. **Osfen-**
Oog.

Dit zyn Zee-Aliekruiken, volgens 't Werk van SEBA, komende uit Oost en Westindie. Men noemtze *Osfen-* of *Kalfs-Oogen*, naar de byzonderheden, die 'er onder deeze Hoorens voorkomen, en sommigen naar het één, anderen naar het andere, meest doen gelyken.

De

(675) *Helix Testâ Umbilicatâ convexâ hispidâ diaphanâ, Anfractibus quinis, Aperturâ subrotundo-lunatâ, Faun. Suec. 2182.*

(676) *Helix Testâ sub-umbilicatâ, subglobosâ glabrâ, Anfractibus supra Ventricosioribus, Umbilico sub-obtecto, Aperturâ ovato-oblongâ. M. L. U. 666. N. 368. RUMPH. Rar. T. 27. f. Q. GUALTH. Test. T. 1. f. R. SEB. Kab. III. T. 38. f. 1-5. KNORR Verzam. V. D. Pl. 5. f. 2.*

D d 4

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. De Kleur is groen , geel en blaauwagtig of
 AFDEEL. Purperkleurig , met de Gieren overdwers ge-
 LVII. ftreept en overlansg smalle bruine Bandjes
 HOOFD- hebbende.
 STUK.

Slyk-Slak. Hier mede fchynen naast de *Slyk-Slakken* overeen te komen , daar RUMPHIUS van spreekt , als die men op Makasfer graaft uit het Slyk der Rystvelden , en op Tombocko uit de Slykerige Oevers der Rivieren , alwaar zy zo groot worden als een kleine Vuist. Men noemtze *Sisfo* , en zy worden niet alleen , gekookt zynde , tot Spyze , maar ook haar Dekzel tot Reukwerk gebruikt. Dit Dekzel , van de groote *Cochlea Lutaria* , is langwerpig als een stompe Halve Maan , ter dikte van een Mes , van buiten vuilgrauw , van binnen witagtig als ongepolyst Zilver. Men kanze , zegt hy , volgens het Grieksch *Pomatia* noemen , dat is Dekzel-Slakken , om dat zy , onder de Landflakhoorens , alleen een dik Dekzel hebben. Men vindtze op de Oostindische Eilanden overal in de Slykerige Rystvelden , alwaar zy zig , als die uitdroogen , in de drooge Slyk verbergen , en daar blyven , tot het Regen-Saizoen wederkomt. In Waterbakken gedaan kan menze leevend houden en over Zee voeren , gelyk de Romeinen eertyds deden met dergelyke , die voor hun uit Afrika gehaald werden. Zy worden inzonderheid als een goed Voedzel voor Koortfige Menschen , en voor de genen , die het begin van de Tee-
 ring

ring hebben, aangemerkt. Ook zyn zy, voor de Indiaanen, eene lekkerny.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.
DCLXXVII.
Helix
Pomatia.
Wyngaard-
Slak.

(677) Slakhooren, die de Schaal genaveld, Eyrondagtig, stomp en wankleurig heeft, met de Opening rondagtig Maanswyze.

Niet minder werks wordt van deeze Soort, in sommige Landen, tot Spyze gemaakt. GESNERUS noemde ze *Pomatia*, om dat zy Vruchten en Druiven eeten, doch haar gewoone Voedzel zyn Moeskruiden. In Duitſchland en Vrankryk worden zy gemeenlyk *Wyngaard-Slakken* genoemd, om dat men ze veel op de Wynbergen aantreft, en op zodanigen als deeze hadt de Pastoor SCHAEFFER gedeeltelyk zyne Waarneemingen, ten opzigt van de weder-aangroeiing van den afgesneeden Kop, in 't werk geſteld, daar ik voorheen omſtandig berigt van gegeven heb *.

* XIV.
STUK
bladz. 166,
enz.

Deeze is ver de grootſte van alle Slakhoorens in Groot Brittannie, zo LISTER aanmerkt, vallende fomtyds byna zo groot als een middelmatig Hoender-Ey. De Schaal heeft

(677) *Helix Testâ Umbilicatâ sub ovatâ, obtusâ decolore, Aperturâ subrotundo-lunatâ. Faun. Suec. 2183. BONANN. Recr. pag. 221, cum fig. Pomatia. GESN. Aq. 255. Cochlea terreſtris Gypſo oberata. ALDROV. Exſang. 389. LIST: Angl. III. T. 2. f. 1. SWAMMERD. Bibl. Nat. T. 43 f. 2. GUALTH. Test. T. 1. f. A. Pomatia. ARGENV. Conch. T. 32. (28) f. 1.*

Dd 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. heeft eene Afchgrauwe of witagtige Kleur
 AFDEEL. en om de Gieren loopen breede bruinagtige
 LVII. Banden, die flaauw van Tekening zyn. Zy
 HOOFD- bestaat flegts uit vyf Gieren. De Randen van
 STUK. de Opening zyn een weinig omgeslagen, en
 Wyn- bedekken ten deele de Navel, daar men een
 gaard- Provetje een half Duim diep kan insteeken.
 Slak. Die van SCHAEFFER waren fierlyker rood
 en geel gekleurd, en niet langs de Gieren
 maar overdwars gestreept of gebandeerd.

Kalkagtig 't Geen deeze Soort van de andere Hoorn-
 Dekzeltje. flakken onderscheidt, en 't gene zy byzonder
 heeft, waar van zy ook wel den naam voert,
 is een Kalkagtig Dekzeltje, dat de Opening
 's Winters sluit. Alle Land-Slakhoorens heb-
 ben dan wel een Dekzeltje, maar het is in dezel-
 ven dun en Vliezig, sluitende op ver naa
 niet zo digt en vast. Omtrent het begin van
 April, wat vroeger of laater naar 't Saizoen,
 wordt het los, en dan stoot de Slak het weg,
 om de Kost te zoeken; hebbende zig van het
 Najaar tot het Voorjaar, en dus by de zeven
 Maanden lang, zonder Voedzel of beweging
 in die Gevangenis opgehouden.

SWAMMERDAM heeft zyne keurige Ontlee-
 ding in 't werk gesteld op deeze Wyngaard-
 Slakken. Ik heb van derzelve uit- en inwen-
 dige Lighaamsdeelen, meest met die der naakte
 of Kelder-Slakken overeenkomende, genoeg
 gezegd*, zo wel als van de Paaring, Eijeren,
 Teeldeelen, en wat meer tot de Slakken be-
 hoort.

* XIV.
 STUK
 bladz. 142,
 enz.

hoort. Alleenlyk zal ik hier, ten dienste der Liefhebberen, die de beweging der Ingewanden in de Slakhoorens mogten willen beschouwen, de Handgreep melden, welke die schrandere Natuur-onderzoeker, ten dien einde, heeft gebruikt. „ Wanneer men de buitenste Schaal „ afgenomen heeft, zegt hy, dan komt het „ weeke Lighaam te voórschyn, dat de zelf- „ de figuur heeft als de Hooren, doch zagt „ en buigzaam is, zonder de minste hardig- „ heid. Meest alle de Ingewanden vertoo- „ nen zig door het doorschynende Vlies, 't „ welke het Lighaam van de Slak bekleedt, „ en met veele Vaatjes doorweven is. Het „ wordt zeer ligt gekwetst, en dan loopt het „ bleekblauwe Bloed van de Slak, als eene „ lymige Vogtigheid, daar uit. Dit komt „ daar van daan, dat het gantsche Lighaam, „ overal, met veele Aderen en Slagaderen ge- „ borduurd is. Derhalve, indien men met „ een Schaartje een gedeelte van den Voet „ der Slak vaardig afsnydt, zal men Straalen „ Bloeds daar zien uitspringen. Om de Schaal „ af te ligten moet men een Nyptangetje met „ platte Lippen gebruiken, daar men de Hoo- „ ren allengs mede breekt en afknypt, tot dat „ men op de plaats komt, waar de Spieren „ haar inplanting hebben. Derzelver Peezen „ scheidt men dan met een plat Spadeltje af, „ en breekt verder de Hooren, tot men dicht

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.
*Wyn-
gaard.
Slak.*

„ aan

VI. „ aan den Top komt , alwaar zy nog maar
 AFDEEL. „ één of twee draaijen heeft; dan volgt het
 LVII. „ Staartje , daar het Lighaam in uitloopt ,
 HOOFD- „ zeer gemakkelyk.”
 STUK.

Gebruik. Deeze Slakhoorens zyn het eigentlyk , waar van het Dier , van ouds tot heden , in verſcheide deelen van Europa , gegeten wordt. Ik heb reeds daar van gewag gemaakt , en aangemerkt , hoe zy by de Romeinen gemest werden *. In Silezie leezen wy , dat de In-
 * XIV. gezetenen de Slakhoorens thans nog voeden
 STUK, met zekere Planten , om ze vervolgens tot
 bladz. 176. Spyze te gebruiken. Ook verſtaan wy , dat in zekere Tuinen van Brunswyk de Slakhoorens , in de Zomer vergaderd , gedaan worden in vierkante Greppels of Kuilen , waar van de kanten met Hout beſchooten zyn en de Ope- ning gedekt met fyn Yzerdraadwerk , om dus de Slakhoorens te bewaaren tot Voorraad tegen den Winter (*). In de Zuidelyke deelen van Vrankryk worden deeze Wyngaard-Slakken ook genuttigd , en te Parys komen zy , in de Vasten , menigvuldig op de Markt. Men kooktze in Rivier-Water , en maakt 'er dan , met Olie , Zout en Peper , lekkere Geregten van , zegt LISTER , die ons verhaalt , dat het Dier zeer Vleezig en niet onaangenaam is van Smaak , komende in de Zuidelyke deelen van

(*) *Hist. Nat. des Animaux* , par NOBLEVILLE & SALLERNE , Medecins d'Orleans , a Paris 1756. Tom. I. p. 26.

van Engeland, doch niet in de Noordelyke deelen, overvloedig voor.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-

(678) Slakhooren, die de Schaal genaveld rondagtig en gespitst heeft, met de Lip gerand en de Opening ovaal.

STUK.
DCLXXXVIII
Helix
glauca.
Koe-Oog.

Deeze kan men, om dat zy eenigermate naar de Osfe-Oogen, voorgemeld gelykt, den naam van Koe-Oog geeven. De wyde Navel doetze daar grootelyks van verschillen. De Schaal is bleek Vleefchkleurig, met eenige bruine Banden, langs de Gieren heen, en de Mond-Opening Oranjekleur.

(679) Slakhooren, die de Schaal genaveld verhevenrond, stomp geelagtig heeft, met een bruinen Band.

DCLXXXIX.
Helix
Citrina.
Navelflak.

Van deeze, die men gemeenlyk doch ten onrechte Zee-Slakken noemt, alzo het Westindische Landslakken zyn, komen aanmerkelyke Verscheidenheden voor, ten aanzien van de Kleur, welke zy, gelyk onze Slakhoorens, zeer

(678) *Helix Testâ Umbilicatâ subrotundâ acuminatâ, Labro marginato, Aperturâ ovali.* M. L. U. 668. N. 369. SEB. *Kab.* III. T. 38. f. 58, 59. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 5. f. 3.

(679) *Helix Testâ Umbilicatâ convexâ obtusâ flavescente, Fasciâ fuscâ.* M. L. U. 667. N. 370. GUALTH. *Test.* T. 2. f. D. ARGENV. *Conch.* T. 32. (28) f. 10. SEB. *Kab.* III. T. 39. f. 1-6. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 22. f. 7.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. zeer verschillende hebben. D'ARGENVILLE
 AFDEEL. noemt die Agaatkleurig, met twee Streepen,
 LVII. de eene bruin, de andere wit, langs de Gie-
 HOOFD- ren. LINNÆUS zelf, schoon de Kenmerken
 STUK. dus bepaald hebbende, zegt, dat 'er Lever-
 kleurige voorkomen met een witten Band, witte
 met een geelen, geele met een witten Band, in
 't midden paarfchagtig, en geelagtige met een
 witten Band. Men vindt nog meer Verschei-
 denheden van deeze *Navel-Slakken*. Zy zyn
 veel laager en vlakker getopt dan de voor-
 gaande.

DCLXXX.
Helix Ar-
bustorum.
 Boom-
 Slak.
 (680) Slakhooren, die de Schaal genaveld
 verhevenrond en spits heeft, met de
 Opening rondagtig dubbeld gerand, van
 vooren uitgerekt.

Een foort van Slakhoorens, zo fraay geban-
 deerd, geborduurd en gemarmerd, dat D'AR-
 GENVILLE haar *la Livrée*, dat is Livrey-Slak,
 noemt, komt hier op het Tapyt. LISTER
 vindt deeze, in Engeland, meer op vogtige
 Velden, dan in lommerryk Geboomte. Hy
 onderscheidtze van de gewoone Slakhoorens,
 met reden, ook daarom, dat zy niet met
 dezelve paaren. D'ARGENVILLE merkt
 aan,

(680) *Helix Testâ Umbilicatâ, convexâ, acuminatâ, Aper-*
turâ sub-orbiculari bimarginatâ, antice elongatâ, Faun. Suec
 2184. M. L. U. 668. N. 371. LIST. *Angl.* 119. T. 2. f. 4.
 REGNEF. *Conch.* I. N. 52. ARGENV. *Conch.* T. 32.
 (28) f. 8. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 27. f. 3.

aan, dat menze in Vrankryk op Heijen en op de Bergen vindt. LINNÆUS, niettemin, geeft 'er den naam van *Boomslak* aan. Zy is door de Navel, welke zy, volgens hem, wyd heeft, wel duidelyk van de Tuin-Slakhoorens verschillende; doch ik word zulks in de Afbeelding van LISTER niet gewaar, en vind by hem ook van den dubbelen Rand geen gewag gemaakt. 't Schynt dat men 'er een omgeslagen Rand door moet begrypen.

(681) Slakhooren, die de Schaal genaveld, en platagtig verhevenrond heeft, met eene langwerpige gerande Mond-Opening.

DCLXXXI
Helix
Zonaria.
 Geban-
 deerde
 Posthoorn.

Deeze behoort onder de Land-Slakken, en komt in de Zuidelyke deelen van Europa voor. Zy heeft de grootte, ongeveer, van de gewoone Tuinflak, maar is van boven plat, met eene wyde Trompetswyze Mond-opening, en de Navel van onderen tot aan den Top toe doorboord. De geheele Oppervlakte is zeer schoon glanzig, de Kleur wit of geelagtig, met twee breede bruine Banden op de onderste Gier, waar van de eene over de andere Gieren voortloopt naar den Top. Wy noemenze

(681) *Helix Testâ Umbilicatâ convexâ depresiusculâ, Aperturâ oblongiusculâ marginatâ. Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 3. f. L, LL. KNORR Verzam. V. D. Pl. 21. f. 3, 4.*

I. DEEL. XVI, STUK.

VI. menze de *Gebandeerde* Posthoorn. Van Gestal-
 AFDEEL. te zweemt zy veel naar de Belflak, hier voor
 LVII. beschreeven, doch heeft den Rand der Gieren
 HOOFD- niet fcherpagtig.
 STUK.

DCLXXXII. (682) Slakhooren, die de Schaal genaveld en
Helix verhevenrond, de Opening rondagtig,
Ungulina. gerand, van boven uitgerekt heeft.
Indifche
 Posthoorn.

Hier wordt een Hoorentje bedoeld, dat RUMPHIUS het Slangetje getyeld heeft, doch het verdient eigentlyk den naam van *Posthoorn*, en wel van *Indifche*, tot onderscheiding, als uit Indie afkomstig zynde. Dat Exemplaar, 't welk zig in 't Kabinet van de Koningin van Sweeden bevondt, hadt eene geelagtige Nagelkleur, waar van de bynaam.

DCLXXXIII. (683) Slakhooren, die de Schaal genaveld en
Helix stomp verhevenrond heeft, met vyf ron-
itala. de Gieren, een open Navel en de Ope-
 Italiaan- ning rondagtig.
 fche.

Dit is ook een Landflak, uit de Zuidelyke dee-

(682) *Helix* Testâ Umbilicatâ convexâ, Aperturâ marginatâ sub-orbiculatâ, supra elongatâ. M. L. U. 668. N. 372. RUMPH. *Rar.* T. 27. f. R. Planorbis Indica. PET. *Gaz.* T. 1. f. 6. KLEIN *Ostrac.* T. 1. f. 11.

(683) *Helix* Testâ Umbilicatâ convexâ obrusâ, Anfractibus quinque teretibus, Umbilico patulo, Aperturâ suborbiculatâ. *Syst. Nat.* XII.

deelen van Europa. Zy heeft de Schaal witagtig met éénen bruinen Band: de grootte is als die van een Hazelnoot.

VI.
I. DEEL.
LVII.
HOOFD.
STUK.

(684) Slakhooren, die de Schaal genaveld, doorboord, stomp verhevenrond heeft, met vyf ronde geelagtig witte Gieren, en een wyden Navel.

DCLXXXIV.
Helix Lu. sitanica.
Portugeesche.

Dit is een taamelyk groote Land-Slakhooren, uit de Zuidelyke deelen van Europa, wit; zonder Band, maar op de Rug een weinig geelagtig. De Navel-Opening is zo wyd, dat men alle de draaijen der vyf Gieren, tot aan den Top toe, daar in beschouwen kan. LINNÆUS noemtze de *Portugeesche*.

(685) Slakhooren, die de Schaal genaveld Eyrond, met drie gestreepte Gieren, en de Opening ovaal, aan den Top aangegroeid heeft.

DCLXXXV.
Helix Mammillaris.
Getepelde.

In de Rivieren van Afrika onthieldt zig deeze, die eenigermate naar een Neriet gelek, maar

(684) *Helix Testâ Umbilicato-perforatâ convexâ obtusâ, Anfractibus quinque teretibus flavescence-albidis, Umbilico patulo, Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T. 2. f. T.*

(685) *Helix Testâ Umbilicatâ ovatâ, Anfractibus tribus striatis, Aperturâ ovatâ, apici adnatâ, Syst. Nat. XII. ARGENV. Conch. T. 31. (27) f. Lin. 2. N. 7, nimis mucronata,*

E e

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. maar de Oopening groot hadt, zynde overdwars
 AFDEEL. zeer fyn en dicht, overlangs wat ruimer ge-
 LVII. streept. De Oopening was ovaal, met de bin-
 HOOFD: nenfte Lip van vooren aan de Gieren gehecht.
 STUK.

DCLXXXVI. (686) Slakhooren, die de Schaal genaveld en
Helix verhevenrond heeft, met vyf ronde Gie-
Hispana. ren, de Navel fyn-doorboord, de Mond-
 Spaansche. Oopening rondagtig.

De Schaal van deeze is Hoornkleurig. Zy
 onthoudt zig in de Zuidelyke deelen van Eu-
 ropa.

DCLXXXVIII (687) Slakhooren, die de Schaal genaveld en
Helix langwerpig Eyrond heeft, van binnen
Lutaria. Kleuriger, de Mond-Oopening ovaalagtig.
 Slykerige.

Van deeze is de Woonplaats, zo wel als de
 reden van den bynaam, onbekend.

IV. Die de Gieren rond hebben en geen
 open Navel.

DCLXXXVIII (688) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-
Helix te
perversa.
 Topflak.

(686) *Helix Testâ Umbilicatâ convexâ, Anfractibus quinque
 teretibus, Umbilico tenui perforato, Aperturâ suborbiculatâ.*
Syst. Nat. XII.

(687) *Helix Testâ Umbilicatâ ovato oblongâ, interne colo-
 ratiore, Aperturâ subovatâ. M. L. U. 669. N. 373.*

(688) *Helix Testâ sub-umbilicatâ ovato-oblongâ, contrariâ,
 Sulphureâ. M. L. U. 669. N. 374. GREW. Mus. T. 10. f. 9.*

te genaveld , langwerpig Eyrond , dik-
wils links gedraaid en Zwavelgeel heeft.

VI.
AFDEEL
LVII.
HOOFD-
STUK.

Hier worden de *Topflakken* bedoeld. LIN-
NÆUS , schoon in de Kenmerken maar van
Linkfe die geel zyn spreekende , heeft nog-
thans Verscheidenheden daar van gekend : want
hy verhaalt , in de beschryving van 't Kabinet
der Koningin van Sweeden , dat 'er ook Regt-
fe zyn , en dat de Kleur in sommigen geel is ;
in anderen geel met een of twee Purperagti-
ge Streepen ; in anderen bleek met digte brui-
ne Banden. De Roozekleurige evenwel , de
groen- en bruinagtige , en van andere Kleuren ,
schynen hem niet bekend te zyn geweest. Veel
hooger is ook dikwils de Kleur dan Zwavel-
geel. Ik verwonder my , dat hy van de ge-
rande of omgeboogene Mond-opening en van
de aangezoomde Schaal niet spreekt. 't Is
een Rivier-Slakhoorn , waar van de linkfe en
fraay gekleurde nog in veel agting zyn. De
witte Rand om den Mond is eigen aan deeze
Hoorens. Sommigen hebben vyf , anderen zes
Windingen of Gieren. Zo fraay als de Af-
beeldingen van GUALTHIERI zyn , zo slegt
zyn die van D'ARGENVILLE. LINNÆUS
zegt

BONANN. *Reer.* III. T. 116. PET. *Gaz.* T. 44. f. 7.
GUALTH. *Test.* T. 5. f. P, O. Unique. ARGENV. *Conch.*
T. 12. (9) f. G. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 16. f. 5 : IV.
D. Pl. 28. f. 4, 5 ; V. D. Pl. 23. f. 4, 5

E e 2

I, DEEL. XVI. STUK.

VI. zegt met reden, dat de Topflakken eeniger-
 AFDEEL. maate genaveld zyn; want zy hebben, by den
 LVII. Rand, een klein Navelgaatje. De Afbeelding
 HOOFD- van BONANNI vertoont de Topflak niet.
 STUK.

DCI XXXIX. (689) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-
Helix te ondoorboord, rondagtig, stomp, door-
Fantina, schynende en zeer broosch heeft, met
 Kwalle- de Opening agterwaards breeder en de
 bootje. Lip uitgerand.

Dit is een Zee-Slakhoorentje, dat alom aan de Kusten van de oude Wereld, doch byzonderlyk in de Middellandsche Zee voorkomt, zegt LINNÆUS. BONANNI verhaalt, dat 'er, na een geweldigen Storm, twee aan den Oever van den Kerkelyken Staat, by Rome, gevonden waren, die hem zyn Vrind gebragt hadt, zynde de eene geel, met een donkere Streep over 't midden van de Gieren, de andere uit den bleek Roozekleurige fraay paarschagtig. Of dit nu de zelfden zyn, als die by RUMPHIUS, welken wy *Kwallebootjes* noemen,

(689) *Helix* Testâ subimperfectâ, subrotundâ, obtusâ, diaphanâ fragilissimâ, Aperturâ pestice dilatâta, Labro emarginato. M. L. U. 670. N. 375. COLUMN. *Aquat.* 23. T. 22. *Purp.* T. 13. f. 2. BONANN. *Recr.* III. T. 5. SLOAN. *Jam.* T. 1. f. 4. & T. 572. f. 23. RUMPH. *Rar.* T. 20. f. 2. GUALTH. *Test.* T. 64. f. O. Cochlea colore speciosior. *Phil. Trans.* 301. p. 2051. Cochlea purpurea tenuis Ore ampliore. BROWN. *Jam.* 399. T. 39. f. 1. KNORR *Verm. sam.* II. D, Pl. 30. f. 2, 3,

men, kan ik niet zeggen. Men wil dat zy ^{VI.} deezen naam hebben, om dat het Dier bestaat ^{AFDEEL:} in een Slymige Worm, naar de Kwallen ge- ^{LVII.} lykende, die met zyn End tot de Opening ^{HOOFD.} der Schaal uitsteekt, terwyl dezelve als een ^{STUK.} Bootje op het Water dryft, gelykerwys de Nautilusfen. Sommigen hebben 'er, om die reden, den naam van 't blaauwe Nautilusje aan gegeven. Zelden vallen zy een Duimbreed groot. Het Slakje, levendig zynde, is met een Violetkleurige Vogtigheid bekleed, welke de Handen, van de genen, die het behandelen, besmet.

(690) Slakhooren, die de Schaal ondoorboord, ^{DCXC.} *Helix*
byna Eyvormig, stomp, Hoornagtig, ^{Vivipara.}
met bruine Banden; de Opening eeni- ^{Jongwer-}
germaate rondagtig heeft. ^{pendeSlak.}

Het eigentlyke Kenmerk van deeze Rivier-Slakhoorens bestaat daar in, dat zy leevende Jongen voortbrengen, en dit geeft 'er den bynaam aan. Hier in zyn zy van de meeste andere Hoorens vershillende, die altemaal Eijerstokken, uit een menigte van Eijertjes famenge-

(690) *Helix Testâ imperforatâ sub-ovata, obtusâ, Comeâ, Cingulis fuscatis, Aperturâ sub-orbiculari. Faun. Succ. 2185. LIST. Angl. 133. T. 2. f. 18. Exerc. II. p. 17. T. 2. Conch. 2. T. 126. f. 26. GUALTH. Test. T. 5. f. 1. SWAMM. Bibl. T. 9. f. 5-13. SEB. Rab. III. T. 39. f. 12. KNORR Verzam. V. D. Pl. 17. f. 4.*

E e 3

VI. gefield , of Eijertrosfen , of losfe Eijeren ,
 AFDEEL. baaren *. De Oesters en Mosfelen evenwel ,
 LVII. en mischien ook veele andere Doubletten ,
 HOOFD- brengen insgelyks levendige Jongen voort †.
 STUK.

*Jongwer-
 pende Slak.*

* Zie 't

XV. STUK,
 bladz. 12.

† bl. 419.

SWAMMERDAM heeft een geheel Vertoog
 over dit Schepzel uitgegeven , onder den naam
 van een *Wonderbaarlyke , leevendbaarende , Kri-
 stallyne Slak*. De andere Slakken , naamelyk ,
 wel onderzocht hebbende , meende hy derzel-
 ver Eigenschappen genoegzaam te kennen ,
 om daar uit algemeene Regelen op te maa-
 ken ; doch aan de Ontleeding van deeze Slak
 komende , ontdekte hy nieuwe Wonderen ,
 die hem over de ondoorgrondelyke Wysheid
 van den Schepper deden verbaasd staan. „ Het
 „ is , zegt hy , een Waterflakje , dat men in
 „ Holland in de Slooten , als ook in Rivieren
 „ en Zoet Water op Steenagtige en Zand-
 „ gronden , menigvuldig vindt. In de Slooten
 „ kruipen dezelve op de Waterplanten en
 „ in de Modder , die zy tot haar Voedzel ge-
 „ bruiken , als ook de Kley , daar ik ze de
 „ eerste maal in gevonden heb : waar door zy
 „ zo vuil bekorst worden , dat alle de fraai-
 „ heid van haare Hoorentjes verdwynt.” Hier-
 om hadt hy hetzelfde naakt afgebeeld , zonder
 Huisje , dat men voorzigtig moet wegbreeken :
 want dit Slakje heeft , gelyk de Purperhoo-
 rens en anderen , een Dekzeltje , aan zyn Voet
 zittende , daar het , zo dra het de minste be-
 weeging in 't Water verneemt , de Opening

zo digt mede toefluit, dat men 'er geen Naald VI.
 kan inbrengen, en overzulks niet in staat is ^{AFDEEL.}
 om het Slakje uit zyn Hoorentje te krygen, ^{LVII.}
 zonder dat men 't zelve, van boven, aan stuk-^{HOOFD-}
 ken breekt, met een platten Nyptang, nee ^{Jongwer-}
 mende als dan het Slakje, zagte-lyk, daar uit. ^{pemde Slak.}
 Dus wordt men gewaar, dat het met zeer
 sterke Spieren of Peezen gehecht is aan zyn
 Hoorentje.

LISTER, die deeze Soort in 't eerst de zeer ^{DeHooren.}
 groote, bruin- of zwartagtige, gebandeerde
 Slakhooren, getyeld hadt, geeft 'er vervol-
 gens den naam van *Groenagtige* aan. Moog-
 lyk waren die eersten, als gemeld is, met een
 Korst van Vuiligheid begroeid. Hy vondtze
 ten minste zo groot als de gewoone Tuinlak-
 ken, dikker van Schaal en langwerpiger, som-
 tyds anderhalf Duim hoog. In verscheide Ri-
 vieren, Meiren en Moerasfen, van Engeland,
 waren zy hem overvloedig voorgekomen, aa-
 zende op het Fonteinkruid en andere Water-
 planten. Den Afgang nam by waar, ongemeen
 klein te zyn, van grootte en gedaante als
 Zaad van St. Jans Kruid, die van het Dier,
 even als van de Schaapen en Konynen, by
 veele Keutels agtereen, uitgeworpen werdt.

De Slak is geelagtig, met bruine Vlakjes ^{Het Dier.}
 digt besprenkeld. Zy heeft een breedten plat- ^{Pl. CXXIV}
 ten Voet, waar mede zy, even als de Aard- ^{Fig. 4.}
 flakken, op den bodem der Rivieren en Wa-
 teren kruipt. Ook gaat zy met dien Voet

E e 4

som-

VI. fomtyds aan de Oppervlakte van het Water
 AFDEEL. hangen, en zwemt daar mede. Zy heeft de
 LVII. Hoorntjes, op den Kop, niet met Knopjes,
 HOOFD- maar spits, gelyk de Slakken der Zeehoorens,
 STUK. en de Oogen staan, even als in sommigen der-
*Jongwer-
 pende Slak.* zelveu, onder aan de Hoorntjes. Tot den Bek
 geeft zy een Snuit uit, van taamelyke langte.
 Tandē zyn 'er niet in gevonden. Het Dier
 heeft witagtige Kieuwen, en werpt door zeke-
 re Opening, gelyk de Visfchen, het ingenomen
 Water uit.

De Inge-
 wanden.

Dit nam LISTER in deeze Slakken uitwen-
 dig waar, en dezelveu openende, door het
 doorsnyden van het Ruggevlies, ontdekte hy
 een Saffraankleurig Tepeltje, dat de uitgang
 was van de Lyfmoeder, waar nevens die van
 den Endeldarm zig vertoonde, veel wyder dan
 de Keel. Dit fchryft hy daar aan toe, dat het
 Dier door enkele zuiging zyn Voedzel nuttigt;
 hebbende, in tegendeel, een groote Maag, die
 van de Lever t'eenemaal omwonden wordt.
 Als menze in de Winter ontleedt, dan is de
 Maag, zo wel als het Gedarmte, geheel ledig:
 zo dat zy, in dit Jaargety, geen Voedzel fchy-
 nen te gebruiken. Ook wierpen deeze Slakken,
 in Maart uit de Rivier gehaald zynde, en in
 witte Kommetjes gehouden, geen Excremen-
 ten in 't geheel uit. De Lever, die groenag-
 tig geel is, beflaat de geheele Krul van de
 Hooren. Het Dier heeft een zeer klein Hartje,
 even als de andere Slakken.

De

De Lyfmoeder heeft dit byzonders, dat zy ^{VI.} buiten de Slak geplaatst is en leevende Jon- ^{AFDEEL.} gen bevat. Zy maakt een langwerpigen Zak ^{LVII.} uit, die byna drie Gieren vult van de Hoo- ^{HOOFD-} ren. Tegen 't end van Maart zodanig een ^{STUK.} Lyfmoeder van een gekookte Slak openende, <sup>Jongwer-
pende Slak.</sup> vondt hy daar in vyftien Jonge Slakhoorntjes, <sup>De Lyf-
moeder.</sup> die geheel los waren, zo van de Lyfmoeder als van elkander, en in 't klein volkomen ge-
leeken naar de oude Slak, hebbende zelfs ee-
ne hardagtige en gebandeerde Schaal. Voorts
bevonden zig daar in nog een menigte van
Eytjes of onvolmaakte Jongen. In een ande-
re, die ongekoekt was, trof hy wel twintig
Slakhoorentjes aan, van grootte tusfchen Maan-
zaad en Peperkorrels. In 't begin van April
bragten zodanige Slakken, in Glazen bewaard
zynde, twee of drie Jonge Hoorentjes voort.
Op 't laatst van July 'er eenigen ontleeden-
de, vondt hy in de Lyfmoeder omtrent dertig
Slakhoorentjes: maar in 't begin van Decem-
ber zulks werkftellig maakende aan een Slak,
die een half jaar van hem in Potjes was ge-
houden, bespeurde hy dat de Lyfmoeder ge-
heel vol was van kleine Hoorentjes. Zouden
dit die Kryftallyne Bolletjes niet zyn, waar
mede SWAMMERDAM zeker Ingewand in deeze
Slakken gevuld vondt? Hy twyfelde nader-
hand, o, het gene hy voor de Lyfmoeder
hadt aangezien ook de Maag ware, en vondt
die Bolletjes, als Zand, ook in de Lyfmoeder.

VI. De Nederduitsche Leezer kan dit in 't Werk
 AFDEEL. van dien schranderen Natuur-onderzoeker zelf
 LVII. nazien. Ik vergezel gedagten Engelschman,
 HOOFD- die tegen 't end van Juny, des Jaars 1694, in
 STUK. vyf Rivierslakken van deezen aart, welke ge-
Jongwer-
pende Slak.
 De Eijer-
 stok,
 kookt waren, te famen vondt 33 jongen in de
 Schaal, en 241 nog in 't Ey begreepen: dat
 is in ieder tusfchen de vyftig en zestig Jongen.
 Hy oordeelt, dat de Winter de tyd der
 Vruchtmaking in deeze Slakken zy, en de on-
 volmaakte Jongen houdt hy voor eene Over-
 bevrugting. Eindelyk spreekt hy van den
 Eijerstok als volgt. „ In dit Dier is zeker
 „ gevorkt Ingewand, of uit twee Zakken be-
 „ staande, op de wyze van de Kuit der Vis-
 „ schen. Het is smal en van maatige uitge-
 „ strektheid, met een uitpuiling in 't midden.
 „ Het legt naast onder de Maag, en deszelfs
 „ spitse deel is aan den bodem van 't Lyf-
 „ moeder-Zakje gehecht: weshalve ik in 't
 „ vermoeden ben gekomen, dat het gemeen-
 „ schap met de Lyfmoeder heeft, en dus de
 „ Eijerstok zy. Ook wordt myn vermoeden
 „ daar door bevestigd, dat dit Deel alleenlyk
 „ in de Wyfjes plaats heeft, en in de Man-
 „ netjes t'eenemaal ontbreekt.”

verschil
 der Man-
 netjes
 van de
 Wyfjes.
 * Zie
 XV. STUK.
 bladz. 6,
 enz.

Dit verschil van Sexe maakt eene andere
 byzonderheid in deeze Hoornslakken uit, te
 aanmerkelyker, om dat men van weinigen
 maar, dienaangaande, zekerheid heeft *. „ De
 „ Mannetjes (zegt LISTER) zyn in deeze
 „ Ri-

„ Rivierflakken door de Lyfmoeder en Teel- VI.
 „ deelen gemakkelyk te onderscheiden. Be- AFDEEL.
 „ geert men, echter, eenig uitwendig Ken- LVII.
 „ merk, zo moet men weten, dat de Man- HOOFD-
 „ netjes doorgaans kleiner zyn, en dat in de- STUK.
 „ zelve het regter Hoorntje eens zo breed *Jongwer-*
 „ is als het flinker en in een stompe Punt uit- *pende Slak.*
 „ loopt. Dus schynt dan, in dezelve, de
 „ regter Hoorn, om zo te spreken, Manne-
 „ lyk, de flinker Vrouwelyk te zyn, en nog-
 „ thans zyn zy geenszins Hermaphrodieten of
 „ van beiderley Sexe.

„ In het Mannetje loopt, schuins over den *Saffraan-*
 „ Kop en de Schouders heen, een foort van *kleurig*
 „ Schaft (*Penis*) of zeer Vezelagtig Kanaal, *Vogt.*
 „ dat vol is van zeker Saffraankleurig Vogt,
 „ zo dik als Honig, 't welk een schoone
 „ Verwstof is, wanneer men 't zelve op Pa-
 „ pier strykt. Zo men deeze Slakhoorens in
 „ wit Porfelein houdt, dan zyn zy gewoon
 „ eenige Druppeltjes neder te laten van dit
 „ geele Vogt, 't welk de Potten kleurt. Als
 „ gy, anders, den geheelen Kop met de
 „ Hoornen in eenig Mannetje doorgesneeden
 „ hebt, zo kunt gy, door dat Kanaal zagttjes
 „ te drukken, het Saffraankleurige Vogt op-
 „ waards doen stygen, en dan zult gy het-
 „ zelve zien uitgaan door den Top van de
 „ regter, maar geenszins door dien van de
 „ flinker Hoorn, noch door de Snuit; 't welk
 „ tot een klaar bewys verstrekt, dat in die
 „ Hoorn

VI. „ Hoorn de Teeldeelen vervat zyn, waar van
 AFDEEL. „ 't gezegde Rugkanaal een groot gedeelte
 LVII. „ is. In de Mannetjes van deeze Rivier-
 HOOFD- „ Slakken, bovendien, is dicht tegen de Darm-
 STUK. „ Lever een ander Ingewand, 't welk de
Jongwer- „ draaijen volgt van de Lever. Dit Ingewand
pemde Slak. „ heeft een heldere Goudgeele Kleur, en ik
 „ gis dat hetzelfde de Hom zy, die in gedag-
 „ te Vezelagtige Buis schynt uitgestort te
 „ worden. Ja, in 't midden van Juny dat deel
 „ in Mannetjes doorsnydende, vloeide daar
 „ op staande voet een dik geelagtig Vogt uit,
 „ even als uit de Hom der Viscfen, wanneer
 „ die gezwollen is, voortkomt. Dus schynt
 „ de dikte van dat Saffraankleurige Vogt, in
 „ het Vezelagtige Kanaal vervat, een groote
 „ overeenkomst daar mede aan te wyzen.”

Blaauw Le- „ Zo ziet men dan, dat SWAMMERDAM
 vensvogt. „ gelyk hadt, wanneer hy zig over de byzondere
 Eigenschappen van deeze Rivierslakken groo-
 telyks verwonderde. Men kan zyn Vertoog
 dienaangaande nazien, en overweegen of de
 leevende Wormpjes, door hem in deeze Slak-
 ken gezien, ook tot het Mannelyk Zaad be-
 trekking hebben. Leevende Jongen te baaren,
 terwyl de andere Hoorens Eijerleggende zyn,
 is het niet alleen, maar bovendien het verschil
 van Sexe, daar men die in de andere Slakhoo-
 rens vereenigd vindt, en het uitgeeven van een
 Saffraankleurig Vogt; 't welk dezelve aanmer-
 kelyk maakt. Hier komt nog by, dat uit dee-

ze Slakken, in 't midden van den Winter door-
 gefneeden, volgens de waarneeming van LIS-
 TER, een Levensvogt vloëide, 't welk schoon
 blaauw was, byna met den glans van een
 Elementsteen. Ongevaar een Once daar van
 op 't Vuur zettende, stelde het, door een
 zachte kooking, als Eywit, blaauwagtig van
 kleur.

VI.
 AFDEEL.
 LVII.
 HOOFD-
 STUK.

*Jongwer-
 pende Slak.*

(691) Slakhooren, die de Schaal ondoorboord, DCXCI.
 rondagtig, effen, doorschynend, geban-
 deerd, met de Opening rondagtig Maans-
 wyze heeft. *Helix Nemoralis*.
 Tuinlak.

Dit laatste heeft, volgens dien zelfden Au-
 theur, ook plaats in de *Tuin-Slakken*, die door
 een Sneedje, in de Huid gemaakt, een bleek-
 blaauw Vogt uitgeeven, 't welk stolt en hard
 wordt in Wyngest. Schoon menze in de
 Tuinen aantreft, zyn zy doch in de Boschen
 niet ongemeen, ja komen overal voor, daar
 men Geboomte en Groente vindt. In West-
 gothland vondt LINNÆUS haar op de Steen-
 rotfen. Aangaande de ongemeene verscheiden-
 heid van kleur, die in dezelve plaats heeft,
 is door LISTER opgemerkt, dat zy niet zel-
 den

(691) *Helix Testâ imperforatâ subrotundâ lævi, diaphanâ
 fasciatâ, Aperturâ subrotundo-Lunatâ. Faun. Suec. 2186. M.
 L. U. 670. N. 376. It. Oel. 127. It. Westgoth. 84. LIST.
 Angl. 116. T. 2. f. 3. ARGENV. Conch. T. I. N. 53. PET.
 Mus. 5. N. 14.*

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. den eenkleurig Citroengeel zyn of Afchgrauw,
 AFDEEL. maar dikwils met één, twee, drie of vier en
 LVII. meest met vyf bruine Banden getekend. Zy-
 HOOFD- ne naauwkeurige onderscheidingen, van die
 STUK. *Tuinflak.* Tekening, zal ik niet ophaalen; maar alleen
 aanmerken, dat ik in de Kleur vry veel ver-
 schil heb waargenomen, in byzondere deelen
 van ons Land. In vette Landsdouwen, Kley-
 gronden en vrugtbaare Boomgaarden vond ik-
 ze grooter, op schraale Gronden kleiner, en
 in 't Zand der Duinen ledige Hoorens, byna
 Roozekleur. De Slak zelf is ook op de eerst-
 gemelde plaatsen lyviger en vetter, op de laats-
 ten schraalder.

Paaring. LISTER, ondertusfchen, heeft opgemerkt,
 dat dit verschil van Kleur geen Soortelyk on-
 derscheid uitmaakt, alzo hy geheel verschil-
 lende, ja ongebandeerde met de genen die ge-
 bandeed waren, gepaard vondt. Het zyn de
 eersten, zegt hy, die na den Vorst te voor-
 schyn komen en gaan kruipen. Zy paaren in
 Mey, doch geen doen dit, dan die volwas-
 sen zyn of van behoorlyke grootte. Haare
 Paaring geschiedt, dewyl zy Hermaphrodieten
 zyn, op de manier der naakte of Kelderflak-
 ken *. „ Indien gy, met een Pennemes, den
 * Zie 't „ geheelen Hals, die buiten de Schaal uitge-
 XIV. STUK, „ stoken wordt, affnydt, dan zult gy (zegt
 bladz. 145. „ LISTER) behalve het begin der Zwelgkeel
 „ ook de Teeldeelen en den Endeldarm heb-
 „ ben. Dit was de reden, dat by de Romei-
 „ nen,

„nen de Halzen der Slakken onder de din- VI.
 „gen, die grootelyks tot opwekking van de AFDEEL.
 „Minnedriften strekten, geteld werden. De LVII.
 „Lyfters hebben 'er grooten Smaak in: zy HOOFD-
 „pikken de Schaal van onderen met den Bek *Tuinflak.* STUK.
 „door, en haalen 'er het Dier uit.”

Gelyk onze Tuinflakken, in de uitwendige verschil
 Gestalte, van de Wyngaardflakken * verschil- van de
 len, zo hebben zy ook eenig verschil in de Wyngaard-
 inwendige deelen. SWAMMERDAM geeft ons Slakken.
 daar van, door vergelykinge van de een met * Bladz.
 de andere, een omftandig Berigt. Egter fchynt 425.
 dit onderscheid niet van veel belang te zyn,
 doch in de manier van Paaring vindt hy een
 groot verschil; „alzo de Roede (*Penis*) in
 „de Tuinflakken veel verder omgestroopt en
 „ge-erigeert wordt; weshalve zy ook aan
 „haar begin mede bezet is met dergelyke
 „Kliertjes als de Huid. De Paaring duurt
 „by haar ook veel langer, dan in de Wyn-
 „gaard-Slak, en de geheele Roede, tot haar
 „uiterfte End toe, wordt van de eene Slak
 „in het Lighaam van de andere ontvangen,
 „die men dan, fomtyds, zeer aartig door
 „elkanderen geftrengeld ziet. Het is ver-
 „wonderlyk, hoe de Roede van de eene Slak
 „zig, om de Roede van de andere Slak om-
 „windende, in derzelve Lyfmoeder inplant;
 „terwyl haare Lyfmoeder tevens die van de
 „andere inneemt. Zoo men de Slakken op
 „dien tyd van elkander trekt, dan ziet men
 „ de

VI. „ de wederzydsche Roeden uit de Opening
 AFDEEL. „ der Lyfmoeder van ieder Slak te voorschyn
 LVII. „ komen, welke zy dan, inwaards omstroopen.
 HOOFD- „ de en wonderlyk beweegende, weder bin-
 STUK. „ nen een korten tyd in haar Lighaam trek-
Tuinflak. „ ken. En, aangezien de beide Slakken haa-
 „ re Teeldeelen in de regterzyde van den
 „ Hals hebben, zo sluiten de Koppén, ge-
 „ duurende de Paaring, byna kruislings tegen
 „ elkander; waar door ook het Lighaam en
 „ de Hoorntjes van ieder Slak eene byzonde-
 „ re plaatzing hebben.”

DCXCII. (692) Slakhooren, die de Schaal ondoorboord,
Helix rondagtig, effen, gebandeerd heeft,
Lucorum. met eene langwerpige bruine Opening.
 Bosch.
 Slak.

GUALTHERI haalt de tweede Aardflak van LISTER aan, die 's Winters huisvest in de Scheuren of holle Stammen van oude Boomen; doch 's Zomers het Moes en allerley Kruid in de Tuinen vreet, ja de Vrugten zelfs niet onbeschadigd laat. Men zou ze derhalve zo wel een Tuinflak mogen noemen, als de voorgaande Soort en beiden komen zy ook in de Bosfchen voor. In de Boomgaarden is zy maar al te gemeen. Ik heb deeze, die veel
 groo-

(692) *Helix Testâ imperforatâ, subrotundâ, lavi, fasciatâ; Aperturâ oblongâ fuscâ, Syst. Nat. XII. GUALTHERI Test. T. I. f. C.*

grooter zyn dan de gewoone Tuinlakken, hier buiten Amsterdam gevonden; twee daar van tot de Proefneemingen van SCHAEFFER gebruikt; en die eenige Weeken met Slaa-bladen gevoed. De uitlag voldeedt my niet genoeg, om niet nog eens herhaald te worden.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.
*Bosch-
Slak.*

LISTER zegt, dat deeze nauwlyks half zo groot is als de Wyngaard-Slak; doch dan beoogt hy niet de hoogte en breedte, maar de Lighaamelyke grootte: want in zyne Afbeeldingen is de evenredigheid omtrent als drie tot vier. Ook zyn, noch deeze, noch de voorgaande, altoos net even groot, in haare Soort. De Kleur, zegt hy, is bruin of Kastanje; met eenige breede Banden en veele geelagtige of Afchgrauwe Vlakken als gemarmerd. De Randen der Opening zyn een weinig omgeboogen, wanneer de Hooren haare volkomene grootte bereikt heeft. De Schaal heeft vyf Gieren en haare Top puilt weinig uit. Het Dier komt met dat der andere Tuin-Boom- en Bosch-Slakken nagenoeg overeen. 't Verschilt van de voorgemelde Rivierslakken*, daar in, grootelyks, dat men 's Winters ook haare Darmen met Vuiligheden gevuld vindt, die hard zyn, en zekere figuur hebben. In 't end van Mey of in 't begin van Juny paaren zy, en men kanze, dus gepaard, opneemen, zonder dat zy elkander loslaaten. De Pyltjes van de Roeden, die in haar Halzen ingelaten waren, bestonden uit

F f

een

VI. een broofche Aardagtige zelfftandigheid, van
 AFDEEL. eene fraaije Gefalte. De Eijeren vindt hy,
 LVII
 HOOFD. in July, in de Tuin, overvloedig onder 't
 STUK. Kruid; zynde taamelyk groot, een weinig famenhangende, wit, met eene Vliezige zagte Schaal. In 't begin van de Herft waren de Jongen reeds zo groot als Hazelnooten.

*Bofch-
Slak.*

Het Kwyl. Omtrent het Kwyl, welk deeze en andere Slakken zo overvloedig uitwerpen, dat het den Weg, dien zy gegaan hebben, en dus haare verblyfplaats aantoot; nam gezegde Heer dit volgende waar. „ Het fchynt een „ ander Vogt, en grootelyks verfchillende te „ zyn van dat gene, 't welk door een fteek „ in 't Lighaam van de Slak, of door eene „ infnyding in de Huid gemaakt, uitgelaten „ wordt: want dit laafte is blaauwagtig en „ veel dunner. Dit Vogt, dat zy van zelf „ uitfpuuwen, is dikker, taajjer, en een weinig meer gekleurd, naar 't geele trekkende; „ misfchien van de afgeknaauwde Kruiden in „ de Maag, uit welke het voortkomt, dus „ geverwd zynde.” Van beide die Vogten deedt hy in een Flefchje, en fchuddende die wakker ondereen, ftolden zy tot een Klomp, als van geele Lil. Het blaauwagtige Vogt, in tegendeel, op zig zelf alleen even zo gefchommeld, ftolde nimmer. Eenige Slakhoorens in een Doek gedaan hebbende, beftrooidde hy die, nu en dan, met een weinig Zouts: dus gaven zy wel veel, doch geen ander dan
 taay

taay geelagtig Speekzel, en wederom van dit
 blaauwagtige Vogt tot een gemaakte Wonde
 uit. „ Hier uit blykt (zegt hy) dat het hoog-
 „ roode Vogt van eenige Rivierflakken [gelyk
 „ van de Posthoorentjes, hier voor beschree-
 „ ven *,] van zelf uitgekwyld, de natuur van
 „ Speekzel heeft, niet van Bloed: daar de Ou-
 „ den geheel anders oordeelden van de Pur-
 „ perverw.”

„ Laat het blaauwagtige Vogt, [voor heen,
 „ in de Jongwerpemde Slak, het blaauwe Le-
 „ vensvogt genoemd †,] door de Infnyding †
 „ van de Huid uitgelaten, in een Lepel, zag-
 „ telyk, een weinig op een gloeiende Kool
 „ uitdampen; zo verandert hetzelve, byna
 „ oogenblikkelyk, in een witte Lil, gelyk de
 „ Wey van Bloed; waar mede het, zo ik
 „ oordeel, een groote overeenkomst heeft.
 „ Men kan, in het ontleeden van deeze Die-
 „ ren, ontelbaare Melkaderen, die rondom
 „ de Darmen loopen, niet anders dan in de
 „ Bloedvoerende Dieren, waarneemen. Uit
 „ deeze Chyl, nu, door het Lighaam ver-
 „ spreid, zal, door de werking der Ingewan-
 „ den, waarfchynlyk, dit blaauwe Vogt ein-
 „ delyk bereid worden: te meer, dewyl het
 „ loopt door een ander slag van Vaten.”

Dan spreekt hy van eenige niet zeer beken-
 de Gebruiken, waar toe dit Vogt, en de Slak-
 ken zelf, door de Konfenaars gebezigd wor-
 den, aldus. „ Het eerste is, dat wy, in 't

F f 2

„ wit

VI.
 AFDER.
 LVII.
 HOOFD-
 STUK.

Bofch-
 Slak.
 * Bladz.
 420.

Het Bloed.

† Bladz.

444.

Gebruik.

VI. „ wit maaken van Wafch , te Montpellier
 AFDEEL. „ met eigen Oogen gezien hebben. De Hou-
 LVII. „ ten Vormen beftryken zy met Gekneusde
 HOOFD- „ Slakhoorens , en fteeken die dan in de ge-
 STUK. „ smolten Wafch : dus belet de Etter der
Bofch- „
Slak. „ Slakken de al te fterke aankleeving van de
 „ Wafch , op dat zy , door een zagte Klop-
 „ ping op de Vormen , een dun Vliesje van
 „ Wafch bekomen mogen : terwyl het overi-
 „ ge van die Konst door lang leggen in de
 „ Zonneschyn en geduurige befproeiing wordt
 „ volbragt. Het andere Gebruik is in de Beeld-
 „ houwery. Neem ongeblufchte Kalk zo veel
 „ gy wilt : meng dat met even veel wit van
 „ Ey en Vogt van Slakken , dat door een fteek
 „ is uitgelaten , en laat het wryven op een
 „ Marmersteen. Dit wordt gehouden voor
 „ een uitmuntend Middel , om gebroken Stee-
 „ nen weder famen te lymen , alzo het als in
 „ een oogenblik vast en hard wordt.”

De Tan-
den.

Van de overige Gebruiken der Slakken en
 Slakhoorens , zo in 't algemeen als in 't by-
 zonder , als mede van de Slakken Steentjes en
 Zoutbeentjes , die ook in fommige Hoornflak-
 ken voorkomen (*), reeds gefproken hebben.

* Zie xiv. de * ; zal ik hier nog maar verhaalen wat
 STUK, HOOK zegt van de Tanden deezer Slakken.
 bladz. 149,
 175. „ Uit het bovenfte gedeelte van den Bek heb
 „ ik een hard , krom , Beentje genomen , dat
 „ my

(*) SWAMMERDAM *Bybel der Natuur*, bladz. 156.

„ my toefcheen gefatzoeneed te zyn als een VI.
 „ ry van Tandén , die op orde in de Kaak AFDEEL.
 „ ftaan , en verdeeld te zyn in verfcheide , klei- LVII.
 „ ne en groote , zwarte Tandén. Het was HOOFD-
 „ egter één onverdeeld Beentje , waar mede STUK.
 „ ik deeze Slak zelf Roozebladen zag eten ,
 „ en daar kleine halfmaanswyze Deeltjes uit-
 „ fnyden , die van Gestalte waren als een
 „ Kapitaale Letter C. Het bovenfte gedeel-
 „ te , nu , van dit Beentje , is veel witter dan
 „ het onderfte , 't welk zwarter is , en meer
 „ uitgefneeden. Het heeft een fcherpen Rand ,
 „ en negen uitpuilende deelen , als Tandén ,
 „ die in het Beentje famengevoegd zyn.”
 Dit alles wordt , door een zeer fraaije Afbeel-
 ding , van gezegden Autheur opgehelderd (*).

(693) Slakhooren , die de Schaal ondoorboord , DCXCIII.
 ovaalagtig , ftomp en graauw heeft , *Helix*
 met twee bleeke Banden , de Opening *grifea*.
 langwerpig. Graauwe
 Slakhooren.

Dit is een Aardflakhoorn , voorkomende in
 de Zuidelyke deelen van Europa , zegt LIN-
 NÆUS , en getuigt , dat die van Sweeden drie-
 maal zo klein is als dezelve. Ondertusfchen
 vind ik , dat zonderling is , door hem zyne be-
 fchry-

(*) LISTER *Anim. Anglia.* p 113—116.

(693) *Helix Testâ imperforatâ sub-ovatâ obtusâ grifeâ ,*
Fasciâ duabus pallidis , Aperturâ oblongiusculâ , Syst. Nat. XII.
 GUALTH. *Test.* T. I. f. B.

Ff 3

VI. fchryving der Sweedfche Dieren op deeze
 AfDEEL. Soort niet aangehaald. GUALTHIERI geeft
 LVII. 'er den tytel van gewoone rosagtige, geban-
 HOOFD- derde, Aardflakhooren aan.
 STUK.

DCXCIV. (694) Slakhooren, die de Schaal ondoorboord,
Helix Hæ- rondagtig, bruin, met eenen witten
maftoma. Band overlangs, en de Opening Pur-
 Rood- perkleurig heeft.
 mond.

Van deeze was de plaats der afkomst onbe-
 kend. Zy bevondt zig in 't Kabinet der Ko-
 ningin van Sweeden.

V. Die van figuur als Pennen of getoo-
 rend zyn.

DCXCV. (695) Slakhooren, die de Schaal getoorend,
Helix niet doorboord heeft, den Draay als af-
decollata. gebroken geknot, de Opening fcheef-
 Geknotte. ovaal.

GUALTHIERI geeft zeer fraaije Afbeel-
 dingen van deeze Hoorentjes, waar van ik 'er
 één,

(694) *Helix Testâ imperforatâ subrotundâ fuscâ, Fasciâ longitudinali albâ, Aperturâ purpureâ, M. L. U. 671. N. 377. KNORR Verzam. I. D. Pl. 21. f. 3.*

(695) *Helix Testâ imperforatâ turrîtâ, Spirâ mutilato-truncatâ, Aperturâ obovatâ, M. L. U. 671. N. 378. BONANN. Recr. III. T. 56. PET. Gaz. T. 66. f. 1. GUALTH. Test. T. 4. f. O, P, Q. ARGENV. Conch. T. 31. (27) f. 5. KNORR Verzam. VI. D. Pl. 32. f. 3.*

één, volmaakt met het eerste der zynen over-
 eenkomstig, gekreegen heb, dat aan de Kus-
 ten van de Adriatische Zee gevonden was. **BONANNI** zegt van 't zyne, 't welk ook vry
 wel gelykt; dat zy van Elpebeen-Kleur zyn,
 en in de Sponzen huisvesten. **D'ARGENVILLE**
 getuigt van 't zyne, in de Seine gevonden,
 dat het wit en geheel effen is (*). De eerstge-
 melde geeft ze op voor Aard-of Land-Hooren-
 tjes. 't Is zonderling, dat zy, dus geknot,
 haare volkomene Gestalte hebben. Zy zyn on-
 gevaar een Duim lang.

VI.
 AFDEEL.
 LVII.
 HOOFD-
 STUK.

(696) Slakhooren, die de Schaal getoorend,
 niet doorboord, Rolrondagtig, stomp,
 met vier Gieren en de Opening ovaal
 heeft.

DCXCVI.
Helix sub-
cylindrica.
 Rolrond-
 agtige.

In de Zoete Wateren der Noordelyke deelen
 van Europa treft men dit Hoorentje aan, 't
 welk de grootte maar heeft van een Rogge-
 Graantje, Hoornagtig bleek zynde van Kleur.
 De Top is rondagtig, zeer stomp: de Opening
 heeft een omgeslagen Rand.

(697) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-

DCXCVII.
Helix
Stagnalis.
 te
 Drythoo-
 rentje,

(*) *Toute unie & toute fruste.* Dit laatste versta ik niet.

(696) *Helix Testâ imperforatâ turritâ subcylindricâ obtusâ,*
Anfractibus quatuor, Aperturâ ovali. Syst. Nat. XII.

(697) *Helix Testâ subperforatâ, subturritâ, Anfractibus*
quinque, Aperturâ ovata. Syst. Nat. XII. Turbo Stagnalis.

BASTER *Uitspann. II. p. 81. T. 7. f. 4.*

Ff 4

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

te getoorend en eenigszins genaveld heeft, met vyf Gieren, de Opening ovaal.

Hier wordt dat Hoorentje bedoeld, 't welk de geleerde Heer Doktor BASTER in Zeeland gevonden, en op zig zelf beschreeven heeft onder den naam van het *Dryvertje* of *Dryfhoorentje*. Dien naam geeft zyn Ed. daar met reden aan, dewyl het, zelfs in een Glas met Water, by het minste goed Weer, altoos met den Voet om hoog, gaat dryven en zig dus als in de Zonneschyn blakeren. Dit zelfde echter heeft ook, volgens LISTER (*), in de Jongwerpende Rivier-Slakhoorens plaats*. Zyn Ed. schryft 'er zes dikke Ringen of Draaijingen aan toe; doch de Heer LINNÆUS maar vyf: waarfchynlyk om dat 'er in de Afbeelding niet meer telbaar zyn. Het is flegts één of anderhalve Lyn lang, en derhalve nog kleiner dan 't voorgaande. Men vindt het in brakke Wateren, omtrent de Stad Zirikzee, menigvuldig, zynde de Schaal gemeenlyk met vuil begroeid, doch anders wit van Kleur. Het Slakje heeft de Snuit, naar evenredigheid der grootte, wat langer dan het Dier der Aliekruiken, en de Oogen staan niet op zyde van de Hoorntjes, die het heeft, maar onder tegen dezelve aan, gelyk

* Zie
bladz. 139,
140.

(*) Imo vero, expansi Pedis virtute, summis Aquis sese aque bene suspendere solent, ac per medias Aquas natare perque Fundum repere. *Exercit. Anatom.* II. p. 19.

lyk in de Aliekruiken - Slakjes. Dit Dryfhoo-
rentje is niet Rolrondagtig, maar veeleer Tol-
agtig of Pieramidaal.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

(698) Slakhooren, die de Schaal eenigermaa-
te doorboord en getoorend heeft, met agt
Gieren, de Opening rondagtig.

DCXCVIII.
Helix
octona.
Agdraay.

Volgens de Afbeelding is deeze nog kleiner
dan de naastvoorgaande, en niet grooter dan
een Kanarie-Zaadje. Men vindtze in de Moe-
rasagtige plaatfen van Sweeden, ter grootte van
een Rogge-Graantje, Hoornagtig van Kleur.
Dat van GUALTHERI was een Rivierhoo-
rentje.

(699) Slakhooren, die de Schaal ondoorboord,
Eyvormig; gespittst heeft, overdwars ge-
streept en bruin, met geele Banden.

DCXCIX.
Helix
pulla.
Bruintje.

De bynaam moet zekerlyk *pulla*, niet *pella*,
zyn. Op Ysland is dit Hoorentje waargeno-
men, dat nog kleiner is, hebbende de grootte
van Steenzaad *, en bruin van Kleur zynde uit
den rofsen, met de Gieren overdwars gestreept.
De Opening is half ovaal.

* *Sem.*
Lithosper-
mi

VI.

(698) *Helix Testâ subperforatâ Turritâ*, Anfractibus octo,
Aperturâ subrotundâ, *Syst. Nat. XII. GUALTH. Test. T.*
6, f. BB.

(699) *Helix Testâ imperforatâ acuminatâ ovatâ*, transverse
striatâ, fuscâ Fasciis flavis, *Syst. Nat. XII.*

F f 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

DCC.
Helix
Pupa.
Poppetje.

DCCI.
Helix
Barbara.
Barbary-
sche.

VI. Die Eyrondagtig zyn en ongenaveld.

(700) Slakhooren, die de Schaal naauwlyks doorboord, langwerpig ovaal en ruuw heeft, met zes Gieren, de Opening smal Halfmaanswyze.

(701) Slakhooren, die de Schaal niet doorboord, langwerpig, ruuw heeft, met agt Gieren, de Opening rondagtig Halfmaanswyze.

Deeze beiden zyn, in Barbarye, door den Heer BRANDER waargenomen. De Schaal der laatste is aan die der andere gelykvormig, maar de helft kleiner, dat is, maar weinig grooter dan een Gerste-Koorntje, hebbende de Mond-opening, aan den onderkant, dikwils omgeven met een graauwen Band.

DCCII.
Helix
Amarula.
Rivier-
Taufe-
kroon.

(702) Slakhooren, die de Schaal langwerpig, niet doorboord, de Gieren met Tandswyze Stekels bezet heeft.

Wy

(700) *Helix Testâ subimperforatâ ovato-oblongâ rudi, Anfractibus senis, Aperturâ Lunato oblongâ. Syst. Nat. XII.*

(701) *Helix Testâ imperforatâ oblongâ rudi, Anfractibus octonis, Aperturâ subrotundo-Lunatâ. Syst. Nat. XII.*

(702) *Helix Testâ imperforatâ oblongâ, Anfractibus spinosodentatis. M. L. U. 672. N. 379. Voluta Fluviatilis. RUMPH. Rar. T. 33. f. FF. ARGENV. Conch. T. 31. (27) f. 6. N. 6.*

Wy hebben, hier voor *, van de zoge-
naamde Paufekroonen gesproken. De gelyke-
nis van Gestalte en de plaats der afkomst,
geeft aan deeze den naam van *Rivier-Paufe-*
kroontjes: want zy vallen klein. De Kleur is
zwartagtig bruin, en de Smaak van het Dier
bitter; waar van de Latynsche bynaam. In
Oostindie onthouden zy zig in de Mond van
diepe Rivieren, volgens RUMPHIUS, die
aanmerkt, dat de Doortjes fomtyds flap zyn,
fomtyds styf en stomp. Men vindt witte van
dit slag, die zeer raar zyn. Dat van D'AR-
GENVILLE, vuilwit van Kleur, fchynt een
ander te betekenen.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.
* Bl. 164.

(703) Slakhooren, die de Schaal niet door-
boord, Eyvormig met een spitsen Top,
eenigermaate gehoekt heeft, met de Ope-
ning ovaal.

DCCIII.
Helix
Stagnalis,
Spitse
Water-
Slakhooren.

De bynaam geeft te kennen, dat deeze Soort
zig in Moerasfen, Meiren, Vyvers, en an-
dere Staande Wateren onthoude. Ik heb ze
hier, by de Stad, in Slooten rykelyk aange-
troffen, van anderhalf Duim lang, hebbende,
gedroogd zynde, eene ongemeen broofche,
dun-

(703) *Helix Testa imperforata, ovato-subulata, subangulata,*
Apertura ovarata, Faun. Suec. 2188. PET. Mus. 82, N. 805.
LIST. Angl. 187. T. 2. f. 21. Conch. II. T. 123. f. 21.
GUALTH. Tess. T. 5. f. I. FRISCH Inf. VIII, T. 7. A.C.
Helvet. V. p. 282. N. 4. T. 3. f. 25, 26.
I. DEEL. XVI. STUK.

VI. dunne, Schaal, die aan de frifche levendige
 AFDEEL. geelagtig en doorschynende was. Dit zelfde
 LVII. merkt GUALTHERI, in de aangehaalde,
 HOOFD- aan, die echter veel te ftomp van Top is,
 STUK. om deeze *Water-Slakhooren*, welke ik de *Spit-*
Spitfe
Water-
Slakhooren. *se* noem, te betekenen. Die van FRISCH,
 genaamd Rivier-Slak, met het *spits toegedraai-*
de Huisje, komt nader met de onze overeen.
 LISTER vondtze overvloedig in de Zuidelyke
 deelen van Engeland, en fommigen zeer groot.
 Door Ontleeding van het Dier ontdekte hy,
 dat hetzelfde de Maag uit zeer fterke Spieren
 famengefteld hadt, van grootte als een Peper-
 korreltje, en oordeelde zulks eigen te zyn aan
 die Slakken, welke Kruiden vreeten, 't welk
 uit de groenagtige Kleur der Excrementen
 blykt, die als Wormpjes zyn gefatzoeneerd.

Paaring. „ In 't midden van September, (zegt hy)
 „ vond ik deeze gepaard, en bewaarde 'er
 „ eenigen in een wyd Glas; welke toen,
 „ door 't Water zwemmende, haare witte
 „ Teeldeelen uitftaken uit de regterzyde van
 „ den Hals. Om dat zy de Schaft gelyk in
 „ de Landflakken hebben, zo blykt het, dat
 „ zy ook Hermaphrodieten zyn (*). Zy paa-
 „ ren insgelyks in 't Voorjaar, dat wy dikwils
 „ gezien hebben. In 't voorst van Mey heb-
 „ ben

(*) Penis Claviculatus est, ut in Cochleis Terreftribus
 dictum; ita has quoque Cochleas Fluviales Androgynas esse
 satis constat, *Exercit. Anat.* II. p. 52.

„ ben wy in zekere Vyvers, daar deeze Slak- VI.
 „ hoorens overvloedig geweest waren, en AFDEEL.
 „ weinig anderen gevonden zyn, derzelve LVII.
 „ Zaad in groote veelheid waargenomen. Het HOOFD-
 „ kleefde aan alle Waterplanten, en hadt de STUK.
 „ volgende gedaante. De langte der Klomp- *Spitse*
 „ jes was één of fomtyds twee Duimen, de *Water-*
 „ dikte als die van een grootagtige Ganze- *Slakhoorens.*
 „ Schaft: zynde zeer rond, doch aan beide
 „ Enden wat dunner en stomp; als Krystal
 „ doorschynende; vry vast op 't gevoel. Wan-
 „ neer gy dit Zaad tuschen 't Licht en de
 „ Oogen stelt, zullen zig daar in, aan Uw
 „ Gezigt, ontelbaare kleine Lidtekentjes, van
 „ ovaale figuur, openbaaren, die in orde ge-
 „ schikt zyn, en allen, nevens den Rand van
 „ het Lidtekentje, haare geelagtige Stipjes
 „ hebben. Deeze Slakhoorens geeven, wan-
 „ neer zy met een Naald gestoken of met een
 „ Pennemes gesneden zyn, geen Vogt uit
 „ dat het Water kleurt.”

FRISCH heeft ook zyn gedagten laten gaan
 over het Schot van deeze Water-Slakken. Hy
 geeft 'er de Afbeelding van, en zegt dat het
 naar een Worstje gelykt, waar in, naar de
 grootte deezer Slakken, van twintig tot over
 de honderd Kogelronde Eytjes vervat zyn.
 „ De buitenste Stoffe, om deeze Eijeren,
 „ zegt hy, is dik en taay, gelyk Kikvorschen-
 „ Schot: de binnenste en naaste aan dezelve
 „ is helderer en dunner; zo dat ieder Eytje
 „ zig,

- VI. „ zig, als de Appel van het Oog in zyn Wit;
 AFDEEL. „ van buiten vertoont.”
- LVII.
 HOOFD- „ In 't Voorjaar verzamelde ik van deeze
 STUK. „ Slakhoorens eenige Paaren, die ik aan el-
Spitse „ kander hangende, en dus Mannetje en Wyf-
Water- „ je, aantrof. Ik voedde dezelve in een wit
Slakhooren. „ Suikerglas, in 't zelfde Rivierwater, waar
 „ in ik ze gevonden had, met een weinig
 „ Meel. Na verloop van weinige Dagen lei-
 „ den de Wyfjes haar Schot tegen 't Glas
 „ aan. In Juny kroopen de Slakjes uit het
 „ zwarte Oog in het dunne Vogt, dat om de-
 „ zelve was, en bewoogen zig eenigen tyd
 „ in dat Vogt, maar gingen 's anderen daags den
 „ naaften weg, door de beide Vogten heen,
 „ in 't Water. Het fchynt als of voor haar,
 „ in het Eijerleggen, een opening gelaten zy,
 „ om dus te kunnen doorkruipen. Nadat zy 'er
 „ alle uit waren, bleef doch het Worstje
 „ nog een geheele Maand, in zyn geheel,
 „ aan 't Glas hangen, eer het afviel, en al-
 „ lengs in 't Water verfmolt. Ik kon de
 „ Slakhoorentjes in 't Glas niet meer zien,
 „ doch ftooide fomtyds een weinige Meel
 „ op het Water, en deed 'er geduurig eenig
 „ frifch Water by: waar door zy in weinige
 „ Dagen zodanig toenamen, dat menze over-
 „ al zien kon: zy zwommen aan de Opper-
 „ vlakke van 't Water en vraten het daar op
 „ leggende Meel. Naar maate de Slak in haar
 „ Huisje groeide, maakte zy een nieuw aan-
 „ voeg-

„ voegzel aan de Opening van hetzelfde, als VI.
 „ een Zoom. Dit doen zy door middel van AFDEEL.
 „ de taaije Slym, welke zy om en aan zig LVII.
 „ hebben; en daar van formeeren ook de HOOFD-
 „ Aardflakken, tegen den Winter, een harde STUK.
 „ Deur voor haare Huisjes. Het onderste *Spitse*
 „ deel, of de Punt, blyft, gelyk dezelve by *Water-*
 „ het komen uit het Ey geweest is: zo dat *Slakhoorens.*
 „ men daar aan zien kan, hoe groot dit Slak-
 „ hoorntje in 't eerst ware. Men kan alle
 „ Aanvoegzels, gelyk in de andere Hoorens
 „ en Schulpen, van 't Ey af tot aan den ui-
 „ teriten Wasdom, tellen; doordien zy tel-
 „ kens met een wat dikkere Streep eindigen,
 „ die zig op de Oppervlakte als een Naad
 „ vertoont. Het overige Werk is gantsch
 „ fyn en doorschynende; zo dat men het
 „ blaauwagtige Slakje duidelyk in zyn Hoo-
 „ rentje kan zien leggen en zig beweegen.
 „ Ook maaken die witte Naaden het geelag-
 „ tige Hoorentje, zo lang het vogtig blyft,
 „ niet onaartig."

„ Om deeze Slakhoorens in 't leven te hou-
 „ den, moet men ze dagelyks, ten minste
 „ driemaal, frisch Rivierwater geeven; want
 „ door het Meel wordt het Water wel haast
 „ troebel. Ander Voedzel, dat bekwaamer
 „ voor dezelve ware, heb ik nog niet ge-
 „ vonden. Men giet het met voorzigtigheid
 „ af, om de kleine jonge Slakhoorentjes niet
 „ te verliezen. Wanneer aan den Mond van

't

VI. „ 't Huisje wat afbreekt, zo blyft de Breuk
 AFDEEL. „ na verscheide aanvoegingen nog zichtbaar.
 LVII. „ De Slakken laten, aan de ééne zyde van
 HOOFD- „ haar Lyf, als zy tot aan de Oppervlakte
 STUK. „ des Waters opwaards kruipen, om Lugt te
 Spitse „ scheppen, eene ronde Opening, waar door
 Water. „ men ver in 't Huisje inwaards kan zien.
 Slakhooren. „ Dit openen geschiedt dikwils met een hel-
 „ der Gesnap, gelyk wanneer men de Lippen
 „ met geweld van elkander doet. Zo dra zy
 „ het Water aan dit Gat bespeuren, wordt
 „ hetzelfde toe, en bygevolg de Lugt inge-
 „ flooten, door middel van welke Lugt zy
 „ vervolgens weder opwaards stygen, om het
 „ gene op de Oppervlakte des Waters dryft,
 „ en haar tot Voedzel dient; in te neemen.
 „ Haare Hoorntjes op den Kop zyn plat en
 „ maaken een spitsen Driehoek: het Lyf is
 „ graauw met kleine zwarte Vlakken. In Au-
 „ gustus zyn zy my altemaal, jong en oud,
 „ afgestorven: waar tegen ik geen hulpmiddel
 „ heb kunnen uitvinden.”

Onder de grootsten van onze Waterflakhooren kan deeze geteld worden, zegt LINNÆUS, Zy heeft geen de minste Tekening; maar is zeer veranderlyk in Kleur. Eenigen hebben de Schaal geheel zwart, anderen Afchgrauw, anderen witagtig, anderen graauwagtig; doch in allen zyn de Gieren met kleine dwarsstreepjes voorzien, naauwlyks zichtbaar voor het bloote Oog: met eene witagtige Vlak hier en daar

daar , als werde dus de Jaarlykfe groey aangewezen. VI. AFDEEL. LVII.

(704) Slakhooren , die de Schaal niet doorboord , Eyvormig met een spitsen Top , Spilrond , doorschynende heeft , de Opening langwerpig ovaal. HOOFD-STUK. DCCIV. *Helix fragilis.* Broofsche.

Veel minder weet ik by te brengen aangaande deeze Soort , die in de Moerasfen van Sweeden voorkomt , zynde ongemeen dun en broofch van Schaal. In Gestalte zweemt zy veel naar de Tuinlakken , doch is driemaal zo klein.

(705) Slakhooren , die de Schaal niet doorboord Eyvormig stomp en geel heeft , met een ovaale Opening. DCCV. *Helix putris.* Rottige.

In de Rivieren en Meiren van Sweeden kwam deeze voor , die geeler is van Schaal dan eenige andere , aldaar gevonden. De Schaal was doorschynende en byna zo dun als een Vliesje , hebbende een stompe Punt , en bestaan

(704) *Helix Testâ imperforatâ ovato-subulatâ , tereti , pelucidâ , Aperturâ ovato-oblongâ. Faun. Suec. 2187.*

(705) *Helix Testâ imperforatâ ovatâ , obrusâ flavâ , Aperturâ ovatâ. Faun. Suec. 2189. BONANN. Recr. III. T. 54. TULP. Obs. Med. p. 201. LIST. Angl. 140. T. 2. f. 24. Conch. T. 123. f. 23. KLEIN Ostrac. T. 3. f. 70. GUALTH. Test. T. 5. f. F.*

Gg

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. staande uit drie Gieren, met zeer fyne schuin-
 AFDEEL. fe Streepjes. LISTER maakt van een derge-
 LVII. lyk geelagtig Hoorentje gewag, ruim een half
 HOOFD. Duim lang zynde, met een zeer wyde Ope-
 STUK. ning. Dit kwam in Rivieren van zeer helder
 Water menigvuldig, en ook in stilstaande Wa-
 teren, in Engeland, niet zeldzaam voor. Het
 is, getuigt hy, een Dier, dat ook buiten 't
 Water leeven kan: alzo het by Zomer de Ri-
 vieren gaarn verlaat, aazende op 't Kruid, ja
 de hoogste enden van de Takken der Wilge-
 boomen beklimmende.

„ Deze Slakhooren is, zegt LISTER, zo
 „ van de Rug- als van de onderzyde, keurlyk
 „ afgebeeld door den zeer geleerden TUL-
 „ PIUS, die daar van iets wonderlyks ver-
 „ haalt. Een Oude Vrouw, naamelyk, in
 „ haar negen-en-tagtigste Jaar gaande, welke
 „ drie Jaaren lang met ongemeen geduld een
 „ Steen, die drie Oncen en twee Drachmen
 „ woog, in haare Waterblaas gedragen hadt,
 „ raakte denzelven eindelyk zeer gelukkig
 „ door de Waterloozing kwyt, met twee
 „ Hoorentjes, die ook van buiten met een
 „ Steenige Korst begroeid waren. Voorwaar,
 „ zo veel ik uit de Aftekening kan oordeelen,
 „ zyn deeze volftrekt van onze Hoorentjes
 „ geweest.” De Tekening, evenwel, ver-
 schilt, myns oordeels, grootelyks van de zyn-
 ne, en niet minder de grootte: daar niettemin
 die van KLEIN een namaakzel schynt te zyn
 van

van de aangehaalde van LISTER, welke door VI.
 onzen Ridder niet goed geoordeeld werd. AFDEEL.
 Die van BONANNI en GUALTHERI zyn LVII.
 met deeze laatste ook zeer overeenkomstig. HOOFD-
 Ikk begryp de reden van den bynaam niet; ten STUK.
 ware daar mede op 't Geval van TULPIUS
 ge-oogd mogt zyn.

(706) Slakhooren, die de Schaal niet door- DCCVI.
 boord, eenigermaate langwerpig, door- *Helix*
 schynend, spits heeft, en de Opening *Limosa*
 ovaal. *Moerastige*.

De aangehaalde van GUALTHERI is klein
 en zeer wyd van Mond, hebbende maar drie
 Gieren: deeze in Sweeden gevonden, heeft
 vyf Gieren. De Schaal is zeer dun en teder.
 Zy komt in de Moerasfen van Europa voor.

(707) Slakhooren, die de Schaal niet door- DCCVII.
 boord, Eyrond, stomp, onzuiver, de *Helix Ten-*
 Opening omtrent ovaal heeft. *taculata*,
Gespriette.

De

(706) *Helix Testa imperforata oblongiuscula, pellucida, acuta, Apertura ovata. Faun. Suec. 2190. GUALTH. Test. T. 5. f. H.*

(707) *Helix Testa imperforata ovato obtusa impura, Apertura subovata. Faun. Suec. 2191. BONANN. Recr. III. f. 201. LIST. Angl. 135. T. 2. f. 19. Conch. 642. f. 33, 34, 35. KLEIN Ostrac. T. 2. f. 53, 54. ADANS. Seneg. I. T. 12. f. 1. KNORR Verzam. III. D. Pl. 4. f. 34*

G g 2

VI. De aangehaalde Afbeeldingen zyn hier der-
 AFDEEL. maate verschillende, dat ik uit dezelve niets
 LVII. weet op te maaken: te minder, dewyl in de
 HOOFD- beschryving der Sweedsche Dieren gezegd
 STUK. wordt, dat deeze Soort viermaal kleiner is
 dan de voorgaande. Die van KLEIN en BO-
 NANNI, ondertusfchen, vertoonen zig zò
 groot als de gewoone Tuin-Slakhoorens, naar
 welken zy ook wèl wat gelyken. Die van
 LISTER hadt maar de grootte van een Paar-
 deboon en was geelagtig van Kleur, hebbende
 vyf Gieren. Men vondtze overvloedig in vee-
 le Rivieren en Staande Wateren. 't Schynt
 dat de dunne Hoorntjes op den Kop, groote-
 lyks van die der andere Waterflakken verschil-
 lende, en naar de Sprieten der Infekten gely-
 kende, 'er den bynaam aan geeven. In de
 Afbeelding van ADANSON zyn deeze zeer
 blykbaar, doch de zyne behoort tot de Tol-
 len of Maanhoorens, waar toe ook die van
 GUALTHERI, door hem aangehaald, betrek-
 kelyk zyn, en deeze waren wel fraay gete-
 kend (*).

DCCVIII. (708) Slakhooren, die de Schaal niet door-
 Helix Au- boord,

ricularia.
 Muizen-
 Oortje.

(*) Cochlea Trochiformis lavis albidâ, maculis interruptis,
 per seriem dispositis, pullis, aliquando rufis, signata, & seu
 vermiculato quodam opere depicta, intus Argentea. Test. T.
 63. f. D, E, G.

(708) Helix Testâ imperforatâ ovatâ obtusâ, Spirâ acutâ
 brevissimâ, Aperturâ ampliâtâ. Faun. Succ. 2192, GUALTH.
 Test.

voord, Eyvormig, stomp, met eene zeer korte scherpe Spits, en de Opening wyd heeft.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

De aangehaalde Afbeeldingen verschillen hier wederom grootelyks. Die van D'ARGENVILLE; welke goed zou zyn, duidt een Hoorentje aan, uit de Marne, dat vaal was van Kleur, en wyd van Mond; weshalve het *Muizen-Oortje* geheten wordt. Onder de Meiren Rivier-Slakhoorens, in Sweeden, is deeze Soort, volgens LINNÆUS, de grootste, en zou derhalve grooter moeten zyn dan de Spitse Water-Slakhooren, hier voor beschreeven *. Dit komt met de gezegde Afbeeldingen in 't allerminste niet overeen. De onderste en buikigste Gier was overdwars zeer fyn gestreept. Men hadt 'er tweederley in Sweeden, beiden van binnen Sneeuw-wit, doch de eene stomper de andere spitser getopt; gelyk dit ook in de Fransche, by D'ARGENVILLE, blykbaar is. Volgens de aanmerking van den Heer Doktor BERKHEY, zyn deeze *Muizen-Oortjes* van de algemeensten, onder de Water-Slakhoorentjes, in ons Land (*).

* Bladz.
459, enz.

LIS-

Test. T. 5. f. F. LIST, Angl. 189. T. 2. f. 23. Exerc. II. p. 54. Conch. II. T. 123. f. 32. ARGENV. Conch. T. 31. f. 7, bona. KLEIN Ostrac. 54. T. 3. f. 69. At. Helvet. V. p. 283. N. 5. T. 3. f. 27, 28.

(*) *Natuurk. Hist. van Holland. II. Deel, bladz. 1104.*

G g 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. LISTER betreft de zyne onder de Kinkhooren en geeft inzonderheid agt op de Mond-
 AFDEEL. LVII. Opening, die, daar de geheele Hooren naauw-
 HOOFD- lyks vyf Kwartier Duims lang is, de langte
 STUK. ongeveer van een Duim en de breedte van
 iets meer dan een half Duim heeft. Het Dier
 zelf is geelagtig, gelyk de Schaal, en heeft
 twee breede, platte, gespitse Hoorentjes,
 welke hier den dienst van Vinnen schynen te
 verrigten. Aan derzelve Wortels staan we-
 derzyds de Oogjes, als zwarte Stippen met
 een Pen gemaakt. Het Vogt, door een Kwet-
 zuur uitgelaten, geeft geen Kleur.

Het Schot. Deze Slakhooren menigvuldig, in de Ri-
 vieren en Staande Wateren, door geheel En-
 geland voorkomende, hadt LISTER, in de
 Maand April, een groote veelheid van der-
 zelve Schot, aan allerley Waterplanten zit-
 tende, gevonden, dat met kleine bruinagtige
 Oogjes bezet was, gelykerwys het Schot der
 Kikvorschen. Hy kreeg daar, even als FRISCH
 uit dat der Spitse Water-Slakhooren, voor-
 gemeld, jonge Slakjes uit. Naderhand, dit
 Schot nader onderzoekende, spreekt hy 'er
 aldus van.

De Jongen. „ Het is ongeveer van dikte als een Een-
 „ den-Schaft; en byna een half Duim lang,
 „ Spilrond, aan de beide Enden wat spits;
 „ somtyds regt, somtyds krom geboogen. In
 „ de Mey-Maand is 't veel dikker, en dan
 „ komen 'er, zeer duidelyk, kleine Hooren-
 „ tjes,

„ tjes, als Papaver-Zaad, in voor, die 'er in VI.
 „ beslooten zyn, ja wier Schaal, en derzelver AFDEEL.
 „ Gestalte, ligt te onderscheiden is met het LVII.
 „ bloote Oog. Na de uitwerping, derhalve, HOOFD-
 „ worden zy in 't Water allengs grooter: STUK.
 „ want, zo men het versch geschooten Zaad, *Muisen-
 Oortje.*
 „ van deeze Slakhoorens, met een Mikros-
 „ koop beschouwt, dan zal het uit zo veele
 „ Slakhoorentjes, die aan elkander hangen,
 „ schynen te bestaan: als zig, voor 't bloote
 „ Oog, Wolkjes of Stippen daar in vertoon-
 „ den. In 't end van April, wanneer zy reeds
 „ al haar Zaad geschooten hebben, is deeze
 „ Lyfmoeder gheel verdroogd, en daar blyft
 „ niets over, dan een aanzienlyke Hom, van
 „ Nieragtige figuur en Vleeschkleurig: ter-
 „ wyl, niettemin, het bestaan van de Lyf-
 „ moeder, door haare zwelling in 't Water,
 „ waar in menze weekt, genoegzaam blykt.
 „ Uit deeze Slakken, naamelyk, doorgesnee-
 „ den en in Koud Water geweekt zynde,
 „ ontstaat zo veel Slym, dat men 'er Draa-
 „ den uit kan trekken tot de langte van een
 „ Voet, en dit Vogt moet men voor Lyf-
 „ moederlyk houden. De Slak is Hermaphro-
 „ diet, gelyk die der Spitsse Water-Slakhoor-
 „ rens, en derhalve kan men de Teeldeelen
 „ daar mede overeenkomstig agten.”

„ Hier zou de Vraag in aanmerking kunnen *Reden der
 Dekzeltjes.*
 „ komen; waarom deeze Hooren, en die haar
 „ gelyken, een zo groote Opening hebben: als

G g 4

„ ook,

- VI. „ ook, waarom in de meeste Waterflakken
 AFDEEL. „ geen Dekzeltje plaats heeft, dat aan naauw-
 LVII. „ lyks eene Zee-Slak, zo veel ik weet, ont-
 HOOFD- „ breekt *? Ik antwoord, dat de Dekzeltjes
 STUK. „ inzonderheid tot beveiliging, om niet ge-
 * Zie „ duurig van schadelyke Water-Diertjes ge-
 XV. STUK, „ plaagd te worden, aan deeze Dieren
 bladz. 46. „ moeten gegeven zyn. Hier uit kan men
 & XVI. ST. „ gissen, dat de Hoorens in Zee veel meer
 bl. 180, „ last ten dien opzigte lyden, dan in Rivie-
 263. „ ren, wegens de menigte en verderflykheid
 „ haarer Vyanden. Dat ook dezelve in de
 „ Jongwerpemde dienen kunnen, om het Kroost
 „ by zig te houden: als ook in sommige an-
 „ deren, die van byzondere Sexe zyn, om te
 „ maaken, dat het Wyfje niet ontydig be-
 „ kroopen worde van het Mannetje.
 „ Wat de wyde Opening aangaat: men ziet
 „ dat in de genen, die zulk een wyde Ope-
 „ ning hebben, de Spil kort, dun is en van
 „ weinig Gieren. In de Patellen heeft, om
 „ die zelfde reden, in 't geheel geen Spil
 „ plaats. In die, welke een zeer naauwe
 „ Opening hebben, daarentegen; gelyk in de
 „ famengedrukte Purperhooren van onze Ri-
 „ vieren, [welke men Posthooren noemt,]
 „ is de Draay zeer lang.”

DCCIX. (709) Slakhooren, die de Schaal niet door-
 Helix boord,
 laevigata.
 ERWT.

(709) *Helix Testâ imperforatâ, obovatâ, obtusissimâ, pel-
 lucidâ, laevissimâ, Syst. Nat. XII. KNORR Verzam. VI. D.
 Pl. 23. f. 8, 9.*

boord, *scheef Eyronde*, uitermaate stomp, doorfchynende en zeer effen heeft.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

Deeze heeft de grootte van een Erwt, is doorfchynende zeer glad en glanzig, nauwlyks genaveld, met een groote Maanswyze Opening; Hoornkleurig met flaauwe Streepen overlans en de Lip van binnen wit. Die, welke men *Geele Westindische Erwten* noemt, ook aan onze Kusten voorkomende, schynen byna hier t'huis gebragt te kunnen worden.

(710) Slakhooren, die de Schaal niet doorboord, *Eyvormig*, gespits heeft, met verheven Rimpels, de Opening ovaal en wyd.

DCCX.
Helix
Baltica.
Oostzee-
sche.

Op de Oevers van Gothland, aan de Oostzee, is deeze waargenomen door LINNÆUS. De Schaal is klein en buikig, met drie of vier Gieren, en heeft op 't midden der bult een Naad. Het Slakje, daar in huisvestende, was zwart.

(711) Slakhooren, die de Schaal niet doorboord,

DCCXI.
Helix Ne-
ritoides.
Nerierag-

(710) *Helix Testâ imperforatâ ovatâ acuminatâ*, Rugis elevatis, Aperturâ ovatâ ampliâ. *Faun. Suec.* 2193. *It. Gothland.* 261.

(711) *Helix Testâ imperforatâ convexâ*, longitudinaliter striatâ, rimâ Umbilicali, Aperturâ subrotundâ. *M. L. U.* 672. N. 380. *GUALTH. Test.* T. 64. f. 1.

G g 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LVII.
HOOFD-
STUK.

boord, verhevenrond, overlangs gestreept, met een Spleetje genaveld, en de Opening rondagtig heeft.

Deeze kan men, te regt, onder de Oorhoorens betrekken; alzo de Opening zig byna gelijk de Opening van een Oor vertoont. Men zouze dan, om dat zy dik van Schaal en gestreept zyn, de *Nerietagtige Oorhooren* kunnen noemen. De Schaal is wit, doch aan den Top, en in de Mond, blaauwagtig. De Draay loopt uit in een Eeltagtige Stip. GUALTHIERI noemtze *Neriet* met *Tepelagtige* of zeer fyn gekartelde Streepen, zeer netjes getralied, platagtig, met een wyden Mond en wit van Kleur.

DCXXII.
Helix
perispicua,
Dauschyn-
nande.

(712) Slakhooren, die de Schaal niet doorboord, verhevenrond Eyyormig heeft, zonder Lip, de Opening aan den Top toe gaapende.

De Schaal is Melkwit, zeer broosch, doorschynende, en gelykt veel naar die der Zee-Ooren, doch is niet doorboord. Tusschen de Slak- en Blaashoorens kan menze in 't midden plaatzen. De afkomst is uit de Middellandsche Zee.

(713)

(712) *Helix Testâ imperforatâ, convexo-ovatâ, Labro nullo, Aperturâ ad apicem usque liante. M. L. U. 673. N. 381.*

(713) Slakhooren, die de Schaal niet doorboord, nedergedrukt platagtig heeft, met gegolfde Streepen, de Opening ovaal, wydmondig tot aan den Top.

VI.
AFDEEL
LVII.
HOOFD-
STUK.

DCCXIII.
Helix Ha-
lioroides.
Gorstelp.

Bekender is deeze, die men gemeenlyk Oorstelp noemt of 't Melk-napje, wanneer zy wit zyn. Zodanig was die van RUMPHIUS en GUALTHIERI; doch D'ARGENVILLE merkt aan, dat de Kleur van boven, in 't algemeen, vuil graauw en vaal is. Wy hebbenze bleeker en byna wit. ADANSON, die deeze onder den naam van *Sigaret* opgeeft, spreekt 'er dus van.

„ Haar Schulp is niet gepaarlemoerd noch
„ doorboord, gelyk die der Zee-Ooren; maar
„ derzelve Opening is byna even zo wyd,
„ doch minder lang. De flinker Lip heeft
„ een veel breeder en minder dikken Rand,
„ en aan derzelve begin wordt men fomwy-
„ len een klein Navelkje gewaar. Zy is ge-
„ formeerd door vier zeer duidelyke Gieren,
„ die omgeven zyn met een groot getal
„ zeer fyne dicht geplaatste Groefjes, welke
„ van

(713) *Helix Testa imperforata*, depressa-planiuscula, Striis undatis, Aperturâ ovali dilatata usque in Apicem. M. L. U. 673. N. 332. PET. *Gaz.* T. 12. f. 4. RUMPH. *Rar.* T. 40. f. R. GUALTH. *Test.* T. 69. f. F. ARGENV. *Conch.* T. 7. f. C. LIST. *Conch.* T. 570. f. 21. BONANN. *Recr.* 475. N. 404. KLEIN *Ostrac.* T. 7. f. 114. ADANS. *Seneg.* T. 2. f. 2. KNORR *Verzam.* IV, D. Pl. 17. f. 5.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. „ van andere byna onzichtbaare Groefjes over-
 AFDEEL. „ dwars gefneeden worden. De Kleur is fom-
 LVII. „ tyds wit, en fomtyds, zo van binnen als
 HOOFD- „ van buiten, vaal. Vaal zynde wordt zy
 STUK. „ gekruist door vyf of zes minder donkere
 „ Banden. Ik heb deeze Soort, vry over-
 „ vloedig, in het Zand aan den Mond van
 „ de Niger-Stroom gevonden.”

DCCXIV. (714) Slakhooren, die de Schaal niet door-
Helix boord verhevenrond heeft, met samenge-
ambigua. drukte Ribben ver van elkander; de
 Wit Half- Opening halfrond.
 maantje.

De Schaal van deeze is zeer klein en Nerietagtig, wit, verhevenrond. De zydelingse Draay, die stomp is, wordt geheel omringd door zes tot agt scherpe, verhevene Ribben. De Opening is halfrond en dus ook als in de Nerieten, maar met de binnenste Lip omgeflagen. In Jongere heeft een open Navel, doch in volwasfene geen Navel in 't geheel plaats, zegt LINNÆUS. Het aangehaalde Hoorentje van ADANSON, *Fosfar* genaamd, was niet meer dan een zesde of een vyfde Duims breed, en Melkwit zo wel als het Dier. Niettegenstaande gedagte Rimpels of Ribben, schynen my doch onze *Witte Halfmaantjes* tot deeze Soort te behooren. LVIII. HOOFD-

(714) *Helix Testâ sub-imperforatâ convexâ, Sulcis remotis compressis, Aperturâ semi-orbiculari, Syst. Nat. XII. ADANS. Seneg. 1. T. 13. f. 1. KNOOR Verzam. 1. D. Pl. 6. f. 6. 7.*

LVIII. HOOFDSTUK.

*Beschryving van 't Geslagt der NERIETEN,
of Halvemaan Hoorens, waar onder de Eijer-
doijers begreepen zyn.*

't **G**eeft weinig bedenken, den Latynschen Naam.
naam *Nerita* door het basterd-woord
Neriet, dat met het Fransche woord *Nerite*
overeenstemt, uit te drukken. Hoewel, naa-
melyk, sommigen hier, uit hoofde der Half-
maanswyze Mond-opening, de benaaming van
Halve Maan Hoorens gebruiken, schynt doch
die van *Nerieten* meer gewettigd te zyn, en
de Gestalte genoegzaam aan te duiden. Men
plagtze weleer, altemaal, onder den naam
van *Doijers* te begrypen. Ik ontken ook
niet, dat 'er in dit Geslagt voorkomen; die
men naauwlyks *Nerieten* noemen kan; maar
zulks heeft hetzelfde gemeen met andere Ge-
slagten. Ook wil ik zo ver niet gaan, van
met de Duitschers 'er den naam van *Schwim-
Schnecken*, dat is Dryf-Slakhoorens, aan te
geeven; uit hoofde, dat de *Neriden* Water-
Nymphen waren; of ook, om dat zy met de
Opening om hoog op 't Water dryven zou-
den, gelykerwys de *Nautilusfen* (*). Nog
min-

(*) *Navigant ex his Nerita, prabentesque concavam sui
partem, et alteram Auræ oppositas, per summa æquorum*

VI. minder behaagt my de benaaming van *Visch-*
 AFDEEL. *Muil*, of die van *Lip-Hoorens*, door de Duit-
 LVIII. schers uitgedagt, ziende op de gedaante van
 HOOFD. den Mond. Ook zullen wy op de overtreff-
 STUK. fende grootte of schoonheid der Conchyliën,
 die men Nerieten noemt, waar van sommigen
 dit woord insgelyks afleiden (*), niet staan
 blyven (†).

Kenmer- De Kenmerken van dit Geslagt zyn, eene
 ken. Spiraale, Bolrondagtige, van onderen eenig-
 zins platte Schaal, die eene halfronde Ope-
 ning heeft, en de Lip, aan de Spil, dwars
 afgesneeden en platagtig. In de Mond der
 Nerieten, naamelyk, vertoont zig, aan de bin-
 nenzyde, een platte, regte, in sommigen als
 met Tandjes gewapende Lip, die een Ken-
 merk van onderscheiding uitlevert. Zy heb-
 ben

velificaut. PLIN. *Hist. Nat.* Libr. 9. Cap. 33. Neritas apud
 Aristotelem Gaza *Natices* convertit. Naticæ Piscis a natando
 dictus videtur. ALDROV.

(*) Ergo, siquis Neriten Cochleam a magnitudine vel pul-
 chritudine, qua alias ejusdem Generis excellat, nominatam
 velit, bene Judicat Zoographus, *Idem.* De Testaceis. Libr.
 III. Cap. 26.

(†) BONANNI, van de ongemeene fraaiheid der Nerieten
 spreekende, hadt niet dezelve in 't algemeen op 't Oog,
 gelyk D'ARGENVILLE zulks verstaan heeft, maar alleenlyk
 een byzondere Soort, die veel voorkomt aan de Oevers van
 Brasyl, by de Indiaanen *Caramugio*, by de Italiaanen *Fraga*
 genaamd, die als met zwarte en roode Bandjes en Snoertjes
 van witte Paarlen, gelykerwys de Ptins Robberts-Knoopen, is
 omgeven. *Reer.* p. 56.

ben tot haar Dekzel een Halfmaanswys Schild- VI.
 je, dat aan de gekookten zig niet intrekt, ^{AFDEEL.} LVIII.
 maar ter zyden afwykt. Hierom worden zy, ^{HOOFD-}
 van de Amboineezen, *Matta Cahettul*, dat is ^{STUK.}
 van zelf open gaande, geheten, zegt RUM-
 PHIUS, die ze, wegens dit Klepje, *Valvata*
 noemt, om dat hetzelfde, als een Valdeur,
 de Opening volkomen fluit; terwyl de andere
 Hoorens haare Dekzeltjes, die veel kleiner
 dan de Opening zyn, ver moeten intrekken,
 willen zy zig daar mede beschutten voor uiterlyk geweld. Men noemtze in 't Maleitsch
Bia Tsjonckil, dat is Peuter-Schulp, om dat
 men 'er, wanneer zy gekookt zyn, het Dier,
 dat een Slak is, met een Speld moet uithaa-
 len, gelyk hier te Lande geschiedt met de
 Aliekruiken.

Drie Afdeelingen zyn in dit Geslagt gemaakt. ^{Soorten.}
 De eerste derzelve bevat de genen die *Genaveld* zyn, dat is een Opening, als een Navel, van onderen hebben: de tweede die dezelfde niet hebben en eene *Ongetande*: de derde aan wien de Navel ook ontbreekt, met eene *Getande* Lip. In de eerste Afdeeling zyn vyf, in de tweede zes, en in de derde veertien Soorten: zo dat dit Geslagt in 't geheel begrypt vyfentwintig Soorten.

I. Die genaveld zyn, dat is een Gat by de Opening van onderen hebben.

(715)

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD-
STUK.

DCCXV.

Nerita
Canrena.
Eijerdojer
met het
Klootje.

(715) *Neriet*, die de *Schaal* genaveld effen; den *Top* eenigermate *gespits*, de *Navel* *Knobbelig* en in tweeën *verdeeld* heeft.

De bynaam is afkomstig van RUMPHIUS, die deze Soort *Canrena* noemt. Hy betreftze onder de *Valvatae*, en wy geeven 'er, wegens de Knobbelagtigheid van de Navel, den naam van *Eijerdojer met het Klootje* aan. Sommigen betrekkenze tot de Slakhoorens; gelyk BONANNI, wiens eene Soort, hier aangehaald, ros was van Kleur, met Waschagtige Stippen en witagtige Vlakken; de andere, van den Oever by *Syracusa*, Goudgeel met vaale Stippen, en als met een blaauwagtig Vlies overtoogen. Die van ADANSON aan de Kust van Senegal waargenomen, en *Fanel* genaamd, was wit van Grond, met bruinagtige Stippen digt besprengd. Het dubbelde Klootje, weshalve zy, in 't Fransch, ook *les Testicles* genoemd worden, maakt het voornaamste Kenmerk uit van deze Soort. Zy valt ook in Oostindie.

(716)

(715) *Nerita Testâ umbilicatâ laevi*, Spirâ submucronatâ, Umbilico gibbo bifido. M. L. U. 674. N. 383. BONANN, *Recr. T.* 224, 228. *Valvata*. RUMPH, *Rar. T.* 22. f. C. GUALTH. *Test. T.* 67. f. E, Q, R, S, V, X. ARGENV. *Conch. T.* 10. (7) f. C. REGENF. *Conch. 10. T.* 3. f. 34. ADANS, *Seneg. I. T.* 13. f. 3. KNORR *Verzam. III. D.* Pl. 15. f. 4: Pl. 20, f. 4.

(715) Neriet, die de Schaal genaveld effen, den Top taamelyk stomp, de Navel half geslooten heeft, met eene bultige Lip van twee Kleuren.

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD-
STUK.

DCCXVI.
Nerita
glaucina.
Gestreepte.

Volgens de aanhaalingen worden hier Gestreepte, Gestippelde Eijerdoiren, of dergelyke Hoorentjes bedoeld, zelfs die aan onze Stranden en aan de overige Kusten van Europa gemeen zyn. Dit toont duidelyk de aangehaalde van LISTER, welke byna rond was, op 't grootste naauwlyks een Duim lang, met vyf Gieren. „ Deeze, (zegt hy) is uit „ den witten rosagtig, doch heeft aan het „ laagste gedeelte, voornaamelyk van de eerste en tweede Draay, als eene rosfen Band, „ die uit eenige scheeve rosfe Vlakken bestaat, en zodanigen zouden 'er veelen kunnen zyn, over 't geheele bovenste gedeelte: maar van de Kleur, in 't leevende Dier, „ kan ik niets zeggen, als hebbende alleenlyk „ oude Schaalën, die door de beweeging der „ Zee sterk afgesleeten waren, daar van ge- „ zien,

(716) *Nerita Testâ Umbilicatâ laxi, Spirâ obtusiusculâ, Umbilico semiclauso, Labio gibbo dicoloro. Faun. Succ. 2197. M. L. U. 674. N. 384. Valvata laxi, RUMPH. Rar. T. 22. f. A. GUALTH. Test. T. 67. f. M, P, T. LIST. Angl. 163. T. 3. f. 10. ADANS. Seneg. I. T. 13. f. 4. KNOER Verzam. I. D. Pl. 10. f. 3, 4, 5: VI. D. Pl. 16. f. 7.*

H h

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. „ zien, en eenigen daar van, doch zeldzaam,
 AFDEEL. „ aan 't Strand gevonden.” Die van ADAN-
 LVIII. „
 HOOFD- SON was zeer fraay, en met rosfe Streepjes
 STUK. Golfswyze getekend. Het Slakje was wit en
 hadt een wit Steenagtig Dakzeltje. De drie
 van GUALTHIERI, hier aangehaald, ver-
 schillen zeer van elkander, en die van RUM-
 PHIUS gelykt naar de één noch de andere.

DCCXVII. (717) Neriet, die de Schaal genaveld en Bol-
Nerita
Vitellus.
 Eijerdoijers rondagtig heeft, het Gat van de Na-
 vel zonder oneffenheden.

Dit zyn de gewoone *Eijerdoijers*, die men doorgaans uit den rosfen Goudgeelagtig, met bruiner Band en witte Stippen getekend aantreft. Zy vallen veel grooter dan de grootste Land-Slakhoorens. Men vindt 'er ook die Leverkleurig zyn, met witte Banden, of anders op verscheide manieren getygerd en gestreept. De afkomst is uit Oostindie.

DCCXVIII. (718) Neriet, die de Schaal genaveld verhe-
Nerita
Albumen.
 Platte, ven-

(717) *Nerita Testâ Umbilicatâ subglobosâ, Umbilico perforato aequali. Syst. Nat. XII. Valvata quinta. RUMPH. Rar. T. 22. f. D. KNORR Verzam. I. D. Pl. 7. f. 2: II. D. Pl. 8. f. 5: Pl. 10. f. 5: Pl. 11. f. 1.*

(718) *Nerita Testâ Umbilicatâ convexâ, Umbilico subcordato, Lobo explanato. M. L. U. 675. N. 385. LIST. Conch. 4. S. 5. C. 3. f. 1, 2. Vitellus compresus. RUMPH. Rar. T. 22. f. B. GUALTH. Test. T. 67. f. A, B. ARGENV. Conch. T. 10. (7) f. T. REGENF. Conch. 20. T. 5. f. 54. KNORR Verzam. IV. D. Pl. 7. f. 4, 5.*

venrond heeft, de Navel Hartvormig
met een vlak uitgebreide Kwab.

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD-
STUK.

De platheid, om welke RUMPHIUS haar *Vitellus compresus* noemt, onderscheidt deeze ten duidelykfte van de andere Eijerdoiren. In de andere aangehaalde Afbeeldingen, evenwel, is dezelve niet zeer blykbaar. „Deeze „gelykt best naar een leggende Doijer (zegt „RUMPHIUS,) want hy is platter dan de „voorgaande, plat, Leververwig, zonder „Spikkels, de Mond langagtig smal, met een „dun donker bruin Schildje.” Wy hebbenze, die zeer plat zyn, en van aanzienlyke grootte, bleeker of bruiner Leverkleurig. De afkomst is uit Oostindie.

(719) Neriet, die de Schaal genaveld, Ey-
vormig, glad heeft, met een gedekte
Navel, de Opening ovaal.

DCCXIX.
Nerita
Mammilla;
Getepelde.

Te regt kan deeze *Getepelde Eijerdoijer* ge-
heten worden, alzo haar sterk uitpuilende Top
een

(719) *Nerita Testâ Umbilicatâ ovatâ glabrâ, Umbilico ob-*
recto, Aperturâ ovatâ. M. L. U. 675. N. 386. Cochlea nivea.
COLUMN. *Ag. T. 52. f. ult. LIST. Conch. 4. S. 5. C.*
3. T. 1. f. 3, 4. Valvata septima, albula. RUMPH. Rar.
T. 22. f. F. GUALTH. Test. T. 67. f. C, D. Mammelon
blanc. ARGENV. Conch. T. 10. (7) f. X. SEB. Kab. III.
T. 38. f. 9, 10. KNORR Verzam. IV. D, Pl. 6. f. 3, 4:
Pl. 8. f. 4: VI. D. Pl. 40. f. 2, 3.

Hh 2

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. een Tepelagtige gedaante heeft. RUMPHIUS,
 AFDEEL. die ze als zyne zevende *Valvata*, Klephoo-
 LVIII. ren, of *Albula*, dat is Witagtige, beschryft,
 HOOFD. merkt aan, dat dezelve weinig Gieren heeft,
 STUK. de Punt wat verheven, met een wyden Mond,
 daar een donker bruin of Honigverwig dekzel
 op zit, dun als een Hoorne blik. De mee-
 ften, zegt hy, zyn spierwit; eenigen hebben
 alleenlyk aan den Mond een zwarte Plek;
 doch anderen zyn ronder, en over 't geheele
 Lyf Oranjegeel, met dergelyke Dekzels. Wy
 hebben 'er die geheel wit zyn, om die reden
 wel *Eijerschaal* getyteld, en die geheel rosag-
 tig geel of Vuurkleurig zyn, als ook bruiner
 en Leverkleurige, altemaal aan de Tepelagti-
 ge uitpuiling van den Top, en aan de lang-
 werpigheid van het Lyf te onderscheiden. Zy
 voeren een byzonderen naam by de Amboi-
 neezen, als meer Vleesch hebbende dan zy
 bergen kunnen; dewyl de Slak uit de Hoo-
 ren te voorschyn komt met veel grooter Lig-
 haam, dan de vatbaarheid fchynt te zyn van
 de Hooren: doch zy kruipt niettemin t'elkens
 daar weder in, en fluit de Schaal met het ge-
 zegde bruine Dekzeltje. Sommigen hebben de
 Navel doorboord: by anderen is dezelve dicht
 of toegedekt. Voor de woonplaats vind ik
 Barbados en Alexandria aangetekend: doch
 de voornaamste afkomst is uit Oostindie.

II. Die geen Navel-Opening hebben en niet getand zyn.

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD-
STUK.

(720) Neriet, die de Gieren van de Schaal met Doornen gekroond heeft en de Lippen Tandeloos.

DCCXX.
Nerita
Corona.
Rivier-
Doortje.

Hier wordt een zeer aartig Hoorentje bedoeld, dat men *Rivier-Doortje* noemt, volgens RUMPHIUS. Hetzelve is in alle Rivieren van Amboina gemeen, en plaagt de genen zeer, die met bloote Voeten daar in gaan baaden. Wat de grootte aan belangt, dezelve is als een Erwt: de Kleur bruinagtig of bleek groen. De Gieren zyn gekroond met kleine Doortjes. Het wordt door de Amboineezen *Hehul* geheten.

(721) Neriet, die de Schaal geribd heeft met gelyke Knobbels, de Lippen Tandeloos.

DCCXXI.
Nerita
Radula.
Ruuwe.

De Schaal van deeze is verhevenrond, ongevlakt wit en zeer ruuw, doordien zy zesentwintig Ribben heeft, van uitpuilende Knobbeltjes, die van gelyke grootte zyn. Dit doet-

(720) *Nerita Testa Anfractibus coronatis Spinis, Labiis edentulis.* M. L. U. 676. N. 387. *Valvata spinosa.* RUMPH. *Rar.* T. 22. f. O. PET. *Amb.* Tab. 3. f. 4. ARGENV. *Conch.* T. 10. (7) f. N. 2.

(721) *Nerita Testa sulcata tuberculis æqualibus, Labiis edentulis.* M. L. U. 676. N. 388.

Hh 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. doetze naar een Rasp gelyken , waar van de
 AFDEEL. LVIII. bynaam.

HOOFD-
 STUK.

(722) Neriet , die de Schaal met flauwe
 Streepjes heeft en de Lippen Tandeloos.

DCCXXII.
 Nerita
 Cornea.
 Dunne
 Neriet.

Deeze komt van verschillende Kleuren voor: geheel wit of paarschagtig met witte of rood-agtige Banden , of ook zeer fraay gestippeld en gevlacht ; ja fomtyds geheel bruin. Zy heeft de Schaal zo dun als Hoorn. De aangehaalde van D'ARGENVILLE , die geel van Grond was met drie zwart gestipte Banden , schynt veeleer een Eijerdoijer of Maanhooren te zyn. Zy komen uit Westindie.

DCCXXIII.
 Nerita
 Fluvialis.
 Rivier-
 Neriet.

(723) Neriet , die de Schaal rimpelig heeft
 en de Lippen Tandeloos.

Tot deeze Soort wordt die van LISTER betrokken , welke hy noemt , Rivier-Neriet , die uit den blaauwen groenagtig met Vlakken is , hebbende een rosagtig , Maanswys en stekelig Dekzeltje : als ook een andere , met het Dekzeltje Saffraankleurig , en die van PETIVER , genaamd Klein Netswys bont Nerietje uit de Theems. Een dergelyke komt voor
 in

(722) *Nerita Testâ obsolete striatâ , Labiis edentulis*. M. L. U. 677. N. 389. ARGENV. *Conch.* T. 10. (7) f. M. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 17. f. 8.

(723) *Nerita Testâ rugosâ , labiis edentulis*. *Faun. Suec.* 2194. LIST. *Angl.* 136. T. 2. f. 20. *Conch.* II. p. 1. f. 38. PET. *Mus.* 67. N. 718.

in de Rivieren van Sweeden, doch de Opper-
 vlakke met putjes, en van eene blaauwagtige
 Hoornkleur; de Opening byna zo groot als
 de Schaal, de binnenste Lip plat, het Dek-
 zeltje half-ovaal hebbende.

Volgens LISTER is deeze Neriet iets lan-
 ger dan een Kwartier Duims, doch niet zo
 breed, hebbende de Schaal, hoe klein ook,
 veel dikker en sterker dan alle andere Rivier-
 Hoorens, zeer laag getopt, en maar uit twee
 of drie Draaijen bestaande. De Opening is
 half rond: het Dier witagtig, met twee Draad-
 wys dunne Hoorntjes. Men vindtze, in En-
 geland, op Steenige Ondiepten in de Rivieren.

(724) Neriet, die de Schaal effen heeft, den
 Top ingevreeten, de Lippen Tandeloos.

DCCXXIV.
Nerita
Littoralis.
 Strand-
 Neriet.

Deeze Strand-Nerieten, dus genaamd, om
 dat zy aan de Oevers van ons Wereldsdeel
 menigvuldig voorkomen, zouden, volgens de
 aangehaalde Afbeeldingen van GUALTIERI
 maar zeer klein zyn, doch LISTER merkt
 aan, dat zy ongeveer de grootte hebben van
 een Hazelnoot, zynde de Schaal zeer dik en
 zwaar, ongeveer een half Duim lang. Som-
 tyds,

(724) *Nerita Testâ levi, Vertice cariato, Labiis edentulis*
Faun. Suec. 2195. *It. Oel.* 261. *LIST. Angl.* 164. *T.* 3. f. 11.
Conch. T. 4. S. 8. f. 39. *PET. Mus.* 67. N. 717. *GUALTH.*
Test. T. 4. f. LL.

Hh 4

VI. tyds, zegt deeze Autheur, zyn zy geheel
 AFDEEL. geel; somtyds sterk naar 't rosfe trekkende,
 LVIII. en somtyds uit den bruinen groenagtig. Op
 HOOFD- alle Steenige Stranden van Engeland, zegt hy,
 STUK. komen zy menigvuldig voor. Hy hadtze, in
 't begin van Juny, nu eens twee geelen, dan
 een geele en bruine, op 't drooge, na 't af-
 loopen van de Zee, gepaard gezien.

Niets meldt deeze Autheur van den inge-
 vreten Top, waar van ook GUALTHERI
 geen gewag gemaakt, en de uit hem aange-
 haalde waren Rivier-Nerieten, van allerley
 Kleur, 't welk LINNÆUS ook aangaande dee-
 ze Soort getuigt, zeggende dat men een klei-
 nere vindt, in de Zoete Meiren, van de zelfde
 Soort. Die genen, welken hy aan 't Strand
 van Gothland vondt, waren gedekzeld, en
 het Dier, dat zwart was, gaf twee Borstels,
 als Pooten, aan ieder zyde uit.

DCCXXV. (725) Neriet, die de Schaal gladagtig Hoor-
 Nerita nig heeft, met eenen volmaakten Top,
 Lacustris. de Lippen Tandeloos.
 Meir-
 Neriet.

Deeze, wier Schaal naar de voorgaande wel
 gelykt, doch zeer blykbaar getopt zynde, is
 broofsch, zwart met witte Stippen, volgens
 GUALTHERI, door wien dezelve, naauw-
 lyks

(725) *Nerita Testâ leviusculâ Corneâ, apice exquisito, Labiis edentulis.* *Faun. Succ.* 2196. GUALTH. *Test.* T. 4. f. MM.

lyks een Peperkorrel groot, in zekere Bad-
wateren was waargenomen. LINNÆUS fchynt
dergelyke gevonden te hebben in Sweedsche
Meiren.

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD-
STUK.

III. Die ongenaveld zyn met een getan-
de Lip.

(726) Neriet, die de Schaal effen heeft doch
niet glad, met een uitgeholde Draay
ge-oogd, de binnenste Lip effen en ge-
karteld.

DCCXXVI.
Nerita
Pulligera.
Jongdraa-
gende.

Deeze heeft haaren bynaam van een zonder-
linge eigenschap, welke in geen andere Hoo-
rens, die gedraaid zyn, maar wel in de Patel-
len plaats heeft. Op haare Rug is zy dikwils
bezet met zo veele vuilwitte Wratten, als
Korrels, dat men de Schaal nauwlyks beken-
nen kan; 't welk haare Jongen zyn, die daar
op blyven zitten, en daar aan vast besterven.
Wanneer men deeze Wratten aan stukken
drukt, vindt men reeds een Slymerig Diertje
daar in. Hierom, dan, wordt zy de Jong-
draagende Neriet getyteld. De Jongen, wat
grooter geworden, verlaaten de Schaal van de
Moer, en kruipen aan de Klippen. Men vindt
'er

(726) *Nerita Testâ lævi rudi, Spirulâ excavato-oculatâ,*
Labio interiore lævi crenulato. Syst. Nat. XII. Valvata decima,
fluviatilis, sive rubella. RUMPH. Rar. p. 76. T. 22. f. H.
KNORR Verzam. VI. D. Pl. 13. f. 3.

Hh 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. 'er ook, aan welken deeze Wratten afgewree-
 AFDEEL. ven zyn, nalaatende veele geele Kringetjes,
 LVIII. die haar dan versieren. Anderszins is de Schaal
 HOOFD- ruuw en doodsch, zwartagtig van Kleur, dun
 STUK. met eenen wyden Mond, die aan de kanten ros
 is, en daar van worden zy, in 't Maleitsch,
Bia mattacou, dat is Rood-Oog, getyteld.
 Het Schildje is halfmaanswyze, glad en blinkende,
 met een uitsteekend hoekje als een Tand. Aan den Mond van groote Rivieren
 komen zy in redelyke overvloed voor; doch de rechte
 Roodmondjes groeijen aan harde rosse Klippen of ook
 in Kuilen van roodagtige Aarde. Die men in Moerasfige
 Rivieren vindt hebben weinig of geen rood aan den Mond,
 ofschoon zy mede aan harde Steenen zitten, waar zy
 aan kleeven, gelyk de Patellen, doch men kanze 'er
 gemakkelyker af krygen. 't Geheel Strand op Hitoe,
 by Amboina, wordt, wegens zulke roodagtige
 Steenen en deeze Hoorentjes, *Mattacou* genoemd.
 Zy zyn zeer bekwaam tot Spyze en zoet van Smaak,
 wordende deswegen ook op de Markt te koop
 gebragt, en die van Moerasfige Rivieren houdt men
 voor de lekkersten. Dit meldt ons RUMPHIUS
 aangaande deeze zonderlinge Jongdraagende
 Nerieten, welke hy onder den naam van Aliekrū-
 ken tot de ongestreepte *Klephoorentjes* t'huis
 brengt. De aangehaalde van GUALTHERI is een
 Rivier-Neriet, geel van Mond met een zwarte
 Vlak, en wit van Schaal.

(727) Neriet, die de Schaal effen, rondagtig, Melkwit heeft, de Gieren met evenwydige zwarte dwars Streepen. VI. AFDEEL. LVIII. HOOFD-STUK.

Een middelflag is deeze tusfchen de zeven honderd-vierentwintig en dertigfte Soort, zegt LINNÆUS. Zy is van grootte als de Strand-Neriet, met de Lip geheel plat en effentjes getand. Zodanige kleintjes heb ik, onder het Speculatie-Goed, doch dezelve zyn geel van Mond.

(728) Neriet, die de Schaal effen, groen, de binnenfte Lip tweetandig heeft. DCCXXVIII. Nerita bidens. Tweetandige.

In het Kabinet van de Koningin van Sweeden kwam deeze, de grootte van een Erwt hebbende, en, dat zonderling is, eenkleurig, of zwart of geel voor. 't Woord groen zal derhalve hier, by misvatting, onder de Kenmerken ingevoegd zyn.

(729) Neriet, die de Schagl effen, groen; de binnenfte Lip in 't midden gekarteld heeft. DCCXXIX. Nerita viridis. Die Groene.

(727) *Nerita Testâ lævi subrotundâ Lactea, Anfractuum Striis transversis nigris parallelis, Syst. Nat. XII.*

(728) *Nerita Testâ lævi viridi, Labio interiore bidentato, M. L. U. 677. N. 390.*

(729) *Nerita Testâ lævi viridi, Labio interiore medio crenulato, Syst. Nat. XII. Nerita minima viridis. BROWN, Jam. 399.*

VI. Die kleine, groene, gladde Nerietjes, welke men ook onder het Speculatie-Goed plaatst, worden hier bedoeld. Zy hebben naauwlyks de grootte van een Peperkorrel en zyn ongemeen dun van Schaal.

DCCXXX. (730) Neriet, die de Schaal effen, Eyyormig, de binnenste Lip bultig en met Tandjes heeft.

Nerita Virginia.
Bloedige
Tanden.

Zo LINNÆUS hier die gene bedoelen mogt, welke wy Bloedige Tandden noemen, dan vond ik eenige reden voor den Latynschen bynaam. Die ik van deezen aart heb, voldoen nagenoeg aan de opgegevene Kenmerken. Zy zyn ook met veele Streepen, Zigzagswyze, op eenen witagtigen Grond getekend, byna gelyk D'ARGENVILLE meldt, ten opzigt van de aangehaalde, Letter P. Die, daar ik van spreek, is echter by hem, op Letter H, afgebeeld, onder den naam van *Quenotte*, met een Mond vol Tandden. De mynen hebben maar twee Tandden aan de binnenste Lip, die als in bloedig Tandvleesch staan. Hoe 't zy, de Afbeelding van BONANNI verschilt grootelyks, en LINNÆUS telt verscheidenheden op van Kleur en Tekening, in deeze Soort:
als,

(730) *Nerita Testâ lavi ovatâ, Labio interiore gibbo denticulato, M. L. U. 678. N. 391. BONANN. Recr. III. T. 204. PET. Gaz. T. II. f. 3. ARGENV. Conch. T. 10. (7) f. P. KNORR Verzam. V. D. Pl. 3. f. 2.*

als; 1. een bruine met witte Banden over-
 dwars: 2. een bruine met witte bogtige dwars-
 Streepjes: 3. een bruine met geele gegolfde
 dwars-Streepjes: 4. een andere met zwarte
 Banden en bleeke Streepjes. De afkomst was
 uit de Middellandsche Zee.

(731) Neriet, die de Schaal effen, byna zonder
 der Top; de beide Lippen getand heeft.

VI.
 AFDEEL.
 LVIII.
 HOOFD-
 STUK.
 DCCXXXI.
Nerita
polita.
 Gladde
 Neriet.

De aangehaalde van RUMPHIUS is rond,
 en dik van Schaal, met een wyden Mond;
 zonder verheven Top, en zeer fraay als met
 Bergjes getekend. Deswegen noemt hy dezel-
 ve *Alpina*. De Schaal, naamelyk, is naauw-
 lyks gestreept, maar met zwart aartig geschild-
 derd, als of het verwarde Takkeboschen,
 zegt hy, of een wild Gebergte ware. De
 Mond heeft een dikke Lip, die aan de kanten
 lichtgeel is. Het Schildje is lichtgrauw,
 blinkend, Steenhard en gegranuleerd, aan de
 kant met een Tandje. Drie verscheidenheden,
 daar van, geeft hy op, die altemaal zwartag-
 tig waren: des het verwonderlyk voorkomt,
 dat LINNÆUS hier Nerieten van zo veeler-
 ley

(731) *Nerita Testâ lævi, Vertice oblitterato, Labiis utris-
 que dentatis. M. L. U. 678. N. 392. BONANN. Recr. III.
 T. 221. Valvata Alpina. RUMPH. Rar. T. 22, f. I. N. 2.
 GUALTH. Test. T. 66. f. G. ARGENV. Conch. T. 10. (7)
 f. K. REGENF. Conch. 16, T. 4, f. 43. SEB. Kab. III.
 T. 59. f. 1-3.*

I. DEEL. XVI. STUK.

- VI. ley Kleuren, Afchgrauwe, witte, rosfe, met
 AFDEEL. donkere, witte of roode Banden, t'huis brengt :
 LVIII. die veeleer zouden fchynen tot de volgende
 HOOFD- die veeleer zouden fchynen tot de volgende
 STUK. Soort te behooren.

DCCXXXII. (732) Neriet , die de Schaal gestreept en de
Nerita
Poloronta
 Poeloron-
 tje. Lippen getand heeft, de binnenste plat-
 agtig, gerimpeld.

De aangehaalde noemt RUMPHIUS *Poeloro-*
rontjes, om dat zy weinig anders dan op Poe-
 loron en andere Bandasche Eilanden voorko-
 men. Zy zyn op de zelfde manier, zegt hy,
 als de vorigen gefchilderd, doch met één,
 twee of drie, roode Banden. De fraaiften,
 die wy hebben, zyn op een witten Grond
 groenagtig gemarmerd, met Roozekleurige Ban-
 den. De Mond-opening vind ik in de mynen,
 wat de buitenste Lip aangaat, niet, en de bin-
 nenste maar weinig getand.

DCCXXXIII. (733) Neriet, die de Schaal gestreept heeft en
Nerita
Albicilla,
 Zwart
 honte. de Lippen eenigermate getand, de bin-
 nenste Lip met Knobbeltjes.

Dee-

(732) *Nerita Testâ friatâ*, Labiis dentatis interiore planius-
 culo rugoso. M. L. U. 679. N. 393. Valvata secunda, fasciata.
 RUMPH. *Rar.* T. 22. f. K. KNORR *Verzam.* III. D.
 Pl. I. f. 4.

(733) *Nerita Testâ friatâ*, Labiis subdentatis, interiore
 tuberculato. M. L. U. 679. N. 394. RUMPH. *Rar.* T. 22.
 f. N. 8. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 13. f. 4.

Deeze , die men eigentlyk *Zwart bonte* kan noemen , hebben den Grond , zo wel als de Opening , geheel Melkwit ; met git zwarte Vlakken , 't welk dezelveu , hoe gemeen ook zynde , niet onaartig maakt. De Tandjes van de Mond-opening zyn niet zeer blykbaar. Zy komen ook uit Indie ; maar LINNÆUS schynt zig door fchielykheid vergist te hebben , met dezelveu voor de Agtste Soort van RUMPHIUS aan te zien , en op Hitoe te plaatzen.

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD-
STUK.

(734) *Neriet , die de Schaal gegroefd heeft en overdwars gestreept , met de binnenste Lip getand.*

DCCXXXIV.
Nerita
Histris.
Veelkleu-
rige.

Dertig overlange Groeven heeft de Schaal van deeze , met zeer fyne dwars-Streepjes. De Kleur was , of bleek Aschgrauw met drie bruine Banden in de langte , of roodagtig met kromme , of geelagtig met bogtige witte Banden overdwars. Dit zal aanleiding gegeven hebben tot den bynaam.

(735) *Neriet , die de Schaal gegroefd heeft*

DCCXXXV.
Nerita
en plicata.
Geplou-
de.

(734) *Nerita Testâ fulcatâ transverseque striatâ , Labio interiore dentato. M. L. U. 680. N. 395. RUMPH. Rar. T. 22. f. N. 6.*

(735) *Nerita Testâ fulcatâ , Labiis dentatis , interiore rotundato , exteriore utrinque Dentibus acutis conicis. M. L. U. 680. N. 396.*

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD-
STUK.

de Lippen getand, de binnenste rondagtig, de buitenste wederzyds met Kegelvormig spitse Tand.

Deeze Soort, zig in 't Kabinet der Koninginne van Sweeden bevindende, was ongevlakt wit, en hadt omtrent twintig diepe Groeven. De buitenste Lip hadt in 't midden vier platagtige, op ieder zyde een Kegelvormigen grooteren Tand; de binnenste was verhevenrond, overlans gerimpeld met yle uitsteekende Knobeltjes: de Rand inwaards gerond, met drie of vier diep ingesneeden Tand. Ook vondt men 'er Verscheidenheden van, met kleine bruine en eenige roodagtige Vlakjes, over de Ribbetjes der Groeven verspreid.

DCCXXXVI.
Nerita
grosfa.
Geispikkeld.

(736) *Neriet, die de Schaal gegroefd heeft, en de Lippen getand, de binnenste rim-pelig verhevenrond.*

De aangehaalde van RUMPHIUS is diep gevoord of ingegroefd, met uitsteekende ronde Ribben, zwart van Schaal en Mosagtig, maar, als men ze zuivert, komen 'er witte Streepjes op de Ribben voor den dag, waar door ze *Ge-spikkeld* worden, doch altyd blyft het zwarte mees-

(736) *Nerita Testâ fulcatâ, Labiis dentatis, interiore cor-vexo rugoso. M. L. U. 681. N. 397. RUMPH. Rar. T. 22. f. N. GUALTH, Test. T. 66. f. V. KNORR Verzam. III. D. Pl. I. f. 5.*

meester. Deeze Groefjes maaken dat de Rand der buitenste Lip ook gekarteld is : de Top steekt niet uit. Het Schild is zwartagtig, aan de buitenzyde met een Tandje. De Amboineezen noemenze *Kima Aloesfen*, om dat de Slak, te veel gegeten, eenige Jeukt of prikkeling in de Keel veroorzaakt, en dus lastig is voor de genen, die met Hoest bezet zyn.

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD-
STUK.

(737) Neriet, die de Schaal gegroefd heeft met twintig Ribben, de Lippen getand, de binnenste rimpelig geknobbeld.

DCCXXXVII.
Nerita
Chamæleon
Kamelotje.

De naam van *Kamelotje*, welken RUMPHIUS aan zyne derde der Geribde Nerieten geeft, is daar van afkomstig, dat zy overdwars geschilderd zyn met zwarte Golven; doch sommigen, zegt hy, zyn geelagtig ge-geoid, in plaats van zwart. Mooglyk zal hier de bynaam, *Chamæleon*, van ontleend zyn. LINNÆUS geeft 'er twintig Ribben of Groeven aan, en zo veel tel ik 'er omtrent in een Roozekleurige, met zwarte Golven en wit, doch geel getopt, nagenoeg met de aangehaalde van D'ARGENVILLE overeenkomende,

(737) *Nerita Testâ fulcatâ Sulcis viginti, Labiis dentatis, interiore rugosâ tuberculato. M. L. U. 681. N. 398. Valvata tertia undulata. RUMPH. Rar. T. 22. f. L. ARGENV. Conch. T. 10. (7) f. Q. REGENF. Conch. 12. T. 3. f. 26. KNORR Verzam. V. D. Pl. 15. f. 4.*

I i

VI. de, en dus ook zeer fraay. Deeze, en de drie
 AFDEEL. of vier voorgaande, vallen zo groot niet als
 LVIII. de volgende. De twee laatsten komen zeker-
 HOOFD- lyk uit Oostindie. In deeze Roozekleurige is
 STUK. het Mondje, wegens zyne Tandjes, aartig te
 beschouwen.

DCCXXXVIII (738) Neriet, die de Schaal gegroefd heeft
 Nerita met dertig Ribben, de Lippen getand,
 Undata. de binnenste rimpelig geknobbeld.
 Gegolfde.

Deeze verschilt van de voorgaande, ook, doordien haar Top meer uitsteekt, en doordien zy de Banden breeder heeft, zegt onze Ridder, die deswegen haar dan de *Gegolfde* zal genoemd hebben, welke benaming zo wel op de voorgaande past als op deeze. Ook is de Kleur in de myne, die dertig Ribbetjes heeft, byna geheel zwart, met Golfswyze geele Streepen, en zou men ze, derhalve, wel tot de Kamelotjes betrekken mogen. De aangehaalde van GUALTHIERI schynt veel minder geribd te zyn.

DCCXXXIX. (739) Neriet, die de Schaal gegroefd heeft,
 Nerita met
 Exuvia. Wrattige.

(735) *Nerita Testâ fulcatâ Sulcis triginta, Labiis dentatis, interiore rugoso tuberculato.* M. L. U. 682. N. 399. RUMPH. *Rar. T.* 22. f. 4. GUALTH. *Test. T.* 66. f. X. KNORR *Verzam. VI.* D. Pl. 13. f. 2.

(739) *Nerita Testâ fulcatâ, Labiis dentatis, interiore tuberculato.* M. L. U. 682. N. 400. BONANN. *Recr. III.* f. 220. LIST. *Conch. IV.* S. 1. C. 1. T. 2. f. 5. RUMPH. *Rar. T.*

met getande Lippen, de binnenste geknobbeld.

VI.
AFDEEL.
LVIII.
HOOFD.
STUK.

De *Valvata granulata* van RUMPHIUS, hier aangehaald, is wit van Schaal, maar doorgaans met ruige Wratten of Korreltjes bezet, welke op ryën staan, en tusfchen beiden, langs de Gieren, Vooren maaken. Die ruutheid, zeer aanmerkelyk in deeze Soort, doet 'er ons den naam van *Wrattige Neriet* aan geeven. Haare Mond-Opening komt volmaakt met die van GUALTHERI overeen, de Rugzyde met die van BONANNI, doch de aangehaalde van D'ARGENVILLE fchynt tot de voorgaande Soort te behooren. Volgens RUMPHIUS zyn 'er nog twee verſcheidenheden van, aan de Stranden van Amboina gemeen; maar de eerſte, zegt hy, wordt zelden gevonden. Tusfchen de Korreltjes of Wratten ziet men aan de verſche eenige korte Borſtel-tjes of Haairtjes; dat 'er mooglyk den bynaam van *Exuvia* aan heeft doen geeven.



LIX. HOOFD.

T. 22. f. M. PET. *Gaz.* T. 100. f. 6. GUALTH. *Test.*
T. 66. f. CC. ARGENV. *Conch.* T. 10. (7) f. I. SEE.
Kab. III. T. 59. f. 4—9.

II 2

I. DEEL, XVI, STUK.

VI.
AFDEEL.
LIX.
HOOFD-
STUK.



LIX. HOOFDSTUK.

Beschryving van 't Geslagt der ZEE-OOREN.

Naam.

Thans komen wy tot de ZEE-OOREN, in 't Fransch *Oreilles de Mer* genaamd, dat van gelyke betekenis is, en waar voor LINNÆUS 't Grieksche woord *Haliotis* tot een Geslagtnaam gebruikt. Deeze benaaming is thans algemeen: des ook de Duitschers *Meer-Ohren* zeggen, niet *Meer-Chreen*, gelyk ADANSON, uit LANGIUS, zeer grappig aanhaalt. Dit zal een Drukfeil zyn; doch van waar d'ARGENVILLE het heeft, dat wy Hollanders dezelve *Stockfische*, of, gelyk het elders overgenomen is (*), *Stockfische* noemen zouden, kan ik niet begrypen. Geloofbaarer is 't, dat menze, op sommige plaatsen van Vrankryk *Ormeau*, *Ormier* of *Bourdin* noemt. Zo de Engelschen den naam van *Mother of Pearl*, in 't afgetrokkene, daar aan geeven, slaan zy zekerlyk den bal mis: want deeze Conchyliën zyn noch Paarlemer, noch de regte Paarlemer-Schulpen, en, hoewel 'er dikwils Paarlen, Paarlgevasfen of Zaad van Paarlen, in voorkomen, zyn het doch de Paarl-Oesters of Mosfelen niet, die men eigentlyk noemen kan, *Moeders van de Paarlen*. Zodanigen, die

van

(*) *Dictionn. des Animaux*, Tom. III, p. 280.

van binnen zeer glanzig Paarlemoer zyn, worden echter in onze Taal nog wel *Paarlemoer-Schulpen* getyeld. Het Paarlemoer is in dezelven slegts een dun Vliesje, dat de Schaal van binnen bekleedt, en ten opzigt van den weerschyn, dien het heeft, naast overeenkomt met het Paarlemoer van de Knobbelhoorens en Reuzen Ooren *. Oudtyds plagt menze, in navolging van ARISTOTELES, die den naam van *Λεπὰς αἴγλια* gebruikte, Wilde Patellen of Groote Patellen te heeten, en zychynen ook, van hem, met het woord *Aporrhais* bedoeld te zyn (*).

VI.
AFDEEL.
LIX.
HOOFD-
STUK.

* Zie
bladz. 379.

De Kenmerken van de Zee-Ooren zyn zeer blykbaar. De Schaal heeft eenigermaate de figuur van de Schulp van eens Menschen Oor, en heeft op zyde een verborgen Krulletje, dat de Draaijen der Hoorens eenigermaate uitdrukt. Bovendien is het vlakke der Schaal, overlans, met een reeks van Gaatjes, waar van altoos vyf of zes open zyn, doorboord. D'ARGENVILLE merkt aan, dat het Dier, de Schaal wegens zyne vergrooting uitbreidende, t'elkens een nieuw Gaatje aanvoegt en een ander fluit.

Kenmer-
ken.

Die zelfde Autheur geeft ons de Afbeelding van het Dier der Zee-Ooren, zo als hetzelve in

in

(*) *Natices Saxis adhaerescunt more Patellarum & Aporrhaidum. De Hist. Libr. IV.*

VI. in de Schaal zit en langs Steenen of Rotfen
 AFDEEL. kruipt, en in een omgekeerd postuur; gelyk
 LIX. wy dit in *Fig. 5, 6*, op Plaat CXXIV ver-
 HOOFD- toonen. De Zee Oor, door hem afgebeeld,
 STUK. is een Europische of Fransche, van de Kus-
 Pl. CXXIV. ten van Bretagne. „ Men heeft ze anders,
Fig. 5, 6. „ zegt hy, in Vrankryk niet. Doorgaans zyn
 „ zy aan de Rotfen gehecht, strykens met de
 „ Oppervlakte der Zee, en houden 'er zig zo
 „ vast aan, dat men nog meer moeite heeft
 „ om ze 'er af te krygen, dan tot de Patel-
 „ len. Op staande voet, na dat menze daar
 „ af gewrikt heeft, sterft de Vifch of Slak,
 „ maakende slegts, door het uitsteeken van
 „ den Kop en van de Hoorntjes, eenige be-
 „ weeging. Het Vleesch is geelagtig en strekt
 „ tot Spyze voor de Menschen. Men wordt
 „ daar aan een ronden Kop gewaar, benevens
 „ een Bek die met vier Hoorntjes is voor-
 „ zien, welker twee grootsten weinig afftan-
 „ dig zyn van de twee anderen. De twee
 „ Oogen, of twee zwarte Stippen, staan op
 „ den Top der twee kleinste Hoorntjes. Het
 „ Dier ontlast zyne Vuiligheid door de Gaten,
 „ die in de Oppervlakte van de Schaal zyn, en
 „ zyne voornaamste Ingewanden zyn gehuis-
 „ vest op den rand der Schaal, die inwards
 „ uitspringt. Wanneer de Zee Oor kruipt,
 „ steekt haare Voet ver buiten de Oppervlakte
 „ van de Schaal uit, welke bekleed is met
 „ flauw uitgeholde Groefjes, die langs heen
 „ loo-

„ loopende in den Spiraalen top verdwynen. VI.
 „ Dit openbaart zig duidelyk in *Fig. 5*, wel- AFDEEL.
 „ ke de Zee-Oor aan een stuk Rots kleevende I.IX.
 „ voorstelt. In *Fig. 6* ziet men dezelve daar HOOFD-
 „ af genomen en omgekeerd, als wanneer zig STUK.
 „ de Voet ingekrompen en het Lighaam gely-
 „ kerwys een Zak vertoont. Ook zyn aldus
 „ de vier Hoorentjes, benevens de ingetrok-
 „ ken Kop, nog zichtbaar.”

De Zee-Ooren, merkt LINNÆUS aan, Soorten,
 zyn elkander zo gelyk, dat men ze naauwlyks
 door bynaamen onderscheiden kan. Veele nog-
 thans, ja wel de meesten van zyne zeven op-
 gegevene Soorten, hebben haare blykbaare Ken-
 merken, gelyk wy thans zien zullen.

(740) Zee-Oor, die de Schaal rondagtig en DCCXL.
 wederzyds glanzig heeft. *Haliotis*
Midæ.

Groot hol
 Zee-Oor.

Hier moeten wy die *Groote holle Zee-Ooren*
 plaatzen, welke van de anderen zo blykbaar
 verschillende zyn. GUALTHERI geeft 'er
 een zeer goede, fraaije, Afbeelding van, en
 meldt, dat de Schaal, zo wel van binnen als van
 buiten, blaauw Zilverkleurig is; zo dat de zyne
 dan, van buiten, is gepaarlemoerd geweest. Daar
 op doelt zekerlyk onze Ridder in zyne Kenmer-
 ken: doch dit slag van Zee-Ooren heeft Natuurlyk
 de

(740) *Haliotis Testâ subrotundâ, utrinque nitidâ. M. L.*
U. 683. N. 401. Syst. Nat. XII. Gen. 336. GUALTHER.
Test. T. 69. f. B.

VI. de Schaal zodanig niet. Door Wormgatigheid valt dezelve doorgaans zo ruuw en leelyk, dat AFDEEL. menze moet afschraapen, en dan komt het Paar- LIX. lemoer Wolkagtig en Schilferig, doch met fraaije HOOFD- verandering van Kleuren, te voorschyn. Ik STUK. heb verscheide zodanigen, van vyf of zes Duim lang en over de vier Duimen breed, wier holte of diepte meer dan anderhalf Duim bedraagt. De Wormgatigheid geeft oorzaak tot de groei- jing van Paarlen, Zaad van Paarlen of Paarl- gewassen, die zeer menigvuldig en groot voor- komen in deeze Zee-Ooren. Ik heb 'er zodanig één met een Paarl- gewas, dat de grootte van eens Mans Duim te boven gaat. De Schaal van deeze, deerlyk ingevreeten; waar door myn denkbeeld, ten opzigt van de groei- jing der Paarlen, nog meer bevestigd wordt *, is * Zie 't
XV. STUK, vyf Duim lang, vier Duim wyd en byna twee
bladz. 389. Duimen diep.

DCCXLI. (741) Zee-Oor, die de Schaal langwerp-
Haliotis rond, met de Rug overdwars gerimpeld
tubercu- en geknobbeld heeft.
lata. Van
Knobb-
lige.

(741) *Haliotis Testâ subovatâ, Dorso transversim rugoso, tuberculato. Faun. Succ. 2198. Haliotis striata rugosa, Faun. Succ. 1326. Auris marina. ROND. Pisc. 5. BELL. Aq. 395. Patella major five fera. GESN. Aq. 808 & 807. ALDR. Ex- sang. 551. f. 1, 2. RUMPH. Rar. T. 40. f. G, H. BO- NANN. Recr. 1, T. 10, II. LIST. Angl. 167. T. 3. f. 16. Conch. T. 611. f. 2-6. GINANN. Adr. II. T. 3. f. 27. ADANS. Seneg. I. T. 2. f. 1, KNORR Verzam, I, D. Pl. 370 f. 2, 3.*

Van de voorgaande Soort zyn de gewoone *Europifche Zee-Ooren*, hoedanigen aan de Franfche Kust en elders voorkomen, door de fi guur en gedaante aanmerkelyk verfchillende. Derzelver langte, naamelyk, ftaat tot de breedte, als drie tot twee. De uitwendige Ribben, die Spiraalswyze naar den Top loopen, vertoonen zig ook van binnen, en maaken aldaar het Paarlemoere bekleedzel geribd. Uitwendig worden zy van dwarfe Rimpeltjes gefneden, waar door de Schaal wat *Knobbelig* is. In dezelve groeijen ook Paarlen en Paarlgewasfen of Zaad van Paarlen. De Rok van buiten, fchoon gemaakt zynde, is groenagtig bont met bruinroode en bruine Vlakken; doch deeze afgehaald zynde worden zy van buiten ook gepaarlemoerd.

VI.
AFDEEL.
LIX.
HOOFD-
STUK.

Zie hier wat ADANSON aangaande de verblyfplaats van dergelyke Zee-Ooren zegt.

„ Alle Rotfen, aan de Kust van Senegal,
 „ voeden eene verbaazende menigte van dee-
 „ ze Schulpdieren. Ik hebze vergeleeken met
 „ de genen, die op de Kusten van Vrankryk
 „ voortkomen en geen verfchil, noch in de
 „ Schaal, noch in het Dier, dat dezelve be-
 „ vat, gevonden. De Smaak is ook de zêlf-
 „ de, en de Negers, die aan 't Strand woo-
 „ nen, gebruiken 't zo wel tot Spyze, als
 „ de Franschen van onze Kusten. Zie daar
 „ één flag van Schulpdieren, dat wel ver-
 „ fchillende Klimaat bewoont. Ik hebze

Ii 5

VI. „ aan de Kanarifche en Vlaamsche Eilanden
 AFDEEL. „ waargenomen: men heeftze in Sweeden ge-
 LIX. „ zien: zy bevinden zig dan aan alle Kusten,
 HOOFD. „ van de Linie tot den negen en zestigften
 STUK. „ Graad Pools hoogte, en mischien nog ver-
 „ der. Moet dit niet doen vermoeden, dat
 „ ’er eene byna gelyke trap van Warmte plaats
 „ heeft in de Zee, onder zeer verschillende
 „ Lugtstreeken? Deeze gemaatigdheid zou
 „ mischien te vinden zyn op zekere Diepte,
 „ welke het niet onbillyk was dat de genen,
 „ die aan de Kust woonen, zig de moeite ga-
 „ ven te onderzoeken.”

Dat deeze gemaatigdheid op zekere Diepte in de Zee te vinden zy, is niet ongeloofbaar; doch dat zy in de Oppervlakte plaats zou hebben, aan de Rotfen, waar de Zee-Ooren zig onthouden, valt niet ligt te begrypen. Ook meldt LINNÆUS maar, dat hy ze met de Schaaln uit den Wester-Ocean, aan den Oever van Sweeden opgeworpen, hadt gekreegen (*). Zy moeten aan de Engelsche Kust vallen, alzo PETIVER ’er onder den naam van Engelsche, en SIBBALD, onder dien van Schotsche Zee-Oor, van gewagen. LISTER, nogthans, schyntze aldaar niet gevonden te hebben: want hy zegt alleenlyk, dat menze op de Eilandjes, by Guernsey, dat is aan de Kust van Vrankryk, overvloedig vindt, en dat

(*) Habitat in Mari Occidentali, cum Testis ad littora repertis habuimus. *Faun. Susc.* Ed. II, p. 534.

dat hy 'er ook op den Italiaanfchen Oever, by Pozzoli, hadt verzameld. Mooglyk zullen zy aan de Wester-Kusten en Eilanden van Groot Brittannie, die Klipagtiger zyn, meer voorkomen, dan aan die van de Noord-Zee.

VI.
AFDEEL.
LIX.
HOOFD-
STUK.

LISTER zegt, dat de langte vier, de breedte byna drie Duimen is, en dat zy dertig Gaten hebben, waar van in sommigen zes, in anderen, en wel in de grootften, zeven altoos open zyn. ADANSON getuigt dat de grootften van de Zee-Ooren, die hy gezien hadt, over de vier Duimen lang waren, twee en een Kwartier Duims breed, en ongeveer een Duim diep. Hy moet dan die Groote holle, van de voorgaande Soort, niet gezien hebben, als welke veel grooter en dieper valt: ofschoon de gedagte Afbeelding van GUALTIERI door hem is aangehaald. En, wat de gelykheid van de Senegalsche met de Fransche of Europische aangaat, die kan ik niet bespeuren: want de zyne hadt drie groote Ribben, van buiten, in den Top uitloopende, en van binnen ook aan diepe Groeven zichtbaar; 't welk geenszins in de Europische plaats heeft. Voorts was de Kleur van zyne Senegalsche Zee-Oor, uitwendig, Vleeschkleurig rood, somtyds met eenig wit gemarmerd. Het een en andere is blykbaar in die Zee-Ooren, welken wy krygen van Guinee of van de Afrikaanfche Kust.

(742)

- VI. (742) Zee-Oor, die de Schaal ovaal, Roest-
 AEDEEL kleurig, overdwars gerimpeld en over-
 LIX. langsgestreept heeft.
 HOOFD-
 STUK.
- DCCXLII. (743) Zee-Oor, die de Schaal ovaal heeft,
Haliotis met Streepen overlangs, de grootsten ge-
Striata. knobbeld.
 Rimpelige.
- DCCXLIII. (744) Zee-Oor, die de Schaal ovaal heeft,
Varia met Streepen overlangs en zeer flauwe
 Bonte. dwars-Streepen.
- DCCXLIV. *Marmorata.*
 Gemarmerde.

Deeze drie schynen als Verscheidenheden aangemerkt te kunnen worden van Indische Zee-Ooren. Of 'er die Soort, welke D'ARGENVILLE by Letter D afbeeldt, hebbende zeer verheven Rimpels volgens den Draay, ook onder begreepen zy, zou men mogen twyfelen. Deeze is buitendien kenbaar, door de vlakheid van de Zyde tegens den Top over, welke een ongelyken Rand maakt; door de Knobbelijkheid van het Paarlemoere bekleedzel inwendig; de platheid van den anderen Rand en de Kleur van buiten, zynde rood-agtig

(742) *Haliotis Testâ ovatâ Ferrugineâ, transversim rugosâ, longitudinaliter striatâ.* M. L. U. 684. N. 403.

(743) *Haliotis Testâ ovatâ, Striis longitudinalibus, majoribus tuberculatis.* M. L. U. 684. N. 404. KNORR *Verzam.* V. D. Pl. 20. f. 3.

(744) *Haliotis Testâ ovali, Striis longitudinalibus, transversis obsoletis.* M. L. U. 685. N. 405. ARGENV. *Conch.* T. 2. (3) f. B. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 17. f. 4, 5.

agtig of uit den groenen gemarmerd. Tot de VI. middelste Soort zou deeze naast te betrekken AFDEEL, LIX. zyn, wegens den ongelyken Rand: maar van HOOFD- deeze en de laatste meldt LINNÆUS, dat zy STUK. beiden klein vallen; daar ik doch van deeze heb, meer dan een Handpalm groot. Nog vind ik 'er aanmerkelyk in, dat zy zeven of agt Gaten open hebben. Aangaande de Gemarmerde tekent onze Ridder aan, dat dezelve dertig open Gaten heeft, doch dit schynt een Drukfeil te moeten zyn, ten ware men die Gaten opgeboord had. Deeze laatste zou aan de Kust van Afrika, de eerste van de drie in Oostindie zig onthouden, 't welk D'ARGENVILLE toefchryft aan de gene, die uit hem aangehaald is op de laatste Soort.

(745) Zee-Oor, die de Schaal gladagtig, DCCXLV. langwerpig, aan den Rand eenigermaate Haliotis Afnina. Zeisfenswyze, en de Rug met verheven Lange Zee-Oor, Streepen heeft.

De langte, die in deeze meer dan tweemaal de breedte overtreft, doet 'er met regt den naam aan geeven van *lange Zee Ooren*. Sommigen

(745) *Haliotis Testâ læviusculâ oblongâ*, Margine subsalento. Dorso nervis elevatis. M. L. U. 685. N. 406. RUMPH. Rar. T. 40. f. E, F. GUALTH. Test. T. 69. f. D. ARGENV. Conch. T. 7. (3) f. E. REGENF. Conch. T. 9. f. 20. KNORR Verzam. III. D. Pl. 15. f. 1.

YID B E S C H R Y V I N G V A N

VI. migen noemenze, wel is waar, lange Paarle-
 AFDEEL. moer-Schulpen, doch die benaaming is te al-
 LIX. gemeen en heeft weinig eigenschap RUM-
 HOOFD- PH I U S rekent deeze voor de mooiste en groot-
 STUK. fte Soort. Zy zyn tevens zeer dun en fyn
 van Schaal, en haar Paarlemoer is ongemeen
 helder Zilverkleurig, niet met een zodanigen
 groenen en purperen weersfchyn, als in de an-
 dere Soorten. Van buiten zyn zy byna ef-
 fen en als een Slangewel bruin gemarmerd.
 Deeze vallen in Oostindie.

DCCXLVI. (746) Zee-Oor, die de Schaal ovaal, van
 Haliotis buiten rood heeft, den Buik met een
 parva, verheven hoek.
 Rood Zee-
 Oortje.

Door den verheven hoek, hier gemeld, ver-
 staat onze Ridder dien uitwaards verheven
 Band, welke nevens de Gaten heen loopt, en
 Spiraal in den Top eindigt. Zodanigeen Band,
 echter, hebben deeze Zee-Ooren aan beide
 zyden van de verheven Rib, waar in de Ga-
 ten staan, en draagen dus de eigen Kenmer-
 ken van die Senegalsche of Guineefche, waar
 ADANSON van spreekt *, welke van binnen,
 * Zie in het Paarlemoer, aan diepe Sleuven ook
 bladz. 507. zeer kenbaar zyn. Dit onderscheidtze, zo
 wel als de Kleur van buiten, die in fommigen
 Menie-

(746) *Haliotis Testâ ovatâ rubrâ, Ventre angulo elevato.*
 M. L. U. 686. N. 407. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 29. f. 5.

Menie-rood is, van alle anderen. Om dat wy ^{VI.}
 'er maar kleinen van hebben, kunnen wy 'er ^{AFDEEL.}
 den naam van *Rood Zee-Oortje*, billykerwys, ^{LIX.}
 aan toe-eigenen. Ik vind in de mynen zeven ^{HOOFD-}
 open Gaatjes. ^{STUK.}

Dus hebben wy gezien, dat 'er vyf wel onderscheidene Soorten van Zee-Ooren zyn; te weten de Groote Holle, de Europische of Fransche, de breede geribde en de lange smalle effene Cost-Indische, benevens de roode Guineefche of van de Afrikaansche Kust.



LX. HOOFDSTUK.

*Beschryving van 't Geslagt der PATELLEN,
 Schilden, Kapjes en dergelyken.*

De benaaming van *Patellen*, die het Latyn-^{Naam.}
 sche woord *Patella* uitdrukt, in 't Fransch
Patelles, is in algemeen gebruik, en veel duidelyker dan die van *Schottels* of *Schotteltjes*, gelyk sommigen dit woord verduitschen. Zodanig Huisraad, immers, is door zyne platheid kenbaar, welke geenszins in alle, ja mooglyk wel in de minste Patellen plaats heeft (*).

Men

(* *Patella*, reduit en François, signifie un petit Plat; or il y a peu de Lepas, dont la Coquille ait cette figure; la plupart même s'en éloignent assez, les unes étant percées, les autres ecailleuses, ou faites en bateau, &c. ADANS, *Seneg.* I. p. 26.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Men zoude ze dan veeleer *Kommetjes* mogen
 AFDEEL. noemen; alzo zy allen meer of min hol zyn,
 LX. en fommigen zeer diep: of *Schilden*, of *Kap-*
 HOOFD- *jes*, naar welken de meesten meer gelyken dan
 STUK. naar Schottels. Ook betckende eigentlyk *Pa-*
tella, by de Romeinen, meer een Drink- of

* Zie Offerfchaaltje met eene aanmerkelyke holte *,
 X. STUK, dan een Schotteltje of Tafelbord. De Griek-
 bladz. 457. sche naam *Lepas*, welken 'er de Franschen
 aan geeven, die daar van afkomstig zou
 zyn, dat zy als Schubben aan de Rotsen klee-

† Zie ven, is tot een ander Geslagt gebruikt †. Men
 XV. STUK, noemtze in 't Fransch, volgens TOURNE-
 bladz. 97. FORT, ook wel *Oeil de Bouc*, dat is Bokken-
 Oog (*); doch, in de beschryving van zync
 Reize naar de Levant, voeren zy den naam
 van Osfe-Oogen. In Provence noemt menze
Arapede, in Normandie *Berdin* of *Berlin*; *Jam-*
ble in Poitou en in het Land van Aunis; op
 andere plaatsen *Beinicle*, zegt D'ARGENVIL-
 LE. Zouden, echter, hier ook de regte Le-
 paden, die men Ganzen-Mosfelen tytelt, en
 anderen, te verstaan zyn. De Venetiaanen
 noemen ze *Pantalena*, de Engelschen *Limpet-*
fish (†), de Duitschers *Schusfel-Muschlen*. An-
 dere benaamingen, welke zeer dubbelzinnig
 zyn,

(*) *Mem. de L'Acad. Royale des Sc. de Paris*, 1700. p. 37.
 Octavo.

(†) Dat Schepzel echter, 't welk onder den naam van *Pa-*
tella of *Limpetfish*, *Phil. Trans. Vol. L. p. 859*, is voorge-
 field, schynt niet tot onze Patellen te behooren.

zyn; gelyk die van *Klipkleevers*, hoe eigen VI. AFDEEL. LX. HOOFD-STUK.
 bok, gaa ik voorby; om dat zy of te alge-
 meen zyn, of ten opzigt van andere Conchy-
 liën in gebruik.

De Patellen zyn, om dat zy geen Spiraale Kenmer-
 Draay hebben, van sommigen tot de Schul-
 pen t'huis gebragt geweest. ALDROVANDUS
 rekende, dat de Oppervlakte van de Rots,
 waar zy zodanig aan vast kleeven door mid-
 del van het Dier, dat menze niet dan met
 een Mes of iets dergelyks daar af kan kry-
 gen, haar tot een wederhelft verstrekte, om-
 ze Doublet te maaken. Hoewel dit ver gezogt
 is, zou men daar door echter myn voorgestelde
 denkbeeld, dat zy gevoeglyk tusfchen de Hoo-
 rens en Doubletten geplaatst konden worden*,
 mogen billyken. Het gemis der Draay, naa-
 melyk, onderscheidtze van de Hoorens ge-
 noegzaam, en de Eenfchaaligheid van de Dou-
 bletten. Haar Schaal is, in 't algemeen ge-
 fproken, meer of min Kegelvormig: voor 't
 overige ten opzigt van de Oppervlakte, den
 Rand en den Top, zeer verschillende. Men
 heeft 'er wel enkele onder, ik beken 't, die
 aan den Top wat krom of Spiraal gedraaid
 zyn; maar zulks maakt weinig ten opzigt van
 't algemeen.

* xv.

STUK,
bladz. 76.

Het Dier, dat in de Patellen huisvest, en Het Dier.
 zig zo vast aan de Rotsen, Klippen en Stee- PL. CXXIV.
 nen zuigt, is, zo wel als dat der Zee-Ooren, Fig. 7, 8.
 een Slak. Dit blykt uit de naauwkeurige Af-
 beel-

Kk

beel-

VI. beelding van hetzelfde in de gedagte Reize
 AFDEEL. van T O U R N E F O R T naar de Levant, in 't
 LX. voorste deezer Eeuw, en uit de omstandige
 HOOFD- beschryving (*); waar men tevens uit ziet,
 STUK. dat het op de Griekfche Eilanden gegeten
 wordt. Behalve de Slak der gewoone Euro-
 pifche Patellen; vertoont hy ook die van een
 andere Soort, welke den Top doorboord heeft.
 Onze Afbeelding *Fig. 7, 8, Plaat CXXIV,*
 naar de Franfche Patellen verbeterd, is voor
 't overige van D'ARGENVILLE ontleend;
 doch men kan 'er maar weinig van het Dier
 in befchouwen; dat hy in een andere Afbeel-
 ding, van onderen, vertoont. Zie hier hoe
 hy daar van fpreekt.

„ Men vindt het overal aan de Rotfen zit-
 „ ten, die van de Zee befpoeld worden, en
 „ veel Strandvolk gebruikt het tot zyn ge-
 „ woone Spyze. Het Dier beflaat de hollig-
 „ heid van de Schulp, en, wanneer men die
 „ omkeert, dan legt hetzelfde van onderen
 „ bloot, zonder Dekzel. De Kop heeft eene
 „ Peeragtige figuur, met een Bek, die van
 „ Lippen, Kaaken en Tandén voorzien is,
 „ aan het Puntigfte gedeelte. De twee Hoor-
 „ nen met twee zwarte Stippen, welke zyne
 „ Oogen zyn, aan derzelve binnenkant ge-
 „ plaatst, dienen het om den Grond te be-
 „ voelen, waar het op gaat. Door dit Ka-
 „ „ naal

(*) In 't I. Deel, bladz, 99, van 't vertaalde Werk.

„ naal zuigt en drukt het zyn gewoone Voed-
 „ zel in, dat niet is dan Slyk, kleine Wormp-
 „ jes benevens een groenagtig Zee-Kruid, dat
 „ men Wier noemt. De Vuiligheden werpt
 „ het boven den Kop uit door het Aarsgat,
 „ dat aan de zyde van de deelen der Voort-
 „ teeling en op een kleinen afstand van dee-
 „ ze twee Hoornen geplaatst is. Een groot
 „ Vleezig deel, in 't midden, de Voet ge-
 „ naamd, dient tot zynen voortgang langs
 „ de Rotfen en Klippen. Het heeft eene
 „ langzaame beweging, gelyk de Slakken,
 „ die hetzelfde noodig is tot de Ademhaaling
 „ en tot het opzoeken van zyn Aas. Men
 „ ziet het, inderdaad, zig losmaaken, lig-
 „ tende zyne Schulp twee of drie Lynen op,
 „ en kruipen op een Soort van Tepel of Vlee-
 „ zigen Voet, donkerer van Kleur dan het
 „ overige des Diers. Zyn Mantel is voorzien
 „ met drie ryën van platte Vleezige Draa-
 „ den, welke 'er een foort van Franje aan
 „ geeven, in de geheele Omtrek van de Schaal,
 „ waar het Lighaam met verscheide Banden
 „ aan gehecht is. De Schaal fluit zo dicht
 „ aan de Klippen, dat men den tyd dient
 „ waar te neemen, wanneer het gaapt, dat
 „ is de Schaal oplit, als gezegd is, om 'er
 „ een Mes of ander scherp Werktuig tus-
 „ schen te kunnen steeken, en het dus daar
 „ af te wrikken. De Voet, daar het op kruipt,
 „ vertoont zig Sagrynagtig ruuw, doch heeft

VI.
 AFDEEL.
 LX.
 HOOFD-
 STUK.

Kk 2

„ zy-

VI. „ zyne Oppervlakte flegts bezet met een me-
 AFDEEL. „ nigte van Slymkliertjes en Waterblaasjes,
 LX. „ welke beurtlings tot aankleefing dienen,
 HOOFD- „ en tot losmaaking door verdunning van die
 STUK. „ Lym.” In *Fig. 7.* wordt de Schaal van
 boven gezien, met den uitgestoken Kop en
 Hoornen, en dus in een loopend postuur: in
Fig. 8, ziet men ze van ter zyde, zo als
 het Dier de Schaal opligt, en daar zyn Kop
 benevens een gedeelte van zyn Lighaam uit-
 brengt, om voort te kruipen; beiden op een
 Steen verbeeld.

De Schaal. „ Deze Schulp overtreft, op haar aller-
 „ grootste, de maat van twee of drie Dui-
 „ men niet. Zy is ovaal van Omtrek en
 „ heeft ondiepe Streepen, met eenige dwarse
 „ Banden, welke een Kegel formeeren, waar
 „ van het middelpunt niet regt in 't midden
 „ is, maar wat nader aan het Kop-end, om-
 „ trent op een derde van de langte. Van
 „ binnen is zy glad, met een Afchgrauw
 „ Paarlemoer.” Men heeft Patellen die hoog,
 men heeft 'er die laag getopt en byna vlak
 zyn. In sommigen is de Omtrek effen rond,
 in anderen sterk getand of diep uitgesneeden.
 De Oppervlakte is in eenigen, van buiten,
 sterk geribd, gebladerd of als met Doornen
 gewapend. Sommigen en wel de meesten heb-
 ben den Top stomp, in eenigen is dezelve als
 afgesneeden en met een open Gat doorboord:
 ook zyn 'er die aan den Top een kromme,
 Haaks.

Haakswyze of gekrulde Punt hebben. De
 Kleur aangaande, die is groenagtig, rood,
 bruin, geel; in sommigen met eene onver-
 beeldelyke mengeling van Roozekleur, by
 Streepen, Stippen, op alle bedenkelyke wy-
 zen gemarmerd.

VI.
 AFDEEL.
 LX.
 HOOFD-
 STUK.

• Niet minder verschil heeft, volgens de Waar-
 neemingen van den Heer ADANSON, plaats
 in de Slakken van verschillende Patellen.
 „ Dit Geslacht, (zegt hy,) bevat Dieren, zo
 „ wonderlyk en zo weinig bestendig, zo wel
 „ in hunne figuur als in hunne Schaal, dat
 „ men het nooit tot een vaststelling zou kun-
 „ nen brengen, indien men niet agt gaf op
 „ het samengevoegde van derzelver betrek-
 „ kingen, en, dat ik het naast aan de Zee-
 „ Ooren geplaatst heb, is zo zeer niet om
 „ dat zy naar dezelve in zekere opzigten ge-
 „ lyken, als om dat 'er geen Schulpdier is,
 „ waar mede zy nader overeenkomen. Het
 „ Dier der Patellen heeft somtyds twee Oo-
 „ gen en twee Hoorntjes, somtyds ontbree-
 „ ken 'er die aan (*): somtyds zyn deszelfs
 „ Oogen aan den binnenkant der Hoorntjes
 „ geplaatst, somtyds bevinden zy zig aan
 „ derzelver agterzyde. De Schaal is dik-
 „ wils geheel, dikwils van boven open, ge-
 „ kamerd of Schubagtig.” Hy maakt 'er dus
 vier

(*) Te weeten in de Zee - Pisiebedden, *Chitons*, die hy tot de Patellen betreft.

VI. vier Afdeelingen van, welke laatste de Zee-
 AFDEEL. Pisfebedden, die onder de Veelschaaligen be-
 LX. trokken zyn *, begrypt (*).

HOOFD- Onze Ridder stelt vyf Afdeelingen onder de
 STUK. Patellen. In de eerste staan, die van binnen
 * Zie 't XV. STUK, een foort van Lip hebben, welke 'er als een
 bladz. 88. Soorten. Kamertje in maakt; in de tweede die den Om-
 trek getand; in de derde die den Top spits en
 omgekromd; in de vierde die denzelven stomp
 en geslooten; in de vyfde die hem met een Gat
 doorboord hebben, waar door het Dier, zo
 sommigen willen, Water spuit. De eerste Af-
 deeling heeft vyf, de tweede negen; zo ook
 de derde; de vierde agt, de vyfde vyf Soor-
 ten: des dit Geslagt in 't geheel bevat zesen-
 dertig Soorten.

I. Die van binnen met een Lip voorzien
 zyn.

DCCXLVII. (747) Patelle, die de Schaal geheel en rond-
 Patella agtig, van buiten doorgebladerd heeft,
 Equestris. met de Lip loodregt aan 't Gewelf.
 Vifch-
 huijje.

Voor deeze is de gebruikelyke naam *Vifch-
 huij-*

(*) *Coquill. de Senegal.* p. 26.

(747) *Patella Testâ integrâ orbiculatâ extus perfoliatâ,*
Labio fornicali perpendiculari. *Syst. Nat.* XII. Gen. 331. M.
 L. U. 687. N. 408. RUMPH. *Rar.* T. 40. f. P. Q. PET.
Amb. T. 16. f. 28. GUALTH. *Test.* T. 9. f. X. Cabochon.
 ARGENV. *Conch.* T. 6. (2) f. K. KNORR *Verzam.* VI.
 D. Pl. 35. f. 4, 5.

huidjes, om dat zy naar zeker ouderwets Hulsel of Regenskap der Vischwyven gelyken. Men heeft daar, ten onregte, *Vischkuidjes* van gemaakt, 't welk geene eigenschap nog betekenis heeft. „ *Orlamjes* of Vischhuizen, (zegt „ RUMPHIUS op de aangehaalde Afbeeldingen,) zyn vuilwitte Wratjes, met de Tuit „ wat overhangende, gelyk de Orlamsche „ mitjes der Matroozen of de Huiden der „ Vischwyven. Binnen hebbenze een rond „ Beentje, gelyk een halve Pyp en met de „ opene zyde zittende vast tegen de Klippen.” Zo de Fransche naam, *Cabochon*, een Ruiterskap mogt kunnen betekenen, dan zou ik hebben kunnen begrypen, van waar de bynaam *Equestris*, die op dit kleine Goedje niet zeer toepasselyk schynt, afkomstig ware. Ook zie ik niet, dat RUMPHIUS 'er den naam van *Lams-Ooren* aan geeft, volgens de beschryving van 't Kabinet der Koningin van Sweden, alwaar men van *Cabochon* gemaakt heeft *Chabachon*.

In dat Kabinet bevonden zig vier Verscheidenheden van deeze Soort. De eene hadt Horizontaale Plaatjes over elkander: ik denk, gelyk die van Letter S, by D'ARGENVILLE, hoedanige ik ook heb: de tweede hadt dwarse Rimpels, gelyk die van RUMPHIUS; de derde overlangse Streepen en was aan den Rand getand, als die van GUALTHIERI, T. 9, Letter X: de vierde overdwars effene

Kk 4

Stree-

VI. Streepen, gelyk het Borneosch dun geoord
 AFDEEL. Patelletje van PETIVER. Deze laatsten wor-
 LX. den ook wel Sotſkapjes of Mutsjes genoemd.
 HOOFD- Zy zyn altemaal klein, dun van Schaal, en
 STUK. hebben eenig blyk van de gezegde Lip of
 Buisje, in de Top.

DCCXLVIII (748) Patelle, die de Schaal geheel, Eyyor-
Patella mig, aan den Top eenigermaate Spi-
Neritoidea. raal, de Lip op zyde heeft.
 Roodlip.

Een *Nerietagtige* Patelle, uit het Kabinet van de Koningin van Sweeden, gaf aanleiding tot deeze Soort. Dezelve heeft de Schaal ruuw, van grootte als een Kers, en wit. De Top is stomp en verthoont zig eenigszins Spiraal. Van binnen, aan de zyde, heeft, gelykerwys in de Nerieten, een roode Lip plaats, welke de helft van de Schaal, overdwars, inneemt: weshalven ik ze *Roodlip* noem.

DCCXLIX. (749) Patelle, die de Schaal geheel, byna
Patella Kegelvormig, effen heeft, met een soort
Chinensis. van Lipje aan de binnenzyde.
 Chinese-
 sche Muts.

Schoon

(748) *Patella* Testâ integrâ ovatâ, apice subspirali, Labio laterali. M. L. U. 688. N. 409.

(749) *Patella* Testâ integrâ subconicâ laevi, Labio sublaterali, M. L. U. 688. N. 410. BONANN. *Reer.* I. T. 12: LIST. *Conch.* 4. §. I. C. 7. f. 3. Bonnet Chinois: ARGENV. *Conch.* T. 6. (2) f. F. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 22. f. 1.

Schoon wy deeze *Chineefche Muts* noemen, om dat zy daar de Gedaante zeer wel van uitdrukt, moet men doch daarom niet denken, dat zy uit China afkomstig is. De woonplaats stelt LINNÆUS in de Middellandsche Zee; maar BONANNI verzekert, dat men dit slag van Kapjes, die naar een Tepel gelyken, van binnen en van buiten Melkwit zynde, aan de Kanarifche Eilanden vindt. Nooit worden zy grooter, zegt hy, dan omtrent een Duimbreed; volgens de maat van zyne Afbeeldingen,

(750) *Patelle, die de Schaal geheel en ovaal heeft, met den Top omgekromd en agteren een platte Lip.*

DCCL.
Patella
Porcellana.
Nootedop.

Volgens de aangehaalde Figuur noemt men deeze *Nootedop*, doch de Tekening geeft 'er den Latynschen bynaam aan. RUMPHIUS zegt, dat zy naar een holle Schulp gelyken, en op de Rug als met Hoenderveertjes zyn beschilderd. De Schaal van 't Exemplaar, dat zig bevondt in 't Kabinet van de Koningin van Sweeden, was Eyrondagtig verheven-rond, met witte Kegelvormige als over elkan- der leggende Vlakken, de Oppervlakte met
blau-

(750) *Patella Testâ integrâ ovali, Apice recurvo, Labio postico plano.* M. L. U. 689, N: 411. RUMPH. *Rar.* T. 40. f. O.

Kk 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. blaauwe Golfswyze Streepjes overdwars gete-
 AFDEEL. kend. De Opening heeft aan 't End een
 LX. kromme stompe geele Punt, die voor Top
 HOOFD- verstrekt. De holligheid is wit, en heeft aan
 STUK. den Grondsteun een dwarse nagenoeg horizon-
 taale Lip.

DCCLI. (751) Patelle, die de Schaal geheel en ovaal,
Patella van agteren scheef omgekromd heeft,
Fornicata. met eene holronde Lip.
 Pantof-
 feltje.

Tot deeze Soort behooren zekerlyk die Kap-
 jes, welke wy niet oneigen *Pantoffeltjes* noe-
 men: want zy hebben nagenoeg de figuur van
 Vrouwen Muilen en de gedagte Lip, waar
 onder, als 't ware, een Opening om den Voet
 in te steeken is, maakt de gelykenis nog groo-
 ter. De aangehaalde van D'ARGENVILLE
 drukt 'er volmaakt de Gestalte van uit, zo
 wel als die van ADANSON, *Sulin* genaamd,
 welke deeze Aupheur overvloedig vindt aan
 de Klippen van 't Eiland Goeree, by Kaap
 Verde. „ Het schynt, zegt hy, dat dezelve
 „ 't meeste behaagen heeft in plaatsfen, daar
 „ de Zee met het grootste geweld tegen aan
 „ bruifcht. Ik ken geen Soort van Patellen,
 „ wel-

(751) *Patella Testâ integrâ ovali, postice oblique recurvâ,*
Labio postico concavo. Syst. Nat. XII. List. Conch. T. 545.
f. 34. ARGENV. Conch. T. 6. (2) f. N. ADANS. Seneg.
I. T. 2. f. 8. KNORR Verzam. VI. D. Pl. II. f. 5: Pl.
21. f. 3.

„ welke men meer moeite heeft van de Stee- VI.
 „ nen los te maaken : zy kleeft 'er zo vast AFDEEL.
 „ aan, dat men 'er dikwils brokken afrukt LX.
 „ van de Schaal, met het Dier, welks Lig- HOOFD-
 „ haam grootendeels in het Kamertje gehuis- STUK.
 „ vest is. Hetzelve heeft de Hoorntjes geel
 „ en de Oogen zwart. Zyn Voet is van on-
 „ deren vuil wit en met een groot getal van
 „ zwarte Stipjes getekend, zynde het overige
 „ van zyn Lighaam Afchgrauw, naar 't zwart-
 „ te trekkende.”

„ Wat de Schaal belangt, die is een Ovaal
 „ Bekken, van vier derden Duims lang, eest
 „ Duim breed, en byna een half Duim diep-
 „ te. Zy is taamelyk dik, van binnen en van
 „ buiten glad, met de Randen zeer fcherp.
 „ Zeker middelfchot daar in, evenwydig
 „ aan den Grondfteun, doch wat naar binnen
 „ staande, bedekt de halve Holligheid, wor-
 „ dende van den Voet des Diers, terwyl het
 „ voortgaat, t'eenemaal gedekt. Dit middel-
 „ fchot, hoewel dun zynde, is zeer hard.
 „ De Kleur van de Schaal is zeer verander-
 „ lyk: nu eens bruin, nu eens ros, zo in- als
 „ uitwendig: fomwylen groen, met kleine
 „ bruine Stippen. Het grootste getal heeft
 „ van buiten een witten Grond, doorzaaid
 „ met lange Vlakken die roodagtig bruin zyn,
 „ en van binnen den Grond wit of Vleesch-
 „ kleurig, zonder eenige mengeling.”

Deeze Soort, merkt LINNÆUS aan, ver-
schilt

VI. schilt van de voorgaande, door den Draay of
 AFDEEL. Top op zyde te hebben en eene holronde witte
 I. X. Lip. Het een en andere is in de mynen zeer
 HOOFD- blykbaar, doch ik verwonder my, dat onze
 STUK. Ridder de woonplaats aan 't Eiland Ilva, en
 doorgaans in de Middellandsche Zee, stelt;
 spreekende aan den eenen kant niet van 't ge-
 dagte Eiland aan de Kust van Afrika, by Kaap
 Verde, en aan den anderen kant die van GUAL-
 ALTHIERI (*), daar dit zekerlyk van afge-
 leid is, tot de naastvolgende Soort betrekken-
 de, en daar den naam van *Crepidula* of Muiltje
 aan geevende. Hoe 't zy, die van GUAL-
 ALTHIERI komt, volgens de Afbeelding, vol-
 maakt met deeze Soort overeen, en de Heer
 ADANSON heeft niet alleen dezelve, maar
 ook die van RUMPHIUS, Nootedop genaamd,
 tot de Soort van zyne *Sulin* t'huis gebragt.

II. Die Getand zyn, of den Omtrek, aan
 den Rand, met Hoeken hebben.

DCCLII. (752) Patelle, die de Schaal ovaal, platag-
 Patella tig, effen heeft, met een platte Lip
 Crepidula. van agteren.
 Schuitje,

Ik

(*) *Patella structura peculiari donata, fatis depressa, lavis, fragilis, pellucida, candidissima, PETRO MICHELIO Crepidula dicta, ex Insula Ilva. Test. ad Tab. 9. fig. T. 69. H.*

(752) *Patella Testâ ovali planiusculâ laevi, Labio postice plano, M. L. U. 689. N. 412. Crepidula Michalii. GUALTH. Test. 2. T. 69. f. H. ADANS. Seneg. 3. T. 1. f. 1.*

Ik kan deeze Soort , om dat ADANSON VI.
 de aangehaalde in zyn Eerfte Geslagt, dat den AFDEEL.
 naam van *Cymbium of la Gondole* voert , ge- LX.
 plaatst heeft , met reden *Schuitje* heeten. „ Haar HOOFD.
 STUK.

„ Schaal, zegt deeze Heer, gelykt ongemeen
 „ naar de Nagel van een's Menschen Hand.
 „ Zy is ovaal; uitermaate dun, en zeer klein
 „ naar het Lighaam van het Dier te rekenen,
 „ dat van dezelve naauwlyks half bedekt
 „ wordt, zynde op deszelfs agterfte gedeelte
 „ aangehecht. Van buiten is zy verheven ,
 „ van binnen een weinig hol, byna rond van
 „ Omtrek en doorschynende als een Visch-
 „ schubbetje. Haar langte is omtrent een
 „ half, de breedte een vierde Duims. Men
 „ wordt in dit Dier niets gewaar, dat naar
 „ Kop, Hoorntjes, Oogen, Mantel, gelyk in
 „ de andere Hoorenflakken, zweemt. Zyn
 „ geheele Lighaam is, eigentlyk gesproken,
 „ niets dan een stuk Spieragtig taamelyk vast
 „ Vleesch, als een halve Rol, die aan de bei-
 „ de Enden rond afgesneeden is, van boven
 „ verhevenrond, van onderen plat zynde. Het
 „ strekt zig, in langte, byna een Duim uit,
 „ en heeft de breedte van de Schaal. Aan 't
 „ voorste End wordt men een groot rond Gat
 „ gewaar, dat voor Mond verstrekt: op de
 „ zyde is een dergelyke Opening tot Adem-
 „ haaling en Ontlasting. De Voet is alleen
 „ door twee diepe zydelingse Sleuven van het
 „ overige des Lighaams afgezonderd. Het
 „ heeft

- VI. „ heeft eene vuil witte Kleur, en de Schaal
 AFDEEL. „ trekt een weinig naar Hoorn. Het leeft in
 LX. „ Zeewater, omtrent twee Duimen diep on-
 HOOFD. „ der 't Zand.”
 STUK.

Dit *Schuitje* verdiende, om zyne zonderlingheid, onze aanmerking; alzo LINNÆUS hetzelfde, by naame, aangehaald heeft op deeze Soort: doch ik kan niet zien, in wat opzigt het tot dezelve, of tot deeze Afdeeling, betrekkelijk zy, en nog minder, hoe het geplaatst kome by de gedagte Patelle van GUALTIERI, daar het Hemelsbreedte van verschilt. In dat Voorwerp; 't welk zig bevondt in het Kabinet der Koninginne van Sweeden, was de Schaal wit, doorschynende platagtig; van agteren en van onderen met eene Halfmaanswyze platte Lip, tusfchen welke en de Schaal een zeer kleine fcheeve Holligheid plaats hadt. De woonplaats wordt door onzen Ridder gesteld in de Middellandsche Zee, en voornamelyk aan de Barbarysche Kust. Hier vind ik ook, van Tandjes of Hoeken aan den Om- trek van de Schaal, een diep stiltzwygen.

- DCCLIII. (753) Patelle, die de Schaal heeft met ver-
Patella hevene ongelyke Straalen, welke uit-
laciniosa. waards dikker en stomp zyn.
 Medusa-
 Hoofd.

Aan

(753) *Patella Testâ Radiis elevatis inæqualibus, extus crassioribus obtusis. Syst. Nat. XII, RUMPH. Rar. T. 40. f. C. ARGENV. Conch. T. 6, (2) f. O. KNORR Verzam. III. D. Pl. 30. f. 1.*

Aan deeze geeft men, wegens de zonder- VI.
 linge Vertooning, den naam van *Medusa-Hoofd*. AFDEEL.
 Onder de Zee-Sterren hebben wy ook die be- LX.
 naaming gebruikt gezien, en van derzelve af- HOOFD-
 leiding omftandig gefproken *. Niet minder * Zie XI.
 fchynt dezelve op dit flag van Patellen toe- STUK,
 pasfelyk te zyn, doordien men 'er, behalve bl. 475.
 de Schildvormige platte gedaante, en de on-
 gelyke dikke Punten, ook aan den Top twee
 Oogen in waarneemt, in plaats van één, zo
 D'ARGENVILLE zegt, en uit zyne Afbeel-
 ding, zo wel als uit die van RUMPHIUS, blykt:
 Hy meldt echter niet, of die Oogen open Ga-
 ten zyn, dan niet: maar zegt, dat deeze Pa-
 telle dit byzonders heeft. Zy komt uit Oost-
 indie en wordt, groot en fraay getekend zyn-
 de, in veel waarde gehouden. Men heeft 'er
 voor één, dat wit en bruin geribd was, op de
 Verkoopning van 't Kabinet van LEERS, in 't
 jaar 1767, betaald dertig Gulden.

(754) Patelle, die de Schaal hoekig heeft, DCCLIV.
 met zeven gekielde ftompe Ribben. *Patella*
Sacharina,
 Bonetje.

De

(754) *Patella Testâ angulatâ, Costis septenis catinatis ob-*
tusis. M. L. U. 690. N. 413. BONANN, *Kirch*, I. T. 32.
 LIST. *Conch*. IV. S. 1. C. 3. T. 1. f. 1, 2. RUMPH. *Rar*.
 T. 40. f. B. PET. *Amb*, T. 3. f. 3. GUALTH. *Test*. 9. f.
 1, M, O. ARGENV. *Conch*, T. 6. (2) f. M. KLEIN
Ostr. T. 8. f. 4. KNORR *Verzam*, III. D. Pl. 29. f. 3.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. De Latynfche bynaam fchynt daar van afge-
 AFDEEL. leid te zyn, dat deeze veel naar een Klontje
 LX. Suiker gelyken zoude. Het is een Kapje met
 HOOFD- zeven Ribben, die aan den Omtrek als een Ster
 STUK. formeeren, en daar van wordt zy ook *Astrole-*
pas geheten, doch wy noemenze, om dat zy,
 door haare hoogte, naar fommige hoekige Bon-
 netten gelykt, het *Bonetje*. Zy valt zo groot
 niet als de voorgaande Soort. De Schaal is
 Melkwit, zegt onze Ridder, en hy geeft 'er
 van zeven tot elf fcherpe Straalen aan, met
 zeven kleinere Tanden daar tufchen, die met
 Roestkleurige Vlakken befprengd zyn. Hy
 zegt, dat dezelve aan 't Westindifch Eiland
 Barbados zig onthoudt.

DCCLV. (755) *Patelle*, die de Schaal getand heeft,
 Patella met negentien verhevene Gewelfswys' ge-
 Barbara. doornde Ribben.
 Grasje.

Dewyl deeze veel naar zekere ruige Mut-
 fen, die men *Grasjes* noemt, gelykt, kan men
 'er, in vergelyking met de voorgaande, dien
 naam aan geeven. De Schaal is witagtig geel,
 verheven, en heeft den Rand naauwlyks uit-
 gefneeden, maar fterk getand.

(756)

(755) *Patella Testâ dentatâ, Costis novendecim elevatis,*
fornicato-muricatis, M. L. U. 690. N. 414. KNORR Ver-
zam. V. D. Pl. 13. f. 5.

(756) *Patelle, die de Schaal getand, met verhevene, hoekige, Geutswyze Streepen heeft.* VI. AFDEEL. LX. HOOFDSTUK.

Men kan deeze, wégens de Gestalte en Tekening, met sommigen de *Fortres* noemen; of het *Sterre-Schild*; want zy verdient den naam van Schotel niet, als te hol daar toe zynde. In sommigen is de Rand maar weinig; in anderen zeer sterk; en op een regelmaatige wyze, getand. Een groote bruine Vlak, die den Top van binnen en van buiten kleurt, maakt bovendien een Kenmerk van deeze Kapjes uit. Zy zyn op een witten Grond, met zwarte hoekige Streepjes, inzonderheid aan den Rand; getygerd en als gevlamd of geborduurd: 't welk haar, hoe gemeen ook zynde, een fraay aanzien geeft. Men vindtze aan de Kusten der Zuidelyke deelen van Eüropa, volgens LINNÆUS. Zy vallen zeer groot.

(757) *Patelle, die de Schaal hoekig heeft, met menigvuldige gedoornde Streepen.* DCCLVII. *Patella Granatina*. Het Gesoonde Kapje.

(756) *Patella Testâ dentatâ, Striis elevatis, angulatis, imbricatis.* M. L. U. 691. N. 415. LIST. *Conch.* IV. S. I. C. 3. T. 3. f. 2. GUALTH. *Test.* T. 9. f. F. ARGENV. *Conch.* T. 6. (2) f. G. REGENF. *Conch.* 8. T. 2. f. 24. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 30. f. 2.

(757) *Patella Testâ angulatâ Striis numerosis muricatis.* M. L. U. 691. N. 416. LIST. *Conch.* IV. S. I. C. 3. T. 2. f. 3, 4. ARGENV. *Conch.* T. 6. (2) f. H. REGENF. *Conch.*

LI

T.

VI. Het aangehaalde van D'ARGENVILLE was
 AFDEEL. bruin, hebbende de Streepen met kleine witte
 LX. Puntjes gewapend. Dit is de reden, dat wy
 HOOFD- 't zelve *Gedoornd Kapje* noemen. In het Ka-
 STUK. binet van de Koningin van Sweeden was de
 Kleur als Hoorn, gewolkt met bruine Vlak-
 ken, den Top van binnen geelagtig ros, glin-
 fterende. Hier noemt onze Ridder het geel
 met witte Puntjes op de Streepen en stelt de
 Woonplaats aan de Kusten der Zuidelyke deelen
 van Europa.

Geëld
 Kapje.

Tot deeze Soort schynen my naast de *Ge-
 ribde* Patellen te behooren, waar D'ARGEN-
 VILLE, by Letter B, een goede Afbeelding
 van geeft, zeggende dat het groote Streepen
 of Ribben heeft, die vaal zyn en den Om-
 trek getand maaken: maar de Top is geheel
 wit en getepeld. Men noemtze, voegt hy 'er
 by, *Bokken-Oog*. Of deeze de genen zyn,
 daar TOURNEFORT van spreekt *, kan ik
 niet verzekeren. Ik heb 'er een, dat geheel
 wit is, van dergelyke figuur en grootte.

* Zie
 Bladz. 512.

Magel-
 laanſche.

Ook zal ik hier de fraaije Kapjes t'huis bren-
 gen, welke wy de *Magellaanſche* noemen.
 Deeze zyn sedert weinige Jaaren bekend ge-
 worden, na dat zy door de Franschen, aan
 de Eilanden by de Straat van Magellaan, ge-
 vischt waren. Natuurlyk zyn zy Hoornkleu-
 rig

T. 9. f. 31. KNORR *Verzam.* IV. D. Pl. 9. f. 1, 2: Pl. 29.
 f. 3: Pl. 30. f. 5. V. D. Pl. 8. f. 4, 5, 6: Pl. 15. f. 2, 3.
 VI. D. Pl. 23. f. 4.

rig en sterk geribd , doch door afflypen en polyften worden zy doorschynende , met een Glans van buiten , als of zy bruin gebronsd waren , en van binnen Paarlemoeragtig glinfterende. De Top heeft inzonderheid die doorschynende Bronskleur. Ik heb 'er van drie Duimen lang , twee Duimen breed en omtrent een Duim diep: men vindt ook kleinere , die fierlyk gestreept zyn: zo dat deeze Kapjes in fraaiheid byna alle anderen overtreffen.

In dit opzigt moeten wy , evenwel , ook geen geringe plaats vergunnen aan die Rooze-kleurige Kapjes , sedert twee Jaaren eerst hier gemeen geworden , en waarschynlyk van de Kaap der Goede Hope afkomstig. Dezelve kunnen niet nader betrokken worden dan tot deeze Soort , alzo zy den Rand ongelyk hebben , en geribd zyn , met een geslooten Top. De grootsten , die ik daar van heb , zyn drie Duim lang , twee Duim breed en één Duim diep ; doch ik heb 'er ook die vlakker zyn , of laager getopt , en van allerley mindere grootte , tot die van een Duim en kleinder. Tegen 't licht gezien vertoonen zy zig van binnen wit , met roode en geele Straalen ; doch van buiten heerscht by dezelve een ongemeene verscheidenheid van Kleuren , wel meest in die van minder grootte. Het Appelbloesem of Roozerood , met wit , geel , bruin en andere Kleuren gemengeld , verfraait de

L 1 2

Te.

VI. Tekening derzelven onverbeeldelyk, en boven
 AFDEEL. alle beschryvinge.
 LX.

HOOFD-
 STUK.

(758) Patelle, die de Schaal eenigermaate
 gehoekt heeft, met veertien flaauwe hoe-
 ken, den Rand verbreed en fcherp.

DCCLVIII.
Patella
vulgata.
 Gemeene
 Patelle.

Met regt voeren deeze den naam van *Ge-
 meene Patellen*, alzo zy op alle Kusten van
 Europa, die Rots- of Klipagtig zyn, aan den
 Oceaan, voorkomen. Buiten twyfel zyn het
 deeze, daar D'ARGENVILLE zyne Afbeel-
 dingen van ontleend heeft, om het Dier der
 Patellen te vertoonen; zie *Fig. 7* en *8* van
 onze Plaat CXXIV. Men noemtze in Enge-
 land *Flither*, *Limpet* of *Papshell* volgens LIS-
 TER, wiens Afbeelding echter niet al te veel
 overeenkomst fchynt te hebben met de Fran-
 fche Patellen. Hy geeft 'er eene gestreept
 Afchgraauw blaauwagtige of gevlake en bonte
 Kleur aan. 't Voornaamfte gebruik van den
 daar in zittende Vifch, by de Engelsche Vis-
 fchers is, volgens hem, dat zy dien voor Lok-
 aas aan den Hoek slaan.

LINNÆUS beschryftze aldus en zegt. „ De
 „ Schaal is Kegelvormig, met veertien ver-
 „ he-

(758) *Patella Testâ subangulatâ, Angulis quatuordecim ob-
 soletis: Margine dilatato acuto. Faun. Succ. 2199. LIST. Angl.*
195. T. 5. f. 40, mala. GUALTH. Test. T. 8. f. L. GI-
NANN. Adv. II, T. 2. f. 17, KNORR Verzam. VI. D.
Pl. 27. f. 8.

„ hevene en geknobbelde hoeken uitgewerkt, VI.
 „ waar tusfchen in even zo veel kleinere ver- AFDEEL.
 „ vat zyn. De Top is zeer ftomp, niet in LX.
 „ 't Middelpunt, maar nader aan het smalste HOOFD-
 „ End: de Rand van onderen zwartagtig met STUK.
 „ witte Tandjes.” Dit laatste neem ik niet
 zodanig in de gemeene Fransche Patellen waar.
 Veeleer zou ik zeggen, dat die den Rand
 breed hebben, van onderen blaauwagtig met
 witte Streepjes: maar mooglyk behooren zy
 tot de volgende Soort.

(759) Patelle, die de Schaal eenigermaate DCCLIX.
 hoekig uitgeknaagd heeft, met menig- Patella
 vuldige ongelyke Streepen, van onde- caerulea.
 ren blaauw. Blaauwe.

Van deeze wordt alleenlyk gezegd, dat zy
 zig in de Middellandsche Zee onthoudt. Moog-
 lyk zullen die, welken TOURNEFORT op
 de Griekfche Eilanden waarnam, hier t'huis
 behooren.

(760) Patelle, die de Schaal eenigermaate ge- DCCLX.
 tand, Kegelvormig met Knobbeltjes, Patella
 van agteren ftomp heeft. tubercu-
 lata.
 Geknob-
 belde
 Dee- Patelle.

(759) *Patella Testâ eroso subangulatâ, Striis numerosis
 inaequalibus, subtus caeruleâ. Syst. Nat. XII.*

(760) *Patella Testâ subdentatâ, Conico tuberculatâ, postice
 retusâ: M. L. U. 692. N. 417.*

Ll 3

VI. Deze hadt de Schaal bleek, met witagtige
 AFDEEL. Knobbeltjes, die op ryën geschikt waren; den
 LX. Top regt overend: den Rand een weinig ge-
 HOOFD- tand, meest van vooren en van agteren, met
 STUK. den agtersten Rand korter en opgewipt: vol-
 gens het Exemplaar, dat zig in 't Koninglyk
 Sweedsche Kabinet bevondt.

III. Die den Top spits en omgekromd
 hebben.

DCCLXI. (761) Patelle, die de Schaal niet getand,
 Patella Kegelvormig spits, gestreept, met den
 Ungarica. Top Haakswyze omgekruld heeft.
 Zotskap-
 Patelle.

Van waar de bynaam *Ungarica* in deezen afkomstig is, begryp ik niet; ten ware het op een foort van Kap of Huik, in Hongarye gebruikelyk, mogte zien. Wy noemenze, wegens de zonderlinge Gestalte, *Zotskap-Patelle*. Die van binnen Appelbloesfem-rood zyn, komen zeer zeldzaam voor. De Kleur van buiten is geelagtig. Men vindt 'er in de Middellandsche Zee, die van binnen wit zyn.

DCCLXII. (762) Patelle, die de Schaal niet getand,
 Patella lang-
 antiquata.
 Verouder-
 de.

(761) *Patella Testâ integrâ, Conico acuminatâ striatâ, Vertice hamoso revoluto.* GUALTH. *Test.* T. 9. f. V, W. KLEIN *Ostrac.* T. 8. f. 10. GINANN. *Adr.* II. T. 3. f. 24. KNORR *Verzam.* VI. D. Pl. 16. f. 3.

(762) *Patella Testâ integrâ oblongâ imbricatâ, Vertice postico recurvato.* *Syst. Nat.* XII.

langwerpig, Dakpanswyze, met den agtersten Rand omgekromd heeft.

VI.
AFDEEL.
I.X.
HOOFD-
STUK.

Deeze heeft de Schaal Melkweit, ondoorschynende, de Opening ovaal, zegt LINNÆUS.

(763) Patelle, die de Schaal niet getand, Kegelvormig, gestreept en eenigermaate doorschynende heeft, met den Top effen en omgeboogen.

DCCLXIII.
Patella
Mammil-
larijs.
Getepelde.

Deeze heeft den Top maar weinig omgekruild. Die van LISTER was uit Afrika afkomstig. LINNÆUS stelt de woonplaats in de Middellandsche Zee.

(764) Patelle, die de Schaal eenigermaate gestreept, van vooren met drie Kielen; den Top agterwaards omgekromd heeft.

DCCLXIV.
Patella
Tricarinata.
Driekielde.

De Schaal van deeze is Eyvormig, van grootte als een Hazelnoot, wit, van buiten gestreept, van vooren drie onderscheiden Kielen hebbende, die in een Rand uitloopen, welke van daar hoekig is. Den Top heeft zy krom en van agteren geplaatst.

(765)

(763) *Patella Testâ integrâ Conicâ striatâ subdiaphanâ*, Vertice reflexo lævi. *Syst. Nat. XII, L I S T. Conch. T. 537. f. 17. KLEIN Ostrac. T. 8. f. 1.*

(764) *Patella Testâ substriatâ, antice tricarinatâ, Vertice revoluto. Syst. Nat. XII.*

Ll 4

VI. (765) Patelle, die de Schaal niet getand,
 AFDEEL. Eyyvormig heeft, met eenigermate Tak-
 LX. kige rimpels, den Top, die een omge-
 HOOFD. boogen Spits heeft, byna in 't middel-
 STUK. punt.

DCCLXV.
Patella
pectinata.
 Gekamde.

In de Middellandsche Zee woont deeze, die de Schaal ondoorfschynende, van binnen effen en Schildpadagtig, van buiten met ontelbaare Streepjes heeft, die van ongelyke langte zyn.

DCCLXVI. (766) Patelle, die de Schaal niet getand,
Patella oyaal, verhevenrond, gestreept heeft,
lutea. den Top met een omgeboogen Spits, by
 Geelagtige. den Rand.

Deeze hadt de grootte van Pompoenen-
 Zaad, en was aan den Top met een rood
 Streepje omringd. Hy is geheel naby den
 Rand geplaatst. De Kleur is geelagtig bruin.
 Men vindtze in Oostindie.

DCCLXVII. (767) Patelle, die de Schaal niet getand,
Patella lang-
Unguis.
 Nageltje.

(765) *Patella Testâ integrâ ovatâ, Striis rugosis subramo-*
sis, Vertice subcentrali reflexo mucronato. Syst. Nat. XII.

(766) *Patella Testâ integrâ ovali convexâ firiatâ, Vertice*
submarginali reflexo mucronato. M. L. U. 692. N. 419.
 RUMPH. *Rar. T. 40. f. 1.*

(767) *Patella Testâ integerrimâ oblongâ, margine antico*
retusâ, Vertice mucronato carinato. M. L. U. 693. N. 419.
 RUMPH. *Rar. T. 40. f. 1.* L, PET. *Gaz. T. 22. f. 9.*

langwerpig , met den voorsten Rand VI,
 stomp, den Top spits en gekield heeft. AFDEEL
 LX.
 HOOFD.

Deeze heeft van haare gelykenis naar eens STUK.
 Menschen Nagel den bynaam. Men vindtze
 op den Oever van Amboina, in het Zand.

(768) Patelle , die de Schaal met een omge- DCCCLXVIII.
 boogen Top , de Rug gekuifd heeft en Gekui-
 gekield. Cristata.
 Gekui-
 fde.

Deeze , in het Kabinet van den Heer LY-
 ONNET zig bevindende, heeft de Schaal door-
 schynende, Kegelvormig omgewonden, samen-
 gedrukt en zeer dun, met talryke dwarse
 Sleuven, als Ribben. De Rug is gekield met
 een zeer dun dubbeld Vliesje, met Tandjes
 uitgesneeden. De Schaal heeft een bogtige
 Zoom, en de Opening aan de Rug met een
 scherpen hoek. 't Gedagte Vliesje, als een
 opstaande Kuif of Kam, geeft 'er den naam
 aan.

(769) Patelle , die de Schaal niet getand, DCCCLXIX.
 ovaal heeft en Vliezig, den Top met een Lacustris.
 Moeras-
 Patelle.

Dit

(768) *Patella Testâ Vertice revoluto, Dorso cristato carina-*
to. Syst. Nat. XII.

(769) *Patella Testâ integerrimâ ovali Membranaceâ, Ver-*
tice mucronato reflexo. Faun. Succ. 2200. LIS T. Angl. 151.
T. 2. f. 32. GUALTH. Test. T. 4. f. AA.

L 1 5

I. DEEL. XVI, STUK.

VI. Dit is een klein Patelletje, dat in de zoete
 AFDEEL. Wateren van Europa zig onthoudt, aan de
 LX. Waterplanten kleevende. LINNÆUS heeft
 HOOFD- het, in Sweeden, voornaamelyk op het Rui-
 STUK. terskruid waargenomen. GUALTIERI geeft
 een dergelyke Rivier-Patelle, in Italie, op.
 LISTER beschryft omftandig de zyne in En-
 geland, alwaar hy ze op Ondiepten in de Ri-
 vieren vindt. De grootften hadden iets meer
 dan een derde Duims langte; de Top was als
 een Haak geboogen: de Kleur was in de lee-
 vende bruin; doch de ledige Schaaltjes waren
 doorschynende, dun en uitermate broofch.
 De Voet van het Dier, dat in dezelve huis-
 veste, was rond. Voorts spreekt hy aldus.
 „ In 't laatst van September heb ik daar van
 „ het Schot, overvloedig aan de Steenen klee-
 „ vende, waargenomen. Dit was in kleine
 „ Bolletjes als Lil verspreid; kunnende ik
 „ reeds in ieder Bolletje verscheide kleine Pa-
 „ tellen, uit de Gestalte zelve, onderscheiden
 „ en erkennen. In de Paaring klimt de eene
 „ op den Top van de andere, en blyft 'er op
 „ zitten. Op zodanig eene wyze heb ik dies-
 „ tyds veelen gepaard gezien.”

IV. Die gelyk van Rand en digt van bo-
 ven zyn, met den Top niet gespits.

DCCLXX. (770) Patelle, die de Schaal geheel heeft en
Patella *pellucida.* *scheef*
 Doerfchy-
 nende. (770) *Patella Testâ integerrimâ, obovatâ, gibbâ, pellucida,*
Radiis quatuor caruleis. Syst. Nat. XII.

scheef ovaal is, bultig, doorschynende, met vier blaauwe Straalen.

VI.
AFDEEL.
LX.
HOOFD-
STUK.

Deeze, in de Middellandsche Zee door den Heer BRANDER, in Noorwegen door den Heer MARTIN waargenomen, komt in Gestalte met de naastvoorgaande Zoet Water Patelle overeen, maar is grooter en niet gespitst; Loodkleurig, zeer glad met heldere Hemelschblaauwe Straalen, hebbende aan den agtersten Rand als een flauw Topje.

Hier uit blykt, zo LINNÆUS aanmerkt, dat de blaauwe Kleur ook, Natuurlyk, plaats heeft in de Hoorens. Zyn Ed. hadt evenwel, een weinig voorlyker, reeds eene Soort van Patellen blaauw genoemd *; om niet te spreken van de Kwallebootjes, die Purperagtig blaauw zyn †, noch van het Mondstuk der Menniste Tooten, dat ook blaauwagtig is. 't

* Zie
bladz. 533.

† Zie
bladz. 436.

Is bekend, dat men veele Schaalen, door Sterk Water, blaauw kan maaken, gelyk men dus geheele Tootjes, die fierlyk blaauw zyn, aantreft. Ondertusfchen blyft het zeker, dat de regt blaauwe Kleur, van Natuure, onder de Hoorens zeldzaamer is dan onder de Schulpen, hoewel men die onder de Mosfelen aantreft §. Ik heb een Oostindisch Mosfeltje, omtrent een Duim lang, van buiten rood, dat de Randen van binnen het allerheerlykst Hemelschblaauw heeft, welk men beschouwen kan.

§ Zie
XV. STUK,
bl. 411.

(771)

VI. (771) Patelle, die de Schaal geheel heeft, en
 AFDEEL. Eyyvormig, effen, zeer glad.
 LX.

HOOFD- Deeeze heeft volkomen de gedaante van een
 STUK. Schild, en de Kleur niet alleen, maar ook de
 DCCLXXI. Schild, en de Kleur niet alleen, maar ook de
Patella Tekenning, doen haar naar eene Schilpad-Schaal
Testudina- gelyken, doch men noemtze, gemeenlyk, Ge-
ria. getygerd Schild, in 't Fransch *Bouclier de Tortue*.
 Getygerd Schild. Zy vallen vry groot en zyn van de fraaisten
 onder de Patellen.

DCCLXXII. (772) Patelle, die de Schaal geheel heeft,
Patella langwerpig oyaal, fyn gestreept en ef-
compressa. fen, met eene samengedrukte Rug.
 Geel
 Kapje.

De geele Kleur en de diepe Schuitswyze holte, doet aan deeeze den naam van *Geele Kapjes* toe-eigenen. Zy behooren onder de grootsten van alle Patellen, zegt LINNÆUS, en beschryft 'er één, uit het Kabinet van den Heer Ryksraad TESSIN, dat vier Duimen lang, drie Duimen breed en even zo hoog was. De mynen zyn meer samengedrukt. Ik heb 'er een, dat omtrent vier Duim lang is, en

(771) *Patella Testâ integerrimâ, ovatâ, laevi, glaberrimâ,*
 M. L. U. 693. N. 420. LIST. *Conch.* IV. S. 1. C. 2. T. 2.
 GUALTH. *Test.* T. 8. f. B. Bouclier de Tortue. ARGENV,
Conch. T. 6. (2) f. P. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 21. f. 1.

(772) *Patella Testâ integerrimâ ovali oblongâ, striatâ,*
 laevi; Dorso compressâ. *Syst. Nat.* XII. KNORR *Verzam.*
 VI. D. Pl. 28. f. 1.

DE P A T E L L E N :

en een Kwartier minder dan twee Duimen VI.
 breed, anderhalf Duim hoog. De Oppervlak-^{AFDEEL.}
 te is gestreept, doch niet ruuw; de Kleur bruin-^{LY.}
 agrig geel: de afkomst uit Oostindie. ^{HOOFD.}
STUK.

(773) *Patelle, die de Schaal geheel heeft, Ke-^{DCCLXXIII.}
gelvormig, met vyftig stompe Streepen. ^{Patella}
^{Rustica.}
Flompe;*

Volgens de beschryving van 't Kabinet der Koningin van Sweeden was de Schaal van deeze grooter dan een Kinderen-Hoofd, des men haar dan wel onder de allergrootste Patellen mag betrekken. Zy is uitgeploegd met een menigte van Sleuven, waar tusfchen stompe Ribben zyn, doch heeft niettemin den Rand geheel. De aangehaalde van GUALTHIERI hadt de Streepen gekarteld, en was Aardkleurig met drie bruine Banden.

(774) *Patelle, die de Schaal geheel, Eyyor-*^{DCCLXXIV.}
mig en stomp heeft, met verheven Stree-^{Patella}
pen. ^{fusca.}
Bruine.

De Schaal van deeze heeft den Top zeer verheven, byna Kegelvormig: de Kleur is uit den

(773) *Patella Testâ integerrimâ Conicâ, Striis quinquaginta obtusis.* M. L. U. 694. N. 421. LIST. *Conch.* IV. S. 1. C. 4. T. 1. GUALTH. *Test.* T. 8. f. P; T. 9. f. C?

(774) *Patella Testâ integerrimâ ovatâ obtusâ, Striis elevatis.* M. L. U. 694. N. 422. KNORR *Verzam.* VI. D, Pl. 28. f. 9.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. den Afchgraauwen zwartagtig, met ongeveer
 AFDEEL. negen-en-dertig, zeer fyne, Draadswyze,
 LX. Afchgraauwe Straalen. Men vindt doorgaans
 HOOFD- den Top als met een Band omringd.
 STUK.

DCCCLXXV. (775) Patelle, die de Schaal geheel, en ge-
Patella streept heeft, den Top eenigermaate ge-
notata. spitst en overend staande, van binnen
 Geteken wit, met een zwarte Hartvormige Vlak,
 de. die in 't midden witagtig is.

In de Middellandsche Zee komt deeze voor,
 die de Schaal heeft met verhevene effene brui-
 ne Streepen, van binnen wit, met een bruinen
 gevjakten Rand.

DCCCLXXVI (776) Patelle, die de Schaal geheel, ovaal,
Patella eenigermaate verhevenrond heeft en
Cruciata. bruin, met een wit Kruis getekend.
 Gekruiste.

De Schaal van deeze Soort, niet grooter dan
 een Erwt, is bruin, doch aan den Top bleek,
 en met een Kruis, dat uit gegolfde witte Ban-
 den bestaat, geschilderd.

DCCCLXXVII (777) Patelle, die de Schaal geheel, Kegel-
Patella vor-
Reticulata.
 Netswys'
 Geaderde.

(775) *Patella Testâ integrâ striatâ*, Vertice submucronato
 erecto, intus albâ, Maculâ atrâ Cordatâ medio albidâ. *Syst.*
Nat. XII.

(776) *Patella Testâ integerrimâ ovali subconvexâ fuscâ*,
 Cruce albâ pictâ. M. L. U. 695. N. 423.

(777) *Patella Testâ integrâ Conicâ compressâ*, Venoso-
 reticulatâ. M. L. U. 695. N. 424.

vormig samengedrukt, Netswyze geaderd
heeft.

VI.
AFDEEL.
LX.
HOOFD-
STUK.

Van deeze, uit de Middellandsche Zee, is de Oppervlakte doorweven met ronde witte Vezelen, die Netswyze, Loodregt en waterpas, door malkander loopen.

V. Die aan den Top doorboord zyn.

(778) Patelle, die de Schaal ovaal, Netswyze
gestreept heeft, met den Top omgekromd,
en van vooren gespleeten.

DCCLXXVIII
Patella
Fisfura.
Gesplee-
tene.

Deeze is aanmerkelyk wegens een Streepwys Spleetje, dat van den voorsten Rand tot het midden van de zyde loopt. Het is een klein Patelletje, dat aan de Kusten van Engeland, volgens LISTER, zeldzaam, doch, volgens den Heer BRANDER, overvloediger voorkomt by Algiers.

(779) Patelle, die de Schaal ovaal, bultig ver-
hevenrond en Netswyze gestreept heeft,
met den Top doorboord en den Rand ge-
karteld.

DCCLXXIX.
Patella
Pustula.
Puist.

Dee-

(778) *Patella Testa ovali striato-reticulata*, Vertice recurvo, antice fisfa. *Syst. Nat.*, XII. LISTER. *Conch.* T. 543. f. 23. PET. *Gaz.* T. 75. f. 2. *Patella reticulata*, exigua alba, Fesfura notabili in margine. KLEIN *Ostr.* p. 116.

(779) *Patella Testa ovali gibboso convexa*, striato-reticulata, Margine crenulato, Vertice perforato. *Syst. Nat.*, XII. PET. *Gaz.* T. 3. f. 12. KLEIN *Ostr.* T. 3. f. 3.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. Deeze is ; in Gestalte en grootte ; aan de
 AFDEEL. voorgaande zeer gelyk , doch heeft de Opening
 LX. nader aan den agtersten Rand. Men vindtze in
 HOOFD- de Middellandsche Zee , volgens BRANDER.
 STUK.

DCCLXXX. (780) Patelle, die de Schaal Eyvormig verhe-
 Patella venrond, met den Rand inwaards gekar-
 Graca, teld en den Top doorboord heeft.
 Grieksche;

Hier wordt die Soort van *Osse-Oogen* aange-
 haald, welken TOURNEFORT op een Grieksch
 Eiland at, en dezelve afbeeldde, noemende die
Lepas met den doorboorden Top. Zy heeft de
 Schaal Netswyze gestreept, doch zeer gemeen
 van Kleur. Dit getuigt ook ADANSON van de
 zyne, zeggende dat men, deswegen, gemeen-
 lyk den naam van *Treillis* geeft aan de Schaal
 van deeze Soort. Hy noemtze, om dat die by-
 zonderheid aan veele andere Conchyliën ge-
 meen is, liever *Gival*, en haalt verscheide Au-
 theuren aan; zelfs PETIVER, die zodanig eene
 aan 't Eiland Barbados waargenomen hadt. Die
 van LISTER was aan de Kusten van Jamaika
 gevonden. Dus schynt het zo wel een Afri-
 kaan-

(780) *Patella Testâ ovatâ convexâ, margine introrsum
 crenulato, Vertice perforato. Syst. Nat. XII. BONANN.
 Recr. I. T. 6. TOURNEF. It. I. p. 94. LIST. Conch. T.
 §27, f. 1, 2. ARGENV. Conch. T. 6. (2) f. I. KLEIN
 Ostrac. T. 8. f. 3. ADANS. Seneg. I. T. 2. f. 7. GUALTH.
 Test. T. 9. f. N. REGENE. Conch. VI. T. 2. f. 23. KNORR
 Verzam. I. D. Pl. 30, f. 2.*

kaansche en Westindische te zyn, als eene Eu-
ropische Patelle.

VI.
AFDEEL.
LX.
HOOFD-
STUK.

De grootsten, hier van, door ADANSON aan de Kuust van Senegal waargenomen, hadden anderhalf Duim langte, en de helft minder hoogte. „ De Kleur (zegt hy) lydt groote veranderingen. Men heeft 'er witagtige, graauwe, bruine: ik bezit zelfs een kleintje dat blaauwagtig is. De bruine zyn gemeenlyk met wit getygerd. De witte hebben doorgaans roode Vlakken, hier en daar zonder orde verspreid, maar het is gewoonlyker, haar zeven breede Banden te zien hebben, die bleek graauw zyn, welke zig als Straalen van den Top naar de Randen van de Schaal uitstrekken, alwaar zy breeder zyn dan by den Top. De Mantel van het Dier is niet gefalbalaad, maar alleenlyk gezoomd met een ry van dertig kleine Knobbeltjes, welke zig als zo veele witte Stippen vertoonen. De Kleur van het Dier is bleekwit. Deeze Soort is vry zeldzaam. Ik hebze, in Mey, aan 't Eiland Goeree gevonden.”

(781) Patelle, die de Schaal Eyvormig, gestreept, DCCLXXXI.
Patella
Nimfoza
Gestraaldes

(781) *Patella Testa ovata striata rugosa fusca, Vertice oblongo perforato.* M. L. U. 696. N. 425. LIST. *Conch.* IV. S. I. C. I. T. 1, 2. GUALTH. *Test.* T. 9. f. P, Q, R, S, T. ARGENV. *Conch.* T. 6. (2) f. C. COLUMN.

M m

Aq.

VI.
AFDEEL
LX.
HOOFD-
STUK.

*streept, gerimpeld, bruin heeft, met
den Top langwerpig doorboord.*

Tot deeze Soort betreft LINNÆUS de Zesde Soort van ADANSON, *Dasan* genaamd, op welke door dien Heer de gedagte van TOURNEFORT en van andere Autheuren worden aangehaald, welken onze Ridder tot de voorgaande Soort betrokken hadt. De Schaal was kleiner dan in de voorgaande Soort, zeer dik, met een ovaale Opening, veel naar een Sleutelgat gelykende, in de Top. Zy hadt vyftig Ribben, waar van de helft dikker, de helft dunner waren, naar den Omtrek gestrekt. Haar Grondkleur was van binnen groenagtig wit; van buiten, nu eens wit, dan graauw, dan rood, inzonderheid in de Jonge SchaaLEN; want die der Ouden waren altoos witagtig, zelfs schoon de Kalkagtige Korst weggenomen werdt; fomtyds aan den Top een weinig rood.

Het Dier. „ De Voet van het Dier, zegt ADANSON,
„ heeft eene byzonderheid, welke ik niet
„ waargenomen heb in de andere Soorten van
„ dit Geslagt. Deszelfs Randen, zo wel als
„ die van de Sleuf, welke 'er in de geheele
„ Omtrek plaats heeft, zyn versierd met ee-
„ ne

*Aq. II. T. 12. f. 3. BONANN. Recr. I. N. 3. PET. Gaz.
T. 3. f. 11. & T. 35. f. 8. GINANN. Adr. II. T. 2. f. 19.
ADANS. Seneg. I. T. 2. f. 6. KNORR Verzam. IV. D. Pl.
29. f. 4.*

„ de ry van zeer kleine Vezeltjes, digt aan VI.
 „ elkander. De Franje, die den Mantel AFDEEL.
 „ zoomt, beftaat alleenlyk uit eene ry van LX.
 „ Takkige Vezelen, welke van drie tot vyf HOOFD.
 „ Punten hebben. De twee voorfte Ender STUK.
 „ van den Mantel pafseeren over den Hals
 „ van het Dier, om de Opening te bezoo-
 „ men, die in de Top van de Schaal is door-
 „ geboord: zy formeeren, zonder daar buiten
 „ te gaan; een foort van Kanaal, daar men
 „ dikwils Water ziet uitkomen met de Vui-
 „ ligheden.”

Dus vinden wy dan het denkbeeld van
 fommigen, ten opzigt van dit flag van Pa-
 tellen, aangaande het gebruik der Ope-
 ning, bevestigd. Die van BONANNI Cy-
 pria getyteld werdt, om dat zy meest voor-
 kwam in de Zee by 't Eiland Cyprus, in de
 Middellandfche Zee, hadt de zelfde Eigen-
 fchap, doch fchynt my fterk geribd en ge-
 fleufd te zyn. Hier wordt ook de Kaapfche
 van PETIVER t'huis gebragt, en wy moeten
 'er nog anderen toe betrekken, die voor wei-
 nige Jaaren eerst ontdekt zyn.

Die Magellaanfche, heb ik op 't oog, wel-
 ke de Franfchen, met en benevens de voor-
 gemelden *, nu zeven of agt Jaaren gelee-
 den, op de Malouines Eilanden, by de Straat
 van Magellaan, vifchten, vindende daar van
 die zeer groot en fchoon waren. Deeze mo-
 gen te regt den naam van *Geftraalde* voeren,

Magel-
Iaanfche.

* Bladz.
530.

M m 2

alzo

VI. alzo zy, op eenen vuilwitten Grond, met
 AFDEEL. paarfchagtige, donkerblaauwe of zwarte Ban-
 LX. den, die als Straalen van den Top naar den
 HOOFD- Omtrek loopen, verfiert zyn. 't Getal dee-
 STUK. zer Straalen in drie zodanige Kapjes, die ik
 thans voor my heb, is veertien of vyftien.
 Zy verbreedten zig zodanig, dat veelen aan
 den Omtrek een Kwartier Duims breed zyn,
 en het witte, daar tusfchen, heeft ook om-
 trent die breedte. Voorts zyn deeze Kapjes
 zeer dik van Schaal en van binnen wit. De
 Opening in de Top is wel een Kwartier Duims
 lang en half zo breed, en heeft van binnen
 een byzonderen Zoom. De Gestalte is in fom-
 migen platter, in anderen verhevener. Ik heb
 'er één, van drie Duim lang en twee Duim
 breed, die een Duim diep is. Deeze vindt
 men in 't Werk van KNORR afgebeeld. An-
 deren, van de zelfde langte en wat minder
 breedte, zyn maar een half Duim diep. Zy
 zyn veel zeldzaamer, dan de Geribde en Ge-
 bronfte Magellaanfche, met een geflooten Top.

DCCXXXII.
 Patella
 Nubecula.
 Gewolkte
 Patelle.

(782) *Patelle, die de Schaal Eyrondagtig gerimpeld, wit met roode Straalen, den Top met een ovaale Opening heeft.*

Met deeze Soort besluit LINNÆUS zyn
 Ge-

(782) *Patella Testâ subovatâ, rugosâ, albâ rubro radiatâ, Vertice ovato-perforato, Syst. Nat. XII.*

Geflagt van Patellen. Hy geeft 'er den naam VI. van *Wolkje* of *Gewolkte* aan, en zegt, dat zy AFDEEL. LX. van de voorgaande verschilt, doordien de HOOFD- Schaal kleiner, hooger, wit met roode Straa- STUK. len is; de Opening minder langwerpig en van binnen bruin. Zy zou menigvuldig voorkomen in de Middellandsche Zee.



LXI. H O O F D S T U K .

Beschryving van 't Geflagt der TANDHOORENS, dat de Olyphants-Tanden en Wolfstanden bevat.

An die Schulpdieren, wier bekleedzels Naam. sommigen onder den naam van *Pypagti-ge Kokers*, anderen onder dien van *Pypen* of *Zee-Pypjes*, *Tuyaux de Mer*, *Tubuli Marini*, begrypen, geeft LINNÆUS den naam van *Dentalium*. Die benaaming is oudtyds in de Apotheeken bekend geweest. Men verstondt 'er eene Schaal door, naar een Tand gelykende, waar in een Worm huisvestte, die 'er somtyds zyn Kop uitbragt om Aas te zoeken of Water in te neemen. Zulke Pypjes hadden haare aanhechting op Steenen in de Zee, en op de oude Schaalen van Schulpdieren. Van deeze Tandswyze Gestalte hadden zy zekerlyk den naam bekomen. Ik geef derhalve dien van TANDHOORENS aan dit Geflagt.

M m 3

De

VI. De Kenmerken bestaan in eene eenkleppige,
 AFDEEL. Pypagtige regte Schaal, die niet in Celletjes
 LXI. is verdeeld, aan beide Enden open. Het Dier
 HOOFD- is een Boorworm.
 STUK.

Kenmer- 't Getal der Soorten in dit Geslacht is agt,
 ken. waar van sommigen in de Europische, ande-
 Soorten. ren in de Indische Oceaan, of in de Middellandsche Zee, gevonden zyn, als volgt.

DCCCLXXXIII
Dentalium
Elephantinum,
 Olyphants-
 Tand.

(783) Tandhooren , die de Schaal tienhoekig heeft, eenigermaate krom en gestreept.

Dit Hoorentje wordt gehouden voor het regte *Dentalium* , in 't Fransch *Dentale* , en men noemt het *Olyphants-Tand* , om dat de Gestalte eenigermaate met de kromte en figuur daar van overeenkomt; hoewel het nogthans, door zyne Ribbetjes en Kleur, grootelyks daar van verschilt. „ De grootsten vallen ruim „ een middelsten Vinger lang, beneden schaars „ een Pink breed, boven spits, doch zodanig, dat 'er altoos een Opening blyft. Zy „ zyn een weinig gekromd als Bokshoornen „ of wat regter als Olyphants-Tanden, zegt „ RUM-

(783) *Dentalium Testâ decem-angulatâ, sub-arcuatâ, striatâ.* M. L. U. 699. N. 426. BONANN. *Recr.* I. N. 8. LIST. *Conch.* IV. S. 2. f. 3. Olyphants Tand. RUMPH. *Rar.* T. 41. f. I. PET. *Amb.* T. 16 f. 33. *Gaz.* T. 13. f. 9. GUALTH. *Test.* T. 10. f. I. *Dentale*, ARGENV. *Conch.* T. 7. (3) f. H. GINANN. *Adr.* II. T. 1. f. I. KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 29. f. 3.

Fig. 1.



Fig. 2.



Fig. 3.



Fig. 4.



Fig. 5.

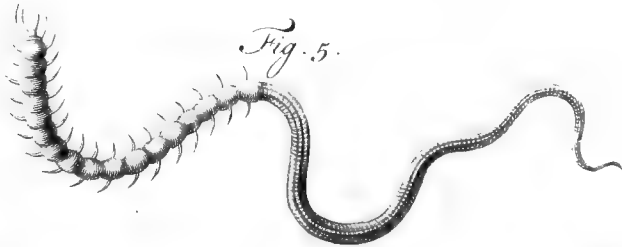


Fig. 6.

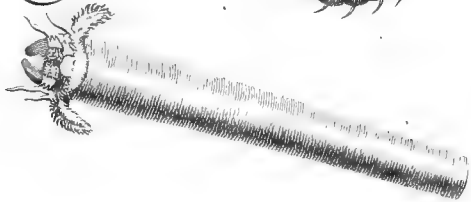


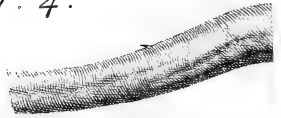
Fig. 7.



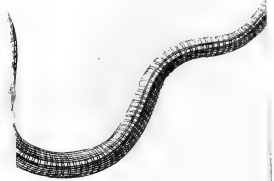
2.



4.



5.



„ RUMPHIUS, en hebben uitsteekende Rib. VI.
 „ ben: de Kleur is groen, aan 't dunste End ^{AFDEEL.}
 „ witagtig. Een tweede Soort is dunner, lan- ^{LXI.}
 „ ger en bleeker groen. In alle zit van bin- ^{HOOFD-}
 „ nen een Slymerig Dier, en, als menze weg ^{STUK:}
 „ legt, verfmelt al het Vleesch, dat geen
 „ Tandjes heeft, maar een rond Mondje,
 „ waar van een Buisje afgaat, daar men een
 „ Rysje in kan steeken. Door dit Mondje
 „ zuigenze het Slyk en vuile Zand binnen: in
 „ Water gelegd willen zy het niet uitsteeken.
 „ Men vindtze op vlakke Stranden, daar een
 „ harde Grond en stille Zee is, steekende het
 „ dikste End in 't Zand en het dunste daar
 „ buiten uit. Wegens haare kleinheid wor-
 „ den zy van de Inlanders tot Spyze niet ge-
 „ zagt.”

De Fransche Heer D'ARGENVILLE spreekt ^{Het Dier.}
 van het Dier wat omstandiger, gelyk wy dan ^{Pl. CXXV.}
 ook de Afbeelding van hetzelfde, in zyn Pypje ^{Fig. 1.}
 of Kokertje, naar één der mynen verbeterd,
 van hem ontleend hebben: zie onze Plaat
 CXXV, Fig. 1. Hy merkt, in de eerste plaats,
 aan, dat het Dier zeer los zit in deeze Koker-
 tjes. „ Het grootste deel van deszelfs Lig-
 „ haam, (zegt hy,) is bedekt met eene witte
 „ Kleur, waar verscheide kleine Darmvaatjes,
 „ die donkergeel zyn, doorblinken. Wanneer
 „ het zig in het Kokertje verbergt, dan trekt
 „ het den Kop geheel binnen; maar, als het
 „ denzelven uitsteekt, dan vertoont het zig,

M m 4

„ ge-

VI.
AFDEEL.
LXI.
HOOFD-
STUK.

„ gelyk in de Afbeelding. Als dan formeert
 „ zig een Pieramiedaale Knop, die een foort
 „ van Kap heeft, welke hem omkleedt, en
 „ aan 't End een zeer klein Gaatje, waar
 „ door het Dier zyn Voedzel inneemt. On-
 „ der dien Kap ziet men een Zoom, die als
 „ gefalbalaad is, met zwarte Stippen, doch
 „ niet buiten de Opening van het Kokertje
 „ uitsteekt, om 'er des noods weder in te
 „ kunnen gaan. Alzo dit Schulpdier byna al-
 „ toos in 't Zand begraven blyft, in een lood-
 „ regt postuur, verlangt het zig van de eene
 „ en andere zyde tot aan de Oppervlakte van
 „ den Grond, zonder dat de Golven het kun-
 „ nen verwrikken. Maar, buiten 't Zand zig
 „ bevindende, doet het uit het dunste End
 „ van zyne Koker een foort van Voetje uit-
 „ komen, dat hy in den Grond steekt, om
 „ zyne Schaal vast te zetten, en dan breidt
 „ hetzelfde zig uit, byna als eene Bloemkelk,
 „ met vyf Punten. Dit Lighaamsdeel, dat
 „ ongevaar een half Duim breed mag zyn,
 „ en door het welke, zo het te denken is,
 „ zyn Voedzel pasfeert, is zeer wit en ver-
 „ toont zig van buiten in zyne geheele uit-
 „ gestrektheid niet, dan in zo verre het Dier
 „ geen volkomen vry gebruik kan maaken van
 „ zyn Kop. Het Dier heeft geen Dekzeltje,
 „ en, om zig niettemin voor beschadiging van
 „ buiten te beveiligen, duikt het zo diep in
 „ zyn Kokertje, dat men het onmooglyk kan
 „ bereiken.”

De-

Dewyl de Olyphants Tandē, zogenaamd, VI.
 in de Europifche Oceaan zo wel als in de In- AFDEEL.
 difche gevonden worden, zal dit mooglyk door LXI.
 dien Heer zelf waargenomen zyn. HOOFD.
STUK.

(784) Tandhooren, die de Schaal tienhoekig, DCCCLXXXIV
 eenigermaate krom en effen heeft. Dentalium
Aprinum.
Zwuyus-
Tand.

De Schaal van deeze, uit Oostindie afkom-
 ftig, is fmaller of dunner dan die der gewoo-
 ne Olyphants-Tandē, zegt LINNÆUS, en
 wit van Kleur, met dieper Groeven zonder
 Streepen.

(785) Tandhooren, die de Schaal met twin- DCCCLXXXV.
 tig Streepen eenigermaate krom en af- Dentalis.
 gebroken heeft. Roode.

In de Middellandsche Zee komt deeze voor,
 hebbende de Punt der Schaal zeer fpits en
 rood.

(786) Tandhooren, die de Schaal Spilrond, DCCCLXXXVI
 eeni- Entalis.
Witte
Wolfstand.

(784) *Dentalium* Testâ decem-angulatâ sub-arcuatâ lævi.
Syst. Nat. XII.

(785) *Dentalium* Testâ viginti-friatâ, sub-arcuatâ, interrup-
 tâ. *Syst. Nat.* XII, RUMPH. *Rar.* T. 41. f. 6.

(786) *Dentalium* Testâ tereti sub-arcuatâ, continuâ, lævi.
Faun. Suec. 2201. M. L. U. 669. N. 427. BONANN. *Recr.*
 I. N. 9. LIST. *Cunch.* IV. S. 2. f. 3. RUMPH. *Rar.* T.
 41. f. 5. GINANN. *Adr.* II. T. 1. f. 2. GUALTH. *Test.*
 T. 10. f. F. Antale. ARGENV. *Cunch.* T. 7. (3) f. C.
 KNORR *Verzam.* I. D. Pl. 29. f. 4.

M m 5

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LXI.
HOOFD-
STUK.

eenigermaate krom , niet afgebroken en
zonder Streepen heeft.

Deeze noemen wy *Witte Wolfstanden*. Zy zouden de *Entalia* zyn , die kleiner vallen dan de *Dentalia* , voorgemeld. Zulks steunt op het Berigt der Autheuren , schoon D'ARGENVILLE het tegendeel fchynt te stellen (*); doch hy overtuigt zig zelve wel dra , zo door de Afbeelding , als door de beschryving , daar hy van de Wormen , in deeze Kokertjes huisvestende , spreekt (†). Ook hebben sommigen het *Entalium* , alleenlyk door de klein- te , van het *Dentalium* onderscheiden. In Duitschland vertoonden de Apothekers daar voor zekere Pypjes , als Been , wit van Kleur en rond , gestreept , ongelyk door een of twee dwars - Streepjes , de grootsten vier Vinger- breedten lang. Zy waren niet geheel regt , maar taamelyk geboogen als een Hondstand , van eene Schulpagtige zelfstandigheid. COR- DUS zegt , dat het *Entalium* een Pypagtig Schaalig Zee-Schepzel is , van een Vinger lang , uitwendig gestreept (§). Zo fchynen dan de Olyphants-Tanden , voorgemeld , en wel mis- schien

(*) l'Antale est plus gros que le Dentale , &c. *Conch.* I. Part. p. 193.

(†) On a deja dit , qu'il etoit moins gros que le Dentale , &c c'est la seule difference , qu'on peut y trouver. *Conch.* II. Part. p. 25.

(§) ALDROVANDUS *de Test.* Libr. III. Cap. V. de *Purpura: in Equiv. Synon.*

schien verkalkt zynde, hoedanigen ik 'er uit VI.
 Piemont heb, voor de *Entalia* te zyn gehou- AFDEEL.
 den. Ik heb Versteende Witte Wolfstandjes, LXI.
 van ongeveer een Duim lang, uit den St. Pie- HOOFD-
 tersberg, by Maastricht. Ook komen deeze STUK.
 onder de Verkalkte Hoorentjes, in Vrankryk,
 voor.

(787) Tandhooren, die de Schaal *Spilrond* DCCCLXXXVII
 en eenigermate Boogswyze krom heeft, *Dentalium*
 doch afgebroken en ondoorschynende. *Corneum*.
 Hoorn-
 kleurige.

Deeze was de voorgaande zeer gelyk, maar
 donker Hoornkleurig, en door verscheide
 dwars-Streepjes als afgebroken. Zy kwam
 voor in de Afrikaanfche Zee; de naastvoor-
 gaande in de Europifche en Indifche; de naa-
 fte op één naa in de Middellandsche Zee. Ik
 geloof dat men deeze drie Soorten, zeer ge-
 voeglyk, tot de Wolfstanden kan betrekken.

(788) Tandhooren, die de Schaal eeniger- DCCCLXXXVIII
 maate Boogswyze krom heeft, onafge- *Politurum*.
 broken; zeer dicht bezet met Ringswyze Gepolyfte.
 Streepen.

De

(787) *Dentalium* Testâ tereti sub-arcuatâ interruptâ opacâ.
Syst. Nat. XII.

(788) *Dentalium* Testâ tereti sub-arcuatâ continuâ; Striis
 Annularibus confertissimis. *Syst. Nat. XII. GUALTH. Test.*
 T. 10. f. F.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. De aangehaalde van GUALTIERI was
 AFDEEL. een Roozerood Buisje, van grootte en gestal-
 LXI. te als de gewoone Wolfstanden, zogenaamd,
 HOOFD. en met eenige rondgaande Kringetjes flauw-
 STUK. tjes onderscheiden. LINNÆUS zegt, dat het
 Melkwit en glanzig is, met ontelbaare Rings-
 wyze Streepjes, zeer dicht aan elkander. Ik
 heb 'er van dezen aart.

DCCLXXXIX (789) Tandhooren, die de Schaal eeniger-
 Eburneum. maate Boogswyze krom heeft, onafge-
 Elpebeene. broken, met de Ringetjes ver van el-
 kander.

Deeze, zo wel als de voorgaande, uit In-
 die afkomstig, is wit als Elpebeen, en heeft
 ontelbaare verhevenronde Ringetjes, op gely-
 ke afstanden.

DCCXC. (790) Tandhooren, die de Schaal Spilrond,
 Minutum. byna regtop staande, glad en zeer klein
 Zeer heeft.
 kleine.

De Schaal van deeze is zo klein, dat men
 het Geslacht daar van niet dan met een gewa-
 pend Oog kan ontdekken, zegt onze Ridder.
 Ik vind dit echter in de Afbeeldingen van
 PLAN-

(789) *Dentalium Testâ tereti subarcuatâ continuâ, Annulis
 remotis. Syst. Nat. XII.*

(790) *Dentalium Testâ tereti erectiusculâ, laevi, minutâ,
 Syst. Nat. XII, PLANC. Conch. T. 2, f. 2.*

PLANCUS niet. Het kleinste Hoorentje, der-
 zelve, was nog een Kwartier Duims lang,
 en met het bloote Oog zeer wel te onder-
 scheiden, en de grootsten in de Adriatische
 Zee, inzonderheid aan de Oevers van Istrie,
 gevonden, hadden de langte van drie Kwar-
 tier Duims, en waren aan 't dikste End on-
 gevaar zo dik als een vierde van de langte.
 „ Versteend, zegt hy, of in de Natuurlyke
 „ staat bewaard, komt dit Hoorentje byna
 „ op alle Bergen voor, en wordt van sommi-
 „ ge zeer gemeene Artsen, by ons, als een
 „ uitmuntend Middel tot wegneeming en voor-
 „ behoeding van de Keelziekte aangepreezen;
 „ midts men het, als een Bewaarmiddel, aan
 „ den Hals hangende draage. Van de Au-
 „ theuren wordt hetzelfde, gemeenlyk, *Denta-*
 „ *lis* of *Antalis* geheten. Altemaal zynze
 „ glad, en niet overlans uitgegroeft, gelyk
 „ de meesten, die onder de Delfstoffen voor-
 „ komen. Hoedanig de structuur zy van het
 „ Diertje, dat binnen de Schaal zig onthoudt:
 „ of het Hoorentjes en een Dekzeltje heeft,
 „ gelyk de meeste Hoorens onder de Con-
 „ chyliën; kan ik niet zeggen: want leven-
 „ dig heb ik het nooit gezien.”

Voorts verhaalt die Autheur, dat in de Ber-
 gen by Rimini dikwils *Dentalia* voorkomen,
 die de grootsten zyn onder alle Conchyliën,
 welken men aldaar aantreft. Een derzelve
 bezat hy, van vier Parysche Duimen lang,
 met

VI. met eene Mond-Opening van twee derden
 AFDEEL. Duims. In de Bergen omstreeks Bononie hadt
 LXI. hy zodanigen, toen hy aldaar op de Studie lag,
 HOOFD- hy gevonden, bestaande, zo wel als veeler-
 STUK. ley andere Hoorens, van binnen uit een zeer
 harde glanzige Agaat (*). Schoon hy niet
 meldt, dat dezelveu uitgegroefd waren, denk
 ik doch dat deeze van die Hoorentjes, welke
 men Olyphants-Tanden noemt, zullen zyn ge-
 weest.



LXII. HOOFDSTUK.

*Beschryving van 't Geslagt der WORMBUIZEN,
 waar onder ook de Neptunus-Schaft is t'huis
 gebragt.*

Naam. 't **W**oord *Serpula* van het kruipen (*a ser-
 pendo*), of van een Slang (*Serpens*),
 afgeleid, wordt hier door LINNÆUS, niet
 onaartig, tot een Geslagtnaam gebruikt voor
 de WORMBUIZEN of Wormbuisjes, die men
 ook (*Tubuli Vermiculares*) Wormagtige Ko-
 kers, (*Vermiculi*) Wormen, of Zee-Wormp-
 jes (*Vermisfeaux de Mer*) tytelt.

Kenmer-
 ken.

De Kenmerken van dit Geslagt zyn niet tot
 de Wormagtig gedraaide of gekrinkelde Pyp-
 jes;

(*) *De Conchis*, p. 25. Cap. 18, sub titulo. *Dentales seu
 Anzales minimi glabri Littoris Arimini*.

jes, die men gemeenlyk door Wormbuisjes VI.
 verstaat, alleen bepaald. Onze Ridder zegt, AFDEEL.
 dat zy de Schaal eenkleppig, Pypagtig en aan- LXII.
 klevende hebben; zynde de holte, in vee- HOOFD-
 len, hier en daar door Verstoppingen afge- STUK.
 broken. Het Dier is ook een Boorworm.

In dit Geslagt komen zestien Soorten voor, Soorten,
 als volgt.

(791) Wormbuis, die de Schaal regelmatig, DCCXCI.
 Eyrond, glad en niet aangehecht heeft. *Serpula*
Seminulum,
 Zaadje.

Het aangehaalde van GUALTIERI is een
 onregelmatig gedraaid Wormbuisje, witagtig
 van Kleur, waar in de samenvoegingen der
 Draaijen een langwerpige Opening maaken,
 die naar den Mond der Porseleinhoorens ge-
 lykt. PLANCUS beschryft een zeer klein
 Hoorentje van den Oever van Rimini, dat
 digt in één gedraaid is, zeer wit en glad,
 uitwendig naar de gedagte Hoorens gelyken-
 de. Dit Hoorentje hadt eene zeer kleine
 Opening aan 't End, en was in zyn geheel
 niet grooter dan een Koolzaadje. Dit ver-
 schilt van de volgende Soorten, doordien het
 los en vry legt in het Zand der Zee.

(792)

(791) *Serpula Testa regulari, ovali, libera, glabra. Syst.*
Nur. XII. Gen. 333. PLANC. Conch. T. 2. f. 1? GUALTH.
Test. T. 10. f. 5.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LXII.

(792) Wormbuis, die de Schaal regelmatig rond, gelyk en plat heeft.

HOOFD-
STUK.

Op de Hoorens en Schulpen, in Zee gedccxcii. vischt zynde of aan Strand gevonden, komen dikwils een menigte van witte *Stipjes* voor, die men door beschouwing met het Mikroskoop of met een goed Vergrootglas, ontdekt, rond gedraaide doch tevens platte Wormbuisjes te zyn. Inzonderheid openbaart zulks, wanneer men de Plekjes, daar zy afgegaan zyn, naauwkeurig bekykt, als waar op zig evenwydige Kringetjes vertoonen. Anderszins, naamelyk; belet het Kalkagtig aangroezel dezelve te onderscheiden. Dus zyn deeze dan ook de blykbaare oorsprong van die holle *Stipjes*, welke men in sommige Versteende Conchyliën waarneemt.

DCXCIII.
Serpula
Spirillum.
Draaitje.

(793) Wormbuis, die de Schaal regelmatig Spiraal, rondagtig, doorschynende; met ronde Gieren, die allengs verkleinen, heeft.

Deeze Soort vindt men op Koraalgewassen en andere Plantdieren in de Oceaan, zegt

LIN.

(792) *Serpula Testâ regulari, orbiculatâ, planâ, æquali.* *Faun. Suec.* 2202.

(793) *Serpula Testâ regulari Spirali orbiculatâ pellucidâ, Anfractibus teretibus sensimque minoribus.* *Faun. Suec.* 2203.

PLANC. *Conch.* T. I. f. 8. GINANN. *Adr.* II. T. I. f. 7.

LINNÆUS. De aangehaalde van PLANCUS is een Hoorentje uit het Zee-Zand van Rimini, byna van grootte als een Koolzaadje, en zeer gelykende naar de Ammons-Hoorentjes, maar niet gekamerd of in Celletjes verdeeld zynde. Van buiten is het, gelyk dezen, ook rimpelig en gestreept. Aan Steenen en Hout kleevende wordt hetzelve, zo hy aanmerkt, byna zo groot als de Nagel van een Vinger. Hy meent, dat deeze van den zelfden aart zyn, als de genen die tot de dikte van een Duim groeijen, en dus, na dat 'er een Marmeren Kop aan gemaakt is, van sommige bedriegers voor Versteende Slangen aan 't Gemeen vertoond worden. Hier in zal hy meer geloof vinden, dan wanneer hy oordeelt dat de Wormen, die zo veel schade aan het Paalwerk van onze Dyken hebben toegebracht, niet anders zouden zyn dan de genen, die in zodanige Wormbuisjes huisvesten. Wy zullen daar van straks, in 't volgende Hoofdstuk, spreken.

VI.
AFDEEL.
LXII.
HOOFD-
STUK.

(794) Wormbuis, die de Schaal regelmatig

DCXCIV
Serpula
Spirorbis,
Rond

(794) *Serpula Testâ regulari Spirali orbiculatâ; Anfractibus supra introrsum subcanaliculatis sensimque minoribus. Faun. Succ. 2204. It. Westgoth. p. 170. PET. Gaz. T. 35. f. 3. BASTER Uitspann. I. D. bl. 91. T. 9. f. 3. PLANC. Conch. p. 18. N. 3. GUALTH. Test. T. 10. f. O. GINANN. Adv. II. T. 1. f. 8. LIST. Conch. IV. S. 3. T. 2.*

NI

I: DEEL; XVI. STUK.

VI.
AFDEEL.
LXII.
HOOFD-
STUK.

*Spiraal rondagtig heeft, met de Gieren
van boven inwaards eenigermate Buis-
agtig gewonden en allengs verkleinende.*

Zeer kleine platagtige Wormbuisjes, maar dunner, hadt PLANCUS menigvuldig aan het Wier of Zee-Ruy, in de Adriatische Zee, waargenomen. Deeze zouden echter nauwlyks betrokken kunnen worden tot deeze Soort, indien dezelve driemaal zo groot als de voorgaande is, gelyk LINNÆUS zegt. Aan den Zee-Oever van West-Gothland, by Marstrand, vondt zyn Ed. het Blaasdraagende Zee-Ruy, dat by hoopen op het Strand gesmeeten lag, ten deele met een Korstagtig Gewas begroeid, ten deele als met witte Korreltjes bestrooid, die men by nauwkeurig onderzoek bevondt een soort van Slakkenhuisjes te zyn. De Schaaf formeerde een Ring van vier Draaijen; zy wierdt inwaards smaller, en bygevolg in 't midden der Oppervlakte wat holrond; doch de onderste zyde was geheel vlak, en aan het Blad zodanig vastgegroeid, dat men moeite moest aanwenden, om dezelve los te maaken.

Dergelyke Korftige en Pukkelige begroei- zels heb ik ook genoeg aan het Zee-Ruy van onze Stranden waargenomen; doch merk die niet anders aan, dan als behoorende tot de tweede of derde Soort van dit Geslagt. Zy schynen my aanmerkelyk te verschillen van die taamelyk groote ronde Wormbuisjes, wel- ken

ken ik aan sommige Hoorens en Schulpen aangegroeid vind, nader overeenkomende met die van den Heer Doktor BASTER afgebeeld, welke hier aangehaald zyn. Deze worden beschreeven als Wormpjes, die in Steenen Kokertjes huisvesten, welke men, in de gedaante van Steenagtigē Pypjes, op uit Zee gevifchte Steenen, Schulpen, Hoorens en andere dingen, in Zeeland, aantreft. „By sommige Soorten, zegt zyn Ed., zyn deeze Kokertjes rond, en als een Krulletje gedraaid. De Diertjes, in dezelve, zyn aan haar Kop schoon rood of Oranje-Kleur, hebbende wederzyds twee Pluimpjes, tuschen welken zy, één of twee Liniën ver, een Lid kunnen uitsteeken, dat als een Bekertje gefatzoeneerd en boven aan den Rand met Tandjes bezet is. De Hals, agter den Kop, is graauwagtig wit, doch het overige van het Lyf Oranjeagtig rood. Het heeft aan ieder zyde tien Pooten, op de wyze der Rupsen.” Dit Diertje schynt derhalve meer naar de Zee-Duizendbeenen (*Nerëides*) te gelyken, dan naar de Boorwormen (*Terebellæ*,) hier voor als inwooners van de Wormbuisen opgegeven.

(795) Wormbuis, die de Schaal kruipend, bogtig en driekantig heeft.

DCCXCV.
Serpula triquetra.
 Ey Driekantig Worm-

(795) *Serpula Testâ repente flexuosa triquetra.* Faun. Suec. buisje.

N n 2

2206,

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. By Marstrand, aan den Wester-Oceaan, in
 AFDEEL. Sweeden, vondt onze Ridder dit slag van
 LXII. Wormbuisjes op de Rug der Zee-Krabben.
 HOOFD- Zy zagen 'er uit, als of witte Wormen krom
 STUK. daar op lagen, en met de Schaal samenge-
 groeid waren; doch, als men naauwkeurig
 toekeek, waren het Buisjes, van binnen hol
 en dunner aan 't eene End dan aan het ande-
 re. De Opening was rond, offchoon de Schaal
 driekantig ware, ten minste aan de bovenzyde
 met een scherpe Rug. De Heer BASTER
 vondt deeze driekantige Zee Kokertjes regt of
 maar toevallig met een Bogt, en merkt aan,
 dat het Diertje een weinig van dat der ande-
 ren verschilde. Ik vind, dat zonderling is, op
 ronde Mantel-Schulpen, dergelyke Wormbuis-
 jes, van niet minder grootte, driekantig en
 Spiraal gedraaid, wit van Kleur; en, op een
 zelfde Schulp, Wormbuisjes, die dikker zyn,
 en volkomen rond, byna regt, of een weinig
 geboogen, zynde Roozekleurig. Hierom zou
 ik denken, dat de gezegde driekantige figuur
 toevallig is, zo wel als de meer of minder
 bogtigheid en draaijing. LINNÆUS merkt
 aan, dat de driekantige op Schaalén, Steenen,
 aan Schepen en Planten, in de Oceaan, voor-
 komen.

(796)

2206. M. L. U. 698. N. 428. *It. Westgoth.* p. 170. GUALTH.
Test. T. 10. f. P. *Eph. Nat. Cur.* Ann. 1727. p. 315. T. 10.
 BASTER *Uitspann.* I. D. bl. 92. T. 9. f. 2. KNORR *Verzam.*
 V. D. Pl. 28. f. 4.

- (796) Wormbuis, die de Schaal Draadvormig, ruuw, Spilrond en bogtig heeft. VI. AFDEEL. LXII.

Deeze onthoudt zig, in de Middellandsche Zee, op de Ham-Doubletten en andere dingen, die aan 't Strand opgesmeeten worden, door de Baaren. De Schaal is als een dunne Draad op verscheide manieren geboogen, Afchgrauw, en vertoont zig zeer ruuw, wanneer menze door 't Mikroskoop beschouwt. HOOFD-STUK. DCCXCVI. *Serpula intricata.* Verward.

- (797) Wormbuis, met Haairagtige, aan bondeltjes vereenigde, Takkig samengerolde en Netswys gevlogtene Schaaalen. CCCXCVII. *Serpula Filigrana.* Gevlogten.

PLANCUS vindt in de Adriatische Zee, menigvuldig, zekere Klompen van Haairagtig dunne Wormbuisjes, die niet gelyk de voorgaande Spiraal gedraaid waren, maar regtuit liepen, en eindigden in Bondeltjes, waar zig derzelve Mondjes vertoonden. „ Deze ver- „ wonderlyke famenhooping van Buisjes, zegt „ hy,

(796) *Serpula Testâ Filiformi scabrâ tereti flexuosâ. Syst. Nat. XII.*

(797) *Serpula Testis Capillaribus fasciculatis ramoso glomeratis cancellatisque. Syst. Nat. XII. Reticulatum tophaceum. R. A. J. Hist. I. p. 65. Rete Marinum. BOCC. Mus. p. 228. T. 7. f. 2 & T. 2. f. 13. Tubularia filigrana. PLANC. Conch. add. ad p. 18. SEB. Kab. III. T. 100. f. 3. Tubipora. AET. Petropol. Vol. VII. p. 374. T. 16. f. 3. Serpula Corallifica. FALL. Zoöph. p. 239.*

Nn 3

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. „ hy , wordt , wegens derzelve fynheid en
 AFDEEL. „ verscheiderley dooreenvlegtingen , gemeen-
 LXII. „ lyk *Filigrana* geheten. Naderhand bevondt
 HOOFD- „ hy , dat deeze Buisjes het Aas der Zee-
 STUK. „ Appelen waren , en nam Diertjes waar , die
 „ uit de Mondjes van deeze Buisjes uitstaken.”
Filigrana zal het zelfde zyn , dat men *Fila-*
gramme of *Filigrein* noemt , zynde een gevlog-
 ten Werk van Goud- of Zilverdraad. Daar-
 om wordt deeze samenhooping van Worm-
 buisjes , door sommige Autheuren , ook onder
 den naam van *Zee-Net* beschreeven : anderen
 maaken 'er een Pypkoraal van , en de Heer
 PALLAS , die dezelve *Serpula Corallifica* noemt ,
 is van oordeel , dat de oorsprong der Pypko-
 raalen hier door opgehelderd worde.

DCCXCVIII (798) Wormbuis , die de Schaal Spilronde ,
Serpula *Spiraal gekluwend heeft , den bovenkant*
Granu- *met drie verheven Ribben.*
lata.
 Gekorrelde.

In de Noordzee , op Steenen en Schaalen ,
 onthoudt zig deeze , wier Schaaltjes van groot-
 te als Korianderzaad , digt aan elkander , maar
 onregelmatig gedraaid zyn , zegt LINNÆUS.

DCCXCIX. (799) Wormbuis , die de Schaal halfronde ,
Contortu- *rimpelig , gekluwend en gekield heeft.*
plicata. Dee-
 Samenge-
 draaid.

(798) *Serpula Testâ tereti spirali glomeratâ , Latere superio-*
re Sulcis tribus elevatis. Syst. Nat. XII.

(799) *Serpula Testâ semitereti , rugosâ , glomeratâ carinatâ.*
Faun. Suec. 2205. M. L. U. 698. N. 429. ARGENV. Conch.
T. 29. (4) f. D.

Deeze , die maar de dikte van een dikken Draad heeft , welke wonderlyk door een gedraaid en geboogen is , komt voor in de Europifche Oceaan.

VI.
AFDEEL.
LXII.
HOOFD-
STUK.

(800) Wormbuis , die de Schaal rond , kruislings gerimpeld en famengekluwend heeft.

DCCC.
Glomerata.

Gekluwend
Wormbuis.

Deeze komt , zo LINNÆUS aanmerkt , van de dikte van een Draad tot die van een gewoone Schryfpen , voor. GUALTHERI heeft er een Klomp van gezien , die drie Palmen dik was en vierentwintig Ponden zwaar. Zy valt in de Europifche Oceaan.

Of deeze drie Soorten van dooreengedraaide en gevlogtene , dikwils als famen gekluwende Wormbuisjes , 't zy dan de dikte van een Draad of van een Schryfpen hebbende , zo wezentlyk in Soort verschillen , als onze Ridder dezelve hier voorftelt , heeft zyn bedenken. De Heer REAUMUR fchynt haare Gestalte als toevallig aan te merken. Hy zegt , „ dat zy „ niet alleen de kromte aanneemen van de Lig- „ haamen , waar aan zy gehecht zyn of vast „ kleeven ; maar bovendien verfcheide Bogten „ maaken , die zo verfchillend van elkander „ zyn , als de verfcheiderley postuuren , wel- „ ken

(800) *Serpula Testâ tereti decusfâto-rugofâ glomeratâ Faun. Suec. 2207. M. L. U 699. N. 430. GUALTH. Test. T. 10. f. T. ARGENV. Conch. T. 29. (4) f. B.*

N^o 4

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. „ ken een Aardworm, in beweeging zynde,
 AFDEEL. „ maakt (*).” Ik oordeel, echter, dat 'er
 LXII. „ meer bestendigheid in de figuur van haare
 HOOFD- „ Buisjes zy: zo ziet men de Hoornflangetjes,
 STUK. „ voorgemeld, altoos een Kegelagtig gedraaid
 „ Puntje of Top-end hebben, het welk dezel-
 „ ven kenbaar maakt: doch ten opzigt van dee-
 „ ze drie laatste Soorten kan de Stelling van
 „ REAUMUR wel plaats hebben. Dan gaat hy
 „ voort en spreekt aldus.

„ Om te verklaren, hoe deeze Schaalige
 „ Buisjes zig zo nauwkeurig vast lymen op
 „ de Oppervlakte der Lighaamen, waar zy
 „ aangevoegd zyn, is het genoeg dat men
 „ weete, hoe de aangroeiing der Schaa-
 „ len geschiedt. Dit kunnen wy aanmerken als
 „ een bekende zaak, na de verklaring door
 „ ons daar van gegeven, welke wy door zeer
 „ beslissende Proefneemingen betoogd hebben
 „ (†). Wy merken het Schulpdier, kort na
 „ zyne Geboorte, of hoe klein het ook zy,
 „ als met eene Schaal bedekt aan. Zo dra
 „ het begint te groeijen, is het niet meer ge-
 „ heel door zyne Schaal bedekt, en een klein
 „ gedeelte des Lighaams, niet omkleed zynde,
 „ komt alsdan door den Mond van de Schaal
 „ uit. Dit gedeelte, nu, geeft een Steenwor-
 „ dend

(*) *Mem. de l'Acad. Royale des Sciences*, de l'An 1711.
 Octavo. p. 166.

(†) *Mem. de 1709*, p. 477. Quarto. Zie ons XV. STUK,
 bladz. 20, enz.

„ dend Lymig Sap uit, 't welk verdikkende VI.
 „ een nieuw Stuk Schaal rondom het Dier ^{AFDEEL.}
 „ aanvoegt. Zulks onderfeld zynde, dan is ^{LXII.}
 „ het klaar, dat, zo het gedeelte, 't welk ^{HOOFD-}
 „ de oude Schaal verlaat, en daar nieuwe ^{STUK.}
 „ reepen by doet, zig op eenig Lighaam aan-
 „ voegt; (gelyk het doet in de Wormen,
 „ die geduurig in een kruipende beweging
 „ zyn:) 't is klaar, zeg ik, dat het zelfde
 „ Lym, ('t welk dit gedeelte verschafft om
 „ deszelfs Deeltjes, die de nieuwe strook
 „ Schaal samenstellen, aan elkander te ver-
 „ binden, en om dit nieuwe stuk aan de ou-
 „ de Schaal te hechten;) de nieuwe Schaal
 „ vast hechten zal aan het Lighaam, dat het
 „ ontbloote deel des Diers aanraakte. Zoda-
 „ nig, dat, indien dit gedeelte in 't groeijen
 „ altoos de Oppervlakte van dit Lighaam
 „ volgt, en daar kromme Lynen op beschryft,
 „ de Schaal in 't groeijen de zelfde Opperv-
 „ vlakte insgelyks volgen zal en daar aange-
 „ hecht zyn, in haar geheele uitgestrektheid.
 „ Op die manier is het, zonder twyfel, dat
 „ de Schaalen der Wormbuisjes zig vast ly-
 „ men aan de verscheiderley Lighaamen, waar-
 „ op deeze Wormen zig, kort na hunne Ge-
 „ boorte, bevonden hebben.”

Dit gestelde van den grooten REAUMUR
 gaat niet in alle Wormbuizen door. Die ge-
 heel kleine, welke ik Stipjes genoemd heb,
 schynen als het Spat te zyn of Zaad der groo-

VI.
AFDEEL.
LXII.
HOOFD-
STUK.

tere, even als met de Oesters plaats heeft, en dus wordt tot de verlanging van de Buis ook eene verdikking vereischt, welke insgelijks plaats heeft in alle Conchylïën. Zo zullen dan, in 't Leven, de Wormbuisjes ook, door de geheele Schaal, een Lymig Vogt uitzweeten, dat eigentlijk niet volkomen hard wordt, voor dat zy dood of door 't Dier verlaten zyn: ten minste, (even als, in de aankleefing van den Voet der Patellen, door REAUMUR zelf aangemerkt wordt,) voor verdunning en weekmaking vatbaar zyn; en dus kan het Wormbuisje zig niet alleen in langte, maar ook in dikte uitzetten, als mede zig verplaatzen, om die Gestalte en Kromte, hun eigen, aan te neemen, welke men op zo veelley wyzen aantreft. Bovendien kan het Levens Vogt zelf, dat de Hoorens en Schulpen, zo lang zy tot het leevende Dier behooren, uit de Oppervlakte van de Schaal uitgeeven, een voornaame oirzaak van de aanhechting deezer Wormbuisjes zyn (*).

DCCCI. (801) Wormbuis, die de Schaal Spilrond en bog-
Serpula Lumbricalis.
Hoornslangetje.

(* Vergelyk ons XV. STUK, bladz. 27.

(801) *Serpula Testâ tereti flexuosâ*, Apice Spirali-acuto.
M. L. U. 699. N. 431. LIST. *Conch.* IV. S. 3. f. 1.
RUMPH. *Rar.* T. 41. N. 1. GUALTH. *Test.* T. 10 f. Q.
ARGENV. *Conch.* T. 29. (4) f. 1. GINANN. *Adr.* II.
T. 2. f. 14. KNORR *Verzam.* II. D. Pl. 13. f. 1: IV. D.
Pl. 17. f. 2.

bogtig , aan het End Spiraal spits gedraaid heeft.

VI.
AFDEEL.
LXII.
HOOFD-
STUK.

Gesproken hebbende van die Wormbuisjes, welken men zelden dan veelen by elkander en ergens aangehecht vindt, gaan wy thans over om die te beschouwen, waar van men meest enkele Stukken los aantreft. Hier komt, in de eerste plaats, dat slag van Wormbuisjes in aanmerking, die men *Hoornslangetjes* noemt, om dat hun Lighaam als Slangswyze gedraaid is, en aan 't End zodanig, dat het als een Hoorn zig vertoont. Dit heeft, dat zonderling is, in zeker slag van Wormbuisjes en in geene anderen plaats. Zy komen uit Oostindie, en zyn doorgaans wat geelagtig, maar ook op andere wyzen, doch altoos eenigermaate Slangswyze geboogen. Dus vindt men 'er, die Gekrulde Hoornslangetjes geheten worden. Zodanig één is in *Fig. 2*, op onze CXXV. Plaat afgebeeld, om daar in een Dier der Wormbuisjes te vertoonē, volgens den Heer D'ARGENVILLE, die 'er dus van spreekt.

„ Het is van Gestalte als een gewoone
 „ Worm, maar van het eene End tot het Het Dier.
PL. CXXV.
Fig. 2.
 „ andere in Ringen verdeeld, die van elkan-
 „ der afgescheiden zyn. Zyn Kop verbeeldt
 „ de Knop van een Eikel, en heeft aan zyne
 „ Punt een ongewaarwordelyk klein Gaatje,
 „ dat den Mond formeert, die met Haairtjes
 „ om-

- VI. „ omringd is, welke dienen om den Grond te
 AFDEEL. „ betasten. Om zig in te trekken krimpt dit
 LXII. „ Kopje famen, de Haairtjes leggen zig tegen
 HOOFD- „ den Mond aan, het Dier ontlast zig en
 STUK. „ kruipt door dit middel weder in zyn Buisje.”

DCCCII. (802) Wormbuis, die de Schaal *Spilrond*,
Serpula doorschynende, effen, byna regt en in
polythalamia. Vakken verdeeld heeft.
 Venus-Schaft.

Onder den naam van *Zandpypen* stelt RUMPHIUS zekere Wormbuizen voor, die in Vakken verdeeld zyn, en fommigen byna regt, anderen krom. Derzelve dikte is, zegt hy, omtrent als een Vinger, en zy zyn in Vakken verdeeld ter langte van een Vinger, door zekere Middelschotten, die geen doorgang toelaaten. De Schaal is ruim een Stroohalm, fomyds ook een Penne-Schaft dik, en overdwars met Kringen getekend, of met Scheuren, die niet doorgaan. Omtrent den Mond zyn zy altoos witst en zuiverst, maar by de Staart vuil, zwartagtig en begrocid. Men vindt het op weinige plaatsfen aan onze Oostindische Eilanden. Volgens de Afbeelding moet het dat gene zyn, 't welk ik onder den naam van *Venus-Schaft* bezit, zynde ongeveer drie vierde van een Voet lang, een Vinger dik, de hol-

(802) *Serpula Testâ tereti diaphanâ lævi rectiusculâ polythalamia. Syst. Nat. XII. Solen Arenarius, RUMPH. Rar. T, 41. f. E.*

holte aan 't eene End als een Penneschaft, aan VI.
't andere drie agtsten Duims wyd, en in Vak- AFDEEL
ken van een Vinger langte verdeeld. Van I.XII.
buiten is de Kleur vuilwit en geelagtig. Van HOOFD-
deeze Pypen zyn op ver naa niet doorschy- STUK.
nende.

(803) Wormbuis, die de Schaal zonder Leed- DCCCIII.
jes, eenigermate hoekig en van anderen Serpula
platagtig heeft. Intestina.
lis.
Osfe-
Darm.

In de Kenmerken van deeze Soort schynt eenige tegenstrydigheid plaats te hebben: des omze niet te verwarren met de voorgaande Soort, gelyk in de beschryving van 't Kabinet der Koninginne van Sweeden geschiedt, hier dezelve en de bynaam zyn veranderd. Aldaar, naamelyk, blykt ten duidelykfte, dat men onze Osfe-Darmen, zogenaamd, op 't Oog heeft, die ook, ik beken 't, volgens de beschryving van RUMPHIUS, slegts toevallig van de voorgaande verschillen zouden. De bogtigheid van deeze Zandpypen, merkt hy aan, wordt door den tegenstand van Steenen en Boomwortelen, dien zy in 't voortgroeijen ontmoeten, veroorzaakt. Zy komen in Oost-indie tot eene aanzienlyke grootte, zo dat fom-

(803) *Serpula Testa articulata integra distincta subtus planiuscula*, M. L. U 700. N. 432. BONANN. *Recr.* I. T. 20.
f. C, B. GUALTH. *Test.* T. 10. f. L, N. ARGENV.
Conch. T. 29. (4) f. H.

I. DEEL. XVI. STUK.

VI. fommige Indiaanen dezelve voor Trompetten
 AFDEEL. gebruiken; waar uit dan ook blykt, dat dee-
 LXII. ze Osfe-Darmen niet door Middelfchotten ge-
 HOOFD- flooten moeten zyn. Zy zyn, waarschynlyk,
 STUK. gedeelten of Mondstukken van deeze Zandpy-
 pen, van wier manier van groeiing hy het
 volgende verhaalt.

Het Dier. „ Het breedste of dikste deel, dat dunst van
 „ Wanden is, staat onder, en is geflooten met
 „ een dunne Schaal, die zeer ligt breekt, waar
 „ uit men besluit, datze nederwaards groeijen.
 „ Het smalste deel staat boven, alwaar het
 „ door een fcheiding in twee-en is gedeeld; en
 „ uit ieder Opening gaat een Pyp opwaards,
 „ wel twee Spannen lang, dewelke een weinig
 „ boven den Grond komen; kunnende uitge-
 „ stoken en weder ingehaald worden; naar
 „ believen van het Dier. Uit ieder Pyp hangt
 „ een klein Stukje Vleesch, waar door hetzel-
 „ ve zyn Voedzel zuigt: doch, als men 'er by
 „ komt, trekt het die in, en spuuwt het Water
 „ wel een Vadem hoog uit. Deeze Pypen zyn
 „ zeer broosch en breeken ligt af, doch groei-
 „ jen weder aan. Dezelve uit het Zand graa-
 „ vende, bevindt menze twee of drie Voeten
 „ lang, aan 't voorste End twee of drie Vin-
 „ gerbreedten middellyns. Daar binnen zit een
 „ Slymerige Worm, die door kooken wat hard
 „ wordt en bekwaam om te eeten, zynde dan
 „ van Smaak als de beste Mosfelen. Voor in
 „ de Mond heeft hy twee Beentjes, als een
 „ My-

„ Myter tegen elkander fluitende, niet aan de VI.
 „ Schaal maar aan 't Vleesch vast, 't welk de ^{AFDEEL.}
 „ Tand en zyn, waar mede hy zig den weg ^{LXII.}
 „ bereidt om de Schaal voort te zetten. De ^{HOOFD-}
 „ Indiaanen plagten 'er weleer, als Genees-
 „ middelen, of als Tegengiften, een bygeloo-
 „ vig gebruik van te maaken, inzonderheid
 „ tot Behoedmiddelen in hunne Oorlogen onder
 „ elkander.”

(804) Wormbuis, die de Schaal Spilrondag-^{DCCCIV.}
 tig en eenigermaate Spiraal heeft, met ^{Serpula}
 eene overlangse Spleet, welke als uit ^{Anguina.}
 Leedjes bestaat. ^{Hoender-}
 Darmen.

Aangaande de Oostindische Wormbuisjes,
Solen Anguinus genaamd, vind ik by RUM-
 PHIOUS aangemerkt, „ dat zy de dikte van
 „ eene Penneschaft op 't meeste hebben, zyn-
 „ de met veele zeldzaame Krullen in één ge-
 „ draaid als een Slang; van buiten wit, wat
 „ hoekig en met Korreltjes bezet, van binnen
 „ met een dergelyk Slymerig Dier, dat ook
 „ een getand Myttertje voor aan den Mond
 „ heeft. Zy groeijen niet in 't Hout, noch in
 „ de

(804) *Serpula Testâ teretiusculâ subspirali, Fisfurâ longitu-*
dinali subarticulatâ. M. L. U. 701. N. 433, Solen Anguinus.
 RUMPH. *Rar. T. 41. f. H. Var. b. LIST. Conch. IV. S.*
3. f. 2. RUMPH. Rar. T. 41. N. 2. GUALTH. Test. T.
10. f. Z. KNORR Verzam. I. D. Pl. 29. f. 5; VI. D. Pl.
28. f. 5.

I. DEEL, XVI. STUK,

VI. „ de Grond, maar aan zodanige Klippen, die
 AFDEEL. „ vol Kuilen zyn en uitsteekende Knobbels
 LXII. „ hebben, daar zig deeze Slangetjes om win-
 HOOFD- „ den, met den Mond zig vast zuigende aan
 STUK. „ de Klippen.” Die Knobbeltjes zouden dan
 de gedagte Leedjes vertoonen. By GUAL-
 THIËRI vind ik, ten opzigt van de aange-
 haalde Figuur, alléén van zwarte Stippen mel-
 ding gemaakt. In 't Exemplaar van 't Sweed-
 sche Kabinet wordt gesproken van een naauwe
 Spleet overlans, doorgaans aan een gefchia-
 keld, en als met Gaatjes doorboord. De groot-
 te is niet alléén zeer verschillende, maar de
 Buis ook fomtyds hoekig, fomtyds rond; zo
 LINNÆUS aanmerkt.

DCCCV. (305) Wormbuis, die de Schaal *Spilrond*,
Serpula spits uitlopende, krom en gerimpeld
Vermicularis heeft.
 Slangepyp.

De Heer ELLIS heeft, in de van hem aange-
 haalde Afbeelding, niet bedoeld een byzondere
 Soort van Wormbuizen voor te stellen. Hy
 spreekt 'er dus van „ Fig. 2 vertoont één
 „ van die Buisagtige Schaal Wormen, welke
 „ men in menigte, op onze Kusten, vindt
 „ vast zitten aan andere Conchylïën, en dik-
 „ wils

(305) *Serpula Testâ tereti Subulatâ, curvatâ, rugosâ. Syst.*
Nat. XII. Tubus Vermicularis. ELL. Corall. T. 38. f. 28
 KNORR *Verzam. V. D. Pl. 22. f. 1,*

„ wils ook in Klompen vereenigd, die uit haar VI.
 „ eigen Schaalen samengesteld zyn. Fig. S is AFDEEL.
 „ het Dier, dat daar in zyn verblyf houdt en LXII.
 „ van het slag der Duizendbeenen schynt te HOOFD-
 „ zyn. Het heeft twee Armen, die ieder STUK.
 „ voorzien zyn met verscheide Klaauwen, aan
 „ de bovenkanten met Franje bezet. By de
 „ inplanting van den linker Arm ziet men
 „ zig een Figuur verheffen, die naar een reg-
 „ te Trompet gelykt, welke den geheelen
 „ Rand met Tandjes heeft. Aan de andere
 „ zyde is een klein Buisagtig regt Figuurtje,
 „ een weinig gezwollen en naby den Top
 „ spits. Het deel, dat in de Schaal beslooten
 „ is, gelykt naar een uitgestrekte Bloedzui-
 „ ger; maar, het gene de schoonheid van dit
 „ Dier vermeedert, is, dat zyne Kleur den
 „ volkomen Glans heeft van het schoonste
 „ Scharlaken, dat men zig kan verbeelden.”

Zo dat dit Dier dan aanmerkelyk, niet al-
 leen van die van D'ARGENVILLE, maar ook
 van die van RUMPHIUS, schynt te verschil-
 len; en waarschyndlyk zou men uit het onder-
 scheid deezer Dieren, indien zy allen bekend
 waren, beter het verschil der Wormbuizen
 opmaaken kunnen, dan uit derzelve Gestalte
 en Grootte. Hoe 't zy, tot deeze Soort schy-
 nen my een Soort van *Zwarte Wormbuizen*
 betrekkelyk te zyn, welke men, wegens de
 Gedaante, met regt *Drollen* zou kunnen noe-
 men of *Wormdrollen*, van buiten gerimpeld,

O o

van

VI. van binnen glad en zo wyd, dat men in de
 AFDEEL. Opening van de genen, die ik heb, ordent-
 LXII. lyk den Vinger kan insteeken. De plaats, van
 HOOFD. waar deeze afkomstig zyn, is my onbekend.
 STUK.

DCCCVI. (806) Wormbuis, die de Schaal Spilrond en
Serpula regt heeft, aan het End gestraald en
Penis. aldaar op de Schyf doorboord met Rol-
 Neptunus- ronde Gaatjes.
 Schaft.

PL. CXXV. Deeze Kenmerken zyn niet zeer duidelyk,
 Fig. 3. om de regte Gestalte te beschryven van die
 Stukken, daar men den naam aan geeft van
Neptunus-Schaft. Ik zou dezelve liever met
 GUALTHERI noemen, *Zee Buis*, die regel-
 maatig gedraaid is en naar een Wortel gelykt,
 hebbende een soort van Aangezigt met een ver-
 hevenronden Kop, welke gekranst is en met klei-
 ne Gaatjes doorboord; zeer wit en zeldzaam.
 Evenwel valt op die beschryving ook nog
 wel iets aan te merken. Men maakt van het
 Spleetje, boven in de Top, geen gewag, dat
 zo blykbaar is, gelyk men in onze Afbeel-
 ding, van een der heerlykste Neptunus-Schaf-
 ten, in Fig. 3, Plaat CXXV, bespeurt. D'AR-
 GEN-

(806) *Serpula Testâ tereti rectâ, extremitate radiatâ, Dis-*
co poris cylindricis. M. L. U. 702. N. 434. BONANN.
Kirch. I. f. 38. LIST. *Conch.* IV. S. 3. f. 3. RUMPH.
Rar. T. 41. f. 7. GUALTH. *Test.* T. 10. f. M. Pinçeau
 de Mer. ARGENV. *Conch.* T. 7. (3) f. G. KNORR *Vér-*
zam. IV. D. Pl. 28. f. 1: VI. D. Pl. 40. f. 1.

GENVILLE heeft hier, inderdaad, de Gestalte het naaste getroffen, wanneer hy 'er aldus van spreekt.

VI.
AFDEEL.
LXII.
HOOFD-
STUK.

„ Deze Zee-Buis wordt het *Zee-Penfeel*
„ genoemd. Haar Kop, inderdaad, is voor-
„ zien met eene Kraag, en met een Eikel,
„ die doorboord is met kleine Gaatjes, gevuld
„ met oneindig veele Draadjes, welke taame-
„ lyk naar de Haairtjes van een Penfeel gely-
„ ken. Zo dra de Visch buiten 't Water is,
„ vallen alle zyne Draaden, en gy ziet als-
„ dan een witte, dunschaalige, holle Buis,
„ die allengs smaller wordt naar het ééne
„ End, formeerende hier en daar eenige Plooi-
„ jen. Alzo zy aan 't dikste End met onein-
„ dig veel Gaatjes doorboord is, kan menze,
„ zeer wel, de *Gieter (l'Arrofoir)* noemen, en
„ niet, gelyk sommigen gewild hebben, de
„ Toorts van Cupido (*le Brandon d'Amour*),
„ zynde een oneigene en aanstootelyke naam.”

Dit geeft eenig Licht ten opzigt van den Worm, die huisvest in deeze Koker, of het Dier, dat LINNÆUS zegt tot nog toe geheel onbekend te zyn. Verwonderlyk is 't, dat men by RUMPHIUS een diep stilzwyzen van dit slag van Wormbuizen vindt, daar zy doch uit Oostindie afkomstig zyn. De Afbeelding is 'er, door den Uitgever, ingevoegd. VALENTYN bezat reeds drie Neptunus- of Venus-Schaften, gelyk hy ze tytelt. Niettemin zynze, zo 't schynt, in 't Kabinet

VI. van SEBA, dat zo oneindig veele Zeldzaamheden bevatte, niet geweest: want in deszelfs AFDEEL. LXXII. beschryving, of op de Platen, inzonderheid HOOFD- Pl. XCIII en XCIV, de Osse-Darmen en zo STUK. veele gekrinkelde Wormbuisjes bevattende, komen zy niet voor. Die gene, welke een breede Kraag hebben, gelyk die van onze Afbeelding, voorgemeld, worden nog in veel waarde gehouden.



LXIII. H O O F D S T U K.

Beschryving van 't Geslacht der ZEE-HOUTWORMEN, ook wel Paalwormen en Kokerwormen of Boorwormen genaamd, om dat zy de Paalen of ander Hout, en de Huid der Schepen, in Zout Water, doorknaagen.

Verwonderlyk zal het, in de eerste opslag, veelen voorkomen, dit Ongediert, 't welk ons Land, voor omtrent veertig Jaaren, in zulk een ongerustheid bragt, dat men het als een Plaaq des Hemels aanmerkte, onder de Conchyliën betrokken, of een Geslacht bekleedende te zien onder de Hoorens en Schulpen. Indien men, echter, eenvoudiglyk zig erinnert, hoe men hetzelfde *Kokerwormen* plagt te noemen, om dat zy nooit dan in Kokers leevende gevonden zyn, die zy zig in 't Hout hadden gefabriceerd; zo zal men moeten erkennen, dat

dat zy nies bekwaamer geplaatst konden worden, dan alhier; tusfchen die Wormen, naamelyk, welke de Kokers of Buizen, daar zy in huisvesten, Schaalswyze hard en byna Kalk of Steenagtig, en die Wormen, welke haare Scheeden uit Zand of Gruis van Steenen, Schulp en Aarde famengesteld hebben. De Houtige Kokers, naamelyk, hoewel niet tot haar Lighaam behoorende, fchynen zy zo wel noodig te hebben tot hun bestaan en leven, als die andere Wormen hunne Pypagtige Schaalen of Scheeden. Dewyl zy, nogthans, een geheel andere Levensmanier hebben, inzonderheid wat het maaken van hunne Wooning betreft, dan de gedagte Wormbuis-Dieren, en nooit anders dan in Hout voorkomen; zo behoorden zy van de anderen, in een byzonder Geflagt, te worden afgefcheiden.

Weinigen, die over dit Schepzel gefchreven hebben, fchynen bedaardelyk hunne gedagten te hebben laten gaan, over een behoorlyke Benaaming. Dit ftuk, dat weezentlyk het moeielykfte is, wordt veelal als een beuzeling over 't hoofd gezien. Sommigen noemenze eenvoudig *Zee-Wormen*, anderen *Houtwormen* of *Houtvreeters*, eenigen *Paalwormen*. Alle deeze Benaamingen, ziet een opletende ligt, zyn veel te algemeen. Daar zyn veelerley *Zee-Wormen*, en deeze kunnen eigentlyk geen *Zee-Wormen* genoemd worden, dewyl menze niet vindt zwerfen in de Zee.

VI. Houtwormen en Houtvreeters zyn 'er ook van een geheel anderen aart; zo wel als Kokerwormen, gelyk uit het voorgaande en volgende Hoofdstuk blykt. Men heeftze dan *Paalwormen* genoemd, en die benaaming zou zeer eigen zyn, indien zy geen ander Hout, dan Paalen, doorknaagden: doch 't is bekend, dat zy ook groot nadeel doen aan de Huid der Schepen en ander Houtwerk in Zee. In het vertaalde Woordenboek van BOMARE vind ik, op 't Artikel der Houtwormen, gewag gemaakt van *Wormen*, die zig in Zee onthouden, *knaagende en doorboorende de Schepen en Dyken*; waar van men nader, als van den regten *Boorworm*, spreken zou. Ik hoopte ergens eenig Berigt te vinden van die zonderlinge Eigenschappen deezer Zee-Wormen; doch het is voor my, noch op den Tytel van Wormen, noch op eenigen anderen der voorge-melden, te vinden geweest. Ook vind ik het Artikel van Boorworm in dat Werk niet; 't welk de eigentlykste Vertaaling zou zyn van 't Latynsche Woord *Teredo* en van 't Fransche *Taret*, dat de Benaaming is, die men aan deeze Wormen geeft Boorwormen, evenwel, kunnen zy ook niet met regt genoemd worden, alzo 'er veelerley andere Boorwormen zyn. De Aardwormen doorbooren de Aarde, de Maaijen het Vleesch en Kaas; de Wormen der Doodgraaver-Torren de Krengen; de Motwormen veelerley Stoffen; de Wormen der

Bok.

Bokken en Hout-Torretjes het drooge Hout, ^{VI.}
 enz. Geen Benaaming, derhalve, is my be- ^{AFDEEL.}
 kwaamer voorgekomen, dan die van ZEE- ^{LXIII.}
 HOUTWORMEN: waar door aan den eenen ^{STUK.}
 kant hunne voornaame Eigenschap beschree-
 ven wordt, van Houtwormen of Houtboor-
 ders te zyn in Zee-Water; aan den anderen
 kant hunne Woonplaats bepaald wordt tot
 Hout; also menze, myns weetens, in geen
 andere Stoffen vindt. Waarlyk, indien die
 Benaaming altoos gebruikt, en wel overwoo-
 gen was, zou men niet tot de grappige Onder-
 stelling zyn gekomen, dat deeze Zee-Wor-
 men de Dyken doorbooren (*).

By de Romeinen, lees ik, is het woord ^{Oude}
Teredo reeds gebruikt voor eenen Worm, die ^{Historie.}
 't Hout van Schepen knaagde en doorboorde
 (†). **PLINIUS** zegt, dat de eigentlyke *Tere-*
dines niet vernomen worden dan in de Zee,
 dat zy den Kop zeer groot hebben, en met
 de Tandén knaagen (§). **THEOPHRASTUS**
 was hem ten opzigte van den Worm, dien
 men in 't Grieksch *Tændw* noemde, daar in
 voorgegaan. Voor den aanvang deezer Eeuw,
 ech-

(*) Zie *Europische Mercurius* XLIII. Stuk. II. D. bladz.
 307.

(†) *Occultâ vitata Teredine Navis*, **OVID**.

(§) *Teredines, Capite ad portionem gravissimo (leg. gran-
 disfimo) rodunt Dentibus. Hæ tantum in Mari sentiuntur, nec
 aliam putant Tevedinem proprie dici. Hist. Nat. Libr. XVI.
 Cap. 41.*

VI. echter, schynt men niet zeer opmerkzaam te
 AFDEEL. zyn geweest op de Huishouding van dit On-
 LXIII. gediert. In de Werken van VALISNIERI,
 HOOFD. die in 't jaar 1710 en 1715, te Venetie, uit-
 STUK. gegeven zyn, vindt men een Worm, die in
 eenige opzigten naar onze Zee-Houtwormen
 gelykt, doch in anderen wederom daar van
 verschilt, afgebeeld en beschreeven. Behal-
 ve dezen Europifchen heeft de geleerde Heer
 SLOANE, in zyne Natuurlyke Historie van
 Jamaika, ook van een Westindifchen gewag
 gemaakt. De vermaarde RUMPHIUS geeft,
 in zyn Werk genaamd de Amboinsche Rari-
 teitkamer, insgelyks berigt van zekere Oost-
 indifche Wormen, die in 't Hout booren.

De Hout- Ik haal dit laatste alleenlyk aan, om dat
 Boorworm RUMPHIUS, door den geleerden SELLIUS,
 van R. U. M. bygebragt is onder de Autheuren, die van
 PH I U S. den Zee-Houtworm gehandeld hebben. Want,
 zo men de aangewezen plaats van de Am-
 boinsche Rariteitkamer (*) wel inziet, zal 'er
 duidelyk uit blyken, hoe hy door den *Solen-*
Lignorum, in 't Neerduitsch *Boorworm* ge-
 naamd, een Dier of Schepzel verstaan heeft,
 dat een Schaal van aanmerkelyke dikte, als
 dubbeld Parkement hadt, van buiten schoon
 wit zynde, met fyne Kringetjes en op ver-
 scheidene manieren door malkanderen gekrin-
 keld, maakende een soort van Wormbuisjes
 van

(*) II. Boek, 27 Hoofdst. bladz. 125.

van dikte als een Tabakspyp, ook dikker en VI.
 dunner. „ De grootften van deeze Worm-^{AFDEEL.}
 „ buizen, zegt hy, worden een Vinger dik. ^{LXIII.}
 „ Zy groeijen in rottig Hout, zo van Boo-^{HOOFD-}
 „ men, die in de Zee dryven, als van Sche-^{STUK.}
 „ pen, inzonderheid die van inlandfch Hout
 „ gemaakt zyn, welke van deezen Worm zo-
 „ danig doorboord worden, dat zy zinken
 „ moeten; indien men 'er, door dezelve vly-
 „ tig met Kalk en eenige Olie te befmeeren,
 „ geen zorg voor draagt. Onder het dryvend
 „ Hout vindt men geheele Boomen met Py-
 „ pen van deeze Wormen opgevuld, die ech-
 „ ter doorgaans ledig zyn, om dat het Dier
 „ verrot, wanneer het de Schaal niet verder
 „ kan voortzetten. Het is een Slymige Worm,
 „ die voor in den Mond twee Beentjes als
 „ een Myter heeft, tegen elkander fluitende”;
 gelyk die der Wormbuizen voormeld.

Deeze hardheid van de Schaal onderscheidt ^{De Hout,}
 den onzen ook van dien van VALISNIERI, ^{Boorworm}
 welke Autheur getuigt, „ dat zy zig een ei- ^{van ADAN-}
 „ gen Buis maaken of een Kanaal van eene ^{SON.}
 „ Schulpagtige zelfftandigheid en van Kegel-
 „ vormige gedaante, aan beide Enden open
 „ en zo lang als de Wormen zelf zyn.” Dus
 fchynt 'er insgelyks die van ADANSON wat
 van te verfchillen, welke hy *Teredo*, in 't
 Fransch *Taret* noemt, zynde zeer gemeen in
 de Wortels der Mangles-Boomen, in 't Fransch
Mangliers, in 't Engelsch *Mangroves* genaamd,

VI. aan de Oevers der Rivieren Niger en Gam-
 AFDEEL bia, aan de Kust van Afrika by Senegal. Dee-
 LXIII. ze Boomen, zelf in 't Water staande of over
 HOOFD- 't Water hangende, laten Wortels uit haare
 STUK. Takken neder, die in 't Water zakken, en,
 aldaar grond vattende, tot nieuwe Stammen
 worden; zo dat men ze, te Suriname, *Dui-
 zendbeenen* noemt. Zulke Wortels worden, op
 en neer, fomtyds tot twee of drie Voeten,
 maar gemeenlyk zes Duimen boven den Grond,
 en zelden daar onder, van deeze Wormen
 doorboord, die hy aldus beschryft (*).

Zyne
 Schaal of
 Pyp.

„ Hunne Schaal is samengefteld uit vyf
 „ zeer ongelyke Stukken, waar van het voor-
 „ naamfte en grootfte een byna Rolronde Pyp
 „ is, die alle de anderen omkleedt en ver-
 „ bergt. Deeze Pyp is aan de twee Enden
 „ zodanig doorboord, dat de onderfte Ope-
 „ ning, welke rond is, twee of driemaal meer
 „ grootte heeft dan de bovenfte, die ovaal
 „ is en in 't midden vernauwd, door twee
 „ Ribben, welke inwaards uitspringen. De
 „ breedte van de Pyp verfchilt van drie tot
 „ zes Liniën, en is doorgaans omhoog een
 „ weinig minder dan omlaag; zynde ongevaar
 „ twintigmaal zo lang. Haare Wanden heb-
 „ ben, inzonderheid naar beneden toe, wei-
 „ nig dikte; doch zyn *ongemeen hard* van zelf-
 „ ftandigheid. De uitwendige Oppervlakte is
 „ door-

(* *Coquillages de Senegal*, p. 264.

„ doorgaans glad , om dat zy van het Hout VI.
 „ gefcheiden wordt door eene Soortgelyke AFDEEL.
 „ Buis , die uitermaate dun is en zeer glim- LXIII.
 „ mende; welke het Dier te vooren aan het HOOFD-
 „ Hout gelymd hadt. Somtyds is deeze eer- STUK.
 „ fte Buis niet afgezonderd noch onderschei-
 „ den van de gene, die het Lighaam van het
 „ Dier onmiddelyk omkleedt; en alsdan draagt
 „ derzelver uitwendige Oppervlakte de in-
 „ drukzels van de Houtvezelen, tegen welken
 „ zy was aangevoegd geweest. De plaatzing
 „ van deeze Pyp, door my waargenomen,
 „ was op en neer in overendftaande, en by-
 „ na waterpas in leggende ftukken Houts,
 „ maar, zy is 'er zodanig ingeftoken, dat,
 „ fchoon zy dikwils een weinig bogt heeft,
 „ haar bovenfte End altoos een weinig buiten
 „ het Hout uitkomt, en met het Water ge-
 „ meenfchap heeft, terwyl het onderfte End
 „ verborgen blyft in het hart van 't Hout.
 „ Dit laafte wordt in Boorwormen, die hun-
 „ ne volle grootte bereikt hebben, t'een-
 „ maal verftopt door eene Steenige of Schulp-
 „ agtige zelfftandigheid."

„ De vier andere Stukken van de Schaal, TweeStuk-
 „ zyn twee aan 't eene, twee aan 't andere ken aan
 „ End van de Pyp geplaatst. Wanneer men den Kop-
 „ dezelve opent of met voorzigtigheid breekt,
 „ wordt men, aan haar onderfte End, twee
 „ kleine Schulpjes gewaar, die zeer dun en
 „ vry egaal zyn, volmaakt gelykende naar
 „ twee

VI. „ twee Kleppen van de Pholade en Doublet-
 AFDEEL. „ schulpen. Deeze Kleppen hebben ieder de
 LXIII. „ gedaante van een Bolstuk, van binnen hol
 HOOFD- „ en aan 't End puntig zynde. Zy sluiten
 STUK. „ nooit volkomen, latende aan ieder zyde
 „ een taamelyk groote Opening. Haar uit-
 „ wendige Oppervlakte is verhevenrond, en
 „ in de langte ruuw door vyfentwintig ryën
 „ van Tandjes, taamelyk naar die van een
 „ Vyl gelykende, door middel van welken het
 „ Dier zyne Holligheid uitraspt in het Hout.
 „ Van binnen zyn zy glad, hebbende alleen-
 „ lyk een dun Uitstekje, dat dient, omze aan
 „ 't Lighaam van het Dier te hechten. Aan
 „ het onderste End van ieder Klepje wordt
 „ men een kleine uitpuiling gewaar, die voor
 „ Top verstrekt. Zy is van onderen uitge-
 „ sneeden, en voert van binnen twee kleine
 „ Kegelvormige Tandén, die spits en taame-
 „ lyk hard zyn, leggende kruislings over el-
 „ kander. Men zou ze als het Scharnier der
 „ Kleppen kunnen aanmerken, maar men wordt,
 „ daar beneden, nog twee anderen gewaar,
 „ die vry lang zyn en krom, byna als die der
 „ Pholade; in welke zy, schoon elkander nooit
 „ raakende, voor Scharnier verstreken.
 „ Aan 't bovenste End van de Pyp vindt
 „ men de twee laatste Schaalgige Stukken, ge-
 „ lykende naar twee taamelyk dikke Paletten,
 „ welke plat zyn en somtyds van binnen een
 „ weinig hol, flaauw uitgesneeden of gerond
 „ „ aan

Twee Klep-
 pen aan de
 Staart.

„ aan haar End, en rustende op een Rolrond VI.
 „ Steeltje, dat gelyk is aan haare langte. AFDEEL. LXIII.
 „ Deze Paletten zyn aan de bovenste Spier HOOFD-
 „ van den Mantel aangehecht, waar van ik STUK.
 „ in 't vervolg zal spreekken. Zy wyken af,
 „ wanneer het Dier zyne twee Lugtpypen
 „ uitbrengt, maar, als het die weder intrekt
 „ binnen de Schaal, dan naderen zy elkan-
 „ der, en bedekken dezelve, voegende zig
 „ naauwkeurig genoeg samen, om deeze Lugt-
 „ pypen alle gemeenschap met het Water,
 „ dat buiten is, te beneemen.

„ Het eenigste deel, dat het Dier buiten De Lugt-
 „ zyne Schaal doet komen, zyn twee Lugt- pypen van
 „ pypen in de gedaante van Buizen, en gely- het Dier.
 „ kende naar die der Tweekleppige Schulpen.
 „ Deeze Buizen zyn Rolrond en zeer kort, by
 „ hunnen oorsprong met elkander vereenigd, en
 „ zy komen naauwlyks een twaalfde Duims, dat
 „ haar geheele langte is, buiten de Schaal. Die
 „ om laag geplaatst is, of van vooren, is een
 „ weinig grooter dan de andere, en gezoomd
 „ met drie ryën van Draadjes, welke in 't ge-
 „ heel een getal van veertig uitmaaken. De
 „ eerste of binnenste ry bestaat uit negen
 „ Draadjes, welke eens zo lang zyn als de an-
 „ deren. De bovenste Buis is eenvoudig en
 „ zonder boord. Zy dient om den Afgang van
 „ het Dier te loozen en het Water, dat de an-
 „ dere Buis op nagenoeg gelyke tyden in-
 „ neemt.

„ Wan-

- VI. „ Wanneer men de Schaal van deezen
 AFDEEL. „ Boorworm open breekt, dan ziet men,
 LXIII. „ dat de twee gedagte Pypjes zig, op eenen
 HOOFD- „ afstand twee of drie maal zo groot als
 STUK. „ haare langte, met den Mantel vereenigen.
 De Mantel „ Dit is een foort van Vliezige zeer dunne
 en Spieren. „ Buis, welke, gelyk wy in het Dier der
 „ Scheeden gezien hebben, de uitwendige
 „ deelen van het Lighaam des Diers omkleedt,
 „ Hy is niet aangehecht, dan by de twee
 „ Enden van de Schaal, met twee Spieragti-
 „ ge Vliezen, waar van de bovenste Cirkel-
 „ rond, een weinig dikker en naauwer is dan
 „ de onderste, die naar een klein rond Plaat-
 „ je gelykt, en de plaats bekleedt van het
 „ Ligament der Doubletten. Deeze Spieren
 „ maaken, dat de Mantel zig niet op en ne-
 „ der beweegen kan in de Schaal, die tot
 „ zyne verblyfplaats is bestemd.
- Het Lyf, „ In de geheele langte, tusfchen deeze
 de Maag „ twee Spieren, hangt de Mantel los in de
 en Voet. „ Schaal, en die uitgestrektheid kan men voor
 „ het Lighaam des Diers neemen, waar van
 „ de bovenste helft dunner, flap en grysagtig
 „ of Afchgrauw op zekere plaatsfen is; de
 „ andere helft gezwollen, rond en witagtig;
 „ zynde de Kleur van de Schaal doorgaans
 „ wit. Wegens de doorschynendheid van den
 „ Mantel kan men 'er de Ingewanden, te
 „ weeten de Maag en Darmbuis, in zien,
 „ waar van de laatste zig door de agterste
 „ „ Lugt-

„ Lugtpyp ontlast. Door de onderste Ope-
 „ ning van den Mantel, en tusschen de Klep-
 „ jes, komt nog een klein, rond, Vleezig
 „ Deeltje uit, dat overeenkomst heeft met
 „ den Voet der andere Schulpdieren. Deeze
 „ Voet is Lymerig, zeer week, en van eene
 „ Afchgrauwe Kleur.”

„ Het Schulpdier, daar ik van heb gespro-
 „ ken, is een Soort der genen, die het Hout
 „ der Schepen doorknaagen, en zo veel ver-
 „ woestingen, in de Zeehavens en aan de Dy-
 „ ken, hebben veroorzaakt. Het boort niet
 „ in het Hout om zig te voeden, gelyk alle
 „ de Autheuren, die 'er van geschreeven
 „ hebben, zig verbeeldden, maar alleen, om
 „ zig daar in te huisvesten; 't gene door my
 „ beweezen is in een Vertoog, dat voorlee-
 „ den Jaar in de Vergadering van de Koning-
 „ lyke Akademie is geleezen. De manier
 „ zelfs, op welke dit Dier het Hout door-
 „ boort, schynt niet zo zeer eene uitwerking
 „ van zyn begrip te zyn, als van een Werk-
 „ tuigkonstig Gestel, afhangende van een
 „ Natuurlyke beweeging, welke door den in-
 „ gang en uitgang van het Water, daar het
 „ zyn Voedzel uit hebben moet, wordt ver-
 „ oorzaakt. Men kan het Vertoog nazien,
 „ waar in ik dit Werktuiglyk Gestel verklaard
 „ heb, en de verscheiderley Gevoelens der
 „ Autheuren overwoogen, raakende de Eigen-
 „ schappen, Voortteeling, Manier van leeven

VI.
 AFDEEL.
 LXIII.
 HOOFD-
 STUK.

„ en

VI. „ en werken van den Europifchen Hout-Boor-
 AFDEEL. „ worm , met dien , welken ik te Senegal
 LXIII. „ waargenomen heb , vergeleeken.”
 HOOFD- „
 STUK. De Kenmerken van den Zee-Houtworm ,

Kenmer- volgens onzen Ridder, zyn; dat het Dier een
 ken van den Zee- Boorworm is; die twee Kalkagtige, half bol-
 Hout- ronde Kaaken heeft, welke van vooren uitge-
 worm. sneeden , van onderen gehoekt zyn: zittende
 in een Spilronde , bogtige Schaal, welke het
 Hout doordringt.

Soorten. Dat LINNÆUS, door de eenigste Soort in
 dit Geflagt, den Europifchen Zee-Houtworm
 op 't Oog heeft, dien hy echter uit de In-
 diën in ons Wereldsdeel agt overgebracht te
 zyn; is blykbaar uit zyne aanhaaling van
 SELLIUS, door wien dat Ongediert wël het
 uitvoerigste is befchreeven. Zie hier de Be-
 naaming, daar aan te geeven, mooglyk in een
 Nieuwe Druk van de befchryving der Sweed-
 fche Dieren.

DCCCVII (807) Zee-Houtworm, die eene bogtige Schaal
 Teredo maakt in het Hout.
 Navalis,
 Scheeps-
 Boorworm.

In onze Scheeps-Boorwormen of Paalwor-
 men , dan , heeft SELLIUS waargenomen,
 dat zy binnen de Holligheid, door hun in het
 Hout

(807) *Teredo*, *Syst. Nat.* XII. Gen. 334. *Teredo intri*
Lignum Testâ flexuosa. Faun. Succ. VALLISN. Nat. II.
T. 4. SELL. de Teredine Marina, Ultraj. 1733. Quarto. T.
J. PLANC. Conch, p. 17, N. 2.

Hout geboord, die niet regt en ook niet altoos volgens den Draad van 't Hout loopt, maar nagenoeg van wydte is als de dikte van haar Lyf, in een Schaalagtige Koker zitten. De-ze Koker is dun en broofch, zo dat men de- zelve niet dan by brokken uit het Hout kan krygen; uitgenomen aan het Staart-end, al- waar zy zo hard en dik van Wanden is, dat men ze naauwlyks met Duim en Vinger aan stukken kan drukken, maar verder gaat zy met dunne Schilfers voort. Zy is niet aan het Hout, noch aan het Lyf van den Worm vast, maar geheel los en vry; bevattende tusfchen zig en den Worm veel Vogtigheid. In alle Houtwormen is deeze Schaalagtige Koker niet eveneens; in de grootften dikwils zeer zwak, week en byna buigzaam; in klei- nere en jongere fomtyds zeer stevig; altoos eenigermaate uit Ringen bestaande, en gee- vende, wanneer menze onderzoekt, Kenteke- nen van eenen Schulpagtigen aart. Zo dat zy dan, van die der gedagte Hout-Boorwormen van RUMPHIUS en VALISNIERI, als ook van ADANSON, meest in den trap van hard- heid fchynt te verschillen.

PLANCUS wil deeze Houtwormen tot een zelfde Soort brengen als de Dieren der ge-woone Wormbuisjes. „ De Boorworm (zegt „ hy) der Schepen, die tot vernieling van de- „ zelve strekt, gelyk ook van alle Hout, „ dat wy tot bedwang der Zee-Baaren ge-

VI.
AFDEEL.
LXIII.
HOOFD-
STUK.

Overeen-
komst met
de Dieren
der Worm-
buisen.

Pp

„ bruis-

VI. „bruiken; dien VALISNIERIUS *Bruma ty-*
 AFDEEL. „telt, waar van, in de voorgaande Jaaren,
 LXIII. „in de Nederlanden zo veel gerugts gemaakt
 HOOFD- „werdt, wegens het doorgevreeten Paalwerk
 STUK. „der Dyken; agt ik een zelfde slag van
 „Wormpjes te zyn. Indien, naamelyk, het
 „Wormpje aan Steenen en hard Hout komt
 „te kleeven, dan wordt het wel omwonden
 „en plat, gelyk men in onze Afbeeldingen
 „ziet; maar, zo het in weeker Hout byt,
 „en daar in dringt, fabriceert het voor zig
 „een Schulpagtig Kanaal. Dit versch zynde,
 „gelyk in de Schepen, wordt het *Bruma* en
 „Zee-Boorworm geheten; maar lang blyven-
 „de, gelyk in rottig Hout, dat op den Grond
 „der Zee legt, dan wordt het een Worm,
 „met een wydere en hardere Schaal. Ik heb,
 „naamelyk, in Planken van Schepen, en in
 „ander Hout, waargenomen, dat deeze Buis-
 „jes in geen ander opzigt verschillen, dan
 „dat in de Houten, door langheid van tyd,
 „de Buisjes wyder en dikker worden, zo dat
 „menze ongebroken daar uit kan haalen, 't
 „welk niet geschieden kan met de Kokertjes
 „van de Scheeps Boorwormen.”

De brooschheid der Kokers van deeze laat-
 sten, naast met die van ons Paalwerk over-
 eenkomende, hadt die Heer in Italie dan ook
 ondervonden. Voor 't overige zal, waar-
 schynlyk, in de aart van sommige Zeewate-
 ren de voornaame oirzaak schuilen van de
 hard.

hardheid der Kokers of Buizen, die van deze Wormen gemaakt worden. In heete Landen, immers, is de Zee bekwaamer tot Kalkagtige aangroeiingen; gelyk men dit ziet aan de Zeegewasfen. Ook broeit de Hitte van 't Klimaat het Ongediert kragtig uit, en zet hetzelfde in zyne Wasdom voort.

De Gestalte van onzen Paalworm is zo omstandig voorgesteld door gedagten SELLIUS, de Heeren ROUSSET, MASSUET, en anderen, wier Werken meestal in 't Nederduitsch vertaald zyn (*), dat myn Bestek niet toelaat hun na te volgen. Men zoude noodwendig hunne Afbeeldingen moeten inzien, om my te begrypen, en dan kan men ook zeer wel de eigen Werken van deze Heeren doorbladeren, en hunne beschryving der Lighaamsdeelen van den Worm met die van ADANSON, hier voor woordelyk ingevoegd, vergeelyken. Alleenlyk zal ik uit de Verhandeling van den eerstgemelden, over dit Onderwerp, zo veel ontleenen, als tot eenige verklaring en begrip kan dienen van onze Afbeelding van een dergelyken Worm, welke in Fig. 4, PLAAT CXXV, vertoond wordt.

De Zee-Houtworm heeft eenen Schulpigen Kop, uit twee deelen bestaande, die van voren, onder aan, zodanig uitgesneden zyn, dat

zy

(*) Men vindtze opgeteld in de Voorreden van SELLIUS, op de Agtste en Negende Bladzyde in Octavo.

VI. zy hem als met eenen Helm gewapend voorstellen, De kanten en punten van deeze deelen zyn op het gevoel byzonder fcherp. De Hals is Vleezig en taaijer dan het overige des Lighaams, 't welk met een doorschynende Huid omgeven is; zodanig dat men 'er, met gemak, de Ingewanden, als hy leeft, door heen kan zien. Aan de regter zyde vertoont zig, in een voorover leggende Worm, kort agter den Hals, een zwartagtig Ingewand; in 't midden van 't Lyf een ander, dat grooter en rood- of ook fomwylen geelagtig is, en daar nevens eene vuil witte, naar Vet gelykende Stoffe. Daar tusfchen loopen twee Pieramiedaale Vaten, waar in zig eene bruine of zwartagtige Stoffe, in de leevende Worm, vry gezwind beweegt. Deeze Vaten, naar de Staart toe allengs verdunnende, verdwynen eindelyk in dergelyk eene, naar Vet gelykende, zelfftandigheid. De Staart, die ver de grootfte langte heeft, is wederzyds als met een Streng gefchoord, en dus dikker en vaster, dan in het midden, alwaar menze eenigermaate ingezakt en flapper vindt. Somtyds, echter, komt de geheele Staart ledig voor, en gelykt niets te zyn, dan eene Blaas of Zak, met Water opgevuld. Hoe meer vastigheid de Staart heeft, hoe meer zy trekt naar 't bruine, en, hoe flapper zy is, hoe meer naar eene witagtige Kleur. Haar uiterfte End, dat byna Kraakbeenig is, heeft eene Vleefchkleur, en is met twee Pypjes voorzien,

zien, die aan de Enden rood zyn, zeer zelden VI.
bleek, het eene langer dan het andere, dat ook AFDEEL.
veel nauwer Opening heeft. In de leevende LXIII.
Worm, maar zagtelyk aangeroerd zynde, trek- HOOFD-
ken zy zig zeer vlug in. Ter wederzyde van STUK.
het gedagte End der Staart vertoonen zig de
twee Schaalagtige Paletten, daar ADANSON
van spreekt, die op Styltjes staan, en voor een
gedeelte geelagtig, voor 't overige Paarle-
moer-Kleur zyn. Van het kleine Doorntje of
Haakje, op de Rug van onzen Worm, heb ik
nergens gewag gemaakt gevonden.

Het geheele Lighaam der Zee-Houtwormen Grootte.
is Slymagtig en heeft een dergelyken Reuk als
Oesters, Mosfelen en andere uit Zee gehaalde
Schulpdieren. De grootte verschilt zeer; doch,
ten opzigt van de genen, die in Paalen gevon-
den zyn, bepaalt zig de dikte, in 't algemeen
genomen, omtrent tot die van een Tabakspyp,
en de langte tot een halven of geheelen Voet.
Men heeft, evenwel, van geloofwaardige
Menschen hooren verhaalen, dat 'er gevonden
zyn van twee en drie Voeten lang. Indien de
zodanigen naar evenredigheid dik zyn geweest,
mogen zy wel de dikte gehad hebben van een
Vinger.

Niettegenstaande dat dergelyke Wormen, in Nieuwe
het Houtwerk der Schepen, gelyk wy gezien Historie.
hebben, reeds lange Jaaren bekend zyn ge-
weest, inzonderheid in Landen van een hee-
ter Klimaat; heeft derzelve verschrikkelyke

VI.
AFDEEL.
LXIII.
HOOFD-
STUK.

uitwerking op het Paalwerk, dat de Voormuur van onze Dyken was in de Vereenigde Nederlanden, zig niet dan nu ruim veertig Jaaren geleden geopenbaart. Uit Zeeland kreeg men daar van de eerste berigten. Wanneer in de Maanden September en Oktober, des jaars 1730, eenige Paalen van den Westkappelschen Dyk, door een kleinen Stormwind, omver geflagen werden, en, toen men dezelve van Wormen doorknaagd vondt, werdt verder onderzoek gedaan, en waargenomen, dat de meeste Paalen en Ryswerken, rondom het Eiland Walcheren, van dit Gedierte waren aangestast. In Holland werdt dit kwaad eerst in de Nazomer van het volgende Jaar, 1731, aan het Paalwerk van den zwaaren Westfrieschen Zeedyk, omtrent Medenblik, ontdekt; zynde voorts door een Storm en hoogen Vloed, op Kerstyd van dat Jaar, een groot gedeelte der Paalen, met Krebbingen en al, weggerukt: zo dat die van de Vier Noorder Koggen, alleen, meer dan dertigduizend Guldens, zo aan Houtwerk als anders, in en na dien Storm, hadden moeten te koste leggen; om den Dyk, waar van Westfrieslands behoud afhing, voor Doorbraak te bewaaren. Men bevondt vervolgens, wel haast, dat nagenoeg al het Paal- en Houtwerk van onze Dyken, door dit schadelyk Ongediert, zyne kragt benomen ware: een Slag, te zwaarder, om dat men 'er te vooren nooit eenig bedenken op hadt

hadt gehad! Men verbeeldde zig, in 't eerst, dat de Ouderdom der Paalen mooglyk aanleiding hier toe gegeven had; gelyk men dit in rottige Boomen ziet; maar, hoe stond men verbaasd te kyken, wanneer onder de uitgeslagen Paalen zodanigen gevonden werden, die, niet langer dan omtrent zeven of agt Weken te vooren, gantsch nieuw, in den Grond geheid waren, zynde ter hoogte van het dagelyksch Ty en nederwaards geheel doorboord van deeze Wormen. De harde Vorst, van December des Jaars 1732, nam dit kwaad, gelyk veelen gehoopt hadden, in Holland en Zeeland geenszins weg. Het openbaarde zig, in de Zomer van dat Jaar, ook aan de Dyken van de Friesche Kust. Zelfs werdt het Houtwerk der Havens van Oostende, en andere Zeeplaatfen in Vlaanderen, daar van aanmerkelyk beschadigd.

VI.
AFDEEL.
LXIII.
HOOFD-
STUK.

De Paalen van onze Dyken dus vernield zynde, zo zyn dezelve, niet zonder byster zwaare Kosten; eerst op de noodigste plaatsen, en verder alom, met een Steenen Voormuur bezorgd geworden, en dus veel beter en duurzaamer beschut voor den slag der Zee, dan zy te vooren geweest waren. Ondertusfchen was dit Gewormte nog niet uit onze Wateren: want men heeft van tyd tot tyd bevonden, dat hier en daar Paalen en Houtwerk, aan Havens en Hoofden, van dezelve doorknaagd werden. In 't Jaar 1751 scheenen

VI. zy zig, op nieuws, aan de Noordhollandsche
 AFDEEL. Dyken, in menigte, te openbaaren. Op de
 LXIII. Schepen vielen zy met niet minder woede
 HOOFD- aan; zo dat men dezelve, tot heden toe,
 STUK. op de een of andere manier daar voor moet
 beveiligen.

Voorttee-
 ling.

De gedagten der Natuurkundigen vielen ten
 deezen tyde niet alleen op het onderzoek van
 de uitwendige Gestalte en inwendige Deelen
 van den Zee-Houtworm, maar ook op zyne
 Voortteeling, om de Behoedmiddelen tegen
 deeze Plaag te ontdekken. Geenerley Hout,
 hoe hard ook, mids van Zeewater doorweekt
 zynde, bleef van dit Ongediert onaangetast.
 Aan onze Dyken hebben zy de Eiken Paalen,
 en vervolgens ook Greenen en Elzen Hout,
 doorgevreten. Men zag aan dit Hout van
 buiten niets dan eenige kleine Gaatjes, door
 welken de Staartjes uitstaken der leevende
 Wormen. Zy konden derhalve van die groot-
 te, als menze binnen de Paalen vondt, niet
 daar in gekroopen zyn. In Zeeland hadt men
 opgemerkt, dat by Zomer zekere Diertjes,
 als Watervlooijen, aan de Paalen kwamen,
 die eenige Kuiltjes daar in scheenen te ma-
 ken. Men dagt of deeze ook hun Zaad wier-
 pen in zodanige of andere Gaatjes en Scheur-
 tjes van het Hout, en dat dan deeze Wor-
 men daar uit geboren werden. Zulk eene
 Voortteeling hadt niets ongerymds in gehad,
 wanneer 'er slegts eenige evenredigheid van
 groot-

grootte ware geweest, tusfchen die Diertjes en de gezegde Wormen, of dat 'er eenige fchyn ware, dat dezelve wede in zodanige Diertjes konden veranderen. Maar, dit niet zynde, verviel deeze bedenking t'eene-maal.

Wylende Heer BELKMEER, diestyds Doktor in de Geneeskunde te Enkhuizen, en dus op eene plaats, alwaar hy de fchoonfte gelegenheid hadt, om dit haatelyk Gedierte te onderzoeken, gaf daar over ook een uitgebreide Verhandeling uit. Hy vondt in het Slym, waar de Paalen mede begroeid waren, met het Mikroskoop veele kleine witte Stipjes, die hy voor de Eijertjes hielt van deeze Wormen, en zodanig Hout, waar aan hy dit waarnam, hadt gemeenlyk ook byna onzichtbaar kleine Wormpjes in, doch welken het hem zeer zelden gelukt was te befchouwen. Voorts hadt hy gezien, dat van de Staartjes der Wormen, door de kleine Gaatjes, die 'er menigvuldig in de Oppervlakte van het verwormde Hout zyn, uitkomende, zig fomtyds dat van den eenen Worm met dat van een anderen Worm famenvoegde; waar door die Staartjes niet alleen dikker en dunner wierden, maar ook van Kleur veranderden. Dit fcheen een duidelyke blyk te zyn van hunne Paaring (*), en fchoon zy

al

(*) Dergelyke famenvoeging der Staarten heeft de Heer ROUSSET ook aan een Fregatfchip in de Haven van Mederbliek, zo hy verhaalt, waargenomen.

Pp 5

VI. al Hermaphrodieten waren, gelyk sommigen
 AFDEEL. onderstellen, zou doch in dezelve eene der-
 LXIII. gelyke Paaring, als in de Slakken, kunnen
 HOOFD- plaats hebben, door welke zy elkander weder-
 STUK. zyds bevrugten. Voorts heeft men een me-
 nigte van Eijertjes in derzelve Lighaam, ge-
 lyk in dat der Aardwormen, ontdekt, die,
 waarschylyk, in 't Water uitgeworpen en
 door de Slymigheid der Zee her en derwaards
 gevoerd worden, tot dat zy aan de Opper-
 vlakke van het Houtwerk uitgebroeid, als by-
 na onzichtbaare Wormpjes, door deszelfs Po-
 ren ingang vinden. Maar hoe kunnen onze
 Wormen huisvesten in Oeningen en Kanaa-
 len, die gemaakt zyn door zulke byna onzicht-
 baar kleine Wormpjes? Men zou dit aan de
 Kegelvormigheid van deeze Loopgraaven kun-
 nen toeschryven, indien zy geduurig voort-
 gingen in het Hout: doch de Staart blyft, als
 gezegd is, in het uitwendige Gaatje: zo dat
 men onderstellen moet, dat de Worm, toen
 hy in 't Hout boorde, reeds een Kop hadt van
 omtrent die grootte, als de uitwendige Gaatjes
 zyn, en dat hy die Gaatjes van buiten in het
 Hout geboord heeft: want daar eens binnen
 zynde kan hy zig niet omkeeren of terug gaan.

Voedzel.

De Heer BELKMEER was van oordeel, dat
 het Hout wel degelyk tot Voedzel strekt van
 deeze Wormen; 't gene de Heer ADANSON,
 als gezegd is, volstrekt ontkent. Zo lang ik
 de reden van dit laatste niet vernomen heb,
 moet

moet ik het eerste toestemmen, en met gezegden Doktor het besluit dus opmaaken. Dat de Worm het Hout, tot vergrooting van zyn Holligheid, met zynen Schulpagtigen Kop afraspt, is zeker. Dit afgeraspte Hout moet door zyn Lighaam pasfeeren; also men in de Holligheid, buiten om den Worm, niets vindt dan ziltig Water. Nu zou het de grootste onwaarschynlykheid zyn, dat eene Stoffe, tot Voeding bekwaam, door het Lighaam van den Worm pasfeerde, zonder dat hy 'er Voedzel van trok: te meer, om dat geen ander Aas blykbaar is, dat hem daar toe zoude kunnen strekken. En, dewyl in de Huishouding der Natuur niets dan tot zeker Einde geschiedt, en ten dienste van het Schepzel; zo is de Vraag, wat nuttigheid de Zee-Houtworm anders van die doorbooringe des Houts zou kunnen hebben. Waarlyk, indien hy zyn Voedzel uit de Zee of uit het Water trekken moest, dan was zyn Staart geheel verkeerdelyk buiten, en de Kop binnen in het Hout geplaatst.

De Almáchtige Schepper heeft zig alom van Werktuigen voorzien, om de Huishouding der Natuur in evenwigt te houden. Op dat het tam Gedierte niet, tot elkanders nadeel, te veel vermeerderen zoude, zyn 'er Roofdieren: op dat de Rupsen niet altoos tot eene Plaag zouden strekken, zyn 'er Vogeltjes en Wespen, die daar van zelfs de Poppen en Eytjes vernielen. Dus heeft Zyne aanbiddelyke Wysheid

VI. heid steeds Natuurlyke middelen aan de Hand,
 AFDEEL. om de onmaatige Voortteeling der Schepzelen
 LXIII. in te binden. Hy kan het Menschdom straffen
 HOOFD- met allerley Plaagen, zonder dat 'er een Won-
 STUK. derwerk gebeurt. Hy kan ons daar van we-
 derom op 't onvoorzienst ontlasten, zonder dat
 het Menschelyk Oog de reden of manier, in
 de eerste opslag, uitvindt.

Vyand der Dit blykt daar in, dat zulk vernielend Onge-
 Zeehout- diert, als deeze Zee-Houtwormen zyn, ook
 wormen. zyne Vyanden heeft. Gedagte BELKMEER
 beschryft ons en geeft de Afbeelding van een
 „ zwemmend en kruipend Dier, dat gevonden
 „ wordt in de Gaten door den voorigen Worm
 „ in het Hout gemaakt, of buiten aan hetzel-
 „ ve. Het oefent zyne Vyandschap daar te-
 „ gen op deeze twee manieren. Als het Hout
 „ van buiten is afgemorteld, dan kruipen zy
 „ in de Holligheden, door de eigentlyke Hout-
 „ wormen gemaakt, de Wormen, die daar in
 „ zyn, aan stukken snydende en verpletterende
 „ met hunne Nypers. Buiten aan het Hout
 „ zynde, en in deszelfs wydste Openingen in-
 „ dringende, kerven en vernielen zy de Staar-
 „ tjes of uiterste Enden der Houtboorwor-
 „ men, waar door zy de Voortteeling van die
 „ Ongediert niet alleen beletten, maar zelfs
 „ de Wormen dooden, die dan een leelyken
 „ Stank van zig geeven.”

Uit de Afbeelding en beschryving blykt, dat
 dit een Soort van Zee-Duizendbeenen is, en
 wel

wel juist dergelyk Dier; als de Heer DES- VI.
 LANDES voor den Houtboorenden Worm ^{AFDEEL}
 heeft aangezien (*). De Historiefchryver der ^{LXIII.}
 Akademie getuigt, immers, dat de Wormen, ^{HOOFD}
 welken deeze Heer in de Holligheden van het ^{STUK.}
 doorboorde Hout der Schepen te Brest vondt,
 hun geheele Lighaam uit Ringen famengefteld
 hadden; en ter wederzyde van het Lyf ontel-
 baare Klaauwtjes of Pooten met Haakjes;
 hebbende aan den Kop twee Schulpjes, ieder
 met een Punt als een Boor- of Dril-Yzer ge-
 wapend. „ Deeze Worm, (zegt hy verder)
 „ gebruikt de verbaazende menigte van zyne
 „ Pooten of derzelve Haakjes, om zig vast
 „ te krammen aan de Vezels van het Hout,
 „ op dat hy dus, een Steunpunt hebbende,
 „ te fterker met zyn Kop zou kunnen werken.”
 Dit ftrydt geheel tegen de Gefalte en Levens-
 manier van den waaren Zee-Houtworm, door
 zo veel Autheuren nagegaan.

Geene nuttigheid van deeze Wormen kun- ^{Middelen}
 nende aanwyzen, gaa ik over tot de Mid- ^{tegen dit}
 delen, die men in 't werk gefeld heeft, om ^{Ongediect.}
 het Houtwerk voor derzelve aanranding te be-
 fchutten. Tot behoud van de in den Grond ge-
 flagen Paalen heeft men geen voldoende Middel
 kunnen uitvinden, zynde alles, wat daar omtrent
 in 't werk gefeld werdt, of onnut, of veel te
 kost-

(*) *Hist. de l'Acad. Royale des Sciences*, de 1720, p. 248
 Octavo.

VI. kostbaar geweest, en het bestryken met Teer
 AFDEEL. of Harpuiſ, als ook het branden van buiten,
 LXIII. met Vuur, bewaarde die ſlegts eenigen tyd.
 HOOFD- Ik denk, nogthans, dat, indien dezelve in 't
 STUK. Voorjaar en in de Zomer eens ſtyf afgeboend
 werden, zulks van geen minder dienst zou
 zyn, dan het ſchoon maaken der Schepen, 't
 welk men tegen de Wormen zo nuttig be-
 vindt. BELKMEER wilde, dat dergelyk Hout-
 werk, in Zee ſtaande, in de Zomermaanden
 om de twee of drie Weeken, en 's Winters
 om de twee of drie Maanden, met Yzeren
 Schraapers zou worden afgeſchraapt en dan
 met ſtyve Borſtels gezuiverd. De Huid der
 Schepen wordt, wanneer dezelve op zyde
 gekrengd en dus afgeſchraapt zyn, met zekere
 Harpuiſ of Teer, daar Vergiftige Stoffen in
 gedaan zyn, beſtreeken. Bovendien heeft men
 ten uiterſte noodig gevonden, de Schepen,
 om die reden, met een dubbelen Huid te voor-
 zien; gelyk door den Historieſchryver van de
 Akademie der Weetenſchappen van Parys be-
 rigt wordt, dat men voor vyftig Jaaren reeds,
 daar tegen, den binnen-Huid der Schepen, wan-
 neer die verſch gekielhaald, ſchoon gemaakt
 en geteerd zyn, bezorgde met geſtooten Glas
 in Koehair, leggende daar dan den buiten-
 Huid, van Greenen Planken, die ongeveer een
 Duim dik zyn, om heen, welke men aanhecht
 met Yzeren Spykers, wier Koppen byna een
 Duim breed zyn.

LXIV. HOOFD-



LXIV. HOOFDSTUK.

 VI.
 AFDEEL.
 LXIV.
 HOOFD-
 STUK.

Beschryving van 't Geslagt der ZANDKOKERS, wier Dieren een Soort van Zee-Duizendbeenen zyn.

't **W**oord *Sabella*, anders niet bekend in Naam. de Natuurlyke Historie, is door LINNÆUS hier, niet oneigen, tot een Geslagtnaam gebruikt voor Dieren, die hunne Wooningen van Zand of Steengruis samenstellen (*). *Sabulum*, naamelyk, waar van het afgeleid is; betekent, in 't Latyn, Zavel of grof Zand. Ik geef 'er, derhalve, in vergelyking met de Wormbuizen, den naam van ZANDKOKERS aan.

De

(*) De Heer ADANSON verwerpt de Naamen die van eenige betekenis zyn, ten opzigt van de Hoorens en Schulpes, en heeft voor dezelve, met opzet, nieuwe Naamen, die nooit in gebruik waren geweest, gefabriceerd; niet twyfelende, of dezelve zouden door de gewoonte gemakkelyker worden, dan de oude Naamen. Ik denk dat het lang zal duren, eer men zyne Verkiezing hier in navolge, en dat hy dus niet ligt het genoegen zal hebben, van zyne verwagting in deezen vervuld te zien. Hy geeft van ter zyden een steek aan den Heer LINNÆUS, die echter, mijns oordeels, veel verstandiger hier in gehandeld heeft, met niet alleen de Geslagtnaamen, maar ook de Bynaamen der Soorten, van de voornaamste Hoedanigheden af te leiden, en de genen, die in gebruik zyn, zo veel mooglyk te behouden. Zie ADANS. *Preface des Coquill.* p. XIV-XVI,

I. DEEL, XVI, STUK,

VI. De Kenmerken zyn dus bepaald. 't Dier
 AFDEEL. is een Zee-Duizendbeen, die den Bek met
 XIV. Nypers heeft, en twee dikkere Voelers agter
 HOOFD- den Kop. Het huisvest in eene Pypagtige
 STUK. Schaal, uit Zandjes samengesteld, welke digt
 Kenmer- gedrongen op het Scheede-Vlies geplaatst zyn.
 ken.

Vorming
 der Zand-
 kokers.

Aangaande de manier, op welke deeze Zand-
 buisjes geformeerd worden, geeft REAUMUR
 de volgende bedenkingen op. „ Zy wonen
 „ in het Zand, gelyk de Aardwormen in de
 „ Aarde. Het Vogt, dat uit hun Lighaam
 „ gaat, is niet in genoegzaam groote veel-
 „ heid, of niet dik genoeg, om hun eene
 „ Schaal te vormen: maar het is Lymig ge-
 „ noeg, om de verscheiderley Zandkorreltjes
 „ en brokjes Schaal, die hun omringen, aan
 „ elkander te hechten: het doet den dienst
 „ van een soort van Kalk of Sement, welke
 „ de Zandkorreltjes en brokjes van Schulpen
 „ als zo veele Steentjes samen verbindt. De
 „ kragt van dit Lymige Vogt is zeer kenbaar
 „ wanneer de Zee, geduurende haare Ebbe,
 „ zekere Zandbanken bloot laat, daar zulk
 „ slag van Wormen huisvesten. Alsdan ver-
 „ toont de Oppervlakte van deeze Banken een
 „ byzondere manier van Stekeligheid. De
 „ Openingen van de Buisjes, waar in de Wor-
 „ men wonen, steekt een Lyn of halve Lyn
 „ buiten 't Zand uit, en deeze Buisjes zitten
 „ digt nevens elkander.” Dat deeze Buisjes
 „ zo veel uitsteeken, schryft hy daar aan toe,

dat

dat het Zand; daar tusfchen, van de Zee is weggespoeld, en merkt aan, dat men 'er fomtyds geheele Klompen van vindt, gelyk hy 'er eene afbeeldt; welke blykbaarlyk zyn famen-
 gesteld uit dergelyke Wormbuisjes, waar van men 'er ook fomtyds los op 't Strand vindt leggen, die niet dikker dan een blad Papier zyn. Hier uit, en tevens uit de Afbeelding van het Dier, in deeze Wormbuisjes huisvestende, fchynt hy dat op 't oog te hebben, 't welk door den Heer BAKER, onder den naam van Pypdiertje, is beschreeven, en zodanig, als men het aan de Kust van Engeland gevonden hadt, afgebeeld (*); zynde op eene volgende Soort van dit Geflagt aangehaald: doch het Dier van REAUMUR, met een dik Lyf, een dunne Staart en een platten Kop, fchynt weinig te gelyken naar de Zee-Duizendbeenen (†).

VI.
 AFDEEL.
 LXIV.
 HOOFD-
 STUK.

Nader komt met dezelve dat Dier van fom-
 mige Wormbuisjes overeen, waar van ik de Afbeelding ontleend heb uit het Werk van den Heer D'ARGENVILLE; gelyk die op onze Plaat CXXV, in Fig. 5, verтоond wordt. „ Men zou hetzelfde (zegt hy,) voor een „ waare Duizendbeen neemen; indien het niet „ flegts,

Gefalte
 van het
 Dier.
 Pl. CXXV;
 Fig. 5.

(*) Zie *Nuttig Gebruik van 't Mikroskoop*; Amfterd. 1756; bl. 358. Pl. 13. f. 2, 3.

(†) Zie zyn Verтоog, *Mém. de l'Acad. Royale des Sciences de l'An 1711*, p. 167.

VI. „ flegts, van den Kop af te rekenen, tot een
 AFDEEL. „ derde deel van zyne langte met Pooten was
 LXIV. „ voorzien. Aan dat gedeelte telt men vyf-
 HOOFD- „ tien [zeventien] Ringen, die ieder op zyde
 STUK. „ een paar Pooten hebben. Het Dier komt
 „ door behulp van deeze Pootjes uit de Schaal,
 „ daar het ander gedeelte van zyn Lyf in
 „ blyft, en zyn Kop verthoont zig, onder de
 „ gedaante van een langwerpige Halfmaantje,
 „ voor aan den eerften Ring. Deeze Kop is
 „ zeer klein, en heeft van onderen een lood-
 „ regt Streepje, dat den Bek maakt, die met
 „ verfcheide ryen van Haakswyze Tand-
 „ gewapend. Hy is omringd met vier Hoor-
 „ nen, die van elkander wyken en elkander
 „ naderen.” Dit zullen de gedagte Nypers
 en Voelers zyn. „ De twee derden van het
 „ Lighaam, die niet uit de Pyp komen, zyn
 „ effen en glad, en de Ringen, die hetzelfde
 „ famenstellen, zo fyn, dat menze naauwlyks
 „ kan onderscheiden. Dit gedeelte, vol van
 „ Ringen, is op zyne kanten donker wit; het
 „ overige is bleekrood, wordende in de ge-
 „ heele langte doorloopen van een groot Bloed-
 „ vat, welks fcherpe Kleur door de Oppervlakte
 „ heen fchynt en dezelve rood maakt.
 „ Het is te vermoeden, dat deeze Wormen
 „ gemakkelyk uit hunne Pypjes komen, om
 „ hun Aas te zoeken: men wordt in hun maak-
 „ zel niets gewaar, 't welk hun zulks zou kun-
 „ nen beletten” (*). Ze-

(*) *La Conchyliologie*, II, Part, p. 26.

Zeven Soorten komen in dit Geslacht voor, VI.
 waar onder twee uit de Indiën, en ééne van ANDEEL
 de Kaap der Goede Hope; drie uit de Zee I.XIV.
 rondom ons Wereldsdeel afkomstig: Voorts HOOFD-
 vindt men 'er nog ééne Soort onder, die on- STUK.
 gemeen klein is, voorkomende in de Staande Soorten,
 Wateren van Europa.

(808) Zandkoker, die de Schaal op zig zelf, DCCCVIII.
 los en vry, enkeld, gekromd heeft, be- Sabella
 staande uit glinsterende Linsvormige serapasa.
 Korreltjes. Grofkorre-
 lige.

Deeze, in de Indiën huisvestende, heeft de
 Schaal Elsvormig, stomp, taamelyk krom,
 van dikte als een Zwaanen Veder Schaft en
 daar boven; samengesteld uit Linsvormig Zaad,
 dat wit en gepolyst is, en van egaale grootte.

(809) Zandkoker, die de Schaal op zig zelf, DCCCIX.
 los en vry, enkeld, gekromd heeft, be- Sabella
 staande uit bruine Zandagtige Korrel- Granulada
 tjes. Fynkorre-
 lige.

In de Noorder-Oceaan, op diepe plaatsen,
 onthoudt zig deeze, volgens J. G. KÖNIC.

Zy

(808) *Sabella Testâ folitariâ liberâ simplici curvatâ, Granis
 Lentiformibus nitidis. Syst. Nat. XII. Gen. 335. Sp. 1.*

(809) *Sabella Testâ folitariâ liberâ simplici curvatâ, Granis
 Arenaceis fuscis. Syst. Nat. XII.*

Qq 2

VI. Zy heeft de Schaal van dikte als een Garzen
 AFDEEL. Veder Schaft, van eene donkere Kleur. Der-
 LXIV. gelyke Kokertjes, van Zand en Schulpgruis
 HOOFD- samengesteld, komen ook aan onze Stranden
 STUK. voor.

DCCCX. (810) Zandkoker, die de Schaal op zig zelf,
 Sabella met haar Grondsteun vastgehecht, en-
 scabra. keld en gekromd heeft, uit Korrels be-
 Rauwe. staande, welke Straalagtig ruuw zyn.

In de Verhandelingen der Keizerlyke Aka-
 demie van Petersburg, op het Jaar 1766,
 komt de Afbeelding van deeze Soort voor,
 onder den naam van *Dentalium*, dat boogs-
 wyze krom is en spongieus, hebbende de Op-
 pervlakte ruuw wegens veele dicht aan elkan-
 der geplaatste Knobbeltjes. Men vindt het in
 de Amerikaansche Oceaan.

DCCCXI. (811) Zandkoker, die de Schaal eenigermaate
 Sabella Tak-
 ringens.
 Bloemen-
 Polypen.

(810) *Sabella Testâ solitariâ Basi fixâ, simplici curvatâ, Granis radiato-scabris. Syst. Nat. XII. Dentalium arcuatum spongiosum, Superficie Tuberculis contiguâ exasperatâ. Act. Petropol. 1766. p. 353. T. 9. f. 1, 2.*

(811) *Sabella Testâ subramosâ fixâ erectâ. Syst. Nat. XII. Scrupula ringens, Syst. Nat. X. p. 789. N. 703. BAKER Mikrosk. T. 13. f. 2, 3. BASTER Uitspann. I. D. p. 91. T. 9. f. 4. Blumen-Polypen von susfen Wasler. SCHÆFFE. Monogr. 1755. Abhand. von Insekten I. D. N. VI. Pl. 1, 2. Brachionus tubifex, PALLAS Zoöph. p. 46. Lyst der Plantdier-
 ren bladz. 112.*

Takkig, vast zittende en regtopstaande heeft.

VI.
AFDEEL.
LXIV.
HOOFD.
STUK.

Het *Koker-Diertje* van den Heer BASTER, hier aangehaald, was, zo wel als het *Pypdiertje* van den Heer BAKER, uit Zeewater afkomstig, en zy schynen beiden aanmerkelyk te verschillen van de *Bloemen Polypen* van Zoet Water, daar de Pastoor SCHÆFFER zulk eene uitvoerige beschryving en zo fraaije Afbeeldingen van geeft, wordende van den Heer PALLAS de *Pypmaakende Arm-Polypus* getyeld.

Deeze is ongelyk kleiner dan de gemelde Koker- en Pyp-Diertjes. SCHÆFFER, die ze by geval; terwyl hy zyne Groene Arm-Polypen nazag, ontdekte, stelt de langte op ongeveer een twaalfde Duims en de dikte als die van het fynste Paardehaair. By naauwkeurige beschouwing bleek, dat zy Kegelvormig waren, dunst aan het onderste End, waar op zy stonden. De Kleur was meestendeels bruinagtig, doch eenigen trokken ook naar 't geelagtig groene, ja verscheidene waren geheel wit en half doorschynende. Wanneer hy het Glas een weinig bewoog, of op een andere manier het Water deedt schommelen, zo bewoogen zig ook deeze Steeltjes heen en weder, of op en neer, naar dat zy geplaatst waren, en konden ook door de sterk-

Q q 3 ste

VI. ste schudding niet los gemaakt worden van
 ARDEEL. hunne Zitplaats.
 LXIV.

HOOFD-
 STUK.

Bloemen-
 Pelypen.

Het Mikroskoop hielp den Pastoor wel haast uit de onzekerheid, waar in hy zig ten opzigt van deeze, nooit te vooren door hem geziene Voorwerpen, bevondt. Hy wierdt gewaar, dat zyne Steeltjes Kegelagtig ronde, holle Pypjes waren, van eene regelmaatige structuur. De meesten waren enkeld, doch eenigen hadden Zytakken, waar van sommigen regte, anderen schieve hoeken maakten met den Hoofdstam. De Pypjes zelf waren gemeenlyk een weinig over den eenen kant geboogen. Haare Oppervlakte bestondt uit eene byna ontelbaare menigte van kleine Lighaampjes, die zig als ronde Korreltjes vertoonden, zynde evenwel zodanig tegen elkander aangevoegd, dat 'er geene tuschenruimte overbleef. Ook scheenen meest alle Pypjes aan 't boven end of Mondstuk nog onvoltooid te zyn, en sommigen hadden Knobbeltjes, Ringen of Uitstekken, waar uit derzelver aangroeiing blykbaar was.

Hoe zonderling, nu, dit maakzel van de Kokertjes aan hem voorkwam, niet minder aartig was de Vertooning van het Diertje. By de minste beweging van het Water kwam iets te voorschyn, dat blyk van Leven gaf; doch met zo oneindige veranderingen, dat men 'er naauwlyks iets van wist te maaken.

„ Ten minsten moet ik bekennen, (zegt

„ SCHÆF.

„ SCHAEFFER,) dat my tot heden toe geen VI.
 „ Diertje in de Natuur bekend geworden is, AFDEEL.
 „ 't welk zig zo menigmaal veranderen kan, LXIV.
 „ als deeze Soort, en alle oogenblikken een HOOFD-
 „ andere Gestalte aanneemen en onder dezel- STUK.
 „ ve zig vertoonen. Men mag daar van uit Bloemen-
 „ de volgende Waarneemingen zelf oordeel- Polypen.
 „ len”.

Dikwils zag men alleen maar een foort van Derzelver
 Draaikolk in het Water, aan de Opening van verschil-
 het Pypje, daar fomwylen iets witagtigs uit- lende Ver-
 puilde; doch dit laatste kwam byna nooit tooningen.
 tweemaal onder een zelfde Gedaante voor.
 „ Somtyds wierdt men slegts twee kleine
 „ fcherp toeloopende Punten gewaar, die bui-
 „ ten de Pyp uitstaken. Dan, wederom, ver-
 „ toonden zig, in plaats van deeze Punten,
 „ een of twee Rolronde Staafjes, als Slakken-
 „ hoornen, doch grootelyks verschillende in
 „ plaatzing. Den eenen tyd kwamen zy naar
 „ elkander toe, een anderen tyd stonden zy
 „ evenwydig, een anderen, wederom, wee-
 „ ken zy ver van één, en maakten dus byna
 „ de figuur van een V. Ook kwamen de ge-
 „ dagte Punten en de Staafjes wel eens ge-
 „ zamentlyk te voorschyn, en zulks met on-
 „ telbaare veranderingen. In plaats van dee-
 „ ze Punten en Staafjes zag men fomwylen
 „ een doorschynend, Lilagtig, mismaakt Lig-
 „ haam, dat zig als een Vierhoek of scheeve
 „ Ruit, of rond-Bladerig en ook wel Hartvor-

Qq 4

„ mig

VI. „ mig vertoonde. Dit ronde Hartvormige
 AFDEEL. „ Deel zag men dikwils geheel alleen uit de
 LXIV. „ Pyp voortkomen, doch het was ook dik-
 HOOFD- „ wils met één of beide de voorgemelde Pun-
 STUK. „ ten en Staafjes, en wel of maar met dee-
Bloemen- „ zen en genen alleen, of met beiden te ge-
Pelypen „ lyk, vergezeld. Wanneer zig de Staafjes
 „ of Punten alleen vertoonden, dan stonden
 „ zy, ten aanzien van dit mismaakte Lig-
 „ haam, links, regts, in 't midden, op of
 „ nevens hetzelfde: doch, als zy beiden te-
 „ genwoordig waren, zo bevonden zig nu
 „ deeze, dan gene, in 't midden of aan de
 „ zyden, nevens of agter elkander, enz.
 „ Om kort te gaan, zeer dikwils kwam, in
 „ plaats der Punten en Staafjes, en in plaats
 „ van het eerstgemelde Lilagtige Lighaam,
 „ iets Vliezigs, dat doorschynend was, te
 „ voorschyn; ziend 'er nu eens uit als een
 „ reguliere Kogel, dan als een Puntig, dan
 „ als een meer of min rond, uitgebreid of
 „ gevouwen, en over elkander geslagen Bloe-
 „ men-Blad. En ook deeze Kogel, of dit
 „ Blad, stonden niet alleen links of regts,
 „ of in het midden; maar men zag ook, hier
 „ en daar, met dezelve teffens de meermaals
 „ gedagte Punten of Staafjes, ieder alleen of
 „ beiden te gelyk, enkeld of dubbeld. En,
 „ menigmaal kwamen 'er twee, drie of meer,
 „ zodanige oogschynlyk spitse of ronde Bloe-
 „ menbladen, allengs, uit de Pyp te voor-
 „ schyn.

„ fchyn. Nu eens liepen dezelve, altemaal, VI.
 „ boven, als in een Punt te famen, en had- AFDEEL.
 „ den alsdan de Gestalte van een Knop of LXIV.
 „ nog toegeslootene Bloem. Dan eens ston- HOOFD-
 „ den de Bladen wat van elkander, en gaven STUK.
 „ 'er dus de gedaante aan van een opengaan- *Bloemen-*
 „ de Bloemknop. Dan, wederom, vertoon- *Polyken.*
 „ den zig alle Bladen volkomen uitgebreid,
 „ en stelden aldus niets Natuurlyker voor,
 „ dan eene volmaakt ontlookene Bloem, van
 „ drie of vier Blaadjes, waar van ieder ge-
 „ duurig zyn figuur en plaatsing veranderde.
 „ Dewyl, men, eindelyk, hier en daar, in
 „ plaats van vier, maar drie of twee Blaadjes
 „ waarnam, gaf zulks den fchyn van een ver-
 „ welkende of afvallende Bloem.

„ Het maakte, nogthans, de aller-aartigste
 „ Vertooning, wanneer boven gemeld wan-
 „ ftaltig rond, hoekig of Hartvormig Lighaam
 „ in 't eerst geheel alleen uit de Pyp voort-
 „ kwam. Hetzelve, naamelyk, viel doorgaans
 „ sneller, dan in een oogenblik, tot regelmaa-
 „ tige Bloemblaadjes van één; juist op gely-
 „ ke manier, als of eene nog geslootene Bloem
 „ eensklaps open gaan en zig uitbreiden wil-
 „ de. En, wanneer het my gelukte, dat ik
 „ verscheide Pypjes tevens in het Perk van
 „ myn Vergrootglas had, dan was dit Schouw-
 „ spel te voortreffelyker, naardien zig aan ie-
 „ der Buis alles onder eene verwisfelende en
 „ verschillende Gedaante vertoonde. Hier by

Qq 5

„ zal

VI. „ zal ik nog alleenlyk aanmerken, hoe deeze
 AFDEEL „ zo wonderbaare Gestaltewiselingen, buiten
 LXIV. „ twyfel, den anders zo scherpzienden LEEU-
 HOOFD- „ WENHOEK tot het denkbeeld vervoerd kun-
 STUK. „ nen hebben, dat het Diertje zyn Bladen af-
 Bloemen „ leid en van dezelve zyn Buis of Wooning
 Polypen „ maakte.”

Het maak- „ Dit's dan de reden, dat SCHÆFFER dee-
 zel der „ ze Schepzels Bloemen-Polypen noemt Hy
 Pypjes of „ kon niet twyfelen, of het waren Diertjes,
 Kokertjes. „ doch, om zig daarvan nader te verzekeren,
 „ bragt hy ecnigen, zo van de enkele als sa-
 „ mengestelde Pypjes, in een druppeltje zuiver
 „ Bronwater, onder 't samengestelde Mikros-
 „ koop. Het eerste, dat hem toen bezig hieldt,
 „ was de nadere beschouwing van het maak-
 „ zel deezer Pypjes of Kokertjes. Zy hadden
 „ door de enkele Vergrooting uit ronde Kor-
 „ reltjes gescheenen te bestaan, gelyk zy ook
 „ van LEEUWENHOEK voor zodanig opgege-
 „ ven waren; doch thans bevondt hy die Kor-
 „ reltjes altemaal gelykzydige reguliere Zeshoe-
 „ ken en dus zeer bekwaam te zyn, om door
 „ de samenvoeging een volmaakt geslooten Wand
 „ te formeeren. In 't midden vertoonde zig
 „ gen wat donkerer Stip, even als men in veel-
 „ hoekige Zout- of Zandkorreltjes, onder 't Mi-
 „ kroskoop, dikwils waarneemt. De Kleur was
 „ bruinroodagtig of geelagtig groen, en alte-
 „ maal waren zy doorschynende, doch meest
 „ aan 't onderste End, daar het Steeltje ergens

op was aangehecht, en het kwam hem voor, als of het Diertje zelf 'er door heen zig ver-
toonde.

VI.
AFDEEL.
LXIV.
HOOFD-

Zo dikwils de Pastoor de Pypjes of van on-
deren, daar zy vast gezeten hadden, of op
zyde ergens opende, bleeven 'er de Diertjes
nooit lang in, maar verlieten deeze Koker-
tjes, en dit gaf hem de schoonste gelegenheid,
om zig van hunne Gedaante en Beweeging
te verzekeren. Hoedanig zy zig, door sterke
Vergrooting, aan hem openbaarden, kan men
best uit zyne keurige Afbeeldingen opmaaken.
Ik zal alleen kortelyk melden, dat de Bloem-
blaadjes thans zig aan den Rand als met on-
eindig veele Haairtjes bezet vertoonden, die
zig ongemeen snel bewoogen; zittende dezel-
ven aan eene heldere geheel doorschynende
Zoom, die met den uitersten Zoom der Kieu-
wen, in de Kieuwenpooten en getakte Wa-
tervloojen door hem waargenomen, veel over-
eenkomst schein te hebben. „ Het overige
„ deezer oogschynelyke Bloembladen is half-
„ doorschynende, en men ziet verder niets,
„ dan louter dicht tegen elkander aan geplaat-
„ ste fyne Stipjes, die van een menigte smal-
„ le Streepen, Ploojen en Rimpels begeleid
„ worden, en welke alle ten deele scheef
„ overdwers, ten deele regt in de langte ne-
„ derwaards, naar het Middelpunt, daar de
„ Bladen aan elkander gevoegd zyn, toeloo-
„ pen.”

STUK.
*Bloemen-
Polypen.*
De Dier-
tjes op zig
zelf be-
schouwd.

In

VI. In de vry in 't Water zwemmende Dier-
 AFDEEL. tjes , wierdt de Heer SCHÆFFER gewaar ,
 LXIV. dat de vereeniging der Bloemblaadjes een Kelk
 HOOFD. of Trechter maakte , die in een zeer lange en
 STUK. ongemeen dunne Staart uitliep. „ Het Dier-
 Bloemen
 Polypen.
 „ tje kan dit Deel zes- en meermaalen langer
 „ maaken , dan het uit zig zelve is : het kan
 „ dit Deel ook ongemeen klein en kort fa-
 „ mentrekken , en , zonder zig zelf in 't min-
 „ ste te beweegen , de Staart zeer ver en snel
 „ van zig uitschieten. Daar benevens is het
 „ in staat , om dit zyn lange Deel , op alle
 „ mooglyke wyzen , te krommen en te be-
 „ weegen. Nu eens wordt hetzelve in 't ron-
 „ de te famen gerold ; dan laat het Dier die
 „ Staart Slangswyze voortloopen ; dan legt
 „ het dezelve , twee , drie en viermaal in de
 „ langte , op of nevens elkander , en brengt
 „ die verder in zo verschillende Gestalten ,
 „ Plaatzingen en Leggingen , als 'er te be-
 „ denken zyn.”

Ik zal niet treden in de byzonderheden van de Huishouding of Levensmanier deezer Bloem-Polypen , ten opzigt van het gebruik van derzelve Lighaamsdeelen , door den Pastoor zo omstandig nagegaan ; noch in zyne vergelyking van dezelve met de zogenaamde Bloemen van het Rood Koraal , die dergelyke Diertjes zyn : eensdeels om niet te breed uit te weiden , en andersdeels , om dat het in 't naastvolgende Stuk de plaats zal zyn daar van te spreken.

(812) Zandkoker, die de Schoal samengefteld heeft uit menigvuldige Kamertjes, door een Gat gemeenfchap hebbende.

VI.
AFDEEL.
LXIV.
HOOFD-
STUK.

Onder den naam van *Engelfch Buisagtig Zandkoraal* geeft de Heer ELLIS eene fraaije Afbeelding van zekere Klompen, welke dikwils, by Stukken van aanzienlyke grootte, aan de Kust van Engeland, by Jarmouth, omtrent den Peil van Laag Water voorkomen; als ook op den Oever by Dieppe in Vrankryk, van welke laafte plaats het Stuk, waar van een gedeelte door hem vertoond wordt, in zyne volle grootte gebragt was aan den Heer DA COSTA, Lid der Koninglyke Societeit, die hetzelfde aan hem gaf. Het was, in zyn geheel, ongeveer zes Duimen lang, vyf Duimen breed en drie Duimen dik, van eene donkere Zandige Kleur en broosche zelfftandigheid, eer ligt dan zwaar, aan alle zyden poreus, doch hier en daar onderscheiden door byzondere Oeningen.

DCCCXXI
Sabella
Alveolata.
Tregter-
Worm.

„ Het bovenfte gedeelte der Klomp (zegt „ hy) is van een zeer aartig maakzel. Men „ kan het vergelyken by eene menigte van „ kleine en wat platagtige Tregtertjes, die „ fchuins

(812) *Sabella Testâ compositâ concamerationibus numerosis Poro communicantibus, Syst. Nat. XII. Tubipora Arenosa, Syst. Nat. X. p. 790. Tubularia Arenosa Anglica, ELLIS Corall. Angl. p. 90. T. 36.*

I, DEEL, XVI. STUK.

VI. „ schuins boven en zo dicht aan elkander ge-
 AFDEEL. „ plaatst zyn , dat de bovenste rand van ie-
 LXIV. „ der laagere Tregter verborgen wordt door
 HOOFD- „ den ondersten rand van de gene, die 'er on-
 STUK. „ middelyk boven is. Zy staan zo schuins,
Tregter- „ dat het Gaatje in de bodem van ieder, 't
Worm. „ welk men de Pyp van den Tregter kan
 „ noemen, duidelyk in 't gezigt valt. Deze
 „ Pyp loopt van den bodem des Tregters tot
 „ omtrent zyn halve diepte in den Steen,
 „ doch niet altoos in eene regte Linie voort,
 „ of tot de zelfde diepte, of van de zelfde
 „ breedte; maar een weinig scheef of krom,
 „ en zy is van meer of minder breedte of
 „ diepte, naar de grootte van het Dier dat
 „ den Tregter bewoont. Men wordt op de
 „ meesten van de Holletjes een klein Dekzel-
 „ tje van Zand gewaar, dat waarfchylyk van
 „ het Dier tot zyne veiligheid en bescherming
 „ daar op gemaakt wordt, wanneer zy zig
 „ uit het wyde deel in de Pyp begeeven.
 „ Deeze Pypen komen hier in overeen, dat
 „ haare bodems dicht geslooten zyn.
 „ Het Dier, 't welk omtrent een half Duim
 „ lang is, heeft een Kop, die uit drie ovaale
 „ ryën van platte ftyve Pennetjes, welke een
 „ fchoonen Paarlglans hebben, bestaat. Deeze
 „ zyn beweeglyk naar deszelfs believen, in
 „ verscheide rigtingen en tot verschillende
 „ oogmerken. In de overlangfe Sleuf, welke
 „ deeze drie ryën verdeelt, is de Mond, naar
 „ wel-

„ welken de binnenste afloopt. Ieder ry is VI.
 „ in twee deelen verdeeld, en wordt door AFDEEL.
 „ verschillende Spieren bewoogen. De twee LXIV.
 „ Spieren van de buitenste ry vertoonen zich HOOFD-
 „ onmiddelyk daar onder, en schynen in het STUK.
 „ voorste deel van den Hals ingeplant te zyn. *Tregiers*
 „ De Pennetjes van deeze ry zyn aan de En- *Worms.*
 „ den haakig, en zodanig in ieder verdeeling
 „ geplaatst, als of zy draaiden om elkander
 „ voorwaards te ontmoeten. Aan het boven-
 „ ste deel des Lighaams zyn zes aartige Poo-
 „ ten, drie wederzyds, van Gestalte als Vin-
 „ nen, en bestaande ieder uit zes Pennetjes,
 „ als Riemen gefatzoeneerd. De kleine Poo-
 „ tjes, wederzyds tot aan de Staart toe, be-
 „ staan uit Kwastjes van kleine spitse glin-
 „ rende Pennetjes. Aan 't midden des Lig-
 „ haams is een ronde Klomp, die waarfchyn-
 „ lyk de Lyfmoeder of Eijerstok zal zyn van
 „ het Dier.”

(813) Zandkoker, die de Schaal rot rondag- DCCCXIII.
 „ tig, en byna van dante als Papier *Sabella*
 „ heeft. *Chryfodon.*
 „ *Goudtand.*

In de Figuren 6 en 7, oponze Plaat CXXV, Pl. CXXV.
 hebben wy de Afbeeldingen overgenomen van Fig. 6, 7
 dit

(813) *Sabella Testâ subcylindraceâ, Testaceo Papyraceâ,*
Syst. Nat. XII. Teredo Chryfodon. BERG, Afz. Stockholm,
 1765. p. 228. T. 9. f. 1-3.

I. DEEL, XVI. STUK.

VI. dit fraaije Zee-Schepzeltje , 't welk aan 't
 AFDEEL. Strand van de Kaap der Goede Hope , door
 LXIV. een geweldigen Stormwind , was opgesmeeten.
 HOOFD- De eerstgemelde Figuur vertoont hetzelfde in
 STUK. zyn Koker zittende , de andere zo als het zig,
 Goudsand. daar uit gehaald , vertoonde. Het heeft den
 naam *Chryfodon* , zo veel betekenende als *Goud-*
tand , van zestien vergulde Tanden , die het we-
 derzyds aan den Kop draagt , bekomen. In
Fig. 7 ziet men den Worm van boven , en in
Fig. 6 , wat den Kop betreft , zynde de Staart
 ingetrokken : want de Scheede is aan beide
 Enden open. Hier volgt de beschryving van
 dit Schepzel , door den Sweedschen Heer BER-
 GIUS.

„ Zyn Lyf is een Vinger lang , platagtig
 „ rond , week van zelfstandigheid , glad , met
 „ een zeer dunne veelkleurige Huid. De Kop
 „ is een weinig dikker , van boven verheven-
 „ rond , van onderen platagtig ; van vooren
 „ met een dikke , roode , Haairigheid gekroond ;
 „ van boven witagtig ; op zyde met Pluimag-
 „ tige Kwastjes , die rood zyn en van langte
 „ als de Kop. Onder de Haairigheid van voo-
 „ ren is een platagtige Lip. Aan de onderste
 „ zyde van den tip des Kops staan wederzyds
 „ zestien Tanden overend , die Streepswys ,
 „ spits , eenigermaate krom zyn , van Hoorn-
 „ agtige zelfstandigheid , en van eene glanzige
 „ Goudkleur , op ééne ry , aan den Wortel
 „ met een zeer tedere Huid bedekt. De bui-
 „ ten-

„ tenste zyn de grootſten , ongevaar een zesde
 „ Duims lang ; naar binnen toe worden zy
 „ allengs kleiner , met den buitenſten kortſt ,
 „ in een tegenſtrydige rigting . Vier Voelers
 „ heeft het Dier op zyde van den Kop , we-
 „ derzyds twee , Elsvormig , op zig zelf ſtaan-
 „ de , week ; waar van de bovenſten , by de
 „ Tandén , in de met Tandjes gehaairde Lip
 „ ingeplant zyn ; doch de onderſten een wei-
 „ nig boven de Kwastjes uitſteeken . De Rug
 „ is glad , maar , naast onder den Kop , en
 „ naar de Staart toe , met een tedere witagti-
 „ ge Huid geplooid . De Buik is ook glad ,
 „ alleenlyk naar de Staart toe geplooid . De
 „ zyden des Lighaams , van den Kop tot aan
 „ de Staart , zyn gedoornd met bondelswyze
 „ vergulde Tandén , die by den Kop en
 „ Staart in de Schubswys' over elkander leg-
 „ gende Ringen of Leedjes , maar in 't midden
 „ van het Lyf wyd van een , ingeplant zyn . De
 „ Staart is ovaal , zo week niet als het Lyf ,
 „ dikker , en van Vleefchagtige Kleur , met wit-
 „ agtige Streepjes . De Koker , die het Dier
 „ beſluit , doch daar het los en vry in zit ,
 „ is Kegelvormig , regt , Buisagtig , aan bei-
 „ de Enden open , overdwars met afgebroken
 „ Streepjes , eenigermaate ruuw , byna zo lang
 „ als het Diertje , van eene Schaalagtige zelf-
 „ ſtandigheid als Papier en broofch .”

VI.
 AFDEEL.
 LXIV.
 HOOFD-
 STUK.

VI. (814) Zandkoker, die de Schaal Vliezig,
 AFDEEL. regtopstaande en geworteld heeft.
 LXIV.

HOOFD-
 STUK.

Een bondel van Pypjes, in Wyngest over-
 DCCCXIV. gebragt van 't Eiland Maltha, en door den
 Heer COLLINSON, te Londen, aan den Heer
Sabella ELLIS medegedeeld, heeft aanleiding gege-
Penicillus, ven tot de naauwkeurige beschouwing en be-
 Zee-Pen- feel, schryving van deeze Soort, onder den naam
 van *Maltheesch Buisagtig Korallyn*. Toen EL-
 LIS deeze Pypen en Dieren uit den Wyn-
 geest nam, wierdt hy een klein Slymig Zakje
 gewaar, waar in de Wortels of eerste begin-
 zels van verscheide deezer Pypjes waren in-
 geplant. „ De Pypjes zelf worden (zegt hy)
 „ allengs dikker naar dat zy in hoogte ryzen.
 „ Haare buitenste Rok bestaat uit Cirkelronde
 „ Streepen van eene Afchkleurige Aardagtige
 „ Stoffe, met verschillende Schaduwen, digt
 „ aan een gelymd, en de binnenste Opper-
 „ vlakke, vast vereenigd met de buitenste,
 „ is gemaakt van eene taaije, Hoornagtige
 „ doorschynende zelfstandigheid, met eene
 „ zeer glatte Oppervlakte. De holligheid van
 „ de Pypen is volmaakt rond, niettegenstaan-
 „ de het Dier, dat dezelve bewoont, en van
 „ „ 't

(814) *Sabella Testâ membranaceâ erectâ radicatâ. Syst. Nat.*
 XII. *Serpula Fenicillus. Syst. Nat. X. p. 788. N. 702. ROND.*
Inf. 2. p. 768 Corallina Tubularia Melitenfis. ELLIS. Co-
vall. Angl. 92. T. 34. Koker-Scolopendra. BASTER Uis-
spann. I. D. bladz. 88. T. 9. f. 1.

„ 't Geslagt der Duizendbeenen is, in Gestal- VI.
 „ te iets of wat naar eene uitgerekte en fa- AFDEEL.
 „ mengedrukte Bloedzuiger gelykt. Het blykt LXIV.
 „ uit de indrukzels der Pooten, aan de bin- HOOFD-
 „ nenzyde, dat het zig zelf vryelyk kan om- STUK.
 „ draaijen en opheffen, of ook terug wyken
 „ naar believen, om zyne Prooy te beter te
 „ kunnen aantasten en zig daar van meester
 „ maaken. Deeze Duizendbeen heeft twee
 „ fraaije en aanzienlyke Armen of Voelers,
 „ den linker veel grooter dan de regter. Zy
 „ zyn dubbeld gepluimd, gelyk door Vergroo-
 „ ting blykt. Het getal der Pooten, weder-
 „ zyds, gaat de anderhalf honderd te boven.”

Aan den Heer Doktor BASTER, te Zirik-
 zee, werden in February des Jaars 1759, uit
 de Noordzee, eenige dergelyke Pypjes toege-
 bragt, die bruingraauw Vliezig waren, aan 't
 eene End van dikte als een Schryfpen, aan
 't andere als de Pink, en ongeveer een Voet
 lang. Hier uit, toen zyn Ed. dezelve in een
 Kom, met helder Zeewater, gelegd hadt,
 kwamen wel haast eenige Haartjes te voor-
 schyn, die, door den Koker by een gehouden,
 zig, met denzelven, volmaakt als een Penfeel
 vertoonden. Wanneer, eindelyk, de Kop van
 't Dier daar uit kwam, zag men duidelyk dat
 het twee Armen waren, of twee Tregterswy-
 ze Kwasten, uit een menigte van Pluimpjes
 samengesteld, die zeer fraay, met een mengel-
 ling van hoog of ligter rood en graauw- of
 blaauw-

Rr 2

VI. blaauwagtig wit, gekoleurd waren. Zyn Ed.
 AFDEEL. kon geen onderscheid in grootte tusfchen de
 LXIV. Armen van de eene of andere zyde bespeuren.
 HOOFD- De Wormen, uit de Kokers gehaald, waren
 STUK. groenagtig op de zyden, en op de Rug, in 't
 midden, geelagtig wit, zynde, over de geheele
 langte, in kleine Vierkantjes verdeeld. Het
 Dier hadt wederzyds meer dan honderd Pooten,
 die aan hetzelfde tot kruipen of zwemmen dienden.
 De Kokers waren van buiten zeer oneffen, en met
 Vuil begroeid, doch van binnen zeer glad, zynde
 ten minfte een derde langer dan het Dier, en van
 onderen, zo wel als van boven, open; doch of die
 Opening daar van daan kwam, dat zy van haar
 Grondftuk afgerukt waren, dan of dezelve hun tot
 loozing der Vuiligheden diende, kon zyn Ed. niet
 verzekeren. Het eerste, niettemin, kwam hem
 waarfchynlykst voor; alzo het Dier zelf, aan het
 einde van zyne Staart, een Opening voor den
 Afgang fcheen te hebben. Ook waren deeze
 Pypjes door den Visfcher niet ergens vast
 zittende, maar los in Zee dryvende gevonden.

LINNÆUS geeft aan dit Schepzel den naam van *Penfeel*. Zyn Ed. fchynt, uit het zittingen van de dunfte Enden deezer Pypjes, volgens de Waarneeming van den Heer ELLIS, in een Slymig Zakje, en misfchien ook wel meest uit de Afbeelding, opgemaakt te hebben, dat deeze Pypjes natuurlyk overend ftonden

den en ergens op geworteld waren. Hierom VI.
 fchynt zyn Ed. deeze Soort als tot een over- AFDEEL.
 gang gebruikt te hebben; uit den Rang der LXIV.
 Schulpdieren tot dien der Zeegewassen, wel HOOFD-
 ken ik in 't volgende STUK van deeze Na- STUK.
 tuurlyke Historië zal beschryven.

Alzo deeze Natuurlyke Historie niet alleen tot vermaak der Liefhebberen, maar ook tot onderrigting van minder kundigen geschikt is, zo heb ik dienftig geoordeeld, de gekleurde Afbeeldingen der *Verzameling van Hoorens en Schulpen*, door KNORR begonnen en door zyne Erven vervolgd, waar van nu het *Derde Deel*, in 't Nederduitsch, by de Erven van F. HOUTTUYN is uitgegeven, op haare plaatsen aan te haalen. En, dewyl 'er nog veelen aan ontbraken, heb ik, de Schikking en bezorging van het verdere Vervolg van dat Werk, met het Vyfde en Zesde Deel, my overgelaten zynde, onder het beschryven van dit en het voorgaande Stuk, dat gebrek eenigermate getragt te verhelpen; waar door die *Verzameling* thans een *taamelyk compleete Conchyliologie* wordt. Dan de menigte van Voorwerpen heeft my gedwongen eenige verandering hier in te maaken; en dus ben ik genoodzaakt de volgende verschikking en vervulling van de Aanhaalingen op te geeven; naamelyk

Rr 3

In

In het Voorgaande XV. STUK moest uitgelaten zyn.

Op Bladz. 217. N. 64.	KNORR <i>Verzam.</i> VI. D. Pl. 28. f. 2.
268 N. 136.	Pl. 28. f. 1.
336. N. 205.	Pl. 24. f. 4.
338. N. 207.	Pl. 13. f. 1.
342. N. 211.	Pl. 19. f. 1.
379. N. 241.	Pl. 18. f. 1.

Daar tegen behoorde te staan of ingevoegd te zyn,
in 't voorgaande XV. STUK.

Op Bladz. 206. N. 47.	KNORR <i>Verzam.</i> VI. D. Pl. 38. f. 4.
217. N. 64.	Pl. 37. f. 3.
268. N. 136.	Pl. 37. f. 2.
304. N. 167.	Pl. 36. f. 1, 2.
336. N. 205.	Pl. 38. f. 5.
337. N. 206.	Pl. 34. f. 3.
361. N. 214.	Pl. 13. f. 1.

In dit XVI. STUK,

Op Bladz. 2. N. 271.	KNORR <i>Verzam.</i> VI. D. Pl. 31. f. 1.
123. N. 332.	Pl. 27. f. 7.
133. N. 389.	Pl. 27. f. 6.
237. N. 479.	Pl. 19. f. 6.
286. N. 523.	Pl. 19. f. 1.
394. N. 632.	Pl. 39. f. 3.

D R U K F E I L E N.

XV. STUK, bl. 17. Pl. CXV. Moest by 't kleine Hoorentje de
Letter A staan.

bl. 346. reg. 27. *Voor* rondagtig, *Lees* roodagtig.

bl. 406. N. 250. *Lees* die de Schaal hemelſchblaauw
gefreept, enz.

XVI. STUK, bl. 142. reg. 16. Noemtze. *Lees*. Noemt men ze.

bl. 188, reg. 13. Het is. *Lees*. Het Dier is.

bl. 371. Aant. *Lees*. KNORR *Verz.* I. D. Pl. 3. f. 4.

bl. 592. N. 807. *Lees* Zee-Houtworm.

B L A D W Y Z E R

D E R

HOORENS EN SCHULPEN.

De Letter *p*, voor de getalen, betekent het *Vyftiende*, en de Letter *q* het *Zestiende* Stuk, van deeze Natuurlyke Hiftorie.

A.

A ardbey-Doublet. <i>p.</i> 233	Badhoorentje. <i>q.</i> 388
Aard-Slakhooren. (Graauwe) <i>q.</i> 453	Bagyne Drol. <i>q.</i> 340
Adama-Doublet <i>p.</i> 335	Bandpennen. <i>q.</i> 159
Admiraalen. <i>q.</i> 54	Bandspillen. <i>q.</i> 329
Admiraal. (Westindifche) <i>q.</i> 57	Banket-Hammetje. <i>p.</i> 213
Agaate Dadel. <i>q.</i> 144	Banket-Hammetjes. <i>p.</i> 451
Agaate Kliphooren (Gewolkte) <i>q.</i> 95	Barnsteen-Oester. <i>p.</i> 367
Agaate Kroonbak. <i>q.</i> 80	Basterd-Admiraal. <i>q.</i> 61
Agaate Peer. <i>q.</i> 324	————— Ark. <i>p.</i> 311
Agaate Toot of Asifche-poester. <i>q.</i> 64	————— Lamp. <i>q.</i> 416
Ajuinschil <i>q.</i> 189	————— Pausfekroon. <i>q.</i> 334
Aliekruik. <i>q.</i> 361	————— Purperflak. <i>q.</i> 330
Ambonsche Wenteltrap <i>q.</i> 388	————— Wenteltrap. <i>q.</i> 394
Ammons Hoorentje. <i>q.</i> 32, 415	————— Zeeton. <i>q.</i> 272
Arabifche Letters <i>q.</i> 90	Basterde Strik-Doublet. <i>p.</i> 273
Arabifche Letter-Doublet. <i>p.</i> 265	Beddekens. <i>q.</i> 203
ARKE NOACH DOUBLET-TEN. <i>p.</i> 305	Beddetyk. <i>q.</i> 307
Argus. (Enkelde) <i>q.</i> 89	Bedelaartje. <i>q.</i> 154
————— (Dubbelde) <i>q.</i> 91	Bekkeneeltje. <i>p.</i> 364
————— (Kleine) <i>q.</i> 107	Belhooren. <i>q.</i> 189
Arkans Garen Toot <i>q.</i> 52	Belhooren. (Geknobb.) <i>q.</i> 194
Arm Wyfje <i>q.</i> 153	Belhooren. (Geribde) <i>q.</i> 192
ANOMIES. <i>p.</i> 363	Belletje. <i>q.</i> 125
B.	Belflak. <i>q.</i> 412
Baardknyper. <i>p.</i> 185, 424	Bernakel-Schulpen. <i>p.</i> 122
Babylonfe Tooren. <i>q.</i> 309	Bezaantje. <i>q.</i> 266
Bacasfan-Doublet. <i>p.</i> 206	Bezoar. (Gedoornde) <i>q.</i> 204
	————— (Geplekte) <i>q.</i> 201
	————— (Geruite) <i>q.</i> 203
	————— (Gefchubde) <i>q.</i> 202
	————— (Gladdel) <i>q.</i> 206
	————— (Graauwe) <i>q.</i> 205
	BEZOARS. <i>q.</i> 201
	Bisfchops-Myter. <i>q.</i> 163
	S
	BLAAS-

B L A D W Y Z E R.

BLAASHOORENS.	q. 119	Dilzaadje.	q. 421
Plaasje.	q. 124	Distelhoorentje .	q. 306
Blaauwe Druppen.	q. 146	Doekenkuif.	q. 2
—— Kauris.	q. 109	Doggerzander.	q. 300
—— Slangehoofdjes.	q. 103	Dolphyn.	q. 386
Blaauwlip Doublet.	p. 264	St. Domingo - Schulp.	p. 269
Bloedje.	q. 384	Doodje.	q. 288
Bloedige Tandén.	q. 492	Dooijers.	q. 477
Bloemen-Polypen.	q. 612	DOUBLETTEŉ.	p. 81
Bocheltje.	q. 209	Draitje.	q. 560
Boereboon-Doublet.	p. 195	Draaken hoofdje.	q. 112
Boeren Jongén.	q. 225	DRIEHOEK-DOUBLETT.	p. 246
Boeren Mufiek-Tootje.	q. 67	Driezydig Venus - Hart.	p. 226
Boertje,	q. 152	Droomhoorentjes.	q. 169
Bokje.	q. 369	Dryfhoorentje.	q. 456
Bokken-Oog.	q. 530	Duiŉje.	q. 267
Bonetje.	q. 527	Duivelsklaauw,	q. 246
Bonte Mantel.	p. 332	Duizendbeen.	q. 252
Boomŉak.	q. 430	Duizendŉchoon.	q. 77
Boontje.	q. 150	Dunŉhaal Kliphoorn.	q. 97
—— (Noordŉch)	p. 186	E.	
Boorworm.	q. 582	Eendebek.	p. 200
Bootsŉaak.	q. 246	Eenden - Moŉfel.	p. 435
Bordeŉtrappen.	q. 326	Eenden - Schulp.	p. 121
Bofch-Slakhooren.	q. 448	Eijerdoijers.	q. 480, 482
Boter-Toot.	q. 66	Eijerŉtokken of Eijernes-	
Braamboos.	q. 303	ten.	p. 12, q. 170
Brandaris.	q. 289	Eikel.	p. 299
Brandhoorens.	q. 281	Eikenhouts - Dadel.	q. 144
Brandvlakje.	q. 111	Eikenhouts - Toot.	q. 67
Brede Kanary.	q. 268	Engelŉche Zadel.	p. 379
Breed gerugde Nautilus.	q. 12	Erwt.	q. 472
Bruinet.	q. 77	Erwtén - Peultje.	q. 41
Bruinlip Doublet.	p. 264	Ezels - Oor.	q. 138
Bruintje.	q. 209, q. 457	Ezeltje.	q. 106
Bultŉlakje.	q. 351	F.	
C.		Foelie - Doublet.	p. 300
Cedo nulli Toot.	q. 57	Fonteinbak.	p. 289
Chineefche Muts.	q. 520	Fortres.	q. 529
Chitons.	p. 88	Fránŉche Belhoorn.	q. 135
Cyperŉe Kat.	q. 62	—— Hoorn.	q. 261
D.		—— Patelle.	q. 532
Dadels.	q. 143	—— Spil.	q. 311
David's - Harp,	q. 211	G.	
Diklip Belhooren.	q. 191	GAAPERS.	p. 147
		Gaap.	

B L A D W Y Z E R.

Gaap - Doubletten.	p. 285	Gladdertje.	q. 150
Gaatjes.	q. 114	Glazen Nautilus.	q. 16
Ganzen - Schulp.	p. 120	Glimmertjes.	q. 146
Gebaarde Noachs - Ark.	p. 308	Gloeiende Oven.	q. 374
Gebakerd Kindje.	q. 396	Gloria Maris.	q. 77
Gebande Ajuinschil.	q. 190	Gnemoë - Hooren.	q. 323
Gebandeerde Moor.	q. 313	Goudlakenſe Hooren.	q. 76
Gebraden Peer.	q. 297	Goudmond.	q. 373
Gebrande Billen.	q. 256	Goudtand Kokerworm.	q. 623
Gebreide Kasket.	q. 196	Goude Tong Doublet.	p. 211
Gebulte Kanary.	q. 270	Graauwe Monnik.	q. 63
Gedoornde Lazarus-Klap.	p. 282	Granaat - Appel.	q. 290
— Oeſter.	p. 277, 281	Grasje.	q. 528
— Nagel-Doublet.	p. 228	Griekſche A Doublet.	p. 265
— Paardevoot.	p. 304	Griekſche Patelle.	q. 544
Gedroogde Peer.	q. 298	Grimashooren.	q. 301
Geel Kapje.	q. 540	Groene Kaas Toot.	q. 52
Geele Aardbeſie.	p. 235	Gryphiet.	p. 370
— Harte - Toot.	q. 61	Guineefche Moſfel.	p. 426
— Moerbey.	q. 304	— Munt.	q. 107
— Tap.	q. 67	— Toot.	q. 62
Geelſmetje.	q. 112	H.	
Geerſtkoorntje.	q. 148	Haairige Ooren.	q. 301
Gegranuleerd Katje.	q. 71	Haanekam - Doublet.	p. 381
Gekartelde Pen.	q. 239	Halfbazuin.	q. 37
Ge-oorde Langhals.	q. 127	Halfmaantje. (Wit)	q. 476
Geplekte Katje.	q. 74	Halve Maan Hoorens.	q. 477
Geplooid Schroef.	q. 325	HAM - DOUBLETEN.	p. 440
Geribde Kapjes.	q. 530	Ham - Oeſter.	p. 360
Geribde Venus Doublet.	p. 223	Harlekyn.	q. 107
Gerimpelde Oude Wyfs		Harp of Edele Harp.	q. 212
Doublet.	p. 255	Haspel - Doublet.	p. 306
Geftraalde Patelle.	q. 545	HART - DOUBLETEN.	p. 222
Getakte Bezaanknoop.	q. 336	Hartehoorens-	q. 287
— Lazarus - Klap.	p. 277	Harte - Toot.	q. 44
— Vaazen.	q. 174	— (Geele)	q. 61
— Vyg.	q. 317	Hoenderdarmen.	q. 575
Getygerde Kliphoooren.	q. 100	Holſterſchulpen.	p. 441
Getygerd Schild.	q. 540	Hoogruggetje.	q. 124
Geut - Doublet.	p. 188	Hoogſtaart.	q. 280
Gevlerkte Vogeltje.	p. 438	HOORENS.	p. 83
Gevoord Bultje.	q. 223	Hoornſlangetje.	q. 570
Gieter.	q. 579	Hout Moſfel.	p. 140
Gladder Knopje.	q. 118	Houtwormen.	q. 581
		Hyſteriet.	p. 378

B L A D W Y Z E R.

I.		Kauris.	q. 109
Indiaan	q. 315	Kemphaantje.	q. 255
Isabelle Kliphooen.	q. 103	Keverschulp.	p. 378
Italiaansche Vloer.	q. 48	Kievits Ey.	q. 126
J.		Kikvorsch of Sproetje.	q. 253
Jagers-Mantel.	p. 329	Kinderpokjes.	q. 117
Jakoba-Kruik.	q. 181	KINKHOORENS.	q. 187
ft. Jakobs Doublet.	p. 323	Kinkhoorn Eijeren.	q. 221
Jainboes. (Witte)	q. 123	Kivits-Hooren.	q. 96
Javaansche Spil.	q. 310	Kleef-Oester.	p. 366
Jokje of Jukje.	q. 122	Klephoorens. (<i>Valvata</i>)	q. 479
Jongdraagende Neriet.	q. 489	Klimmende Leeuw Toot.	q. 69
Jongwerpemde Slak.	q. 437	Kliphoorens, Klipkousen.	q. 81
Joppe Doublet.	p. 325	Klipkleevers	q. 513
Juffertje.	q. 149	Knobbelhooren.	q. 379
Juffertje. (Rood)	p. 214	Knobbelpen.	q. 337
K.		Knol.	q. 129
Kaaphooren.	q. 89	Koe-Oog	q. 429
Kaapse Ezel.	q. 136	Kofferhoortje.	q. 208
Kaarsjes.	q. 50	Koffyhoontje.	q. 141
Kaas-Toot	q. 51	Kokerwormen.	q. 580
Kakkerlak Porfeleintje.	q. 113	Kokhaan.	p. 236
Kalfs Oog.	q. 423	KOM-DOUBLETTEN.	p. 285
KAM DOUBLET TEN.	p. 319	Kommetjes.	q. 512
Kam Oesters	p. 339	Kompas Doublet.	p. 326
Kameelhooren	q. 260	Konings-Mantel.	p. 329
Kamelotje	q. 497	Koolzaadje.	q. 422
Kanaritje	q. 258	Koopwaar.	q. 152
Kaneel-Wafel.	q. 125	Koorntje.	q. 39
Kapjes.	q. 512	Koraal-Doublet.	p. 330
Karet-Hooren.	q. 92	KORF DOUBLET TEN.	p. 241
Karkal.	q. 416	Korfje.	p. 313
Kartelhoorentje.	q. 387	Korhoenders.	q. 76
Karthageensche Doublet.	p. 230	Korrelige Kopje.	q. 117
—— Kliphooen.	q. 99	Kousjes.	p. 253
KASKETTEN.	q. 195	Kous-DOUBLETTEN.	p. 253
—— (Gchoornde)	q. 196	Kraaitje.	q. 156
—— (Geknobbelde)	q. 199	Krab.	q. 250
—— (Geplobide)	q. 195	Kroonbak. (<i>Agaate</i>)	q. 79
—— (Gevlamde)	q. 200	Kroonhoorn.	q. 261
—— (Roode)	q. 198	Kroon-Tepelbak.	q. 179
Katje. (Gegranuleerd)	q. 71	Kroon-Toot.	q. 47
—— (Geplekt)	q. 74	Kruishooren.	q. 345
Katte Poot Doublet.	p. 331	Krulhoorens.	q. 286
Katte-Tong.	p. 336	Kuipers-Boor.	q. 132
		Kui-	

L A D W Y Z E R.

<p>Kuipers-Boor (Gegranu- leerde) q. 71 — (Gladde of Ifabelle) q. 224 Kwaaker. p. 260 Kwallehootje. q. 436</p> <p style="text-align: center;">L.</p> <p>Lampje. q. 415 Landkaarten-Tootjes. q. 72 Lang gefaarte Knol. q. 315 Langhalzen. p. 127 Langhals Doubletten. p. 139 Langleevende Tol q. 375 Laphooren. q. 266 Lapsche Laphooren. q. 178 Laurierblad. p. 339 — (Gekamd) p. 383 LAZARUS-KLAPPEN. p. 276 Leeuwe-Toot. q. 69 Leeuwenkop. q. 298 LEPADEN. p. 97 Letter-Dadel. q. 144 Letter-Doub. (Arabifche) p. 265 — (Xulaneefche) p. 251 Letterhoorentjes. q. 90 Letter-Tooten. q. 48 Likhoorentjes. q. 82 Likfteentje. q. 406 Linkfe Vyg. q. 318 Lip-Doublet. p. 267 Livrey-Hooren. q. 299 Loehoensche Hooren. q. 257 Luisje. q. 115</p> <p style="text-align: center;">M.</p> <p>Maagd. q. 156 Maandoubletten. p. 327 MAANHOORENS q. 358 Maans-Oog of Zee Navel q. 381 Magellaanfche Kapjes. q. 530, 547 — Mosfel. p. 155 Malletje. q. 347 Maltheesche Lazarus- Klap. p. 279 Mantels p. 321, 332. Marlpriem. q. 237</p>	<p>Marmmer-Hoorens. q. 45 Marshoorn. q. 294 Mazelen. (Roode) q. 102 — (Witte) q. 88 Medufa-Hoofd. q. 527 Meir-Neriet. q. 488 Melknapje q. 475 Mennitte Toot q. 50 Mefsehecht. p. 189 Mestics. q. 261 Metaalhooren. q. 214 Midas-Oor. q. 137 Moedervlakje. q. 207 Moerbey. q. 302 — (Witte) q. 303 — (Geele) q. 304 Moeras = Patelle. q. 537 Moesjes - Tepelbak. q. 179 Moesjes - Tooten. q. 48 Mol (Roodagtige) q. 93 — (Geele, graauwe) q. 94 Monnikskapen. q. 162 Mooren. q. 313 Mooren - Buikje. q. 98 Morgenftar. q. 173 Morilje. q. 53 Mos - Belletje. q. 132 Mos - Slakje. q. 405 Mosfel. p. 408 MOSSEL - DOUBLET TEN. p. 380 Mosfel - Paarden. p. 159 Muggen - Scheet. q. 69 Muiltje. q. 524 Muis. q. 95 Muizen - Oortje. q. 469 Mufiekhooren. q. 165 Mufiekhoorentjes. q. 90 Myter. p. 117</p> <p style="text-align: center;">N.</p> <p>Naalden of Pennen. q. 236 Naaldepen. q. 240 Nagel. (Welriekende) q. 247, 265, 287 Nageltje. q. 537 Nagel - Doublet. (Ge- doorn.</p>
---	--

B L A D W Y Z E R.

doornde)	p. 228	Paarl - Mosfel.	p. 154
Nagel - Doublet. (Ge-		Paarl - Oester	p. 387
schubde)	p. 232	Paarlen in Mosfelen	p. 159
Nagelschulpen,	p. 291	— in Oesters.	p. 389
Nassauwer.	q. 371	— in Poolfche Za-	
NAUTILUSSEN.	q. 16	del.	p. 362
Nautilus - Slakje.	q. 407	— in Ham - Dou-	
Navellak.	q. 350, q. 429	bletten.	p. 445
Neetekammetje.	q. 278	Paarlje.	q. 131
Neptunus - Schaft.	q. 578	Pad of Paddehooren.	q. 292
NERIETEN of Halve		Pagode.	q. 374
Maantjes.	q. 477	Pantoffeltje.	q. 522
Nethooren.	q. 300	Papieren Knol.	q. 130
Net - Rol.	q. 70	PAPIERENNAUTILUSSEN.	q. 1
Net - Tootje.	q. 65	Papoes - Mosfel.	p. 426
Noachs - Ark.	p. 307	Pappegaais - Bek.	p. 375
Nootedop.	q. 521	PATELLEN.	q. 511
Nootte Moskaat.	q. 227	Patryshooren.	q. 190
Q.		Paufekroon.	q. 164
Oester.	p. 341	Pectiniet.	p. 371
OESTER - DOUBLETEN.	p. 338	Peer.	q. 176
Oester - Paarlen.	p. 389	— (Agaate)	q. 324
Offerhooren.	q. 319	— (Gebraden)	q. 297
Oliekoek.	q. 293	— (Gedroogde)	q. 298
Olyphants - Tand.	q. 550	Peerhooren.	q. 129
Oorhooren.	q. 301	Penhooren. (Geknob-	
— (Nerietag-		belde)	q. 271
tige)	q. 474	— (Ruuwe)	q. 157
Oorlepeltje.	q. 406	Pennemes.	p. 119
Oorftelp.	q. 475	PENNEN.	q. 236, 271,
Opgerold Bezaantje.	q. 267		334, 356, 398
Oppen - Admiraal.	q. 55	Perfiaantje	q. 149
Oranje - Admiraal.	q. 73	Perfpectief - Doublet.	p. 294
Oranje Mantels.	p. 335	Perfpectief - Hoorn.	q. 344
Oranje - Pennen.	q. 163	Perfpectief - Nautilus.	q. 28
Orthokeratiet.	q. 41	Perfpectiefje.	p. 265
Offe - Darm.	q. 573	Petoolhoorens.	q. 371
Offen - Oog.	q. 423	Peul - Doublet.	p. 192
Oude Wyfs - Doublet-		Pholade.	p. 402
ten.	p. 255	PHOLADEN.	p. 128
P.		Piekenier.	q. 241
Paalworm.	q. 581	Pieramied. (Getakte)	q. 341
Paardevoets - Doublet.	p. 293	Pimpeltjes.	q. 174
Paarlemoer - Nautilus.	q. 18	Pimpeltje.	q. 305
Paarlemoer - Schulp.	p. 384	Pisfebed.	q. 117. 260
			Pa.

B L A D W Y Z E R.

Podagra Kreeft.	q. 249	Roodbandje . . .	q. 128
Poelorontje.	q. 494	Roodmond. . .	q. 216
Poffer-Doubletten.	p. 315	Roodmond Slakhooren.	q. 454
Pokken.	p. 97	Roude Meir Hooren.	q. 346,
Poolfch Mesje.	p. 197		351
Poolfche Hamer.	p. 338	Roos-Doublet. . .	p. 211
Poolfche Zadel.	p. 361	Rooster. . .	q. 152
Poppetje.	q. 458, 491	Roozekleurige Patellen.	q. 531
Porfier-Dadel.	q. 142	Rots Doublet.	p. 201
PORSELEIN-HOORENS.	q. 81	Rotshoorens.	q. 274
Porfelein Hoorens.	q. 28	Rudolphus. . .	q. 214
Porto Bello Dadel.	q. 141	Ryst-Doublet.	p. 239
Posthoorn. (Europifche)	q. 419	Ryftenbry-Hoorentje.	q. 207
———— (Geband.)	q. 431	Ryftenbry-Nautifus.	q. 14
———— (Indifche)	q. 432	Rystkorrels. . .	q. 116
Posthoorentje.	q. 34	S.	
Prince begraafnis Dadel.	q. 144	Sagryn-Doublet.	p. 204
Prins Robberts Knoop.	q. 346	Satyne Dadel.	q. 144
Prinfe Vlag.	q. 134	SCHEEDEN. . .	p. 187
Puift.	q. 543	Scheeffchaalen.	p. 203
Purper-Eijeren. . .	q. 220	Scheeps-Boorworm.	q. 592
PURPERHOORENS. . .	q. 281	Scherfje. . .	p. 260
Purperflak.	q. 283	Schermers. . .	q. 254
Pypdiertje. . .	q. 613	Scherpmond Kliphooren.	q. 97
R.		Schilden.	q. 512
Raap.	q. 130, 316	Schildpad-Hooren.	q. 92
Radys-Zaadje.	q. 39	Schildpad-Pok.	p. 115
Rammenas Zaadje.	q. 38	Schildpad-Staart.	q. 307
Rams-Hooren.	q. 422	Schildpad Toot	q. 63
Rasp.	q. 336	Schippers of Schippertjes.	q. 17
Rasp Doublet.	p. 337	Schotteltjes. . .	q. 511
Remies.	p. 216	Schroefhoorens, zie Pennen.	
Reuzen-Oor.	q. 380	Schubbetje. . .	p. 368
Ringetje.	q. 148	Schuitje.	q. 524
Ringhoorens.	q. 46	SCHULPDIEREN.	p. 37
Rivier-Doortje.	q. 485	Schulpluikjes.	p. 45
Rivier-Mosfel.	p. 429	Schulpfteentjes.	p. 296
Rivier-Neriet.	q. 486	Schyfje.	p. 341, q. 414
Rivier-Panfekroon	q. 459	Scorpioen.	q. 250
Rivierslakhooren. (Jong-		Scorpioentje.	q. 245, 289
werpemde)	q. 437	Sery-Oesters. . .	p. 340
Robbe-Tong.	p. 217	Siczak-Dadel. . .	q. 144
ROLLEN.	q. 70	SLAKHOORENS. . .	q. 408
Rondmonden.	q. 319	Slangekop.	q. 98
Rood Appeltje.	p. 233	Slangekop Anomie.	p. 375
		Slan-	

B L A D W Y Z E R.

Slangenvelle Hooren.	q. 378	ten.	q. 195
Slangepyp.	q. 576	Strand-Neriet.	q. 487
Slangetje.	q. 417	Strandfchulpjes.	p. 219, 245
Slet.	p. 271	Strik Doublet.	p. 274
Sluikdadels.	q. 144	Switzers-Broek.	q. 175
Slyk-Rol.	q. 138	T.	
Slykfchulp.	p. 245	TANDHOORENS.	q. 549
Slykflakken.	q. 424	Taxis doorne Spillen.	q. 335
Smalkielde Nautilus.	q. 10	TELLINEN.	p. 203
Smaragd.	q. 222	Tepelbak.	q. 183
Snepje.	q. 155	Terebratuliet.	p. 375
Snippekop.	q. 276	TOLLEN.	q. 339
———— (Gedoornde)	q. 280	Tolletjes.	q. 348, 354
———— (Getakte)	q. 279	Toorentjes.	q. 160
Snuitpennen.	q. 334	TOOTEN.	q. 42
Soldaat of Tyger.	q. 382	Topflak.	q. 435
Spaansche Vyg.	q. 129	Tovenaar.	q. 347, 410
Speel-Doublet.	p. 262	Toverhoorentje.	q. 139
Speldewerks-Hooren.	q. 75	Transparent.	p. 379
Speldewerks-Toot.	q. 49	Tregter-Worm.	q. 621
SPILLEN.	q. 308	Triangel.	p. 247
Spinnekop.	q. 278	Triton.	q. 321
Spinneweefs-Dadel.	q. 144	TROMMELSCHROEVEN.	q. 398
Spitfe Water-Slakhooren.	q. 459	Trompethooren.	q. 322
Spookje.	q. 77	Tuinflakhoorn.	q. 445
Spoor.	q. 30, 376	Tulband.	q. 352
Sprenghers-Schulp.	p. 241	———— (Geknobbelde)	q. 353
Sproetje.	q. 253	———— (Gerimpelde)	q. 377
Spuitje.	q. 40	Tulp.	q. 79
Staatenvlag Pen.	q. 158	Tyger-Doublet.	p. 263
Staatenvlaggetjes.	q. 135	Tygerpen.	q. 238
Starrepen.	q. 244	Tyger-Toot.	q. 47
Starretjes.	q. 113	Tygers-Tong.	p. 217
Steenbikker.	q. 411	U.	
Steen-Mosfel.	p. 402	Uijen Schil.	p. 367
Steenfchulp.	p. 136	V.	
Steenkje.	q. 217	Vaas.	q. 174
STEKELHOORENS.	q. 274	Vaasadels.	q. 144
Sterre-Schild.	q. 529	Vader Noachs Schulp.	p. 290
Stipje.	q. 560	Varkens Ooren.	p. 382
Stompen.	q. 248	Varkens Snuif.	q. 168
Stompje.	p. 248	Varkentje.	q. 147
Stompe Spil.	q. 329	Velhooren.	q. 296
Stormhoeden of Kasket.		Venus-Doublet. (Ge-	tande)

B L A D W Y Z E R.

tande)	p. 204	Wolkbakje.	q. 78
———— (Geribde)	p. 223	Wolkhooren.	q. 78
Venus-Hart	p. 225	Wormbuisje, (Rond)	
Venus-Labaar.	p. 270	enz.	q. 561
Venus-Kous.	p. 254	WORMBUIZEN.	q. 558
Venus-Schaft.	q. 572	Wormdrollen.	q. 577
Verffchulp.	p. 153	Wulk.	q. 228
Vice-Admiraal.	q. 60	Wulk. (groot)	q. 232
Vifchhuifje.	q. 518	Wydmoud.	q. 215
Vlaggetje.	q. 357	Wyd-Oog.	q. 93
Vleermuis of Vespertilje.	q. 168	Wyngaard-Slak.	q. 425
Vleefchhooren.	q. 256	Wyzer.	q. 254
Vlerkhooren.	q. 257	X.	
VLEUGELHOORENS.	q. 243	Xulaneefche Letter-	
Vleugelpen (Zwarte)	q. 272	Doublet.	p. 251
Vliegen-Scheet,	q. 68	Y	
Vlooijen - fcheet.	q. 69	Ys-Doublet.	p. 336
Voethooren.	q. 296	Yslandsche Doublet.	p. 262
Vogel-Doublet.	p. 437	Z.	
Vogelpootje.	q. 245	Zaasje.	q. 559
VOUUTEN.	q. 136	Zaagertje.	p. 215
Vyg of Vyghooren.	q. 129	Zand-Gaaper.	p. 150
Vyfvingertje.	q. 245	ZANDKOKERS.	q. 607
W.		Zandpypen.	q. 572
Waaijer-Doubletten.	p. 327	Zee Boon.	p. 299
Wafel-Yzer.	p. 267	Zee-Eikel.	p. 98
Walvifch-Pok of Luis.	p. 111	Zee-Erw.	p. 298
Water-Slakhooren		ZEE-HOUTWORMEN.	q. 580
(Spitfe)	q. 459	Zee Nagel (<i>Blatta By-</i>	
Weegluis.	q. 369	<i>zantina</i>)	q. 287
Weevers-Spoel.	q. 121	Zee Navel.	q. 381
Weitafch-Doublet.	p. 328	Zee-Noot.	p. 297
Wellen.	q. 42	ZEE-OOREN.	q. 500
Wenteltrap. (Ambon-		Zee-Penfeel.	q. 626
sche)	q. 388	Zee-Pifebedden.	p. 88
———— (Gemeene)	q. 391	Zee Pok of Zee-Puist.	p. 98
———— (Ooftindi-		Zee-Pokje.	p. 103
sche)	q. 395	Zee-Roos.	p. 109
Wervelhooren.	q. 345	Zee-Slak.	q. 370. 429
Wilde of Boeren Mufiek.	q. 172	Zee Ton.	q. 356
Winkelhaak-Doublet.	p. 360	Zee-Tulp.	p. 107
Wit-Oogje.	q. 111	Zee-Wants.	p. 90
Witte Porfeleinhooren.	q. 120	Zee-Wulk.	q. 320
Wolfstand.	q. 554	Zeilers.	q. 5
			Zijk

B L A D W Y Z E R.

Zilverlakenfe Hooren. <i>q.</i> 76 Zilvermond. <i>q.</i> 372, 385 Zonnehooren. <i>q.</i> 350 Zonneftraal. (Blaauwe) <i>p.</i> 198 ——— (Ceylonfche) <i>p.</i> 205 ——— (Roozeroode) <i>p.</i> 199 Zoompje. (Dubheld) <i>q.</i> 202, 206	Zotskap-Doublet. <i>p.</i> 288 Zotskap-Patelle. <i>q.</i> 534 Zoutkorrels. <i>q.</i> 99 Zwaluw. <i>q.</i> 105 Zwarte Boon, <i>q.</i> 225 Zwynen-Tand. <i>q.</i> 553 Zyde van Mosfelen, enz. <i>p.</i> 447
--	---

De PLAATEN zyn dus ingevoegd:

PLAAT CXX.	tegenover Bladz.	49.
———— CXXI.	———— ———	179.
———— CXXII.	———— ———	193.
———— CXXIII.	———— ———	261.
———— CXXIV.	———— ———	341.
———— CXXV.	———— ———	551.

B E R I G T.

De Erven van F. HOUTTUYN continueeren uit
te geeven, de

KEURIGE VERZAMELING

Van natuurlyk gekleurde

HOORENS EN SCHULPEN.

*Door wylen den Heer KNORR begonnen, thans na-
gezien, vervolgd en aanmerkelyk verbeterd,
in Quarto.*

Hier van zien nu reeds drie Deelen in 't Neder-
duitsch het licht, en de drie volgende Deelen, waar
mede dezelve beslooten wordt, zyn met alle zorg-
vuldigheid voorzien van de Afbeeldingen der in de
voorigen ontbreekende Hoorens en Schulpfen, zeer
natuurlyk naar de Voorwerpen gekleurd; om dus,
benevens deeze twee Stukken van de Natuurlyke
Historie, gebruikt te kunnen worden, en te samen
tot eene byna Compleete Conchyliogic te kunnen
strekken.







